

Ann
Chamberlin

A SZULTÁN
*lány*a

TRIVIUM

ANN CHAMBERLIN

A SZULTÁN

lánya

Szafije, a szultán háremhölgye
kötet folytatása

(A Szulejmán sorozat VII. darabja)

TRIVIUM KIADÓ

2016

A mű eredeti címe:
THE SULTAN'S DAUGHTER

Fordította: Varga Csaba Béla

Copyright © 1997 by Ann Chamberlin
Published by Tom Doherty Associates, Inc.
All rights reserved.

© Varga Csaba Béla, Hungarian translation 2016
© Trivium Kiadó 2016
Minden jog fenntartva!

Jelen kiadvány nem másolható sem részben, sem egészben a jogtulajdonos írásos engedélye nélkül! Engedély nélkül tilos információs rendszerben tárolni, elektronikus, mechanikus, fényképezési vagy egyéb módon reprodukálni. Továbbá nem engedélyezett az internetes fájlcsere-alkalmazások segítségével történő – és egyéb technológiát alkalmazó – megosztás, internetes közlés, sokszorosítás; valamint a nyilvános helyen történő felolvasás és előadás. Bármilyen felhasználása csak a kiadó írásos engedélyével történhet.

Tel./fax: (1) 248-1263
konyvek@triviumkiado.hu
www.triviumkiado.hu

A kiadó tagja az 1795-ben alapított

Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének

Felelős kiadó: Zádor Zsolt

Főszerkesztő: Szaniszló Julianna

Szerkesztő: Sándor Anna

Nyomdai előkészítés: Infoartnet Kft.

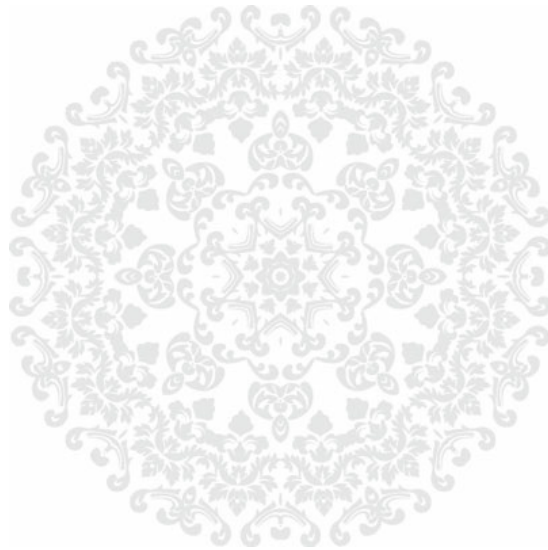
Fedélterv: Graph Zeppelin

ISBN: 978-615-5334-86-3

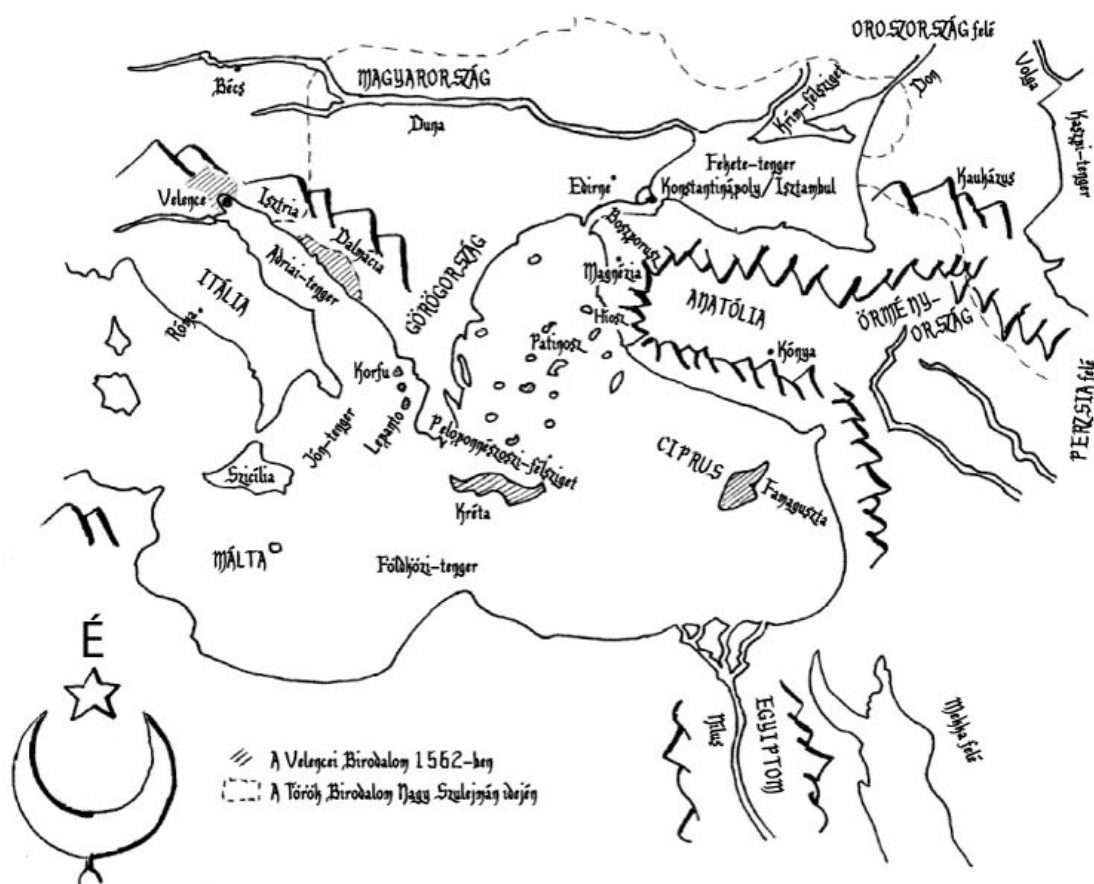
Elektronikus változat

Békyné Kiss Adrien

Ajánlom ezt a könyvet unokatestvéimnek,
Kourkan Dagliannak és Ruth Mentleynek.

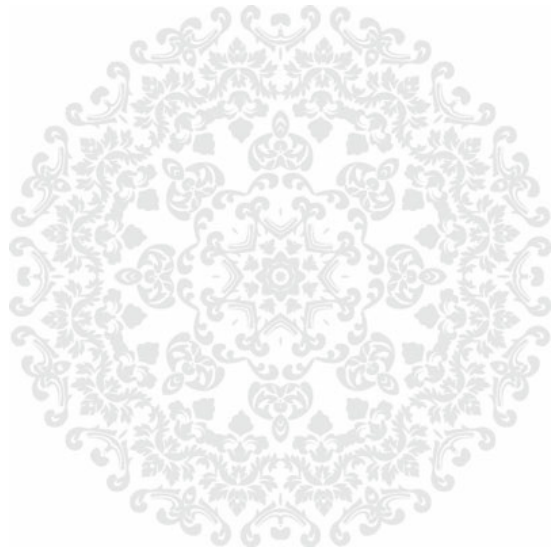

A mű képzelet szüleménye. A benne szereplő nevek, alakok, helyszínek és események kizárólag a szerző kitalációi. A jelenleg is élő vagy már elhunyt személyekkel való hasonlóság kizárólag a véletlen műve. Ugyanez vonatkozik arra, ha a műben szereplő bármelyik intézmény, esemény vagy helyszín hasonlítana valamilyen valóságban is létező intézményre, eseményre vagy helyszínre.

ELSŐ RÉSZ

Abdullah

Első fejezet

Edirne, Hatidzse szultána palotája

1520. szeptember

*Háremhölgy vagyok, oszmán rabszolga,
Nem gondoltak rám, mikor megfogantam.
Erőszakos volt, aki engem nemzett,
Hideg volt a szíve, engem is megvetett.
Egy gyönyörű palotában jöttem a világra, hol
Forró homok az atyám, a Boszporusz az anyám,
Bölcsesség a sorsom, közöny a végzetem.
Gyönyörű a ruhám, mégis lenéznek engem,
Rabszolgám van, de szabad nem vagyok.
Nincsen saját nevem, mégis hírhedt vagyok,
Ezer és egy mesét írtak már énrólam.
Otthonom palota, istenek nyughelye
Ördögök tenyésznek itt mindenféle,
Szentség földje, pokol hátsó udvara.*

Én vagyok...

Eszmehan szultána elhallgatott. Ezt a dalt talán még kisdéd korában, a dajkája ölében tanulta. Persze az is lehet, hogy valamelyik gyermekkori játszótársától hallotta. A szomorú ének nagyon népszerű volt az isztambuli asszonyok körében. Úrnőm édes hangjából mély fájdalom áradt. Azt reméltem, nem azért, mert igaz volt, amiről a dal szólt.

Persze a sorok egy része tényleg megfelelt a valóságnak. Úrnőmnek valóban volt egy rabszolgája. Én. Az övé voltam. Régen, egy másik életben sokszor hallottam, ahogy a színpadon álló énekesek önfeledten daloltak az összetartozás gyönyöréről.

Néha az én elmémben is felragyogott a „szeretet” gondolata, amikor Eszmehan szultánára néztem és felidéztem magamban kettőnk kapcsolatát. Ilyenkor természetellenes módon megdobbant a szívem. Ez az érzés olyan valami volt, amit nem akartam elveszíteni. Talán még az életemnél is fontosabbnak tartottam. A szultána nem csupán az úrnőm volt. Ez járt a fejemben, amikor nem ügyeltem a gondolataimra. Persze az is lehetséges, hogy valóban ő parancsol nekem. Az úrnő szónak ugyanis van egy másik gyönyörű jelentése is. Oly sok mindenben mentünk együtt keresztül. Igen, farkasszemem néztem miatta a halállal

is. Távolság a szülőföldemtől ő volt a legjobb és egyetlen barátom..., de nem. Én a távoli Itália földjén voltam gyermek. Ott az *amore* szó buja, érzéki szeretetet, vagyis inkább szerelmet ígért. Még csak gondolni sem akartam ilyesmire. Egy könnyörtelen penge mindörökké megfosztott az ilyen fajta szerelem lehetőségétől. A tulajdona voltam, emlékeztettem magamat, de csak a testem. Erről egy pillanatra sem akartam megfélemleni. Megőriztem a szívemet és a lelkemet. Inkább meghalok, mintsem ezt a kettőt bárkinek átengedjem.

Eszmehan szultána megfordult, és rám nézett. Kipirult arca pontosan úgy ragyogott, mint a szoba középpontjába állított alacsony, selyemterítővel letakart asztalra helyezett kínai porcelánvázában álló bíborvörös tulipánok. A fiatal nő ekkor már huszadjára rendezte át a virágokat.

– Hallom a hintók hangját! – kiáltotta izgatottan. – Most gördülnek be az udvarra! Ó, Abdullah, mit fognak gondolni, ha nem állsz ott az ajtóban, hogy köszöntsd az érkezőket?

Nem most először gondoltam azt, hogy jóval öregebb férje, a nagyvezír milyen jól járt Eszmehan szultánával. Úrnőm sokkal jobb feleségnek bizonyult, mint amilyen férj a befolyásos nagyúr volt. Ráadásul a maguk módján mind a ketten lényegesen ügyesebben tettek eleget a rájuk háruló kötelességeknek, mint én a magaménak. Úrnőm egyetlen

eunuchjaként számos feladat várt rám. Egyikünk sem volt igazán a maga ura. Mára azonban már megtanultuk, hogy az élet kevésbé fontos dolgairól mi magunk dönthetünk.

Isztambul összes háreme tudta, hogy Eszmehan szultána terhes. Szokoli pasa rövid időre kötelességtudóan meglátogatta éjszakánként. A fényességes padisah szép hölgyei ma azzal az ürüggyel látogattak el hozzánk, hogy szemrevételezzék úrnőm újonnan kialakított téli lakosztályát. Már régóta vártunk erre a látogatásra. Az apja háremének asszonyai valójában csupán azért jöttek, mert tudni akarták, hogy érzi magát az anyai örömök elé néző fiatal nő.

Eszmehan szultána hiába volt Nagy Szulejmán, a Törvényhozó leányunokája. A dal nem véletlenül szólt arról, hogy „*Gyönyörű a ruhám, mégis lenéznek*”. Nő létére nem számíthatott arra, hogy esetleges fiúgyermekai szóba jöhetnének a trónöröklés során. Ugyanakkor viszont nagyon is megvolt az esélye annak, hogy húsz vagy harminc esztendő múlva érdekes napok várnak ránk, ha úgy alakulnak a megfelelő körülmények, az újszülött személyisége és persze a sors. Allah bármikor dönthet úgy, hogy egy ravasz nagyvezír és a dinasztiaát megalapító Oszmán vérét ereiben hordozó hercegnő leszármazottjának joga van a trónhoz.

Ekkortájt már tisztában voltam azzal, hogy a nők igencsak hosszú távra terveznek. Az ilyen gondolatok már akkor felbukkannak a fejükben, amikor először marad ki a havi vérzésük. Másrészt a férfiak nem igazán szoktak törődni a sajátos világuk peremvidékén váratlanul megjelenő, sokat ígérő ifjakkal. Gyakran előfordul, hogy megpróbálják egy kézlegyintéssel elhessegetni őket, mintha csak egy zümmögő légy zavarta volna meg a nyugalmaikat. Nem ritka, hogy csak akkor figyelnek fel az új kihívóra, amikor már túl késő bármit is tenni ellene.

Lehajtott fejjel alaposabban is megnéztem magamnak úrnőm kerekded arcát. A terhesség miatt még gömbölydedebbnek tűnt. Jól ismertem sötét szemét, parányi, formás állát, a mosolygó arcán megjelenő gödröcskéket és az orra melletti bibircsókot. Már nagyon hozzászoktam ahhoz, hogy ez a csodálatosan barátságos, kedves hölgy az úrnőm. Olyan volt, mint a bársonnyal bélelt dobozkában őrzött igazgyöngy. A ládikó falait gyöngyház és elefántcsont borította. Alig látszott az olajfa. Persze a gyöngyszem nem volt teljesen fehér, halványan a tulipánok piros színe ragyogott rajta.

Kedvesen nevetni kezdtem, amikor megláttam az arcára kiülő halvány pírt. Legszívesebben elmondtam volna neki,

hogy ezek a családi látogatások cseppet sem fontosak. Olyan jó lett volna egy néma mozdulattal félresimítani a homlokába lógó göndör, fekete tincset! A tudtára akartam adni, hogy a báméskodók, a kíváncsiskodók csak rövid időre zavarják meg a nyugalma. Én viszont a távozásuk után is itt leszek mellette. Nem számít, hogy mire figyelnek fel az éles nyelvű nőszemélyek. Én akkor is Eszmehan rabszolgája leszek.

– Abdullah! – tiltakozott az úrnőm, és aprócska, kövérkés kezével félrelökte az ujjaimat az arca elől. – Indulj azonnal!

Engedelmeskedtem az óhajának. Lesiettem az udvarra, ahol segítettem a vendégeket elkísérő eunuchoknak. Megragadtam a selyemfüggöny egyik végét. A csillogó szövetből kialakított folyosó lehetővé tette, hogy a sorstársaim gondjaira bízott fiatalabb és idősebb hölgyek láthatatlanul lépjenek át a háremünk küszöbét. Az odakint szorgoskodó kertészek még csak a fátyluc csücskét sem pillanthatták meg. Mostanra már egészen jól értettem ahhoz, hogyan lehet megkülönböztetni egymástól a fejük búbjáig beburkolódzó, eltakart arcú nőket. Belegondolni is furcsa volt, hogy annak idején, amikor a török szultán földjére léptem később meggyilkolt nagybátyám kereskedelmi hajójáról, ahol első tisztként szolgáltam, a birodalom asszonyai mintha láthatatlanok lettek volna a számomra!

Mára már megtanultam, hogy a szemem mellett más érzékszerveimet is használjam. Egy vak emberrel is előfordulhat, hogy a fogyatékosága dacára túltesz ép testű embertársain.

Miközben ott álltam, kezemben a selyemdarab csücskével, az orromat használva próbáltam megállapítani vendégeim személyazonosságát. Szelim herceg háreméből a legkülönfélébb csodálatos illatok szálltak az orrom felé.

Elsőként Nurbanu Kadin, úrnőm mostohaanyja vonult el mellettem. Szulejmán trónjának örököse az ő fia volt. Az úrnőből az ámbra karcos pézsmaillata áradt felém. Úrnőm hajadon nővérei a rózsaoilaj, a szantálfa és a szegfűszeg aromájába burkolóztak. Azonnal felismertem a vihogó szolgálólányok megszokott szagát is. Mintha csak a virágos mezőn jártam volna. Az udvart belengte az ibolya, a mimóza és a narancsvirág illata.

Ekkor azonban figyeltem egy váratlan vendégre is. Én közvetlenül a hintó mellett állva tartottam magasba a selyemfüggöny egyik végét. A hárem ajtaja előtt a vendégek egyik eunuchja helyezkedett el. Az ismeretlen már át is lépett a küszöb fölött. Nem tudtam, hogy ki lehet. Meglepő esetlenséggel mozgott az egész testét beborító szövet alatt. Attól tartottam, hogy fátylai beakadnak valamibe és máris

feltáru az arca. Arra gondoltam, hogy bizonyára egy újonnan beszerzett, külföldi rabszolgát hoztak magukkal, mivel egyetlen olyan török asszony sem létezett a birodalomban, aki ilyen ügyetlenül lépdelt volna a szebbik nemre kényszerített öltözékben. Biztosra vettem, hogy Nurbanu hamarosan megkezdí a friss szerzemény kiképzését. Akkor majd az új háremhölgy is ugyanolyan elegánsan viselkedik, mint az összes többi sorstársa. Őszintén szólva azért kicsit meglepődtem, hogy a hárem első asszonya egy ilyen esetlen jószágot is elhozott magával a vendégségbe.

Figyelemre méltónak találtam, hogy az ibolya- és a mimózaillatú, arctalan leányok megtorpantak és maguk elé engedték különös társukat. Az orrom sem segített megfejtést találni a váratlan rejtélyre. Amikor a furcsa alak elsietett előttem, a kamrában télire elrakott birsalma szagát éreztem. Arra következtettem, hogy egy céltudatos, egyenes személyiséggel van dolgom. A gyümölcs fanyar szaga ugyanis nem tudta elnyomni a különféle gyógyszerek keserű bűzét. Az érkező alighanem tisztában volt azzal, hogyan kell használni azokat a szereket, melyeket gyógyításra alkalmaztak a nagyvilág tudós orvosai, és bizonyára mesterien bánt azokkal az orvosságokkal is, miket csupán a nők ismertek.

Felmerült bennem, hogy a beható veszélyt jelenthet. Lehet, hogy rossz szándékkal próbál meg bejutni úrnőm háremébe?

Korholni kezdtem magamat, hogy ilyen apróságok miatt aggódom. Én, aki arra születtem, hogy vad kalandokat éljek át a tengereken! Csakhogy maradék férfiasságom többé már nem kelhetett volna versenyre a kalózokkal vagy a hajók uraival. Sodródó roncs voltam. Mostanra az életemben már csupán egyetlen célkitűzésem maradt. Meg kellett óvnom a rácsok mögött rejtőző menedéket. Nem csoda, hogy az elmémben néha egészen elképesztő ötletek bukkantak fel. Némelyik igencsak valószínűtlennek tűnt. A hárem biztonságát általában a férfiak fenyegették. Miattuk viseltem drágakövekkel díszített jelképes törömet. Lehetséges, hogy az ügyetlenül mozgó nő álruhájában valójában egy férfi próbál beosonni? Vagy talán női alakot öltött egy olyan veszély, amit még csak elképzelni sem tudtam volna? Elhessegettem ezt az ötletet. Ha Nurbanu Kadin megengedte valakinek, hogy beszálljon mellé a hintóba, akkor az illető gond nélkül beléphetett Eszmehan háremébe is.

Tudtam jól, hogy hamarosan szó szerint lehull a fátyol a titokról és a különös ismeretlenről. Ráadásul abban a pillanatban felfigyeltem egy új illatra. Felismertem és egyből

elfogott az aggodalom. Jól tudtam, hogy ki szállt ki utoljára a díszes kocsiból. Csak egyvalaki volt túl büszke ahhoz, hogy versenyre keljen a többiekkel. Jázmin szagát éreztem. Ez a súlyos, kábító illat azonnal maga alá gyűrte a többiekből áradó kellemes szagokat. Olyan erővel csapott le az orromra, hogy valósággal megszédültem tőle. A sűrű szövésű fátyol mögött csakis Szafije szeme ragyoghatott. A szép hölgyet valamikor Sofia Baffónak hívták. Ezt a nevet utoljára akkor használta, amikor még fogalma sem volt a napkeleti illatszerekről. A szőke szépség úrnőm fivérének ágyasa volt. Önkéntelenül is kihúztam magamat. Úgy utáltam, amikor elkendőzött arccal állt elém. A fátyol mögé rejtőzve előnyösebb helyzetbe került. A tekintete így nem árulta el, hogy mire készül.

Szafije azonban egyetlen pillantásra sem méltatta az eunuchokat, hanem határozott léptekkel besietett a keskeny ajtón, és elindult felfelé a meredek lépcsőn. Legfelül megállt, lerúgta a lábáról az utcai papucsokat. Egy pillanatra kivillantak a bő, vörös salvar nadrág alól hófehér bokái. Úgy véltem, ezt szándékosan tette.

Először segítenem kellett a látogatókat kísérő eunuchoknak összepakolni a holmijukat. A selyemfüggönyt szépen összehajtva visszarakták a hintókba. Belém hasított a

fájdalom, amikor eszembe jutott, hogy valamikor tengerészeknek segítettem feltekerni a vitorlát. Új sorstársaim képtelenek volnának felmászni az árbocra. Vaskos, gyűrűktől csillogó ujjukkal lecsaptak a narancsízű szószbán és mézben tocsogó süteményekre. Olyan mohón ettek, hogy egyértelmű volt, a jövőben sem áll szándékukban felmerészkedni a vitorlázathoz hasonló, veszélyes helyekre.

Nurbanu két eunuchja szégyentelenül kioldotta a hájas hasuk köré tekert selyemkendőt, miközben kényelmesen elhelyezkedett a párnáimon, hogy itt töltsen a délutánt. Megszabadultak hosszú, vastag, szőrmebéléses, kék köntösüktől. Kibújtak az átizzadt ruhadarabokból. Melljük kerültek a fehér turbánokból kiálló csúcsos süvegek. Igencsak nőies parfümök szaga lengte be a szobát, bár az illatot megzavarta az eunuchok izzadtságának zsíros bűze. Valósággal vedelni kezdték a felkínált szörbetet. Édességet és vízpipát hozattam.

Nem is volt olyan nagy baj, hogy ennyire elhíztak. Így legalább nem látszottak a háremőrökre jellemző egyéb torzulások: a hordómell, a hosszú, lelógó, majomszerű kar és a karmokban végződő ujjak. Evés és ivás közben nem mutathatták ki láthatatlan belső torzuléasaikat sem.

Rajtam mindeddig nem jelentkeztek a torulás külső jegyei.

Attól tartottam, hogy csak idő kérdése az egész. A meleg délutánokon puha párnákon lustálkodva csak elősegítettem volna az elkerülhetetlen bekövetkezését. Éppen ezért, mihelyt gondoskodtam sorstársaim ellátásáról, magukra hagytam őket. Éles hangjuk azonban a nyomomba szegődött. Miközben felsiettem a lépcsőn, beszélgetésük zaja a hajón szolgáló furulyások éles dallamára emlékeztetett. Az előszobában rengeteg női cipellő és papucs hevert összevissza a földön. Még mindig jól éreztem a jázmin csapdába esett, erős szagát.

– Úgy vélem, túlságosan is meleg van még ahhoz, hogy be kellene hozni az izzó szénnel megpakolt serpenyőket. – Ezek voltak úrnőm első szavai, amikor beléptem a hölgyek közé. A vendégek hangosan méltatták a lakosztály berendezését. Eszmehan alaposan kitett magáért. Egész reggel a fogadószobát díszítette. – Viszont nagyon is igazad van, Nurbanu Kadin. Éppen szólni akartam Abdullahnak.

– Miről, drágám? – kérdezte a trónörökös anyja. Igazából a hangján kívül csupán az illata árulta el, hogy ki beszélt, mivel az idősebb hölgy továbbra is egy vékony, áttetsző, fehér szövetdarabbal takarta el az arcát. Csupán szúrós, fekete szeme ragyogott a fátyol fölött.

– A nyári helyiségekben kellett volna berendezkednem. Itt

túl meleg van ahhoz, hogy melegítőket használjunk. Elég nehéz lesz elviselni a nyarat ebben a bársonnyal borított ládikóban, hiszen idebent még egy enyhülést nyújtó szökőkút sincsen.

Eszmehan egy önkéntelen mozdulattal megigazította jelekje gombjait. Gömbölyödő hasa miatt hármat már nem is tudott begombolni. Amikor a nyárról beszéltek, ő akkor persze a leendő gyermekére gondolt.

– Amikor fázol, elég nehéz elképzelni a nyarat.

– Ha Allah is úgy akarja, minden rendben lesz, kis hegyi patakomban – mondta Nurbanu.

– *Insallah* – felelte Eszmehan.

– Tényleg nagyon meleg van, úrnőm – szólaltam meg, majd integetni kezdtem a szolgálólányoknak, hogy vegyék el a hölgyek fátylait és kendőit. Még nem volt időnk arra, hogy alaposan kiképezzük a cselédeket. Fátyol nélkül majd nem zavarja annyira a vendégeket a meleg.

Úrnőm a szemembe nézett. Láttam, hogy hálás nekem. Örült, hogy felfigyeltem a szolgálólányok ügyetlenségére. Én azonban enyhén zavarba jöttem. Nem voltam egészen biztos abban, hogy miért is avatkoztam be. Lehet, hogy valójában nem is Eszmehan miatt aggódtam, hanem csupán azt szerettem volna elkerülni, hogy Szafije valami kivetnivalót

találjon az otthonunkban?

A hercegnő tekintete azonban belátásról és őszinte együttérzésről is tanúskodott. Aznap reggel, miközben sietve feldíszítettük a szobákat a vendégek érkezése előtt, az úrnőm észrevette, amint a váratlan tavaszi meleg miatt nyitott ablak előtt állok és a messzeségbe révedek. Az eunuchok megszokott testtartását vettem fel, keresztbe fontam a karjaimat a mellemen. A hercegnő odalépett, és halkán ezt kérdezte:

– Nagyjából egy év telt el azóta, igaz?

Nem kellett választ adnom. Úrnőm valahogy megérezte, hogy a langyos tavaszi szellő, a ragyogó fény, a meleg és a madarak éneke felidézte bennem első törökországi napjaim emlékét. A gyönyörűséggel teli tavaszi újjászületés éles ellentétben állt azzal az iszonyatos perai házzal, ahol a sötétben, rettenetes fájdalmak közepette kiölték belőlem a reményt. Ez az iszonyatos ellentmondás elég erős volt ahhoz, hogy kis híján darabokra szaggassa a lelkemet. Nagyjából egy esztendővel korábban Sofia Baffo cselszövéseinek következtében – valamint saját ostobaságom és fiatalságom miatt – elveszítettem a családomat, a hazámat és a férfiasságomat. A legtöbb férfi elméjében felmerült volna a gondolat, hogy a rettenetes veszteség miatt nincs értelme

tovább élni.

Úrnőm tisztában volt azzal, hogy mennyire szenvedek. Még azután sem feledkezett meg rólam, hogy megérkeztek a barátai és a rokonai. Elfogott a hála. A szemem sarkából azonban észrevettem, hogy Szafije figyelemmel követte néma párbeszédünket. Ifjú szolgálólányunk úgy húzta félre a szőke szépség fátylát, mintha a rettenetes gyilkosságokat eltakaró színházi függönyt távolította volna el a nézők elől.

A csodás arc semmit sem változott azóta, hogy először megpillantottam. Az a perc megpecsételte a sorsomat. Valójában mondhattam volna, hogy Baffo nagyúr lánya azóta még szebb lett. Életünk során első alkalommal egy szigorú apácázárda falai között találkoztunk. Az apácák öltözéke nem emelte ki annyira az ifjú lány lenyűgöző megjelenését, mint a szultán háremében használatos díszruhák. Az aranyhajú szépség mellett elhalványultak a többiek, pedig ők is azért kerültek be a birodalom legfontosabb háremébe, mert a Mindenható kegye szemkápráztató külsővel ajándékozta meg őket.

Az eltelt egy esztendő során, ha ez lehetséges, még gyönyörűbbé vált lenyűgöző, aranyfényben tündöklő haja és mandulabarna szeme. Régen olyan volt szépsége, mint az újhaldé. Most viszont a telihold ragyogott az égen. A

holdfény hideg, démoni ereje megbolondíthatja a férfiember elméjét. Volt idő, amikor Szafije ragyogása teljesen elvette az eszemet. Tisztában voltam azzal, hogy mire képes ez a nőszemély. Lélegzetelállító szépségét úgy használta, mint valami borotvaéles fegyvert. Holtra váltan elfordítottam a tekintetemet. Szafije lenyűgöző, alabástromszínű arcán azonnal kisimultak a vonások. Nyoma sem maradt annak, hogy mennyire feldühítette, amit az előbb látott. A figyelmét bizonyára nem kerülte el, hogy milyen párbeszédet folytattam szavak nélkül az úrnőmmel. Hűvös tekintetét figyelembe véve azonban nem lehettem egészen biztos a dologban.

Némán megfogadtam magamban, hogy szemmel tartom, amíg itt van nálunk. Meglepő módon abban reménykedtem, hogy megcsonkítóim alapos munkát végeztek, amikor kiheréltek, így a félelmetes ifjú hölgy bűvereje nem lesz rám hatással.

A vendégek nem fukarkodtak a dicsérettel. Tetszettek nekik a lakosztály helyiségei. Nurbanu azonban váratlanul véget vetett a palota magasztalásának:

– Eszmehan szultána, emlékszel még a mi Birsünkre? Ugye nem felejtetted el, kedvesem?

Az idősebb hölgy szeme megvillant, amikor a fátylát és a

kendőjét odaadta a rabszolgáinknak. Még mindig nagyon jól nézett ki, bár korábban hollófekete haja most már a szürke tincseket eltakaró henna bronzvörös fényében izzott. A tekintete ugyanolyan keményen ragyogott, mint régen. Megkövetelte, hogy mindenki engedelmeskedjen.

– A hárem bábaasszonyára? – kérdezte az úrnőm. Ekkor az ismeretlen asszonyság lehajolt, és megcsókolta Eszmehan ruhájának szegélyét. Még sohasem találkoztam vele korábban. Olyan volt a szaga, mint a raktárban őrzött vászonnak. – Természetesen. Bábaasszony, üdvözöllek az otthonomban.

Eszmehan egy udvarias biccentéssel viszonzta, hogy a bába megcsókolta a ruhája szegélyét.

– Ha nem tévedek, te segítettél nekem is világra jönni.

– Így igaz, úrnőm. Nagy megtiszteltetés volt számomra.

A nagyvilágban kevés olyan nő létezik, akik olyan befolyásos személyek volnának, mint a hárem bábaasszonyai. Most már azt is tudtam, hogy az ismeretlen miért viselkedett olyan esetlenül az érkezésekor. A bábákat nem azért tisztelik a szerájban, mert annyira szépek vagy kecsesek volnának. Mindez nem számít, csak az a lényeg, hogy okosak és ügyesek legyenek. Elszégyelltem magamat azért, hogy egy pillanatra gyanakodni kezdtem az érkezőre. Most már örültem annak,

hogy az előbb, amikor úgy tűnt, hogy ez az asszony veszélyt jelenthet, nem ragadtattam magam cselekvésre.

A hárem bábaasszonya nagyon is illő becenevet kapott. Még egyetlen olyan nővel sem találkoztam, aki ennyire hasonlított volna egy gömbölyű birsalmára. Vendégünk bőre pontosan olyan sárgás színű volt, mint a gyümölcsé. Ráadásul olajzöld fejkendőt viselt hozzá. A kendő szegélyét apró fémpénzek ékesítették. Birs nem törődött azzal, hogy eltávolítsa az arcán növő szőrt. Most már cseppet sem csodálkoztam azon, hogy miért van olyan szaga, mint az éléskamrában télire eltett gyümölcsöknek.

– Nurbanu Kadin úgy döntött, hogy Birs itt marad nálad, kedves Eszmehanom, míg meg nem születik a gyermeked.

Ezeket a szavakat Szafije mondta. Ügyes közbeszólásával áthidalta a szobára telepedő váratlan csöndet. Mindenki elhallgatott, hiszen a jelenlevők jól tudták, hogy úrnőm édesanyja belehalt leánya megszületésébe. Lehetséges, hogy hálával tartozom Baffo nagyúr leányának, amiért ügyesen elhárította a kellemetlen helyzetet? Ebben azért erősen kételkedtem. Hogy a csudába tudhatott volna Szafije egy olyan szerencsétlenségről, ami tizenöt évvel korábban történt Törökországban? Azt sem feltételeztem volna róla, hogy törődik az ilyesmivel.

– Itt marad velem a bába, nénikém? – fordult Eszmehan Nurbanu felé.

– Szafije ötlete volt.

– Senki nem tagadhatja Birs nagy hozzáértését – mondta Szafije.

– Szakértelme szinte már a mágiával határos – biccentett Nurbanu.

A szobában kellemes meleg volt. De akkor miért kezdtem el borzongani?

– Birs rászolgált arra, hogy segítőként ott lehessen, amikor megszületnek hercegeink és hercegnőink – folytatta Nurbanu.

– Nagy megtiszteltetés számomra, ha Birs ott lehet a vajúdásom idején – felelte az úrnőm. – Már az is elég, ha csak egy vagy két órát eltölt mellettem. Az sem baj, ha csupán a kezemet fogja.

– Ez bizony megtiszteltetés a szülő nő számára – szólalt meg újra Szafije. – Remélem, hogy a férjed is ugyanilyen megtiszteltetésben részesít, és személyesen is tanúja lesz a fia körülmetélésének.

– Szóval akkor Birs itt lesz melletted – mondta Nurbanu. – Állandó vendégként beköltözik a házádba. Éjjel és nappal szüntelenül azon fáradozik, hogy mágikus módszereivel

megakadályozza a vetélést, és azt, hogy az első hónapok során valamilyen sérülést szenvedj.

– Nénikém, tényleg megtisztelsz vele.

– Ez a legkevesebb, amit megtehetünk a szultán első dédunokájáért.

Az idős úrnő talán arra akarta felhívni a jelenlevők figyelmét ezzel a mondattal, hogy Szafijének ennyi idő után sem született még gyermeke? A gyönyörű itáliai nő méltóságteljes arckifejezéssel az egyik nyitott ablak felé fordult. Úgy tűnt, nem is törődik a kicsinyes szurkálással. Úrnőm viszont úgy érezte, hogy meg kell szólalnia, mivel nem szeretne volna, hogy bárki úgy gondolja, nem törődik eléggé a vendégeivel. Meg akarta mutatni, hogy mennyire jó házigazda.

– Még egyszer köszönöm – mondta éppen ezért. – Fogadd a hálámat, Birs. Ugye találunk neki egy kényelmes szobát, Abdullah?

Mielőtt válaszolni tudtam volna úrnőm kérdésére, Szafije közbevágott:

– Ó, drága Eszmehanom. Semmi szükség arra, hogy kikérd a *hadim* véleményét valamilyen dologról. Nem számít, hogy tetszik-e neki vagy sem. Egyszerűen megmondod, hogy mit kell csinálnia.

Egészen eddig a legcsekélyebb fenntartásom sem volt a bábaasszony hosszas vendégeskedése ellen. Szafije gonoszkodó megjegyzését meghallva azonban végigfutott a hátamon a hideg. De hogyan adhattam volna hangot a nemtetszésemnek? Lázasan töprengeni kezdtem, és ezért csendben maradtam.

– Gondoskodj arról, Abdullah, hogy Birs a szobám melletti helyiségben lakhasson. Mégpedig kellően kényelmes körülmények között – utasított az úrnőm. Pontosan azt tette, amire Baffo kormányzó leánya felszólította.

– Úrnőm akarata számomra parancs – feleltem, és esetlenül meghajoltam. Egy szemlélő esetleg arra gondolhatott volna, hogy korábban még sosem kellett így lehajtanom a fejemet. Elfogott a kétségbeesés, éppen ezért nem maradtam csendben, hanem így folytattam:

– Engedtessék meg nekem, hogy felhívjam úrnőm figyelmét egy apró kellemetlenségre. A nyári lakosztály helyiségeit rendbe hozó munkások abban a szobában tárolják a csempéket és a ragasztóanyagot. Beletelik legalább egy napba, míg elhordjuk onnan.

Nem volt nehéz kitalálnom, hogy mi jár Szafije fejében. Mintha csak ezt mondta volna a tekintetével: „Akkor jobban teszed, ha egyből munkához látsz, te eunuch.” A velencei nő

azonban csendben maradt. Mintha csak átengedte volna a válaszadás lehetőségét a szultán unokájának.

– Nagyon igazad van, Abdullah. Akkor viszont Birs kénytelen lesz a szobámban aludni. Neked, hölgyem, ugye nincs ez ellen kifogásod?

– Már hogyan volna? Így azonnal be tudok avatkozni, ha – Allah ne adja – valami baj történne.

– Annyira kedves tőled.

Miközben úrnőm e szavakat mondta, nem vette észre, hogy a bábaasszony egy pillanatra – ki más, mint – Sofia Baffo szemébe nézett. Most már egészen biztos voltam abban, hogy meg kell akadályoznom ezt a váratlan fordulatot. Birs semmiképpen sem költözhet be az úrnőm mellé. Csak hát nem tudtam, hogy milyen érvet hozhatnék fel ellene. Közben Eszmehan belekarolt Szafijébe. Odavezette a tágra nyitott ablakok elé állított kényelmes heverők irányába. A szőke vendég ekkor ezt mondta:

– Ha akarod, Eszmehan, Birs már ma is meg tudja mondani, hogy kisfiú vagy kislány rejtőzik a méhedben.

– Tényleg? – kiáltotta úrnőm lelkesen. Azonnal a bábaasszony felé fordult. Az izgalomtól annyira kipirult az arca, hogy azt még a vékony, fehér kendője sem tudta eltakarni. Az ablakon befújó szél az arcára tapasztotta a

fátylat. – Tényleg képes volnál erre?

– Talán kételkedsz a tudásomban, hölgyem?

– Jaj, dehogy! A legcsekélyebb mértékben sem.

– Egy bábára számos feladat hárul. A születendő gyermek nemének meghatározása a legkönnyebbek közé tartozik.

Eszmehan észrevette rosszalló pillantásomat. Észbe kapott, és egy számtalan alkalommal begyakorolt mozdulattal helytel kínálta a vendégeket:

– Kérlek, üljetek le mindannyian. Éreztétek magatokat otthon. Olyan jó, hogy meglátogattatok. Ahogy a mondás is tartja, a vendégekre nem csupán a háziasszony, de maga Allah is odafigyel.

A gyönyörű öltözéket viselő hölgyek kényelembe helyezték magukat a heverőkön. Szoknyájukkal eltakarták a lábukat. Mindenki gondosan ügyelt arra, hogy a rangjának megfelelő helyre üljön. Úrnőm közben szinte remegett az izgalomtól. Ezt mondta:

– Igen, nagyon, de nagyon szeretném, ha megmondanád, hogy fiam vagy leányom lesz-e. Vizsgáld meg, ha ez Allah akarata.

Látván, hogy úrnőm ennyire lelkes, hogyan is haragudhattam volna a bábára?

Második fejezet

A bábaasszony egy sáfránysárga színű, négyszögletes selyemdarabot nyomott Szafije kezébe. A szőke szépség egy jókora adag sót szórt a selyemről úrnőm fejére, a sötét tincsek tövébe. Nagyon jó minőségű sót használt. A szemei kisebbek voltak a tű fejénél és nem is hasonlítottak a konyhában használt durvább szemcsékre. Eszmehan hajában drágakőként ragyogtak a parányi kristályok.

Időközben úrnőm leült, elpirult és zavartan mocomogni kezdett, mert a teremben lévők kivétel nélkül a fedetlen fejét bámulták. A szultána csupán fürdés közben vette le fejről a kendőt. Izgatottan szorongatta apró sapkáját. A fejfedő lenyomata még jól látszott az izzadtságtól nedvesen csillogó fűrtjein.

– Mocomog – állapította meg Birs.

– De csak azért, mert ideges – ellenkezett Szafije. Egy kézzel átkarolta úrnőm brokátszövetbe bújtatott vállát. – Ugye milyen ideges vagy, drágám?

Eszmehan megpróbált nyugodtnak tűnni, ám ettől csak még jobban kipirult.

– Nem kezd el vakarózni – jelentette ki Szafije.

– Pedig viszket neki, csak éppen a hercegnőkre jellemző önuralommal visszafogja magát – vágott vissza Birs.

– A sótól ugye nem kezdett el viszketni a fejbőröd? Igaz, Eszmehan?

– Nem-nem. Még nem – felelte az úrnőm. Látszott rajta, nagyon örült volna a viszketésnek, ha ezzel örömet szerezhetett volna a jelenlévőknek.

– Látjátok? Birs, nem azt mondtad, hogy a só olyan kellemetlen, mintha tetves volna?

– Nem, tényleg nem viszket. Ez most baj? – kérdezte idegesen az úrnőm. Az arcáról eltűnt a pír, mert a helyét átvette a sápadtság.

– Már elég hosszú idő telt el – nógatta Szafije a bábaasszonyt. – Nem viszket a feje.

– Hát tényleg nem – állapította meg Birs és megvonta a vállát. – Fiúgyermeke lesz.

A jelenlévők megkönnyebbülve kifújták a levegőt. Ebben reménykedtek.

– Fia lesz. *Masallah!* Fia!

Boldogan nevetgélve felpattantak, és sorban odajárultak a

vendéglátó elé, hogy gratuláljanak neki.

Bár a figyelmemet lekötötte ez a jókedvű zűrzavar, azt azért észrevettem, hogy Szafije mandulabarna szeméből gyilkos pillantások csaptak le a bábára. Mintha csak szigorúan emlékeztetni akarta volna valamire az asszonyt. Birs bizonytalanul megvonta a vállát, ám utána megkért arra, hogy szerezzek neki egy ollót és egy kést.

Ezeknek éles pengéjük van – gondoltam, mikor leheletnyit meghajolva átadtam neki a kért dolgokat. – *Könnyen bele lehetne vágni őket a húsumba... vagy ami még ennél is szörnyűbb, az úrnőmbe.* A kezem megtalálta a töröm markolatát. Kissé meglazítottam az övként viselt kendőm mögött. Biztos, ami biztos.

A jókedvűen csicsergő asszonyok lesöpörték az utolsó sókristályt is Eszmehan hajából és visszatették a fejére a kalapkáját. Visszakerültek a fátylai és halványvörös rubin ékszerei is. Miközben a többiek figyelmét lekötötte az öltözködés, Birs a hátuk mögött odaosont úrnőm üres helyére és valamit csinált a dívány párnáival. Ott álltam a gyógyító asszonyság háta mögött. Jól láttam, hogy a két éles pengéjű tárgyat elrejtette a párna alatt. Még erősebben megmarkoltam saját fegyveremet. Úrnőm becsülete védelmében néztem én már farkaszemet egy egész

rablóbandával is. Nem fogok habozni, ha egy bábaasszony az ellenfelem.

– Baloldalra ült le, baloldalra ült le – hallatszott Szafije hangja, amikor Eszmehan a szózás után megpróbált letelepedni kényelmes párnájára. Összerezzenem Szafije hangjától.

Eszmehan megérezte, hogy valami kemény van a párna alatt. Csodálkozva, de ugyanakkor jókedvűen meglepődve a bársonypárna alá dugta a kezét és kihúzott onnan valamit. A széles párna bal fele alatt a kés rejtőzött.

Birs ismét megvonta a vállát, mielőtt bejelentette volna:

– Fia lesz. A késre ült rá. Ez azt jelenti, hogy fia lesz.

Szóval csak ezért volt szüksége a két pengére! Tényleg túl ideges vagyok olyankor, ha Szafije is bent van a szobában.

– *Masallah!* Kétségtelen, hogy fiú lesz.

A szoba zengett a lelkesedéstől. Úgy tűnt, egyedül Szafije vág komor képet. Nem is annyira szomorú, hanem pokolian mérges volt.

– *Masallah!* – visszhangozta úrnőm a vendégei kiáltását. – De jaj, fáj a szívem azért, hogy itt látlak téged, Bir.

– De Eszmehan, ezt meg miért mondtad? – vont a kérdőre Nurbanu.

– Azért, mert a bábaasszony jelenléte világosan azt

mutatja, a következő hónapok során senki sem számít más fejedelmi újszülött érkezésére az én gyermekemen kívül! – kiáltotta Eszmehan és megragadta Baffo nagyúr leányának kezét. – Kedves Szafije, ugye a szavadat adod nekem, hogy a gyermekemnek lesz egy kis unokatestvére, akivel együtt játszadoxhat?

Úgy tűnt, Szafije olyan csekély mértékben hitt saját terhessége lehetőségében, hogy önkéntelenül is vállat vont, mielőtt semmitmondóan ezt mondta volna:

– Ha ez a Mindenható akarata.

A többiek ekkor már javában falatoztak. Nurbanu egyik rabszolgalánya, Aziza énekelni kezdett. Ugyanazt a szívbemarkoló dalt adta elő, amit korábban az úrnőm is énekelt:

Ezer és egy mesét írtak már én rólam.

Otthonom palota, istenek nyughelye,

Ördögök tenyésznek itt mindenfele,

Szentség földje, pokol hátsó része.

Azizának gyönyörű hangja volt. Ő maga is szemrevaló teremtnak számított, ám mostanában már cselédként alkalmazták, mivel Murád herceg nem őt választotta, hanem Szafijét. Azt hiszem, Aziza megpróbált az új helyzetben a

lehető legjobban beilleszkedni a többiek közé. Meg akarta mutatni, hogy barátságos, közvetlen teremtés.

Miután Szafije megtette, amiért ellátogatott hozzánk, vagyis elérte azt, hogy Eszmehant és a még meg sem született gyermekét kiszolgáltatták a könyörtelen Birs kénye-kedvére, hátat fordított a többieknek és nem törődött a beszélgetéssel. Az ablak előtt állva unott arccal kibámult a fényesre csiszolt olajfalécekből összeállított, ráccsal fedett ablakon. Eszmehan válogatott finomsággal készült a vendégeknek. Szafijénél még az is nagyobb érdeklődést mutatott volna, aki aznap részt vett két esküvői lakomán és egy fiúgyermek körülmetélésének megünneplésén. Nem éppen jó modorról tett tanúbizonyságot, amikor elküldte magától a válogatott csemegékkel teli tálcákat. A három alacsony asztal közepére állított tulipánok mellett alig maradt hely a sok finomságtól.

Úrnőm személyesen ellenőrizte a konyhát. Nem riadt meg attól, hogy lisztes lesz gyönyörű bársonyruhája, miközben saját kezűleg készítette el a különféle ínycsiklandozó török édességeket. Ezek legalább olyan ízletesek voltak, mint amilyen érzéki gyönyöröket ígért a nevük. Akadt itt „asszonyok köldöke”, „hölgyek combja”, de „a szépség ajka” is. A lokhum elkészítéséhez egyszerre két fazékban kellett

kavargatni a gyümölcskrémet a nyílt tűz fölött. A ragacsos édességet fehérszőlő, faeper, sárgabarack és birszselé ízben szolgálták fel. Természetesen úrnőm olajban kisütött sok száz „kis török sapkácskát” is. Ennek a hatalmas mennyiségnek nem volt más oka, mint hogy tudta, ez a sütemény Szafije kedvence. Baffo nagyúr leánya azonban ezen a napon még a külön neki készített ínycségekkal sem törődött.

Legnagyobb meglepetésemre azon kaptam magamat, hogy személyes sértésnek veszem a viselkedését. Nem voltam nagyképű, amikor úgy véltem, nekem is köszönettel tartoznának azokért a finom falatokért, amelyekkel megleptük, megtiszteltük és igazából lehengereltük a vendégeinket. Minden tőlem telhetőt megtettem azért, hogy a tálcákon felhalmozott falatkák ugyanolyan örömet okozzanak a szájnak, mint ahogy az újonnan berendezett szobák gyönyörű gyöngyház és elefántcsont berakásai megörvendeztették a szemet. Miközben egyre jobban dühbe gurultam, ráébredtem arra, hogy igenis büszke vagyok a szép berendezésre. Furcsa, mert egy évvel korábban egy megvető kézlegyintéssel intéztem volna el az olyasmit, amire „bármelyik háziasszony képes”. Természetesen a török háziasszonyok nem léphettek ki az otthonukból. Szükségük

volt az eunuchjaikra ahhoz, hogy minden zökkenőmentesen haladjon. Az én esetemben is ez történt. Mégis mi okom lett volna arra, hogy idefent lebzseljek az asszonyok társaságában ahelyett, hogy odalent falatoznék a többi háremőrrel? Látni akartam, hogy minden a legnagyobb rendben van.

Elmondhatom, hogy nagyon jól kijöttünk egymással mi ketten, az úrnőm meg én. Eszmehannak sohasem kellett garaszkodnia. Hercegnőnek született és most a nagyvezír felesége volt. Teljesen természetesnek tartotta, hogy minden kívánsága parancs. Számomra komoly kihívást jelentett, hogy mellettem se kelljen csalódnia. Hegyes sarkantyúként ösztökélt úrnőm jó ízlése és a boldogsága, amikor elé tettem az egész világ legelőkelőbb piacán, az isztambuli bazárban vásárolt, válogatott, kiváló minőségű holmikat. A Nagy Bazár ott volt egy ugrásra otthonunktól. Ha néha felmerült bennem a kétség tevékenységem hasznosságával kapcsolatban, meg persze időnként pusztán azért, hogy megerősítsem önbecsülésemet, felidéztem magamban mindazt, amit néhai drága jó nagybátyámtól tanultam. Errefele amúgy is mindenki alkudozott a piacon. Egyformán ezt tette a leggazdagabb kalmár és a legalacsonyabb rangú háziasszony is.

Éppen ezért büszke voltam a munkámra, még akkor is, ha a

vendég hölgyek az ingyencségekért a háziasszonyt dicsérték. Hányszor jártam lent a bazárban, hogy a legkülönbözőbb színű szövettekercseket teríthessem ki a hercegnő lába elé, mielőtt eldöntötte volna, hogy az a magenta színű bársony lesz a legalkalmasabb a szoba három fala előtt húzódó díványok huzatául. Szakképzett varrónőket béreltem fel, akik aranyfonállal hímezték ki a függönyöket és az ágytakarókat. A fogadószoba ragyogott délutánonként, amikor megmutattam az idecipelt drága perzsaszőnyegeket. Amelyik nem tetszett úrnőmnek, azt vihettem vissza a bazárba. Komoly kihívást jelentett annak a megszervezése is, hogy a munkások eleget tehessenek kötelességüknek az épület legbelsőbb szentélyében, miközben senki sem zavarja a hölgyek magányát. Miközben a kőművesek szorgalmasan dolgoztak az épület felújításán, meg kellett oldanom, hogy az úrnőm mindannyiszor kimehessen a mellékhelyiségbe, ahányszor csak a terhesség eme szakaszában szüksége volt rá. Mivel az árnyékszékre az egyetlen út a nagytermen keresztül vezetett, ezért ez is komoly erőfeszítést igényelt. Ne feledkezzünk meg mindezek felül a gazdám anyjáról sem. Ez a ráncos vénasszony alig hallott valamit, ám igencsak résen kellett lennem, mert ha megzavarták megszokott lakókörnyezetét, akkor zavarba jött és cseppet sem illendő

módon mászkálni kezdett.

Nem irigyeltem Eszmehantól a vendégek jókedvű, dicsérő szavait. A tudtára adták, hogy milyen remekül kialakította otthona belsejét vagy éppen a konyhát. A konyhában is megálltam a helyemet. Egy asszonynak, aki nem léphet ki a házból, komoly segítségre van szüksége, hogy lenyűgözze vendégeit.

Ki gondoskodott arról, hogy elegendő olajbogyó és méz legyen az éléskamrában? Ki akadályozta meg, hogy a kalmár állott olajat sózzon ránk? Amikor a váratlan meleg idő megolvasztotta a jegesember raktárkészletét, ki gondoskodott arról, hogy lovas futárok induljanak el a hófedte hegyek felé? Ezek a fickók megsarkantyúzták hátasukat, és közel húsz farszakhot vágattak addig a hegyig, amelyet a törökök Olümposznak hívnak, és nem szabad összekeverni egy másik csúccsal, melynek a görögök adták ugyanezt a nevet. A tél havát barlangok mélyén őrizték meg a nyári időszakra. Visszafele a futárok lovának hátáról vászonba és szövetbe csomagolt, jéggel teli málháskosarak lógtak. Amikor beértek Isztambulba, még csak halvány nedvesség gyöngyözött rajtuk. Bőkezűen megfizettem a fáradozásukat. Pedig a vendégeink igazából észre sem vették, hogy milyen toroksimogatóan kellemesen hűvös a szörbetjük.

Csupán ki kellett választaniuk, hogy milyen ízű italt szeretnének inni. Úrnőm valósággal elképesztette vendégeit a bő választékkal. Akadt itt rózsavíz, aloé, hárs, ámbra vagy gardénia ízű ital is.

Eszmehan saját kezűleg keverte ki az ízletes szirupokat. Ügyességét a boroshordók között sürgő-forgó Alto Adige-i borkereskedő is megirigyelhette volna. Egy velencei persze csak nehezen fogadta volna el, hogy megszokott alkoholos italai helyett ilyen túlédésített folyadékokat kortyoljon. Néha rosszkedvűen parfümnek vagy orvosságnak neveztem a felhasznált édesítőket. Időnként olyan jólesett volna egy pohárral, akárcsak a legegyszerűbb, érett bardolinoi borból is. Gyakran gondoltam arra, hogy figyelembe véve életem alakulását, alighanem könnyen megtörténhetne, hogy az italban keresek menedéket... Már ha hozzájuthatnék a szeszhez. A bor hiánya újabb okot adott arra, hogy az iszlámot gyalázzam.

A hercegnő mellett azonban megkedveltem a csipetnyi hárslevéllel ízesített citromos mandula csípős ízét. Ennél ártatlanabb kábító italt el sem lehetett volna képzelni. Megtanultam azt is, hogy a szörbet betegséget okozhat, ha nem elég hűvös. Gondoskodtam róla, hogy valamennyi felszolgált pohár hideg legyen, nagyon hideg.

Semmi gondom nem volt azzal, hogy a vendégeink Eszmehant dicsérték. Az sem okozott fejtörést, hogy úrnőm boldogságtól kipirult arccal fogadta a hálálkodást. A törököknek már csak ez volt a szokásuk. Miközben némán figyeltem a többiek csendes elégedettségét, úgy éreztem, hogy egészen új módon arattam diadalt.

Amikor még férfi voltam, lebecsültem az ilyen dolgokat. Felhúzott orral hátat fordítottam volna, mintha csak nem is érdekelne az étel és az ital. Szafije pontosan ezt tette. Érdektelenségével megszégyenített, és amikor valahogy megbirkóztam a gyalázattal, haragra gerjedtem. Baffo nagyúr leánya maga is nő volt. Jobban kellett volna tudnia az ilyesmit.

Nemtörődömségével azt a látszatot keltette, mintha teljesen leírta volna Eszmehant. A világ hatalmasságai, a politikai döntéshozók valóban legyinthettek kedves kis úrnőm láttán, bár az is lehet, hogy nem is tudtak a létezéséről. Eszmehan ugyanis teljes szívvvel arra vágyott, hogy örömet okozzon az embereknek, mindenekelőtt Szafijének. A velencei lány szépsége, elevensége és vakmerősége valósággal elbűvölte úrnőmet. A férfiak viszont nem törődtek volna különösebben a hercegnővel. Lehet, hogy Baffo nagyúr leánya is az ő példájukat követi?

Vagy talán a szőke szépség képes volna meggyűlölni egy másik asszonyt csak azért, mert az gyermeket vár? Úgy tűnt, hogy Szafije mandulabarna szemén keresztül nézve a világot, a terhesség valósággal kitaszította úrnőmet az élők soraiból ahelyett, hogy még jobban lehorgonyozta volna az eleven világban.

– Ó, Szafije csak a hercegéről álmodozik.

Birs mondta ezeket a szavakat. Miközben mélyet szippantott hosszú szárú, forró, bugyogó vízipipájából, szemmel tartotta a fiatal nőt. A bábaasszony a saját keverékével töltötte meg a vízipipát. A szobában olyan sok erős illat keveredett, hogy a szag alapján nem tudtam megállapítani, hogy mit szívhat.

Az ablakokat fedő sűrű rács pontosan olyan volt, mint a szoba új faburkolata. A gyöngyház berakásos lécek között néha látszott a szürkéskék égbolt. Kinézve a fenyőfák és a ciprusok csúcsa fölött, a magasan fekvő házból megpillanthattuk a tengert, a szigeteket és Ázsia kék ködbe burkolózó hegyeit.

Szafijének még csak esélye sem volt arra, hogy az ablakon kinézve megpillanthassa Murádot. Közvetlenül a rács túloldalán terült el a hárem csendes kertje. A számtalan tulipán a legcsekélyebb mértékben sem törődött az emberek

hatalmi játszmáival. Úgy véltem, a szőke lány nem Murádra gondolt, ám ezt csak azért gondoltam, mert nekem is más járt az eszemben.

Valahol a közelben sarlós emberek vágják a füvet. Nehéz, de kellemes illatú munka várt rájuk. A tavaszi város látványa és hangjai ismét az eszembe juttatták, hogy szinte pontosan egy esztendővel korábban érkeztem meg ide Szafije társaságában. A lány egyszer elmesélte, milyen volt az, amikor a hadrendbe sorakozó tulipánok ezrei mellett elhaladva behatolt a fenevad gyomrába – így nevezte a szultán háremét –, mégpedig életében először.

Nem tudom, mi ütött belém, hogy azt gondoltam, Szafije akárcsak a legcsekélyebb mértékben is hajlamos volna ilyen szentimentális érzelmekre. Alighanem ostobaságnak tartotta volna az efféle érzelgősséget. Ráadásul Eszmehan lelkes szavai arra figyelmeztették, hogy ideje volna végre neki is szülnie. Talán magában most is ezért imádkozott.

A szőke szépség csendben maradt, nem védekezett. Meglepő módon Nurbanu törte meg a Birs szavai után támadt csendet. Feltűnő gyorsasággal ragadta magához a szót:

– Allah legyen kegyes a fiamhoz, barátnőm. Emlékszel arra az éjszakára, amikor megszületett?

– De még mennyire – mosolygott a bába. Egy biccentéssel

jelezte Eszmehannak, hogy figyeljen és tanuljon az idősebb asszonyok szavaiból. Hasznára lesz, amikor majd szülni fog.

– Alig tudtuk rábírni arra, hogy szopni kezdjen. Négy dajkát is kipróbáltunk, neki azonban esze ágában sem volt akárcsak egy kortyot is inni.

– Bizony. A kis oroszlán nem volt hajlandó erre három...

– Négy napon át. Bizony négy napig.

– Igen. Majdnem négy napig.

– Biztosra vettem, hogy éhen fog halni.

– Pedig csak nem volt eléggé éhes. Akkor aztán úgy szopizott, mint egy kis pióca.

– Allahnak legyen hála, nagyon is derekasan viselkedett.

A bába töprengve folytatta:

– Mindig odafigyelek az előjelekre. A gyermek születése és az első néhány napja árulja el a legtöbbet.

– És megbízhatóak az ilyen előjelek? – tudakolta Eszmehan.

– Természetesen! – felelte Birs. – A bátyád... az államügyek területén is pontosan ugyanúgy viselkedett, mint amikor újszülöttként szopnia kellett volna. Éveken át azon töprengtünk, hogy mikor áll be a sorba. Tavaly aztán megtörtént a csoda. Murád ott van mindenütt... Részt vesz a birodalmi tanácsban, beül a nagyvezírek tanácskozásaira, és

akkor is megállja a helyét, ha éppen a legnagyobb tiszteletnek örvendő egyházi bölcsek mondanak ítéletet.

– *Őmiatta* van ez így.

Aziza már nem énekelt. Előbbre lépett és nyíltan kimutatta az ellenszenvét.

Szafije nem törődött a vádaskodással, vagy legalábbis ezt a látszatot keltette. Nurbanu gyorsan elcsitította a mérges lányt, bár nem tudta meg nem törtéنتé tenni a kifakadását.

– A fiam mindezzel csupán azt bizonyítja, hogy milyen nagy ember – mondta az idős úrnő. – Méltó az ősei kardjára.

– Méltó szép kedvese szerelmére – szólt közbe halkán Birs. Valósággal dorombolt, miközben beszívta a füstöt.

Úgy tűnt, Azizát megnyugtatta, hogy a sokat tapasztalt, idős asszony is egyetért a gyanújával. Ez többet ért annál, mint ahogy az előbb hallgatásra kényszerítették. Éppen ezért felbátorodva folytatta a méltatlankodást:

– A herceg még Szulejmán szultánnal – Allah legyen kegyes hozzá – is tiszteletlenül bánik ennek a *némbernek* a felbujtására.

– Szulejmán sokkal többre vitte annál, mint ahová az unokája mindeddig eljutott – figyelmeztette a bába. – Nem törődik Murád nyakasságával.

– De igenis felfigyelt a fiamra! – ellenkezett Nurbanu. Saját

magát védte a gyermekén keresztül. – A szultán büszke az unokájára.

– Az biztos, hogy uralkodónk kénytelen volt odafigyelni Murád legújabb kérelmére – ismerte el a bába. – Mint ahogy bárki felfigyelne a szúnyog csípésére.

Az iszlám világában alighanem Birs volt az egyetlen asszony, aki büntetlenül őszintén beszélhetett Nurbanuval.

– Úgy is mondhatnánk, hogy Murád beleharapott a mellbe, ami szoptatta. Szoptatódajkája kénytelen volt abbahagyni a csemegék eszegetését, hogy rácsapjon a fenekére, függetlenül attól, hogy egy hercegről van szó.

– Csupán egy hajót kért, amivel visszamehetne – Szafijével együtt – Kütahyába a nyárra – folytatta Nurbanu a védekezést. – Persze, te itt maradsz Eszmehan mellett idén, különben emlékeznél arra, kedves Birs, hogy milyen iszonyatos erőfeszítéssel jár a szárazföldi utazás.

– Mennyire veszélyes a sok útonálló miatt – tette hozzá Aziza Szafijére pillantva.

– Senkinek sem lehet szemrehányást tenni azért, ha megpróbálja elkerülni a szárazföldi utazást – vont a le Nurbanu a végső következtetést.

– Akkor is túlzás volt egy gályát kérni magának, amikor az igazhitűek nyíltan hadban állnak az európai hitetlenekkel, és

minden vízi járműre szükség van, ha meg akarjuk védeni a partjainkat – ellenkezett Birs. – Ezenfelül figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy Murád háremének legfontosabb asszonya nem egy egyszerű keresztény lány, hanem a Velencei Köztársaság egyik nagyhatalmú kormányzójának a gyermeke. Hatalmas váltságdíjat ajánlottak érte. Azt hiszem, Szulejmánt engedékennyé tette az öreg kor. Ez a dajka nem csak megengedte, hogy Murád egész télen át elszívja az erejét, de most azért sem haragudott meg, hogy a gyerek megharapta.

Szafije elfordult az ablaktól. Mosolyával mindenkit meglepett. Nyilvánvalóvá vált, hogy egy pillanatig sem álmodozott, hanem gondosan, nagy odafigyeléssel hallgatta a teremben elhangzó összes szót.

– Ezek szerint akkor a szultán kényeztetési gazdáját, a herceget. Allah legyen kegyes az uralkodónkhoz – mondta a szőke lány. Nagy gonddal válogatta meg a szavait. Pontosan a még elfogadható mennyiségű tiszteletlenség vegyült bele, miközben meglepődést színlelt. Figyelmesen nézte a jelenlévők arcát. Olyan volt, mint egy alkimista, aki azt nézi, hogy milyen hatást vált ki legújabb kísérlete.

– Az én uram üzenetet küldött nekem ma a reggeli ima után. Csütörtök délután találkozom vele odakint a rakparton.

Megígérték neki, hogy megkapja a gályát. Csodálatos tengeri út vár ránk. E szép időben végighajózunk a part mentén.

Nurbanu úgy örült ifjú védenca váratlan győzelmének, mintha ő maga aratott volna viadalt. A többiek meghunyászkodva, csendben visszaültek a párnájukra. Egyedül Birs morgolódott.

– Majd meglátjuk – mondta, ám ezt követően már mindenki más vidámabb témákról beszélgetett.

A bábáról azt mondták, hogy képes volt pipázás közben a jövőbe látni. Ebben az esetben is ugyanolyan pontosan bevált a jóslata, mint ahogy egyébként szokott.

Harmadik fejezet

Az unokám azt hiszi talán, hogy ő találta fel a szerelmet? Szulejmán szultán felséges kifakadásáról még mi is értesültünk. A birodalom minden részében költők zengtek felséges urunk csodálatos szerelméről és az imádott, áldott emlékű Hürrem szultánáról. Urunknál nem lehetett szerelmesebb egy sületlen ifjú.

– Ha Allah is úgy akarja, Murádnak csak megjön az esze, mielőtt felülhetne nagy őszünk, Oszmán trónjára – fejezte be Szulejmán a kifakadását. Csütörtök reggel Murád Szafije társaságában megjelent a rakparton. A szőke lány a legszebb utazóruháját viselte. Rengeteg csomagot és szolgát hozott magával. Kettőjüket csupán egy viharvert, vénségesen vén kétárbocos vitorlás várta, amelyik majdnem elsüllyedt, miközben átkeltek vele a Boszporusz túlsó partjára. Az ifjú pár arra kényszerült, hogy ugyanúgy a poros országúton jusson vissza Kütahyába, ahogy mindenki más.

Amikor megaláztatásuk híre eljutott hozzánk, kénytelen

voltam hangosan felnevetni. Én ugye annak idején egy hajón utazhattam Sofia Baffóval, és erre nagyon csúnyán ráfáztam. Kacagásom azonban mélységesen elkeserítette az úrnőmet. Három teljes nappal később is haragudott rám és összeszidott, pedig az úri hölgyek látogatása során csupán egyetlen rossz szót szoltam Szafijére.

– Én csupán halványan utaltam arra, hogy Sofia Baffo gyermektelenségéért esetleg nem kizárólag a Mindenható felel – védekeztem.

– Pedig előtte külön megkértelek arra, hogy legyél kedves Szafijéhez, ha eljön hozzánk.

Elkomorultam, amit úrnőm jól látott.

– Mindig nagyon kedves vagyok Szafijéhez – mondtam.

– Nem, nem vagy az.

– Olyan kedves, amennyire megérdemli. Sokkal kedvesebb annál, mint ahogy ő bánik velem.

– Próbáld meg nem törődni az ilyesmivel.

– Ahogy Szafije is átnéz rajtam?

– Amikor jó a kedve.

– Úgy bánik velem, mintha én is csak egy szőnyeg lennék a talpa alatt – panaszkodtam. Mintha csak szerettem volna nyomatékokat adni szavaimnak, elkezdtem fel-alá sétálni vadonatúj, egymásra fektetett szőnyegeinken. Szafije mindig

felzaklatott.

Az úrnőm a kényelmes heverőről figyelt. Az ablakokon beáradó fény ráfestette a rácsok árnyékát. Pávatollal egy kismacskát ingerelt.

– Attól tartok, ez a *hadimok* sorsa. Többnyire átnéznek rajtuk.

– És mit tegyek olyankor, amikor kibírhatatlan és ingerlékeny?

– Tény, hogy ti ketten gyakran veszekedtek.

– Kivétel nélkül ő kezdte őket.

– Elég, ha csak egy rossz pillantást vet rád, és te máris felfortyansz.

– A szeme sem áll jól.

– „Méregtől csöpögő mandula.” Nem ezt mondtad egyszer?

– És ott van még a haja is.

– Vajszínű.

– Ezen a vajon megtapad annak a férfinak az éles szaga, aki utoljára simogatta. Mint a hagyma bűze.

– Abdullah, pontosan tudod, hogy Szafije megingathatatlanul hűséges a fivéremhez, Murádhoz.

Némán felhorkantam, és odavettem magam a díványra, úrnőm mellé. Tudom, nem helyénvaló dolog, hogy egy eunuch leüljön az úrnője társaságában, ám kettőnk viszonya

egészen különleges volt. Nem olyan, mint ami az úrnőket fűzi a rabszolgaikhoz. Amióta annak idején nem voltam hajlandó elfogadni a nekem szánt nevetséges nevet, Eszmehan egyetlen alkalommal sem próbálkozott meg azzal, hogy a saját képmására formáljon, vagy hogy parancsokkal bombázzon. Úrnőm mindig is azt szerette volna, ha első eunuchját Lulunak hívják. Engedékenységének az volt az oka, hogy erre szoktatták. Ráadásul a mi háremünkben nem élt olyan szigorú, idősebb nő, aki erős kézzel irányíthatott volna engem.

Ezenfelül pedig túlságosan is későn, csupán nemrég lettem rabszolga. Jól emlékeztem arra, amikor még férfi voltam. Ez volt az oka annak, hogy nehezen fogadtam el, amikor új uraim a saját képmásukra akartak formálni. Viselkedhettem volna úgy is, mint a többi *hadim*. Elhalmozhattam volna úrnőmet pletykákkal és szóbeszédekkel. Csakhogy tudtam, ennek semmi értelme sem lett volna. Megbántottam volna az ártatlan hercegnőt, ha elmondtam volna neki a kiábrándító valóságot.

Úrnőm felkacagott, hagyta, hogy a cica elvigye a tollat, majd pedig gyengéden a két keze közé fogta az arcomat, hogy a szemébe nézzek. Szégyenkezve becsuktam a szememet. Elkésérített, hogy az arcom bőre ugyanolyan sima és puha

volt, mint a két aprócska tenyéré. Az elmúlt év során megértettem, hogy sosem lehet igazi szakállam. Az arcomat legfeljebb halvány, szénszínű, koszra emlékeztető borosta fedheti. Annak idején, amikor életemben először találkoztam Sofia Baffo kisasszonnyal, vagyis Szafijével, még ezt sem borotváltam le, mert a férfiasságommal akartam kérkedni. Ez nagyon régen, nagyon messze történt.

– Ó, édes hölgyem – mondtam még mindig csukott szemmel. – Te senkiben sem látod meg a rosszat.

Megragadtam az egyik kezét mielőtt elhúzhatta volna és rászorítottam cseppet sem férfias, lány arcomra. Úrnőm ezt mondta:

– Azt hiszem, te imádsz vele veszekedni.

– Te pedig hangosan nevensz és boldogan tapsolsz, amikor mi egymás torkának ugrunk, mintha csak két birkózó kismacskában gyönyörködnél.

– Hát nem pont olyanok vagytok? – kérdezte Eszmehan, és megpróbálta elhúzni a kezét. Elengedtem. – Értem én, hogy szerettek civakodni, de olyan jó volna, ha nem váltanátok át velencei nyelvre. Mindig ezt teszitek. Olyankor úgy érzem, hogy lemaradok valamiről.

– Ez esetben engeddd meg, hogy megtanítsalak az anyanyelvemre. Tudod, mennyire vágyom erre.

– Talán így teszek. Majd ha megszületett a kicsim... – felelte. Kioldott még egy gombot a yelekjén. – Bár úgy vélem, akkor sem fognék fel mindent, ha tudnék olaszul.

Gyorsan másfele néztem.

– Hidd el nekem, úrnőm, nem maradsz le semmiről.

– Féltékeny leszek.

– Ne legyél az – mondtam. – Nincs okod féltékenykedni Sofia Baffóra.

– Ha velencei nyelven veszekedtek, volt már úgy, hogy Szafije győzött?

– Soha!

– Akkor sem, ha előre felkészült az összecsapásokra?

– Miért, ezt teszi?

– Azt hiszem, igen.

– Soha! – mondtam elszántan. – Egyszer sem tudott még legyőzni.

– Nagyszerű.

– Mégis, bárcsak...

– Bárcsak mi? – kérdezte Eszmehan kíváncsian. Kerekded kis álla megpihent a vállamon. – Azt szeretnéd, hogy ne hívjam meg ide magamhoz? De hát Szafije a legeslegjobb barátnőm az egész világon.

– Nem, nem kívánom ezt.

– Képtelenség volna kizárni innen – figyelmeztetett úrnőm. Felemelte a fejét és elfordult. – Még a te kedvedért sem tennék így, drága Abdullah.

– Sosem állítanám, hogy nem pezsdítő a jelenléte. Gondosan ügyelek arra, nehogy elszenderedjek, ha itt van nálunk. Nem számít, hogy milyen későre jár az óra. Biztosra veszem, hogy gonosz tréfákkal szórakozna a rovásomra, ha lecsuknám a szememet.

– De mostanra ugye már nem képes arra, hogy kisajátítsa minden éber gondolatodat?

– Sofia Baffo sosem tudta kisajátítani az éber... – Elhallgattam, mert észrevettem, milyen tekintettel néz rám Eszmehan. Nevetséges volt, ahogy védekeztem.

– Akkor már nem szenvedsz a közelében? – tudakolta az úrnőm.

– Így igaz. Allahnak hála, ezzel nagy győzelmet arattam.

– Nem akarom, hogy bármi miatt szenvedjél.

– Mélységes hálám ezért, úrnőm.

– Éppen ezért kérve kérlek arra, hogy bánjál a lehető legkedvesebben Szafijével.

– A te kedvedért megpróbálok így tenni.

– Az ő kedvéért, Abdullah. Őszinte fájdalommal tölt el annak tudata, hogy miközben méhembem növekszik ez a

gyermek, ez a *csodálatos* gyermek, addig Szafije, aki sokkal több időt töltött el felséges fivérem társaságában, mint én a férjem, a pasa oldalán, nem részesülhet a gyermekáldás boldogságában.

– Aha, szóval innen fúj a szél? – kérdeztem nevetve.

– Már miért ne fújhatna?

– Drága, aranyszívű kis úrnőm – mosolyogtam, és egyik kezemet becsúsztattam a fejkendője alá a tarkójánál, hogy kimasszírozzam belőle a feszültséget.

Tenyerem nyomását megérezve magán, úrnőm szembefordult velem. Megértettem, hogy Szafije gyermektelensége tényleg mélységes fájdalommal tölti el a hercegnőt. Egyszerűen nem tudtam volna elképzelni, hogy jöhet olyan pillanat, amikor ne csodálnám Eszmehan arcát, de mindenekelőtt a lelkét.

Gyorsan témát váltottam. Elfordultam és úgy tettem, mintha most először vettem volna szemügyre a szobát. Valójában nem akadt idebent tenyérszerű hely sem, amelynek gyöngyház és elefántcsont borításáról, az olajfa burkolatról ne tanácskoztam volna a különféle szakemberekkel.

– Melegítő serpenyők ide vagy oda, jogosan voltál elégedett az otthonoddal, amikor megmutattad a nővéreidnek és a barátaidnak – jelentettem ki. – Büszke lehetsz arra, amit itt

megteremtettél.

– Ez mind a kettőnk érdeme, Abdullah. Pontosan tudom, hogy nélküled semmire sem mentem volna.

– Az biztos, hogy most már minden sokkal szebb, mint amilyen akkor volt, amikor megérkeztünk ide – bólogattam.

– Ó, igen. Emlékszel az első itteni éjszakánkra, Abdullah? Azzal hitegetted, hogy ezt a palotát Szinán, a híres építész emelte. Bizony.

– Miért, talán nem ez a helyzet?

– Igen, de a vakolat még meg sem száradt, amikor beköltöztünk. A szobák üresek voltak. Az első éjszakát a feltekert szőnyegek tetején aludva töltöttük. Párás bűz fogadott minket, és az üres helyiségek visszhangja.

– Igazi kaland volt.

– Rengeteg kalandban volt részem, amióta megismertelek. Elfordultam úrnőmtől, mintha csak meg akartam volna igazítani az egyik túl forró parázsserpentyőt.

– Most már sokkal jobb.

– Szóval Szafije nem itt fogja tölteni a nyarat...

Úrnőm nagyot sóhajtott és a tekintete a semmibe révedt.

– Hiányozni fog neked a családod meg a sok barátod, igaz?

Válaszul Eszmehan még jobban kigombolta a yeletket. Utána viszont gyorsan visszagombolta.

– Helyettük viszont itt lesz velem Birs. A kisdéd miatt, *insallah*. Meg te.

– *Insallah* – ismételtem meg. Nem annyira azért, mert hittem benne, hanem mert jólesett az úrnőmnek. „Ha Allah is úgy akarja.” Egyetlen szó nélkül, mosolyogva csodáltam a fiatal nő naiv hitét. Az járt a fejemben, hogy életem utolsó pillanatáig mindent megteszek azért, hogy Eszmehan Allah akaratáról beszélhessen. Ezt persze nem mondtam ki hangosan. Azt sem, hogy nem a rabszolgák alázatával, hanem őszinte odaadással szolgálom úrnőmet.

Negyedik fejezet

Saját magán kívül Birs sem bízott senkiben. Ezt azért tudtam, mivel néhány nappal korábban segítettem neki átköltöztetni hozzánk az egész gyógyszerárát az új téli lakosztály faburkolata mögött rejtőző szekrényekbe.

– Nem jó, nem jó. A meleg borogatásokban használt gyógyszereket elkülönítve kell tartani azoktól, melyeket lenyel a beteg – magyarázta szigorúan. – Őket mindig külön polcon tárolom, mert megtörténhet, hogyha késő éjjel küldöm le orvosságért a helyettesemet, akkor ő a homályban esetleg rosszat kap fel. Ilyenkor még a legjobb esetben is az értékes időnket vesztegetjük.

Egyszer sem említette Allah nevét, pedig én kis híján felkiáltottam, hogy „Isten ments ettől”, amikor elképzeltem, hogy milyen következményekkel járhat egy ilyen balfogás. Birs tökéletesen biztos volt abban, hogy semmilyen baj sem történhet, ha gyógyszerrel teli apró cserépedényeit a maguk megfelelő helyére teszi.

Egy idő múlva már nem próbáltam segíteni, csak némán figyeltem. Lenyűgözött a magabiztossága, ahogy a méregerős gyógyszerekkel dolgozott. Mindegyik edénykét lágy érintéssel köszöntötte, és szinte magához ölelte őket, amikor kicsomagolta a ládákat. Úgy szagolt bele a tégelyekbe, ahogy az anya szívja be újszülött gyermeke hajának illatát. Pontosan tudta, melyik kis üveg hol akar ülni a polcon, és azzal is tisztában volt, mire lehet őket a legjobban felhasználni. Kevés olyan embert ismerek, aki Birsnél jobban tisztában lett volna közeli ismerősei rejtett tulajdonságaival.

Meglepődve felkiáltottam, amikor rájöttem, hogy milyen elképesztő mennyiségű orvosságot helyez el nálunk. A bábaasszony azonban csak legyintett a kezével.

– Ezek csupán azon gyógyszerek, amelyekre esetleg szükségem lehetne ideát. Amikor beleegyeztem abba, hogy átköltözzek és a háztartásotokban maradjak, *hadim*, fel sem merült bennem, hogy abbahagyjam a munkámat a szeráj nagy háremében. El kell látni azokat, akik nem csomagolnak, hogy elmenjenek Nurbanuval Kütahyába, vagy elkísérjék Edirnébe Mihrimah szultánát, a gazdánk leányát. Jó páran a Hercegek-szigetein keresnek menedéket a nyári forróság elől. Ott vannak aztán a gyógynövényeim a kertben. Nem hanyagolhatom el őket. Gondoskodnom kell arról, hogy a

forró nyári hónapok során elegendő vizet kapjanak, és akkor szedjék le a leveleiket, amikor legerősebb a gyógyító hatásuk. Be kell oltanom himlő ellen az új lányokat. Enyhítenem kell a hűséges öreg szolgálók ízületeinek fájdalmát, hiszen ezek a derék emberek hosszú éveken át szolgálták a háremet. Ott vannak aztán azok a *hadimok* is, akiknek egészen sajátos bajaik vannak.

– Csak nem... csak nem vagy képes arra, hogy helyreállítsd azt, amit lemetszettek egy hozzám hasonló...?

Édes Istenem! Gyűlöltem magamat azért, hogy ezt megkérdeztem.

Szinte boldogan láttam, hogy az öregasszony egy dühös legyintéssel félresöpörte kíváncsiskodásomat.

– Nem. Nem vagyok képes rá. Te pedig, *hadim*, sose higgyél azoknak, akik ilyesmivel hitegetnek, ha majd – beosztásodnak köszönhetően – gazdag és hatalmas lettél. Jó pár olyan háremőrt kellett meggyógyítanom, aki hitt a sarlatánoknak. Kezelnem kellett égett sebeiket. Hát nem hihetetlen? Bemesélték nekik, hogy a perzselő tűz visszaadhatja azt, amit elveszítettek. Másokat mérgezéssel kezeltem... sisakvirágot etettek velük! Ezt a növényt nem véletlenül hívják szerelmi méregnek. Az emberek csak a név első felére figyelnek, és befogják a fülüket a másik szó elől.

Nekem elhaheted, a sisakvirág csupán gyilkol. Iszonyatos kínhalál vár a hiszékenyekre és a kétségbeesettekre.

Elhallgatott, majd rövid töprengés után folytatta:

– Ott van még az abrutüröm, a csombord, avagy borsfű, a fekete és a fehér bors, valamint a sárkánycsont őrlemény is.

A kezében tartott listára bökött.

– És akkor még meg sem említettem azt az ötágú levelű növényt, amellyel a kínaiak gyilkolják egymást. Azt mondják, ez éjszaka világít, és olyankor emelkedik a talaj fölé. A kertemben vannak ilyen palántáim, és nálam soha még csak hasonlót sem tettek.

A szemembe nézett.

– A kuruzslók elhitetik veled, hogy ezen növények bármelyike kifejezetten gyógyító hatású. Én viszont elárulom neked, már akkor is a szerencse fiának tarthatod magadat, ha az ilyen szerek csupán a vagyonodat emésztik fel és nem az egészségedet. Nagyrítván előfordulhat, hogy egy háremőr férfiasságát is helyre lehet állítani. Kivéve, ha közvetlenül a hasánál metszették le a férfiasságát. Ha a herélők meghagytak egy keveset, amit kezelni lehetne, akkor esetleg tudnék gyógymódot javasolni. Csakhogy még az ilyenekkel is az történik, hogy a kétségbeejtő vágyakozást ugyan érzik, ám nem képesek a beteljesülésre. Szóval ne pocskold el az

életedet arra, hogy a gyógymódot keresed. Nem létezik ilyesmi.

Az ég szerelmére, majdhogynem megkönnyebbülve hallgattam könnyörtelen szavait, pedig gyönyörtelen életre ítélte. Egészen addig egyfajta kétségbeesett félelem marcangolta a szívemet – a legtöbben reménynek nevezték volna –, ám most ez az érzés megkóstolta a szerelmi mérget, és kilehelte a lelkét.

Az öregasszony így folytatta:

– Ez ugyanolyan igaz, minthogy halál ellen nincs orvosság. Azoknak, akiket a Mindenható kijelölt a távozásra, fájdalomcsillapítókkal enyhítem a szenvedését. Hamis ígéreteket azonban sohasem teszek. Nem tudom feltámasztani a halottakat. Képtelen volnék visszánövesztetni a férfiasságodat. Erre senki sem képes. Ha pedig a könnyörtelen igazság tudata elviselhetetlen számodra, akkor azt javaslom, hogy az ópiumban keress menedéket. Nem te lennél az első *hadim*, akinek ezt a kábítószeret írtam fel. Azt viszont tudnod kell, hogy nagy hiba volna, ha egy hozzád hasonlóan fiatalember a mákony füstjével tenné tönkre az életét. Tanúja voltam már az ilyesminek, és az a véleményem, hiba elemészteni magadat csak azért, mert elvesztettél egy kevés húst a két lábad közül. Ennyi erővel én magam is

megragadhatnám az ópiumos pipát, hiszen eleve nőnek születtem. Ilyeneket is ismerek, és igen nagy pocsékolásnak tartom.

Birs körülnézett, majd folytatta:

– Ha nem tévedek, ezek a tieitek – mondta, amikor pakolás közben megtalálta az ollónkat és a késünket. A kezembe nyomta mind a kettőt.

– Igen – bólintottam –, köszönöm.

Sarkon fordultam és már indultam volna, hogy a helyére tegyem e két fontos szerszámot, amikor az eszembe jutott valami. Odaálltam az asszonyság elé, és felmutattam a kést.

– Akkor tehát fiú?

– És én mégis honnan tudnám? – mordult fel a bába. Nem törődött velem. Alighanem úgy vélte, gyógynövényekkel teli cserépedényei jobb társaságot jelentenek, mint én.

– De hát te magad mondtad, hogy úrnőm ott ült le a párnára, ahol a kés rejtőzött. Így a gyermeke fiú lesz. Pontosan ez történt.

– Vénasszonyok ostobasága. Hókuszpókusz.

– Mégis ezt tetted.

– Azt teszem, amit elvárnak tőlem. Mindenekelőtt Szafije akarta tudni.

Alaposan megfigyeltem közben az idős asszony arcát. A

tekintete azonban kifejezéstelen maradt. Félig hátat fordított nekem és úgy folytatta:

– Kés és olló a párna mögé rejtve? Só a fejen? Ilyen dolgokat a kuruzslók is csinálnak. Szerencsére bajt nem okozhatnak. Nem úgy, mint az, amit a sarlatánok elkövethetnek ellened.

Arra gondoltam, hogy ennél szörnyűbben már nem bánhatnának el velem.

– Az ilyen szemfényvesztés hamis reményeket ébreszthet egy nőben. Aztán csalódnai fog.

Ez volt az első alkalom, hogy Birs elfordult tőlem, mintha képtelen lett volna a szemembe nézni.

– Az a helyzet, hogy az ilyen ostobaságok többnyire egymásnak ellentmondó eredményt hoznak. Vagy legalábbis bizonytalan, ami kiderül. Az újszülött vagy fiú, vagy kislány lesz. Eunuchnak még senki sem született.

Hangosan felnevetett a gúnyos megjegyzése után. Folytatta:

– Ami azt illeti, most először történt meg velem, hogy egymás után két módszer is azt jelezte, hogy a várandós nőnek, vagyis az úrnőnek fia születik. Ennek részben az volt az oka, hogy Szafije mindenáron tudni akarta az igazat. Általában odafigyelek arra, hogy a leendő anya bizonytalan

maradjon. Úgy teszek, mintha a vizsgálatok egy része leánygyermek születését sejtetné. Ily módon kellemes meglepetés éri később a szülőket.

Töprengve nézett maga elé.

– El sem tudom képzelni, hogy miért.

A kezét szerető mozdulattal végighúzta az angyalgyökérrel teli cserép gömbölyded hasán. Az ebből készült orvosság enyhíti az asszonyok bajait.

– Én mindig a női nemet részesítettem előnyben.

Ez a beszélgetésünk hozzájárult ahhoz, hogy olyan könnyen elfogadtam a bábaasszony jelenlétét a házunkban. Annak idején Itáliában nagyon keveset tudtam az ilyen kérdésekről. Ha otthon maradok, most is ugyanolyan tudatlan lennék. Jól ismertem a hazai szellemeket és démonokat. Csakhogy most már sokkal bizalmatlanabb voltam, amikor megismerhettem egy új, a régebbi tanításokkal ellentétes démonológiát. Birs hűvös hangon szétzúzta legjobban őrzött titkos reményeimet. Ennek hatására azonban csak erősödött a belé vetett bizalmam ahelyett, hogy gyanakvóvá váltam volna. Tetszett, ahogy két lábbal állt a valóság talaján. Attól talán zavarba jöttem volna, ha emberek lelkét kellett volna egy ilyen kemény asszonyra bízni, ám a legcsekélyebb fejtörést sem okozta, hogy a bába

gondjaira bízzak eleven testeket, például az úrnőmet vagy a még meg sem született kis gazdámot.

Ekkor már megértettem, hogy eleve sem tőle tartottam, hanem inkább úgy éreztem, hogy a fenyegetés forrása valójában Szafije. Csakhogy most Baffo nagyúr leányát rengeteg *farszakh* távolság választotta el tőlünk. Nem számított, hogy a szárazföldön vagy a tengeren kelt útra. Nem fenyegethetett minket, akik itt maradtunk.

Attól a pillanattól kezdve, hogy úrnőm először érezte meg a méhében sarjadó élet moccanását, olyan odaadással szerette gyermekét, amilyenről más nők csak álmodozhatnak, amikor oltár elé vezetik őket. Később a férjükben csalódva abban reménykedhetnek, hogy a szeretőjüktől kapnak ilyen érzelmeket. A legtöbb asszony aztán beéri azzal, hogy a tündérmesékben keressen vigasztalást. Ez az érzelem nem emésztette el a hercegnőt, és nem is készítette arra, hogy önmagába forduljon, hanem éppen ellenkezőleg, csendes, boldog erővel és együttérzéssel töltötte el. Kedves volt hozzánk, mindazokhoz, akik nem részesültek ugyanabból az áldásból, amiből ő. Eszmehan nekem sem engedte meg, hogy Szafije balsorsán gúnyolódjak és kinevessem azért, hogy csak egy rozoga hajót kapott.

Úrnőmből áradt a boldogság és az erő. Attól tartott, hogy

jókedvével megsérthet vagy megbánthat másokat. Éppen ezért gondosan odafigyelt arra, nehogy megsebezze gyenge embertársait. Új, fennkölt jószívűsége kis híján olyan volt, mint a Madonnáé. Ugyanakkor viszont ez az érzelem nem bizonyult halhatatlannak.

Gyermeke, egy kisfiú a nyár derekán látta meg a napvilágot. Bár hangos, egészséges sírás tört fel a szájából, egy órával később máris távozott közülünk.

Először abban a gondolatban kerestem menedéket, hogy az idő begyógyítja majd ezt a sebet. Úrnőm még fiatal. Nem ő az első asszony, aki elveszítette a gyermekét. Kellő idő elteltével újra teherbe esik majd.

Az idő azonban rossz orvosnak bizonyult. Pokoli örökkévalóság várt Eszmehan szultánára, aki ismét teherbe esett, megszült és utána azonnal elveszített egy újabb kisfiút.

Semmit sem tudtam a szülőszobák titkairól. Csupán azt láttam, ahogy a parányi fehér csomagokat sietve elvitték a temető irányába. A megfelelő egyházi hatóságok még egy pillantást sem nagyon vetettek rá. Jól ismertem ekkor már Birs kemény, elszánt tekintetét. Azt gondoltam, hogy a bába életéből is hiányzik a boldogság. Ezenfelül tehetetlen fültanúja voltam Eszmehan gyászának. Bár úrnőm mindig türelmes teremtés volt és egy zokszó nélkül elfogadta a

Mindenható akaratát, mégsem vészelhette át nyom nélkül ezeket a szörnyűségeket.

E nehéz idők során kevés kellett volna ahhoz, hogy én is szilárdan higgyek a gonosz szellemasszony létezésében, aki állítólag a szülő nők szobájában kísért. A dzsinn megpróbálja ellopni az újszülötteket vagy az anyjukat. Hallottam, ahogy néhány asszony suttogva erről a szörnyetegről beszélt. Eszmehan természetesen sosem ejtette volna ki a száján a banya nevét, hiszen nem akarta, hogy ily módon megidézze a dzsinnt, ám felfigyeltem arra, hogy úrnőm riadt tekintettel nézi az épület sötét sarkait, és ebből rájöttem, hogy ő is fél a szörnyetegtől.

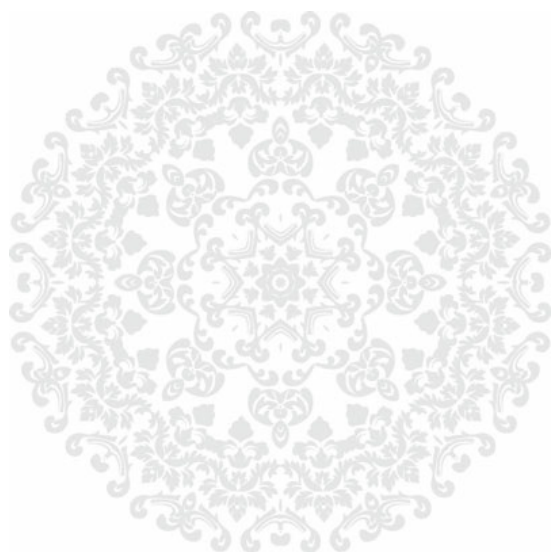
A kemény tekintetű Birs azonban nem osztozott a hitünkben. Ilyen az élet! Ezt olvastam ki a szeméből. Mivel pedig ez az asszony rákényszerített arra, hogy elfogadjam az életemet, ezért elfogadtam a szavát is. Szafije messze járt, amikor ezek a szörnyűségek történtek velünk.

Ennek dacára is gyötrelmes napok vártak rám. Isztambul fölött, főleg nyár derekán gyakran sűrű, poros, gennyesen sárga felhők borítják az égboltot. Amikor kiheréltek, akkor is ilyen volt az időjárás. Pontosan ilyen felhők lebegtek fölöttünk, amikor megszületett és meghalt úrnőm első fia. A birodalom fővárosa általában lenyűgöző, isteni látványt

nyújtott. A gennyes felhők alatt azonban egy halott
megsárgult testére emlékeztetett.

MÁSODIK RÉSZ

Szafije

Ötödik fejezet

Szafije egy óvatos mozdulattal kiszállt a szűk járműből. Bár még mindig súlyos kendők és fátylak borították a testét, nyújtózkodni kezdett, hogy hosszú végtagjaiból elmúljon a zsibbadtság és a görcs. A városban néztek szét. Jól tudta, nem azért zsibbadt el a lába, mert három másik asszony társaságában zsúfolták be a rövid út idejére a szűk, bársonybéléses ládába, hanem azért érezte ennyire nyomorultul magát, mert ismét eltelt egy tél. A szeráj udvarában a tulipánok új ezredei sorakoztak. A harcias növények zöld köntöse alól előbukkantak a ragyogó színek. Szafijét felbőszítette, hogy már megint elmúlt egy tél anélkül, hogy megszerezhetette volna magának azt a hatalmat, melyet akkor érzett meg, amikor először belépett a hárem márványbestiájának szívébe. Azóta is erre vágyott. Némi erőre már szert tett, de nem annyira, amennyit szeretett volna.

Végéhez közeledett a tél abban az évben, amelyet a

keresztények a mi Urunk 1564. esztendejének neveztek. Szafije tizenhat éves volt. Élete egy teljes nyolcad részét töltötte a törökök között. A legutolsó, legelevenebb éveket.

Minden egyes nappal jobban értette az itteni rendszer működését. Átlátta a gépezetet, amelybe belevetette magát. Felfogta, hogy milyen elképesztő erőt szerezhetne általa. Otthon, Velencében nem is álmodhatott volna ehhez hasonlóról. Az idő azonban könnyörtelenül múlt. Egyre jobban elkeseredett, mivel csak kínzó lassúsággal sikerült megszereznie egy keveset a hőn áhított hatalomból.

Persze nagyon is tisztában volt azzal, hogy azt teszi, amit kell. Sorra látogatta a befolyásos ismerőseit, értékes ajándékokkal kötötte magához a legelőkelőbb hölgyeket, és általában is nagyvonalúan viselkedett. Komoly sikereket ért el e területen. A törökök között mostanra már egyetlen olyan nő sem akadt, aki ne vette volna komolyan Szafije leghalkabban kimondott megjegyzéseit. Csakhogy ő mindennél jobban vágyott arra, hogy letépve a fátyol áttetsző szövetét, megérinthesse – és ami ennél is fontosabb, befolyásolhassa – a külvilágot, a férfiak könnyörtelen valóságát!

Mit kellene tennie? Zsibbadt lába arra ösztökélte, hogy mozogjon kicsit. Az elméje azonban nem talált rá a kiútra.

Pontosan úgy érezte magát, mint amikor hosszú órákon keresztül mozdulatlanul kellett ülnie, míg az egyik barátnője hennával csodálatos ábrákat festett a kezére. A legtöbb török asszony gond nélkül elviselte az ilyen végtelen várakozást. Talán azért, mert születésük óta számtalan alkalommal festették be hennával a kezüket. Szafije Eszmehan szultánát tartotta a legelképezetőbb példának. Az a lány csupán egészen kicsiben különbözött a díványán heverő testes, puha párnáktól!

Abban nem kételkedett, hogy Velence legtöbb asszonya is ugyanilyen. Szafije nagyon jól emlékezett arra, hogy mennyire sajgott a térde egy hosszú vigília után a zárdában. Tisztában volt azzal, hogy nem szabad a szülőföldjére gondolnia. Képtelen volna beilleszkedni egy olyan helyen, ahol semmittevésre kárhoztatnák.

Megpróbált rájönni arra, mi gátolja az előbbre jutását. Ott volt először is az a *vén fajankó*. Szulejmán szultán több mint negyven évnyi uralkodás után sem adta jelét, hogy rávetült volna a halál árnyéka.

Nem először fordult elő, hogy Szafije a vénség halálát kívánta. Akkor ugyanis továbbgördülhettek volna a dobókockái. A szultán súlyos, szürke akadályt jelentett. A halálát érdekes zűrzavar követné, amely során előbbre

juthatnak a gyors és okos emberek.

Tovább gondolkozott. Ha egy nőnek el kellett távolítania az útjából egy férfit, akkor elsőként a méreg jöhetett szóba. Nem jár zajjal, könnyű beszerezni és használatához nincs szükség az izmok erejére, de arra sem, hogy feltűnően közel menjen az áldozathoz.

Birs pedig szerezne mérget.

Szafije az elmúlt néhány hónap során alaposan megvizsgálta, hogy milyen edényekből eszik a szultán. Tudta, mit kedvel, és hogyan tálalják fel az uralkodó eledelét. Kiderült, hogy az öregnek megvesztegethetetlen előkóstolói vannak.

Az ördög vinné ezeket a fátylakat! Miattuk nem használhatja a szépségét olyan hatékonyan, ahogy szeretné!

Aztán kiderítette azt is, hogy a nagyúr ételeit kizárólag különleges, celadon porcelánból készült edényekben szolgálják fel. Állítólag a tányérok halvány, szürkészöld máza azonnal árulkodó módon befeketedne, ha olyan anyaggal kerülne kapcsolatba, amelyik akár csak a legcsekélyebb mértékű mérget tartalmazza. Szafije ugyan nem zárta volna ki a mérget, ám semmi kedve sem volt próbára tenni a szerencséjét az effajta mágiával szemben.

Nurbanu ugyanilyen méregdrága edényekből evett.

Amennyire csak a rácsok és a függönyök lehetővé tették, Szafije alaposan megfigyelte magának Szulejmánt. Akárcsak a hatalmas birodalom legtöbb alattvalója, nehezen tudta volna elképzelni, milyen lesz a világ az öreg halála után. Az *igazhitűek lenyűgöző árnyéka* egy nála jóval fiatalabb férfit is megszégyenítő elevenséggel járta be birodalma, a világ leghatalmasabb állama távoli tartományait. Szafijét komoly próbára tette, hogy számon tartsa, mikor merre jár az uralkodó. Az egyik évben északon hadakozott. Bécs falait ostromolta. Szafije legközelebb viszont már arról értesült, hogy a szultán móresre tanítja Perzsia arcátlan sahját, a nagy eretneket. Utána pedig kiharcolta a tengerre a kalózeit, hogy megtámadják Baffo kisasszony szülőföldjét. Az uralkodó az egyik pillanatban még Herkules oszlopai felé fordult, hogy Spanyolországban helyreállítsa az igaz hitet, majd máris déli irányba tekintett, hogy lesújtson a jemeni vagy az etióp lázadókra. Vagy éppenséggel a portugálokkal szállt szembe, hogy megszerezze tőlük a Perzsa-öblöt Indiával összekötő kereskedelmi útvonalakat.

Ez a nagyszerű férfiú jogosan véshette kőbe, hogy: „Bagdadban én vagyok a *sahinsah*, a bizánci földeken Caesar, Egyiptomban pedig a szultán. Útitársam Allah hatalma, és engem kísérnek Mohamed csodái.”

A velencei lány többször is megfigyelte a szultán felvonulásait. Az elképesztően nagy tömeg miatt többnyire nehéz volt kivenni az arcvonásait. Gyakran csupán a turbánt látta, a ragyogó napfényben fehéren izzó hatalmas fejfedőt, melynek tisztasága valósággal égette a szemet. A királyi család jelvényeként viselt, beletűzött kócsagtollakkal ékesített turbán a földre téve viselője combjáig ért volna. Tizenöt hossznyi szövetet tekertek az uralkodó feje fölé. Szolgái lemérték, hogy mekkora a távolság az orra hegyétől kinyújtott ujja legvégéig. Ezt a távolságot szorozták meg tizenöttel, amikor kiszabták a legfinomabb selyemből és vászonból összevarrt turbánanyagot. A fejedelmi fejfedő hasonmását egy jókora rúd tetejére tűzték. Hősiessége jutalmaként egy kitüntetett aga tarthatta a magasba. Az ünneplő tömeg jól láthatta a bólogató fejfedőt. Mindenki örülhetett, hiszen az emberek azt hitték, hogy a távolból magát a felséges uralkodót pillantották meg.

Szafije persze közelebbről is szemügyre vehette az iszlám világ urát. Nem a szultánt kísérő katonai dobok harcias dübörgésétől kezdett el hevesebben verni a fiatal lány szíve, hanem az éles gerincű kampós orr, a kőkemény, csontos arcban mélyen ülő, bölcsességtől ragyogó szemek látványától és az éppen csak, hogy őszülni kezdő, ritka szakálltól,

amelyik nem takarta el a szultán határozott száját és állkapcsát. A szerájban arról pletykáltak, hogy az idős férfi vörös krémből készült pakolással titkolja el arcbőre beteges sápadtságát, ám Szafije ennek semmi nyomát nem látta, csupán az egészséges, bronzos ragyogású bőrt, melyet a szabadban töltött élete során kicserzett a természet.

A lenyűgözően markáns arcú alak öltözékét olyan sok ékszerrel díszítették fel, hogy a szóbeszéd szerint minden alkalommal jó pár emberre várt váratlan gazdagság, amikor az uralkodó keresztülvonult a városon. A szultánt minden oldalról sok százan vették körül. Útközben gyakran megtörtént, hogy meglazult ékszereinek foglalata és drágakövek hulltak a porba. Senki nem kérte vissza e kincseket azon szerencsésektől, akik lehajolva felvették és megtartották őket.

Bár Szafije gyakran vénségnek nevezte, vagy még ennél is durvább nevekkkel illette, mégpedig becsmérő módon és nem ritkán fennhangon, ha úgy tartotta a kedve, mégis kénytelen volt beismerni, hogy élete során nem sok olyan lenyűgöző férfiembert látott, aki felért volna Szulejmánhoz. Az uralkodóval kapcsolatban minden lenyűgöző volt. Az elmúlt telet Aleppóban töltötte. Dicsőségének fénye a hárem szívéből elért a keresztény birodalmak legtávolabbi

tartományaiba is. Szafije úgy döntött, hogy éppen ezért nem bántja a szultánt, a birodalom sarokkövét. Inkább példaképnek tekinti, ha azon gondolkozik, hogy milyen hatalom várhat rá. Szulejmán rászolgált a világ őszinte elismerésére. Sőt, ennél jóval többre is. A velencei lány égett a vágytól, hogy személyesen fejezhesse ki őszinte odaadását. Akkor ugyanis önző módon magába szívhatná az uralkodó lenyűgöző ragyogását.

– Bárcsak azért vettek volna meg, hogy az ő ágát melegítsem – panaszkodott néha, bár tudta, hogy ezzel nyílt ellentmondásba keveredik önmagával. – Ehelyett az unokája kapott meg. Így aztán sohasem kerülhetek közelebbi kapcsolatba a szultánnal.

– Micsoda ostobaság! – csattant fel Nurbanu olyankor, ha meghallotta a fiatal nő efféle panaszait. – A szultánnak már a fia is elég idős ahhoz, hogy az apád legyen. Unokája is van. Aki nem más, mint az én fiam, a te urad és gazdád. Te csak várd ki, amíg eljön az idő, és addig tedd, amit parancsolnak!

Éppen ez volt a legnehezebb, a várakozás. A dicsőséges szultán halálára kellett várnia... Persze úgy tűnt, hogy előbb távozik az élők közül a nagyúr fia, mint Szulejmán. A szultán már három fiát is eltemette. Egyetlen örököse maradt, Szelim herceg. Róla azt gondolták, hogy már nem sok ideje van

hátra. Szelim herceg volt az isztambuli udvar gyenge pontja. Allah akaratának erős bástyáján ő jelentette a rést. Első pillantásra vagy éppen távolról nézve Szafije akár azt is gondolhatta volna, hogy a negyvenes éveiben járó leendő szultán ugyanolyan nagyszerű ember, mint az apja. Mostanra azonban már átlátott az alacsony, testes alakot övező szemfényvesztésen, és tudta, hogy Szelim nem a tehetségének, hanem a születésének köszönheti magas rangját. Esetlen turbánja alatt jól látszott egészségtelenül sápadt bőre. Egyes szóbeszédnek szerint ez a férfi valójában nem is Szulejmán fia volt. Állítólag Hürrem szultána valahogy becsempésztetett magához egy szeretőt. Elég könnyen el lehetett hinni ezt az állítást, ha valaki összehasonlította egymással a szultánt és a herceget.

Annak viszont képtelenség lett volna hitelt adni, hogy a lenyűgöző Szulejmán szultán páratlanul szépséges asszonya annyira lealacsonyította volna magát, hogy ilyesmit tegyen. Szafije sokkal hihetőbbnek tartotta, hogy valami olyasmi történt, mint amikor megfial egy szuka. A sok kiskutya között mindig akad egy gyenge és elesett. Csakhogy ebben az esetben azok az életerős, szilaj ebek darabokra szaggatták egymást a vetélkedésük során és egyedül Szelim maradt életben.

Teljesen felesleges lett volna Szelimmel kapcsolatban méregre gondolni. Szulejmán örököse mindent megtett azért, hogy sírba tegye önmagát.

Itt, a törökök között halálos véteknek számított az alkoholfogyasztás. Szelimet azonban nyíltan „Korhelynek” nevezték. A szultán többször is feddő hangú levelet küldött a fiának, és arra biztatta, hogy ne igyon több bort, ne vedelje azt az „örjítő vörös lötytöt”. Semmire sem ment vele. Szafije még Itáliában sem látott olyat, hogy valaki ennyire az alkohol rabja lett volna, pedig a szülőföldjén az anyja kebléről leválasztott kisdedit is borral itatták. A velencei lány arra gondolt – és büszke volt saját bölcsességére –, hogy a vallásos tilalom miatt még izgalmasabb véteknek számított a bor fogyasztása. Pont az a tilalom, amivel fel akarták számolni az iszákosságot. Ezenfelül pedig érthető volt a herceg elkeseredettsége. Már rég túljutott legszebb férfikorán, és még mindig arra kellett várnia, hogy mikor hal meg végre az apja.

Figyelembe véve, hogy milyen gyarló férfiú Szelim herceg, tényleg sokkal jobb volt, hogy Szafije a nagyúr fiának, Murádnak a szeretője lehetett. Amikor erre gondolt, szorosabbra fogta maga körül vastag kendőjét, mintha csak így akarta volna keblére szorítani kedvese szerelmes

érintésének emlékét. Úgy őrizte, mint a börtönőr a foglyát. Bár a háremben csupán legalul állhatott a hatalom lépcsőjén, mégis képes volt arra, hogy ne csupán az ifjú herceg érzéki vágyait elégítse ki, de döntően beleszólhasson a leendő uralkodó képzésébe, és meghatározhassa politikai érdeklődését is. Murád Szafije hatására fordult el az ópiumtól. Mielőtt megkapta volna új ágyasát, az ifjú úr a kábítószer rabja volt. Azóta új szenvedélyt talált magának. Ez nem volt más, mint a szűk uralkodói tanács izgalmas és nagy befolyást ígérő munkája.

Maga Szulejmán, a földkerekség leghatalmasabb embere is jókedvűen kihúzta magát és derűsen elmosolyodott, amikor felfigyelt arra, mennyire megváltozott az unokája. Murád megmutatta kedvesének, hogy milyen leveleket kapott a szultántól. Őt aztán nem szidták vagy fenyegették, mint az apját! Szulejmán érett férfiként kezelte az unokáját, és megvitatta vele a legfontosabb államügyeket. Ha Szelim volt Isztambul gyenge pontja, akkor Szafije Murádot nyugodtan tekinthette annak az eszköznek, amivel majd megszerzi magának a hatalmat.

Nemsokára lesz egy fia is. Hát persze. Egy újabb hasznos eszköz. Ezzel azonban egyelőre még korai lett volna foglalkoznia. A teherbeesés csupán a butább vagy éppen a

kétségbeesettebb háremhölgyek módszere volt. Azoké, akik nem voltak annyira szépek, hogy aggódniuk kelljen a terhesség csúfító hatásától. Szafije ragaszkodott a már meglévő hatalmához. A nem kívánt terhességet Birs gyógyszerekkel átítatott, szurokból és kecskezsírból készített pesszáríumaival előzte meg.

Nem sikerült valóra váltani azt az elképzelést, hogy hajóval keljenek útra. Ezért Murád volt a hibás. A herceg gyakran hagyta, hogy a szerelem elhomályosítsa az éleslátását. Annyira szerette volna boldoggá tenni Szafijét, hogy túl gyorsan, túl messzire merészkedett. Ráadásul teljesen lényegtelen irányba. Murád képtelen volt felfogni, hogyha tényleg örömet akar okozni Szafijének, akkor ezt úgy érheti el, hogy megszerzi magának a szultán feltétlen bizalmát, és nem kéjes ostobaságokkal próbálja meg időnként elkápráztatni kedvesét.

Az aranyhajú lány érezte, ahogy elvörösödik, mert eszébe jutott a viharvert bárka, amiben kénytelenek voltak átkelni a Boszporuszon. Kivételesen örült annak, hogy a fátyol eltakarja az arcát. Persze tanult az esetből. Most már világos volt, hogy erős kézzel kell fognia szeretője zabláját. Figyelembe véve az elmúlt időszak jeleit, nagyon úgy tűnt, hogy az öregember már nem neheztel unokájára, hiszen

Murád legutóbbi megfontolatlan kérése óta felelősségteljes módon viselkedett. Lehetséges, hogy fegyelmezett magatartásával még nagyobb tekintélyre tett szert.

Összeszedve minden önbizalmát, Szafije megnyugodott és eltűnt a pír az arcáról. Ismét azon töprengett, ami legjobban foglalkoztatta: hogyan lehetne a leghatékonyabban kihasználni a felséges úr Murád iránti rokonszenvét? Ebből ugyanis Szafije is hasznot húzhatna. Tisztában volt azzal, hogy egy fiatal férfi könnyen elunja magát – vagy éppen az apjához hasonlóan önpusztítóvá válhat –, ha nem kényszerítik arra, hogy napról napra bebizonyítsa rátermettségét.

Ami azt illeti, ugyanez megtörténhet egy fiatal nővel is. Szafije ráadásul ismert egy bizonyos ifjú hölgyet, akit éppen ez a veszély fenyegetett. Keresztbe tette a karját a mellén.

– Miért nem engeded meg, hogy vegyek neked egy eunuchot, kedvesem? – kérdezte az ifjú herceg minden egyes alkalommal, amikor Szafije szóba hozta az aggodalmait. – Adok neked pénzt. Vegyél magadnak egy eunuchot! Az ára nem számít. Válaszd a legjobbat. Akkor majd nem függsz annyira az anyámtól és az ő *hadim*jaitól. Ha nincs saját öröd, akkor nem mehetsz sehova sem, nem tehetsz semmit sem anélkül, hogy ne kellene anyám kopóinak a segítségét kérned.

Sokkal szabadabb lehetnél.

Szafije nagyon különösnek találta, hogy Murád szabadságról beszélt. Neki ugyanis esze ágában sem volt elmenekülni a háremből. Éppen ellenkezőleg. A hárem középpontjába akart kerülni. A hatalom dobogó szívébe. Ellenvetéseinek dacára is fejet hajtott ifjú gazdája előtt:

– Igazad van, jó volna. Bárcsak megtalálnám a megfelelő eunuchot.

Ezt hallva a herceg többnyire így válaszolt:

– Biztosra veszem, hogy rábukkannál, ha hajlandó volnál keresgélni.

Közben persze többnyire a fiatal nő nyakát csókolgatta, és egészen más dolgok jártak az eszében, így nem lehetett egészen pontosan érteni, hogy mit is mondott.

– Még sohasem találkoztam ennyire okos nővel, mint amilyen te vagy.

Ehhez hasonló ostobaságokat fecsegett. Kimondta a nyilvánvalót.

Szafije készségesen belement az enyelgésbe, ám nem vitte túlzásba. Utána viszont tovább puhatolózott:

– A húgodnak, Eszmehan szultánának van egy eunuchja. Az a velencei fiú, Veniero.

– Kicsoda? Abdullah? – kérdezte a herceg. Nem egyszer

beszéltek már erről. Máskor viszont csendben maradt, és megpróbálta a szájával kigombolni Szafije ruháját.

– Az az ifjú meglehetősen okos.

Akár veszélyes is lehetne, hiszen sokat tud rólam. Ezt a gondolatot azonban megtartotta magának. Vajon miről tudna mesélni neked...? Rólam.

– Szerelmem – tette hozzá hangosan, és kellő gyönyört vegyített a hangjába, amikor Murád megtalálta a keblét.

Venieróról mindenkinek az volt a véleménye, hogy hiba volt kiherélni és kivinni a rabszolgapiacra. A hölgyek sajnálták Eszmehant a tapasztalatlan, túl fiatal, kiegyensúlyozatlan természetű *hadimja* miatt. Csakhogy Szafije jó pár más eunuchal hasonlította össze az ifjút – és *nem árt, ha tudod, édes kis hercegem, hogy alaposan körülnéztem* –, és Veniero, vagyis Abdullah, nagyon is ígéretesnek tűnt.

Most már nagyon oda kellett figyelnie arra, hogy mit mond. Miközben ágyékában érezte Murád egyre hevesebb lökéseit, az elméjében újabb és újabb gúnyos szó bontakozott ki: *ezek a fickók nyavalygós és éles hangú, fecsegő, siránkozó félemberek csupán. Gágognak, mint a libák. Rosszabbak, mint az apácazárda laikus nővérei.* Természetesen az eunuchokra gondolt.

A herceg kezével szétfeszítette Szafije két combját. Nem törődött azzal, hogy ez fájhat a lánynak. Csupán az érdekelte, hogy a lehető leghamarabb kielégíthesse vágyait.

Aztán pedig rárogyott kedvese testére. Szafije merengve játszadozni kezdett az ifjú kopaszra borotvált koponyáját díszítő, fahéjszínű varkoccsal, majd csendben megszólalt:

– Azt hinné az ember, hogy amikor megcsonkították őket, akkor az agyuk egy részét is eltávolították, csodálatos, dicsőséges gazdám és uram.

Magába persze erre gondolt: *mert ti, férfiak, kivétel nélkül a gatyában tartjátok az agyatokat. Egyetlen vágással elveszíthettek mindent.*

Eszmehannak ezenfelül a létező legjobb férj is kijutott. A nagyvezír, ellentétben Murád herceggel, a pályafutása legmagasabb pontján tündökölhett. Szokoli pasa gyakran Eszmehan ártatlan kis orra előtt tartotta a legfontosabb államügyekről döntő megbeszéléseket. Ez volt a másik ok, amiért Szafije a lehető leggyakrabban látogatott el a hercegnőhöz.

Milyen jó, hogy Szulejmán ifjú unokája még csak nem is sejtette, mennyire szerencsés. Ha szóba került kiváltságos helyzete, akkor „Allah akaratát” emlegette. Ha ennél több esze lett volna, akkor bizony veszélyes vetélytársnak kellett

volna tekinteni ezt a szegény lányt. Ebben az esetben határozottabb lépésekre lett volna szükség. Szafije nem érthette volna be azzal, hogy időnként meglátogatja, és gondosodik a bábaasszony állandó jelenlétééről.

Többször is megpróbálta megvenni Eszmehantól az eunuchját. Igen magas összeget kínált érte. Sőt, még Murádot is rávette arra, hogy próbálja megvásárolni Abdullahot. Eszmehan azonban együgyűen vihogni kezdett, és azt dadogta, hogy „a világ minden kincséért sem adná el”. Szafijét a legcsekélyebb mértékben sem lepte volna meg, ha kiderül, hogy ezért az elszánt ellenállásért éppenséggel az a bizonyos eunuch a felelős. Eszmehan bátorítás nélkül ugyanis mindenben engedelmeskedne a barátnőjének. Mindenben.

Másfelől viszont Veniero ugyan eszes ifjú volt, de könnyen megtörténhet, hogy nem eléggé engedelmes. Nyilvánvaló volt lázadó természete. Eszmehan kivételével mindenkivel dacolni próbált.

Szafije úgy döntött, hogy inkább tovább keresi a megfelelő jelöltet. Előbb-utóbb rábukkan az ideális *hadimra*, aki okos, de tökéletesen aláveti magát úrnője akaratának. Ezenfelül pedig bátor is. Készen kell állnia arra, hogy meghaljon Szafijéért. Nem sokan feleltek meg az ilyen komoly

elvárásoknak. A velencei lány legfontosabb fegyvere a lenyűgöző szépsége volt. A férfiakat ugyanúgy leigázta vele, mint a nőket. Az asszonyok általában gyors kiegyezésre törekedtek, mert nem akartak szembeszállni a szépségből áradó nyílt fenyegetéssel. Hiába volt azonban ragyogó külsejű, a megjelenésével csupán csekély mértékben tudta befolyásolni a herélteket.

Szafije nagyot sóhajtott, és miközben ilyen gondolatok jártak a fejében, elindult, hogy az egyik bársonnyal bélelt dobozból átkerüljön a másikba. A hárem lakosztályai tágasabbak voltak ugyan a szűk hordszéknél, ám a szőke lányt ugyanannyira fojtogatták.

Miközben a járműből eljut az épület belsejébe, egyetlen nő sem veheti le magáról a fátylakat. Szafije is arra kényszerült, hogy szinte vakon tántorogjon végig a kőlapokkal borított, egyetlen folyosókon, miközben meglepő ügyességgel lépte át a magas küszöbököt, és a napfényben fürdőző udvarról bejutott egy keskeny, ablaktalan folyosóra. Félig világtalanul csak azért tudott végigmenni rajta, mert már rengetegszer járt ugyanitt, és közben a vállán érezte a mindenütt jelenlévő háremőrök petyhüdt kezének útmutató érintését.

Persze a hangok is segítettek. A szultán palotájának második udvara felől érces, nyílt, hivatalos, *fájdalmasan*

lenyűgöző zajok hallatszottak. Ott ülésezett az uralkodó tanácsa, a befolyásos díván. A hangok azonban elhalkultak, és egyre valószínűtlenebbnek tűntek, mintha csak bezáródott volna egy márvánnyal és csillogó csempével borított szörnyeteg szája. A helyüket átvette a lecsapó bőrszív ritmusos csattanása. A korbácsolás hangja hétköznapi dolognak számított. Az eunuchok udvarában most is éppen megbüntettek valakit.

Csakhogy Szafije felfigyelt egy furcsaságra. Valami hiányzott a hangok kavalkádjából. A korbács sziszegve szelte a levegőt, és nagyot csattanva lecsapott, ám a megkínzott áldozat nem jajveszékelt.

Szafije félrelökte a következő eunuch útmutató kezét, és balra fordult. Meg kellett állnia egy pillanatra, hogy a szeme megbirkózzon a váratlanul felragyogó világossággal. Kilépett az eunuchok udvarának szélére, és körülnézett. A fejében egy terv kezdett el kibontakozni.

Hatodik fejezet

Az eunuchok udvarának közepén hat oszlop magasodott az ég felé. A sötét, éles szegélyű oszlopfőket csupán nemrég díszítették fel vésett lótuszokkal. Ez elárulta, hogy a nagyszerű munkáért Szinánt, a birodalom főépítészét illeti a dicsőség. Csöppet sem illett hozzájuk a durván ácsolt, kezdetleges fa tetőszerkezet. Ez oltalmazta meg a drága csempéket és a déli falon sorakozó hálóteremajtókat az időjárás viszontagságai ellen. A tető árnyékában Szafije észrevett néhány hatalmas termetű, fekete bőrű háremőrt. Nem is annyira emberre, mint inkább izmos bikákra hasonlítottak. Ütemesen lengett a kezük, ahogy végrehajtották egy elítélt könnyörtelen büntetését.

A többi, világosabb bőrű eunuchnak igazából Szafijét kellett volna visszaterelni a hölgyek lakosztályába. Csakhogy őket is lenyűgözte fekete sorstársaik könnyörtelen kötelessége. A magas, cukorsüvegre emlékeztető kalapot, fahéjvörös vagy éppen cukrozott ibolyakék szőrmeszegélyű köntöst viselő

alakok mozdulatlanul álltak az árnyékban. Túlságosan is édes illatuk miatt azt a látszatot keltették, mintha valaki egy nagy adag, mostanra már megolvadt édességet felejtett volna a tűző napon. Megfeledkeztek a rájuk bízott többi hölgyről. Nem törődtek azzal, hogy beburkolt védenek megbotlanak és elesnek, miközben a sötét folyosón sietve eljutnak a belső lakosztályokba. Eszük ágában sem volt tiltakozni az ellen, hogy Szafije is megállt, és velük együtt bámulja a kínzást.

Éppenséggel az egyik sorstársuk feküdt hanyatt a köveken. Szafije ebből a szögből nem tudta kivenni az áldozat arcát, akinek mindkét lábát a magasban tartotta a fából ácsolt kaloda. A fekete eunuchok vékony, korbácsra emlékeztető nádpálcával ütötték a meztelen talpát.

Ugyanezzel a módszerrel büntették meg a vétkes háremhölgyeket is. Az ítélet végrehajtása után egy hónapig talán nem tudtak lábra állni, ám a szépségükön nem esett csorba. Tíz ütés a pálcával szigorú büntetésnek számított egy átlagos vétkes számára. Még a legmakacsabb nőszemélyeknek sem volt szükségük tizenötnél többre. A legtöbb vétkest már ennyivel is engedelmességre lehetett kényszeríteni.

Szafije azonban húsz ütest számolt magában, miközben a büntetést figyelte. Utána abbahagyta a számolást. Az áldozat

nem a fekete háremőrök közül került ki. Fehér, vagyis inkább földszínű volt. Olyan sárgásbarnás bőré, mint az oroszlán. Kínzóí nádpálcájára parányi, rózsaszín húsdarabok tapadtak. A fekvő férfi talpa megdagadt és máris belilult. A fekete bikák sötét, filces hajjal borított fejére és hátuk mögött a kőre kis vércseppek hullottak, valahányszor meglendítették izmos, fekete karjukat. Az áldozat azonban továbbra sem jajveszékelt. A hátán fekvő alak néha megremegett, ennek azonban nem a testébe hasító kín volt az oka, hanem a rázúduló ütések ereje.

– Gyere innen, szépségem – szólalt meg Nurbanu halk hangja Szafije mellett. – Nem neked való az, amit itt látsz. Lehet, hogy elkeserít és nyomasztani fog. Akkor pedig nem érsz sokat ma este a fiam ágyában.

Az idősebb úrihölgy már jó ideje nem tett tanúbizonyságot arról, hogy különösebben aggódna Murád kedvenc ágyasának érzékenysége miatt. Nurbanu és Szafije között régen mély szakadék tátongott a féltékenység és a vetélkedés miatt. A szőke lány pontosan tudta, hogy Murád anyja veszélyes vetélytársnak tartja. Ugyanakkor viszont tisztában volt azzal, hogy két kézzel kell kapnia a váratlanul feltáruló alkalmon. Régóta várt arra, hogy Nurbanu újra szóba álljon vele. Ez elengedhetetlen volt Szafije következő húzásához. Tervei

végrehajtását nem segítette elő, hogy folyamatosan küzdött a hárem első asszonya ellen. El kellett altatnia Nurbanu gyanakvását, hogy az úrihölgy ne figyelje gyanakodva Szafije minden mozdulatát.

Az eléjük táruló, megdöbbentő látvány azonban teljesen kizökkentette Szafijét.

– Ki fekszik ott? – kérdezte. Elfeledkezett arról, hogy alázatot akart színlelni. Mozdulatlan maradt, hiába próbálta meg Murád anyja visszahúzni az árnyékba.

– Jácint. Biztos emlékszel rá. Mihrimah szultána egyik *hadimja*. Nem csodálom. A mi gazdánk leánya elég gyenge kezű.

Szafije most már tényleg emlékezett az áldozatra. Ránézésre nem ismerte volna fel a félmeztelenre vetkőztetett, izmos mellkasú férfit, akinek a hasán is mély völgyek és magas, szálkás fennsíkok látszottak. A fejét göndör, barna haj borította. Így még senki sem láthatta korábban, hiszen a háremőrök mindig fehér vászonruhát és szőrméket viseltek.

Hogy lehetett ilyen ostoba nevet adni neki? Ki nevezhette el Jácintnak ezt a lenyűgöző férfit? Zavarba ejtő volt a név és a test közötti ellentét.

– És mivel vádolták meg? Megbecstelenítette talán

Mihrimah egyik kis szüzét? – tudakolta Szafije, a nevetéstől szinte fuldokolva.

– Megtalálták Szelim herceg mostani kedvencét az ágyában
– sziszegte Nurbanu a gyűlölettől remegő hangon.

– Amikor a szüzeket emlegettem, akkor nem tréfálkoztam. Azt hiszem, ez a *hadim* itt nemcsak képes volna az ilyesmire, de valószínűleg nagyon is szívesen tenne így.

– Nem Szelim egyik *lányszeretőjét* találták meg nála – hördült fel Nurbanu. Kiült az undor az arcára. – Hanem egy *fiút*.

Szafije éppen elég időt töltött már a háremben ahhoz, hogy ne mutassa ki a meglepődését. Az súlyos hiba lett volna. A megbocsáthatatlan gyengeség jele. Éppen ezért ezt mondta:

– Nehezen tudnám elképzelni, hogy ennek a visszataszító kis közjátéknak a híre örömmel töltené el mindannyiunk gazdáját, a szultánt.

Némi szánakozással pillantott az idősebb hölgyre. Már az is szörnyű lehet neki, hogy nem tudta a férjét visszatartani az italtól, dehogy ráadásul *fiúkkal* háljon!

– A trón várományosa nemcsak részeges korhely, de szodomita is. Vagy...? Azt hiszem, valóban jobb lesz eltussolni az ügyet.

Nurbanu nagyon is odafigyelt a Szafije hangjából kicsengő,

alig titkolt fenyegetésre. Egy olyan pillantás volt a válasza, ami leginkább arra hasonlított, amikor egy fazekas felfedezi, hogy a kezében tartott új váza megszegyenítően rosszul sikerült, és már éppen arra készül, hogy a földhöz vágja. Az idősebb hölgy azonban visszafogta magát, mire Szafije lesütötte a szemét, és alázatos engedelmességet színlelt.

Pontosan tudta ugyanis, csak egészen kevés kell ahhoz, hogy ne nézőként figyelje a kalodába zárt szerencsétlen szenvedését, hanem arra várjon, hogy az ő bokájára csattanjon a súlyos fabilincs. Az elmúlt időszakban olyan durván megromlott kettejük viszonya, hogy már csupán idő kérdésének tűnt, mikor dönt Nurbanu úgy, hogy Szafije szenvedésének látványa megéri azt, hogy magára vonja Murád haragját. Persze mostanra felséges fia volt az egyetlen férfi, akit az idősebb nő irányítani tudott. Kudarcát jól mutatta, hogy Szelim legújabb kedvence egy fiú. Nurbanu éppen ezért csak alapos megfontolás után lenne hajlandó támadást indítani a fia szerelme ellen, hiszen ezzel kihívhatná maga ellen Murád haragját. Szafije ennek dacára is úgy döntött, hogy jobb lesz, ha egy kicsit visszafogja magát. Ostobaság volna túl korán megijeszteni a célpontot, hiszen ezzel csak a saját dolgát nehezítené meg.

Ám annak ellenére, hogy alázatosan és meghunyászkodón

akart viselkedni, a lány egyszerűen képtelen volt befogni a száját:

– Én a magam részéről kétlem, hogy ez az eunuch bűnös volna.

Gondosan időzítette jól megválasztott szavait. Éppen két csattanás szünetében mondta ki őket. Az egész udvar hallhatta, ahogy szembeszállt a felsőbbbséggel.

– Tényleg azt állítja, hogy nem az – bólintott Nurbanu. Méltóságos nyugalmat erőltetett magára. – Csak hát mindenki ezzel védekezik.

– Én hiszek neki – zendült fel Szafije szava... újra a korbácsütések szünetében.

– Azt állítja, csak azért engedte meg, hogy az a fiú bebújjon mellé az ágyba, mert szerette volna megvigasztalni, miután az én uram kiélte rajta a gyönyörét.

Szafije egy pillanatra elképzelte, ahogy ő mászik be abba az ágyba. Természetesen nem lett volna hajlandó beismerni, hogy szüksége lenne bármilyen vigasztalásra. Ugyanakkor nagyon is átélte, hogy milyen gyönyört okozhatna a megkorbácsolt eunuch forró, erős karja, ahogy a néma sötétben magához öleli.

– Jácint azt mondta, az a suhanc csupán kisírta magát a vállán – folytatta Nurbanu. – Csak hát pontosan ez az, amit

mondani szoktak.

– Allah nevére, én hiszek neki!

A földön fekvő alak leheletnyit a hang irányába fordult. Jegesen kék, de mégis zöldes árnyalatú szemének szilaj pillantása megtapadt Szafijén. A lány pedig válaszul egy szívdobbanásnyi időre lejjebb engedte a fátylát. Az eunuch így megismeri, amikor majd legközelebb találkoznak. Feltéve, hogy megbirkózik a ragyogó szemeket újra lezáró kinnal. Szafije remélte, hogy a fekvő alak túléli a büntetést.

– Gyere, Szafije! – utasította Nurbanu. – Illetlenség lenne továbbra is itt időzni. Ez a fickó bekerül a Héttoronyba, mihelyt kiszabták rá a büntetését.

– A Héttoronyba! – suttogta a lány. Nem tudta eldönteni, hogy a félelemtől vagy az izgalomtól futott-e végig a hátán a hideg. Ez elég gyakran előfordult.

Ő maga még sohasem járt a komor börtönben. A saját szemével még csak nem is látta. Azt azonban jól tudta, hogy az ősi erődítményt még a keresztények építették. A szultán hatalmas palotájának egyik végében állt, ott, ahol összeértek a tengeri sáncok és a szárazföldi védőfal. A foglyok elevenen elrohadtak azon a távoli helyen. A börtön azonban még így is ott lebegett az emberek tudatában. Nem lehetett elfeledkezni róla. A komor falak mögött iszonyatos kínzóeszközök

várakoztak. Hozzájuk képest ez a botozás szelíd simogatás volt. Odabent csak a hóhérok hallhatják a jajveszékelést és a kicsikart vallomást. A hörgést elnyomja a tenger moraja és belefut a nagy távolságba.

A tenger pedig ezenfelül lehetővé tette, hogy gyorsan és feltűnés nélkül megszabaduljanak azoktól a foglyoktól, akik nem éltek túl a büntetésüket. A legtöbbször azonban arra kényszerült, hogy megláncolva odatántorogjon a Hóhérok kútja melletti vesztőhelyre. Aki már nem tudott járni, azt odarángatták. Karóra tűzött, levágott fejük hamarosan elrettentő példaként figyelmeztette az élőket.

– Igen, vigyék csak el a Héttoronyba – mondta Szafije, miközben engedelmesen megfordult, hogy Nurbanu utasításának megfelelően visszamenjen. – A botozás meg sem kottyan egy ilyen kemény férfinak.

Gondosan ügyelt arra, hogy ezt az udvarnak háttal mondja, éppen akkor, amikor nagyot csattant a pálca.

Hetedik fejezet

Baffo nagyúr lánya egy tükör segítségével ugyanúgy bezárhatta elméje ablakát a hárem zajai és zavarba ejtő tündöklése elől, mint ahogy a szép hölgyek otthona rácsokkal és falakkal zárkózott el a világ elől. A csillogó üveglapon egy pillanatra feltűnt Birs aranypénzekkel szegélyezett, zöld fejkendője, ám Szafije, gondosan beállítva a tükröt, már csak a saját arcát látta. A tükör aranyszínűre zománcozott pereme tökéletes keretbe foglalta a lány tojásdad arcát.

Alaposan megnézve magát jó pár ovális dolgot fedezett fel. A fülében kolibritojás nagyságú smaragdok lógtak. A hercegtől kapta őket, akárcsak nemrég a hozzájuk nagyon is illő, ökörszemtojásnyi méretű ékköveket, melyek most a nyakát ékesítették. Őszinte örömmel töltötte el e sok szépség látványa.

Még ennél is nagyobb gyönyörűséget okozott a tükör közepébe pillantva megszemlélni saját arcvonásait. Mintha valaki egy kavicsot ejtett volna a tengerszem vízébe,

mégpedig úgy, hogy a koncentrikus hullámok ne kifelé, hanem befele fussanak. A látvány segített összpontosítani. A háremben komoly gondot okozott, hogy valaki személyisége egyszerűen elhalványul. Szafije számos olyan nővel találkozott itt, akikkel éppen ez történt, pedig amúgy okosak és céltudatosak voltak. Az ilyen szerencsétlenek átadták magukat a páratlan palota gyönyöreinek. Elbutultak és kiüresedtek. Pontosan az történt velük, amit a hárem kiötlői el akartak érni.

Csupán egyetlen oka van annak, hogy itt tartanak minket – töprengett Szafije. – Murád nemsokára hívatni fog... Feltéve, hogy a szultán nem tartja túl sokáig maga mellett ma éjjel. Csak ezért létezem. Vagyis hát a hárem azt gondolja, hogy ennyi a létezésem oka. Tovább gondolkozott. Felidézte magában, hogy mit sikerült tennie a nap folyamán. Lelki szemei előtt megjelent új eunuchjának arca. Ghazanfir kulcsszerepet játszott a sikerben.

Miután így megbizonyosodhatott arról, hogy értelmesen töltötte e napot is, Szafije már hajlandó volt kicsit lazítani. Enyhén lenézte a többieket. Most az ujja hegyével belenyúlt a mandulából és jázminból kikevert krémbe, amit óvatosan arcába masszírozott. A kellemes illat úgy vette körül, mint a forró vízzel teli kádban lágyan örvénylő vérfoltok.

Alabástrom színben tündöklő arca kisimult, és még halványabban ragyogott, ahogy a tökéletesség érdekében újabb és újabb hűvös krémréteget kent el rajta.

Nem számít, hogy azt a lányt tartják szépnek, akinek az arca fehér, mint a fetasajt – gondolta Szafije –, vagy azt, akié olyan, mint a török csemege. Engem továbbra is örömmel tölt el, hogy az orcám alabástromszínben ragyog. A sajt túlságosan lötytyedt. Az áttetsző török csemegében pedig kékes erek húzódnak. Mindkét ételt túl gyorsan felfalják, megemésztik.

Miután ily módon megbizonyosodott saját rendíthetetlenségéről, és ellenőrizte, hogy kellőképpen összpontosít-e, Szafije ismét a külvilág felé fordult. A pillantása a tükörről lesiklott az arckrém tartalmazó, finom vonalú, kék üvegedénykére. Bár tisztában volt azzal, hogy az edény Muranóban készült, mégsem érzett csipetnyi bűntudatot sem, és nem bánkódott azért, hogy idegen földön lett számkivetett. Éppen ellenkezőleg, elégedettséggel töltötte el, hogy régi és új hazája között virágzik a kereskedelem és jó a politikai kapcsolat.

A tekintete továbbvándorolt az edényt tartó, bütykös kézre. Birsnek az ujjai is zöldes árnyalatúak voltak. Szafije kegyesen megengedte, hogy a bábaasszony belenyúljon a krémbe, és megérintse vele a szőke lány arcát. Előre tudta, hogy míg ő

maga szilárd és kemény marad, mint az alabástrom, addig a bőréhez érő kéz – bár egyébként magabiztos és nyugodt szokott lenni, most mégis megremeg.

Ez történt. Mintha csak kőből lettek volna az ujjai.

Murád hercegnek is ugyanígy remegett a keze, amikor a kedvesét simogatta.

Birs olyan sokáig masszírozta Szafije arcába a krémet, hogy a lány ingerültté vált. Arra viszont gondosan ügyelt, hogy ennek a legcsekélyebb jelét se adja.

Nem is gondolt arra, hogy saját, tökéletes tojásdad képmásának szemlélése helyett elgondolkozzon, miért rajong érte ennyire az idősebb asszonyság. Csupán az érdekelte, hogy az egyébként megvesztegethetetlen bába lankadatlan éberséggel őrködjön Eszmehan otthonában. Birs időről időre visszatért a központi hárembe, hogy letelepedjen Szafije mellé a párnára. Kezében olyankor a legújabb krémmel vagy főzettel teli, méregdrága velencei üvegedényt tartotta.

Baffo nagyúr leánya nem volt egészen bizonyos abban, hogy mit érnek az ilyen szépítőszeresek. Igazából sohasem hitt a krémekben és a kenőcsökben. Akárcsak az élete többi területén, a megjelenésével kapcsolatban is úgy vélte, elegendő önmagára hagyatkoznia, és esze ágában sem volt a fejét a szeszélyesen változó divat rabigájába hajtani.

Rendíthetetlenül hitt abban, hogy Murád szívét nem valamilyen különleges krém vagy főzet segítségével szerezte meg, hanem azért, mert ez az Úr akarata.

Úgy gondolta, az arca pontosan oly módon nyerte el tökéletes formáját, ahogy a mennyei tűzben megszülettek az ősi idők prófétái. Született joga volt erre a szépségre. Az ég pedig nem fog akadályokat gördíteni az útjába, amikor gyönyörű külsejét felhasználva megszerzi jogos jussát, a hatalmat. Az uralkodás ugyanannak az Égnek az ajándéka, akitől a szépségét is kapta. Ennél mélyebbre ható teológiai eszmefuttatásokra sem szülőföldje vallásával, sem pedig felvett új hitével kapcsolatban nem vállalkozott. Ha sarokba szorították vagy éppen kőpadra vetették volna, akkor sem lett volna hajlandó ennél többet beismerni. Szafije Baffo semmilyen égi hatalmat nem ismert el azon túl, ami a tükörből visszanézett rá.

Ugyanakkor viszont bár a szegfűszeg és a gyömbér nem volt teljesen alkalmas arra, hogy ellenállhatatlanná tegye mindazokat, akik nem részesültek Isten áldásában, Szafije mégis úgy vélte, hogy a fűszerekre igenis szükség van. Ugyanígy elfogadta a különféle szertartásokat is, az imádságot, a böjtöt vagy éppen az ünneplést. Szóval mindazon dolgokat, amelyeket itt, a törökök között fedezett

fel.

Az arcbőre enyhén bizsergett, ott, ahol Birs megérintette. Bizonyára csak a krémbe lévő szegfűszeg és gyömbér miatt. Ez volt minden. Szafije azonban nem szorult különösebb nógatásra ahhoz, hogy elismerje, az ilyen szertartások nagyon is hasznosak. A krémbe őrölt ritka hozzávalók még jobban felhívták a törökök figyelmét a velencei leány istenadta adottságaira.

Birs nem bírta tovább. Már nemcsak olajzöld ujjai mozogtak, de a száját is kinyitotta:

– Egész olcsó a bors lent a fűszerpiacon – mondta a bába, miközben olyan mozdulattal simította végig Szafije arcát a kerekded áll vonalát követve, mint aki éppen egy szent ereklyét érint meg, és imádság hagyja el az ajkát, nem pedig a piaci kofák fecsegése.

– Olyan olcsó, hogy felmerült bennem, homok helyett inkább ezzel súrolom ki a fazekaimat. Milyen kár, hogy a borsot nem igazán lehet felhasználni szépségápolásra, édes kis hegyi virágom. Még így is eleget tettem félre belőle ahhoz, hogy akár száz télen át legyen mivel kezelni a köhögést.

– Szulejmán szultán hajói húszezer mázsa borsot koboztak el a portugáloktól az Indiai-óceánon – válaszolta Szafije. A tükörben jól látszott, mennyire remegnek Birs ujjai, ha a lány

akárcsak a legcsekélyebb mértékben is megmozdította az ajkát.

– Te nagyon odafigyelsz arra, hogy honnan jönnek a fűszerek – folytatta a bábaasszony. – Azt hiszem, ez jobban érdekel maguknál a szállítmányoknál is.

Szafije elmosolyodott, és leereszkedően válaszolt:

– Ezt a szállítmányt elvitték Alexandriába. Egy része eljutott ide hozzánk, Isztambulba, míg a többségét remek áron a velencei kalmároknak sikerült eladni.

– Előnyben részesíted a szülőfölded kereskedőit, ó, szépek szépe? – kérdezte Birs olyan hangon, amiből egyértelműen kiderült, hogy Szafije kedvéért lehozná a Holdat az égről, vagy éppen habozás nélkül útra kelne, hogy meghódítsa Velencét.

– Ebben az esetben, ami jó a Velencei Köztársaságnak, az jó az iszlám világának is. Nem szoktam kiállni senki mellett, kivéve a portugálok ellen, amióta azok a hajóikkal megkerülték Afrikát. Ily módon ugyanis tisztességtelen – és merőben szokatlan – előnyhöz jutottak India tengerein.

– Nem csoda, hogy a szakácsok túlborsozzák mostanában az ételeket.

– Kedves Birsem, téged tényleg csak a hasad érdekel?

– Nem úgy, mint téged, szépséges hölgy, hiszen neked az

egész világ fontos.

Csak nem felháborodás csengett ki a bába hangjából?

– Kövesd a bors útját, és megleled az aranyat. Gyakran hallottam ezt a közmondást gyermekkoromban – felelte Szafije, miközben nagyot pislogott, és mélyen beszívta a levegőt. Elhitette a bábával, hogy őszintén élvezzi a simogató érintését. – Jól emlékszem az illatára. Gyermekkoromban gondolában elsiklottunk a csatornán a leggazdagabb kalmárok raktárai mellett. Néha szegfűszeg, máskor fahéj illatát éreztük, a bors azonban mindig ott volt. Ilyen szaga van a gazdagságnak. A hatalomnak.

– Gyere át velem az ispotályba, szívem virága – suttogta Birs lelkesen. – Hagyd itt ezt az ostoba, csiricsáré csarnokot. Nálam újra megérezheted kedvenc illatodat.

Szafije álszent mosolyát látva akár azt is hihette volna, hogy a bekrémezett arcú ifjú lány alig tud ellenállni a csábításnak. A háremhölgynek amúgy tényleg jókedve volt. Persze csak azért, mert egy pillanatra eszébe jutott új eunuchja. Végre valahára megtalálta a hozzá illő *hadimot*. Azt, akit a saját lényé kiterjesztésének tekinthet. Birs persze azt gondolta, hogy az érintésére lett libabőrös. Valójában az töltötte el hátborzongató izgalommal, amiről rajta kívül csak Ghazanfir tudhatott. Az eunuch talán ebben a pillanatban

hajtotta végre úrnője parancsát.

Szafije nem válaszolt a bábaasszony meghívására. Ehelyett egész másról kezdett el beszélni, amikor sikerült elhessegetni az elméjéből az új eunuchja miatt érzett bizsergető izgalmat. Arra viszont gondosan ügyelt, hogy továbbra is érzéki hangon beszéljen. Jól tudta, ezzel mágnesként vonzza magához az ispotály úrnőjét.

– Tudnod kell, legdrágább Birsem, hogy a Portugália elleni háború komoly hatást gyakorol arra is, milyen krémeket masszírozhatsz később az arcomra.

– Szépséges úrnőm, én akkor sem haboznék, ha a mandula olyan drága volna, mint az arany.

Szafije felsóhajtott, mintha az egész világ összeesküdött volna a kettejük közötti, kölcsönös vonzalom ellen.

– Bárcsak... – suttogta zihálva, de aztán nem fejezte be a mondatot. Hagyta, hogy Birs elméje megteljen csodálatos ábrándképekkel. Az ifjú háremhölgy utána viszont olyan arccal nézett körül a zsúfolt csarnokban, mintha egyedül a többiek jelenléte akadályozta volna meg azt, hogy eleget tegyen a bába kívánságának.

– ...Bárcsak a mi urunk, a szultán elég embert vezényelne ki más területekről ahhoz, hogy elkészüljön a Földközi-tengert Szuezzel, a Vörös-tengerrel összekötő csatorna.

Akkor egy csapásra térdre kényszerítenénk az öntelt, hitehagyott portugálokat. Ha szeretnék fűszerrel ízesíteni a kolbászukat, akkor térden állva kellene könyörögniük előttünk.

– Szívem kincse, mi köze lehetne hozzád itt a palotában a távoli sivatag homokjából kivájt ároknak?

– Komolyan mondom, néha meglepődöm, milyen szűk látókörű vagy. Kedves Birs, téged okos asszonynak tartalak. Nálad bölcsőbb nincsen az egész háremben.

– Ezt most tekinthetem bóknak? – kérdezte a bába, és megigazította a kendőjét. Úgy tűnt, hogy a mai nap folyamán most először foglalkozott az öltözékével.

– Hát persze.

– Nem is tudom. Néha sokkal jobban esne, ha nem az eszemet dicsérnéd, hanem azt mondanád, hogy szépnek tartasz.

– Az a helyzet, kedves Birsem, hogy te cseppet sem...

Szafije majdnem ráharapott a nyelvére, és őszinte megkönnyebbüléssel hallgatta a bába felcsendülő nevetését. Az idősebb nő nem vette a szívére a megjegyzését.

– Néha az az érzésem, hogy te nem teszel különbséget a szépség és a bölcsesség között – mondta aztán Birs. – Mintha azt gondolnád, hogy mindenki a szépséget választaná, ha erre

lehetősége nyílna.

– Biztosra veszem, hogy bármilyen nő...

– Ezek szerint úgy véled, hogy a háremünkben nem csupán a legszebb vagy, de a legélesezűbb is?

Szafije örömmel hallotta a másik nő nevetését. Persze Birs kacagása pontosan olyan keserű volt, mint a gyümölcs, amiről a nevét kapta. A velencei lány úgy döntött, jobb, ha nem válaszol. Mégis mit mondhatna anélkül, hogy megsértené a bábát? Esze ágában sem volt megfosztani magát a Birs kezében tartott különleges kenőcstől. Éppen ezért a bába szólalt meg:

– Nem vagyok annyira biztos a dologban, mint te. Ne értsd félre, ezzel nem akarom azt mondani, hogy ne tartanálak szépnek és okosnak, drága Szafije, de azt kétlem, hogy ez a két tulajdonság nagyon sokszor együtt járna. Azt sem tudom elfogadni, hogy a szépség többet érne az okosságnál. Azt meg végképp nehezen emészteném meg, hogy e kettő együtt fontosabb, mint a kedvesség, a szeretetreméltóság és az embertársaink iránt érzett aggodalom. Vagy éppen a szeretet.

– Ó, drága Birsem, éppen te beszélsz az együtt érző szeretetről és a gyengéd könnyörületről? Mindenki tudja, hogy a te szíved éppen olyan kemény és fanyar, mint a gyümölcs, amiről a neved kaptad.

A bába nyugtalanul mocomogni kezdett a párnáján. Egyértelműen zavarta a ki nem mondott vád, amit akár zsarolási kísérletnek is tekinthetett volna.

– Lehetséges, hogy a hárem fojtogató falai miatt beszűkül a te elméd is? – folytatta Szafije.

– Édes Szafije, talán a távoli délibáb varázsa annyira elvakít, hogy nem látod körülötted a sok csodát? Nem tudod felfogni, hogy ez itt sokkal kézzelfoghatóbb, mint a messzi birodalmak és fejedelemségek?

– Mi lehetne annál fontosabb, minthogy növekedjen és biztonságban létezessen gazdánk, a fényességes Szulejmán szultán birodalma? Amit majd Murád örököl. Aztán pedig a mi fiaink.

– A te fiaid?

– Igen. A fiaim birodalma, és persze az enyém.

– Ha Allah is úgy akarja.

– Pontosan. Ha Allah is így akarja.

Birs csendben maradt. Megviselt keze nesztelenül siklott Szafije arcbőréen. Bármi is járt az idősebb asszony fejében, már nem nagyon törődött vele. A bába bármire hajlandó lett volna Szafije kedvéért. Szó nélkül hagyta, hogy az ifjú hölgy döntsön még a párbeszédük témájáról is.

– Úgy hallottam, hogy a gazdánk követeket fogadott. Igen

messziről jöttek, az indiai Kalikutból és Malabárból. Mások a távoli Szumátra gyermekei. Azért könyörögtek, hogy közös hitünkre, az iszlámra való tekintettel védje meg őket a pogány portugáloktól.

Birs újra belemártotta az ujját a mandulaillatú krémbe. Pedig Szafije alabástromfényű bőre már így is nedvesen csillogott. A bába nagy gonddal eldolgozta a krémet a bűbajos arcon. Ujjai végigsiklottak a szőke szépség halántékától le az ajkáig, az orra hegyétől az álla végéig. Semmi kedve nem volt abbahagyni. Ugyanúgy vonakodott, mint a szerető, akinek hajnalban távoznia kellene kedvese mellől.

Szafije becsukta a szemét és nagyot sóhajtott. Azt a látszatot akarta kelteni, mintha elemi gyönyörrel töltötte volna el Birs igyekezete. A bába pontosan ebben reménykedett. Nem tudhatta, hogy itáliai kedvence milyen csalódottá és ingerültté vált a döcögő párbeszédük miatt.

– A mi gazdánk minden kérelmezőt gazdagon megjutalmazott. Aranyfényű díszruhával tisztelte meg őket, és egy ezüst aszperekkel teli zsákot nyomott a kezükbe. Hiába számítottak ágyúkra és tüzérmesterekre. Pedig megérdemelték volna.

– Úgy vélem, nincs az a férfi, még a szultán sem, aki egyszerre lehetne ott mindenütt. Gondosan ki kell

választania, hogy hol száll csatába.

– Viszont a hárem, a nők birodalma megfoszt minket alapvető jogunktól, attól, hogy bárhova eljuthassunk.

– Ezek a korlátok viszont lehetővé teszik, hogy idebent egy nő mindenütt ott lehessen. Sokkal jobban átlátjuk a dolgokat, mint amire egy férfi képes a kinti világban.

Már megint kezdi. Mégis mire célozgat ez a bába? Inkább foglalkozzon a krémjeivel meg a különös mágiájával. Azokkal a dolgokkal, amiket képes felfogni – gondolta Szafije. Egy pillanatra teljesen átengedte magát az arcán sikló tenyér kellemes érintésének. Nem mondta ki hangosan a gondolatait.

Birs olyan hangon beszélt, mintha csak egy altatódalt dúdolt volna el:

- Az asszony láthatatlan, ám a keze mindenhova elér.
- Mint Allahé? – dorombolta Szafije.
- Mint Allahé – felelte Biris.

Nyolcadik fejezet

Szafije elmosolyodott. Jókedvre derítette az elképzelés, hogy a láthatatlan asszony olyan, mint Isten. Nem kerülte el a figyelmét, hogy a mosolyát meglátva Birs szinte kővé dermedt a gyönyörűségtől. Félig lehunyta a szemét. Boldoggá tette a szőke lány öröme.

– Csakhogy én... pontosan úgy, mint a szultán... kénytelen vagyok gondosan kiválasztani, hol szállok csatába – töprengett Szafije. – Azt hiszem – ha Allah is úgy akarja –, hogy annál a vénembernél ügyesebben kiválaszthatom majd, mikor bocsátkozzak harcba.

Egy pillanatra elhallgatott, majd folytatta:

– Ám közben ez a vénember olyan messze harcol a portugálokkal, olyan jelentéktelenek az összecsapások, hogy egy örökkévalóságba is beletelik, mire értesülünk az eseményekről. Ráadásul annál is több időre van szükség ahhoz, hogy felfogjuk, milyen következményekkel járhat ez a háborúskodás.

– Milyen következményekkel a szultánra nézve? Meg az unokájára.

– Rám nézve. Nagyon is jó dolgokat mondtál a fűszerek piaci áráról. Ez van olyan jó és meglehetősen gyors jelzés, mint azok, amelyekre korábban felfigyeltem.

Birs ezt a megjegyzést dicséretnek vette, pedig Szafije nem is annak szánta. Baffo nagyúr leánya tudta, hogy számíthat az idősebb nő feltétlen hűségére. Éppen ezért elfordult tőle és alaposan szemügyre vette a többieket a teremben.

A hárem falai ragyogó öltözéket viselő, gyönyörű fiatal nőket fogtak körül. Majdnem kéttucatnyian ücsörögtek idebent. Mintha valaki csillogó drágakövekkel hintette volna tele a vastag perzsaszőnyeget. Senki nem panaszkodott azért, hogy rácsok közé zárva, elfátyolozva kell élnie. A jelenlevők kivétel nélkül gyönyörűek voltak. Valójában éppen a szépségük miatt kerültek ide. Csakhogy a természet egyikőjükhöz sem volt annyira kegyes, hogy ne aggódtak volna a szépségük miatt, és ezenfelül pedig nem tudtak kiszabadulni a gyorsan változó divatirányzatok rabságából.

Birs nagyot sóhajtott.

– A herceged nemsokára magához hívat.

Szafije mormogott valamit válaszul. Nem igazán figyelt.

– Túl hamar.

A bába ismét végigsimította a gyönyörű arcot.

– Ő is olyan boldogan szívja majd be a jázmin illatát, ahogy én, szépséges galambom?

Szafije jól tudta, hogy némaságával elkésértette Birset. Hasznos lesz, ha megszólal, még ha csupán oda sem figyelve olyasmiről fecseg, amit korábban már többször kitárgyaltak.

– Emlékszem, milyen volt, amikor először jártam a háremben – mondta éppen ezért. – Mielőtt megvásároltak volna, hogy helyet kapjak itt, a palotában. Már akkor megéreztem a belső helyiségekből áradó erő lüktetését. Olyan volt ez, mintha egy látszólag holt testben rábukkantam volna az élet erőteljes jeleire. El tudod képzelni, drága Birsem? Találkoztál már effajta hullával?

– Nem. A legtöbb elém rakott holttest minden kétséget kizáróan halott volt.

– Nem egyszerűen csupán az életerő lüktetett. Egy eleven, csodálatos életet éreztem meg. Egy mindaddig elképzelhetetlen ragyogást.

Egyből elhatároztam, hogy megszerzem magamnak – gondolta Szafije, és egy izzó pillantást vetett saját tükörképére.

– Van még valami más is a háremben, amit már korábban is megpróbáltam elmagyarázni neked, szépséges úrnőm, ám

cserbenhagytak a szavaim. Valami..., ami összeköti a nőket. Talán éppen ezt érzékelted?

Szafije megrázta a fejét. Igazából ezzel nem a bábaasszony szavaira reagált, hiszen cseppet sem figyelt oda a másikra, hanem váratlanul felismert valamit.

– Most már tudom, hogy az akkor érzett erő Nurbanuból áradt.

– Ezen nincs mit csodálkozni. A feleség meg az anyósa sosem kedveli egymást.

– Az anyósom?

– Pontosan. Nurbanu Murád anyjaként a te törvényes anyósod. Nem számít, hogy Szelim nem vette feleségül. Mi, törökök rengeteg közmondást ismerünk az anyós és a menyé között feszülő ellentétről.

Szafije úgy döntött, hogy a bába örömére tesz, és hagyja, hogy legalább egy darabig erről a témáról beszéljenek. Nem kellett gondolkoznia, mielőtt megszólalt volna. A szavak maguktól jöttek.

– Velencében ugyanez a helyzet. Kislány koromban figyelmeztettek arra, hogy a feleség számára a férj anyja olyan, mint az ördög. Ennek ellenére életem nagy részét a nagynéném és az apácák árnyékában töltöttem. Mást nem is ismertem. Jobban belegondolva, kicsoda az ő anyósuk?

Alighanem Szűz Mária. Milyen furcsa gondolat! Korábban még sosem jutott az eszembe. Nem hinném, hogy panaszkodhatnának *miatta*. Az sem valószínű, hogy megpróbálnák megszerezni a helyét. Mit gondolsz?

Birs mormogott valamit a pogány keresztényekről meg a nők elnyomásáról. Szinte oda sem figyelve tette, ezért Szafije úgy értette, hogy nem várt választ rá. Ehelyett inkább újra olyan dolgokról kezdett beszélni, melyek őt érdekelték:

– Hát nem. Amikor először találkoztunk, Nurbanu cseppet sem taszított. Talán irigy voltam rá. Abban viszont biztos voltam, hogy mi ketten jó barátok lehetünk.

– Akkor nem tudhattad, hogy osztoznotok kell egy férfi szeretetén – válaszolta suttogó, ám ugyanakkor érzelemtől fűtött hangon Birs. – Tudod, hogy ez nem feltétlenül szükségszerű?

– A barátja akartam lenni. Komolyan. Kétségbeesetten vágytam erre. Tudod, szerettem volna megszerezni az ereje egy részét. Vágytam a palotában érzékelt hatalomra. Ami Nurbanuból áradt. Ebben a halott dögben egy eleven szív dobogott.

– És a többi lány? A többi asszony? Ők talán nem voltak méltóak a figyelmedre?

– A többi lány, Nurbanu rabszolgái csupán a hatalomtól

lúktető szív pusztá erei voltak. Még ha az úrnő nem is volt odabent a szobában, akkor is megszabta a létezésük értelmét. A helyzet most is pontosan ugyanolyan, mint akkor régen. Nézz csak körül. A lányok nem vállalkoznak komolyabb dologra annál, minthogy egy papagájhoz beszéljenek, vagy az évszak utolsó tulipánjaiban gyönyörködjenek.

A kezével a legközelebbi váza felé intett. Számos ilyen virágokkal telerakott edény állt a háremben. Mindent belengett fémes illatuk.

– Az összes lány azt teszi, amit a hárem első asszonya akar – mondta nyomatékosan.

– A *bas kadin*. Azért, mert fiút szült. Elegendő volt a pesszáríumokból? Készítsek neked koriandermagból és sókristályokból olyan szert, ami elősegíti, hogy teherbe essél?

– Nézd meg őket, hogy mit tesznek ma este – legyintett Szafije. – Nem akad itt egyetlen lány sem, aki lelkesen ne a ládákat és a dobozokat pakolná. Feltekerik a matracokat és a szőnyegeket, és arra készülnek, hogy a tavaszi kellemes időt kihasználva útra keljünk. Törökország keblében, Kütahyában töltjük majd a nyarat.

– Téged viszont nem érdekel a csomagolás.

– Nem várják el tőlem.

– Tényleg nem.

– Hiszen nem cseléd vagy rabnő vagyok. Álljak talán izzadtan és kimelegedve Murád elé?

– Biztosra veszem, hogy megizzadsz és forró lesz a tested, miután magához ölel – mondta Birs. Nagyot sóhajtott, de közben el is mosolyodott. – Milyen kár, hogy a hárem dolgaiban nem vagy annyira lelkes, mint a herceg ágyában.

Szafije nem válaszolt. Belenézett a tükörbe. Tudta, hogy az idősebb nőnek igaza van. Birs azonban tovább magyarázott:

– Úgy értem, lehetnél kicsit kedvesebb a többi lánnyal. Örülnének, ha segítenél. Talán még Nurbanuval is rendbe jöhetne a viszonyotok.

– Csakhogy amióta kisajátítottam magamnak Murád szívét – figyelmeztette Szafije –, már én is hatalmi tényezővé váltam. A hárem egyik szívévé.

– Nem lehetséges, hogy túlságosan is függővé váltál? Hallottam ám, hogy a szülőföldeden a nők milyen nagyon függenek a férfiaktól. Neked azonban nem kell követned ezt a hagyományt. A hárem segít lerázni a rabigát.

Szafije ostobaságnak tartotta, hogy a hárem bármi ilyesmiben segíthetne. Hangosan tovább töprengett:

– Murádot az anyja karmából pontosan úgy szabadítottam ki, ahogy segítettem neki lerázni az ópium rabigáját. Ez az oka annak, hogy áthidalhatatlan ellentét választ el

Nurbanutól. Nincs értelme úgy tenni, mintha más volna a helyzet.

– Mondd csak, gyönyörű úrnőm, el tudnád képzelni, hogy odakint, a férfiak világában is ilyen kötetlenül végezhetném a munkámat? A hivatásomat, az egész művészetemet kicsavarnák a kezemből. A férfiak. Az sem biztos, hogy hagynának működni. Be kellene tartanom a szabályaikat. A férfiak döntenék el helyettem – akárcsak helyetted –, hogy mikor lehet gyermekem és mikor nem.

Szafije nem figyelt rá. Lekötötték a saját gondolatai:

– Ami pedig a többi asszony vágyait illeti..., ezek a lányok csak egy másik szív erei. Nem hagyom, hogy eltereljék a figyelmemet a saját vágyaimról.

Szafije örömmel látta, hogy Birs befogta a száját. Véget ért a panaszok áradata. A hárem zárt világában látszólag mindenki egyforma volt. Baffo nagyúr leánya azonban a saját kezébe vette a sorsa irányítását. A bezártság miatt azonban enyhe ingerültséggel reagált mindenre és mindenkire. Kifejezetten idegesítette, ahogy a többiek összecsomagoltak. Sima, zökkenőmentes életüket számtalan kisebb, jól elkülönített batyuban fogták össze.

Nem csak a háremhölgyek csacsogtak a szobában. Halk zene szólt a háttérben. Egy lassú, szomorú ének kelt

párharcra a hangszerek élénk ritmusú zenéjével. A meleg, tavaszi éjszakákon nem okozott gondot a benti szökőkút halk csobogása. A víz zaja a maga sajátos ritmusával kiegészítette az énekszót és a hangszereket.

Őrjítő volt a parfümök és a tulipán illatának kavargó egyvelege. Belevegült még az édességek és a szörbet szaga is. Egy serpenyőben szantálfa darabkák és ámbra izzott a parázson. Három vagy négy nő tartotta az illatos füst fölé bő ruháját.

Mindenütt drágakövek ragyogtak, szemkápráztató szövetek látszottak, és a papagájok élénk színe meg rikácsolása nemcsak a szemet, de a fület is megterhelte... A falat borító fényes csempék és tükrök ráadásul visszaverték a szemkápráztató színek kavalkádját. A sok érzéki benyomás így dupla erővel zúdult a hárem lakóira.

Birs engedékeny mosolya azt a látszatot keltette, mintha egy gyerekhez beszélt volna:

– Megtörténhet, hogy Nurbanu megsértődik. Úgy vélheti, hogy durva vagy, sőt, akár azt is gondolhatja, hogy nyíltan szembeszegülsz vele.

– Ebben a pillanatban ez cseppet sem érdekel.

Szafije a tükörben keresett menedéket. Ez volt a védőfala, miközben arra várt, hogy Murád herceg behívja magához.

Vagy csak az erejét pocskolta közben? Lehetséges, hogy tényleg másként kellene viselkednie, ám ahhoz semmi kedve nem volt, hogy Birs oktassa ki.

– Két évvel ezelőtt Murád herceg anyja négyszáz *ghrust* fizetett egy lenyűgöző szépségű velencei lányért. Többet ajánlott érte még magánál a szultánnál is. Abban reménykedett, hogy ez a befektetése az évek múltával szép hasznot hajt. Nem számított arra, hogy az álmai homokként folynak ki az ujjai közül. Nehéz munka elérni, hogy valaki hűségesen szolgáljon minket. Ezt te is jól tudod, hiszen Nurbanu háta mögött megdolgoztad a hárem asszonyait. A magad oldalára akartad állítani őket.

– Tennem kellett valamit a megmaradt ruháimmal. A szokás azt kívánja, hogy Murád, akárcsak a nagyapja, sohase lásson kétszer ugyanabban a ruhában. Elajándékozom a felesleges holmit.

– Nem fárasztó és unalmas hosszú hónapokon át küzdeni azért, hogy lenyűgözz egyetlen férfit?

– Tessék? Talán nem tetszik a ma esti ruhám? Én már akkor belehabarodtam ebbe a zöld virágokkal díszített damaszt anyagba, amikor megpillantottam. De most, hogy mondod..., igazad lehet. Hiszen fényes nappal pillantottam meg. Azok a kalmárasszonyok! A ruhám lámpafényben már

nem ragyog annyira. Valahogy eltompultak a színei.

– Szívem virága, te bármilyen ruhában gyönyörű vagy. Ha megérintesz egy rongycsomót, az egyből fejedelmi gazdagsággá válik.

Szafije csendben élvezte a hízelgést. Birs azonban mindent meg akart tenni azért, hogy előcsalogassa a hallgatás csigaházából.

– Kit hintesz meg a mai éjszaka elhasznált virágszirmaival, kertem imádott rózsaszála?

Szafije válasza semmivel sem volt hangosabb, mint a damasztkendőn végigsikló tenyér susogása:

– Drága ajándékaim dacára is jól tudom, nem bízhatok meg másban, csak abban, akit e tükörben látok.

– Nem mindegyik lány lehet az uralkodócsalád egyik férfi tagjának szerencsés kiválasztottja. Minden gazdagságuk forrása a bőkezű szerető. Ők hétköznapiakon a szigorú szabályok miatt kénytelenek a cselédek ruháját viselni. Ugye igazam van? Az újonnan érkezettek zöldet hordanak, a cselédek pedig rozsdavörös öltözéket.

– Nurbanu így egyetlen pillantással megállapíthatja, hogy ki kicsoda. Azt is tudja, hogy melyik lány nincs a helyén. Igen hosszú időt kell eltöltenie egy nőnek a hárem szolgálatában ahhoz, hogy szőrmeszegélyes ruhát hordhasson. Nézd csak!

Akik erre jogosultak, még a mai meleg este is viselik a szőrmét, csak hogy hengeghessenek vele.

– Rád persze nem vonatkoznak ezek az előírások.

– Ez igaz. Ugyanakkor nagyon is tisztában vagyok azzal, hogy az ajándékaimat a palota falain kívül értékesítik. Eladják, hogy legyen egy kis zsebpénzük.

– Én nem vagyok ilyen. Bármit is kaptam tőled, azt egy egészen különleges helyen őrzöm. Igazi kincsként.

– Mégsem viseled őket.

– Drága szívem, még csak ki sem mosom ezeket a ruhákat. Így őrzöm az illatodat.

Szafije halkán elnevette magát a hízelt szavak hallatán.

– Amikor eladják az ajándékaimat, ezzel csökken a hatásuk. Ezenfelül pedig a háremem kívül nem tudok velük senkit sem befolyásolni.

– Biztos vagy ebben?

– Honnan tudhatnám, hogy mit érek el odakint?

– Figyelembe véve, miként bánasz a szeretőd anyjával, talán majd megtanulod, hogy az ilyen drága ajándékok sem háríthatják el az árulás veszélyét.

– Te sem kedveled Nurbanut.

– Nem. Elég régen... Véleménykülönbség támadt közöttünk. Viszont úgy vélem, hogy a te dacosságodat sokkal

inkább... megbánásra vagy büntudatra lehet visszavezetni. Igazam van?

– Én csupán képtelen vagyok figyelmen kívül hagyni, hogy Nurbanu mostanában már sosem találkozik Szelimmel, édes gyermeke apjával. Ez azt jelenti, hogy meggyengült a hatalmas támasza. Hamarosan semmivé foszlik a befolyása idebent a háremben. Ó, ha majd én leszek a saját háremem úrnője...

Szafije elhallgatott, mert felfigyelt a teremre telepedő halotti csendre. Csupán a papagájok rikácsolását hallotta. A Korán sorait idézték, vagy azt kérdezték a háremhölgyektől, hogy „ki a legszebb a környéken”. Más madarak hangja hörgő nevetésre emlékeztette a fiatal nőt. A helyiség remegett a visszafojtott feszültségtől. Szafije csak most eszmélt rá, hogy valaki feltett neki egy kérdést, ám ő annyira elmerült a tükörképében, hogy nem válaszolt. Lehetséges, hogy saját alabástrom arca árulta el? Több látszott a gondolataiból annál, mint amennyit jónak tartott volna. Vagy talán a szökőkút nem csobogott olyan hangosan, hogy csak Birs hallja meg a szőke hölgy szavait?

Szafije ekkor ébredt rá, hogy miközben teljes figyelmével önmagára összpontosított, óvatlanul nem figyelt oda egy fontos dologra. Nurbanu korábban távozott a közös csarnokból, amelyik nélküle úgy vergődött, mint egy

leterített fenevad, aminek kitepték a szívét. A harem úrnője mostanra visszatért, hogy elfoglalja az őt megillető helyet a harem középpontjában.

Kilencedik fejezet

Murád herceg anyja leült a dívány közepére. Az ottani párnákra senki sem mert letelepedni, még akkor sem, ha Nurbanu nem volt idebent. Az idősebb asszony most hátradőlt és magához ölelt két párnát. Behajtott csuklójáról utánozhatatlan eleganciával csusszantak lejjebb a karkötők. Az egyik lába nagyujjáról páratlan kecsességgel lógott a gyöngyökkel borított papucs. Nurbanu már nem volt fiatal, bár Szafije úgy vélte, hogy ezen az estén a külseje meghazudtolta valós életkorát. Ráadásul a nyakán jól látható inak és az arcán mutatkozó ráncok – amelyeket ugyan gondos kezek bekentek mandulás krémmel, ám nem sikerült eltakarni őket –, tekintélyt és előkelő megjelenést kölcsönöztek a hárem első asszonyának.

A padlóra terített szőnyegeken ücsörgő lányok minden oldalról Nurbanu felé fordultak. Valamennyien egyforma zöld köntöst viseltek. Maguk alá húzták a lábukat és lenyűgözve bámulták Murád anyját. Az asszony jelenléte elhalványította

a hárem színeit, illatait és zajait. Nurbanu készen állt arra, hogy személyiségének erejével a fia szeretőjét is magához kösse. Az előbb mondott valamit. Most a szobában mindenki arra várt, hogy mit válaszol Szafije. A szőke lány szabadkozásra kényszerült:

– Bocsánatodért esedezem, úrnőm – mondta. A tiszteletadást nem eltúlozva, megjátszott alázattal lehajtotta a fejét. Baffo nagyúr leánya tisztában volt a saját erejével, ezért úgy döntött, hogy nyugodtan viselkedhet udvariasan legfőbb vetélytársával.

– Elnézést kérek, de attól tartok, hogy nem figyeltem oda a szavaidra.

Nurbanu jól látható ingerültséggel mordult fel. Obszidián keménységű szemében villámok cikáztak. Szafije azonban örömmel látta, hogy az idősebb asszony majd kipukkad a sok újdonság híréből. Mesélni akart alárendeltjeinek, mégpedig késedelem nélkül.

– Azt mondtam, te arcátlan teremtés, hogy nemsokára valamennyien részesülhetünk a tengeri utazás gyönyörűségéből.

– A hercegem megígérte nekem, hogy elvisz hajózni, bizony.

– Ezt az utazást az én hercegem apjának köszönhetjük,

nem pedig a tiednek. Ahogy azt mindannyian láthatjuk, ha csak egyetlen pillantást is vetünk arcátlanul lapos hasadra, hogy neked nincsen saját herceged.

– Életünk és halálunk a Mindenható kezében van – válaszolta megjátszott alázattal Szafije.

– Viszont akadnak dolgok itt e földön, melyeket Allah segítségével elősegíthetünk. Vegyük például, hogy milyen ígéret kimondására sikerült rávenni a fiamat. Téged soha nem fog elvenni feleségül. Az irántam érzett szeretetére esküdött, amikor ezt az ígéretét tette.

– Emiatt már korábban is gúnyoltál, úrnőm. Én azonban jól tudom, hogy mily gyakran megszegik az ígéreteket, ha kellőképpen vonzó érte a jutalom.

– Márpedig abban biztos lehetsz, hogy nem vesz feleségül, amíg nincs gyermeked.

– Úrnőm, valamire én is megesküdtem. Addig nem lesz gyermekem, míg nem vagyok Murád teljes jogú felesége.

– Hogyan vehetne feleségül a szultán egy gyermektelen asszonyt? Ez rossz előjel volna. Nélkülözést és terméketlenséget ígérne az egész birodalomnak. Mielőtt a mi gazdánk, Szulejmán törvényes feleségévé választotta volna Hürren szultánát, még ez a csodálatos asszony is kénytelen volt több remek fiúgyermekkel és egy leánnyal bizonyítani

alkalmasságát.

– Egész biztos nem azért siettél vissza hozzánk, hogy újra elővedd ezt a régi fenyegetést – vágott vissza Szafije. Mindenki hálásan nézett rá, mert a háremhölgyek nem szívesen hallgatták volna meg újra Nurbanu szemrehányásait. – Ha nem tévedek, valamilyen tengeri utazást emlegettél.

– Igen, pontosan. Az egész hárem útra kel, nem pedig csupán egy önző leány. Nagyszerű lesz.

– Ez tényleg kiváló hír, úrnőm – bólintott Szafije. Nem látta okát annak, hogy még jobban megalázkodjon. – Valamennyien hajóval indulunk el Kütahya felé? Vitorlázni fogunk?

– Még hogy Kütahyába! Nem, nem oda megyünk, bármennyire is vágysz erre. Allahnak hála, hogy nagy bölcsességű gazdánk, Szulejmán szultán jogosan megbüntetett téged az önteltségedért.

Szafijének szeme sem rebbent. Nem is próbálta meg eltitkolni a tényt, hogy egy percig sem segített a többi lánynak csomagolni.

– Azért jöttél ide, hogy szólj a lányoknak, felesleges volt csomagolniuk? Lehetséges, hogy ezen a kibírhatatlanul forró helyen kell eltöltenünk az egész nyarat? Itt, ahol most

vagyunk? Isztambulban?

Nurbanu hangja szinte dalolt a diadaltól.

– Őszinte örömmel mondom el nektek, hogy nagy út vár ránk, aminek jelentős részét tengeren tesszük meg.

Jól tudta, hogy bejelentésére boldog és álmélkodó zúgás támad a szobában. Szafije közben némán elmosolyodott. A hárem többi lakójának őszinte lelkesedése elárulta, hogy tiszteletlen viselkedésével jóval több mindent sikerült kiszednie az idősebb asszonyból, mint amire az eredetileg készült. *Óvatosan kell viselkednem – gondolta Szafije. – Semmiképpen sem tekinthetem diadalnak, ha annyira felzaklatom, hogy gyalázkodni kezdjen.*

Halványan mosolyogva udvariasan Nurbanu felé biccentett. Utána Baffo nagyúr leánya némán kivárta, míg az örvendetes bejelentés visszhangjai elhaltak a csempékkel borított falakon, vagy belefulladtak a szoba padlóját elfedő vastag és puha szőnyegekbe. Amikor már elült a háremhölgyek lelkes zajongása, csak akkor szólalt meg. Azt akarta, hogy mindenki jól hallja, amit mindjárt kicsalogat Nurbanuból.

– Akkor hát hova fogunk menni, úrnőm?

– Magnéziába.

A bejelentés olyan erővel hasított a szoba csöndjébe, mint egy vívómester kardcsapása. Őrült hangzavar támadt. Ahogy

a lányok felpattantak, azt lehetett volna hinni, hogy a lesújtó kard pengéje mozgásba hozta a színpompás őszi leveleket.

- Magnéziába!
- Tengeren!
- Ó, emlékeztek...?
- Milyen boldogok voltunk ott!
- Akkor még nem voltam itt, de...
- Olyan csodálatos dolgokat hallottam róla!
- Mindenki dicsérje Allahot, a kegy forrását!
- Ez tényleg csodálatos hír!

Szafije csendben figyelte a többiek lelkesedését. Később majd köszönetet mondanak neki, jóval azután, hogy elfelejtették, kinek is hálálkodtak ebben a pillanatban. Amikor azonban egy pillanatra elcsitult a csacsogásuk, a szőke lány megszólalt:

– Úrnőm, ez valóban nagyszerű hír. Legalábbis... Imádkozom Allahhoz azért, hogy valóban jó hír legyen.

– Te meg mégis miről beszélsz? – förmedt Nurbanu kihívójára. Fekete szemének pillantása korbácsként sújtott le Szafijére.

– Én? Semmiről. Csak azt remélem, hogy Allah könyörületes. Ugye a te gazdád szerint... nem próbál meg kibújni a kötelessége alól? Csak nem. Tudod, én azt hittem,

mindannyian útra kelünk Kütahyába, hogy csatlakozzunk hozzá. A herceg egy tartomány kormányzójaként, *szandzsákbég*ként abban a városban szolgálja apját és uralkodóját. Mivel pedig tisztában vagyok azzal, hogy te feltétel nélkül engedelmeskedsz a kötelességed szavának és urad mellé állsz, ezért önkéntelenül is arra gondoltam...

A fekete szempár tekintete valósággal átdöfte, de nem volt hajlandó befogni a száját:

– Mindannyian tudjuk, hogy Szelim néha – hogy is mondjam – hajlamos arra, hogy a kötelességeiről megfélekezve engedjen a csábító... jaj, de nem. Bocsáss meg nekem! Megfélekeztem magamról.

– Valóban arcátlan vagy, te leány – sziszegte Nurbanu. – Egyszer és mindenkorra helyreteszlek. Szelim többé már nem Kütahya *szandzsákbég*je. Legalábbis nem sokáig.

A többi lány dermedt csendben hallgatta ezt a bejelentést. Szafije azonban vakmerően megtörte a csendet.

– Ó, Allah mentsen meg mindannyiunkat! Akkor az történt, amitől félttem.

– Mi az, hogy amitől féltél, te ostoba lány? Az történt, amiért imádkoztam! Kütahya a pokol tornáca. Száműzöttként kerültünk oda, amikor Szelim az ifjúság tüzétől elvakulva polgárháborút robbantott ki a fivére ellen.

– Bajazid azonban meghalt. Az áruló két, vagyis hát három évvel ezelőtt távozott az élők sorából. Mielőtt még megérkezhettem volna az iszlám birodalmába, úrnőm. Ha Szelimre ismét ráragyog uralkodónk kegye, akkor... őszintén szólva azt hittem, hogy erre már korábban sor kerül. Csak hát... – töprengett Szafije fennhangon, majd óvatosan így folytatta –, minden úgy van, ahogy azt Allah a legjobbnak látja.

– Pontosan. Mindenben érvényesül Allah akarata. Te csak azért gondoltad, hogy hamarabb véget ér az én uram kegyvesztettsége, mert nem értheted, hogy mily gondolatok forognak a szultán, vagyis Allah Árnyékának bölcs és igazságos fejében. Én azonban pontosan ezt a nagyszerű hírt hoztam. Magnézia az a tartomány, amelynek élén mindig a trónörökös áll.

– Mivel ez a szandzsák fekszik a legközelebb a városok városához, Isztambulhoz – vágta rá Szafije. – Ha esetleg – Allah ne adná – valami történne a szultánunkkal, az utóda Magnéziából a lehető leghamarabb ideérne, hogy kezébe vegye a hatalom gyeplőjét. Persze hosszú évek teltek már el azóta, hogy Allah a maga beláthatatlan bölcsességével úgy döntött, hogy urunknak csak egyetlen fia maradhat. Mégis, függetlenül az eltelt hosszú időtől, Szelim egy percig sem

állhatott e nagyszerű tartomány élén.

Nurbanu egy legyintéssel elintézte a közbevetést.

– Szelim igenis állt már Magnézia élén. Ott, abban a csodálatos tartományban, a mesés Magnéziában szeretett engem és én ott adtam életet a fiúknak.

– De ugye nem felejtetted el, hogy a gazdádat eltávolították a szandzsák éléről, mert megneheztelt rá a szultán, amiért összetűzésbe került a fivérével? Mostanában valaki másnak, egy közönséges hivatalnoknak jutott az a dicsőség, hogy Magnézia ura legyen.

– Látom, azt hiszed magadról, hogy sokat tudsz. Jól figyelj a szavamra! Jobb, ha tőlem tudod, hogy Szulejmán szultán – Allah tartsa meg sokáig – végre úgy döntött, ideje véget vetni ennek az átmeneti állapotnak. Bizony, mert csupán átmeneti megoldásról volt szó, míg Szelim le nem higgad.

– A sok hűvös bortól.

Valaki vihogni kezdett. Nem az egyik papagáj volt az. Nurbanu tűzvörös lett a haragtól. Szafije úgy vélte, az úrnő nem fog figyelni a szavaira.

– Ne merj így beszélni! Az iszlám törvényei tiltják, hogy a keresztények mérgéből igyunk. Szelim azért született, hogy az igazhitűek uralkodója legyen.

– Legyen meg Allah akarata – hajtott fejet Szafije. Imádta,

hogy ezekkel a szófordulatokkal elkerülhető az őszinte válasz. Megtarthatta magának a véleményét. Hűvös nyugalommal nézett vetélytársnőjére.

– Szulejmán bejelentette, hogy itt az ideje annak, hogy leváltsa... azt a fickót, akit átmenetileg a *szandzsák* élére állított.

– Ferhát bejt.

Szafije jól látta, hogy már megint felé villant Nurbanu pillantása. Az idősebb hölgyet kifejezetten idegesítette, amikor a szőke szépség a tudtára adta, hogy többet tud nála a birodalom államgépezetéről.

Szafije azonban szándékosan úgy tett, mintha nem vette volna észre a gyilkos pillantásban lángoló dühöt és így folytatta:

– Ferhátnek hívták a kormányzót. Ha jól tudom, a lovasságnál szolgált. Tehetséges, de fiatal. Csak nemrég került ki a palota iskolájából. Szelim kegyvesztetté válása óta ő irányította Magnéziát. Szóval akkor leváltották Ferhát bejt is?

– Az érdemei elismerésével áthelyezték – szólalt meg gyorsan Nurbanu. Meg akarta mutatni, hogy ő is tisztában van mindennel. – Szokoli pasa kifejezetten kedveli. Ha jól tudom, a nagyvezír bejelentette, hogy a tehetséges bej

jutalmul egy olyan új beosztást kap, ahol felséges szultánunkat közelebb szolgálhatja, a birodalom szívében.

– Még a trónörökösnél is közelebb – töprengett hangosan Szafije.

– Az elmúlt néhány hét során Szelimet többször is behívták fontos isztambuli tanácskozásokra. Ez nagy és ritka kitüntetés. Egész biztosan jelent valamit. Nem szokás ám, hogy a szultán és a trónörökös túl sok időt töltsön együtt, ugyanazon a helyen.

– Mert túl vonzó célpontot jelentenének a lázadók számára?

– Ha Allah ne adná, valamilyen szerencsétlenség történne, nem érhetné baj egyszerre mind a kettőjüket. Nem szokásunk az ilyesmivel kihívást intézni a sorshoz.

– Ó, igen – bólogatott Szafije. A hátán már megint végigfutott a borzongás. Akkor szokta ezt érezni, amikor könnyedén sikerült végrehajtani egy tervét. Most azonban elengedhetetlen volt felkészülnie a végső támadásra. – Tehát akkor Magnézia kiürült...

– Szüksége van egy új kormányzóra.

– Ezek szerint meghozták a döntést? A tartomány új ura a mi gazdánk, Szelim herceg lesz?

Szafije érezte, hogy az izgatottságtól egy pillanatra

kihagyott a szívverése. Ő már kora reggel óta tudta, hogy Ferhát bejt átvezényelték és hogy kiürült a trónörökös szandzsákja. Több, mint egy héttel ezelőtt hallotta meg az első erre vonatkozó híresztelést. Mindezt Ghazanfir ügyességének és az eunuch odaadó lelkesedésének és csillapíthatatlan bosszúvágyának köszönhette. Ghazanfir olyan helyekre is eljutott, ahova egyetlen más hadim sem tette volna be a lábát. Elvörösödtek vagy elájultak volna.

Egy pillanatig azt kívánta, bárcsak Ghazanfir itt lenne mellette a szobában. Mindörökre magához köthetné azzal, ha megoszthatná vele a diadal percét. A következő siker kivívásához tudnia kellett, hogy feltételek nélkül számíthat az eunuchra. Ugyanakkor már így is biztosra vehette, hogy Ghazanfir eltántoríthatatlan hűséggel szolgálja. Még Birsnél is jobban lelkesedett új úrnőjéért. Megbotozott talpa már rég rendbe jött. A következő sikeres hadművelethez éppen az kellett, hogy a hatalmas termetű eunuch biztosan eljusson a célpont közelébe.

Egy pillanattal később azonban Szafijén újra végigfutott a félelem. Persze a riadalma nem tartott sokáig. Mi van akkor, ha Nurbanu háremőrei is ilyen hatékony hírszerzők? Az úrnőt sokkal többen szolgálták. Egyszerre több helyen is szaglászhatnak. Mi történik, ha kiderül, hogy Szelimet máris

kinevezték Magnézia szandzsákbégévé?

Nincs olyan határozat, amit ne lehetne megváltoztatni egy újabb döntéssel – gondolta Szafije és elhessegette magától a kételyt. Nurbanu *hadimjai* feleannyira sem lelkesedtek úrnőjükért, mint Ghazanfir a szőke szépségért. Ráadásul egyikőjüket sem hajtotta a bosszúvágy. Nurbanu csak azért tűnt ennyire magabiztosnak, mert nem gondolta végig az egyes lépések lehetséges következményeit. Annyira semmiképpen, mint Szafije. Ezért történhetett meg, hogy a fiatalabb nő – szinte remegve a vágytól, hogy harcoljon és győzzön, mégpedig ha lehet, akkor a legtöbb szemtanú jelenlétében – addig hergelte idősebb vetélytársát, hogy az meggondolatlanul teljesen kiszolgáltatottá vált.

Ideje megadni neki a kegyelemdöfést.

– Szelim herceget, a mi gazdánkat ezek szerint kinevezték a trónörököst megillető tartomány élére?

Ó, milyen öröm volt látni a fekete szempár kétségbeesett pillantását! Vajon sikerült-e akár magának a dicsőséges Szulejmán szultánnak valaha ilyen nagyszerű győzelmet aratni a vereség árnyékában?

Nurbanu ingerültségét csupán az árulta el, hogy elengedte a párnáit és enyhe idegességgel piszkálni kezdte a karkötőit.

– Szelimet? Nem, még nem. Szóval *egyelőre* még nem. De ki

fogják nevezni. Mégis ki más jöhetne szóba?

– Nagyon jó kérdés, úrnőm. Valóban, ki más jöhetne szóba?

Szafijét boldog elégedettség töltötte el. Újra a tükre mögött keresett menedéket. Nem szólt közbe, amikor Nurbanu és az udvarhölgyei lelkesen megtárgyalták, milyen változásokat hozhat Ferhát előléptetése, vagyis inkább az, hogy Magnézia élén megürült a hely. A szőke lányt a legcsekélyebb mértékben sem zavarta, hogy a többiek még nem is sejtik közelgő vereségüket. Egy darabig még azt fogják hinni, hogy Szafije csupán átmeneti visszavonulásra kényszerítette Szelim asszonyát.

A velencei lánynak nem kellett túl sokáig várnia. Hamarosan Ghazanfir lépett a helyiségbe.

Igazából nem is annyira meghallotta, mint inkább megérezte a közeledő eunuchot. Elképesztő, hogy egy macskát is megszégyenítő nesztelenséggel tudott mozogni megkínzott talpán. Ghazanfir úgy állt a fal mellett, mint egy átlagos eunuch. Türelmesen keresztbe fonta a mellén a kezét. A hóhérok minden egyes ujját eltörték. A kezéről és a lábáról is letépték a körmöket. Az ujjai végét vastag hegréteg és nyers hús borította. A köröm halvány félholdja csak most kezdett visszanőni. Valószínűleg minden mozdulata az iszonyatos kínzásra emlékeztette.

Szafije enyhén elfordította a tükrot. Megpillantotta benne az eunuch kék szemgolyójában ragyogó, izzó zöld foltokat. Az orrát is betörték. Csupán a szeme maradt olyan, mint amilyenek nem egészen egy hónappal korábban, a kalodába verve látta. E szempár volt az oka, hogy Szafije kiszabadította a szerencsétlent a Héttoronyból. Nem járt nagy erőfeszítéssel.

Az eunuch új nevet kapott. Míg korábban ostoba módon Jácintnak nevezték, Szafije most már Ghazanfirnak, vagyis bátor oroszlánnak hívta. Úgy vélte, még maga Mihrimah szultána sem ismerné fel egykori *hadim*ját. Bármennyire is eltorzult a háremőr arca, a gyönyörű Szafije végre megtalálta magának azt az eunuchot, akire szüksége volt.

Baffo nagyúr leánya hűséges szolgája tükörképére mosolygott. A hadim zöld szeme mindent látott. Felfigyelt úrnője megvillanó tekintetére a tükörben. Válaszolt rá, bár ezt tényleg alig lehetett felfedezni. Az arcán csupán egy mosoly halvány árnyéka tűnt fel. Ghazanfir amúgy nem szokott mosolyogni. Csukva tartotta a száját. Hóhérai jó pár fogát kiverték. Annyi büszkeség még maradt benne, hogy ezt el akarta titkolni.

Gyors pillantása azonban éppen elég volt. Szafije jobban érezte az éjszaka zabolátlan vadságát, mintha odament volna

a férfihoz és tenyerével megérintve az arcát, letörölte volna róla az este hidegét. Háremhölgyként eszébe sem juthatott volna, hogy kimegy a sötétbe, hogy a saját arcán érezze az éjszaka csodálatos szabadságát.

Így is jól tudta, hogy a parancsát végrehajtották. Mégpedig kifogástalanul.

Murád hamarosan behívatta magához.

Tizedik fejezet

Másnap reggel szinte még hajnal volt, amikor Aziza és egy másik lány, Belqis zihálva berontott a közös terembe. Mindenkit felébresztettek, pedig a többiek kimerülten feküdtek, mivel ünnepléssel töltötték az éjszakát. Ők ketten mindenhova együtt jártak. Aziza és Belqis azóta forrt ennyire össze, hogy több évvel korábban Murád herceg minden szépségük dacára elutasította őket. Ebben a pillanatban kétségbeesetten, sápadtan kapaszkodtak egymásba. Rossz hírt hoztak és a szörnyűséget csak felerősítette a sok csillogó csempe és tükör. Mindenki a két ziháló érkezőt figyelte.

– Allah legyen irgalmas hozzátok – hallatszott Nurbanu hangja. Az úrnő már ébren volt és éppen azt akarta megbeszélni egy varrónővel, hogy miként kellene átalakítani a háremhölgyek úti ruházatát, hiszen kiderült, hogy nem poros országúton fognak utazni, hanem egy hajó fedélzetének örömeit élvezhetik.

A két lány közelebb tántorgott. Zavarukban majdnem

elbotlottak.

- Láttuk a szerencsétlent.
- Láttuk a fejét.
- Karóra tűzve.
- Allah legyen irgalmas hozzánk.
- Meghalt.
- Amikor megláttuk és azt gondoltuk...
- ...elküldtük a *hadimokat*.
- Kiderítették, hogy mi történt.
- A Hóhérok kútjánál.
- Amikor a közelben jártunk, úrnőm.
- Reménytelen.
- Meghalt.
- Allah legyen irgalmas hozzánk!
- Halott!

Nurbanu végre összeszedte magát és rájuk förmedt:

– Mi az, hogy halott? Lányok, szedjétek már össze magatokat! Ki halt meg?

Szafije nyugodtan összefonta a két kezét és rátette az ölében tartott tükörrre. A haja még mindig kócos volt a szeretője szenvedélyes ölelése miatt. Nem a két lányt, hanem Nurbanut bámulta. Miközben Azizáék össze-vissza beszéltek, az idősebb nő arcából fokozatosan eltűnt a szín. Murád anyja

ugyanis csupán egyetlen szóra figyelt fel a rémült karattyolásból. A gyermeke atyjának nevét hallotta meg.

– Szelim.

– Szelim? Allah legyen irgalmas hozzám! Nekem végem –
hörögte Nurbanu. Úgy tűnt, hogy mindjárt elájul.

– Jaj, ne!

– Nem Szelim, úrnőm.

– Allah ne adja!

– Allah áldása reád, úrnőm!

– Szelim él!

– Allahnak legyen hála!

– Lufti efendi halt meg.

– Lufti efendi, a mi gazdánk, Szelim herceg jó barátja.

– Lufi efendi meghalt.

– Kivégezték.

– A kútnál.

– Mit követett el? – kérdezte Nurbanu. A szín még nem tért
vissza az arcára és a hangja is cserbenhagyta.

– Részeg volt – zihálta Belqis.

– Jaj, úrnőm!

– Mindenki tudja. A szultán tudja.

– Lufti efendi berúgott...

– ...együtt ivott a gazdánkkal, Szelimmal múlt éjszaka.

– Idebent a palotában.
– Alighanem azt ünnepelték, hogy a herceg megkapta Magnéziát.

– Lufti efendi lebukott.
– Úton volt hazafelé, amikor megtalálták.
– A szultán majdnem átesett az efendi testén, úrnóm.
– A herceg barátja hullarészeg volt.
– Magatehetetlenül feküdt a teste...
– ...pont ott, ahol a szultán sétálni szokott.
– És most már tényleg halott.
– Többé nem fogja sárba tiporni igaz hitünket.
– Amiért hálát adhatunk Allahnak... talán – dadogta Belqis és lehajtotta a fejét. A hangja azonban egyértelművé tette, hogy halálra rémült. Nurbanu csak nehezen nyerte vissza az önuralmát.

- És Szelim? Mi van az én gazdámmal, Szelimmel?
- Úgy tudjuk, hogy él.
- Allahnak legyen hála.
- Hogy lehetne megmondani innen, a nők lakrészéből?
- Az eunuchok szerint is így van, úrnóm.

A fal mellett álló hadimok némán jelezték egyetértésüket. Nurbanu azonnal elküldte az egyiket, hogy szerezzen bizonyosságot. Belqis közben folytatta:

– Úgy tűnik, hogy a nyilvános kivégzést figyelmeztetésnek szánták.

– Nem mást, mint a mi gazdánkat, Szelimet akarták figyelmeztetni.

– A szultán így mutatta ki, hogy elégedetlen a fia szenvedélye miatt.

– Rá akarja venni, hogy jó útra térjen.

– Pontosan azt fogja tenni – bizonygatta Nurbanu. – Kénytelen lesz.

Nagy nehezen feltápáskodott. Alig tudott beszélni. Végül erőt vett magán és hangosan töprengeni kezdett:

– Szerzek neki egy új ágyast. A világ leggyönyörűbb hajadonját. Vagy egy fiút, ha kell. Szerzek neki egy jóképű ifjút, ha erre van szükség.

Szafije észrevette a terem túlsó végében felvillanó zöld pöttyös kék szem villanását. Nem kellett aggódnia amiatt, hogy valaki felismeri Ghazanfirt. Annyira megváltozott az eunuch külseje, hogy a háremben egyedül a szőke lány ismerhette a múltja titkait.

– Minden rendben lesz, ha Allah is úgy akarja, lányok. Nyugodjunk meg.

Nurbanu parancsokat osztogatott az eunuchoknak. Úrnőjük utasítását megfogadva Belqis és Aziza sietve leült a párnákra,

ám a hárem első asszonya továbbra is nyugtalanul járkált fel és alá. Ekkor az újoncok zöld ruháját viselő lányok egyike szólalt meg. A hangja megtörte a csendet:

– Ez most azt jelenti, úrnőnk, hogy le kell mondanunk a tengeri utazásról?

A szavait követő vádló némaság jól jelezte, hogy milyen nagy ostobaságot mondott. Szafije jól látta, ahogy Aziza és Belqis összenézett egymással. Készültek valamire. Úgy tűnt, hogy Azizára vár a kellemetlen feladat. A szerencsétlen olyan erővel harapott rá az alsó ajkára, hogy majdnem kicsordult a vére. Csak nagy nehezen tudott megszólalni:

– Úrnőm?

– Mi az, Aziza?

A szerencsétlen teremtés összerezett, meghallva Nurbanu éles hangját. Az idősebb asszony nehezen viselte el, hogy újra félbeszakították, miközben kétségbeesetten kereste a kiutat.

– Úrnőnk, a szultán nem érte be ezzel a figyelmeztetéssel. Mást is mondott.

– Mást is? Egy újabb figyelmeztetést?

Aziza alig kapott levegőt.

– A szultán kijelentette, hogy...

Kétségbeesetten a barátnőjére nézett, mert a szavak egyszerűen a torkára forrtak.

– Magnézia élére nem a mi urunkat, Szelimet állítja – fejezte be Belqis a beszámolót, miután nyilvánvalóvá vált, hogy a másik lány egy időre megnémult. – A szultán azzal is kinyilvánította súlyos elégedetlenségét, hogy a tartomány élére kormányzóként nem Szelimet, hanem a fiát, Murádot állította.

Gyönyörű volt a pillanat, amikor Szafije magán érezte Nurbanu pillantását. Ahelyett, hogy összerezzen volna, kéjes örömmel töltötte el az idősebb nő gyűlölete. Alighanem Szelim is így élvezhette a terhére rótt különféle ocsmányságokat. Szafije egy nyugodt mozdulattal végighúzta az ujját a tükör peremén.

A szobában irtózatos hangzavar támadt. A papagájok is bekapcsolódtak a dühös kiabálásba. Tollpihék repkedtek mindenfelé.

– Ki innen! Takarodj a szemem elől! Tűnj innen! – üvöltötte őrjöngve az idősebb asszony.

Rögtön utána már nem csak madártollak repültek a levegőben. Nurbanu felkapott néhány szépségápoló krémmel teli vázát és a haragtól elvakulva Szafije felé hajította őket. Szilánkokra hasadt a muranói üveg és a hárem fojtogató levegője hirtelen valósággal bűzlött a fűszerpiac kavargó illataitól. Újabb edények repültek a levegőben. Tompa

puffanással csapódtak a közeli párnák közé. Túlságosan is közel törtek össze Szafije zilált fejéhez.

– Takarodj innen!

A szőke lány dacos lassúsággal, a méltóságára gondosan ügyelve engedelmeskedett. Végrehajtotta a parancsot. Birs ott állt a fal mellett. Az előbb azért jött ide, mert azt remélte, hogy esetleg kifésülheti Szafije szőke haját. Még ő sem mert az aranyhajú lány nyomába szegődni.

Bár Szafije nem hallhatta a léptek neszét, mégis pontosan tudta, hogy nincs egyedül. Érezte néhány lépésnyi távolságban Ghazanfir árnyékát. Ahogy lehajtott fejjel lépkedett, csupán az eunuch kezét láthatta, ahogy kinyitotta előtte az ajtókat. Magabiztos nyugalom áradt az izmos ujjakból, amikor a távozó mögött bezárva az ajtókat elhallgattatták a háremben tomboló káoszt.

Miközben továbbment, Szafije azon töprengett, hogy milyen erő lakozhat két ilyen kézben. Ha valaki kellőképpen izmos, annak nem okozhat gondot legyűrnie egy részegen hazafelé tántorgó férfi ellenállását. Még csak fegyvert sem kell használnia. Gyorsabban az álmok birodalmába tud küldeni bárkit, mintha Birs valamelyik altatóját használná. Aztán ez a két kéz megragadta az efendit, feldobta a széles vállára és elvitte egy olyan helyre, ahol mindenképpen

felfigyelnek majd a magatehetetlenül fekvő testre.

– Utána még meglocsoltam az italával – számolt be valamivel később a hatalmas termetű eunuch a maga megszokott, hűvös módján. Halkan sziszegett a hangja a hiányzó fogai miatt. Meglepően férfiasnak látszott. – Egy egész palacknyi rákit öntöttem rá.

Szafije jól látta az eunuch szemében lángoló őszinte hálát. Jól tudta, ha most a hárem szívéből kifelé tartva hátranézne, akkor egyből felfedezné a két kemény drágakőben remegő lágyságot. Szafije lehetővé tette, hogy az eunuch bosszút álljon. Új szolgája pedig segített valóra váltani vakmerő tervét.

– Takarodj!

Nurbanu teljesen megfélekedezett önmagáról, amikor így üvöltözött. Az eunuch megkínzott, sebhelyes kezével megragadta és egy lágy mozdulattal bezárta az utolsó ajtót is. Többé már nem hallatszott a vesztes őrjöngése.

Szafije elméjének mélyén csendben felbukkantak azok a szavak, melyeket az idősebb asszony nem mondott ki, melyek megfogalmazására sohasem lesz képes:

Szóval te nyertél, te szuka! Te pokol démona! Megszerezted szeretőd számára a trónörökös tartományát. A fiam áll az élére, az ifjú, aki fölött nincs hatalmam, ha te is ott vagy a közelében.

Megkaparintottad neki, de csak hogy te használjad. Egy tartomány urának asszonyaként saját háremet kapsz az új eunuchod mellé. Ebben a háremben már nem én uralkodom. Még jobban kicsúszik a kezemből az én Murádom, akárcsak te is, átkozott ribanc. Mi Kütahyában maradunk, te pedig egyedül mehetsz Magnéziába. Murádot még jobban megkedveli a nagyapja és közelebb kerül a vénség trónjához, ha Szulejmán esetleg lekerül róla.

Velem pedig mi lesz? Nem csupán arra ítéltél, hogy útra keljek és kietlen tájakon kíneservesen jussak el a messzi tartományba, de el kell viselnem egy újabb perzselő nyarat a világ végén, Kütahyában. Ráadásul most már csakis ettől a fajankótól, Szelimtől függ a jövőm. A gazdám részeg mámorában és a fiatal fiúk igézetében elfeledkeznek arról, hogy én egyáltalán létezem.

Szafije ezeket a szavakat hallotta az elméjében. Egyetlen más zaj sem érdekelte. A múltba meredve azonban nem tudta megakadályozni, hogy a csillogó csempékről vissza ne verődjön rá egy régi kifakadás halk visszhangja, és önkéntelenül ismét felidézte magában Nurbanu azon vádjait, amiket egyszer tényleg a velencei lány képébe vágott:

– Most te nyertél. Te győztél ebben a csatában, szépséges leányom. Győzött, akit én magam vásároltam a rabszolgapiacon. Vettem volna inkább egy gonosz afrit

szellemet a pokol legmélyebb bugyrából. A háború azonban még nem ért véget. De nem ám! És tudod, hogy miért?

Akkor régen az úrnő elhallgatott és vádlón a szőke lányra mutatott.

– Nincsen fiad, te önző ribanc. Megtörténhet, hogy Murád ugyanúgy rád un, ahogy Szelim megunt engem. Csakhogy te nem vagy olyan szerencsés, mint én, mert neked nincsen fiad.

A hárem úrnője még nem fejezte be a gúnyolódást:

– Lehetséges, hogy már nem is lesz gyermeked. Birs mérgei téged talán nem emészthetnének el ugyanolyan könnyedén, ahogy másokkal tették? Talán nem rohad el odabent az ágyé kod? Lehet, hogy az eredeti fogamzásgátló nem szörnyű mérég, de mi van akkor, ha valaki megvesztegeti a vajákost és valami iszonyatot kever ki neked?

Nurbanu majdnem elnevette magát.

– Akkor sem örülhetsz, ha esetleg teherbe esel. Tudod, legalább olyan gyakran születnek leányok, mint fiúk. Sőt még többször is. Úgy tűnik, ez Allah akarata olyankor, amikor éppen nagyon nincs szükség a leánygyermekre.

Szafije azonban sem akkor, sem most nem törődött a fenyegetésekkel. A mindenható Egek nem fogják elárulni azt a szépséget, amivel megáldották. Az Úristen talán elfordulna

a Szentírástól? Ennek ellenére nem tudta kitörölni az elméjéből Nurbanu őrjöngését.

– Szépséges leányzó, nem árt, ha tudod, ameddig nincs fiad, addig sebezhető vagy! Sokkal sebezhetőbb, mint én!

Tizenegyedik fejezet

Tengeren eljutni Magnéziába pontosan olyan csodálatos volt, mint amilyenről az irigykedő háremhölgyek suttogtak. A magas falak közé zárt asszonyok azonban tévedtek. Az utazás nem erőtlén semmittevéssel telt. Szafije nagyon rossz néven vette volna, ha így pocskolják el a drága idejét.

Például kifejezetten jókedvre derítette, amikor a Márvány-tengeren megpillantotta a törökök félelmetes hadiflottáját. Hajójuk elsiklott a rendkívül fontos sóják és a főváros lágy, déli alhasának partvidékén húzódó fegyverraktárak mellett. Jól látta, hogy a mesterek öt új hadigályán dolgoznak. Mintha csak partra vetett tengeri szörnyek csontváza tört volna az ég felé. Kint a vízen figyelmesen nézte, hol bukkannak fel a Szent Márk lobogójával ékesített hajók. Eszébe sem jutott, hogy valamelyik fedélzetén keressen menedéket, viszont arra gondolt, hogy esetleg ismerheti a kapitányt vagy a teherhajó tulajdonosát. Vajon milyen rakomány tölti ki a fedélközt? Összehasonlította Velence tengeri erejét a hatalmas török

flottáéval.

Mivel nem voltak kézzelfogható értesülései a velencei vízi járművekről, ezért megkérte Murádot arra, hogy árulja el a kikötőben horgonyzó félholdas zászló alatt várakozó hajók nevét és legfontosabb tulajdonságait. Érdekelte a szállítókapaicitásuk és a fegyverzetük. Rávette a kedvesét arra, hogy magához hívassa a kapitányokat, ha nem tudott választ adni valamelyik kérdésre. Saját hajójuk fedélzetén vendégelte meg a legsikeresebb kalózokat. A jármű lágyan imbolygott a hullámok hátán, miközben Szafije a tanácskozás minden szavát jól hallotta egy vitorlavászon paraván mögül.

Aztán már a Dardanellák vizén haladtak, amikor Murád kivitte magával a partra a kedvesét, hogy együtt ellenőrizzenek két jókora erődítményt. Ezeket még a herceg ősei építették. Az erődök két oldalról vigyázták a keskeny vízi utat.

– Amint látod, semmi okod nincs a félelemre, kedves Szafijém – mondta a herceg. – Nem kell a csinos kis fejedet azon törnöd, hogy valaki esetleg támadást intéz birodalmunk szíve, Isztambul ellen. Mint láthatod, legyőzhetetlen a védelmi rendszerünk.

Szafije egy jó darabig némán tanulmányozta az erődöket. Jól tudta, fátyollal eltakart arca miatt mindenki azt hiszi róla,

hogy néma áhítattal csodálja a férfiak mesterműveit. Most azonban úgy érezte, szóvá kell tennie azt, amit már a hajó fedélzetéről észrevett. Ha éppenséggel úgy tartotta volna a kedve, megőrizhette volna ezt a titkot magának. A legközelebbi velencei gálya kapitánya egy vagyont fizetett volna érte.

– Azt mondd, hogy legyőzhetetlen? – kérdezte a hercegtől. – Persze, ez így is van. Vagy legalábbis ez volt a helyzet, mikor az őseid megépítették őket. Azt remélték, hogy innen a hatalmas számszeríjak lövedéke eléri a támadó hajók fedélzetét.

– Mostanra már ágyukkal láttuk el az erődöket, így aztán még kevésbé kell félnünk.

– Csakhogy az ellenségnek is vannak ágyúi. Nem úgy, mint amikor Hódító Mehmet, csodálatos őköd a tüzérség erejével sújtott le a bizánci görögökre, akiknek még nem voltak efféle fegyvereik.

– Persze, de figyelj csak édes kis... – gügyögte Murád. Úgy beszélt, mintha egy gyermeknek magyarázott volna el valamit. Szafije ezt cseppet sem bánta. Amikor csak lehetett, gátlástalanul hízelgett a hercegnek. Murád még most is azt hitte, hogy a saját talpraesettségének és leleményességének köszönheti a kinevezését. Valójában Szafije miatt lett

szandzsákbég.

– Tudod, az ágyúgolyó innen fentről, ezekről a bástyákról kilőve sokkal messzebbre elrepül, mint odalentről, a hajók ágyúiból – folytatta szép kedvese kioktatását.

– Pontosan erről van szó.

– Miről is beszélsz, szép kedvesem?

– Őseid a lehető legközelebbbről akarták löni az ellenséges hajókat. Éppen ezért az erődjeiket nem a partvidék legmagasabb, de távolabbi pontjaira építették. Nézd meg azt a bérceket ott... Meg azt odaát, a túloldalon. Mindkettő meztelen és védtelen, mint az újszülött gyermek. A csúcsokról belátni a két erőd udvarába. Az ellenségnek csupán annyi a dolga, hogy az ágyúit valahogy felvigye oda. Nem lenne könnyű feladat, az már biztos, ám egyetlen éjszaka leforgása alatt nagyon is lehetséges. Fentről, a hegyek csúcsáról ellenfeleid kezébe kerülne a két erőd és az egész tengerszoros.

Murád kétségbeesetten tiltakozott a kellemetlen felismerés ellen. Addig hadakozott, míg be nem látta, hogy Szafijének van igaza. A szép hölgy ekkor segítette megfogalmazni azt a levelet, amelyikben a herceg felvázolta a felfedezett bajt felséges nagyapjának, a szultánnak. Úgy fogalmazták meg, mintha Murád mindenre magától jött volna rá. Az ifjú azt

javasolta, hogy a lehető leghamarabb orvosolják e gondot.

Izmirben Szafije észrevette, hogy a kikötő még mindig romokban hever. Annak idején a kegyetlen mongol vezér, Tamerlán perzselte fel a várost.

– Több mint száz és ötven esztendő telt el. Már igazán rendbe hozhatták volna a kikötőt – mondta a hercegnek.

– De akkor túl sok külföldi hajó jönne Izmirbe. Ezt nem akarjuk – tiltakozott Murád. A hűvös tengeri levegő belekapott a szakállába.

– Mégis miért nem? A külföldi kalmárok gazdaggá teszik ezt a térséget.

– Ez a környék táplálja Isztambult, és ami ennél is fontosabb, az itteni parasztok látják el élelemmel az igazhitűek seregeit. Ahol pedig jóllaknak a hitetlenek, ott éhezés vár a muszlimokra.

Szafije erre azt válaszolta, hogy Izmir bazárjaiban már így is éppen elég külföldi kalmár tülekedik. Rengeteg selymet, gyapotot, fűgét és malváziát vettek. Többször is megállíttatta a gyaloghintóját, hogy feltűnés nélkül kihallgathassa a genovaiakkal tárgyaló velenceieket. Felfedezte egy olyan nemzet gyermekeit, akikkel még korábban sosem találkozott. Az angolok egy része még nem vette át a török divatot. Majd megsültek a tűző napon vastag gyapjúruhájukban. Az arcuk

nemcsak egyszerűen kipirult, de a rózsaszín bőrük hámlott. Olyan volt a képük, mint a friss füge húsa.

A partvidéken bármerre is jártak, mindenütt ókori romokat láttak. Az elhagyott hegyoldalokról hiányos fogsorként meredtek a tenger felé a csontfehér oszlopok sorai. A halványbarna lankákon jól látszottak az egykori színházak üresen visszhangzó, hatalmas nézőterei. Könnyedén elfért volna bennük akár tízezer néző is. Az agórákon, a villákban, az utcákon és a templomokban legfeljebb egy-egy nyáját terelő pásztor bukkant fel. A rosszindulatú nap minden erőfeszítéseinek dacára fehéren ragyogott az idő múlásával szembeszegülő sok faragott kő. Úgy tűnt, csupán pár dologgal kellett volna kiegészíteni a képet. Csak néhány napellenző vászontetőre, száradni kitett mosott ruhára, egy-két párnára és cserepes növényre van szükség ahhoz, hogy a hegyek oldalán virágzó nagyvárosokban gyönyörködjenek.

Ezeket az épületmaradványokat talán hiba lett volna romoknak nevezni. Legalább olyan sokáig itt tornyosulnak majd, mint amilyen régóta magukra maradtak. Szafije azt remélte, hogy a nemzedékek hosszú sorában eljön majd az a nemzedék, amelyik kortársaihoz, a törökökhöz hasonlóan nem lesz az álszentség rabszolgája. Murádot néha felháborították a felfedezett romok. Túlságosan sok

szégyentelenül mezítelen márványfigurát láttak, melyek kendőzetlen szépségét egyetlen hódító sereg vésői sem tudták eltüntetni. A tengerpart új urainak nem volt még elég idejük arra, hogy a közerkölcs szolgálatában és a képrombolás lázában égve kiszúrják a szobrok szemét és megcsonkítsák mellüket és ágyékukat. Szafije arra kérte hercegét, nehogy bevégezze azt a feladatot, amelyikre felséges őseinek nem volt ideje.

– Ezzel nem kell foglalkoznod – hangzott az ifjú nő tanácsa. – Egy dolgot azonban jó, ha szem előtt tartasz. Ha a számtalan istenben hívő görögök és rómaiak ily csodálatos módon felékesítették ezt a tájat, akkor nincs rá ok, hogy a törökök ne tehetnének hasonlóképpen.

Aznap éjjel szeretkezés közben a lány jól érezte, hogy kedvesét mennyire tűzbe hozta a régi vetélytársak gondolata.

Tizenkettedik fejezet

Gyorsan teltek a napok. A két szerelmes persze úgy érezte, hogy csak pillanatokát töltött egymással. A közönséges halandók azonban feljegyezték, hogy időközben mindenki tizenhét, sőt, majdnem tizennyolc hónappal lett idősebb. Van, akinek ez az idő semmi volt, míg másoknak igazi örökkévalóságnak tűnhetett.

Abban az évben, melyet a keresztények 1565-nek neveztek, Szafije egy gyaloghintóban kelt útra. Ezt a nyarat már Magnéziában töltötték. A fiatal nő már nem gyűlölte annyira a gyaloghintókat, mint az isztambuli háremben. Ebben fontos szerepet játszott, hogy Murád többnyire ott feküdt mellette a tágas, külön e célból megrendelt és legyártott járművekben.

A herceg most is elkísérte. Vadászni indultak. Felhajtották a gyaloghintó ablaktábláját, hogy a lehető legjobban betűzzön a hajnali nap sugara.

– Nem viheted magaddal vadászni Szafijét, fiam – olvasta a herceg fennhangon a kezében tartott levelet. – Ezzel csak

rossz fényt vetnél magadra!

Murád szeme hamiskásan ragyogott. Elváltoztatta a hangját, így a kedvese egyből kitalálta, hogy ezt a levelet egészen biztosan az anyja, Nurbanu küldte.

Murád, vagyis inkább Nurbanu így folytatta:

– A hárem biztonságos ölelésében a nő nem fog szégyent hozni az urára. Ott viszont, ahol mindenki megláthatja, elegendő egyetlen rosszul időzített vihogás és az emberek nem róla fogják azt gondolni, hogy ostoba és léha, hanem *rólad*. Elegendő, ha a gyaloghintó hordozói egyszer megbotlanak. Már abból is baj lehet, ha kifordul a bokája, miközben az egyenetlen talajon gondosan elfátyolozva a sátor felé siet. Drága fiam, mit szólnának hozzá az emberek? Bizony, már az is elég, ha az ágyasod kificamítja a bokáját. Alattvalóid azt hiszik, hogy nem törődsz az asszonyaiddal. Elfelejtetted talán, milyen gyalázatot hoztak ránk azok az útonállóak? Még szerencse, hogy az utolsó szálig kiirtották őket. Ügyetlenségedet sikerült azzal leplezni, hogy azt mondtad, felséges nagyapád parancsára – uralkodjon az idők végezetéig – csupán megtisztítottad birodalmunk útjait a haramiáktól.

A levél így folytatódott:

– Ha ragaszkodsz hozzá, hogy elvidd magaddal, a vadászok

még akkor is azt mondják, ha semmi baja nem történik – a Mindenható ne adja, hogy bármi szerencsétlenség történjen –, hogy a nők megszállottja vagy. „Hogyha ilyen rövid időre sem tudja hátrahagyni a háremét, akkor mi történik majd, ha csatába kell mennie. Milyen szultán lesz belőle?” Bizonybizony, ezt fogják kérdezni. Meg még azt, hogy „nem csoda, hogy képtelen fi...

– Kérlek, szerelmem, folytasd – ösztökélte Szafije. Pontosan tudta, hogy a kedvese melyik szót nem bírta kimondani. Azt, hogy „fiúgyermek”. – Még miről ír anyád?

– Csak önmagát ismétli – felelte Murád, most már a saját, megszokott hangján. – Aztán pedig már csak a jól bevált, virágos befejezés következik: „Allah áldása tartsa nyitva a szemedet... Emeljen olyan magasra, mint ahogy a Göncöl-szekér ragyog odafent az égen... Üdvözlettel alázatos rabszolgád... Örökké szerető anyád.”

– Nagyon tetszett, ahogy felolvastad, szerelemem – mondta Szafije. – Úgy hallottam anyád hangját, mintha itt ült volna mellettünk a gyaloghintóban.

– Allahnak legyen hála, hogy nem ez a helyzet.

A gyaloghintó ablaktámlája, amelyet Murád valamivel korábban kinyitott, most határozott csattanással bezáródott a férfi mögött. Bár Szafije hangosan kacagott, a háttérből

mégis jól hallotta a gyaloghintót cipelő hordárok káromkodását. A herceg valósággal a fiatal nőre vetette magát, és a járművek hordozói csak komoly erőfeszítés árán tudták megakadályozni, hogy a hirtelen megváltozott súlyponttól felbillenjen a gyaloghintó. Egyik oldalon most már jóval nagyobb súly nehezedett a vállukra.

Talán helyesebb lett volna azt mondani, hogy Szafije volt az ifjú nagyúr útitársa, akinek az oldalán eljutott mindenhova, ahol a tartomány kormányzati beavatkozást igényelt. Az ifjú nő őszinte örömmel gondolt arra, hogy egy pillanatra sem kellett eltávolodnia egy egész *szandzsák* urától, a *bégtől*, és így közvetlen közletről figyelhette meg, miként működik a tartományi kormányzati gépezet. A teherhordók mindenhova elvitték.

Gyakran pedig mindenki másnál közelebb került a herceghez. Például most, ebben a pillanatban, amikor szeretője ölelésében hevesen rázkódott a gyaloghintóval együtt.

Kissé elmozdította a csípőjét. Idebent nehéz volt mozogni, mert magán érezte Murád testsúlyát, alig volt hely a gyaloghintó szűk, puha bársonypárnákkal kibélelt belsejében. Szafije testét ráadásul több réteg vékony nyári selyem fedte. Nagyon jó jelnek tartotta, hogy Murád felolvasta az anyja

leveleit, és nyíltan szembeszállt az idős asszony akaratával. Ez olyan elégedettséggel töltötte el a lányt, hogy hennafoltos ujjával Murád inge alá nyúlt, majd a keze felfedezőútra indult a férfi bő nadrágjában.

Szeretője homlokát az ajkához nyomta, és suttogva megszólalt:

– Az anyád ilyen dolgokat ír, és te dacolsz vele?

– Csak a száját jártatja – zihálta Murád. Két szó között megcsókolta Szafijét. A lány torkát, a szemét és az arcát. – Ez a levél két hete vagy annál is régebben íródott. Mégis mit számít, hogy mi jár az anyám fejében? Itt én vagyok a tartomány ura. A levele pedig csupán egy darab papír a sok száz iromány között.

– Mégis van egy dolog, amiben alázatosan engedelmeskedsz neki, pedig számomra ez mindennél fontosabb... – Szafije nem fejezte be a mondatot. Érezte, hogy kedvese valósággal megdermedt, aztán megpróbált arrébb húzódní. A házasság gondolata újra és újra felmerült kettejük között. Igyekezett viszonylag ritkán felhozni, mivel ez a kérdés pontosan ilyen hatást váltott ki a hercegből. Szafije attól tartott, hogy túlzásba viszi az esküvő emlegetését. Ezt szerette volna elkerülni. Nem akart úgy viselkedni, mint egy papagáj, akit egyetlen mondat

ismételgetésére tanítottak be.

Pedig tényleg olyan vagyok, mint egy ilyen cifra tollú madár – gondolta keserűen. – Ha nem tetszünk, engem és a papagájt egy pillanat alatt el lehet adni.

– Ez az egyetlen dolog, amit megígértem anyámnak. Semmi mást nem fogadtam meg neki – védekezett a fiatalember. Összeszorította a száját. Máskor érzéken telt ajka most csupán vékony vonalnak látszott a bajusz és a szakáll között. – Mégiscsak ő az anyám! Be kell érnie ezzel. Neked is meg kell tanulnod a mértéktartást, leggyönyörűbb kedvesem. Hiszen éjjel-nappal itt vagy mellettem.

– Ettől csak még nehezebb a helyzetem. Egész más volna, ha a törvényes feleségem lennék. A hátam mögött kinevetnek az emberek.

– Velencében talán kinevetnének, itt azonban senki sem merészelne ilyesmit. Kérlek, drágám, hidd el nekem, nincs ezen a világon fontosabb dolog számomra, minthogy a törvényes feleségemmé tegyelek. Hiszen ezzel csupán tiszteletreméltó nagyapám példáját követném, aki így vette feleségül a nagyanyámat – a Mindenható áldása szálljon rája.

– Akkor vegyél feleségül!

– Szavamat adtam az anyámnak.

– Ne törődj vele!

– De... Nem tehetem.

– Mert nem akarod – méltatlankodott Szafije, és duzzogva elfordult a férfitől. – Az a helyzet, hogy anyádnak egyetlen nő sem lesz elég jó. Túl sokra tartja a drágalátos kisfiát.

Nem kellett odanéznie, hogy tudja, a herceg összerezzen, amikor meghallja a „kisfiát” szót. Szafije azonban telibe talált. A „kisfiú” magyarázkodni kezdett:

– Több mint száz évvel ezelőtt alakult ki az a szokás, hogy Oszmán leszármazottai nem kötnek házasságot...

– Tudom. Tamerlán miatt.

– Akkor még csak kis nép voltunk. Tamerlán lerohant minket.

– És ti azóta sem hoztátok rendbe Izmir kikötőjét.

– Tamerlán láncra verve hurcolta el őszám, I. Bajazid szultán imádott feleségét. Irtózatos dolgot művelt az asszonnyal. Bajazid fiainak évekbe tellett lemosni a gyalázatot, és visszanyerni az alattvalóik tiszteletét. Most már hatalmas nemzet vagyunk. Sem Európában, sem Ázsiában nem akad olyan hercegnő, aki miatt megérné, hogy egy politikai szövetségre kacsintgatva bemocskoljuk a szultán ágyát...

– Bemocskoljátok? Na, szép!

– Nem rád gondoltam, szerelmem – tiltakozott Murád.

Szafije azonban lerázta magáról a kezét, amikor az ifjú megérintette a vállát. A herceg más módszerrel próbálkozott.

– A rabszolgák nem jelentenek olyan veszélyt a jó hírnevünkre, mint egy feleség.

– Azt akard mondani nekem, hogy annyira gyengék vagytok – még most is, a Nagy Szulejmánnak nevezett nagyapád uralma idején –, hogy Tamerlán láncától kell félnetek?

– Dehogysis. Esküszöm, inkább meghalok, minthogy megengedjem, hogy efféle dolgok történjenek veled. Csak hát még napjainkban is akadnak dolgok...

– Milyen dolgok?

– Elfelejtetted azokat a haramiákat, akik elraboltak tőlem? Átélttem a pokol kínjait az alatt a tíz nap alatt.

– Többé nem leszek az útonállók rabja – vágta rá határozottan a lány. Magabiztosan csengő hangja akár azt a látszatot is kelthette volna, hogy ő felelt a fogságba esésért, és tulajdonképpen megakadályozhatta volna.

– Allahra, az én pajzsomra mondom, bizony, nem leszel. Csakhogy éppen ezen gyászos napok során facsarta ki belőlem anyám az esküt. Elegendő felidézni magamban, hogy milyen mély seb esett a becsületemen az alatt az iszonyatos idő alatt, és máris feltámad bennem a fájdalom. Újra

elmondom magamban az anyámnak tett fogadalom szavait. A Mindenható rá a tanúm, szerelmem, hogy nem szeghetem meg az ígéretemet, amíg él az anyám.

– Először gyereket akarsz – vádaskodott Szafije.

– Egy fiút szeretnék, igen. Mely férfi nem akarná ezt? Én azonban annyira szeretlek téged, hogy a kedvedért bármit elviselnék, még azt is, hogy helyettem a fivérem üljön a trónra...

– Allah ne adja ezt!

– Inkább lemondok az uralkodásról, minthogy téged elveszítselek, mert jobban szeretlek a tulajdon életemnél is. Ő viszont az anyám, Szafije.

– Értem – felelte jeges hangon a fiatal nő. Tudta, hogy ettől mindjárt lángra lobban a kedvese.

– Talán... Talán rá tudom beszélni arra, hogy ő maga oldozzon föl az ígéretem alól.

– Talán akkor, ha megígéred, hogy nem hozol el többé vadászni – vicsorogta Szafije. Érezte, hogy Murád idegesen megmozdult a sötétben, amikor a lány elhúzódott tőle.

– Mi volna, ha te, kedvesem, lévén a szavak nagymestere, segítenél nekem megfogalmazni egy másik levelet?

– Te vagy a költő, felséges uram – mondta Szafije. A herceg utálta, ha a kedvese a rangján szólította. – Anyád nem enged,

mert féltékeny rám. Apád sosem vette feleségül. Nem tudná elviselni, hogy boldogan lásson minket, miközben ő nem az.

– Hát...

– *Anyád képtelen volna elfogadni, hogy a saját érdemeim mellett legyek királynő ahelyett, hogy csak a fiamat dajkálnám* – gondolta Szafije, de nem mondta ki hangosan.

Murád fennhangon töprengett:

– Talán, ha Allah megáldana minket egy gyermekkel... Anyám nem mondhatna nemet a nagyanyai örömök közepette.

– Igen, alighanem ez a beleegyezése ára.

– De lehet, hogy megennyhül, ha majd jobban megismer téged.

– Attól tartok, mi ketten már így is túlságosan ismerjük egymást.

– Nem ismerhet annyira, mint én.

– Ezért nagyon hálás is vagyok – mondta Szafije, aztán közelebb hajolt, és megcsókolta Murádot ott, ahol a turbán alja találkozott a homlokával. Lassú mozdulatokkal simogatni kezdte a férfit.

– Akkor hát mindaddig, szerelmem, arra kérlek... – dadogta a herceg. Megpróbált ellenállni a lány érintésnek, de kudarcot vallott.

– Addig hát, vagy míg anyád meghal.

– Allah ne adja! – kiáltotta az ifjú, majd egy szilaj mozdulattal újra ránehezedett Szafijére. Kint ismét káromkodni kezdtek a teherhordók.

Baffo nagyúr leánya jól tudta, ezen a ponton ejtenie kell a témát. Ujjait befúrta a herceg szoros turbánja alá. Jól érezte az ismerős púpokat és a nagy gonddal kopaszra borotvált fej simább részeit. *Egészen addig*. Bizony, egészen addig semmi oka nem volt arra, hogy ne pihenjen, ne lazítson, és ne élvezze a hercege ölelő karját. Örömmel töltötte el, hogy a férfi a puszta érintésétől is felhördült és zihálni kezdett. Hosszú út várt a kis csapatra, míg eljutnak a Boz-hegységbe, a hadsereg táborába, hogy végre kezdetét vehesse a vadászat. Ahogy a teherhordók haladtak, még egy jó napig úton lesznek.

Szafije gyorsan a háta mögé nyúlt. A gyaloghintó belsejét borító bársonypárnák rejtekében ott lapult néhány ezüstitlédikó. Ebben tartotta a *farizikhokat*, azokat a különös keverékeket, melyek elkészítését a bábaasszonytól tanulta. Használatukkal megakadályozhatta a teherbeesést. Nem volt éppen egyszerű dolog egy ilyen pesszáriumot még Murád behatolása előtt felhelyezni magába. A herceg nem vehette észre, hogy a kedvese hüvelykúpot használ. A cselszövés nagy

ügyességet igényelt, de eddig még sikerrel alkalmazta a módszert. Murád annyira naiv volt az ilyen kérdésekben! Ezenfelül pedig, ha rátört a vágy, akkor gyakorlatilag semmivel sem törődött. Persze az éjszaka sötétje is elősegítette az álcázást. Szafije gondosan ügyelt arra, hogy felkészülve járuljon gazdája elé, ha odahívták a herceghez.

Fényes nappal viszont komoly nehézségei támadtak. Még a gyaloghintó félhomálya is a vesztét okozhatta volna. Sikerült azonban kinyitnia a megfelelő ládikót, és észrevétlenül kiemelte az egyik ragadós kúpot. A rendkívül puha, bárányszírból készült pesszáriumból gyógyszerek, elsősorban ruta és mirha erős és ismerős illata áradt. Szaguk alighanem ajzószerként hatott Murádra is. Szafije megérezte, ahogy a combjához simul izgatott kedvese egyre keményebb férfiassága. Nagyot nyögött, hogy cselekvésre ösztökélje a férfit, bár tudta, hogy most már csupán annyi ideig kell várnia, míg a herceg valahogy kioldozza Szafije kényelmes nadrágjának, a *salvarnak* madzagját. Nem igazán gondolta, hogy a férfi megpróbálja teljesen levetkőztetni. Murád túlságosan felhevült.

A lány közben szabad kezével tovább simogatta a férfi fejét. A turbán muszlinzöve alatt először megtalálta a finom vászonból készült alsósapkát, majd pedig Murád varkocsát.

Megragadta a vastag tincset, és addig masszírozta, míg Murád kedvenc illatszerének erős pézsmaillata szinte teljesen be nem töltötte az amúgy is szűk gyaloghintót. A szag elfedte a hüvelykúp jellegzetes szagát. Szafije felemelte a fejét, hogy szájon csókolhassa a kedvesét. Az érzéki ajkú herceg hangosan zihált. A lány nyelvének csak egy pillanatra kellett megérintenie Murád száját. Mintha csak pórázon vezette volna maga után a szeretőjét. Vadul csókolózni kezdtek. Közben leesett a herceg fejről a turbán.

Murád egy gyors mozdulattal felült. A teherhordók még hangosabban káromkodtak. Azt hihette volna az ember, hogy valaki hideg vizet zúdított a férfi kopaszra nyírt fejére, és hosszú, rozsdavörös színű varkocsára. A haját a nagyanyjától örökölte. Ilyen gondolatok jártak Szafije elméjében, bár igazából nem értette kedvese váratlan meghátrálását.

– Szerelmem, mi a baj?

Ekkor azonban megérezte, hogy járművük megrándult, és süllyedni kezdett a talaj felé.

– Itt vagyunk! – kiáltotta kétségbeesetten a herceg.

– Itt? Hol? A hegyek még sok farszakhnyira vannak. Szerelmem, új teherhordókat kell szerezned. Ezek itt képtelenek a munkájukra figyelni, és nem tudják megfelelően kezelni a mi kis...

– A kórság essen ebbe az átkozott, hitetlen turbánba! – vicsorgott Murád. Rémületében elfeledkezett arról, hogy kevés igazhitűbb dolog létezik a világon, mint a törökök turbánja. – Kénytelen vagyok az inasaim segítsége nélkül újra a fejem köré tekerni, miközben az ostoba teherhordók kint fecsegnek és vigyorognak.

– Ne törődj a vigyorokkal, de szabadulj meg tőlük.

– Nem gondoltam, hogy ez fog történni.

– Tényleg, drágám? – kérdezte Szafije hamiskásan, és egy gyors mozdulattal megszorította a herceg nadrágjának ágyék részénél magasba törő sátor támasztórúdját. A duzzanat egyértelművé tette, hogy az ifjúban milyen elemi erővel tombolt a vágy, mielőtt a feneette turbán megzavarta volna.

A jármű belseje hirtelen megtelt fehér muszlinnal. A turbán anyaga előbb még szorosan és elegánsan tapadt Murád fejére. Miután kibomlott, szinte nem is hagyott helyet másnak. Szafije próbált segíteni, ám az uralkodócsalád férfitagjainak turbánját egy tágas és szellős csarnokban kellett felvenni, hogy kellőképpen feszesen, elegánsan redőzve borulhasson az öltöző nagyúr homloka fölé. A szövet hossza világosan jelezte viselője rangját.

– Ne törődj a turbánoddal! – hördült fel Szafije. Már sikerült a szövet egy részét visszatekerni Murád fejére, ám a

vászon most kicsúszott a kezéből. Kénytelenek lesznek előről kezdeni az egészet. Vagy a turbán tekerését, vagy a szeretkezést. A lány inkább ez utóbbit részesítette volna előnyben. Akkor ugyanis elég lesz a vágyuk elültével kézbe venni a turbánt. Tüzesebb a szeretkezés, ha nem kell másra figyelniük. – Egyszerűen csak szólj rájuk, hogy menjünk tovább. Később majd felöltözöl.

– De hát én mondtam nekik, hogy álljunk meg itt – szabadkozott Murád. Megtalálta a muszlin egyik végét, és eltökélten megpróbálta újra a feje köré tekerni.

– De hát még távol vagyunk a hegyektől. Ez nyilvánvaló. Kezd kibírhatatlanná válni a forróság idebent, és a muszlin miatt alig kapok levegőt.

– Tényleg messze vannak még a hegyek, ez igaz. Akkor is várnak ránk. Ki kellene szállnom. De hát így nem állhatok eléjük.

Valamilyen hivatalos dolog várhat rá – gondolta Szafije. – Talán még ki sem értünk a városból.

Nem lehet túl fontos ez a feladat, hiszen akkor ő is tudott volna róla.

– Van itt valami, amit meg akartam mutatni neked – nyögte ki Murád.

– Itt?

– Feltételezem, hogy ott vagyunk. Különben nem álltak volna meg. Bármennyire is szidod őket, nagyon derék teherhordóink vannak.

A turbán feltekerése tulajdonképpen olyan, mint amikor befonom a hajamat – töprengett Szafije. Gyorsan eldugta a *farazikhot*, ami időközben már amúgy is megolvadta a keze melegétől. Miután a hüvelykúpot eltüntette egy párna alatt, és sietve letörölte a kezét, megragadta a turbán szövetét, és segíteni próbált.

Murád kihasználta, hogy már nem volt szükség mindkét kezére. Miközben Szafije ügyes mozdulatokkal kialakította az elegáns redőket, a herceg résnyire kinyitotta az ablaktáblát.

– Igen, itt vagyunk – jelentette be zihálva.

Szafije ügyelt arra, hogy a herceg a megfelelő helyen dugja be a muszlin végét a tarkójához. Utána egy lassú mozdulattal megsimogatta a férfi nyakát. A tenyere csupán Murád kulcscsontjánál állt meg, ahol a férfi mellét borító göndör szőrzet találkozott a herceg még sűrűbb szakállával. Talán rá tudja venni, hogy visszabújjon hozzá. Amikor kiderült, hogy kedvese tántoríthatatlan, a lány sietve a helyére illesztette az ékköves turbándíszet. Elsimította a három rozsdabarna fácántollat. Végül segített a gazdájának kiszállni a gyaloghintóból. Amikor magára maradt, kényelmesen

elhelyezkedett a párnákon, és azt remélte, hogy Murád nem időzik túl sokat ezen a helyen, és visszatér, mielőtt elviselhetetlenül meleg lett volna idebent.

– Gyere már, Szafije – suttogta idegesen a herceg.

Meglehetősen mulatságosan nézett ki ügyetlenül feltekert turbánjában. Az otrombán felvett fejfedő hajszál híján újra kibomlott. Nem is hasonlított arra az elegáns, szorosan illeszkedő szövetlabdára, ahogy ezt a finom vásznat viselni szokták. A tollak is lekonyultak. Szafije majdnem elnevette magát.

– Azt hittem, hogy idebent kell várakoznom, amíg te a dolgot intézed. Úgy legalább örömet szerezhettél volna az anyádnak.

– Dehogyanis – ellenkezett Murád. – *Neked* akarok örömet szerezni. Ezt látnod kell!

Behajolt a gyaloghintó belsejébe. Kemény küzdelem várt a két fiatalra, miközben megbirkóztak a következő adag szövettel. Szafije nem léphetett csak úgy idegen férfiak szeme elé. Nagy nehezen magára erőltette a vastag külső köpenyt, a fejkendőt és a szemét meg az arcát eltakaró, nem túlságosan finom anyagból készült fátylat.

Murád ekkor oldalra lépett, és hagyta, hogy Ghazanfir legyen az ifjú nő szeme. Nem számított ugyanis, hogy egy

asszonyt tökéletesen elfátylazztak, mert az erkölcsös nő mások előtt egyetlen férfi, még a tulajdon férje oldalán sem mutatkozhatott. Akkor sem, ha a törvényes felesége volt. Az ilyen elvárások még élesebben érvényesültek, ha valaki csupán az ágyasa társaságában mutatkozott.

Ebben a helyzetben bármelyik más nő elszégyellte volna magát, és alighanem a kendők és a fátylak pajzsa mögött keresett volna menedéket. Tőlük eltérően Szafije büszkén kihúzta magát, és elszántan szembefordult a világgal. Nagyravágyása cseppet sem csökkent.

Tizenharmadik fejezet

Amikor belélegezte a meleg, délelőtti levegőt, úgy érezte, mintha kristálytisza, hígítatlan rákit ivott volna. A gyaloghintó vas alkatrészei jól hallhatóan recsegték. Kinyúltak a nyári melegben, mintha csak maguk is eleven teremtmények lettek volna. Szafije kénytelen volt lesütni a pillantását, mert a vastag fátyol sem védte meg a szemét a sziklákról visszaverődő, perzselő napfénytől. A gyaloghintóban mindig sötét vagy félhomály volt. Így a talajt bámulva nem gyönyörködhetett a tájban, hanem arra ügyelt, hogy végig lássa Ghazanfir bokáig érő köntösének poros szegélyét.

Éppen ezért nem is annyira látta, hanem inkább érezte a gyaloghintó túloldalán leguggolva megpihenő hordárokat. A férfiak körbeadták a szinte már obszcén módon csillogó, vízzel teli bőrtömlőt. A túloldali rudakat tartó hat teherhordó is csatlakozott a társaihoz. Gondosan úgy tették le a gyaloghintót, hogy az ajtaja nyugat felé nézzen. Mind a

tizenketten a jármű árnyékában kuporogtak. A nap közben gyorsan haladt a pályáján fölfelé.

A hordárok olyan közel guggoltak a földön, hogy Szafije külső köpenye megérintette egyikőjük csontos térdét. A fiatal nő biztosra vette, hogy a teherhordó figyelmét nem kerülték el az apró részletek. Ilyen volt, hogy Szafijéből valósággal áradt az odabent felgyülemlett, szinte már összpontosított forróság. Ami a gyaloghintó belsejében történt, az éles ellentétben állt környezetük mozdulatlanságával. A teherhordók mindennek tanúi voltak. Nem tévesztette meg őket, hogy idekint nem a férje, hanem az eunuchja oldalán állt. Nem volt titok számukra, hogy milyen rázkódástól sebesedett ki a válluk. Kétség sem férhetett hozzá, hogy majd lesznek megjegyzéseik, ha már kicsit arrébb ment a jármű két utasa. Nem csoda, hogy Szafije világosan megmondta Murádnak, inkább lóháton kellene utazniuk.

Jobban átgondolva azonban a helyzetet, Szafije rájött arra, hogy cseppet sem kell törődnie a teherhordók panaszaival. Az ilyen alantas népség csak azért létezik, hogy vállán hordja a magasabb rendűeket. A szó konkrét és átvitt értelmében is. Legalább van miről pletykálkodniuk.

Alighanem a sivatagban vagyunk – gondolta Szafije, miután egy pillantást vetett a pokoli forróságban a csupasz, kietlen

tájra. Még fűnek sem látta nyomát, és minden lépése után sárgás porfelhő emelkedett a magasba. Nem sokat tudott Magnéziáról, ahogy a török birodalom többi részéről sem. Az országrészeket egyedül a birodalmi tanácshoz benyújtott földbérleti szerződések leírói részeiből ismerhette meg. A képzelete akkor sem talált túl sok támaszra, ha valamelyik palota emeleti lakosztályának gondosan bedeszkázott ablakából vagy a gyaloghintó ablaktáblájának résén keresztül sikerült kipillantania. Lehetetlennek tűnt, hogy ilyen hiányos forrásokra támaszkodva bárki tiszta képet alkothasson a környezetéről. Ennek dacára is meglepődött, mert biztosra vette, hogy tartományi főváros közelében nem található sivatag.

Persze a zajoknak el kellett volna árulniuk, hogy nem igazi pusztaságba került. Fém csendült fémen, és vas sújtott le a halott földre. Mintha csak egy hatalmas kórus adott volna elő egy minden zeneiségtől megfosztott művet. Férfiak kiabáltak egymásnak. Amikor Szafije szeme hozzászokott a vakító fényhez és a pokoli hőhullámokhoz, lassacskán rájött, olyan dolgok veszik körbe, melyek nem volnának otthon a sivatagban. Amerre nézett, mindenütt emberek nyüzsögtek. Nem csupán közönséges férfiak, hanem jól táplált, duzzadó izmú janicsárok is. Nem volt nehéz azonosítani őket, mert

bár legtöbben levették a zubbonyokat, amikor munkához láttak, mindegyik harcos ragaszkodott jellegzetes alakú fehér fejfedőjéhez, melynek hátsó része egészen a vállukig lelógott.

Mély árkokat ástak a földbe. Legalább két helyen is ilyen munkálatok folytak. Más munkások kosárban elhordták a kitermelt földet, hogy kiborítsák a hegy oldalára. Súlyosan megpakolt apró öszvérek sorait is látta. Terhükről kiderült, hogy hófehér kőtömbök. Más janicsárok a kijelölt helyeken halomba rakták a köveket.

– Itt épül majd fel a mecset – állapította meg Szafije. Most már nem gondolta azt, hogy kint járnak a sivatagban. – Ghazanfir, kérdezd meg a gazdát, hogy igazam van-e.

Az eunuch sietve engedelmeskedett, és hamarosan visszatért a válasszal. Szafije jól ítélte meg a dolgot. A velencei lány természetesen sokat tudott a nagy tervről. Igaz, sosem figyelt különösebben, amikor Murád rázúdította az építkezés részletkérdéseit. Úgy viselkedett, mint amikor a kedvese költőket és bölcs tudósokat rendelt a szomszédba. Nem rontotta el az ifjú herceg örömét. Sokkal nagyobb figyelemmel követte viszont a jogi csatározásokat.

– Elképesztően sokáig tart az építkezéshez szükséges földterület felvásárlása – mondta Murádnak nem is egy alkalommal.

– Nem akarom túl messzire felépíteni a várostól, mert akkor senki sem megy ki oda – magyarázta a herceg. – Fontos, hogy víz is legyen a közelben, hogy a hívők megmosakodjanak. Nem csoda, hogy nehéz kiválasztani a megfelelő helyet.

– Kik azok, akik miatt késlekedik az építkezés megkezdése?

– Csak egyszerű kisbirtokosok. Ősi családok túl sok gyerekkel és túl kevés földdel.

– Én meg azt hittem, hogy holmi nagyurakkal támad bajod. Elképesztő, hogy milyen zavart okoztak. Ha ezek a fickók nem értenek a jó szóból, és nem adják oda tisztes áron a földjeiket, akkor ideje volna erőszakkal eltávolítani innen őket.

Ez az elképzelés egyértelműen megrázta Murádot.

– Nagyon sokan közülük – már a családjuk, úgy értem – időtlen idők óta itt élnek. Ki tudja, az őseik talán már akkor is a sziklák tetején nézték a tengert, amikor a görögök vitorlát bontottak, hogy Trójában bosszút álljanak Szép Heléna miatt. Jóval azelőtt, hogy mi, törökök átkeltünk volna a Gediz-folyón.

– Akkor ezek nem is muszlimok?

– Nem, sokan közülük görög-keresztények.

– Ez esetben viszont mégis mi tart vissza? Otthon,

Velencében nagyon is gyakori az ilyesmi, főleg kint a szárazföldön. Amikor gátak épülnek. Ugye érted? A kisbirtokosok kénytelenek elköltözni, ha az államtanács eldönti, hogy a közjó érdekében szükség van valami megépítésére.

– Micsoda barbárság!

– Csupán egészséges üzleti szellem, drága hercegem. A fejlődés velejárója.

– Ez ellentétes könyörületes törvényünk szellemével, de a betűjével is – magyarázta Murád, és megpróbálta kiegyenesíteni fejdíszé gyalázatosan kókadt tollait. – Te magad is hallottad a mullah szavait, feltéve, ha figyeltél rá a tanács ajtajának túlsó oldaláról. Biztosra veszem, hogy hallottál minket. Erről beszélt: „A Próféta – áldás rá – maga is árva volt. Sosem egyezne bele, hogy elvegyék a vonakodó szegények magántulajdonát.”

Magnéziában te vagy a törvény, hercegem. Miért nem használod ki? – gondolta Szafije, ám kérdését nem mondta ki hangosan.

Az idézett törvény megkerülése rengeteg időpocsékolással járt. A tartományi tanács csupán egyetlen dologgal foglalkozott ennél többet. Valahogy rá kellett venni a helybelieket, hogy ne sajtoljanak bort a szőlőjükből, és eszük

ágába se jusson a központi kormányzat felvásárlóin kívül másnak eladni a mazsolájukat, a szőlőszirupot és a szárított fügét. Persze a gazdák arra vágytak, hogy bezsebeljék a távoli országokból érkező, vörös orrú angolok meg a többi külföldi pénzét. Az idegenek sokat fizettek a luxuscikkekért. A török törvényei azonban világosan – és könyörtelenül – elítélték a „tulipán színű borban” rejtőző gonoszt. Magnézia pedig egészen közel feküdt Isztambulhoz. Szafije erről egy pillanatra sem feledkezhetett meg. A helybeli földművesek nem találtak kikaput a törvényen. A főváros igényt tartott valamennyi friss helyi termékre, mégpedig alacsony, belföldi áron. A szövőműhelyekben itthon termelt gyapotot dolgoztak fel. Ez adott munkát a szultán alattvalóinak. Éppen ezért a *szandzsákbég*nek gondoskodnia kellett arról, hogy szigorúan megbüntessék mindazokat, akik külföldiekkel kereskedtek.

Nem csoda, hogy Murádnak nap mint nap a kereskedelmi előírások megszegése miatt kellett ítélnie. Rengeteg kérelmező járult a herceg elé. A háta mögötti függöny túloldaláról Szafije fültanúja lehetett a kis értékű tolvajlások, az elképesztő házasságtörések és az örökösödéssel kapcsolatos viták miatti pereskedésnek. A mindennapi ügyeken túl a legnagyobb kihívást azt jelentette, hogy a helybeliek makacs ellenállását letörve sikerüljön kellő

nagyságú építési területet szerezni a mecsetnek.

A fiatal nő elégedetten nézett végig a napfényben izzó, felperzselte és igen nagy erőfeszítések árán megszerzett puszta földarabon. Nem mindenki hallotta meg a fejlődés szavát. Néhányan még mindig az árva próféta könyörületében kerestek menedéket. Szafije a maguk anyagi valóságában látta őket. Nyomorúságos kunyhóik felkavaró kelésként éktelenkedtek a látóhatár peremén. A fiatal nő biztosra vette, hogy előbb-utóbb ezt a kihívást is kezelni tudják. Murád csak megérti, hogy uralkodóként megvannak a maga törvényes előjogai. Nem is törődött tovább a nyomorúságos tákolmányokkal. Lelki szemeivel maga előtt látta a leendő lenyűgöző épületet.

– Gazdám, a herceg éppen Musztafa efendivel beszél – hajolt közelebb Ghazanfir Szafijéhez. – Ő e vállalkozás főépítésze.

– De hát én azt hittem, hogy maga a nagy Szinán, a szultán építésmestere gondoskodik gazdám mecsetjének felépüléséről.

Az eunuch engedelmesen odament Murádhoz, és tudtára adta ezt a megjegyzést is. A két fiatal párbeszéde során odavissza vitte közöttük az üzeneteket.

– Szinán mester saját kezűleg készítette el a tervrajzokat. A

szultán főépítésze azonban túl öreg, ezért maga helyett a tanítványát, Musztafát küldte. A mester bizony még a nagyapámnál, a szultánnál – a Mindható adja, hogy uralma eltartson az idők végezetéig – is régebben született.

Szafije tisztában volt azzal, hogy Murád a jókívánságot csak a szokás hatalmának engedve tette a mondat végére. Ennek ellenére titokban nagyon örült volna annak, ha a herceg nem fohászodik gyakran olyasmiért, ami éles ellentétben állt az érdekeivel... És ha már itt tartunk, Szafije terveivel is.

– Szinán most már csak egy alkalommal fog útra kelni – közvetítette Ghazanfir Murád szavait. – Zarándoklatra készül. Talán, ha idén útra kel – feltéve, ha a városok városának építészeti munkálatai nem tartják újra vissza –, akkor esetleg megáll nálunk Magnéziában, és ellenőrzi az építkezést. Allahnak legyen hála, Szinán megígérte, hogy megpróbál eljönni ide.

– Mi ez a két nagy lyuk, amit az emberek ásnak?

– Előkészítik a minaretek alapjait. Olyan szakemberek irányítják erőfeszítéseiket, akik mindenki másnál jobban értenek az égbolt felé mutató kőujjak felállításához. E mesteremberek városról városra járnak birodalmunkat. Ott dolgoznak, ahol szükség van rájuk. Musztafa efendi arról értesült, hogy ez a társulat ráér néhány hónapig, ezért

idehívta őket, hogy felhasználja szakértelmüket. Egy idő múlva gályarabokat is munkára fogunk. Persze csak azután, hogy a hajózási útvonalak használhatatlanná válnak a tél miatt.

– Két minaretet építesz, szerelmem?

– Jól van, na, tudom – szabadkozott Murád elvörösödve. Nem a nap heve felelt pirulásáért. – Csak a szultán alapítványainak szabad két tornyot építenie. Lehet, hogy magamra zúdítom az ég haragját.

– Nagynénéd, Mihrimah is mecsetet épített Üszküdarban. Neki is két minaretje van.

– Ez azért lehetséges, mert – elméletileg – azt apja, a szultán építteti a leányának. A munkálatokat Mihrimah finanszírozza. Az ízlése is jól tetten érhető.

– Talán arra gondolsz, hogy te leszel a szultán, mire elkészül ez az épület?

– Az lesz, amit Allah akar.

Ezek szerint mélységesen ájtatos és a nagyapját fennhangon méltató szavai dacára Murád mégsem várta odaadó türelemmel, hogy felzendüljön Iszrafil angyal kúrtszava, és végre felülhessen a szultán trónjára. Szafije boldog volt, hogy a kedvese megosztotta vele ezt a titkot.

Baffo nagyúr leánya azonban ebben a pillanatban

megbotlott egy földgöröngyben. Bármilyen más nő azt gondolhatta volna, hogy az önteltsége miatt bicsaklott meg a lába. Szafije azonban tisztában volt azzal, hogy csupán a sok ostoba fátyol és kendő miatt nem látja rendesen maga körül a talajt. Ghazanfir egy gyors mozdulattal megragadta a vállát, és így megakadályozta, hogy hasra esve a köznevetség tárgya legyen.

– Meglehetősen meredek ez a hegyoldal, ahol építkezel – üzenté Szafije az eunuchhal a hercegnek.

– Magnézia már csak ilyen – felelte Murád. – Itt vagy felfelé mész, vagy hegyről lefelé.

Szafije ekkorra már maga is tisztában volt ezzel a domborzati ténnyel. Gyaloghintójában ugyanis hol ebbe, hol pedig abba az irányba csúszott útközben a hegyek között. Hajszálnyira lejjebb húzta szeme elől a fátylát. Így már jobban látta, hogy miről beszél Murád. A kedvesének nagyon is igaza volt. Az építkezés területét két hatalmas hegy fogta közre. Éppen csak, hogy látszott a csúcsuk. A két sziklás magaslat mögött újabb és újabb bércek következtek. Felséges mecsetek kupolájára emlékeztetett az alakjuk, ám valamivel meredekebbek voltak, mint emberkéz alkotta társaik. Mindegyik elmosódottabbnak tűnt, mint az előtte lévő. A legtávolabbiak olyan kékes színben ragyogtak, mint fölöttük

a kristálytisza égbolt. Magnézia tökéletes helyszínül szolgál, ha valaki az idő múlásával dacoló emlékművet kíván építeni.

A városban korábban már épült egy jelentős mecset. Ezt Szulejmán emelte az anyjának, Murád herceg ükanyjának. Szafije a messzeségben haloványan ugyan, de megpillantotta ezt az épületet, és egyből látta, hogy a terveit nem Szinán mester készítette. A zömök épület kezdetleges tömbje közé csupán egy lapos hólyagra emlékeztető kupola borult. A hegyvidéki emberek jól ismerték a hólyagokat. Aki nem e tájon született, könnyen feltörhette a lábát az ösvényeken járva. Szafije azt remélte, hogy Szinán nagyobb sikerrel hajtja végre a feladatát, és az új mecset illik majd a felséges háttérhez.

Murád tökéletesen megbízott a nagyapja építészében.

– ...Tehát akkor Szinán szerint az lesz a legjobb, ha egy téglalap alaprajzú sík felületet alakítunk ki a meredek hegyoldalon – magyarázta, és nyitott tenyerével megmutatta, hogy hova képzeletben a beágást.

– Nem túlságosan közönséges a téglalap alakú alaprajz?

– Szinán angyalian fennkölt érintésére boltívek és kupolák borulnak majd a falak fölé. A mecset mögött külön alakítjuk ki a *medressét*, a vallásos iskolát, valamint az ingyen konyhát, ahol ehetnek a szegények...

Szafije ekkor vette észre a herceg akaratával szembeszállók legközelebbi kunyhója előtt álló öregasszonyt. Az idős nő kifejezéstelen tekintettel figyelte az építkezőket. A herceg szeretője megpróbált néma üzenetet küldeni a makacs ellenálló elméjébe:

– *Látod, nem lesz semmire sem gondotok, ha végre itt hagyjátok azt a viskót. Szegénykonyhát kaptok! A velencei jobbágyoknak sosem volt részük ilyen szerencsében.*

A háta mögött Murád még mindig fennhangon sorolta lelki gyermeke csodálatos tulajdonságait:

– ...A drága csempéket Iznikből hozatom. Lecsempézik vele a teljes belső felületet.

– Megengeded, hogy én válasszam ki a csempét?

– Természetesen! A homlokzatban pedig sok ezernyi nyílást alakítunk ki. Azt a falat igazából fény és levegő alkotja, nem pedig halott kő.

– Feltételezem, hogy beüvegezteted ezeket a nyílásokat.

A felvetést meghallva döbbsen fordult kedvese felé. Ghazanfir nem tudta volna visszaadni ezt az érzést.

– A terv nem említi az üveget. A nyílások elég aprók lesznek ahhoz, hogy kint tartsák a madarakat, ám beengedik a frissítő szellőt.

– Be kell őket üvegezni! – makacskodott Szafije.

– Felmerült a tejüveg lehetősége. A nyitott nyílások azonban könnyebbé tennék a szerkezetet.

– Mi az, hogy tejüveg? Miért nem színezett üveget használunk? Mondjuk, Velencéből. Ők gyártják a világ legszebb üvegét.

– Az biztos, szép volna – visszakozott Murád. – De akkor kénytelenek leszünk átlátszó üvegből még egy védőréteget helyezni elé, hogy kívülről megóvjuk a méregdrága ólomüveget.

– A szülőföldemen a közemberek házának is üvegből van az ablaka – büszkélkedett Szafije.

– Iszonyúan drága volna! Szerinted futja rá egy *szandzsákbég* jövedelméből?

– Nagyon remélem, megengeded a helybelieknek, hogy tegyenek valamit a lelki üdvükért, és anyagilag támogassák az építkezést.

– Persze, és Mihrimah nagynéném, bár már megépítette a saját mecsetét, nekem is segíteni fog.

– Ezenfelül eljön a nap, amikor már nem csak egy *szandzsák* bevételei állnak rendelkezésedre.

– Ha Allah is úgy akarja.

– Semmi sem történik, ha csak a Mindenható beavatkozására vársz!

Szafije nagyon örült annak, hogy Ghazanfir az üzenete ezen részét nem továbbította a hercegnek. Az eunuch azonban hűségesen elismételte a többi mondatot.

– Hogyha lehet két minareted, akkor nem zárnám ki a festett ólomüveg lehetőségét. Ne felejtsd el, életem hercege, hogy itt születted Magnéziában. Ez a mecset ennek is emléket állít. Én viszont Velence gyermeke vagyok. Engedd meg, hogy megkeressem a megfelelő forrásokat, melyeket felhasználhatok, mielőtt úgy döntesz, hogy lyukacsos falat építtetsz.

Ezen a ponton abbahagyta a győzködést, mert nem lett volna tanácsos túl sokat emlegetni Velencét.

– Ha jól látom, akkor téged örömmel tölt el e terv. Igaz, szépségem?

Murád most már Szafije mellett állva beszélt. Mindent megnéztek az építkezésen, amit csak lehetett. Visszatértek a gyaloghintóhoz. Tényleg ideje volt elmenekülni a perzselő napfény előtt.

A teherhordók feltápászkodtak, és vonakodva beálltak a helyükre. Ghazanfir a tőle megszokott néma figyelmességgel arrébb ment, hogy ne zavarja meg az ifjú pár beszélgetését. Mindaddig, amíg a gyaloghintó ajtaja be nem záródik mögöttük, csak beszélgethettek, de nem érinthették meg

egymást. Szafije úgy gondolta, egyedül az érintésével fejezhetné ki, milyen őszinte örömet okozott mindaz, amit most látott és hallott.

– Szavakkal el nem mondható, hogy milyen boldoggá tettél! – kiáltotta, és mivel úgy érezte, hogy ennyi nem volna elég, ezért a szokásokat semmibe véve, a herceg felé nyújtotta a kezét.

Murád sietve hátrébb lépett, mert nem akart a közízlés ellen véteni. Az arca azonban elárulta, hogy nagy lelkesedéssel töltötte el ágyasa merészsége. Szafije Murád helyett így Ghazanfir karját érezte, amikor az eunuch besegítette a vérvörös bársonybélésű járműbe. Olyan forróság fogadta, mint a tégláégető kemencében. Szerencsére mindjárt leveheti magáról a kendőket és a fátylakat.

– Nagyszerű – hallatszott Murád hangja Szafije és a szolgája háta mögül. – Gondolkozom majd erről a velencei üvegről.

– Ne gondolkozz róla, egyszerűen szerezd meg! – csattant fel Szafije, mivel ingerültté tette a hőség és a sok fátyol. Meg persze a herceg is.

– Persze, hiszen bizonyos szempontból nézve ezt a nagy mecsetet neked építem.

– Nekem? – kérdezte a lány. Remélte, hogy doromboló

hangja áthatol a fátylakon. Megragadta az arcára tapadó fehér selyemfátylat. Lerángatta, már csak azért is, hogy kapjon levegőt.

– Bizonyos szempontból pont ez a helyzet. Elsősorban természetesen Allah dicsősségére emelem. Hiszen megfogadtam, hogy így teszek, ha Mindenható megajándékoz minket egy fiúgy...

Elakadt a hangja. Nem a hőség, hanem az erős érzelmek miatt.

Szafije keze megdermedt. Nem tépte le az arcáról a fátylat. Egészen addig elkendőzve maradt, míg kettejük mögött be nem záródott a gyaloghintó ajtaja, és a jármű újra fel nem került a szolgák vállára. Nem akarta, hogy bárki meglássa az arcára kiülő érzelmet. Még Murád se.

Saját mecsetem lesz? – Csak ez járt a fejében. Még Nurbanunak sem jutott ki ez a dicsőség. Csupán a birodalom leghatalmasabb vezetői emelhettek saját mecsetet. És a nők? Egy kezén meg tudta volna számolni, hogy ki részesült ebből a kiváltságból: Szulejmán tulajdon anyja, aztán Hürrem haszeki szultána, a kedvese és Mihrimah szultána, a leánya. Dicsőséget jelent bekerülni a társaságukba. Természetesen a mecset majd nem Szafije nevét viseli. Mindenki Muradijének hívja majd. Csakhogy a fiatal nő ugyanúgy tudni fogja az

igazat, mint a kedvese, aki az előbb beavatta a titokba. És az Úristen is. Ráadásul – és ez volt a legfontosabb – Nurbanu is átlátja az összefüggéseket. Szafije gondoskodni fog arról, hogy Murád beszámoljon erről az anyjának... Mégpedig a következő levelében. Ugyanakkor kénytelen volt elismerni, hogy az események egészen különleges fordulatot vettek, amikor szóba került, hogy milyen esküvéseket tett a herceg. Amikor Szafije erre gondolt, gyorsan el kellett fordítania az arcát, mert nem akarta, hogy a szeme sarkában megcsillanó könnyek elárulják. Nem engedhette meg magának, hogy a szeretője ilyenfajta nagylelkűsége miatt érzélgőssé váljon. Megtörténhet ugyanis, hogy a hála miatt szem elől téveszti a lényegesen fontosabb dolgokat.

Mindezek dacára igenis meghatódott. Függetlenül attól, hogy Murád milyen hangosan tiltakozott, az ifjú herceg ugyanolyan fontosnak tartotta, hogy örököse szülessen, mint bármelyik más férfi. Sőt, talán a közembereknél is jobban vágyott egy fiúgyermekre. Murád hajlandó volt arra, hogy iszonyatos költségek árán felépítsen egy mecsetet. Még attól sem riadt vissza, hogy velencei üvegből legyenek az ablakai. Mindezt pedig azért, hogy fia szülessen.

Szafije kénytelen volt egy gyors pillantást vetni kedvese csapnivalóan feltekert turbánjára, mert az a veszély

fenyegette, hogy magával sodorják feltámadó érzelmei. Az ormótlan fejfedőt látva ráadásul eszébe jutott valami.

– Anyám azt mondja, te szándékosan akadályozod meg valamivel, hogy teherbe essél – vádaskodott Murád egyszer régen, egy kellemetlen napon. – Én nem értek az ilyesmihez, de lehetséges volna? Hogy a fenébe lehetne megakadályozni a teherbe esést, szerelmem?

– Anyádnak keserű, féltékeny a nyelve – válaszolta Szafije hűvös nyugalommal.

Most igen nehezebbé esett megőrizni ugyanezt a hűvösséget, miután rájuk záródott a gyaloghintó oldala.

– Hogyan gondolhatná anyád azt, hogy bármitől megfosztanálak téged, uram és hercegem?

– Én is pontosan ezt mondtam neki.

– Elhitted, amit mondott?

– Nem. Szerelmem, én neked hiszek.

Mégis, a mecsetet azért építi fel, hogy így könyörögjön ahhoz, aki egy örökshöz segítheti. Ami azt illeti, ebben a kérdésben Allahnak nem volt nagy beleszólása. Szafije tisztán látta a helyzetet. A lenyűgöző Murádjije mecsetet és a vallásos intézményt körbevevő szent és emberbaráti létesítményeket csak és kizárólag az ő tiszteletére emelték.

Tizennegyedik fejezet

Bár nem láthatta, ám Szafije mégis nagyon jól tudta, hogy távol nyugatra, ahol fehér felhők jelezték a látóhatárt, húzódik a Földközi-tenger. A felhők egyre jobban megduzzadtak. Azokra az érett szőlőfürtökre hasonlítottak, amelyek mellett eljöttek odalent a völgyekben. Az égbolt azonban most csupán gyakorolt. Még egy hónap is beletelik – valószínűleg –, mielőtt meghasad az ég takarója és az érett fehérborral teli felhők azt a parancsot kapják, hogy részeges gyalogságként tántorogva elinduljanak a szárazföld belseje felé, ahol már mindenki nagyon várja az első esőt. Ebben a pillanatban az égbolt legnagyobb része érezetlen lépiskőként csillogott. Ez a drágaság túl súlyos és túlságosan száraz volt ahhoz, hogy bárki hasznára legyen. A magasból nem hullott egyetlen csepp éltető víz sem a lenti tájra.

Bármerre is nézett Szafije, a hegyek és a termőföldek mindenütt az irtózatos hőségtől szenvedtek. Elemi erejű vágyakozás borult a tájra. Az emberek a betakarításról

álmodoztak, amikor kipréselhetik az olajbogyók levét és beszívhatják a frissen feltöltött gabonatárlók boldogító illatát. A fiatal nő tekintete végigsiklott a hegyeken, gondolatban maga elé képzelte a Földközi-tengert, majd a nagy víz túlsópartján fekvő óriásvárost, Isztambult. Csak komoly erőfeszítés árán tudott visszatérni a jelenbe. Magnézia ugyan nem volt a birodalom fővárosa, de mégis a megfelelő irányba vezető út első állomásának számított. Nagyon gondosan fel kellett készülnie a következő lépésére, ha magasabb szintre akar jutni a jövőben. Nem engedhet a türelmetlenség szavának.

Ghazanfir talált egy rendkívül kellemes, árnyékos helyet. Szépen berendezte párnákkal, szőnyegekkel és feltálalta a fejedelmi ebédet. A tányérokon Szafije töltött szőlőlevelet, felszeletelt sós uborkát, ecetes olívaolajat látott. Az olaj tetején édes bazsalikom és bors apró pöttyei lebegtek. A szalvéták nem is takarták el a még forró, friss lepénykenyeret. Mindezeket az ételeket mézes joghurt és friss őszibarack egészítette ki. Csakhogy a meleg miatt Szafijének nem volt kedve enni. Inkább belekortyolt a citrommal ízesített, gránátalmából készült szörbetbe. Nem számított, milyen sokat ivott meg belőle, az egész edény tele volt recsegő jéggel. Az ifjú úrnőt a legcsekélyebb mértékben sem

érdekelte, hogyan volt képes Ghazanfir erre a csodára egy ilyen forró napon.

Az viszont kissé zavarba hozta, hogy milyen sok ételt tálaltak fel neki. Mindenből volt itt elegendő akár két ember számára is. Szafije háta még mindig viszketett a gyaloghintó belső borításának szösös bársonyától. Ugyanakkor jól tudta, hogy most egy jó darabig nem kell visszaülnie az imbolygó és fullasztó járműbe. Szerencsére mostanra már maguk mögött hagyták Magnéziát, a kíváncsi szemeket és a fecsegő nyelveket. Innen lóháton mennek tovább. Murád magára vállalta a lovak beszerzését. Ghazanfirral üzente meg, hogy a katonai tábor tisztjei ottmarasztalták maguk között. Nem utasíthatta vissza a meghívásukat, velük kellett ebédelnie.

Időről időre jól hallatszott a férfiak durva kacagása a mézskősziklák túloldaláról. Szafije arra vágyott, hogy kihallgathassa őket. Szerette volna tudni, mitől ennyire jókedvűek, hogy mi táplálja a hosszú eszmecsere lángját. Legalább annyira vágyott erre, minthogy végre visszatérhessen Isztambulba, a birodalom lenyűgöző, elevenen dobogó szívébe.

Minél hosszabb időt töltött azonban ezen a kellemes helyen ücsörögve, annál jobban elbágyasztotta a környező csendes, falusias vidék látványa. Először még azt gondolta, az

eunuch csupán azért ide terített meg, mert itt volt árnyék. A sziklák tövében ücsörögve igencsak fel kellett emelnie a fejét ahhoz, hogy egyáltalán megpillanthassa a Földközi-tenger fölött gyülekező felhőket, és ráadásul őrijítően messzire került Murádtól és a katonatisztektől.

Utána viszont az eunuch átnyújtotta neki az út mentén szedett virágokat. A csokor leginkább őszirózsából állt, de a szirmok között jól látszottak a levendula parányi, sápadt, poros, érzékeny, az aszály miatt igencsak kiszáradt virágocskái is. Szafije csak ekkor jött rá, hogy erről a helyről kiváló kilátás nyílik a meredek hegyoldalon tátongó árnyékos barlangra. A sziklák közül parányi patak bukkant elő. Pont olyan sápadt és vékony volt, mint a hőségben kifakult virágok.

A barlangban pedig ott magasodott egy női alakra emlékeztető fehér kő.

Szafije a pihenőhelye határait kijelölő szőnyegek legszélére telepedett. Függetlenül attól, hogy éppen hol ücsörgött, nem tudott megszabadulni attól a különös érzéstől, hogy a barlangban egy valódi nő áll. Az ismeretlen haját fátyol borította. Egyenes háttal állt és a reménytelen gyász mozdulatával tette keresztbe a karját a mellkasán. Bánat és szomorúság áradt a barlangból. A kis patak ráadásul nem

messze az asszony fejétől szökellt elő a kövek közül. Időtlen idők óta vízpárával vonta be a kővé vált ismeretlent.

Emberi kéz és egy véső segített be a természet munkájába. Így született meg ez a durva kőalak. Elnagyoltan megformázták a csípőjét, valamivel pontosabban a karját és az állát. Ezt a szobrot nem görög vagy római művészek alkották meg. Ősibb volt a korábban látott remekműveknél. Talán éppen ez lehetett az oka, hogy szilaj, barbár szépségével lenyűgözte Szafijét. A klasszikus szobrászok megpróbálták megörökíteni az egyén szépségét. A hegyoldalban álló női alak megalkotója viszont nem ment bele a részletekbe, mégis sikerült azt a látszatot keltenie, mintha a szobor egyszerre ábrázolta volna a világ minden asszonyát. Sőt, talán a világegyetem teljességét is megragadta az alaktalan elemi névtelenségével.

– Niobé az – magyarázta Ghazanfir. – A könnyek asszonya.

Szafije először nem akart érdeklődni. Esze ágában sem volt, mint ahogy azt sem kérdezte meg, hogy az eunuchja honnan ismerte ezt az árnyékos helyet, és azt sem kívánta megtudni, miként tudta hűvösen tartani ebben a nagy hőségben a szörbetet. Hozzászokott ahhoz, hogy kérdés nélkül is mindent elmagyaráznak neki. Minél tovább ült azonban az árnyékos pihenőben, annál inkább úgy érezte, hogy az eunuch

szándékosan választotta éppen ezt a pontot. Szafije oldalát egyre jobban furdalta a kíváncsiság. Sajnos, ha kérdezősködni kezd, akkor kiderül, hogy nem mindentudó.

Nem Murád herceg szeretője volt a hegyoldal egyetlen látogatója. A helybeli asszonyok egymást váltották az asszonyarcú kődarab lába előtt csörgedező erecske partján. Mindig állt valaki a kezdetleges kápolna előtt.

– Görögök? – kérdezte végül Szafije.

Ghazanfir némán bólintott cukorsüveg alakú turbánjában.

Szafije meglepődve tapasztalta, mennyire kellemetlenül érintette ez a válasz. Persze sejtette, hogy görög asszonyokat lát. A környező vidék legtöbb földművese megtartotta ősei hitét. Csakhogy így egyértelművé vált, nem fog tudni szóba elegyedni társnőivel ezen a köztiszteletnek örvendő helyen. A görög férfiak ugyan megtanulnak annyira törökül, hogy megállják a helyüket a férfiak világában, ám a nők határozott elszántsággal ragaszkodtak ősi anyanyelvükhöz. Nem beszéltek törökül. Szafije korábban még sosem bántódott azért, hogy nem tud szóba állni a görög asszonyokkal. Gyakran látta őket, kint álltak a házuk erkélyén vagy a lapos tetőn, lassú, megfontolt mozdulattal leengedték a kezükben tartott orsót a lenti udvarokba, hogy a gyapjúszál kellően feszes legyen. Az is előfordult, hogy – leginkább az öregek –

kint ültek a házak küszöbén, erős harisnyát horgoltak öt, kampóban végződő tűjükkel. A kezük alatt kibontakoztak a hagyományos minták. Duruzsoló hangon beszéltek a lábuk körül szaladgáló kisgyerekekkel.

A görög nőket nem zárták el úgy, mint a muszlim asszonyokat. Szafije ennek dacára sem irigyelte őket. Ebben kétségtelenül nagy szerepet játszott a szegénységük. A velencei lány nem érzett különösebben erős vágyat arra, hogy mindörökre magányos maradjon. Jó lett volna beszélgetni velük, ám a helybeli nők azonnal eltűntek, mihelyt megpillantották a gyaloghintót az ellenséges katonák, a janicsárok között.

Szafije itt, a hegyoldal árnyékában – teljesen váratlanul – nagyon szeretett volna beszélni velük.

Bár a legtöbb ide látogató asszony a görögök hagyományos, fehér alapon sötétkék vagy piros csíkos szoknyáját viselte, a többségük özvegy volt. Olyanok voltak, mint a varjak. Férjük halálakor minden ruhájukat, még a zsebkendőjüket is elküldték a kelmefestőhöz, hogy aztán a szép színek helyett arctalan, fekete öltözéket hordjanak.

Mégis mi közöm van ahhoz, hogy az Ég fekete ruha viselésére kényszerítette ezeket az asszonyokat? – gondolta Szafije. Általában ez jutott az eszébe, ha özvegyeket látott. – *Hiszen*

nekik gyakorlatilag véget ért az életük, amikor meghalt a férjük.

Most fordult elő először, hogy egyéneknek, és nem arctalan masszának látta őket. Felfedezte, hogy nem csak vénasszonyok járultak kérelmezőként a szobor elé. Megtörténhetett, hogy a fiatalasszony éppen csak, hogy kikerült a leánykorból és csinos arcát nem csúfította el az idő múlása, amikor a könnyörtelen Ég – Szent Ágnes legyen kegyes hozzánk – fekete ruhába kényszerítette. Ilyenkor nem maradt más kiút a szerencsétlennek, minthogy itt, a patak partján, a sziklák között imádkozva esedezzen vigasztalásért.

A legtöbb kérelmező áldozatot is hozott. Néhányan csak virágot – ugyanolyan őszirózsát, mint amelyet Szafije is kapott – tettek le a kőre. A mozdulatlan arcú kőszobor lába előtt apró, levendulaszínű halom magasodott. Jó páran főtt búzával teli rézedényeket hoztak. Az idős asszonyok hosszú utat tettek meg a hegyek között, és közben fekete kendőbe bújtatott fejükre nehezedett az edény súlya. Az étel már kihűlt, mire ideértek, de mégis kellemes illat áradt belőle. Amikor pedig a fazekakról lekerültek a kendők, Szafije azt is láthatta, hogy színes cukorral milyen szép leveleket, virágokat és feliratokat rajzoltak az ételre. A földművesek felajánlásának tetejét mandula, bazsalikom, szegfűszeg, szezám, mazsola és szárított füge díszítette.

– A halottaknak hozták az ételt – magyarázta Ghazanfir. – A szokás Ceres anyára és Perszephonéra, az ő gyermekére vezethető vissza.

A legtöbb kérelmező aztán saját maga ette meg az áldozatot, vagy megosztotta néhány barátjával. Ilyenkor előkerülhetett egy borral teli tömlő is. Meglehetősen vidám látványt nyújtottak, ahogy ott falatoztak a patak partján. A kiürült rézfazekat a fejükre tették és ügyesen egyensúlyozva elindultak vissza oda, ahonnan jöttek.

Egy vénségesen vén anyó gondoskodott arról, hogy ne menjen kárba az étel. Koldus volt. *Pont olyan, mint a kőszobor* – gondolta Szafije. Eltérően a kőbálványtól, a vénség ruhája nem egyszínű volt, hanem minden rongy más árnyalatot kapott. A szerencsétlen lehajtott fejjel, érthetetlenül kántálva várakozott a barlang peremén. Mintha valaki megrajzolta volna az alázat karikatúráját. Közelebb jött, és nyugtalanul megállt a fejedelmi szőnyegek peremén. Szafije őszinte döbbenettel tapasztalta, hogy az öregasszony viharvert kezébe nyomja az összes *dolmát*, és jelekkel az értésére adja, hogy megtarthatja a tálcát is. Úgy érezte, csakis úgy társaloghat az ismeretlennel, ha átengedi neki az ebédje nagyobbik részét. Nagyon szeretett volna szóba elegyedni a koldussal.

Az ismeretlen magához szorította az adományt, meghajolt, nem törődött azzal, hogy bohócszerűen tarka ruhájának ujja belelóg a tálkában lévő olajba, és valamit motyogott. Áldása ugyanolyan érthetetlen volt, mint az, amit koldulás közben énekelt. Utána zsákmányával sietve elmenekült, mint a fészkébe visszatérő mezei egér.

– Úrnőm...

Szafije összerezett. A váratlan jótékonyságtól ugyanúgy megszédült, mintha túl mohón túl sok csípős ételt evett volna. Hatalmas termetű eunuchja általában mindent némán figyelt. Az óriás arcára azonban most egyértelműen kiült a borzalom.

– Ghazanfir, bátor oroszlánom? Mi az? Úgy érzed, hogy hibát követek el, ha nagyvonalú vagyok?

– Dehogyan, úrnőm – felelte szűkszavúan a *hadim*.

– Nem? Akkor mi van?

– *Akinek adtad*, azzal van a bajom.

– Mondd el, hogy miért!

– Te nem hiszel abban, úrnőm, hogy balszerencsét okoz, ha valaki közvetlenül a koldus markába nyomja az adományát? Nem figyeltél fel arra, milyen óvatos volt a többi asszony? Nem adták oda az ételt a vénségnek, hanem letették kettőjük közé a földre, hogy onnan vegye fel.

Az eunuch komolyságát jól mutatta, hogy ilyen sokat beszélt.

– Nem hiszel abban... nem félsz attól, hogy ugyanolyan szegény lehetsz, mint ő?

– Még sosem hallottam ilyesmiről. És nem, nem hiszek benne. Nem vagyok hajlandó elhinni! Neked pedig megparancsolom, hogy te se higgyél benne!

– *Masallah* – hajolt meg Ghazanfir engedelmesen.

Szafije mérges volt magára, ahogy szinte pánikba esve fordult a gyorsan távolodó öregasszony után. Tehetetlenül figyelte, ahogy eltűnik az adományával.

Többször is mélyen beszívta a levegőt, míg végre sikerült meggyőznie magát arról, hogy csupán az eunuchja ostoba babonája bősztette fel. Az óriás rendkívül lelkiismeretesen szolgált. Néha sajnos túlzásba is vitte a gondoskodást. Kettőjük közül az úrnőnek kell hűvös fejjel gondolkoznia. Amikor kiherélnek egy serdülő legényt, az gyakran megőrzi jelleme gyermeteg vonásait.

Hiába bizonygatta magának e bölcs dolgokat, mégsem tudott kiszabadulni a különleges hely varázsa alól. Biztosra vette, hogy az eunuchja nem volt egészen ártatlan abban, hogy éppen ide került. Kénytelen volt rákérdezni a dologra:

– Ghazanfir?

- Úrnóm?
- Ki ez a nő?
- Csak egy vénasszony, akit Allah szegénységgel áldott meg. Nem tudom a nevét, úrnóm.
- Nem a koldusról beszélek. Arról a kőről.
- Ó, Niobé az.
- Niobé? – töprengett Szafije. Igen, az eunuch ezt már az előbb is mondta. A szolgája segítségével is fel kellett volna ismernie ezt a klasszikus nevet. Valamilyik gazdag rokon házában, a bejárati csarnok falán látta egy ősi festményt utánzó freskón. Ebben a pillanatban azonban nem tudta felidézni magában Niobé történetét. Azt remélte, hogy Ghazanfir magától is mindent elmond, így nem lesz szükség arra, hogy Szafije szavakba öntse a kíváncsiságát. Jól gondolta.
- Niobé nem isten volt. Csak egy halandó asszony – magyarázta az eunuch. Szűkszavú maradt, de hát nem is lehetett volna másra számítani. Ghazanfir nem tartozott az útszéli mesemondók közé. – Áldott teremtés lévén nem kellett a halandók útját végigjárnia.
- Mi volt ez az áldás? Gazdagság? Valamilyen fejedelemasszony volt? – tudakolta Szafije. Kénytelen volt kérdéseket feltenni, mert különben napnyugtáig is eltartott

volna, mire kiszedi az eunuchból az ősi történetet. Ghazanfir bólintott, majd folytatta:

– Az istenek számos gyermekkel ajándékozták meg. Hét fiúval és hét leánnyal.

– *Masallah!* – kiáltott fel önkéntelenül a fiatal nő. Nem tudta eldönteni, hogy ennyi gyerek tényleg áldásnak tekinthető-e.

– Csakhogy Niobé megfélekezett magáról.

– Hogy érted, hogy megfélekezett magáról?

Ha nem erősködik, az eunuch ugyanolyan idegesítően szűkszavú marad, ahogy általában beszélni szokott.

– Elfelejtette, hogy a gyermekeket az istenektől kapta. Arcátlanul azzal kérkedett, hogy többet ér, mint Létó, az egyik istennő, hiszen annak csupán két gyermeke született, Apollón és Artemisz.

– Mi történt? – tudakolta Szafije idegesen. Nyugtalanul tépkedni kezdte az eunuch ajándékát, a száraz rózsák szirmát.

– Létó gyermekei megtorolták az anyjuk becsületén esett sérelmet. Isteni nyilaikkal lőni kezdték Niobé leszármazottait. Valamennyien meghaltak. Mind a tizennégyen, mégpedig egy pillanat alatt.

– *Masallah!*

– Mélységes gyászában Niobé nem tudott mit tenni. Csak sírt. Mindaddig zokogott, míg maga a Teremtő meg nem könyörült rajta. Kővé változtatta az asszonyt. Niobé még most is zokog, de többé már nem kell szenvednie.

– Erről a kőről beszélsz?

– Úgy mondják.

Mivel ma délután egyszer már összeszidták a babonái miatt, Ghazanfir nagyon megválogatta a szavait. Szafije erős vágyat érzett, hogy ráparancsoljon és így szedje ki belőle a véleményét. Ebből a helyből egészen különös erő áradt. A fiatal nő azonnal megkívánta ezt a hatalmat ugyanúgy, ahogy az erő minden formáját. Csakhogy nem tudta, miként is tehetné rá a kezét. Ez szokatlan volt. Szafije ingerültté vált és a lehető leghamarabb távozni akart erről a helyről. Ez nem ment könnyen. El sem tudta volna képzelni, hova menekülhetne el a szikla varázsereje elől. Utána arra is rádöbbsent, hogy képtelen volna talpra állni.

Őszinte megkönnyebbülés fogta el, amikor megpillantotta Murádot a lovakkal. A katonatisztek segítségével sikerült rendesen felvennie a turbánját. Jókedvűen, rendezett külsővel tért vissza. Bizonyára nem korgott a gyomra. Ellentétben Szafijével, aki egy falatot sem evett.

– Szerelmem, mi a baj? – kérdezte a herceg, miközben

talpra segítette a lányt. Szafije csak ekkor jött rá újra, hogy tulajdonképpen mire való két alsó végtagja.

– Semmi. Tényleg semmi, szívem édes kincse. Csak nagyon hiányoztál.

Kivételesen minden szava igaz volt. A szívéből jött a szerelmes turbékolás. Murád persze zavarba jött, amikor a kedvese ilyen sok ember előtt megpróbált odabújni hozzá.

Szerencsére abban a pillanatban, ahogy a herceg felbukkant, a varjúra emlékeztető feketeruhás zarándokok úgy elmenekültek, mint a madarak, ha valaki parittyával követ lő közéjük. Szafije úgy vélte, hogy az asszonyok és a hegyoldal varázsereje is azonnal visszatér, mihelyt Murád távozott. Csakhogy ő sem akart itt maradni. A lehető leghamarabb indulni akart.

Maguk mögött hagyták Ghazanfirt meg egy szolgát vagy kettőt, hogy csomagolják össze az ebéd maradványait. A lány hagyta, hogy Murád odavezesse a lovakhoz. Üdvözlésképpen megsimogatta a pöttyös kanca orrát. Teleszívta a tüdejét a lovak szagával, a szabadság illatával... Megszabadul végre a háremtől, a gyaloghintótól. A lovakból végre a hatalom szaga áradt.

Murád megragadta a kengyelvasat, hogy felsegítse a nyeregbe a kedvesét. Mielőtt azonban Szafije felemelhette

volna a lábát, hogy a nyeregben átadja magát a szabadság ígézetének, Ghazanfir közbelépett.

– Úrnóm?

– Mit akarsz, *hadim*?

Furcsa módon az óriás nem jött közelebb. Úgy állt, hogy a ló eltakarja a herceg elől. Mintha rejtegetett volna valamit. Szafijének nem maradt más választása, minthogy megkerülje a hátasát. Gyorsan megszorította Murád karját. Igazából nem tudta volna eldönteni, hogy erre a bátorításra a szeretőjének vagy neki magának volt-e szüksége.

– Igen, Ghazanfir, mit akarsz? – kérdezte megjátszott nyájassággal. Így akarta jelezni, hogy már nem sokáig lesz ennyire türelmes.

Az eunuch zöld szeme lecsukódott, ahogy lehajtotta a fejét. Szafije követte a pillantását, és egyből megértette, hogy miről van szó. Az eunuch mindkét kezében egy-egy ezüstdobozkát tartott. Úrnője ezekben őrizte a teherbeesés elkerüléséhez elengedhetetlen farazikh hüvelykúpokát.

– A gyaloghintóban találtam őket, amikor csomagoltam – magyarázta Ghazanfir.

– Hát persze, hiszen ott van a helyük. Ugyanis...

Tényleg mindent el kell magyaráznia ennek a nem nélküli teremtménynek?

Most azonban alaposabban is megnézte a dobozkákat. Az eunuch nem pusztá kézzel, hanem a derekára kötött kendője sarkával nyúlt a fém alá. Mindkét doboza nyitva állt. Egyikben a birkazsír volt, a másikban pedig a fekete szurok. Csúnyán megolvadtak a napon hagyott gyaloghintó belsejében. Egyiket sem lehetett felhasználni a céljának megfelelően. A két ezüstdobozt csupán alaktalan massa töltötte ki.

– Minden rendben van, Szafije? – kiáltotta Murád a ló túlsó oldaláról.

– Hát persze – bizonygatta a nő. Utána visszafordult az eunuch felé. – Semmi baj, Ghazanfir. Vigyázz rájuk. A szörbet jegével talán majd sikerül rendbe tennem a keveréket.

Miközben fellendült a nyeregbe, jól hallotta a szolgája hangját.

– *Insallah* – mondta Ghazanfir.

A nyeret borító sima és a napon felmelegedett bőr valósággal magához ölelte Szafije combját. Azonnal elszálltak az aggodalmai. Csak most vette észre, hogy még mindig a kezében szorongatja az őszirózsákat. Messzire hajította a virágokat, megragadta a kantárt és sárga színű, puha bőrből készült papucsba bújtatott lábával megbökte a kanca két oldalát.

Tizenötödik fejezet

A szilajul száguldó ló hátán ülve Szafije érezte, ahogy hajának hat fonata korbácsként veri a két lapockáját. Nagyjából egy fél farszakhnyi távolság megtétele után lerángatta magáról kényelmetlen, aranybarna külső köpenyét. Éppen csak, hogy maga mögött hagyta Niobé könnyáztatta kőszobrát. A köpenyt a ló nyakába dobta, aztán meg is kötötte, nehogy leessen. Hosszú hajfonatai végét aranyszínű szalagokkal fogta össze. Ezek egészen a csípőjéig leértek, így aztán lejjebb sem úszta meg a korbácsok csiklandozó csapásait. Amíg álltak, addig nem érezte a szellőt, ám most vágózás közben a légmozgás az alkarjára és a keblére tapasztotta az inge vékony szövetét. Nem izzadt meg a lovaglás erőfeszítésétől, viszont libabőrös lett és hetykén felágaskodott mindkét mellbimbója.

Erősen tűzött a nap. A nyári táj száraznak és élettelennek tűnt. Szafije zihálva levegő után kapkodott. Annyira száraz volt minden, hogy egyetlen illatot sem érzett. A mezőket akár

csontszáraz gyújtós is boríthatta volna. A tűzifa szaga megtöltötte a lány fejét. Úgy érezte, már csak pillanatok kérdése és önmagától lánggra lobban a teste. A sarkával még keményebben ösztönözte a lovát. Talán a lángok elől menekült? Vagy pont, hogy bele akart vágatni a tűzbe?

Úgy érezte, a szél pontosan úgy lobogtatja a háta mögött a fátylát, mintha egy zászlót vitt volna a csatatérre. Pontosán tudta, hogy Murád hűséges katonaként ott vágat a nyomában. Erről az jutott az eszébe, hogy vajon a katonák is érzik-e ezt a részegítő mámort, amikor az ellenség felé rohannak. Talán a dicsőség ölelésére vágynak? Vagy a gyönyörű szüzekre? A Paradicsomban lakozó hurikra? Álmodozni kezdett. A Koránra gondolva felmerült benne az a gondolat, hogy esetleg egy mennyei fejedelem udvartartása felé vágat, ahol őzszemű és kielégíthetetlenül tüzes, fiatal legények várnak rá. Kellemes meleg öntötte el a nyereg bőrére simuló ágyékát. Mivel sosem érdekelték különösebben a vallásos viták, ezért most fogalma sem lehetett arról, hogy a jóképű fiúk az Édenkertben tényleg rá vártak, vagy kizárólag az olyan férfiakra, akik Szelim szultánhoz hasonló módon választották ki a szeretőiket. Szafije azonban nagyon is hozzászokott ahhoz, hogy a saját kedve szerint formálja a világot. Biztosra vette, hogy maga is az áldott kiválasztottak

közé tartozik. Ettől a gondolattól még erősebben bizsergett az ágyéka. Lova, ez az érzékeny, tüzes teremtés megérezte a két comb erősödő szorítását. Még gyorsabban vágatott.

Szafije háta mögött lemaradtak az udvaroncok, az őrök és a vadászok. A nap ereszkedni kezdett a nyugati hegyek mögé. A lány maga előtt látta a Bozz láncait, a fejedelmi szürke bérceket. Jó irányba vágatott. A hegylánc a késő délutáni nap arany ragyogásában cseppet sem érdemelte volna ki lehangoló nevét.

Szafijének nem kellett sietnie. Aznap estére csupán az átmeneti táborba kellett volna eljutniuk. A rabszolgák alighanem már felállították a sátrakat és előkészítették a vacsorát. Mások a sólymokról és a kopókról gondoskodtak, illetve utasításokkal látták el a pisztollyal és pikával felszerelt katonákat, a hajtókat, a sólymászokat és a vadászhalók kezelőit. Tényleg nem volt semmi ok a rohanásra.

Szafije pontosan tudta, hogy nem Murád elől akart elmenekülni. Az ifjú herceg jelentette a hatalom kapuját. Ezenfelül nem felejtette el, hogy kedvese milyen jól nézett ki, amikor szépen feltekert turbánjában jókedvűen visszatért a katonatisztek táborhelyéről. Vágtázás közben hátrapillantva most is ott láthatta maga mögött. Murád jól mutatott a nyeregben. Közvetlenül a Szafije lova által felvert porfelleg

mögött lovagolt.

A fiatal nő ugyanakkor nagyon is tisztában volt azzal, nem azért siet, mert ennyire vonzaná a vadászat erősen mesterkélts világa. Bár jó irányba haladt, valójában talán nem éppen arra vágyott, hogy lekerülhessen a ragyogóan megvilágított színpadról? E színdarabban egy meglehetősen ügyetlen herceg mellett kellett szerepelnie. Szafije tiszta szívből azt akarta, hogy Murád sikeresen állja meg a helyét egy olyan világban, ahol bárki követhet el hibákat.

A következő pillanatban felfedezte, hogy ösvény nyílik bal kéz felől a fák között. Mintha csak meg akart volna bizonyosodni korábbi gondolatai igazáról, szemernyi habozás nélkül abba az irányba rántotta a kantárt. Leugratott a szekérnyomokkal teli országútról. Most már egy keskeny ösvényen száguldott. A dióbarna ágak összeborultak a feje fölött. A lombok olyan közel voltak hozzá, hogy megérintették a haját és megpróbáltak megkapaszkodni a térdére feszülő salvar vörös selymében.

– Szafije, ne arra! – kiabálta Murád. Amikor viszont rájött, hogy semmire sem megy a parancsszavával, ezt harsogta: – Várj!

A kanca patája hangosan dobogott. Nem csoda, hogy Szafije nem hallotta meg kedvese hangját. Hátranézett a válla

fölött, és nem törődve vadul csapkodó hajfonataival, kihívó pillantást vetett üldözőjére. Vajon a herceg elég bátor lesz ahhoz, hogy kövesse? A nyeregből áradó meleg, enyhén a csersavra emlékeztető szag játékosan megcsavarta az orrát. A gesztenyefákon még nem érett be a termés. Szőrös gubójuk zöldnek látszott. Az égbolt eltűnt a magas tölgyek mögött. A talajt szömörce borította, és idebent, az árnyékban érezhetően hűvösebb volt, mint kint, az országúton. A váratlanul támadt félhomály egy újabb fátyollal takarta el Szafije arcát.

Nagyot pislogott, mert félig megvakult. Éppen csak, hogy észrevette a bokrok közötti mozgást. Arra gondolt, hogy Murád vadul vágatva utolérte, aztán meg megijedt, mert azt hitte, hogy a sűrű indák rátekeredtek a saját lova lábára, és ezért rángatóznak a közeli ágak. Mivel azonban öt lépéssel később még mindig a nyeregben ült, ezért tudhatta, hogy a hátságának nincsen semmi baja.

Mielőtt azonban a rémület vagy a zavarodottság rabjává válhatott volna, hirtelen testet öltött a mindaddig csupán elmosódott, nesztelen árnyék. Egy szarvasünő bukkant elő. A jól megtermett nőstény dámszarvas jobb kéz felől szökkent elő a bozótból. Ez bizony jó előjel vadászat előtt. Szafije egy gyors pillantást vetett a felséges állatra. A szarvas bársonyos

orra remegett a rémülettől. Hatalmas, szomorú szeme pedig pont olyan volt, mint amilyen alighanem az édenkertbeli hurik arcában is ragyog.

Ez a látomás éppen elég volt ahhoz, hogy elakadjon a fiatal nő lélegzete, és egy pillanatra kihagyjon a szíve. Nem a félelemtől, hanem mert elfogta az ámulattal vegyes vágyakozás. *A nősténynek egészen biztosan itt van valahol a gidája –* gondolta Szafije. Ez kézenfekvő volt. – *Egy olyan fiatal állat, ami inkább elbújik, amíg az anyja magára tereli a vadászok figyelmét.*

Egy határozott mozdulattal meghúzta a kantárt, mire a kancája megtorpant és megpróbált megállni. Szafije már korábban is látott szarvast a vadászatok során. Élőt is meghalottat is. Az anyai szeretet és a hajlandóság az önfeláldozásra azonban túlvilági csodának tűnt. Dermedten ült a nyeregben és pontosan olyan ütemben vette a levegőt, mint két combja között a ló. Megpróbált szembeszállni a rátörő, bénító áhítattal, hogy folytathassa az útját. Ha egy embertársával került volna szembe, akkor a gyengeség jelének tartotta volna az anyai szeretetet és az önfeláldozást. Egy ostoba állat esetén azonban nehéz lett volna elítélni az ilyen viselkedést.

Szafije nem tudott mit kezdeni az ösztönök szavával. Nem

lett volna hajlandó hallgatni rá, ugyanakkor viszont nem is tagadhatta a létezését. Zavarba hozta, amit látott, ugyanúgy, ahogy összezavarodott az ősi, kőből faragott, zokogó nő látványától. Amióta hátat fordított a hegyvidéki kápolnának, még nem sikerült megszabadulnia ettől a zavarodottságtól. A különös érzést az ellenségének tekintette és küzdött ellene.

A szarvas lenyűgöző látványa azonban éppen elég volt ahhoz, hogy átmeneti fegyverszünetre vágyjon. Megfordul a lovával és visszaüget. Elfogadja a külvilág játékszabályait, míg másnap vissza nem nyeri az erejét.

Velencében semmilyen körülmények között sem vágtathatott volna úgy, ahogy azt ma tette. Ebben a gondolatban keresett vigaszt. Kislány korában néha kilovagolhatott, de távolról sem olyan gyakran, mint az elmúlt öt hónap során. Ha esetleg később megengedték volna az apácák, akkor is oldalt ülve, női nyeregben kellett volna lovagolnia, nehogy összegyúrja a szoknyáit.

Sosem kaphattam volna ilyen eleven, mokány kis jószágot, mint amilyeneken itt, Magnéziában ülhetek. Ez a nőstény okos, mégis engedelmes... Őszinte élvezettel töltötte el, hogy most már ilyen sokat ért a lovakhoz. Hat hónappal ezelőtt még nem becsülte volna sokra új tudását. Igen, tudom. Ghazanfir azt akarná, hogy az effajta gondolatokat mindig egy „Allahnak

legyen hála” formulával fejezzem be. Szafije azonban dacosan ellenállt ennek a készítésnek. Nem volt hajlandó még csak gondolatban sem hozzátenni a kívánt szavakat.

Még be sem fejezhette ezt a gondolatot, amikor visszafelé ügetve az út irányába jobbra akarta elhúzni a kantárt, ám a lova váratlanul jajveszékelve felnyerített, felágaskodott és a földre zuhant.

Az utolsó dolog, amit Szafije még látott, az az arca felé lendülő szömörcebokor volt.

Tizenhatodik fejezet

Nem sérült meg komolyabban. Csupán két lélegzetvételnyi idő telt el, mire összeszedte magát, teleszívta a tüdejét levegővel és az érzékszervei is működni kezdtek. Jó pár helyen bökdösték törött szömörceágak. Belegabalyodott a bokrokba. Képtelen volt megmozdulni. Nyomorultul érezte magát a sűrű ágak között. Az orra megtelt a szömörce éles szagával. Óvatosan, bizonytalanul megpróbálta kitapogatni a végtagjait. Bár így mélyebbre süllyedt az ágak közé, és a bokrok tüskéi erősebben martak a húsába, nem talált egyetlen komolyabb sérülést sem.

Sikerült félig ülő helyzetbe tolnia magát. Ekkor azonban olyan szörnyű látvány tárult a szeme elé, hogy majdnem visszahanyatlott a földre. Egy kisebb mélyedésben feküdt. Szinte azonos magasságban a szemével feküdt a kancája. A lába négy szürke kőrislándzsaként meredt a magasba. Szafije döbbenten nézte, ahogy a hátsó láb egyszer-kétszer megremegett, aztán mozdulatlanul, holtan lehanyatlott.

A fiatal nő egyszerűen képtelen volt felfogni, hogy mi történt. Hanyatt fekvé maradt és zihálva megpróbálta összeszedni magát. Nem akarta elveszíteni az eszméletét.

– Allah! Allah! Megöltem a kedvesem!

Murád a tisztás szélén hagyta a saját lovát. Odarohant a kancához. Utána hangosan jajveszékelve felemelte az állat válláról Szafije aranybarna színű köpenyét. Egy törött nyílvevő állt ki a ló nyakából. Murád nyila. A hegye még mindig a kancába fúródott. Szafije tényleg nem értett semmit sem. Elsötétült körülötte a világ.

A sajjó háta ébresztette fel. Alig látott valamit. A szeretője ölelte magához. Murád nem cipelte túl messzire. Csupán annyira távolodott el a halott állattól, hogy az iderohanó szolgák ne láthassák a kedvesét. A hangosan zúgó legyek máris megjelentek a tetem fölött.

Egy kevésbé csúszós magaslat felé cipelte Szafijét. Letérdelt és a nőt lefektette a földre. A hangja mintha egészen messziről jött volna. Hálát adott istenének Szafije életéért. Utána fennhangon bizonygatta, hogy véletlen baleset volt ez az egész. Murád is megpillantotta a nőtényszarvast. Úgy gondolta, nem várja be a hajtókat, hanem azonnal vadászni kezd. Egész közel járt a zsákmányhoz. Egy pillanatra elveszítette a szeme előtt a

szarvast. Aztán úgy vélte, hogy újra felbukkant előtte. Elengedte a megfeszített íj húrját. Amikor kiröppent a nyílveendő, a döbönt férfi rájött, hogy a szeretője köpenyét vette célba. Nem emlékezett arra, hogy Szafije kibújt a ruhadarabból.

A herceg vadul magához ölelte. Megígérte, hogy új lovat vesz neki, nem is egyet, de húszat. A bocsánataért cserébe felajánlotta a földkerekséget és a Paradicsomot. *Talán szóba kéne hoznom, hogy vegyen el feleségül* – gondolta a félig alélt lány, de mielőtt hangot adhatott volna ezen elképzelésének, megremegtek a végtagjai és szinte elemi erejű éhség tört rá, meghallva kedvese csodálatos szavait. Mohó éhség volt ez a javából, ám valójában nem édes süteményekre vágyott, hanem valami sokkal elemibb és szilajabb dologra.

Magán érezte a férfi tenyerét. Murád rémületen végigsimította mindenütt, mert sebesüléseket keresett. Szafije fátyla eltűnt a bokrok között. Bizonyára összegyűródve lógott valahol. Most már nem a szömörce szagát érezte, hanem egy felhevült férfitest illata árasztotta el.

A herceg meggyőződött arról, hogy a kedvese legsúlyosabb sérülése sem veszedelmesebb az arcán végighúzódo karcolásnál. Gyorsan csókot nyomott a nem túl mély

sebhelyre. Utána kigombolta Szafije kabátkáját, hogy ellenőrizze a bordáit és a keblét. Még mindig a kétségbeesés fűtötte. Attól tartott, hogy újabb, rettenetes sérülésekre fog bukkanni.

Murád nagyon megváltozott azóta, hogy először láttam – töprengett Szafije. Tisztában volt azzal, hogy a változás az ő műve volt. Boldogsággal töltötte el ez a tény. A herceg most már sokkal jobban nézett ki. Volt hús a csontjain. Arcáról eltűnt a sápadt szín. Mindennap edzette testét, sok időt töltött a szabadban, így az arca olajjal töltött lámpásra hasonlított, amelyikben a szeme volt a két láng.

Vegyen el feleségül – gondolta Szafije. Talán most kellene kikövetelnie ezt.

A következő pillanatban azonban már egészen másként látta a világot. Mintha csak egyé vált volna Muráddal. A fiatalember úgy csókolgatta, ahogy a növények felisszák a hajnali nektárt. Szafije göröngyös termőföldként egyszerűen szétporladt a kezében.

Halkan felnyögött, amikor meglepődve tapasztalta, hogy semmivé foszlott az egyénisége. Egészen megdöbbent, mert az elméjéből kiürültek a tervek és a nagyra törő vágyak. Most már csak egyetlen dolog érdekelte. A tűzforróvá váló, egyre jobban bizsergő ágyéka. Rátört az elemi vágyakozás, pedig

korábban mindent megtett azért, hogy felkészületlenül ne engedelmeskedjen az ösztönei szavának.

A rátámadó vágyakozás csapdájában azonban nem maradt ideje visszavonulásra. Fogoly volt bizony, rabszolga. Újra felnyögött az elfojtott vágyakozástól. Jól tudta, hogy ingatag talajra tévedt. Az érzéki gyönyör, a beteljesedés közelsége zihálásra készítette. Nem tudta volna megmondani, hogy éppen a beteljesülés felé rohan, vagy ellenkezőleg, menekül előle. Ugyanígy hiába próbálta volna megfogalmazni magában, hogy ebben a pillanatban mi a célja. Nem tudta, mivel korábban sosem sikerült eljutnia odáig... Vagy az utolsó pillanatban elmenekült előle.

Ó, persze korábban is voltak orgazmusai. Csakhogy, amikor rátört a gyönyör, az csupán csekély jutalomnak tűnt a Szafijét hajtó kétségbeesésért cserébe. Sosem sikerült oly hosszan megtartania a gyönyörűség pillanatait, ahogy szerette volna, mert szívfájdító gyorsasággal túljutott a fokozódó izgalom csúcspontján, és az addigi tűzforró késztetés elcsitult, mintha csak az alteste belemerült volna egy meleg vízzel teli kádba.

Combja és fenéke mélyen a földbe nyomta a makkokat és a diókat. Kétségbeesett elszántsággal nekifeszült a sok kemény apróságnak, mert olyan gyönyörre vágyott, amit nem kaphatott meg a bőrére simuló selyemtől. Olyan mohó éhség

fogta el, hogy nem akarta az idejét vesztegetni. Esze ágában sem volt teljesen levetkőzni.

Murád öklelése gyors volt és könnyörtelenül lüktető. Talán még annál is durvább, mint amikor Szafije lezuhant a lováról. Komoly erőfeszítést igényelt, hogy a lány ne jajveszékелjen a fájdalomtól, hanem torkából egy elégedett szerető kéjes hörgése törjön elő. Türelmesen elviselte a hasára nehezedő szilaj súlyt. Szilárd meggyőződéssel hitt abban, hogy még mindig azon az ösvényen járnak, amin eljuthat saját vágyai beteljesüléséhez – előbb vagy utóbb.

Murád turbánja ismét kibomlott. A feje fölött, a fák résén felragyogott az indigókék, kápráztatóan fényes, nyári égbolt. A keskeny, kék rést bordázott peremű tölgyfalevelek szegélyezték. Olyan volt ott a lombkorona, mint egy velencei ifjú nemes ruhaujjának díszítése.

Szafije ismét megérezte a makkok és a diók nyomását a hátán. Most már sokkal jobban fájt, mint az előbb, pedig lelki szemei előtt egészen kellemes képek jelentek meg. Felidézte magában, ahogy a komor téli délutánokon ott ülnek a tűz mellett, gesztenyét sütnek és bort isznak. Miközben a török erdőből lélekben elmenekült a meleg szobába, a kezével lágyan simogatta Murád vörös haját. Az ujja köré tekerte a tincseket.

Itt az ideje, hogy teljesüljenek az én vágyaim. Hogyan mondjam el hercegemnek azokat a szavakat, amelyek segítségével maga mögött hagyhatja ezt az erőszakos helyet és folytathatja az útját?

Búgó hangon feltett néhány ártatlan kérdést és hagyta, hogy a férfi beszéljen. Murád először mindenféle ostobaságokat mondott, ám Szafije azonnal felfigyelt arra, ahogy megváltozott a hanglejtése. Jól tudta, hogy most következik az a rész, amit vad elszántsággal üldözőbe kell vennie.

– Ott volt az a nőstényszarvas... – kezdte a herceg. Úgy tűnt, hogy nincs kedve befejezni a mondatot. Szafije ezért biztatni próbálta:

– Én is láttam.

– Igen. Gyönyörű volt.

– Már a puszta látványától is megállt a szívem. Pedig csak messziről láttam – bólintott a nő.

– Pedig, ha közelebbről is megnézhetted volna magadnak, gyönyörű szeme volt!

– Olyan, mint az édenkert egyik hurijának – suttogta Szafije Murád fülébe. Egy pillanatig azt hitte, az ifjú mindjárt csókot nyom a szemére. Ezzel jelezhetette volna, hogy kedvesének is ugyanilyen gyönyörű a pillantása. Szafije

éppen ezért gyorsan becsukta a szemét.

Murád azonban a következő pillanatban úgy pattant fel, mintha a nő bőre megégette volna a kezét. Lázasan gyorsasággal öltözködni kezdett. Azt lehetett volna hinni, hogy undorral töltötte el a fiatal nő látványa.

Szafije most már jóval óvatosabban próbált fényt deríteni az igazságra. Félkönyökre emelkedett és az egyik kezét a herceg felé nyújtotta, hogy áthidalja a kettőjük közötti üres teret.

– Én... Azt hiszem, láttam egy őzgidát is a közeli bokrokban. Az anyja visszatér majd hozzá...

Úgy tűnt, hogy a lehető legnagyobb ostobaságot mondta. Murád valósággal lerogyott a gesztenyével és makkal borított erdei talajra. Mintha kedvese szavai nyílvesszőként fúródtak volna a szívébe. Kétségbeesetten átölelte saját magát. Egy olyan seb okozott neki fájdalmat, amit Szafije nem láthatott. Arany és rozsdavörös öltözékében azt a látszatot keltette, hogy azon a helyen már egész korán beköszöntött az ősz.

A szőke szépség négykézlábra állt és a zölden ragyogó nyári talajon odamászott hozzá. A lehullott termések és a fűben rejtőzködő ágak nagyobb fájdalmat okoztak a térdébe marva, mint amikor a fenekét nyomták. Remegett a fájdalomtól, a kintől és egy jó adag szorongástól, mire odaért Murádhoz.

Ennek dacára is elszántan mászott a férfihoz. Ugyanúgy megszédült, mint abban a pillanatban, amikor elveszítette az ártatlanságát. Remegő keze azonban ennek ellenére megtalálta a szeretője vállát borító barna és sárga vékony nyári selymet.

A herceg megremegett. Az érintés nem vigasztalta meg, hanem fájdalmat okozott. Halkan zokogott.

Szafije összerezzen a látványtól. Murád korábban már veszekedett vele, jajveszékelt és egyszer még meg is ütötte. Sírva azonban még sohasem fakadt. Szafije nem is tudta, hogy ez a fiatalember képes a sírásra. Ő maga ugyan többször is elbőgte magát, amióta a törökök fogságába került, ám csupán titokban. Felfordult a gyomra. Undorítónak találta a bőgő férfi látványát. Ráadásul ez az alak...

Nagy nehezen leküzdötte a rosszulletet. Legszívesebben felpofozta volna a herceget, utána pedig addig rázta volna, míg az meg nem találja elveszett férfiasságát. Mégsem volt képes arra, hogy örökre megszegyenítse a könnyei miatt. Talán a halott ló és az eleven szarvasünő volt ennek az oka. Elképzelhető persze, hogy mindezért Niobé, a kőkemény sziklából kifaragott és az idők végezetéig síró női alak felelt. Szafije tehát ott kuporgott a zokogó herceg mellett és így, a döbbenettől tágra nyílt szemmel bámulta. Végül már neki

volt kínos ez az egész helyzet. Nem maradt más választása, minthogy az ifjú mögé kerüljön és karjával magához ölelje a selyem, a brokát és a puha, nagyon is puha hús remegő gömbjét.

Murád olyan zabolátlan vadsággal viszonzta az ölelést, hogy a lány megijedt, bár ezt nem mutatta ki. Még saját magának sem vallotta volna be, hogy mennyire megrémült. Elöntötte a forróság. Mintha csak egy seb átázott kötése fedte volna a vállát.

– Oly könnyű kioltani egy életet – nyöszörögte végül Murád. Addig nem mert megszólalni, mert attól félt, hogy elakad a hangja. Csakhogy még most is kétségbeesett, elvékonyodó hangon beszélt, miközben folytatta. – Annyira könnyű. Életet adni viszont annál nehezebb.

Felhangzott egy kakukk hívása. A társa válaszolt neki, majd pedig kettőjük szünetében más madarak dala is csatlakozott a kórushoz. Szafije úgy érezte, hogy a kedvese szívdobogása lángoló ujjakként simogatja a keblét. Néma maradt. Csendben várt pár percig. Murád ismét próbálkozott:

– Bocsáss meg nekem! Mondd, hogy megbocsátasz, kedvesem.

– Bocsássak meg neked? De hát miért?

– Bocsásd meg nekem, hogy a sors egy olyan férfihoz

kényszerített, aki sosem ajándékozhat meg téged gyermekekkel.

– Gyerekekről beszélsz? – kérdezte Szafije lágyan. – De hát a gyermekáldás a Mindenható akaratától függ, nem tőled, édes szerelmem.

– Én vagyok a hibás. Tudom. A Mindenható így büntet, mert az ópium mámorában elpocsékoltam az éveimet és olyan világokat hoztam létre magamnak, melyeket nem ő teremtett. Ezzel istenkáromlást követtem el. Ópiumot szívtam és megengedtem, hogy a mákony kiölje belőlem az Allahnak tetsző vágyat. A legtöbb férfi az asszonyát okolja, ha nincsen gyerekük, ám ezek az alakok ostoba fajankók. Alig akad közöttük olyan, kit egy ilyen csodálatos, hozzád hasonlóan hibátlan teremtéssel jutalmazott a Mindenható. Régóta szomorkodom emiatt. Mások talán téged vádolnának, de én nem teszem.

– Az anyád... – kezdte volna Szafije, de fogalma sem volt, hogyan fejezhetné be a kérdést.

– Igen, tudom, hogy az anyám pokollá tette az életedet a háremben. Annyira szeretett volna öregkorára egy fiúunokát. Azt azonban tudnod kell, hogy én gyerek nélkül is ugyanannyira szeretlek, mintha volna fiúnk. Tudom, hogy nem a te hibád. Ezt ma világosan megértettem. Bizony ma,

amikor azt hittem, hogy – Allah ne adja – téged találtalak el! Amikor félrehúztam azt a köpenyt, az járt az eszemben, hogy mindjárt megpillantom a te élettelen testedet. Amikor kihúztam a nyilamat a kanca meleg, sötét testéből, csupán vér és halál fröccsent rám. Mégis mit kaphatnál tőlem, ha nem ugyanezt? Hát mit tettem az előbb? Annyira dühös voltam az égre és saját magamra. Veled is pontosan ugyanúgy bántam, mint ezzel a szegény, szerencsétlen lóval.

– Szerelmem – suttogta Szafije elfúló hangon. Olyan izgalom támadt a szívében, hogy kénytelen volt Murád fejét a keblére szorítani, mert csak így csillapíthatta a remegést. – Ne nyugtalankodj, hűvös nyári záporom. Én mondom neked, ha valóban bűnös volna itt valaki, akkor ez közös bűnünk, ahogy minden mást is megosztunk egymással.

Újra szeretkeztek. Ezúttal lassabban, megfontoltabban, mint az előbb. Úgy kötötte össze kettőjüket a közös büntudat, mint ahogy korábban a kettős gyönyör.

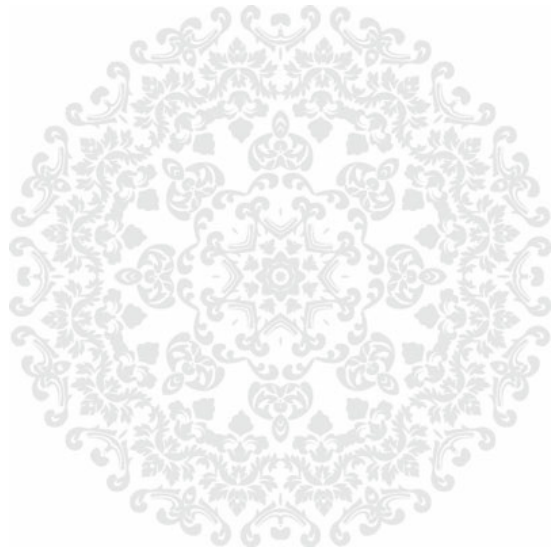
Napnyugta előtt nem sokkal Szafije a szeretője karjából átlibbent eunuchja ölelésébe. Ghazanfir már megtalálta a fátylait és a kendőit. Csendben állt ott és úrnője felé nyújtotta a vásznakat. A *hadim* hűséges szolgaként, gondosan őrködött. Még itt, az erdő mélyén is odafigyelt arra, hogy senki ne zavarhassa meg a szeretők magányát.

És akkor, abban a pillanatban, amikor Szafije belenézett az eunuch ragyogó zöld szemébe, miközben Ghazanfir feladta úrnőjére az arcát eltakaró, áttetsző selyemfátylat, eszébe jutott valami nagyon fontos. Az a dolog, amiről megfélekedett a ló halála miatt. Csak most kapott észbe. Ráébredt arra, hogy mit mulasztott el. Nem használta ki a váratlan előnyt és nem kényszerítette Murádot arra, hogy törvényesen feleségül vegye.

Egy másik dolog is az eszébe jutott. Az, hogy mi rejlik megolvadva a díszes ezüst dobozokban, a gyaloghintó pokolian forró, vörös bársonnyal bélelt barlangjában.

HARMADIK RÉSZ

Abdullah

Tizenhetedik fejezet

– Jó reggelt, hölgyem. – Birs nyomában a Boszporusz hideg köde áramlott be Eszmehan szultána háremébe. Úgy tűnt, hogy a fővárosban még egy jó darabig nem ér véget a tél.

Újra próbálkoztam:

– Milyen kellemes meglepetés.

Igazából nem számítottam arra, hogy választ kapok. Mindeddig csupán egyszer tudtam jól elbeszélgetni a bábaasszonnyal. Azon a napon, amikor értésemre adta, hogy nincs a földön olyan hatalom, amelyik helyreállíthatná elveszített férfiasságomat. Ettől eltekintve a hárem gyógyítója maga is azok közé az asszonyok közé tartozott – vagyis a többségükhöz –, akik számára az eunuchok ugyanolyan bútordarabnak számítottak, mint a hárem heverői vagy lámpásai. Azért tartottak minket, hogy a puha párnákhoz hasonló módon kényelmesebbé tegyék a hölgyek életét. Birs nem kívánt társalgásba bocsátkozni velem, hanem némán tette a dolgát.

Az elmúlt két esztendő során gondosan felügyelte úrnőm egészségi állapotát. Időközben egészen jól megismertem a bábaasszony különcségeit. Alighanem ő is tisztában volt azzal, hogy engem nem egészen olyan kapcsolat fűz úrnőmhöz, mint a többi távolságtartó eunuchot a gazdájához.

Úrnőm fiatal rabszolgalánya elvette a váratlan vendég fátylait és kendőit. Azt tette, amire megtanítottam. Felakasztotta a ruhadarabokat, hogy megszáradjanak. Mielőtt megpillanthattam volna vendégünk ráncos, savanyú arcát, a viselkedéséből már rég kitaláltam, hogy valamiért jóval izgatottabb és ingerültebb a megszokottnál. Azért próbáltam beszélgetni vele, hogy megnyugtassam.

– Nem számítottunk arra, hogy újra itt leszel velünk Isztambulban. Azt hittük, még hónapokig távol vagy.

Utólag belegondolva a dologba, jobban jártam volna, ha ugyanolyan néma maradok, mint egy párna. Birs a szótlan szolgálkat kedvelte. Elképzelhető, hogy valójában nem is őt akartam megnyugtani, hanem saját magamat.

Annyira kíváncsivá tett váratlan felbukkanása, hogy megfeledkeztem az udvariasság előírásairól. Utoljára akkor járt nálunk, mielőtt a tél beköszöntével lezárultak a tengeri hajózás útvonalai. Akkortájt Eszmehan valósággal remegett a türelmetlenségtől, mert abban reménykedett, hogy Szafije

esetleg visszatér és a fővárosban tölti a telet.

Ez a reménye ugyan gyorsan szertefoszlott, ám mégsem szomorkodott, mert igencsak boldogító dolgokról értesült. Szafije azért nem kelhetett útra, mert az állapota ezt már nem tette lehetővé. Mindez azt jelentette, hogy mostantól már nem úrnőm születendő gyermeke számít a birodalom legelőkelőbb fejedelmi csemetéjének.

– Feltétlenül utazz el hozzá! – fordult a hercegnő az idős bábaasszonyhoz.

– Szafije csupán három vagy négy hónap múlva fog szülni, úrnőm – szóltam közbe. – A bábaasszonynak marad ideje arra, *insallah*, hogy biztonságosan világra segítse a te gyermekedet, majd utána sietség nélkül útra kelhet, hogy gondoskodjon a fivéred utódjáról is.

Eszmehan úgy döntött, hogy elengedi a füle mellett a szavaimat és csakis a vendégre összpontosított.

– Szafijének nagyobb szüksége van rád, mint nekem. Én már olyan sokszor voltam várandós, hogy könnyedén elboldogulok egy másik bábaasszonnyal is.

Birsnek nem volt szüksége más biztatásra. Egy órán belül összecsomagolta a holmiját és sikeresen feljutott az Aranyszarv-öbölből kivitorlázó utolsó hajó fedélzetére. Úti célja Szafije otthona volt, hogy levezesse a fejedelmi gyermek

születését.

– Fivérem gyermeke, *insallah*, a trón várományosa lesz –
suttogta úrnőm vágyakozva, amikor kettesben maradtunk. –
Neki van szüksége a legjobb bábára, nem nekem.

Birs mégis itt állt előttünk, pedig csupán röpke három hónap telt el. Úrnőm gyermeke még nem született meg. A tengeri útvonalak csak nemrég váltak hajózhatóvá. Lehet, hogy a baba szárazföldön érkezett? Az is elképzelhetőnek tűnt, hogy esetleg el sem jutott Magnéziáig.

Mit jelenthet ez az egész? A kíváncsiság ösztönzésének engedve újra próbálkoztam:

– Hosszabb ideig kívánsz itt időzni nálunk, hölgyem?

Ha a hárem gyógyítója ismét be akar költözni hozzánk, ahogy az szokása volt, valahányszor csak Eszmehan méhében ott szunnyadtak szerencsétlen sorsú gyermekei, akkor erről időben kell értesülnöm, hogy megtehessem a szükséges előkészületeket. Birsnek mindenképpen válaszolnia kellett volna egy ilyen nagyon is ésszerű kérdésre.

A tekintetében valósággal izzott az ingerült türelmetlenség, amikor én, egy beszélő párna arra kényszerítettem, hogy megszólaljon.

– Csak rövid látogatásra jöttem – mondta kelleetlenül.

Beértünk úrnőm szobájába. Elfoglaltam kijelölt helyemet

az ajtó mellett és abban bíztam, hogy Eszmehan megtudja a vénasszonytól a részleteket.

Úrnőm a földön ült, a finom falatokkal megpakolt alacsony asztal mellett. A terhessége e késői időszakában naponta hétszer vagy nyolcszor étkezett. Hatalmas pocakja jókora gyermekről árulkodott. Aznap reggel friss, izzó szénnel megpakolt fém serpenyőt csúsztattam az asztal alá és az egészet egy vastag pokróccal borítottam be. Úrnőm azonnal idejött az asztalhoz, miután kibújt jó meleg ágyából. Korábbi terhességei alatt a kilencedik hónapban általában az irtózatosságtól szenvedett. Most viszont még idebent, a szobában is olyan dermesztő hideg volt, hogy a fiatal asszony félig bebújt az asztalra terített vastag pokróc sátra alá és a térde meg a lába majdnem hozzáért a szoba egyetlen hőforrásához.

Az ablakon csak egészen kevés fény szivárgott be hozzánk. Korábban már meggyújtottam egy-két lámpást, de most úgy tűnt, hogy szükség lenne még néhányra. Az ablak festetlen olajfarácsozatát nehezen lehetett volna megkülönböztetni a szürke égbolttól. A szobában is félhomály uralkodott. A legsötétebb sarkokban azonban felgyűlt a parázzsal teli serpenyőbe hintett szantálfa darabkák kellemes illata. Odakint az időjárás nem tudta eldönteni, hogy szitáló esővel vagy még annál is kellemetlenebb, nyálkás köddel keserítse el

a főváros lakóit. Sziszegve fújt a szél. Szerencsére idebent nem lehetett érezni a heves lökéseket. Sötét volt, de valamivel melegebb, mint az utcákon. Szokás szerint úgy néztem úrnőmre, mintha egy drágakő lett volna, amit egy olyan foglalatba helyeztek, melyet én terveztem meg. Igaz, e drágakő ezen a napon leginkább tompa fényű ónixnak látszott.

Birset a legcsekélyebb mértékben sem érdekelte a szoba kellemes berendezése.

Eszmehan pontosan úgy reagált a váratlan vendég érkezésére, ahogyan azt én tettem. Ugyanazok a szavak hangoztak el a szájából, mint az enyémből. A vendég viszonzta a köszöntést és elmotyogott néhány udvarias szót. Szokása szerint nem nagyon törődött az ilyen formaságokkal.

Utána úrnőm is rákérdezett arra, hogy a vendég meddig marad nálunk. Birs neki is ezt felelte:

– Csak rövid látogatásra jöttem.

Ezt követően viszont hozzátette:

– Csak annyi időre maradok, hogy gondoskodjam legfontosabb páciensemről és az újszülött gyermekéről, *masallah*.

– Jól vagyok, Allahnak legyen hála – válaszolta úrnőm. Valamivel kijebb jött a pokróc alól és úgy tartotta a ruháját,

hogy a bába megcsókolhassa a ruhája szélét, ahogy a fejedelmi személyeket köszönteni illett. – Ami a gyermeket illeti... Ő még az Ég kezében van. Minden tőlem telhetőt megteszek érte. És te hogy vagy, hölgyem?

Nem kapott választ. Birs felemelkedett a földről és alaposan megnézte magának az úrnőmet a félhomályban. Döbbenet meredt rá. Az arca akkor sem árulhatott volna el nagyobb elképedést, ha Eszmehan előhúzott volna egy pisztolyt, hogy lelője vele. A bába arca egyébként is sápadt és zöldes árnyalatú szokott lenni. Most egészen kifakult a bőre. Ettől még jobban látszott az orcáját borító szőrzet.

– Hölgyem, mi a baj? – kérdezte az úrnőm. Megpróbált nagy nehezen feltápáskodni, hogy segítsen, mert úgy érezte, hogy a vendégnek éppen erre van szüksége.

– Semmi baj – vágta rá az idősebb asszony. A hangja azonban egyértelművé tette, hogy hazudik.

– Innál egy kortyot? Egy kis hígított joghurtot? Vagy szörbetet?

Birs érthetetlenül nyöszörgött valamit, mire Eszmehan gyorsan elküldött egy szolgát, hogy hozzon mind a két italból, ráadásul pedig egy nagy tál forró levest is.

– Hölgyem, kérlek. Gyorsan üljél le! – kiáltotta úrnőm. Most már sikerült felállnia és sietve megragadta a vendég

könyökét. A másik kezével intett a jelenlevőknek – köztük nekem is –, hogy hozzunk párnákat, szőnyeget és pokrócokat.

Én közvetlenül a birsalma alakú asszonyság mögött térdeltem. Felráztam a párnákat, mire a vendég eléggé összeszedte magát ahhoz, hogy csendben tiltakozni kezdjen.

– Még nem született meg a gyermeked, felség? – kérdezte hörögve. Jól láttam, hogy idegesen remegő kezében egy jókora aranypénzt tartott. Ilyesmivel szokták megajándékozni az újszülött gyermekeket. Birs annyira zaklatott volt, hogy nem tudta elrejtteni a pénzérmét.

– *Masallah*, nem – felelte Eszmehan. – Miattam tényleg nincs okod aggódni.

– De hát mi azt hittük...

– Igen, én is úgy számoltam, hogy mostanra már megszületik – vont a vállát Eszmehan. Most egészen más dolgok miatt aggódott. – Ez a gyermek nagyon kitartó. Csak erről van szó. Ha Allah is úgy akarja, akkor az élethez is ragaszkodni fog.

– De hát... Nekem azt mondták, hogy már megszülted.

– Ki mondott ilyesmit? Hölgyem, pihened kellene.

– Vala... valaki.

– Allah nevére mondom, bárcsak igazuk lenne. Cseppet

sem panaszkodnék, ha már két héttel ezelőtt túljutottam volna a terhességen, úgy, ahogy arra számítottunk.

– De hát világosan és érthetően azt mondta nekem, hogy „igen, a herceg megszületett”.

– Bárkitől is hallottad, alighanem összetévesztette az egyik korábbi terhességemmel. Azt hiszem, nem nehéz félreérteni a dolgokat. *Masallah*, olyan sokszor voltam várandós...

Eszmehan hangja elhalkult és egyre aggodóbb tekintettel nézte Birset.

– Hölgyem, mi a bajod? Elküldjem Abdullahot egy tudós orvosért?

– Még csak azt kéne! – csattant fel Birs. Heves kifakadásából levontam azt a következtetést, hogy már kezd magához térni. – Azok mind sarlatánok. Nem lesz semmi bajom. Hamarabb rendbe jövök egyedül, mintha elküldenél egy gyógyítóért. Csak egy kicsit... Egy kicsit megszedültem. Tényleg csak ez történt. Mindjárt rendbe jövök.

Becsukta a szemét, vett egy mély lélegzetet és olyan hűvös nyugalom öntötte el az arcát, mintha készen állt volna a... a halálra? Nem tudtam volna megmondani, hogy egy pillanatra milyen érzelem váltotta fel az arcán a keserőséget. Amikor azonban kinyitotta a szemét és újra kifújta a levegőt, a bába már szinte teljes mértékben a régi önmaga volt.

– Hölgyem? – kérdezte az úrnőm.

– Semmi bajom – bizonygatta Birs. – Talán egy kis rizses hús jó volna.

Eszmehan azonnal odarakta az ebédje maradékát és egy szalvétát az idősebb asszonyság elé. Ezzel a szalvétával elég nehéz lett volna bárkinek is megtörölnie a száját, mert a vászon szinte ki sem látszott a sok aranyhímzés alól. Széltében és hosszában is aranyszálakkal szőtték át.

– *Hadim?* – szólt rám Birs tele szájjal. Ahogy mindenki, ő is az ujjait használva evett.

– Hölgyem? – kérdeztem. Éppen indultam volna visszafelé a helyemre, miután kényelmes párnákat tettem a vendég mellé. Most megtorpantam és meghajtottam a fejemet.

– Lent a gyaloghintóban van egy zöld és arany színű kendő némi édességgel. Idehoznád nekem? Azt hiszem... pontosan arra van szükségem. A szívem...

– Már megyek is, hölgyem.

– Még valami, *hadim*.

Visszafordultam az ajtóból.

– Hölgyem?

– Igénybe veszem a vendégszereteteidet, míg a gyerek meg nem született. Küldd vissza a hordárokat a palotába, hogy hozzák ide a holmijaimat.

– Hölgyem? – ismételtem meg döbbenten. Egyszerűen nem akartam hinni a fülemnek. A bába az előbb csak rövid látogatást emlegetett.

Kénytelen voltam kisietni a kendőért és átadtam a parancsot a hordároknak. Nem volt nehéz megtalálni a megfelelő csomagot. A gyaloghintóban nem is volt más batyu. Hiába kerestem orvosságokat vagy a bába többi holmiját. Csomagok nélkül jött, mint aki csak benéz egy régi ismerőséhez. Meglepődtem, de nem töprengtem túl sokat a felfedezésemen. A kis batyuból az örökzöld erdők – a masztikakrém – erős illata áradt. Nem gondoltam volna, hogy baj lesz belőle.

Annál nyugtalanítóbb dolgokat tudtam meg, amikor váltottam pár szót a teherhordókkal. Miközben felkészültek arra, hogy visszatérjenek a szultán palotájába, elmeséltek néhány apróságot. Gondoskodtam arról, hogy kapjanak egy kis frissítőt meg vízpipát, hogy ne fázzanak, miközben a földszinti helyiségekben várahoztak Birs visszatérésére. Amikor váratlanul rájuk törtem, kénytelen voltam elszakítani őket az élet ilyen kellemes dolgaitól.

Egy ártatlan megjegyzésem váltotta ki a lavinát:

– Milyen kedves, hogy Birs vette magának a fáradságot, és egyből benézett hozzánk, mihelyt visszatért Magnéziából.

Talán még arra sem volt ideje, hogy kipihenje magát a hosszú út után.

A hordárok vezetője egy kampós orrú, csapott homlokú férfi volt. A két szemöldöke összenőtt közepén. Ezt válaszolta:

– Ugyan már, miről beszélsz? A bába már két, sőt, három hete itt van a városban. Azt hinné az ember, hogy el akarta titkolni a visszaérkezését. Ennek ellenére világra segített egy ikerpárt – *masallah* – és két vagy három másik gyereket is. Allahnak legyen hála, csupa egészséges újszülöttet. Kigyógyított pár reumás és lázas beteget is. Bárcsak velem is csodát tenne. Nem embernek való ez az élet...

A fickó megfeszítette a vállizmait. Talán ezzel akarta enyhíteni a hátára nehezedő terhet.

Nem tudtam, mire véljem a váratlan híreket. Éppen ezért nem reagáltam rájuk, hanem udvariasan elbúcsúztam a hordároktól. Nem túl lelkesen belegázoltak a bokáig érő sárba és hamarosan eltűntek a szemem előtt a ködben.

Egy jó darabig még mozdulatlanul álltam az ajtóban. Nagyon furcsának tűnt, amit elmeséltek. Miért jött vissza Birs Isztambulba jóval az előtt, hogy Szafije is megszült volna? Szent Márk nevére mondom, vagy bármilyen más szentnek, akihez ilyenkor szokás imádkozni (egyre inkább elfelejtettem

az efféle dolgokat), hogy a bába távozása nem kecsegtette túl sok jóval a birodalom örökösét.

Még jobban felzaklatott az a felismerés, hogy a vénasszony tudatosan elkerült minket a visszatérése óta. Egyértelmű volt, hogy a fővárosban ott kellett volna állnia a terhes hercegnő mellett. Ehelyett Birs más asszonyoknak segített. Szándékosan távol maradt úrnőmtől mindaddig... Szóval egészen addig, míg valaki össze-vissza beszélve azzal a hírrel lepte meg, hogy megszületett úrnőm egészséges gyermeke. Birs nem akart itt lenni, amikor a hercegnő vajúdik. Talán attól félt, hogy ismét csalódást okoz nekünk?

Amikor visszaértem a lényegesen melegebb szobába, fény derült a titok első felére. Birs azért utazott vissza Isztambulba, mivel Szafije gyermeke valószínűleg csupán a tavasz legvégén fog megszületni.

– Hogy van a barátnőm? Hogy van Szafije? – tudakolta úrnőm. Úgy érezte, hogy a vendégünk már kellőképpen rendbe jött ahhoz, hogy ne tűnjön udvariatlanságnak a kérdezősködés. – Allah adja, hogy ne legyen semmi baja. És a gyerek? Ugye nem lett koraszülött? A Mindenható ne adja. Remélem, nem azért távoztál mellőlük ilyen hamar.

– Szafije jól van.

– A Mennyeknek legyen hála. És a gyermek?

– A körülményekhez képest a lehető legjobban volt, amikor eljöttem mellőlük. Ez azonban cseppet sem az anyja érdeme, már ha mondhatok ilyesmit.

– Ezt meg hogy érted?

Odanyújtottam a kendőt a tulajdonosának. Birs valósággal kitépte a kezemből. A keze erősen remegett. Először azt hittem, hogy a mohóságtól, de bizonyára csak nagyon elfáradt. Kicsomagolta a batyut. Egészen addig nem válaszolt a kérdésre, míg a szájába nem tömte a virágszirmokkal díszített kendőből előbukkanó egyik aranyló, cukrozott labdácskát. Gyorsan a rizses hús után küldte az ínycséget.

– Úgy értem – folytatta a bába teli szájjal –, hogy egyetlen órát sem tölthettem még Magnéziában, és Szafije máris azzal állt elém, hogy szabadítsam meg a magzattól.

Úrnőm arca valósággal elzöldült. Ugyanolyan rosszulét tört rá, mint az előbb a vendégre. Mivel neki általában rózsásan egészséges volt az arca, így nyilvánvaló volt, hogy mennyire elképedt.

– Ugye nem azt akarod mondani, hogy...

– De, pontosan azt – vágta rá a bába még mindig tele szájjal. Mintha csak valamilyen keserű orvosságot kellett volna lenyelnie. Savanyú arccal folytatta. – *Nem vagyok hajlandó kihordani*, mondta a szépséges hölgy. Nem lettem a

felesége, nem vagyok törvényes királyné. Addig nem szülök neki herceget, míg királyné nem vagyok.

– Hölgyem, ugye nemet mondtál neki?

– Még szép, hogy nemet mondtam – méltatlankodott Birs.

– Ezzel persze nem arra céloztam, hölgyem, hogy akár álmomban is képesnek tartanálak ilyen szörnyű bűn elkövetésére.

Birs hűvös, átható pillantást vetett vendéglátójára, aki egyben a páciense is volt. Elrágcsált még egy süteményt. Úgy tűnt, kivárta míg a szája megtelik az édesség ízével és csak ezután szólalt meg.

– Már jó pár méhet kipucoltam – magyarázta. – Ne gondold azt, hogy nem tettem ilyesmit. Ne is vágjál ennyire felháborodott képet, felség. Szerintem nem bűn elhajtani egy olyan szegény asszony magzatát, akinek már így is túl sok száját kell etetnie. Ugyanez igaz arra a nőre, akit megölhet egy újabb terhesség. Olyankor szoktam nemet mondani, ha egy gazdag férfi hívat a házába, hogy kaparjam ki a rabszolganője méhét, mert nem akarja felszabadítani a leányt vagy a gyermekét. Ebben az esetben – Allah legyen rá a tanúm – azonnal nemet mondtam. Hogy hajtottam volna el a trónörököszt? Szafije édes gyermekét. Semmikképpen sem tettem volna meg.

Birs az asztal fölött az úrnőmre meredt. Odalent kis híján összeért a térdük. Kihívóan nézett a hercegnőre.

– Mindenre én sem vagyok hajlandó, úrnőm.

– Hát persze, hölgyem – felelte azonnal alázatosan Eszmehan.

– „Mégis mit gondolsz, miért tűrlek meg magam mellett?” Ezek voltak a szépség szavai. Ezt kérdezte tőlem, az ő Birsétől. Utána meg a képembe vágta, hogy akkor valaki mással kapartatja el a kölyköt. Meg is próbálta. Ostoba vénasszonyoktól szerzett veszélyes lötytyöket. Egyik sem működött. Megszenvedte a próbálkozást. Napokig rosszul volt, de a keverékek sem vérzést, sem a legenyhébb görcsölést nem váltottak ki. A vidéki javasasszonyok semmihez sem értenek!

– Akkor megszüli a gyermeket?

– A szőke hölgynek nincs más választása.

Életében talán első alkalommal Szafije Baffo sarokba szorult.

– Ez Allah akarata.

– Igen, és ő gyűlöli ezt a helyzetet – mondta a bába halvány mosollyal. Az arcáról továbbra is keserűség sugárzott, pedig rengeteg édességet falt fel. – Egyébként is túlságosan előrehaladott volt már a terhessége, amikor

megérkeztem hozzá. Olyan későn már az én módszeremmel sem lehetett volna biztonsággal beavatkozni. Bizony, már szépen gömbölyödött a kis kerek pocakja.

Birs alaposan megnézett magának egy újabb cukrozott édességet, mintha az is egy terhes nő gömbölyded hasa lett volna, majd bekapta a falatot.

– És a fivérem? Csak tud a terhességről, nem?

– Persze. Tisztában van a helyzettel, igen.

– Mégis mit mondott volna neki Szafije, ha elveszítette volna a gyereket?

– Azt, hogy elvetélt. Előfordul az ilyesmi.

Ahogy az idős nő megvonta a vállát, egyből nyilvánvaló volt, hogy Szafije szavait idézte.

– A barátnőm mindig attól félt, hogy Murád elhagyja, ha már nem lesz annyira gyönyörű. Megfenyegette ilyesmivel a fivérem?

– Dehogyan. Még sosem talákoztam olyan férfival, aki nagyobb izgalommal várta volna az örököse érkezését, mint felséges fivéred, a herceg. Napjában hússzor is térden állva mond köszönetet az egeknek és önti a pénzt kedvenc mecsetébe, a szerelmét pedig elhalmozza ajándékokkal. Ha elfogja az ihlet, érzelmes versek özönét zúdítja a várandós anyára.

– És amikor nemet mondtál neki, Szafije megharagudott és elzavart?

– Valami ilyesmi történt, igen.

– És még valami más is?

– Szafije azt akarja, hogy itt legyek melletted, felség, míg gyermeked meg nem született. Arra utasított – mert bizony parancsot kaptam –, hogy téged ápoljalak. „Lesz még időnk azután is”, ezt mondta Szafije. „Hosszú hónapok, legyél ott... legyél ott, amikor a hercegnő szül, és utána térj vissza hozzám, hogy nekem segíts. Ha pedig esetleg nem érnél vissza, se baj. Akadnak itt is ügyes asszonyok. Nem lesz semmi bajom.”

Birs arca eltorzult a haragtól.

– „Ügyes asszonyok”? Olyan szipirtyókról beszélünk, akik még egy magzatot sem tudtak elhajtani. Ha ehhez is ostobák, akkor hogyan tudnának megmenteni egyet?

Eszmehan halkán arról mormogott valamit, hogy mennyire bízik a bábaasszonyunk szakértelmében.

– Felettébb hálás vagyok azért, hogy a viharos évszak dacára útra keltél, hogy nekem segíts.

A bába szokás szerint felmordult, mintha csak azt akarta volna mondani, hogy „akkor hálálkodj, ha okod is lesz rá”. Utána hátradőlt a kényelmes vánkosokon. Valósággal rátört a

kimerültség. Becsukta a szemét. Azt lehetett volna hinni, hogy mélyen alszik.

Eszmehan nem akarta megzavarni a vendégét. Pontosan azt tette, amit olyankor szokott, amikor valamiért rátört a kétség. Az evésben keresett menedéket. Miután megkóstolt mindent, amit csak az asztalon talált, úgy gondolta, kipróbálja a Birs kendőjén heverő maradék két vagy három sütemény egyikét. Ilyen fajta édesség nem készült a konyhánkban.

A falat már majdnem odaért úrnőm ajkához, amikor Birs váratlanul felpattant és egy vad csapással kiütötte az édességet a szultána kezéből.

– Úrnőm, nem szabad! – kiáltotta a bába. Tőle már ez is bocsánatkérésnek számított. – Ez az édesség – bár nagyon is jót tesz... némelyikünknek – kifejezetten veszélyes a terhes nőkre nézve.

– Értem – suttogta halálra váltan az úrnőm. Megdöbbenette a tudat, hogy kis híján bajt hozott a magzatára. Eszébe sem jutott méltatlankodni.

Birs ennek dacára úgy érezte, hogy az úrnőm kimondatlanul megvádolta valamivel. Gyorsan körülnézett és a tekintete felém villant, amikor tovább folytatta a magyarázkodást:

– A háremőrök szeretik az ilyesmit. Mindig a *hadimok*nak szoktam ilyen édességeket készíteni.

Utána már másfajta dolgokról csevegtek.

Nem sokkal később megérkezett Birs holmija.

– Ó, megfélemeztek a legjobb ruháimról és szinte valamennyi orvosságomról – méltatlankodott az idős nő. – Személyesen kell visszamennem a palotába.

– De nem ma – ellenkezett az úrnőm. – Ezen a napon már éppen eleget tettél. Nyugodtan megpihenhetsz holnapig. Ami az enyém, az a vendégemé is, hiszen a vendég Allah akaratából érkezett hozzám.

– Jó, tényleg várhatok – egyezett bele a bába.

Egy idő múlva a két hölgy felkelt, mert gondoskodni akartak új lakótársunk kényelméről. Úgy vélték, hogy mindent el tudnak intézni, mielőtt felhangzik a müezzin déli imára hívó szava. Így aztán a cselédekre és rám maradt a feladat, hogy eltakarítsuk az étkezés maradékát. A lányok kihordták a piláfos tálcákat, pontosan úgy, ahogy azt számtalan alkalommal tették már korábban is. A konyhában aztán megették a maradékokat. Az asztalon csupán az egyetlen idegen dolog, Birs kendője maradt. Felvettem onnan.

A bába gyakorlatilag felfalt egy egész batyura való

édességet. Ennek ellenére az arany és zöld színű kendőn felfedeztem még néhány jókora morzsát. A kíváncsiságtól hajtva – és mivel magam is éhes voltam, hiszen a bába érkezése teljesen felbolygatta megszokott napirendünket – megnyaltam egy ujjamat és felszedtem vele a morzsákat. Birs ugye arról beszélt, hogy ez az édesség kifejezetten jó az eunuchok bajaira.

Lenyaltam a morzsákat, de úgy kaptam el a kezemet a számtól, mintha megégettem volna. Elejtettem a kendőt is.

– Édes Istenem! – kiáltottam fel önkéntelenül, mégpedig az anyanyelvemen.

A cukor és a masztika édessége ugyanis nem tudta elnyomni a számban az ismerős, bizsergető aromát. Majdnem elhánytam magamat. Ez az amúgy édes íz ugyanis arra a szörnyű napra emlékeztetett, amikor azok a szörnyetegek ügyetlenül megpróbáltak elkábítani az árnyékos, apró perai viskóban, mielőtt a húsonba vágták volna a pengéjüket.

Ezekben a süteményekben ehető ópiumsűrítmény volt. Ez sokkal ritkábbnak számított a lényegesen gyengébb, füstölve fogyasztott fajtájánál.

A bába a szemünk láttára annyi kábítószerrel evett, ami elegendő volna ahhoz, hogy ezeregy éjszakát is megtöltsön kavargó álmokkal.

Tizennyolcadik fejezet

Komolyan aggódtam úrnőm elméjének épségéért, amikor megszületett a harmadik fia, aki még ugyanazon a komor téli napon visszatért a Paradicsomba. A testét pedig a temetőben helyezték nyugalomra. Birs még három héten át ápolta Eszmehan hercegnőt. Utána visszatért Magnéziába. Nem mondtam, hogy sajnáltam a távozását. Kétszer is rajtakaptam, ahogy azokat a különleges, aranyló süteményeket tömte a szájába. Ilyenkor mindig zavartan viselkedett. Volt éppen elég bajom. Nem voltam biztos benne, hogy képes leszek-e magához téríteni úrnőmet mélységes elkeseredettségéből. Egyre jobban elhagyta magát. Annyira jó lett volna, ha van még egy segítőm, mert tehetetlennek és magányosnak éreztem magamat.

Abban a pillanatban azonban, hogy a sűrű fátylakba burkolt baba kitette a lábát az ajtónkon, váratlanul jobbra fordultak a dolgok. Akár arra is gyanakodhattam volna, hogy az asszonysággal együtt valamilyen alattomos, lassan ölő mérge

is kikerült az otthonunkból. Mégsem tettem, mert nagy gonddal én felügyeltem úrnőm ételére. Minden fogást megkóstoltam. Ráadásul Eszmehan azonnal elárulta nekem, hogy mitől tért vissza egy csapásra az életkedve.

– Mitől, mitől? Nekem is indulnom kell! – kiáltotta lelkesen és tapsikolni kezdett.

– Miről beszélsz, úrnőm? – kérdeztem döbbenetben. Senki sem tehet szemrehányást nekem, amiért nem értettem a helyzetet. Egyik pillanatról a másikra szinte újjászületett. Mikor ragyogott ennyire a tekintete az izgalomtól? Utoljára talán azelőtt láttam ilyennek, hogy férjhez adták volna.

– Nekem is el kell mennem Magnéziába.

– De úrnőm, ebben az állapotban? – méltatlankodtam. Igazából nem érezte rosszul magát. Az utazás gondolatától visszatért belé az élet. Azt is hihettem volna, hogy egy súlyos lázroham miatt csillog ennyire a szeme. Amit javasolt, az maga volt a színtiszta őrület. Nem csoda, hogy aggódni kezdtem az elméje épsége miatt.

Mielőtt azonban tovább tiltakozhattam volna, Eszmehan világosan elmagyarázta a terveit:

– Milyen állapotról beszélsz? Talán nem egy gyermektelen asszony áll előtted? Ugyebár arról beszéltél, hogy a férjem is Magnéziában van, igaz?

– Igen. Azt hiszem, ez a helyzet – válaszoltam. Mindig elmeséltem úrnőmnek, ha futár érkezett a palotába. Hosszú időn keresztül azonban a legcsekélyebb érdeklődést sem mutatta Szokoli pasa iránt. Mivel nem törődött a férjével, így én sem foglalkoztam túl sokat a hollétével.

– Nem volt okom arra, hogy foglalkozzam vele – folytatta úrnőm, mintha csak a gondolataimban olvasott volna. – Hiszen terhes voltam. Allah legyen irgalmas szegény kisfiamhoz. Itthon kellett maradnom, hogy a lehető legjobb körülmények között hordjam ki.

Egy türelmetlen mozdulattal letörölt néhány könnycseppet a szeme sarkából. Eszébe jutott, hogy anyaként többször is csődöt mondott, pedig mindennél jobban vágyott arra, hogy gyermeket szüljön.

– Most viszont... Eszembe jutott, hogy mit meséltél a férjemről.

– Igen, a gazdánk valóban Magnéziában van. Felsőes fivéred társaságában ott szemléli meg a birodalom nyugati tartományaiából érkező csapatokat és a tartalékos egységeket Bozdag városában. Később útra kel észak felé, hogy találkozzon azzal a hadsereggel, melyet személyesen a nagyapád irányít. Ezen a nyáron ugyanis hadba vonulnak Magyarország és az osztrákok ellen.

- Látod? Azonnal oda kell mennem hozzá.
- De úrnőm. Bölcs dolog volna így tenni? A gazdánknak ezer dolga van, te pedig...?
- Amikor elindul északra, akkor talán nem lesz még több dolga? Mit gondolsz, hány napot tölt majd Isztambulban?
- Kettőt, talán hármát. Te is tudod, hogy megy ez.
- Nagyon is. Te pedig ne próbálj megnyugtatni, Abdullah. Nem vagyok bolond. Túlságosan régóta vagyok Szokoli pasa felesége. Legjobb esetben is csak egy napot tölt a városban. Persze az is lehet, hogy maga helyett csak egy levelet küld, amiben kifejti, hogy nem hagyhatja ott a bajtársait „a személyes gyönyörök kedvéért”, amikor már mindannyian felesküdték a csatára. És mi van akkor, ha éppen akkor leszek tisztátalan, amikor leereszkedik hozzám, hogy velem töltsön egy éjszakát. Abdullah, ebben az esetben még a közelébe sem mehetek. Hát nem érted? Ez azt jelenti, hogy kilenc álló hónapon át vagy még annál is hosszabb ideig nem találkozhatok vele. Már ha Allah kegyes hozzám. Hogy bírnám ki ilyen sokáig anélkül, hogy egy új gyermek születésében reménykedjek?

Megragadta a kezemet. Csak úgy áradt belőle a kétségbeesés. Ezzel nem lepett meg, hiszen ismét egy szörnyű tragédián ment keresztül.

– Ha akárcsak... Ha csupán egy hetet tölthetnék a férjem oldalán Magnéziában, akkor tudhatnám, hogy megtettem minden tőlem telhetőt... A többi már úgy lesz, ahogy a Mindenható akarja... Ő dönti el, hogy teherbe esek vagy sem.

– Úrnőm, a gazdámnak nagyon sok dolga lesz a Bozdagban gyülekező hadsereggel.

– Persze. Mégsem fog elutasítani. Nem teheti meg, ha ilyen fáradságos útra vállalkoztam csak azért, hogy ott legyek vele. Ha elmondod neki...

– Bozdag messze van, lehet, hogy túl gyenge leszel, amikor odaérünk. Hiába keresnéd így a férjed társaságát.

– Hajóval mehetnénk oda, ahogy ezt oly sokszor hallottam Szafijétől. A tengeri út nem olyan megerőltető, mint a szárazföldi – ellenkezett Eszmehan. Elrántotta a kezét. Duzzogó képet vágott. Pontosan tudta, hogy ez milyen hatással van rám. Felfújta kerek arcocskáját, és csücsörített az ajkával. Ha nem a fővezír, hanem az én ágyamba szeretett volna bekerülni, ilyen bájos arcot vágva azonnal teljesült volna a kívánsága. – Ezenfelül nincs az a megpróbáltatás, amit ne vállalnék magamra, ha olyan gyermeket szülhetnék, aki insallah életben marad.

– Birs már útra kelt. Nincs esély arra, hogy elkísérjen minket a tengeren – feleltem. Jól emlékeztem a nyelvemet

bizsergető ópium ízére. Éppen ezért cseppet sem voltam biztos benne, hogy tényleg annyira kellemetlen-e a bába távozása. Felvetésem azonban nem győzte meg az úrnőmet.

– Még utolérhetjük... Feltéve, ha nem vagy túl lassú. Ha pedig nem, ő akkor is ott lesz a célban, amikor megérkezünk – *insallah* –, hogy adjon valamilyen megfelelő orvosságot, amivel elősegíthető a fogantatás. Javítanom kell az esélyeimet, hiszen csak pár napot tölthetek a férjem társaságában.

– Úrnőm, de hát még nem ért véget a tisztátalanságod időszaka – figyelmeztettem. Igazában nem emiatt fájt a fejem, hanem az egészségéért aggódtam. Puha, aprócska testének nem volt ideje arra, hogy kipihenje a mindent elemészto fájdalmat és a kimerültséget. Ugyanakkor világosan láttam, hogy a várható erőfeszítések gondolata – amihez a saját életemből csupán egyetlen dolgot tudtam volna hasonlítani – cseppet sem félemlítette meg, hanem valósággal tűzbe jött tőle. Azt hiszem, ennek az volt az oka, amire egész életében tanították. Arra, hogy a létezése értelme nem más, mint leszüretelni a kínok között megszülető gyümölcsöt. Ettől eltérően, amikor én éltem át iszonyatos kínokat, akkor mindörökre megfosztottak a majdani gyümölcsök lehetőségétől.

– Már nem leszek tisztátalan, mire odaérünk. Főleg, ha továbbra is ilyen tehetetlenül totyogsz itt!

Kifogytam az ellenvetésekből. Lementem a kikötőbe, hogy hajót keressek. Eredménytelenül, de új ellenérvekkel felfegyverkezve tértem vissza. Úrnőm azonban félresöpörte megújult erejű aggodalmaskodásomat.

– Az Aranyszarv-öböl szinte feketéllik a hajóktól – magyaráztam neki. – Piali kapudán pasa, a haditengerészet parancsnoka hatalmas flottát gyűjtött össze, hogy kihajózva megküzdjön az igaz hit megátalkodott ellenségeivel. A rakparton állva nyolcvan gályát számoltam össze. Gyere ide az ablakhoz. Legalább egy részüket a saját szemeddel is láthatod.

Eszmehan minden különösebb lelkesedéssel nézett ki a sűrű rácson át abba az irányba, ahova mutattam, és megvonta a vállát.

– Allah legyen rá a tanúm – folytattam kitartóan –, eszem ágában sem volna tengerre szállni, ha egy ilyen armada szeli a hullámokat.

– De hát ezek itt a nagyapám hajói, Abdullah, nem kell félnem tőlük. Ezenfelül mi csupán Izmirig hajózunk. Egy pillanatra sem veszítjük szemünk előtt a török partvidéket. Piali pasa viszont távoli országok ellen készül. Ebben biztos

lehetsz.

– Úrnőmnek talán igaza van. A szóbeszéd szerint Málta ostromára készülnek. Ki akarják füstölni a johannita lovagokat a fellegvárukból, hogy megbüntessék a török hajókat fosztogató kalózokat.

Nem hoztam szóba, hogy milyen hatással volt rám ez a hír. Majdnem ugyanazt éreztem, mint a törökök, ugyanis jelentős mértékben éppen egy – természetesen Sofia Baffo bűvöletébe esett – máltai lovagnak köszönhettem a mai helyzetemet, azt, hogy csupán egy árnyék vagyok a régi életemhez képest.

– Málta erődje tavaly dacolt a flottával – magyaráztam. – Éppen ezért nem csodálkoznék, ha Piali pasa nagyobb erővel, a jobb időt kivárva most megismételné a támadást.

– Ugye, erről beszéltem! Piali pasa gályái cseppet sem fontosak számunkra. Átgondoltam az egészet, amíg te a kikötőben voltál.

– Úrnőm?

– A fivérem és Szafije Magnéziában van, akárcsak a férjem. Számíthatok a vendégszeretetükre, így aztán nem kell attól tartanom, hogy kezdetleges körülmények között, egy katonai táborban kellene laknom. Miután pedig a férjem a kötelesség szavának engedelmeskedve távozik, én ott maradhatok Szafije mellett, míg – *insallah* – meg nem szüli a gyermekét.

Segíteni fogok.

Kénytelen voltam belátni, hogy a kikötői felderítőutam alatt úrnőm egyre több érvet állított csatarendbe az utazás mellett, míg én csupán azt tudtam felhozni ellene, hogy rossz érzés fogott el meglátva Piali pasa hajóit. Lehetséges, hogy rossz előérzetemet csak egykori életem halvány visszhangja váltotta ki. Nem tudtam teljes mértékben lerázni magamról a múltat. A kikötőben hirtelen a torkomban dobogott a szívem, és kétségbeesett erő öntötte el a végtagjaimat. Valószínűleg mindig így viselkedem majd, ha megpillantom a török zászlót, függetlenül attól, hogy éppen hol vonják a magasba.

Nyilvánvaló volt, hogy Eszmehan teljesen tűzbe jött az utazás megtervezésétől. Nyoma sem maradt a szomorúságának és kétségbeesésének. Úrnőm sugárzott a reménytől és az életerőtől. Nem segíthettem abban, hogy üres méhe étellel teljen meg, ám elvihettem oda, ahova vágyott. Bolond lettem volna szembeszállni vele.

– Abdullah, te csak az időt húzod. Azonnal keress egy vitorlást! Elutazom Magnéziába.

Így aztán visszamentem a kikötőbe, hogy újra próbálkozzak.

Tizenkilencedik fejezet

Azt hiszem, a múlt emléke mágnesként vonzott a rakpartra. Négy hosszú éven át új életet kezdő kábítószer-élvezőként küzdöttem a tenger látványa és hangjai ellen. Most viszont elég volt egyetlen alkalommal teleszívni a tüdőm a párás levegővel, és egyből a végtelen víz menthetetlen rabja lettem.

Hány alkalommal sétáltam végig Isztambul vízparti sétányain néhai nagybácsikám, Jacopo oldalán? Nem csodálkoztam azon, hogy a tengerészek képzeletében a sós víz hívása gyönyörű szirének és habléányok torkából tört elő. Mi más járhatott az olyan férfiak gondolatai közt, akiket hosszú hónapra elszakítottak a kedvesüktől? Ennél szebbet el sem tudtak volna képzelni. Én viszont megpróbáltam szembeállni az elemi erejű vonzással, és elfordultam mindattól, amire a születésem óta jogom lett volna. Négy hosszú éven át elzárkóztam ettől az elveszett világtól. Jól tudtam, hogy megérezve a tengeri levegőt, újra meg fogom érezni az ágyékomba mélyedő kés okozta kint.

Pontosan ez történt. Úrnőm parancsára kénytelen voltam kitenni magamat az iszonyatos emlékeknek. A tenger megragadott, és újra magatehetetlen rabszolgájává tett. Miközben fel-alá jártam a vízparton, és ruhámra fröccsent a sós víz, nem törődtem a kimerültséggel és a feladatom reménytelenségével, hanem az járt az eszemben, hogyan bírtam ilyen sokáig távol maradni.

Azt hiszem, őszintén szégyelltem magamat így megcsonkítva a tenger előtt. Most viszont elég volt egyetlen pillantást vetnem a sápadt tavaszi égbolton ragyogó napkorongra, a rengeteg ezüst tarajú, apró hullámra, melyek egy idős asszony ősz tincseire emlékeztettek, és máris tudtam, hogy a tenger még így is habozás nélkül magához ölel.

A mólók, a rakpartok és a kikötött hajók fejfedőkként szelídítették meg a tenger fürtjeit. A vörös török zászlók egy anya erősen dobogó szíveként lüktettek a magasban. Piali pasa orra előtt senki sem mert keresztrel vagy egy védőszent képmásával ékesített lobogót kitűzni. A zászlók vöröse mutatta, hogy a boldogságtól kipirult a tenger orcája. Halkan recsegték a hajók deszkái, a szélben suttogott a kötélzetük, és hangosan rikoltoztak a sirályok. Ebből a sok zajból összeállt egy anya éneke, csendes altatódala. Megszólította totyogó

gyermeküket, és arra bátorította őket, hogy elszántan lépjenek át a rakpart és a fedélzet közötti sötét víz vékony sávja fölött. Így lerázhatják magukról a szárazföld súlyát. Vászonszárnyaikat kibontva repülhetnek.

Ha viszont arra gondoltam, hogy tulajdonképpen azért kelünk útra, hogy tanúi lehessünk Szafije Baffo terhességének, akkor a lelkesedésem némileg azért alábbhagyott. Inkább azt kellene visszaszereznem, amit Szafije elorzott tőlem. *Amit elloptt Ezmehantól.* Ilyen keserű, minden alapot nélkülöző gondolatok merültek fel bennem. Elkekerített az élet igazságtalansága: *Szafijének miért lehet gyereke, ha úrnőnek nem?* Ennyi erővel azt is megkérdezhettem volna, miért Murád lesz apa, és nem én? Nos, azért, mert nincs igazság a világban. Sosem volt, és soha nem is lesz.

Úrnőm eljuttatása Magnéziába percről percre nehezebb feladatnak bizonyult. Piali pasa flottája igényt tartott az összes szóba jöhető vízi járműre. Allah tengereinek urai félelmetes erővel akartak hadba vonulni. A gályák mellett rengeteg bárkára, dereglyére és lapos fenekű kompra volt szükségük, de jogot formáltak az olyan testesebb vitorlásokra is, amelyet én kerestem.

Úrnőm nagyapjának háremét persze sok tengerjáró hajó is

szolgált. Csakhogy nemrég, fedélzetén a bábával, ezek közül az utolsó is kifutott, hogy az asszony ott lehessen, amikor megszületik Murád örököse. Úgy véltem, ez legalább olyan fontos államügy volt, mint Piali pasa flottájának az ellátása. Kivárhattuk volna persze, hogy visszatérjen Birs hajója, ám én jól tudtam, hogy Eszmehan – és az üres méhe – egy percig sem hagyna békén, míg útra nem kelünk. A hárem hajóitól eltekintve, a háborús erőfeszítések szolgálatába állították a fővárostól kétnapi hajóútra fellelhető összes olyan nagyobb fadarabot, ami nem süllyedt el a vízben.

Úrnőmnek persze volt egy kis elegáns jachtja. Hasonlóan a többi magas rangú hölgyhöz, ezen hajókázhatott a Boszporusz vizén. Nem használta túl gyakran, terhesen ugyanis nagyon könnyen rátört a tengeribetegség. Miközben a kikötőben hiába kerestem a megfelelő hajót, a flotta ellátótisztjei egyre több pénz ígértek, ha rendelkezésükre bocsátanám úrnőm jachtját. Szinte láttam magam előtt a szultána lelkesen kipirult arcát, ahogy hazafias eltökéltségével igent mond a felkérésre. Jó oka volt annak, hogy a nőknek a hárem falain belül kell maradniuk.

Visszautasítottam az ajánlatokat. Nem volt szükség túl sok képzelőerőre ahhoz, hogy lássam magam előtt, mi történne az elegáns kis hajó bársonyborításával és gyöngyház

berakásaival, ha csak egyetlenegy szállítmány tüzérségi zsírt vagy lyukas liszteszsákot szállítottak volna ki rajta a flotta hajóihoz. Mindez persze nem segítette elő, hogy megtaláljam a megfelelő vízi járművet. Úrnőm hajócskája ugyanis teljesen alkalmatlan volt arra, hogy hosszabb útra induljunk vele.

Természetesen külföldi hajók is horgonyoztak a kikötők távolabbi részein. Igyekeztek messzire elkerülni a hadihajókat, és megpróbálták láthatatlanná válni, nehogy felkeltsék Piali pasa gyanúját. Végzetes lett volna, ha bárki azt gondolja róluk, hogy a hadiflotta után kémkednek. Fel sem merült bennem, hogy felfogadhatnám az egyiket. A szultánok véréből való hercegnőt semmiképpen nem engedném fel egy hitetlen fedélzetre. Végül azonban növekvő kétségbeeséssel Perában, a külföldiek kikötőrésszében találtam magamat. Már sajgott a lábam, mert rég elszoktam attól, hogy órákon át kutyagoljak. Felfedezőutam a kikötőben semmilyen eredménnyel nem járt.

Ahol két hajó között akárcsak egy lépésnyi vízfelület is csillogott, ott partra vetett halászok álltak. Bárkáikat elkobozta a flotta. Halászat helyett horgásztak. Fekete mellényük alól éles pengék lógtak. Kampók, pikkelyezők és kések. A múlt heti fogás zsákmányainak belsősége ott lebegett a lábuk előtt a szürkészöld hullámok hátán. Ez adta

meg a környék jellegzetes, állandó bűzét. A nyers hal szaga rühes macskák seregét vonzotta ide, akik megpróbálták megkaparintani a zsákmány egy részét.

Csakhogy az ilyen szag számomra akár a szülőanyám illata is lehetett volna. Mintha egy hercegnő hozománya csillogott volna előttem. Lenyűgözött a hatalmas kosarakat megtöltő, ujjnyi nagyságú *hamszi*, vagy ahogy otthon mondjuk, a szardellák látványa.

A zsákmány annyira friss volt, hogy ha belemarkoltunk, a kezünkben még vergődött a hal. Az apró jószágok szeme kiguvadt, és tágra nyílt szájukra ráfagyott a halál döbbenete. A halászok nyársra húzták a kiválasztott halakat. Ez persze még több vonaglással járt. Utána megsütötték a serpenyőben, izzó szén fölött. Kis idővel később csodálatos, aromás illat áradt a halacskák füstös, megfeketedett húsából. Ízük édesebb volt számomra az anyatejnél.

A tenger látványától igencsak megéheztem. Két *sisnyársnyi* halat is felfaltam. Az ételt nagy pohárnyi mentás joghurttal öblítettem le. A joghurtkereskedő a derekára kötött kendő sarkával törölte tisztára az előző vendég poharát, hogy nekem is töltsön, amikor az illető odafordult hozzám, és bemutatkozott.

– Még egy-két nap, és már nem fogsz tudni így enni meg

inni, igaz? – kérdezte és rám kacsintott.

– Igen, a *ramadán* – bólintottam. Nem tudtam mire vélni, hogy kacsintással hozta szóba a hamarosan kezdődő szent hónapot. Persze lehet, hogy csupán egy ideg rángatózott a szeme sarkában.

– Igen – felelte óvatosan a férfi, mintha csak azt mondta volna, „úgy értelmezed a szavaimat, ahogy akarod”, majd megismételte, amit mondtam. – Igen, a *ramadán*.

Miközben a hajókat meg persze elsősorban a tenger elringató hullámzását bámultuk, beszélgetni kezdtünk, és lassacskán megértettem, hogy mi is járhatott új ismerősöm fejében.

A tengeri kalmárok kevert nyelvét használtuk. Beszélgetőtársam nem titkolta, mennyire meglepte, hogy *hadim* létemre beszélem a Földközi-tenger kikötőiben jól ismert, török, arab, görög és olasz szavakból álló közvetítő nyelvet. Persze nem tudtam volna kizárni, hogy ez a fickó a maga együgyűségében azt hitte, valójában ezt a korcs, kevert nyelvjárást beszélik a török szultán udvarában is, hiszen külföldiként nem juthatott messzire a víz- és a rakpart közötti keskeny sávból.

Nem volt nehéz kitalálnom, hogy hova valósi. Ha nem tudott egy szót, akkor az olasz kifejezést használta. Sístergő

kiejtése elárulta, hogy Liguria gyermeke, és amilyen fülsértően használta a mássalhangzókat, még pontosabban a helyére tudtam tenni. A fickó genovai volt. Miközben szülőföldem ősi ellenségének jellegzetes nyelvjárását hallottam, minden magánhangzó fájdalmas ökölcsapást mért a lelkemre. Pontosan ugyanilyen nyelvjárást beszélt az a gazember is, aki a férfiasságomat lemetszve megfosztott az életemtől. Az áruló genovai török földön Szalah ud-Dinnak nevezte magát. Elég ironikus volt ez a névválasztás. Persze a genovaiakat Velence hagyományainak megfelelően már azelőtt is utáltam, akárcsak a családom minden tagja.

Ennek dacára sem engedtem meg, hogy a múlt emlékei befolyásolják mostani viselkedésemet. Mindig is rettegettem attól, hogy valaki rájön, mi voltam azelőtt. Új ismerősöm semmi kivetnivalót nem talált abban, hogy mi vagyok, pedig a fajtájából nagyon sokan lenézik az eunuchokat. Vagy talán csak nem ismerte fel, hogy milyen ruhát viselek?

Ekkor azonban felismertem egy rejtett összefüggést. A fickó ugye azt mondta, hogy Giustinianinak hívják. De hát ez azt jelenti, hogy akkor ő nem is igazi genovai! A neve alapján Hiosz szigetéről származott. Hódító Mehmet győzelmei óta ez a földdarab volt Genova egyik utolsó napkeleti végvára.

A szigeten élő itáliai származású hiosziak kivétel nélkül

Giustinianinak hívták magukat függetlenül attól, hogy a gyarmatot létrehozó család leszármazottjai voltak-e vagy sem. Nevük nagyon úgy hangzott, mintha a család gyökerei a Római Birodalom idejéig nyúltak volna vissza. Persze ebben nem lehettem biztos. Akárhogy is legyen, a közös elnevezés azt a látszatot keltette, mintha a sziget és az ott működő kereskedelmi szervezetek egy nagy család tulajdonában álltak volna. Itt, a napkeleti vizeken komoly tényezőnek számítottak.

Gyorsan kiderült, hogy igazam volt. A híoszi elmesélte, hogy rögtön azután kifutott a tengerre, hogy a jó idő hajózhatóvá tette a vízi útvonalakat. Elkísérte hazájának nagykövetét a fővárosba. A diplomata azért érkezett, hogy kifizesse a sziget éves adóját a Fényes Portának.

– A nagykövet igazából tárgyalni akar – avatott bizalmába Giustiniani. – Még az uzsorások segítségével sem lehetne előteremteni azt az irdatlan összeget. Híosz egyszerűen képtelen volna kifizetni a negyvenezer dukátnyi tartozását.

Hangosan álmélkodtam és kifejezésre juttattam az együttérzésemet. Közben arra gondoltam, hogy bizonyára rosszul hallottam az összeget. Képtelenség, hogy ennyivel tartozzanak.

Rokonszenvemét látva Giustiniani felbátorodott.

Elmesélte, hogy kevesebb, mint száz esztendővel korábban kényszerültek először egy marék ezüstért megvásárolni a törökök jóindulatát. Az eltelt időszak alatt azonban évről évre nőtt a védelmi pénz összege. A negyvenezer dukát úgy jött ki, hogy három éve nem tudták kifizetni az igencsak megduzzadt adójukat. Külön gondot okozott, hogy míg Híosz lakói a hagyománynak megfelelően a keresztény naptárat használták, addig a Fényes Porta a muszlim időszámítás alapján követelte a fizetséget, és így a szigeten élőknek évről évre egyre kevesebb idejük maradt az adósság előteremtésére. A muszlim esztendő ugyanis valamivel rövidebb volt.

– Habozás nélkül elárulom neked – hiszen most már tényleg képtelenség volna eltitkolni –, hogy az elmúlt évek során igencsak ránk járt a rúd. Nem hoztak gyümölcsöt a befektetéseink. Egyetlen Giustiniani sem örül annak, hogyha a saját pénzes zacskójából kell kifizetnie az adót ahelyett, hogy az uzsorások pénzét adná tovább a törököknek.

Az obszidián színű szem ismét kacsintott. Ekkor már felfigyeltem a füléből lógó aranykeresztre is. Nem tudtam eldönteni, mire számít a híoszi. Együttérzésre, vagy arra, hogy a pártjára állok?

Ezek szerint a fülem nem csapott be. Tényleg negyvenezer

dukáttal tartoztak. Képmutatás volt az egész ragaszkodás az ősi hagyományokhoz, a régi becsülethez. Amikor nagybátyám hajója befutott Hiosz mosolygó szájra emlékeztető öblébe, kapitányunk mindannyiszor figyelmeztetett arra, hogy vigyázzunk a szánkra, és ne szidjuk Genovát a kikötői kocsmákban. Persze már akkoriban is jó pár rémhírt hallottunk:

– Igyatok legények, amíg tehetitek. Nemsokára ebből a kikötőből is ugyanúgy eltűnik az alkohol, mint a Török Birodalom többi részéről.

Úgy tűnt, hogy az ilyesfajta szóbeszédnek lassan valóra válnak. Genova csak névleg volt az izmiri partvidék gazdag és stratégiaileg fontos helyen fekvő szigetének az ura. Hiosz igazából a törököké volt, bár még nem hódították meg. Persze befogtam a számat. Eszem ágában sem volt politizálni. Inkább a hajókról beszélgettünk.

– Ó, úgy látom, te aztán remekül értesz a vízi járművekhez.

Giustiniani ekkor már saját hajóját, a meglehetősen fennkölt nevű *Vízkeresztet* mutatta meg nekem. Óvatlanul elejtettem néhány megjegyzést, ami miatt a tengerész elgondolkodva vakargatta az állát, és legalább olyan figyelmes tekintettel próbált meg fölmérni engem, mint ahogy én szemléltem a vitorlás vízvonalát. Egyből

megértettem, hogy a hajón alig volt rakomány. Magasan kiemelkedve táncolt az Aranyszarv-öböl cseppet sem ragyogó, szemetes vizében. Magára a hajóra nem lehetett volna egy rossz szavam sem. A deszkák közötti rést gondosan beszurkozták. Szépen csillogott a hajótestet borító szurok és faggyú is.

Vajon mi járhatott a tengerész fejében, amikor az államra pillantott? A képem ugyanolyan sima és szőrtelen volt, mint az ő hajója. Végül csak nem bírta tovább, és kibökte:

– A tengerészt kiveheted a vízről, de a tengert sosem lehet kivenni a hajós...

Olyan pillantással válaszoltam, amitől megdermedt, mint egy európai folyó karácsony idején. Csak hát nem titkolhattam el elismerésemet, hiszen a kapitány jogosan volt büszke kis hajójára. A jármű, bár nem volt túl nagy, és a mérete éppen csak hogy meghaladta egy karavella nagyságát, mégis éppen olyan erősnek tűnt magas felépítményével, mint a legjobb északi teherhajók.

– Felmerült már benned, hogy eladd? – kérdeztem tökéletes török kiejtéssel. – Mivel ha ez jár a fejedben, akkor ki kell ábrándítsalak. Ne vesztegesd rám az idődet. Nem akarok...

– A Megváltó anyjára mondom, eszem ágában sincsen

eladni! – kiáltotta Giustiniani. Felháborodottsága megerősítette azt, amit eddig is sejtettem: egy olyan igazi tengerésszel beszélgetek éppen, aki előbb adná el a saját édesanyját, mint a hajóját.

– Várom, hogy történjen valami – magyarázta, amikor már megnyugodott. – Abban reménykedem, sikerül annyi rakományt összeszedni, hogy megtöltsen a rakteremet. Akkor ugyanis már megérné felhúzni a horgonyt és kihajózni.

Életem során éppen elég időt vesztegeltem én is ugyanígy különböző kikötőkben, hogy átérezzem a baját.

– Még egy-két nap, és itt van a nyakunkon a ramadán – folytatta a híoszi. – Egyetlen keresztény sem remélheti, hogy egy jó hónapon át bármi is történik. Nincs üzlet, amíg esténként eldördülnek azok az átkozott ágyúk.

Már megint rám kacsintott!

Csak hogy nekem a fejemben már egészen más gondolatok kergették egymást. Híosz ugye igazából nem is volt külföldi kikötő, hiszen ott feküdt egy karnyújtásnyira Izmiről. Ebben biztos voltam. Ha pedig a kapitánynak rakomány kell...

Elhadartam az elképzelésemet.

– Szóval *mégiscsak* hajót keresel – mosolygott a tengerész, és a fülében boldog táncot kezdett a kereszt.

– Csak az odaútra. Kapitánnyal és révkalauzzal. Az úrnőm

számára.

– Sajnálom. Túl sok már a rakományom. Annyi minden van a raktérben, hogy már nem tudnék felvenni egy ilyen előkelő utast. Csupán rakományt keresek még.

Egy pillanatig azt hittem, hogy alkudozni kezdtünk. Akkor és ott szinte tökéletesnek tűnt a *Vízkereszt*. Ennek dacára úgy tettem, mintha elfogadtam volna az érveit. Nem titkoltam el a csalódottságomat, hanem inkább a tengert bámultam. A nagy víz sosem hagy cserben.

A *Vízkereszt* orra előtt éppen megpakoltak egy rakodóbárkát. Az ormótlan jármű nemsokára elindult egy távolabb horgonyzó francia gálya felé. A külföldiek rakpartja ugyanis olyan szűk volt, hogy a hajóknak csupán egyharmada tudott horgonyt vetni a támfalak mellett. Ekkor már sejtettem, hogy az összes épkézláb tengerész a török hadihajók fedélzetén szolgál. A bárkában ülő fickók igencsak tapasztalatlanok voltak. El nem tudtam volna képzelni, hogyan sikerült eljutniuk egészen idáig, és mégis miként akarnak visszatérni francia földre. Bizonytalan mozdulatokkal rakták meg a kis szállítóhajót. Az evező majdnem kiesett a kezükből, és a kötelekhez sem értettek.

Végül nem bírtam tovább bámolni a szenvedésüket. Otthagytam a híoszt, hiszen a párbeszédünk nyilvánvalóan

zsákcúba futott, és ösztöneim szavára hallgatva odaléptem a botcsinálta hajósokhoz. Segítettem nekik kibogozni az egyik összegubancolódott kötelüket.

Amikor visszatértem a *Vízkereszt* gazdájához, a kapitány szégyentelen ámulattal bámult. Ezen nem csodálkoztam, mert eléggé furcsa látványt nyújthatott, ahogy az eunuchok szoknyáját viselő alak felkapja a durva köteleket. Némán összeszidtam magamat, mert ráébredtem, hogy nem voltam elég óvatos. Túl ügyesen kezeltem a köteleket. Ha kiderülne, hogy mi voltam korábban, még inkább szégyellni kellene jelenlegi helyzetemet!

Csakhogy a gúnynak nyomát sem láttam a híoszi olajfekete szemében.

Új barátom ekkor már arról beszélt, hogy a hajója rakterét megtöltő áruja nagy részét valószínűleg át tudná adni a honfitársainak. Gyorsan felsorolta, hogy mi van már a hajója gyomrában. Kigondolta, hogyan vihetné el valaki más az árut a célkikötőbe. A töprengése ugyan nem igazán érintett engem, ám annál fontosabb volt a végkövetkeztetése:

– Igen, úgy vélem, eltekintve a Híosznak szánt fűszerektől, fel tudnék ajánlani neked egy üres hajót. Úgy hiszem, úrnődnek nem lenne ellenvetése, ha megállnánk a szigeten kirakni pár ládát, igaz?

- Amúgy is horgonyt vetnénk ott, nem? Útban Izmir felé.
- Pontosan. Az a pár láda meg néhány zsáknyi rebarbara és szegfűszeg a fedélzet végében csak nem zavarja az úrnődet.

Eunuch létemre nem volt helyénvaló ilyen nyíltan beszélni úrnőmről egy idegennek, aki ráadásul külföldi is. Az előbbi felvetésére válaszul a kapitány tudtára adtam, hogy Eszmehan a maga szerénységében semmilyen körülmények között nem menne le zavart kelteni a raktérbe. A hajós igazából észre sem fogja venni, hogy ez a hölgy is ott van a fedélzeten. Mintha csak a kedvenc háziállatomról áradoztam volna.

Így történt, hogy váratlanul a *Vízkereszt* fedélzetén találtam magamat. Talpam alatt megéreztem a tenger lágy hullámzását. Mintha szerető anyám ringatott volna.

Egy vagy két óra alatt megbeszéltünk minden részletet. Átalakításra volt szükség az utasok elhelyezéséhez. Valamilyen sátrat kell szereznem, hogy úrnőm zavartalanul élvezhesse a tengeri utazás szépségét, miközben senki sem zavarja a magányát. Elrendeztük, hogy hova kerüljön a csomagja. Megbeszéltük, mit fog enni. Egyeztettük, mikorra küldjem a kézműveseket, hogy elvégezzék a szükséges átalakítást. Gondoskodni akartam arról, hogy úrnőm a lehető legkényelmesebben utazzon, és meglegyen mindene, amire

csak szüksége lehet.

Őszintén szólva már akkor döntöttem, amikor megéreztem a talpam alatt a tengert. Miközben megbeszéltük a sok fontos részletkérdést, lélekben már valahol egészen másutt jártam. Valósággal remegtem az izgalomtól, ahogy a hullámok csendben ringatták a lábam alatt a fedélzetet. *Hangosan dübörgött a szívem, és csak az járt a fejemben, hogy hazajövök! Vár a tenger! A tenger!*

Aztán az öböl túloldalán, az Aja Szófia irányából felhangzott a müezzinek éneke a városban magasba törő számtalan minaret csúcsáról. Fájdalmas hangjuk ugyanolyan volt, mint a sirályok távoli rikoltozása. Annyira elmerültem lelkes gondolataimban, hogy cseppet sem törődtem az imára szóló hívással. A müezzinek csak annyira voltak fontosak, mint a sirályok.

Abban a pillanatban, amikor semmibe vettem a felhívást, és nem hajoltam meg a Mindenható akarata előtt, megfordult életem széljárása, és kezdetét vette a változás. Giustiniani már egész más hangnemben beszélt velem. Felvetett egy új témát. Már túlvoltunk az alkudozás nagy részén, amikor végre megértettem, hogy mire is célozgat. Ehhez nem kellett más, minthogy eszembe jusson, miről is híres még világszerte a kapitány szülőföldje.

Híosz ott feküdt közvetlenül a Török Birodalom kapujában. A sziget azonban ennek dacára is a keresztény nyugat szilárd része volt. A városban működött egy olyan közhivatal, amelyiknek az volt a célja, hogy hozzásegítsék a szabadsághoz a törökök rabszolgáit. Jacopo bácsinak és nekem sosem kellett félnünk, amikor horgonyt vetettünk ott. A híosziak csakis a keresztény rabszolgákat segítették. Nem egyengették volna az evezőinket húzó törökök útját. Ugyanakkor viszont nagyon is tisztában voltunk azzal, hogy a török hajók kizárólag a legádázabb vihar ellen menedéket keresve vetnének horgonyt abban az öbölben.

Ezenfelül az is közismert tény volt, hogy híoszi ügynökök járják a muszlim birodalmat, és ha valahol keresztény rabszolgára bukkannak, akkor megpróbálják megszervezni a kimentését. Egy menekülő rabszolga tüzet gyújtva az ázsiai partvidéken napkeltére eltűnhet a törökök birodalmából, ha jelzőfényére felfigyel egy híoszi hajós. A szigeten gondosan elrejtik az esetlegesen őt üldöző janicsárok elől. Ételt kap, nyugati öltözéket, és eljuttatják haza, rokonai keblére. A híosziak örültek a hálának, Jézus urunk és az ő Szeplőtelen Anyja áldásainak, de nem zárkóztak el az elől sem, hogy elfogadják azt a váltságdíjat, amelyet a foglyok családjai a törökök számára gyűjtöttek össze.

– Kellene egy első tiszt a hajómra – mondta Giustiniani kétértelmű mosollyal.

– Signore, egészen biztosan nem akarhatod, hogy egy eunuch legyen a jobb kezed – vágtam rá azonnal határozottan.

A kapitány megvonta a vállát. Zekéje kopott bőrborítása majdnem megérintette a fülbevalóját. Ezek szerint mégiscsak tudta, hogy mi vagyok.

– Ez csak azt jelenti, hogy nem veszítelek el téged úgy, ahogy az előző első tisztemet. Hihetetlen, de elszökött a kis ribancával! Úgy döntött, hogy a szuka két combja többet ér, mint a tenger, és az, hogy jut étel a tányérjába – magyarázta, és megvillant a szeme. – Nem hinném, hogy te hasonló bajba keverednél, igaz?

Ez annyira valószínűtlen volt, hogy még én is elnevettem magam.

– A jelenlegi helyzetben azonban nem menekülhetnék el – figyelmeztettem. – Piali pasa és a flottája bármelyik pillanatban forgószélként söpörhet végig a Boszporuszon.

– Persze, hogy nem – bólogatott Giustiniani, és újra kacsintott. Most már felfogtam, hogy mire fel ez a nagy kacsintgatás. Magam is ezt tettem, mert szinte megszédültem a csodálattól és a veszéllyel járó izgalomtól.

- Ramadán idején a törökök nem lesznek annyira éberek.
- Nem lesznek éberek, de annál jobban hajtja őket a sok pogány démon, ha esetleg megpillantják a menekülőket.

Bólintottam, és ismét rákacsintottam. Giustiniani ezt a beleegyezés jelének vélte. Elmondta, hogy Híoszon nemcsak a fűszert rakja ki, hanem engem is. Utána a hölgyemet elviszi Izmirbe, majd visszajön értem, hogy egy itáliai tengerész nadrágjában és zekéjében újra a hajóra szállhassak.

Nadrágban? – töprengtem. – De csakis buggyos szabásúban. Soha többé nem viselhetek olyan itáliai ruhát, amelyik rásimul az ágyékomra.

A kapitány arról is beszélt, hogy mindezért cserébe egész kevéssel is beéri. Csupán pár drágakövet kellene ellopnom az úrnőmtől. Akkor sem jött zavarba, amikor azt látta, hogy engem a rosszullét környékez már a lopás puszta gondolatától is:

– Figyelj, akkor három éven keresztül fizetés nélkül, ellátmányért dolgozol, és máris szabad ember vagy. Csupán arra kell ügyelnünk, hogy egy jó darabig kizárólag nyugat felé hajózzunk. Bizony, szabad ember leszel, ráadásul első tiszt. Ezenfelül egy napon te öröklöd ezt a hajót és mindent, ami rajta van, mivel rám odahaza csak leánygyermek várnak a feleségem oldalán.

Engem pedig az úrnőm... – gondoltam. Gyorsan elnyomtam a szívemben feltámadó, váratlan vágyakozást.

Már besötétedett, amikor kezet szorítottam a kapitánnyal. Nemcsak üzletet kötöttünk, de jó barátként váltunk el. A híroszi ígéretet tett arra, hogy időben és a tengerészek szabályainak megfelelően eljuttatja úrnőmet, a szolgálit és a holmiját Izmirbe.

A másik elképzeléssel kapcsolatban csupán ennyit mondtam:

– Majd még meggondolom.

Huszdik fejezet

– Édes Szűz Máriám! Tulajdonképpen kicsoda is a te úrnőd? – kiáltotta Giustiniani, amikor Eszmehan kényelme kedvéért átalakítottam a hajóját.

Valahogy rájött az igazságra, vagy kitalálta. Ezt abból tudom, ami később történt. Abban a pillanatban azonban csupán semmitmondóan mosolyogtam, ahogy az egy jól nevelt eunuchtól elvárható volt. A kapitány kérdésére adható válasz a titkom maradt. Boldog voltam, mert tudtam, hogy Eszmehant örömmel tölti el az utazás.

A tengeri utat megelőző egy hét során rengeteg dolgot kellett elintéznem. Pár apróságot megfontolatlanul vettem meg. Ezek közül a legvalószínűtlenebb tűnt a leghasznosabbnak. Rengeteget kellett alkudoznom az ácsokkal, a kárpitosokkal, a teherhordókkal és az élelmiszerkereskedőkkel. Miközben a bazárt jártam, észrevettem egy török tengerészt. Az Aranyszarv-öböl partján, a gabonakereskedők kikötőjének sarkában egy jókora kopott,

szürke vászondarabot terített le a földre. Erről árulta kevéske holmiját. Arra gondoltam, hogy valószínűleg bármelyik pillanatban hajóra kell szállnia, és mielőtt engedelmeskedne a kapudán pasa parancsának, igyekszik mindent, amit csak lehet, pénzzé tenni. Ráadásul a lehető leggyorsabban akart megszabadulni a portékáitól. Nem akart átmenni a bazárba, hiszen már nyakunkon volt a ramadán ünnepe és a nagy víz török oldalán mindenki igyekezett a lehető legkevesebbet mozogni. A böjttel járó éhezés legyengítette az embereket. Én is olyan kábult voltam, mint mindenki más. Megtorpantam, és egy pillantást vetettem a tengerész kínálatára. Ha átmentem volna a bazárba, ott egészen biztosan számos más tengerjárót találtam volna, akiktől némi alkudozás után jóval olcsóbban vásárolhattam volna meg az ilyen apróságokat. Vagy rábukkanhattam volna egy zálogházra is. Annak tulajdonosától gond nélkül beszerezhettem volna mindent, amire csak szükségem volt.

Igazából nem is akartam semmit sem venni. Csakhogy a kopott nadrágot viselő, törökülésben a vászondarab szélén kuporgó férfi térdei mellett egy ezüstkereszt, egy muranói üveggyöngyökből készült rózsafüzér, egy fából faragott ivókupa, egy varrókészlet, egy ár és egy bőrborítású könyv hevert. Kétség sem férhetett ahhoz, hogy egy nyugati

tengerész holmiját látom. A nagybátyámnál is pontosan ugyanezek a holmik lehettek, amikor elnyelte a víz. Igaz, az ő holttestét senki sem rabolta ki.

Képtelen voltam ellenállni a csábításnak. Megálltam és alaposan megbámultam a kínálatot. Mögöttem halkán zúgott a kikötőben hullámzó tömeg. A járókelők úgy kerültek ki, ahogy a vízcseppek is lecsúsznak a kacska faggyús tolláról. Kirántott kardként szisszent a hátam mögött a gabonás zsákokból kiömlő búza. Iszonyatos erőfeszítéssel járt élelemmel ellátni a török hadiflottát, és persze a birodalom fővárosáról is gondoskodni kellett. Az árusok között a keményre taposott talajon hangosan csattogtak a szandálok. Én azonban ugyanolyan kevésbé törődtem e zajokkal, mint az alkudozó kalmárok mormolásával.

Egy zajra viszont nagyon is odafigyeltem. Valósággal elvarázsolt az árbocok recsegése és a kötélzet suttogása. Végigfutott a hátamon a hideg. Így érezheti magát a startjel felhangzása előtt egy versenyló is. Mintha a kikötőben sorakozó vitorlások kötélzete az én nevemet ismételtette volna:

– Giorgio, Giorgio.

Abdullah? Ő meg kicsoda?

Igazából nem is alkudoztam sokat. Megvettem a könyvet a

tengerésztől. Azt gondoltam, hogy a kitett áruk közül ez volt a legkevésbé kelendő. Az ezüstkeresztet be lehetett olvasztani. A rózsafüzér millefiori üvege csillogásával minden hit követőjét elbűvölte. Az Aranyszarv-öböl innenső oldalán azonban semmit sem ért a szakadt táblájú, sószitta bőrbe burkolt könyv. Csupán az lelhetett benne az örömét, aki el tudta olvasni a szegletes itáliai betűket. Az ilyen ember számára igazi kincset jelentett a könyv.

Egy pillanatra kinyitottam a könyvet és belenéztem. Az impresszum szerint Aldus Manutius, egy híres velencei kiadó munkáját vettem meg. Homéroszt, mégpedig új fordításban. Utána gyorsan távoztam a gabonapiacról, mert el akartam kerülni, hogy a török kalóz az arckifejezésemből rájöjjön, hogy túlságosan is olcsón adott el nekem valami értékeset.

A könyvet természetesen saját magamnak vettem. Így akartam megőrizni anyanyelvemet, az örökségemet, miközben teljes erőfeszítéssel azért küzdöttem, hogy felépítsem úrnőm jövőjét. Csakhogy az életem összekuszálódva egybefolyt az övével. Nagyon sok dolgom volt, ezért nem ügyelhettem minden részletre. Az úrnőm azonnal észrevette, hogy a neki vásárolt új portékák halma mellett ott hevert ez a kiadvány is.

– *Abdullah*, ez meg micsoda? – kérdezte tőlem.

Nem árulhattam el neki, hogy milyen hátsó szándék vezérelt. Giustinianival minden egyes találkozásunk alkalmával újabb részleteket dolgoztunk ki. Amióta csak megismertem úrnőmet, azért könyörögtem neki, hogy tanuljon meg egy kicsit olaszul. Többször is tanújelét adta, hogy érdeklő szülőföldem nyelve. Éppen ezért most úgy tettem, mintha ezért vettem volna meg a könyvet.

Őszinte meglepetéssel tapasztaltam – és ez az érzés hamarosan tiszta örömmé változott –, hogy a könyv felbukkanása felébresztette a kíváncsiságát. Ekkorra már tudtam, hogy a szultán unokája a legcsekélyebb erőfeszítés nélkül képes elismételni azokat a kifejezéseket, versikéket és közmondásokat, amelyek időnként anyanyelvemen csúsztak ki a számon. Gyakran énekeltem neki. Altató- és népdalokat, amelyek teljesen váratlanul bukkantak fel az elmém mélyéből. Eszmehan ezeket is megtanulta kívülről, és jól értette a szókincsüket. Egyszer sietve lerajzoltam neki a latin ábécé betűit. Ezek nagy részére is emlékezett. Az Itáliában használt betűk elszánt tömbjei cseppet sem hasonlítottak a török, az arab és a perzsa nyelv kacskaringós indáira. Úrnőm ezen a három nyelven értett és olvasni is tudott.

Miután vitorlát bontottunk, rájöttem, hogy korábban rosszul ítélt meg a fiatal nőt. Azt hittem, hogy semmi sem

érdekli és kicsit talán buta is. Valójában a terhességek valósággal elemésztették. Megviselték a szívét és a lelkét is. Két szülés között pedig nagyon kevés idő telt el. Most nem volt terhes. Minden tőlünk telhetőt megtettünk azért, hogy Allah akaratának megfelelően úrnőm újra gyermekáldás elé nézhessen, ám képtelenség lett volna ennél gyorsabb mozgásra ösztökélni a hajót, vagy rávenni a szeleket arra, hogy erősebben fújjanak. Semmi esélyünk sem lett volna arra, hogy Szokoli pasát elszólítsuk a szultán szolgálatából. Úrnőm éppen ezért úgy engedte át nekem magát, mint a mennyek akaratának. Néha megijedtem attól, ahogy mostanában viselkedett. Üres méhében nem fejlődött új élet. Minden figyelmét nekem szentelte. Emiatt már az első pillanatban sem haragudtam meg rá, később pedig kifejezetten vágytam az érdeklődésére. Ezenfelül pedig hogyan lehettem volna féltékeny azokra a szerencsétlen sorsú kis embriókra, akik azelőtt annyira lekötötték az úrnőm figyelmét?

Ráadásul egészen különleges időszakban keltünk útra. Nem csupán arról volt szó, hogy mind a kettőnket izgalommal töltött el a tengeri utazás. A szent hónapban, ramadán idején bontottunk vitorlát. Ilyenkor minden igazhitű böjtöl. Fel sem merült annak a lehetősége, hogy Eszmehan esetleg kivonná

magát a vallásos előírások betartása alól. Az igazhitű utazóknak azonban nem kell böjtölniük, és ugyanez a kedvezmény vonatkozik a terhes asszonyokra is. Úrnőm az elmúlt három év során gyakorlatilag folyamatosan terhes volt. Jól tudta, hogy az így elmulasztott böjti napokat később majd be kell pótolnia. Csakhogy Eszmehan abban reménykedett, hogy a közeljövőben újabb terhesség vár rá. Éppen ezért nem akarta elcsúsztatni a böjtölést. Úgy tűnt, hogy most van rá a legmegfelelőbb alkalom.

Az elmúlt három esztendő alatt a háztartás többi tagjával együtt én is betartottam az előírásokat. Így akartam örömet szerezni úrnőmnek, aki terhesen nem vehetett részt ebben az áldással járó tevékenységben. Ebben az évben együtt böjtöltünk. Napkeltétől napnyugtáig egyetlen falat étel, egyetlen korty víz sem csúszott le a torkunkon. Giustiniani hiába kacsingatott rám, nem ettem titokban. A szent hónap megszállottá teszi a hívőket. Különösen akkor, ha nem egyedül, hanem valakivel közösen böjtölünk. Olyannal, akit szeretünk.

Az utazás nagyon is kellemesen indult. Megfontolt nyugalommal haladtunk a vízen. Össze sem lehetett volna hasonlítani sebességünket korábbi utazásaimmal, amikor egy kereskedőhajó fedélzetén szolgáltam. Nagyon jó

körülmények között haladtunk. Megálltunk az összes part menti kikötőben. Ha pedig úrnőmön a tengeribetegség jelei mutatkoztak, akkor azonnal horgonyt vetettünk. Minden érdekességet megnéztünk a parton. A horgony esténként is elmerült a hullámok alatt. A szolgák így rendes tüzet rakhattak, hogy este tápláló ételekkel pótolhassuk mindazt, amit a nappali böjt során elvesztegettünk. Képtelenség lett volna ilyen kiadós vacsorát főzni, hogyha hajónk feszülő vitorlával táncolt volna a hullámok hátán.

Többször is előfordult, hogy napközben több időt töltöttünk kint a parton, mint a vízen haladva. A ki- és a beszállás komoly szervezést igényelt. Először is gondoskodnom kellett arról, hogy a tengerészek lemenjenek a fedélközbe vagy a hajó tenger felőli oldalára, majd segítettem Eszmehannak lemászni a *Vízkereszt* mellett lebegő bárkába. Úrnőm természetesen fátylat és kendőt viselt. Mivel nem akartam, hogy ismeretlen férfiak társaságába kerüljön, ezért én eveztem ki vele a partra, miután aznap már elvégeztem a fedélzeten minden komolyabb feladatomat. Általában elkísért minket az úrnőm egyik vagy másik cselédje is. A legjobban mégis azokat a kirándulásokat élveztük, amikor csak mi ketten mentünk ki a szárazföldre.

Úrnőm társaságában Kis-Ázsia partvidéke sokkal

barátságosabb és lényegesen nőiesebb volt annál, mint amire a múltamból emlékeztem. Eszmehan sosem fürdött meg a tengerben, ahogy én tettem gyermekkoromban. Eltekintve attól, hogy erkölcstelenségnek tartotta az ilyesmit, úrnőm meggyőződéssel állította, hogy a termékenysége rovására menne, ha sós vízben úszkálna, miközben még nem ért véget a szülést követő tisztátalan időszak.

Az éhségtől mind a ketten szédültünk kicsit. Együtt olvastunk „Trója büszke történetéről” és „Fehérkarú Helénáról”. A sors akarta úgy, hogy miközben a könyvet tartottuk az ölünkben, a valóságban is ott jártunk Ilium tavaszi mezőin. Olvashattunk Pénelopé megingathatatlan odaadásáról, Poszeidón iszonyatos haragjáról, miközben az ősi istenség és a najádjai ott voltak alattunk a hullámok mélyén. A távolból mintha csak Létó szőke hajú fiának dobját hallottuk volna.

A ramadán miatt jóval több dolgot csináltunk éjjel, mint egyébként. Napközben aludtunk és böjtöltünk. A tűzveszély miatt a sötétben nem gyújthattunk lámpást, hogy a fényében olvassunk. A sötét azonban nem korlátozta úrnőmet abban, hogy minél többet tudjon meg a múltamról... és *rólam*.

Homérosz egyetlen versét sem tudtam kívülről, ám gyermekkoromban egy felettébb szigorú magántanárt

fogadtak fel mellém, aki rákényszerített, hogy felmondjam Dante sorait. Úrnőmnek persze nem a pokol bugyrait írtam le rímelő sorokkal. Hiszen a költő Mohamed prófétát közvetlenül Iskarióti Júdás mellé száműzte. Kettőnk sorsához azonban nagyon is illett Francesca di Rimini és kedvese, Paolo inkább együttérzésre okot adó, mintsem elítélendő története. A szerelmesek arra ítéltettek, hogy soha ne legyenek egymásé. Legalábbis nekünk így tűnt, mikor az éhség miatt eluralkodott rajtunk a melankólia. Ezmehan olyan sokszor elmondatta velem ezeket a versszakokat, hogy a végén már ő maga is kívülről tudta a sorokat:

*Megtudtam, hogy olyanra háromolna
e büntetés, ki vétkezik a husban.
és kéjt keres, bár abból kára volna.*

*S mint búsan szólva szállnak őszi darvak
légben magukból hosszú sort kötöztén:
úgy sírtak itt ez árnyak únt siralmat.*^[1]

Hiába kínozták azonban Francescát, a lány semmit sem bánt meg, nem kért bocsánatot, csak ezt mondta:

*Szerelem, szeretettnek szörnyü métely
szivemet is nyilával úgy találta,*

hogy látod, itt se hágy keserve még el.^[2]

Ha valamivel jobb volt a kedvünk, vagy már nem tudtam beszélni a fáradtságtól, Eszmehan kedvenc perzsa költőit idézte:

Ébredj! Táljában napkeltével itt van az éjszaka.

Eldobta a követ és elűzte az ég sok csillagát:

Íme! A napkelet vadásza megragadta

Fényből szőtt pányvájával a szultán tornyát.

Jöjj velem, oda, hol a mező terem sok virágot.

Ahol fű választja el a termőföldtől a sivatagot,

Ahol elfelejtjük, ki a szultán és ki a rabszolga,

És együtt érzően gondolunk Mahmud szultánra.

A fa árnyékában a könyv költeményekkel van tele,

Egy kancsó bor, egy darab friss kenyér... és te.

Mellettem dalra fakad a vadon.

Ó, az erdő most már földi paradicsom!

Mi persze nem vihettünk magunkkal kenyeret, amikor kora reggel vagy késő délután kószálva útra keltünk, hogy felfedezzük a partvidéket. A borral teli edény pedig végképp nem jöhetett szóba. Csakhogy a közös nélkülözés és az, ahogy együtt lemondtunk az evésről és az ivásról, olyan

áldott összetartozás érzésével ajándékozott meg minket, amit nehéz volna elmagyarázni olyan valakinek, aki személyesen nem élhette át ugyanezt. Nem egyszer előfordult, hogy a keresztény hajó legénységének valamelyik tagja megpróbált egy kis ételt odacsúsztatni nekem, miközben az úrnőm aludt és a nap magasan ragyogott az égen.

– Megérezni a leheletemen – hártottam el az ajándékot és persze köszönetet mondtam nekik.

Ha titokban ettem volna, sokkal többet veszíthettem volna el annál, amit az úrnőm megérez. A költő lemond az egyszerű, rímek nélküli beszéd szabadságáról, ugyanakkor szinte különösebb erőfeszítés nélkül feljut a költészet ékesszóló magaslatára. Ugyanígy hatott rám az éhség és mindaz, ami összekötött Eszmehannel.

Olyanok voltunk, mint amikor egymásra talál egy kettészakított lény két fele. A saját nemünk képviselőjeként ő is, én is csődöt mondtunk, ám így együtt váratlanul tökéletes egészet alkottunk. Talán éppen így jöhetett létre az egységünk. Úrnőm társaságában gyakran szállt meg csodálatos nyugalom. Amikor együtt voltunk, nem tartoztunk a férfiak és a nők közé, hanem egyforma emberi lényekként léteztünk.

Egyik este kézen fogva sétáltunk a dereglye felé. A költő,

Hajjám Paradicsoma sokkal valószínűbbnek tűnt elménkben, mint az égetően forró, friss kenyér. A kietlen sziklák közötti termőföldön jácint és szellőrózsa virágzott. A sűrűsödő félhomályban nehéz volt felfedezni szirmaikat. Az illatuk azonban elárulta őket. A zöldbe borult világba kezdett visszatérni az élet, hiszen látszólag elmúlt már a tél. Önkéntelenül is a húsvét, a feltámadás jutott az eszembe. Nem tudtam uralkodni a nyelvemen. Beszélni kezdtem és akkor sem hagytam abba, amikor könnyek csorogtak végig az arcomon. Boldog voltam, hogy a félhomály jótékonyan eltakart úrnőm elől.

– Mit gondolna a nagyapád? – mondtam, mert úgy éreztem, hogy bocsánatot kell kérnem a viselkedésemért. Haragudtam magamra, hogy ennyire elmerültem a boldogságban és a reményben, amikor az értelem hideg szava arról beszélt, hogy e két érzelemben soha, de soha nem lehet részem.

– Ezt meg hogy értetted? Mi az, hogy mit gondol a nagyapám? – kérdezte Eszmehan kacagva. Jókedvűen megcsiklandozta az oldalamat.

– De hát én most az *Il Paradisót* idéztem neked. Rajongva beszéltem a keresztények szokásairól és hitéről.

– Mégis mire való a hárem, ha nem arra, hogy megőrizze az

ilyen titkokat? – válaszolta úrnőm. Lehajolt és letépett egy újabb jácintot. A virágot beletűzte göndör hajamba. Nem viseltem a turbánomat.

– Miről beszélsz, úrnőm?

– A hárem már csak ilyen. Odabent, a szívünk közelében tarthatjuk az efféle dolgokat. A falak mögött nem érintheti meg őket Allah árnyéka.

E szavakkal a tenyerét a mellemre szorította, arra a pontra, ahol megőrizhetem a titkokat.

Az okoskodó tudósok távol tartották magukat a hétköznapi élet gondjaitól. Az ő példájukat követtem, amikor rákérdeztem egy érdekes kifejezésre:

– Allah árnyékáról beszéltél az imént. Ugye, ha nem tévedek, akkor ezt a kifejezést a sivatagban lakó araboktól vettétek át, akik számára minden árnyék áldást jelent? Mi azonban éppen csak, hogy túljutottunk egy zord télen. Az árnyék nem számít egyértelműen kedvező dolognak. Mondd csak, úrnőm...

E szavakkal ismét megragadtam a kezét.

– Attól félek, hogy eretnekséget beszélsz.

– És ha ezt teszem, ki tudna róla? – méltatlankodott Eszmehan. Közelebb hajolt hozzám, hogy a fülembe suttoghassa a szavait. Kibontott göndör tincseim

megérintették az orrát és az ajkait. – Csupán az eunuchom. Allah szolgája. Egyetlen teremtett lélek sem rajta kívül.

Aztán eljött az ideje annak, hogy a helyére tegyem a turbánomat, feladjam úrnőmre a fátylait, és az éjszakai sötét beállta előtt visszatérjünk a világba. Miközben eltakartam arcát az emberek tekintete elől, hagytam, hogy az ujjaim elidőzzenek bájos vonásain. Éhes vágyakozás töltött el, hogy láthassam kedves arcvonásait és szemében a jókedv szikráit. Az sem csökkentette a lelkesedésemet, hogy a beálló sötétség mindent eltakart a szemem elől.

Képtelen voltam visszafogni magamat. Mielőtt arca elé engedtem volna a finom fátylat, közelebb hajoltam és egy csókot nyomtam kövérkés állán a parányi gödröcskére. Úgy éreztem, mindjárt lánggra lobbanok a szenvedélytől. Amióta megcsónkítottak, csak így mutathattam ki vágyaimat.

Arra számítottam, hogy össze fog szidni. Nagyon is rászolgáltam a feddésre. Bolondként viselkedtem. A szidalmak azonban elmaradtak. Ehelyett azt éreztem, hogy a pillanat tört részéig megszorította a kezemet. Utána pedig úrnőm elindult mellettem a vízpart felé. Olyan volt ő, mint azok a drágakövek, melyeket rövid időre elővettünk, hogy megcsodáljuk szépségüket, majd pedig mindet visszatettük a kincses ládikóba, hogy semmi se fenyegethesse a

biztonságukat.

Én is visszatértem vele az emberek közé. Két feladat is várt rám, hiszen én voltam a *Vízkereszt* első tisztje. Miközben a parton jártunk, megfeledkeztem arról, hogy egyre közelebb kerültem a szabadsághoz. Furcsa, de mind csekélyebb mértékben izgatott e nagy változás lehetősége.

Huszonegyedik fejezet

Híosz szigetének északi sarkantyúja jobb kéz felől bukkant fel. Olyan könnyedén lebegett a hullámokon, mintha nem is súlyos sziklák alkották volna. Csendes, szinte mozdulatlan vízen siklottunk. Nem is annyira a vitorlák ereje, hanem a lendület vitte a hajót a kikötő felé. Még csak egy jó mérföldnyire jártunk a szigettől, de máris megéreztek a szárazföld illatait. Akkor is felismertem volna Híoszt a fedélzetről, ha a törökök a férfiasságom helyett a szemem világától fosztottak volna meg.

A szél a déli Campos felől a virágzó citrus és a sűrű masztika kábító, erős illatát hozta magával. Az esti harmat miatt még erősebb lett minden szag. Alattam halkan recsegték a hajó gerendái. Remegés futott végig a kötélzeten, a hajó orra előtt pedig halkan sustorgott a víz. Az égbolt úgy zihált, mint a kovácműhely fújtatója, és valósággal ragyogott a kihunyó tábortüzek szívében izzó lángkék ragyogástól.

Csak nem kabócák hangja harsogta túl az összes többi zajt? Meglepődtem, mert túl korán volt még ahhoz, hogy ezek az apró állatok dalolva hívják egymást. Persze lehet, hogy Híoszon egész évben ilyenek a kabócák. A sziget körül zengő hangjukra pontosan úgy figyeltem fel, mint a börtön rozsdás kulcsának hangjára a fogoly. A rovarok éneke a szabadságot ígérte.

A várakozástól végigfutott a hátamon a hideg. Boldoggá tett a látvány és a sok zaj. Ugyanakkor viszont a sziget fővárosa meglehetősen kiábrándítónak tűnt. Úgy fogta körbe az öblöt, mint egy kopott, fehér vászongallér. A piros cseréptetők már rég kifakultak. Hosszú ideje senki sem meszelte ki újra a házak falait. Az épületek színe nem sokban tért el a környék fakó, barna és sárgás árnyalataitól. A házakat háromszögek és körök, valamint háromszög alakba rendezett körök és kör alakba rendeződött háromszögek díszítették. A szigeten mindig is ilyen rajzokkal ékesítették az épületeket.

Egyetlen pillantást kellett Híoszra vetnem és máris úgy éreztem, mintha egy olyan mohó kalmár küszöbén állnék, aki kénytelen volt újra és újra előnytelen üzletekbe belemenni, miközben az idők során lemondott mindenről, ami korábban közel állt a szívéhez. Végül annyira elszegényedett, hogy már

nem is emlékezett az egykori jólétre.

Én pedig erre a városra bízom a sorsom alakulását? Híosz fogja visszaadni a szabadságomat?

A hajó másik oldala felé fordultam. Az anatóliai szárazföld úgy aludt ott, mint a vándorcigányok bozontos bundájú medvéje, akit még nem ébresztett fel a tavaszi napsugár. Persze csak egy bolond gondolta volna a fenevadról, hogy megdöglött és már sosem fog életre kelni.

Összerezzenem, amikor meghallottam, hogy a szigeten felzendült a harangok hangja. *Megőrültek ezek?* – gondoltam halálosan megrémülve. – *Felébresztik a szörnyeteget. Ide fog jönni, hogy kiderítse, vajon mire készülünk.*

Giustiniani azonban nyugodt arc kifejezéssel lépett oda mellém. Megállt a hajó orrában. Közben elállt a szél. Már nem feszült a vitorlánk.

– Most van húsvét vasárnapja. Az eretnek görögök csak egy hét múlva ünneplik az övéket. Ezek itt a mi harangjaink. Csak nem felejtetted el? Megártott a sok ramadán? – kérdezte, miközben egyformán csillogott a szeme és a fülbevalója. – Ha nem zengenének a harangjaink, a törökök gyanakodnának. Jó nap ez arra, hogy újjászüless a keresztségben, igaz?

Bizonytalanul bólintottam. Tény, hogy az elmúlt időszakban az Eszmehannel töltött csodálatos napok során az

elmém egyre többször foglalkozott húsvét ünnepével. Ezt a vágyakozást az áruló genovai kése sem tudta kihasítani belőlem. Az egész sziget remegett a tavaszi vágyakozástól. Szinte már feleslegesnek éreztem a harangtornyokat. Aznap reggel elég volt egyetlen pillantást vetnem Híosz szigetére, és minden korábbinál tisztábban láttam, hogy mit is jelent húsvét csodája.

Lehetséges, hogy a kereszténységet is lemetszették rólam? Vagy talán a hitnek számos olyan részlete volt, melyekről teljesen megfeledkeztem egészen eddig a pillanatig, amikor újra emlékeztettek rájuk?

– Szóval itt az idő – folytatta a kapitány. Egy született parancsnok könnyedségével lökte el magát a korláttól. A gyakorlatias dolgok foglalkoztatták, nem a vallás kérdései. – Nos, első tisztem? Miért nem parancsolod meg a legényeknek, hogy vessenek horgonyt? Szedd össze a holmidat és... szabad vagy..., szabad bizony.

Észrevettem ám, hogy egy pillanatra elakadt a hangja. Eredetileg azt akarta mondani, hogy „szabad ember vagy”. Ember, vagyis férfi. Sosem lehetek az. Ha pedig nem élhetek teljes életet, akkor mégis mennyit ér ez a híres-nevezetes szabadság?

Én azonban elhessegettem magamtól a kételyt és a hozzá

hasonló gondolatokat. Azt tettem, amit Giustiniani parancsolt. Sokkal egyszerűbb dolog engedelmeskedni, mint az utasításokon töprengeni.

A horgonyt elnyelte a víz mélye. Mintha csak a szívemet is magával ragadta volna a hullámok közé. Nem maradt más hátra, minthogy bemenjek úrnőm elkülönített részébe és kihozzam onnan kevéske holmimat. Addig húztam az időt a fedélzeten, ameddig csak lehetett. Némán figyeltem a horgony nyomát. Egyetlen buborék sem szállt a felszínre, semmi sem mutatta, hogy hová süllyedt a szívem.

Azt gondoltam – vagyis inkább reméltem –, hogy Eszmehan még alszik. A böjti időszakban ez volt a szokása. Napkelte előtt bőségesen megreggelizett, utána pedig lefeküdt aludni, hogy átaludhassa a hosszú, éhes nap nagy részét. Csakhogy a fiatal nő ugyanúgy megriadt, mint én, amikor a müezzinek hangja helyett felzendült a harangok kongása. Amikor csendben félrehúztam a damasztfüggönyt, hogy beosonjak hozzá, úrnőm felébredt és felült a párnáin. Egy lusta mozdulattal nyújtózkodni kezdett.

– Jó reggelt, Abdullah – mondta és ásított egy nagyot.

– Úrnőm.

Legyél szűkszavú – parancsoltam magamnak. Úgy éreztem, mintha maró epével telt volna meg a szám –, ne is nézz rá.

Megfogadtam a tanácsomat. Nem néztem rá. Nem akartam, hogy a szememben felfedezze az árulásomat.

– Milyen korán felkeltél ma, Abdullah – folytatta Eszmehan, és újra ásított. – Ti, tengerészek, keménykötésű fickók vagytok.

– Igen, úrnőm – bólintottam. Már a kezemben volt a holmim. Indulhattam volna.

– A mai napot pihenéssel töltjük Híoszon. Ugye, így van? Igen, emlékszem. Úgy tűnik, hogy csuda jó nap vár ránk.

Megpróbált visszatartani a fecsegésével. Valójában nem a szavai miatt torpantam meg, hanem az álomittas fiatal nő édes szagától. Elszántan kifújtam a levegőt. Ez kis híján úgy hallatszott, mintha nyöszörögtem volna. Már ennyi is elég volt ahhoz, hogy lerázzam magamról a varázslatot.

– *Insallah* – nyögtem ki nagy nehezen és kimenekültem.

Bár odakint nem fújt a szellő, a reggeli hűvösben mégis kitisztult a fejem. A hajó csónakját könnyedén leeresztették a vízre. Észrevettem azonban, hogy Giustiniani valamiért izgatottá vált. Ingerülten fel-alá lépkedett a korlát mellett. Odamentem hozzá.

– Valami nincs rendben – szólalt meg, és csavargatni kezdte a fülbevalóját.

– Mi a baj?

– Nem tudom.

Nagyot legyintett. Olyan arcot vágott, mintha attól tartana, hogy felbukkan egy ellenséges flotta. Utána a város előtti partszakaszon a szárazra kihúzott apró dereglyék flottillájára mutatott. Rengeteg helybeli nyüzsgött a parányi járművek között. Szőnyegekkel borították be a hajócskákat és virágfüzérékkel meg szalagokkal díszítették őket.

– Ez a szokás húsvétkor nálatok? – kérdeztem. Egyből rájöttem, hogy ostobaságot beszéltem, hiszen egy bennszülött nem jött volna zavarba, látva egy ősi hagyományt. Ugyanakkor viszont nem értettem, mi baj van azzal, hogy a szigetlakók feldíszítik a csónakjaikat.

– Dehogyan is – legyintett Giustiniani. – Csakis akkor szoktunk ilyen kis flottillát vízre bocsátani, ha az érkező törököket köszöntjük.

– Törököket?

Biztosra vettem, hogy a kapitány hallja a szívem dobogását. Talán csak azért nem figyelt fel erre, mert az ő szíve is hangosan zakatolt. Gyorsan megnéztem magamnak a látóhatárt. Semmit sem fedeztem fel.

– Évente egyszer jönnek, hogy embereket és pár hajót vigyenek el a hadiflottájuk számára – magyarázta a kapitány.
– Beszámítják az adónkba. Olyankor feldíszítünk mindent.

Ha nagy tiszteletadással fogadjuk az érkezőket, akkor nem olyan mohók és kevesebbel is beérik. Csakhogy általában ősszel szoktak beállítani hozzánk. Olyankor, amikor a tél beállta előtt véget ér a hajózási évad.

– Múlt ősszel már jártak itt?

– Pontosan.

– Akkor mégis mit csinálnak a honfitársaid?

– Nem tudom! – méltatlankodott a kapitány. Hiába piszkálta a fülében lógó keresztet, az ékszer nem töltötte el nyugalommal. – Úgy vélem, jobb, ha itt maradsz a fedélzeten, amíg ki nem derítem.

Engedelmesen bólintottam. Talán rábeszélhettem volna arra, hogy annál jobb, minél hamarabb kimegyek a szigetre. Kint sokkal több esélyem lett volna a szabadságra, mint itt, a fedélzeten. Úgy tűnt azonban, hogy Giustiniani nem aggódik különösebben. Megbízta az ösztöneiben és persze a saját megérzéseimben is. Veszély esetén mindig ugyanarra gondoltam. Meg kell óvni az úrnőmet. Vajon tényleg az ő biztonsága töltött el aggodalommal, vagy éppen ellenkezőleg, inkább arra gondoltam, hogy nem érhet baj, ha Eszmehan mellett maradok?

Ebben a pillanatban már nehezen tudtam volna elképzelni, hogy Piali pasa iszonyatos flottája még mindig ott

tétlenkedik a Boszporuszban, ahol láttuk. A part mentén dél felé haladva rengeteg hadigályát láttunk. Igencsak meglepődtünk miattuk, ám most már nyilvánvaló volt, hogy az a sok hadihajó a gyülekező flotta késve érkező egységei közül került ki.

Giustiniani lemászott a bárkába. Elindult kifelé, a part irányába. Nemsokára már nem is hallottam a bárka evezőit.

Ezt követően olyasmit tettem, amiről azt hittem, hogy soha többé nem történhet már meg velem. Bementem, hogy az úrnőm elé álljak.

Huszonkettedik fejezet

Hosszú és nyugodt húsvéti, ramadáni nap várt ránk. Az éhség bágyasztó hatása sem tudta feledtetni velem a bizonytalanságot. Olyan volt ez a nap, mint az, amikor sor került a feltámadásra. A három Mária érezhette ugyanazt, mint én, amikor észrevették, hogy üres a Szent Sír, de még nem kaptak magyarázatot arra, hogy mit jelent ez a felfedezés. Csak azt látták, hogy odabent nincs senki.

Talán egy csodára kellett volna számítanom. Csakhogy személyes tapasztalataim nem adtak okot a reménykedésre. Jól emlékeztem valamire. Nem számít, hogy mennyire szeretünk valakit, testünk érzékszervei azonnal elfordulnak az illetőtől, ha az meghal és a holttestében kezdetét veszi a bomlás. Nem tűnt teljesen elképzelhetetlennek, hogy miközben én kétségekkel eltelve a hajó fedélzetén várakoztam, olyan dolgok történtek a távolban, amelyeket nem láthattam és nem is hallhattam, ám közbenjárásukra végre részesülhetek az igazi szabadságban. Egy olyan

csodálatos érzésben, amelyikben – oly hosszú időt töltve itt, e siralomvölgyben –, már nem is reménykedhettem.

Vagy pedig akkor régen csupán egy üres sír várt a reménykedőkre? A muszlim vallásszakértők ezt állították. Valaki ellopta Jézus testét. Vagy a férgek végeztek elképesztően gyors munkát. Elképzelhetőnek tartották, hogy a megfeszített nem halt meg. Ellentétben a feljegyzésekkel, magához tért és távozott kínszenvedése helyszínéről. A muszlimok szerint Isa ibn Maryam, vagyis Jézus, Mária fia nem volt Isten fia. Isten, akit a muszlimok Allahnak hívnak, nem ily módon hat az emberekre. Nincs kifogása a szentek és a próféták ellen. Az élet azonban a keresztre feszítés után sem állt meg. Isteni erő nem szállt alá emberbe. Feltámadás csak egy más síkon létezhetett, egy olyan valóságban, amelyik nem érintette meg a miénket.

Eszmehan megérezte, hogy kerülöm a társaságát. Erősen reméltem, hogy nem találja ki távolságtartásom okát. Ugyanakkor nem tehettem meg, hogy nem számolok be neki a legújabb fejleményekről. Nagyon szűkszavú voltam. Nem volt nehéz, mivel magam is alig tudtam valamit az eseményekről.

– Törökök? – kérdezte ártatlanul.

– Csak egy rémhír – igyekeztem megnyugtatni. Eszmehan

azonban nem volt különösebben izgatott.

– Úgy érted, hogy oszmán törökök? Nekünk nem kell félnünk az igazhitűektől. Az uralkodójuk véréből való hercegnő vagyok.

– Pontosan ez a bajom – feleltem. Magamban válogatott szidalmakat vágtam a fejemhez, amiért meggondolatlanul ilyen helyzetbe sodortam kettőnket. Talán a szabadság vágya vakított el annyira, hogy nem vettem észre a veszélyeket? – Te tényleg egy muszlim hercegnő vagy, csak hogy egy keresztény hajón, a keresztények egyik kikötőjében.

Úrnőm zavarba ejtő nyugalommal válaszolt:

– Egyszerűen megmondjuk a nagyapám szolgálóinak, hogy kik vagyunk. Nem kell félni tőlük.

– Az ágyúgolyó nem áll meg, hogy bemutatkozzál neki. Ráadásul a lövés abból az irányból is jöhet – mutattam a hajónktól jobb kéz felől húzódó partvidékre, ahol három szürke kőtorony tört a magasba. Az ágyúk lőtávólán belül horgonyoztunk. – Nem csak a muszlimok nyithatnak tüzet ránk.

– Az igazhitűek tárgyalás nélkül nem kezdenek harcba. Nagyapám szolgálói meghallgatják a másik oldal érveit.

Attól félek, olyan hangosan horkantam fel e szavakat meghallva, hogy azzal megsértettem a fiatal nőt.

– Nem fog itt senki sem tárgyalni, úrnőm, mivel negyvenezer dukát forog kockán. Ezenfelül ott van még a szökött rabszolgák egész kis hadserege.

– De hát mi köze lehetne ennek az egészhez hozzánk? – kérdezte Eszmehan. Úgy tűnik, nem jártam teljes sikerrel, amikor megpróbáltam eltitkolni előtte, hogy Híosz a szökött keresztény rabszolgák egyik menedékhelye, mivel szúrós pillantást vetett rám. Lesütöttem a szememet és e szavakkal fejeztem be a párbeszédünket:

– Lehet, hogy nem lesz semmi baj. Nem látok egyetlen török hajót sem.

Nem sokkal később viszont észrevettem, hogy egy vízi jármű siklik ki a sziget kikötőjéből. Bár felvonták a vitorláját, az egyárbocos hajó mégis elsősorban az evezők erejére támaszkodott. Rengeteg zászlója és lobogója elárulta, hogy hivatalos küldöttség utazik rajta. Először azt hittem, hogy felénk tartanak, ám a hajó gyorsan elsiklott mellettünk. Csupán az evezőlapátok keltette hullámok rengették meg a fedélzetünket.

– Az ott a kapitányunk a vitorláson? – kérdezte Eszmehan.

Kénytelen voltam elismerni, hogy a távozó bárka fedélzetén álló férfi valóban hasonlított Giustinianira. Csakhogy a híosziak nagy része rokon volt. A másik jármű

orrában álló férfi ragyogóan vörös, ősi szabású köntöst viselt. Egyetlen pillantásra sem méltatott minket. Jó páran vették körül.

Végezetül eltűnt a szemünk előtt a szárazföld partvidékét beborító párás ragyogásban. Anatóliát csak az fedezhette fel, aki tudta, hogy milyen irányba kell keresnie. Az öböl, vagyis a Szent Sír újra üres volt.

Délben egyetlen keresztény harang sem szólalt meg. Ezt nyugtalanítónak találtam, hiszen húsvét volt. Eszmehant ennél jobban elkésérítette, hogy megfeledkeztünk az imádkozásról. Gyorsan bepótoltuk a mulasztásunkat. Végig abban reménykedtem, hogy meghallom a harangokat, ám az úrnőm nem akarta megszegni vallása szabályait. Nagyon megviselte volna, hogy hiába böjtölt, mert a szent napot elpocsékolva még jobban vét a lelkiismerete ellen.

Amikor befejeztük az imádkozást, észrevettük az öbölbe visszatérő bárkát. Ugyanúgy sietett, mint kifelé menet. Az evezősök megfeszített erővel dolgoztak. A part közelében vetett horgonyt, majd nem egészen egy órával később ismét kifutott a vízre. Ezúttal még több, még előkelőbb öltözetet viselő alak állt az orrában. Ugyanúgy az ázsiai partvidék felé tartott, mint korábban.

– Nézd csak – szólalt meg úrnőm –, azok ott nem hajók a

szoros túloldalán?

Az ima óta most először beszélt hozzám.

Igaza volt, a lenyugvó nap fényében jobban lehetett látni a távoli tengerpart részleteit. Úgy tűnt, hogy az eddig szendergő medve váratlanul felébredt és kimeresztette a karmait. Rengeteg hajó vitorlája látszott a víz felett.

– Felmászom az árboc tetejére, hogy körülnézzek – jelentettem ki, és odaléptem a magasba nyúló vastag farúdhhoz. Pislogtam a napfény miatt.

– Felmászol oda? Jaj, ne tedd, Abdullah! Leesel és kitöröd a nyakad.

Aggódó szavai miatt fellángolt üres gyomromban az elszántság lángja. Nem voltam hajlandó semmirekellő eunuchnak tartani magamat. Csupán egy megcsonkított kisfiúnak volt szüksége úrnőm anyáskodó érintésére. Hiába próbálta megszorítani a kezemet.

– Előtte le kell vetkőznöm.

A köntössel együtt sikerült lerázni magamról a fiatal nő kezét is. Csupán az ágyékkötőm maradt rajtam. Nem akartam az egykori fájdalomra és a szégyenemre gondolni. Éppen ezért gyorsan elindultam felfelé a kötélhágcsókon.

A felfelé vezető út negyedét sem tettem még meg, amikor rájöttem arra, hogy milyen meggondolatlan ostobaságot

követtem el. A talpam bőre olyan puha volt, mint egy újszülötté. Évek óta nem másztam fel a kötélzetre. Alig tudtam megtartani az egyensúlyomat. A böjtöléstől amúgy is szédültem. A szél pedig mintha kárörvendően kinevetett volna, váratlanul feltámadt és így üdvözölt a magasban. Csakhogy most már nem voltam hajlandó visszafordulni. A világ minden kincse sem készíthetett volna meghátrálásra. Főleg úgy nem, hogy magamon éreztem Eszmehan tekintetét. Úrnőm együtt érzően bámult, miközben mind a két kezét fátyollal eltakart szájára szorította, nehogy felsikoltson.

– *Usztad* – szólalt meg megkönnyebbülten fellelegezve, amikor visszatértem a fedélzetre. Ennél tiszteletteljesebb módon nem is lehetett volna megszólítani egy magamfajta eunuchot, hiszen az *usztad* azt jelenti, hogy „mester”. – Hogy te milyen bátor vagy!

Bárcsak eredménnyel járt volna vakmerő kalandom! Csakhogy ugyanúgy nem vezethettem félre úrnőmet, mint ahogy a szemem sem csaphatott be. Kivéve persze olyankor, amikor a vakmerőségtől elvakulva rosszul mérem fel egy árboc magasságát.

– Úgy van, ahogy gondoltam – ismertem be. – Piali pasa flottája horgonyoz ott Cesme előtt. Az egész hadiflotta.

Úgy tűnt, hogy ez a hír az úrnőmet nem zaklatta fel

különösképpen. Valami más viszont igencsak elgondolkoztatta.

– Én még... én még sosem láttam férfit... félig... – dadogta, aztán kezével tett egy bizonytalan mozdulatot a felsőtestem irányába. Hitetlenkedve elnevettem magamat.

– Úrnőm, de hiszen Szokoli pasa a férjed.

– Olyankor mindig sötét van – felelte elpirulva, ám ennek dacára tovább bámult. – És amúgy is be szoktam csukni a szememet.

– Nem vagyok férfi – figyelmeztettem, és gyorsan felöltöztem. Nem akartam, hogy lássa a testemet. Közben eldöntöttem egy fontos dolgot. Azonnal le kell szedni a főárbocról a hosszú farkú lobogókat. Az ezüst alapon vörös keresztek ragyogtak. Ezenfelül a hajó farából is be kellett vonni a fehér kockás genovai zászlót és a háromkirályok képmását.

A legénységből csupán öt, meglehetősen közömbös tengerész maradt a fedélzeten. Csak azért, hogy szemmel tartsanak. Eddig nem foglalkoztak velem, ám most kétségbe vonták az utasításomat, nem úgy, mint akkor, amikor az előbb meggondolatlanul felmásztam az őrszem helyére. Nyugodtan ellenkezhetek, hiszen hivatalosan még senki sem nevezett ki a hajó első tisztjévé. Senki sem vádolhatta volna

őket lázadással. Maguk elé tolták legmogorvább társukat, és én egy pillanatig azt hittem, össze kell csapnom vele, hogy megragadhassam a zászlók kötelét.

Végül azonban elég volt kimondanom azt a szót, hogy a törökök.

– Mássz fel és nézz szét alaposan, ha nem hiszel nekem!

A fickóknak csupán egyetlen pillantást kellett vetniük kelet felé, és máris mind az öten odaugrottak a kötélhez. Sietve leengedték Genova zászlaját.

Gyorsan körülnéztem Giustiniani zászlós szekrényében. Csalódnom kellett. Azt gondoltam volna a kapitányról, hogy éppen az ilyen esetekre tartogat egy török zászlót a fedélzeten. Akkor is a vörös lobogót tűzhette volna ki, ha büntetlenül lehetősége támadt egy kis kalózkodásra.

– Giustiniani, te becsületesebb vagy annál, mint amilyennek tartottalak – morogtam, aztán káromkodva visszagyömöszöltem használhatatlan zászlóit a parányi szekrénybe.

Fel kellett tennem magamnak azt a kérdést, hogy török zászló ide vagy oda, mi hatan képesek volnánk-e felszedni a horgonyt és ezzel a teknővel kijutni az ágyúk tűzvonalából. A horgony kifejezetten kemény diónak tűnt, ám egészen addig nem voltam hajlandó kétségbe esni, míg próbára nem tettük

az erőnket. A vitorlák felvonása persze a megszokottnál tovább tartott volna. Ismét ledobtam magamról köntöseimet, és nem törődtem azzal, hogy a tengerészek munka közben a szemük sarkából megcsonkított ágyékom felé pislognak.

Ekkor azonban kénytelen voltam rádöbbenni arra, hogy a többieknek családjuk van kint, Híosz szigetén. Kétségbeesetten vártak arra, hogy visszatérjen a hajó csónakja, mert szerettek volna végre kijutni hozzájuk a partra. Egyikőjüket – a legfiatalabbat és legerősebbet – nem riasztotta vissza a dezertálás vádja sem. Megkockáztatta, hogy esetleg nem jut ki élve a partra. Fejest ugrott a vízbe és úszni kezdett. Nem tudom, hogy életben maradt-e vagy sem. Azzal viszont tisztában voltam, hogy nélküle még kevesebb esélyünk maradt a menekülésre. Feltéve persze, ha előtte rá tudom beszélni a többieket arra, hogy segítsenek. Elég volt azonban egyetlen pillantást vetnem a tengerpart felé forduló arcukra, hogy megértsem, felesleges volna rákérdezni a dologra.

Eszmehan azonnal visszabújt az elkülönített lakrészébe, amikor úgy tűnt, hogy összeütközésbe kerülhetünk idegen férfiakkal. A napellenző alatt maradt, a cselédlányok mellett. Bár semmi jóról nem tudtam beszámolni neki, benéztem hozzájuk, amikor tehetetlenül fel- és alá járkálva odaértem a

közelükbe. Azzal áltattam magamat, hogy Eszmehant akarom megnyugtatni. Valójában a párnáin ülő magabiztos és nyugodt fiatal hölgy látványa éppenséggel engem töltött el nyugalommal. Úrnőm továbbra is a böjtölésre összpontosított. Jeges elszántság öntötte el. Valamit ki akartam találni, hogy kimentsem ebből a szorult helyzetből.

Ahogy Eszmehant bámultam, tényleg az eszembe jutott egy kétségbeesett ötlet. Igazából a *salvar* nadrágja vezetett rá a megoldásra. A párnákon ülő ifjú nő ugyanis kicsit feljebb húzta fehér- és ezüstsínű *jelekjét*, és így kilátszott a lábszára. A bőrét persze nem pillanthattam meg, mert eltakarta bő szabású, vörös selyemnadrágja. Még mindig egy igencsak ormótlan ruhadarabot viselt, mivel a teste nem szabadult meg teljesen a terhesség nyomaitól. Csípőjét és a hasát jó pár négyzetkönyöknyi erős szövet borította. A nadrág fenékrésze egészen a térd magasságáig lenyúlt.

Térdre rogytam a párnák előtt és megragadtam úrnőm bokáját. Részben testi és lelki kimerültségem miatt, részben pedig azért, hogy kitapintsam a szövetet. Pontosan olyan kiváló minőségű volt, mint amilyenre számítottam. Így, a lábához érve mondtam el, hogy mire kérem.

– Úrnőm – kezdtem habozva –, hajlandó volnál feláldozni a nadrágodat?

– A nadrágot?

– Igen, a nadrágot és bármilyen fehér ruhadarabot, amiről le tudsz mondani. Ragadj tűt és cérnát és készíts nekünk zászlót! Hirdesd az egész világ előtt igaz hitedet.

A fiatal nőt nem hozta lázba, hogy nyolcvan török hadigálya les ránk a szorosban. Annál nagyobb lelkesedéssel töltötte el az, hogy ramadán idején kegyesen megvarrja az igazhitűek zászlaját. Elképzelhető persze, hogy igazából a kezem érintése készítette cselekvésre. Ám az is lehet, hogy csak ábrándozom, amikor erre gondolok.

Bármilyen volt is a mozgatórugója, mihelyt kiléptem a paraván mögül, máris meghallottam a szétszakadó selyem hangját. Kellemetlen érzés fogott el, hiszen különös tekintettel a körülményekre, pontosan ilyen zaj kísérte az erőszakoskodást és a fosztogatást. Éppen ezért a lehető legmesszebbre el akartam távolodni úrnőmtől. Biztosra vettem, hogy mire felvonjuk a vitorlát, legalább az árboc tetején a megfelelő zászló lobog majd.

Miközben ingerülten fel-alá jártam, eszembe jutott, micsoda szerencse, hogy ebben a tengerszorosban nem szorulok rá Sofia Baffo segítségére. Jól emlékeztem, amikor a szép szőke kisasszony megpróbált inget varrni rabszolgánk, Piero számára. Valamikor régen ugyanis még nekem is voltak

rabszolgáim. Nem sikerült neki. Ettől eltekintve azonban a körülmények meglehetősen hasonlóak voltak. Miután Baffo nagyúr leánya hiába próbálkozott a varrással, igencsak veszélyes és meggondolatlan dolgokat művelt, ami kis híján mindannyiunk életébe került.

Eszmehan nagyon különbözött legkedvesebb barátnőjétől. Boldogan pillantottam rá, miközben a lenyugvó nap vérvörös fénybe borította Híosz háztetőit és szikláit. Úrnőm és a segítői jó ütemben haladtak. Egy pillanatnyi habozás nélkül rögzítették a fehér félholdat és a csillagot a vörös selymen. Utána apró tűszúrásokkal erősen is odavarrták a török zászló díszzeit. Lámpás fényénél dolgoztak, mivel a lehorgonyzott hajót nem fenyegette annyira a fellobbanó tűz veszélye. Én magam egy láncra kötött lámpát lógattam fölénk, így nem kellett abbahagyniuk a munkát akkor sem, amikor kihunyt a nap fénye.

Csupán akkor tartottak szünetet, amikor imádkoztak. Az egész napos böjt után tengerész kétszersültet, egy kevés olívaolajat ettek, és állott, régóta a hordókban tárolt vizet ittak. Giustiniani nem váltotta valóra az ígéreteit, és nem kaptunk friss ellátmányt. Úrnőm nem juthatott ki a ciprusok illatfelhőjébe burkolózó partra sem. Eszmehan azonban nem engedte meg, hogy a cselédlányok panaszkodni kezdjenek.

Csupán annyit ettek, hogy ne korogjon a gyomruk, és máris folytatták a munkát.

Nem érdekelt, hogy a négy híoszi tengerész miként osztotta fel az éjszakai szolgálatot. Elszántam magam, hogy végig ébren maradok és őrködöm. Abban reménykedtem, hogy az éjszakai várakozás nyugalma és magánya nem feledteti velem a levegőben lógó, közeledő veszélyt. A böjtöléstől kimerülve nagyon szívesen aludtam volna. A fenyegetés azonban annyira nyilvánvaló volt, hogy nem szégyenültem meg, mert nem vett erőt rajtam az álom. Legalábbis nem azonnal.

Az éjszakai őrség első fordulójából talán még két óra sem telhetett el, amikor a sűrű homályban felfigyeltem valamire. Nem a hold fénye csillant meg a hullámokon. Egy sárgás fényű lámpás közeledett gyorsan. Hamarosan már a vízbe merülő evezők zaját is hallottam.

Felhangzott Giustiniani ismerős hangja. Senki mással nem lehetett volna összetéveszteni, ahogy elnyújtotta a magánhangzókat és elnyelte a mássalhangzókat. A tengerészek ledobtak neki egy kötelet. A kapitány nemsokára ott állt mellettünk a fedélzeten. A lámpás fényében hat vagy hét újabb érkezőt is ki tudtam venni. Ennyien éppen elegen leszünk ahhoz, hogy felhúzhassuk a horgonyt.

– Mit sikerült kideríteni?
– Tényleg Piali pasa horgonyoz odaát a partvidéken?
– A szentek szerelmére! Sikerült valamit elérni a tárgyalások során?

– A feleségeink és a gyermekeink... biztonságban vannak?
A tengerészek azonban hiába kérdezősködtek. Giustiniani nem méltatta őket válaszra. Első szavai viszont nagyon is szíven ütöttek:

– Hol van az a *kappan*?

Még sohasem nevezett így. Legalábbis nem a fülem hallatára. Ennek dacára elszántan elé álltam, hogy dacoljak a sértéssel és mindazzal, amit rám kívánt zúdítani. Amikor észrevett, már nem használt több szitokszót, de ugyanolyan durván folytatta:

– Veniero, hozd a hölgyedet, és vidd le a dereglyébe!

Egyértelmű volt, hogy elszánta magát valamire, ám én akkor sem tudtam volna kitalálni, hogy mire készül, ha a lelki üdvösségem forgott volna kockán.

– Elnézést, miről beszélsz?

– Hallottad, amit mondtam! Kivisszük az úrnődet a partra. Az erődben vigyázunk rá. Piali pasa elutasította az ajánlatainkat. Az összeset. Azt mondta, hogy a híosziak eljátszották minden esélyüket. Nincs értelme alkudozni.

Adjuk meg magunkat. Csakhogy nem tudja, mennyire elszántak vagyunk. Holnap reggel majd kiderül, hogy igenis van néhány nyerő kártya a kezünkben. Mit szól majd a méltóságos pasa, ha ajándékként elküldjük neki a szultán leányunokájának egyik selyempuha, drágakövekkel ékesített fülét?

Huszonharmadik fejezet

– Te meg mit ácsorogsz itt, Veniero? – förmedt rám a *Vízkereszt* kapitánya. – Téged nem érint ez az egész. Még mindig működik a rabszolgákat kimentő hálózat. Addig legalábbis ez a helyzet, míg Piali pasa be nem hajózik a kikötőnkbe.

A sötétség dacára is jól láttam, hogy egyre gyanakvóbban meredt rám. Még a fülbevalója is mintha vicsorgott volna.

– Vagy talán azt *akarod*, hogy a törököké legyen Híosz? Hogy többé egyetlen rabszolga se tudjon megmenekülni? Te magad is a *rabságot* választod?

Gúnyos szavai korbácsütésként zúdultak a lelkemre. Nagyon hosszú idő telt el azóta, mióta bárki is megkérdezte volna tőlem, hogy mire vágyom. Lehetséges, hogy teljesen elhaltak bennem a vágyak. Talán már nem is tudom, hogy mit jelent önállóan dönteni. A Giustiniani hangjából kicsengő nem titkolt megvetés kételyekkel töltött el. Ha képes volnék megfogalmazni saját vágyaimat, és meg tudnám

különböztetni a rám erőszakolt nézetektől azt, amit valójában akarok, akkor vajon a kapitány lehetővé teszi az álmaim valóra váltását, vagy talán újfajta rabszolgaság vár reám? Ránéztem, és semmivé foszlottak a reményeim. Giustiniani ugyan türelmet erőltetett magára, ám ahogy ott állt keresztbe font karral, a háta mögött várakozó tucatnyi, keménykötésű tengerész egyértelművé tette, hogy nem számít a döntésem.

Az előbb ráadásul kappannak nevezett. Nem kételkedtem abban, hogy hajlandó erőszakot alkalmazni ellenem. A fejem még mindig zúgott a sértés miatt.

Ennek dacára is tudtam, hogy nem maradhatok néma. Megismételtem azt, amit az előbb sikerült kinyögnöm. Ezúttal már nyugodtabb, mélyebb hangon:

– Nem engedhetem meg, hogy bántsátok Eszmehan szultánát!

Ujjaim hegye végigsimított az övként használt kendőbe tűzött töröm markolatán. E fegyver a hivatásom jelképe volt. Csak hát a keserű tapasztalat megtanított arra, hogy e tőr, hasonlóan számos szimbólumhoz, a valódi világban nem sokat ér.

– Veled vagy nélküled, de azt teszünk, amit akarunk, eunuch. Itt maradhatsz a nővel vagy elmehetsz. Választhatod

a szabadságot is.

Giustiniani határozottan felém lépett. Meghátráltam előtte. A hátam nekisimult a paraván vásznának. Csupán ez a sátorlap, az én megcsonkított testem és feltűnő, de haszontalan töröm állt úrnőm és a híoszi erőd között.

– A családunk kint van azon a szigeten – magyarázta a kapitány a nyilvánvaló tényeket. A háta mögött felhangzott a tengerészek egyetértő moraja. – Mindent megteszünk azért, hogy megvédjük őket.

– Isten szerelmére... És Allah nevére is... Nekem már nincsen családom. Egyedül Eszmehan szultána maradt meg nekem – válaszoltam. A hangom sokkal elszántabban csengett, mint amilyennek éreztem magam. Ellenfeleim gúnyosan elnevezték magukat. Éppen ezért kétségbeesetten még hozzátettem: – Ő legalább nem néz rám megvetően azért, mert mások hibájából elveszítettem valamit. Azt gondolja, hogy még így is, ebben az állapotban is adhatok neki valamit. Pontosan olyanként, amilyen vagyok.

Ekkor már tisztában voltam azzal, úgy beszélek, mint a sötét sikátorban sarokban szorított kisfiú, akinek gonosz suhancok állták el az útját. A rémülettől egészen elvékonyodott a hangom. Szinte már vinnyogtam.

Giustiniani válasza viszont csöpögött a túljátszott

együttérzéstől:

– Hát igen, hogyan nevezhetnénk férfinak azt, aki úgy dönt, hogy töketlen rabszolgaként tengeti a sorsát? Nem számít, hogy megfosztották-e a golyóitól vagy sem.

– Szabadság – suttogtam. Becsuktam a szememet, mert úgy éreztem, hogy eltűnik a testemből az életerő, mintha csak elnyelte volna az égboltot borító felhőréteg.

Korábban is kerültem már ehhez hasonló életveszélyes helyzetbe. Akkor azonban mindig beavatkozott egy dervis, hogy megmentsen. E titokzatos alak valójában nem volt más, mint atyai barátom, Husszein. Kisdéd korom óta jól ismerte a családjunkat. A szíriai kalmár keresztapaként állt ki mellettem, amikor mindenki más cserbenhagyott. Véres bosszút állt azon a gazemberen, aki megcsönkította a testemet. A gyilkosság miatt törvényen kívülivé vált, így magára öltötte egy szent ember álruháját. Akkor is ezt az öltözéket viselte, amikor korábban szükségem volt a segítségére. A törökök birodalmának nyüzsgő embertömegéből váratlanul elélem állt, és megmentett a kalózoktól, de az útonállóktól is.

Most azonban nem számíthattam arra, hogy segíteni fog. Magamra maradtam a keresztény vizeken. Egyedül voltam.

De hát nem pontosan ezt jelenti a szabadság?

Nem nyitottam ki a szememet. Pillantásomnak így nem kellett szembesülnie a sötétség fátylával, hogy nyomon követhessem ellenfeleim fenyegető mozdulatait. Szememet lehunyva más dolgokra összpontosítottam az elmém. Talpam alatt jól éreztem a fedélzet megnyugtató ringását. Az érkező dagály szavát meghallva altatódalt suttogtak a fülemben. A tenger volt az az anya, akire annyira vágytam. A vékony deszkák ácsozatán keresztül megérintett a dagály lüktetése. Magával ragadott, hogy továbbsodorjon arra, ahová a sors küld. A teremtő Isten lélegzete mozgatta.

Ebben a pillanatban borotvaélen táncolt az életem, az egész világom. Csakhogy – ezt nem tudtam egy pillanatra sem elfelejteni – a képzeletbeli mérleg egyik serpenyőjébe bekerült úrnőm élete is.

Csukott szemmel sokkal jobban működött az orrom is. Megéreztem a hajófenékben lötyögő víz szagát.

– Olyan bűdös – mondta egykor megboldogult nagybácsikám –, hogy visszaadja a vak ember látását.

A búzló hajófenék örömmel tölti el a tengerészek szívét. Az állott víz ugyanis azt jelenti, hogy jól zárnak a hajótest deszkái. Nincs szükség arra, hogy gyötrelmes munkával, vödörökkel merjék ki a beszivárgó vizet. Még a legnyomorúságosabb, legmocskosabb sikátor lakói is

elmenekültek volna az ilyen hajó fedélzetéről. Az úrnőm ámbrát és szegfűszeges narancsot szagolgatva próbált megfélekedni a búzról. A tengerjáró férfiak azonban örömmel fogadták az iszonyatos szagot, hiszen cserébe nem kellett sajtó derékkal és vállal visszapumpálni a tengerbe a beömlő vizet.

Úgy éreztem, hogy valósággal összezúznak a szabadság rám törő hullámai. Az áradat magányosságában azonban másfajta rabság rejtőzött.

Továbbra is csukva maradt a szemem, ám az elmém meglátott valamit. Giustiniani fülbevalójából halálos fenyegetés áradt. A kereszt vörös fényben izzott elmém sötétjében, mivel az előbb megcsillant rajta az egyetlen lámpás fénye.

Ekkor azonban – lehunyt szemhéjam pajzsa mögött – észrevettem a többiek ékszereit is. Nem annyira láttam, mint emlékeztem ezekre az olcsó díszekre. Korábban számtalan alkalommal megvillantak a szemem előtt. A horgony felhúzása közben lánc csillan egy tengerész lenyűgözően férfias, szőrös mellkasán. Pihenés közben az ujjáról lógatta az apró feszületet. Jó pár ilyen keresztet láttam, amikor a genovai Giustiniani parancsot adott arra, hogy felolvassanak egy zsoltárt.

Emlékezetem mélyéről most előbukkant ez a sok apróság. A részekből összeállt az egész. Szinte meghallottam a közeledő dagály zúgását.

Több mint egy tucatnyi férfi sorakozott fel velem szemben. Látszólag egységesek voltak, ám a nyakukban lógó keresztek közel fele nem latin, hanem görög, bizánci volt.

Négy esztendővel korábban, már ha egyáltalán felfigyeltem volna az ilyen részletekre, nyomorúságos eretnekként becsméreltem volna ezeket az embereket. Az eltelt évek azonban megtanítottak arra, hogy nagyobb együttérzést mutassak mások nézetei iránt. Persze ennek dacára sem ajánlanám senkinek, hogy hozzám hasonló módon lépje át az együttérzés kapuját. A genovaiak római katolikusok voltak, a pápák hűséges hívei. Ők uralták e szigetet. Csakhogy a helybeliek többsége a görög-keleti vallást követte. E hajó legénységének a fele közülük került ki. Ezek az emberek nem maguk választották a származásukat. Ugyanolyan kevés beleszólásuk volt abba, hogy görögnek szülessenek, mint nekem, hogy kiheréljenek. Csupán kevéssel volt jobb a helyzetük, mint az enyém.

Eszembe jutott egy régi kérdés.

– Hogyan különböztessük meg a görögöket a törököktől a harc hevében?

Nagybátyám hajójával az Adrián haladtunk, és fennállt a veszélye annak, hogy harcba keveredünk. Az előbbi felvetésre egy velencei tengerész félig tréfálkozva ezt válaszolta:

– Öld meg őket válogatás nélkül. A törökök elfoglalták a görög földeket. Ez ékesszólóan bizonyítja, hogy az Úristen haragszik rájuk elvakult eretnokségük miatt. Rászolgáltak a büntetésre.

Nem tudhattam, hogy mennyire segítette elő ezen a vidéken a törökök győzelmét az, hogy a görögök elégedetlenek voltak katolikus uraikkal és alávetett helyzetükkel. Elképzelhető, hogy a legtöbbször nem érdekelte, milyen urat kell szolgálniuk. A leigázott görögök szempontjából a törökök nem voltak rosszabbak a katolikus keresztényeknél. Bizonyos szempontból kicsivel még jobbak is voltak náluk.

Ezenfelül arról sem feledkezhettem meg, hogy a genovaiak hiába beszéltek annyit a szabadságról és a demokráciáról. Andrea Doria reformjai óta harminc hosszú év telt el. A köztársaság mára Spanyolország nyugatra mutató, kinyújtott karja volt. A spanyolokra gondolva pedig egyből az inkvizíció jutott az eszembe. Lehetséges, hogy a genovaiak vaskézrel uralkodtak ezen a szigeten is?

Ezek a gondolatok nem egymás után, logikus sorrendben

bukkantak fel az elmében. Nem töprengtem, hanem valósággal rám zúdult ez a felismerés. Nem tudtam volna eldönteni, hogy miért adott szárnyakat az elmémnek a halálos rémület. Egy pillanat műve volt csupán átlátni mindezt. A logikus érvek mentőkötélként lógtak előttem. Megragadtam őket. Úgysem maradt semmi más. Kinyitottam a szememet, és beszélni kezdtem:

– Hát legyen, veletek megyek. Magammal hozom az úrnőmet, és elkísérlek titeket.

Jól hallottam, valaki kétségbeesetten felhördült a hátam mögött? Eszmehan hallgatózott? Az úrnőm kicsit már értett olaszul. Nem gondolhattam erre. Tovább kellett nyomulnom, mielőtt szertefoszlaná a látomásom, mielőtt elszállna belőlem a bátorság.

– Megyek bizony. Mert inkább az erőd fala legyen közöttem és Piali pasa ágyúí között, mint ez a vékony deszka. Inkább lapulok az erődítményben, mint a ti nyomorúságos kis viskóitokban, ahol csupán a roskatag palatető védelmezi a feleségeiteket és a leányaitokat. Vagy talán azt hiszitek, hogy a genovaiak beengedik az asszonyaitokat és a gyermekeiteket is az oltalmazó erődítménybe? Csak az mehet be oda, akit Giustinianinak hívnak.

Figyeltek rám, nagyon is figyeltek. Láttam, hogy valami

megvillant a fél legénység szemében. Olyan volt ez a változás, mint amikor a dagályt fokozatosan felváltja az apály. A hátam mögött pedig, a paraván túloldalán... Nem volt időm ezzel foglalkozni.

– Persze az is előfordulhat – folytattam egyre lendületesebben –, hogy találnak helyet számotokra odalent, a tömlőben. Eretnekség vádjával kerültök a rács mögé, pedig minden bűnötök csupán annyi, hogy megtartottátok atyáitok hitét. Akkor majd ki kínoz benneteket? A törökök vagy a Giustinianik?

Megéreztem az együttérzés újabb hullámát. A rokonszenv elég erős volt ahhoz, hogy jó páran mormogni kezdjenek.

– Tényleg azt hiszitek, hogy Piali pasa nyolcvan gályája csupán baráti látogatásra érkezett Híoszra? Úgy vélitek, hogy a Giustinianik képesek lesznek mézes-mázos szavaikkal újra elhárítani a bajt? A török vajon beéri megint ígéreteikkel? Jól tudjátok, hogy mennyit érnek az ilyen fogadalmak. Magatok is rengeteg kecsegtető szót hallottatok, ám csupán azért engedelmeskedtetek, mert nem volt más választásotok, nem pedig azért, mert együgyű bolondként elhittétek az áltatást.

Hangosan, őszinte átéléssel folytattam:

– A törökök sem bolondok, de nem ám! Egyből rájönnek, ha valaki álnokul hitegeti őket. Üres az az ígélet, amelyik a

pénzváltók kincsesládájába akar markolni. A hitetlenek talán elfelejtik, hogy milyen gyalázat érte őket Máltán? Biztosak lehetnek benne, hogy nem. Vagy...

Nagyot nyeltem, mert az izgalomtól teljesen kiszáradt a szám.

– Vagy talán abban reménykedtek, hogy a körülmélet janicsárokkal teli gályákat mindaddig távol tarthatjátok a parttól, míg Genovából megérkezik a felmentő flotta?

– Jönni fog a felmentő sereg! – kiáltotta Giustiniani. Kellemes érzéssel töltött el, hogy majdnem olyan magas, kétségbeesett hangon beszélt, mint én.

– Látjátok, tudtam, hogy miért ment ki a kapitányotok ma a partra. Ott volt, amikor egy hajó útra kelt Genovába. De ki volt a gálya fedélzetén? Nem a ti feleségeitek, nem is a ti gyermekeitek, hanem bizony Giustiniani családja!

– Hazudik! A feleségem és a leányaim még mindig itt vannak Híoszon. Osztoznak a ti családotok sorsában.

– Biztosra veszem, az előkelő urak szerettei kapnak helyet a várban. Nektek azonban kívül tágasabb.

– Jönni fog a genovai flotta.

– Ó, persze, hát hogyne. Csakhogy addig két hét is eltelik, barátaim. A régi szép időkben magam is megtettem ezt az utat. Két hét, és a futár Genovában van. Újabb két hét, hogy

visszaérjen. Feltéve, hogy semmi sem jön közbe. Az tehát egy hónap. Ennyi idő leforgása alatt hányszor gyalázhatják meg leányaitokat és asszonyaitokat, barátaim?

Elhallgattam, a tengerészek pedig felmordultak. Utána tovább beszéltem:

– Persze mind tudjuk, hogy egy hónap nem lesz elég. Az anyaváros polgárai habozni fognak. A genovaiak mindenütt imádják a szócséplést. Ha érdekli őket, hogy mi lesz Híoszszal, akkor miért nem küldtek pénzt, hogy megváltsátok a Fényes Porta jóindulatát? Három évük volt a fizetésre. Az a szerencsétek, hogy a török – eltérően a genovai pénzváltótól –, nem vérszívó uzsorás. A genovaiak talán kockára teszik a fiaik életét, ha néhány zacskónyi dukátot sem voltak hajlandók feláldozni? Tudom, hogy mennyire imádják a pénzüket. Ezzel ti is tisztában vagytok.

A hangom valósággal csöpögött a gyűlölettől. Egy másik genovaira, Szalah ud-Dinre gondoltam, meg arra a perai viskóra. Csakhogy ő már meghalt. *Ne felejtsd el, te magad mostad le megcsönkített testét! Érd be ezzel.*

Közben rájöttem arra is, hogy a nyilvánvaló gyűlölet miatt akár azt is hihetik rólam, hogy egy őrjöngő háborodott vagyok, nem pedig az értelem hangja. Nem volt szabad megfélemedkezniem arról sem, hogy a hallgatóságom fele

genovai. Éppen ezért mindent megtettem azért, hogy a következő szavaimmal elvegyem a kifakadásom életét.

– Szerencsére Genova igenis szereti a fiait! Még a kalmárok sem könyörtelenek ennyire.

Giustiniani egy darabig nem is próbált a szavamba vágni. Dühösen morgott, és többször is felém mozdult. Már ez is elég volt ahhoz, hogy összerezzenjek. Biztosra vettem, hogy verekedés lesz a vége. Hallottam ám, hogy az előbb kiadta a parancsot:

– Kapjátok el, emberek! Fogjátok be a törököket magasztaló száját!

Amíg azonban senki sem bántott, tovább jártam a számat. Úgy éreztem magam, mint az az ember, aki az életéért küzd egy alattomos áramlat ellen.

Most viszont már nyilvánvalóvá vált, hogy a kapitánynak valamit tennie kell. Nem engedhette meg, hogy büntetlenül fecsegyek. Vagy szembe kell szállnia velem, vagy elveszíti a szócsatát. Az emberei lenyűgözve hallgatták az érveimet.

– Ne hallgassatok a töketlen árulóra! – kiáltotta. – Elmondom én nektek, hogy mit üzent Piali pasa ma a küldöttségünk által. Csak azért jött ide, mert annyira gyönyörű a Campos, a szépséges híoszi táj.

Most viszont én nevettem fel gúnyosan.

- Te tényleg hiszel neki?
- De hát ezt mondták a törökök!
- Emberek, hogy bízhattok meg olyan vezetőkben, akik elhiszik az ilyesmit? Ráadásul éppen a törökök meséit?
- Én igenis hiszek a pasának! – ellenkezett kétségbeesetten a kapitány. – Mégis mit gondoltok, miért horgonyoztak egész nap a török partvidék előtt, ha bármi rosszat akartak volna nekünk? Készen álltunk arra, hogy virággal és a megszokott zászlóval üdvözljük őket. Ti is láttátok. A pasa azonban kegyesen azt mondta, hogy nem akarja megzavarni a húsvét megünneplését.
- A rómaiak húsvétjáról beszélt, emberek! Ugye észrevettétek? – kérdeztem. – Egy szót sem mondott az ortodox szent napról. Vajon hol lesznek a törökök két hét múlva? Addigra már mecsetté változtatták a templomaitokat, az asszonyaitok pedig a háremben lesik a kegyüket.
- Kezdtém összefüggéstelenül beszélni. Nem volt időm átgondolni a szavaimat. Nem maradhattam csendben. Folytatnom kellett, bár most hagytam, hogy Giustiniani újra magához ragadja a kezdeményezést.
- A becsületesemre mondom, ezt üzente a pasa!
- Esküdnél talán a törökök becsületére is?
- Már befejeztük az ünneplést, bizony, ezt mondtuk neki.

Békességben, nyugodtan partra szállhattok. A pasa azonban nem mozdult. Látjátok, hogy nem jött ide. Azt felelte nekünk, hogy ráér holnap is megnézni zöld kertjeinket és daloló kútjainkat.

– Így igaz – dörmögte egy hang a sötétben. – Látjuk a saját szemünkkel. A törökök a szoros túlsó partján várakoznak. Mégis mit jelent ez az egész?

Lecsaptam erre a szalmaszállra.

– Talán csak azt, hogy éjjel fognak támadni. Amikor majd mindenkit meglephetnek.

Halotti csend borult a fedélzetre. Mindenki a fülét hegyezve figyelte a tengert. Hiába hallgatóztunk azonban, csupán a saját hajónk zajai törték meg az éjszaka csendjét. Valaki más is Giustiniani pártjára állt.

– Piali pasa nem akarta megzavarni az ünneplésünket. Ez azért tényleg azt mutatja, hogy megértő ember.

– Te meg miről beszélsz? Arról, hogy a pasa katonái nem a templomból ragadták el az ünneplőruhás szüzeket? A törököket nem érdekli, hogy milyen öltözéket viselnek az asszonyaitok. Csak egy dolgot akarnak tőlük, és ahhoz gyorsan letépi róluk a ruhát. A török... Szóval nem akarták, hogy a húsvéti misén megtisztulva egyből a mennyekbe kerüljön a lelketek. Igen, pontosan ez járt az eszükben. A

pasa kegyesen lehetővé teszi, hogy ma éjjel újabb bűnöket kövessetek el. Ezzel eljuttaszátok az üdvözülés lehetőségét. Persze a görögöknek még ennyi esélyük sem lehet. Remélem, hogy mindannyian betartottátok a böjt előírásait.

Őszintén szólva fogalmam sem volt róla, hogy miért habozott a török tengernagy. Az viszont teljesen nyilvánvaló volt, hogy Giustiniani magyarázatából egy szó sem volt igaz. Még hogy a török csupán a mesés tájban akar gyönyörködni!

– Képzeljétek csak el, milyen csodás lesz! – gúnyolódtam.
– Piali pasa és az állig felfegyverzett emberei ott sétálgatnak a Camposon. Letépi a narancsvirágokat, hogy a fülük mellé tűzzék. Most komolyan, Giustiniani, te is tudod, hogy milyenek a törökök! Ezenfelül, csak hogy átlásd a helyzet komolyságát, elárulok neked néhány olyan titkot, amelyekről én tudok, ám egyetlen genovai sem értesülhetett róla.

A szívem vadul dobogott, ahogy elmémben kibontakozott egy ötlet. Sietve folytattam, mert azt akartam, hogy a hallgatóságomra is átragadjon az izgatottságom.

– Nem csupán Piali pasa nyolcvan gályájával kell megküzdenetek. Itt van még az én gazdám, Szokoli pasa is. Tudjátok, hogyan kerültem ide, a kikötőkbe? Az úrnőmet el kellett hoznom a férjéhez. A nagyúr Bozdagban állomásozik a török haderő felével. Már csak arra vár, hogy Híosz elessen.

Egészen megrészegültem a saját szavaimtól. Hittem magamnak. Ha én álltam volna egy hódító hadsereg élén, akkor pontosan ezt tettem volna. Folytattam a hallgatóságom meggyőzését:

– Híosznak el kell buknia, mielőtt Szokoli pasa északra vonulna, hogy csatlakozzon a Magyarországra készülő szultánhoz. Nem hinném, hogy a szultán örülne annak, ha a fél hadserege túlságosan lemarad a háta mögött, miközben átkel a Dunán. Piali pasa nem vár sokáig. Na, most már mit gondoltok? Kétkeltek a valódi szándékaiban? Nem azért jött ide, hogy a virágzó mezőkön andalogjon. Piali pasa erősítése sokkal, de tényleg sokkal közelebb van, mint a tietek, barátaim. Az sem lepne meg, ha Szokoli pasa már Izmirben, sőt, talán Cesmében járna. A gazdám és a hordái csak arra várnak, hogy az első hajók kiokadják a terhüket, a katonákat és a fegyvereket, ide a partra, hogy aztán a szoros túloldalán erősítést vegyenek fel. Még több janicsár dúlja fel utcáitokat és otthonaitokat.

Figyelmeztetően felemeltem a mutatóujjamat.

– A török legkésőbb holnap itt lesz a városotokban. Napkeltekor. Gondoljátok, hogy a legcsekélyebb mértékben érdekli, hogy mi történik az úrnőmmel? Hát nem! Én aztán tudom, hogy bánnak a törökök az asszonyaikkal. Ti nem

hallottatok róla? Olyan kevésbé bíznak bennük, hogy a hozzám hasonló lényekkel őriztetik a nőket. Inkább az asszonyuk vérét veszik, minthogy felmerülhessen az erkölcstelenség leghalványabb lehetősége. Szóval... Azt csináltok, amit akartok. Vigyétek ki a partra az úrnőmet. Egy dolgot azonban elhihetek nekem, nemsokára janicsárok tízezrei teszik azt, amit akarnak a ti anyáitokkal, feleségeitekkel és leányaitokkal.

Képtelen voltam ellenállni a csábításnak, hogy megjátszott együttérzéssel hozzá ne tegyek valamit:

– Mondjátok, jó urak, ti nem örülnétek annak, ha ilyen válságos időben inkább egy eunuch vigyázna az asszonyaitokra?

Huszonnegyedik fejezet

Elhallgattam, és zihálva kihúztam magamat. A hátamhoz hozzásimult Eszmehan függönye. Nem tudtam, hogy még mit mondhattam volna. Olyan szörnyűséges képet festettem, hogy még én is megrettentem tőle. Csak hát mindent kiadva magamból fogalmam sem volt arról, mégis hogyan enyhíthetném szavaim hatását.

Ez volt az a pillanat, amikor úrnőm kilépett mellém. Előbukkant a két függöny közül. Csupán kendői és fátylai gondos, szigorú elrendezettsége mutatta meg nekem – és csakis nekem –, hogy milyen iszonyatos erőfeszítésbe került megtennie ezt a lépést. A szultán unokája kiállt az ismeretlen férfiak elé, és megkövetelte, hogy rá figyeljenek. Ha akartam volna, sem tudtam volna megszólalni, mert annyira lenyűgözött az elszántsága.

Eszmehan nagyon is magára vonta a tengerészek figyelmét. Úgy bizony. Persze semmit sem láthattak az arcából vagy az alakjából, ám az úrnőm gondosan kiválogatta a kendőit és a

fátylait. Kincset érő selymek borították a testét. A lámpás fényében arany és ezüst szálak ragyogtak. Fedetlen kezén megcsillant egy vérvörös rubint.

A viharvert tengerészekre azonban nem csupán a látomás gazdagsága tett nagy benyomást, hanem az, hogy igazából nem lehetett tudni, ki vagy mi áll előttük. A bizonytalanság azzal járt, hogy minden férfi elméje a maga módján próbálta meg kitölteni az így feltáruuló űrt. Űrnőm arcát igazából senki sem nevezte volna szépnek. A férfiak egészen biztosan nem verekedtek volna miatta össze. Ezzel maga is tisztában volt. Amikor ott álltunk Iliumban, így panaszkodott:

– Allah a maga bölcsességében engem nem Szép Heléna hasonmásaként teremtett meg.

Most azonban, ahogy arc nélkül ott állt előttünk, Eszmehan szultána eggyé vált a világ valamennyi asszonyával. Amikor lélekben a tengerészek félre húzták arca elől a kendőket, megpillantották maguk előtt az anyjuk arcát, a nővérük mosolyát és érezni vélték feleségük lágy keblét.

Ráadásul pedig a vastag, drága szövetretegek fölött a törökök csillagos-félholdas lobogója borult legfelül a hercegnő vállára.

Láttam, hogy nem volt idejük rendesen befejezni a zászlót. Eszmehan szokása szerint parányi, szabályos öltésekkel

kezdte a munkát. Nagy gyakorlatra tett szert, amikor odahaza megvarrta az újszülött hercegek kicsiny ruháit. Megsajdult a szívem, amikor belegondoltam, hány alkalommal foglalkozott ilyesmivel. A zászlót meglehetősen összecsapva fejezték be. A félhold egyik szarvát és a csillag legtöbb ágát éppen csak, hogy megfogta az a néhány öltés. Ugyanakkor a célnak nagyon is megfelelt a tűzvörös szövetdarab. Mindaddig, amíg bele nem kap az erős szél.

Most nagyon is megtette a hatását. A lámpás fényében lángolt a vörös és egy olyan asszony vállára borult a kelme, aki bármelyik tengerész legkedvesebb rokona is lehetett volna.

– Jó urak – szólalt meg Eszmehan.

A torkomban dobogott a szívem. Úrnőm olaszul – mégpedig velenceiül – beszélt. Az anyanyelvemet használta. A tengerészek egész biztosan megértették, bár a fiatal nő erős akcentussal beszélt. Néha ügyetlenül választotta meg a szavakat. Túlságosan is költői kifejezéseket használt. Emiatt mondandója különösen zengő, lenyűgöző, szinte már túlvilági kinyilatkoztatásként hangzott.

– Jó urak, elkészült a zászlótok. Húzzátok fel a magasba, mert e lobogó alatt, Allah legyen rá a tanúm, a családoknak haja szála sem görbülhet. Nagyapám rabszolgái nem fogják

bántani őket.

Egyedül én voltam tisztában azzal, amit a tengerészek még csak nem is sejtettek. Úrnőm ezzel a pár mondattal majdnem kimerítette a teljes szókincsét. Ráadásul kezdett inába szállni a bátorsága. Nekem viszont csodálatos módon visszatért az elszántságom. Határozottan cselekedtem. Elvettem a zászlót úrnőm remegő kezéből, miközben jobb kezem tenyerével megsimogattam a lapockáját. Nem volt a világon még egy ember, aki tudta volna, hol kell a vastag kendőbe burkolt aprócska alakot megérinteni ahhoz, hogy megnyugtassa.

– Menjetek – mondtam. – Hozzátok ide a családokat és az értéktárgyaitokat. Eleget ahhoz, hogy új életet kezdhessetek, de nem többet annál, mint amennyit elbírtok a karotokban. Ha Giustiniani nem hajlandó biztonságos kikötő felé irányítani a *Vízkeresztet*, ha túl büszke, túlságosan genovai ahhoz, hogy elfogadja a törökök ajándékát, a védelmet, akkor majd én magam vezetem el a hajót. Elviszlek benneteket és a szeretteiteket egy biztonságos kikötőbe. Keresztülhajózunk Piali pasa hadiflottáján. Ezt én mondom nektek, én, Szokoli pasa eunuchja, Abdullah, Giorgio Veniero.

A zűrzavaros éjszaka során egy pillanatra négyszemközt maradhattam az úrnőmmel. A tengerészek sietve kiveztek a

partra, majd pedig semmit sem értő feleségeik, síró kisgyermekük társaságában tértek vissza. Kevéske holmijuk is felkerült a fedélzetre. Mindennek helyet kellett találnunk. Amikor azonban egyedül maradtam úrnőmmel, a lába elé borultam, hogy kifejezzem hálámat.

– Egyedül Allah képes meghálálni azt, amit értem tettél, úrnőm. Bátor voltál és csodálatosan időzítettél.

– Ostobaság – felelte. Megérintette a turbánomat, majd az államot és megpróbált talpra állítani. – Figyelj csak, Abdullah. Annyira meghatott, amit mondtál. Arról beszéltél, hogy nincs családod és mostanra már csak egyedül én maradtam neked. Látod, még most is elsírom magam a boldogságtól. Hogy a csudába ne tettem volna meg minden tőlem telhetőt? Valójában saját magamon próbáltam meg segíteni. Abdullah, te voltál az igazi hős. Egyedül szembeszálltál azokkal a férfiakkal, akik habozás nélkül végeztek volna veled, utána pedig... levágták volna a fülemet egy tömlő mélyén.

Két kézzel megragadta az arcomat és úgy fordította, hogy a szemembe nézhessen. Utána lehúzta a fátylait. Rám mosolygott a lámpás fényében ragyogó könnyek záporán át. Mintha színarany cseppek gördültek volna végig az orcáján.

– Abdullah, tényleg nem lenne szabad itt fetrengened a

lábam előtt. Nem kell ilyen alázatosan viselkedned velem szemben. Sem most, sem később. És ezt te is nagyon jól tudod.

Amikor ennek dacára sem voltam hajlandó felállni, odatérdelt mellém és hozzám bújt.

– Az adósod vagyok – suttogta és a következő pillanatban összeért az ajkunk.

Csodálatos, elbűvölő pillanat volt. Ezt a csókot nem szennyezte be az adósság vagy a bűnbánat gondolata. Nem ígért semmit sem a jövőre nézve. Önmagában is lenyűgöző csoda volt. Ahogy megsimogattuk egymás arcát, minden mozdulatunk csupán önmagában volt fontos. A boldogság jól elkülönülő tetőpontjait jelentették ezek az érintések. Amikor a szeretők az örökkévalóságig tartó hűséget emlegetik, akkor valójában arra gondolnak, hogy összetartoznak, míg el nem alszik bennük a vágy tüze. Akkor aztán oldalra gördülnek és elalszanak. A mi lelkesedésünk viszont egyszerre volt az éhség és az étel. Nem kellett attól tartanunk, hogy hátat fordítunk egymásnak...

...Csakhogy a világ halk köhögéssel jelezte, hogy ott várakozik az elválasztó függöny túloldalán. Még egy gyors csókot leheltem úrnőm állára, majd felkeltem és a tudtára adtam, hogy a keresztények egyetlen országában sem

lehetnék annyira szabad, mint itt, az ő szolgálatában. Megértette, hogy mindörökre szolgálni és szeretni fogom. Szívemet-lelkemet neki ajándékozom. Engem soha nem fog érdekelni egyetlen más asszony sem.

Így történhetett, hogy amikor Híosz fölött ezüstös fény jelent meg a látóhatáron, mi felhúztuk a horgonyt és kibontottuk a vitorlákat. A hajnalt megelőző szellő erősebb volt annál, mint amit az előző nap ígért. A fejünk fölött a vásznak hangos csattanással feszültek a szélben. Ennek ellenére is csak lassan haladtunk. Iszonyúan túlterheltük a hajót. Vakmerő kisdedek és zokogó idős anyókák lepték el a fedélzetet.

Menekülésünket Giustiniani irányította. Amikor elfogadta a tervünket, felhozta a hajóra a feleségét és a leányait. Úgy gondoltam, ez már éppen elég megaláztatást jelenthetett számára. Nem volt szükség arra, hogy még a kapitányi beosztást is elorozzam tőle. Nem vágytam erre. Mindennél többet jelentett számomra, hogy Eszmehan biztonságban van a függönyök és a fátylak mögött.

Úrnőm úgy döntött, hogy odahívja magához a kapitány családját. Ott kuporogtak a hercegnő és a cselédjei társaságában a napellenző alatt. Nem volt ellene kifogásom. Olyan sokan voltunk a fedélzeten, hogy senkinek nem jutott

ennél több hely. Ezenfelül nekem egyformán szemmel kellett tartanom a fedélzetet és előttünk a vizet. Nem akartam ott állni Eszmehan mellett. Ha a Mindenható is úgy akarja, később még számtalan alkalmam lesz erre. Életünk végéig együtt leszünk és nem választhat el minket egymástól az elmúlást követő végtelenség sem.

Így történhetett meg, hogy azon a reggelen első tisztként szolgáltam a kétségbeesetten menekülő hajón. Kis híján elaléltam a kimerültségtől. Úgy éreztem, mintha a gyomromban kősziklává változott volna az a néhány kétszersült, amit a ramadán hosszú napjára készülve gyorsan megettem. Csakhogy előbb vágtam volna el a saját torkomat, minthogy cserben hagyjam Eszmehant és ne tartsam be a szigorú böjt előírásait. A hírosziak annyira siettek, hogy a legtöbbjüknek eszébe sem jutott ennivalót hozni magával. Mohó pillantást vetettem a pár csirkére és egy tejelő nőstény kecskére. A lelkesedésem azonban gyorsan semmivé foszlott, amikor párszor beleléptem az ürülékükbe. Ezenfelül megígértem ezeknek a szerencsétleneknek, hogy garantálom a biztonságukat, míg meg nem bizonyosodom arról, hogy Piali pasa kesztyűs kézzel bánik velük. Éppen ezért szóba sem jöhetett, hogy hozzányúljak a javaikhoz.

Ehelyett inkább élveztem az arcomat simogató szelet, és

álmatagon azt néztem, hogy Giustiniani milyen ügyesen irányítja a hajót. Hálát adtam az isteni gondviselésnek azért, hogy a szél és a vitorla nem tette szükségessé az evező használatát. Könnyedén siklottunk, amit a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolt, hogy a hajó gazdája az idegességtől remegve, büntudatos arckifejezéssel állt a fedélzet deszkáin.

– Jól kezdődik az utazás. Mi híosziak jól ismerjük a homokzátonyokat. A sötétben is elhajózunk közöttük. A törökök meg... Ők mind alszanak. Elosonunk közöttük, mielőtt bármit is megsejtenének.

Ilyesféle dolgokat mormogott magában, miközben ingerülten fel-alá lépdelt a menekülő batyui és az alvó híosziak között. Megállt a korlát mellett, a törökök felé néző oldalon. Szóba elegyedett mindenkivel, aki csak hajlandó volt figyelni rá. Ha nem akadt ilyen, akkor magában motyogott. Amikor nem erről beszélt, akkor újra és újra elmondta az *Ave Mariát*. Az ima szavai gyorsan visszhangra találtak. Aki csak ébren volt a fedélzeten, az csatlakozott a kapitányhoz, már ha nem egy görög imádságban keresett menedéket.

Ha én lettem volna a hajó ura, rájuk förmedten volna, hogy fogják be a szájukat. Az a szél, ami elvitt minket a törökök mellett, megragadta és a várakozó flotta felé sodorta a

kántálás hangját. Persze engem mindenki javíthatatlan borúlátónak tart. Annak idején abban a félhomályos perai kunyhóban addig imádkoztam, míg ki nem száradt a szám. Utána viszont kiderült, hogy a mennyek országa cseppet sem törődött a fohászommal. Semmit sem értek az imáim. De hogyan haragudhattam volna meg ezekre az emberekre, akik ott kerestek vigasztalást, ahol csak tudtak.

Nem lesz egy rossz szavam sem – gondoltam és egy gyors pillantást vetettem az úrnőmet eltakaró függönyök felé, amelyeket ugyanez a szellő hozott mozgásba –, *amíg van miben reménykednem.*

Az viszont önámítás volt, hogy a törökök alszanak. Giustiniani félrevezette önmagát és mindenkit, aki csak hitt a fohászaiban. A törökök nagyon is ébren voltak. A ramadán miatt egész korán felkeltek, hogy megreggelizhessenek, hiszen nap közben nehéz munka várt rájuk és nem ehettek. A szent hónap vallásos lelkesedéssel töltötte el a szívüket. Alighanem ők is ugyanúgy a kétszersült és a zsizsik ízét érezték a szájukban, ahogy én. Már jóval azelőtt, hogy megpillantottam volna az első vitorlájukat, úgy véltem, hogy a szoros túloldaláról meghallottam a ramadánt jelző dobok hangját. Hangosabb volt ez a kétfajta keresztények imáinál. A dobok egész korán felébresztették az igazhitűeket. Így volt

idejük arra, hogy napkelte előtt egyenek. Ráadásul ébren figyelték a tengert.

Úgy véltem, az lesz a helyénvaló, ha elmondom Giustinianinak, amit a törökökről tudok és a zsigereimben érzek. Persze nem akartam megzavarni imádkozás közben. Én magam is ugyanerre készültem. Feltéve persze, hogy találok egy tenyérnyi szabad helyet a fedélzeten, ahol leteríthetném az imaszőnyegemet. Persze lehet, hogy Eszmehan nélkül nem is akartam olyan nagyon leborulva imádkozni.

Ez volt az a pillanat, amikor újra meghallottam a kapitány motyogását:

– Elsuhanunk mellettük. Igen, elkerüljük a hadiflottát. Aztán a hercegnővel a fedélzeten megkerüljük Görögországot, míg biztonságban el nem jutunk Genováig. Isten legyen rá a tanúm... Genovába megyünk.

A kapitány a halálunkat akarta. A pusztulásunkra vágyott. Jól tudtam, hogy egy ilyen túlterhelt és rosszul felszerelt hajóval már az is nagyszerű teljesítmény lett volna, ha átjutunk a szárazföldre. Alig hoztunk magunkkal ennivalót. Az úrnőmre és rám ínség várt volna Genovában, már ha nem vetettek volna rabszolgasorba minket. Amikor felhúztuk a horgonyt, még nem az itáliai kikötő volt az úti célunk. Persze,

ha a kapitány ezért imádkozik, hát legyen meg az öröme. De csak azután, hogy valóra vált az, amiért mi fohászkodtunk. Így aztán nem figyelmeztettem Giustinianit arra, amire magától nem figyelt fel, és amiről egyetlen szót sem szólt az istene.

Akkor és ott pontosan tudtam, hogy mi fog történni. Nem kellett imádkoznom azért, hogy valóra váljon az elképzelésem. A törökök hajnali őrsége észrevett minket. Elég közel jártunk ahhoz, hogy láthassuk, ahogyan a hadiflotta gályáinak fedélzetén abbamaradt a reggeli, és fegyveresek bukkantak fel a török hajók oldalán, leengedték a csónakokat és a dereglyéket, melyek hosszú kötelekkel úgy fordították el a nagyobb járműveket, hogy az ágyújuk csöve most már ránk meredjen. Ez a látvány hátborzongató volt.

– Tovább a part felé, emberek! – hallottam Giustiniani kiáltását. – Igen, menjünk olyan közel a zátonyokhoz, amennyire csak lehet.

Görcsbe rándult a gyomrom, amikor meghallottam a zátonyon súrlódó hajótest hangját. Csodával határos módon azonban a gerendák kitartottak. A *Vízkereszt* tovább siklott.

– Közelebb a zátonyhoz!

Közelebb? Isten szerelmére, már így is túl vakmerőek voltunk. Örömmel láttam, hogy a kormánylapát mellett álló

tengerésznek esze ágában sem volt végrehajtani ezt a parancsot. Ő legalább tudta, amit a kapitány nem, vagyis hogy a súlyosan megpakolt hajó sokkal mélyebbre süllyed a vízben.

Allah szerelmére, hát a törökök nem látják Eszmehan zászlóját? Hiszen még mindig lőtávon belül haladtunk. Bármikor tüzet nyithatnának ránk.

– Közelebb! Bevonni a vitorlá...

Nyugtalanul megfordultam és felnéztem az árboc tetejére. Nem hittem a szememnek. Odafent nyoma sem volt a vörös zászlónak. Az üvöltésemmel túlharsogtam a kapitány parancsait:

– Giustiniani, hol van a zászló? Átkozott bolond! Hogy gondolhatod, hogy az úrnőm zászlója nélkül megússzuk a menekülést?

– Nem leszek egy olyan hajó kapitánya, ami fölött a hitetlenek zászlója lobog.

– Akkor Isten nevére mondom, egyáltalán nem leszel kapitány. Majd én irányítom a hajót! – üvöltöttem, és kitéptem az egykori nadrág selyemszövetét egy bizonytalanul ácsorgó görög tengerész kezéből és felvontam az árbocra. A török tüzérek az előbb még a napkelte előtti reggelijüket fogyasztották. Most viszont már égő kanóccal álltak az ágyúik

mellett. Szinte láttam magam előtt, ahogy megpillantották hajónk fölött a vörös selymet, és leengedték az izzó végű kötéldarabokat. Így történhetett, hogy várakozásommal ellentétben nem ágyúgolyók repültek felénk, hanem a törökök egy kisebb kétárbocos vitorlást indítottak el az irányunkba. Persze néhány nagyobb hajó is felvonta a vitorláját, és akárcsak a keleten ragyogó hajnali fény, elindult felénk. Ez nagyon nem tetszett. A szél őket segítette, míg a súlyos rakományunk lelassított minket. Nagyon közel haladtunk Híosz szigetéhez. Csupán az erősebb szellőkések dagasztották a vitorlánkat. A hatalmas vásznak úgy ziháltak, mint a hegy csúcsa felé igyekvő túlsúlyos ember.

– Távolodjunk el a parttól. Kanyarodj jobbra! Erősen jobbra! – kiáltottam oda a kormányosnak. A tengerész örömmel engedelmeskedett, mivel a hajó ekkor egy újabb zátonyt súrolt. Elmozdította a hosszú kormányrudat, és az sem érdekelte, hogy a *Vízkereszt* most már nyílegyenesen Piali pasa flottája felé tartott.

– Mindjárt ideérnek, ti bolondok – jajveszékelt Giustiniani.
– Vissza a part felé! Tűntessétek el ezeket a nőket és gyerekeket a fedélzetről.

A kapitány azt azonban nem mondta, hogy mégis hova tegyük a rémulten kuporgó szerencsétleneket. Odalent nem

volt elég hely.

Giustiniani utána kiadta a következő parancsát:

– Fegyvert a kézbe, emberek!

– Ne tegyétek! – ellenkeztem, és kilöktem a foglalatából az első vastag csövű szakállas puskát, ami az utamba került. – Semmiképpen. Nézzétek! Nők, gyermekek és öregek vannak a fedélzeten. Giustiniani, tárgyalni fogunk a törökkel.

– Nem fogok alkudozni az istenverte pogányokkal. Soha, hiszen nők és gyermekek élete a tét – hörögte a kapitány. A hajnali hűvös ellenére izzadtság borította az arcát. A hajó legnagyobb ágyúja mellett állt. Ez a fegyver is csak egy vastagabb csövű szakállas puska volt. – Inkább mártírként halunk meg valamennyien. Máris célba vettem azt az átkozott vitorlást.

Valóban mártírhalál várt volna ránk, ha csak egyetlen lövést is leadunk.

– Tárgyalni fogunk – mondtam elszántan. Ügyeltem arra, hogy a lehető legmélyebb hangomat használjam. A szemem sarkából jól láttam, hogy egyetlen tengerész sem nyúlt a kanóchoz. Még a kapitány sem próbált tüzelni. Ebben a pillanatban ennél többre nem is számíthattam.

– Hé, ti ott! – hallottam a tenger felől. Miközben azon veszekedtünk, hogy mi történjen, a karcsú kétárbocos egész

közel ért. A törökök gyanakodtak ugyan, de szóba álltak velünk. Nehezen érthetően, de olaszul beszéltek. – Barát vagy ellenség? Te hajózni szultán zászlaja alatt. Viselkedni furcsán... Mi nem bízni benned.

Giustiniani nem mozdult. Az izzadság alatt holtsápadt lett az arca. Mintha csak jégen csillant volna meg a hajnali égbolt. Éppen ezért én lendültem mozgásba. A kapitány mellől a korláthoz léptem.

– Barátok vagyunk – kiáltottam. Nagyon féltem attól, hogy éles sipító hangon fogok megszólalni. A török hajón legalább annyi puska volt, mint a mienken. Ők is készen álltak a tüzelésre. Most már törökül folytattam. – Én... Én Szokoli pasa *hadimja* vagyok.

– *Hadim?* Szokoli pasáé? Kizárt.

Hallottam, hogy a török hajó legénysége hitetlenkedve sutyorogni kezdett. A hullámok megtáncoltatták járművüket. Vörösen izzott a kanócok tüze.

– A pasa háreme itt van a fedélzeten, jó urak. Higgyetek nekem, aki ugyanúgy böjtöl, mint ti. Nekem, akinek férfiasságát pogány kutyák falták fel Pera utcáin. Rám bízták a hárem biztonságát. Könyörgöm, vezessetek oda a vezérhez. Ne érje úrnőmet baj, miközben ti megbüntetik Híoszt.

– Nagyon mélyre merül a hajód, *hadim*. Hány asszony

utazik rajta? Ennyi felesége még egy vezírnek sem lehet – hallatszott a válasz. Biztosra vettem, hogy tárgyalópartnerem vigyorog. Ezt jó jelnek tartottam. Néhány török leengedte a puskáját.

– Igen, igazad van, jó uram. Nagyon jól látod. Ők itt... Csak nők és gyerekek. Olyan asszonyok és a gyermekeik, akik kedvesek voltak az úrnőmhöz. Hálából jószívűségükért úrnőm úgy döntött, hogy beburkolja őket védelmet jelentő fátylával.

Valójában a nadrágja szövetével – gondoltam, de ezt azért nem mondtam ki. Időt hagytam a törököknek arra, hogy megrágnák a szavaimat.

– Átjövünk a fedélzetre, hogy ellenőrizzük! – kiáltotta az egyik török. – Lehet, hogy áruló Giustinianik rejtőznek közöttük.

A hátam mögött rémült hördülés hallatszott. Megértettem, hogy a kapitány tudott egy kicsit törökül. A nevét meghallva egyből rájött arra, hogy róla van szó. Hangosabban folytattam, mert nem akartam, hogy elárulja magát:

– Jó urak, nem lökhetitek félre egy vezír eunuchját. Oszmán dicsőségére és az igazi ragyogására mondom, nem fogom megengedni.

Végül nem jöttek át hozzánk. Jól tudták, ramadán idején

senki sem merne hamisan esküdni. Arról pedig még csak nem is hallottak, hogy bárki töketlen eunuchnak adta volna ki magát. Ilyet csak az tenne, akinek már semmi veszítenivalója sem maradt.

Így aztán a kétárbocos elkísért minket a sziklával borított félsziget mellett egészen Izmirig, ahova úrnőmmel eleve tartottunk. A hátunk mögött a flotta többi része behajózott Híoszba.

Ezen a napon hátat fordítottam a tengernek. Továbbra is az eunuchok hosszú köntösét viseltem. Elmúlt a húsvét. Nem történtek csodák. A szerencse azonban megjutalmazta a bátrakat, a kitartókat és a szerelmeseket. A sír üres maradt. A feltámadás pedig... valamiért már nem is volt annyira fontos.

A parton állva tudtam, most már arra kell összpontosítanom, hogy úrnőmnek gyermeke szülessen. Bármennyire is vágytam erre, tisztában voltam azzal, hogy ez a feladat nem lehet az enyém. Az ég kegyelméből már csak egy dolgot tehettem. El kellett vinni úrnőmet Magnéziába Szokoli pasához... vagyis arra a helyre, ahol Sofia Baffo is él.

Huszonötödik fejezet

A történelemkönyvek feljegyezték, hogy Mohamed próféta hét felesége közül Szafije volt a leggyönyörűbb. Sofia Baffo nemcsak azért kapta ezt a nevet a háremben, mert nagyon hasonlított az otthonról hozott keresztnevére, ami elnyerte új társai tetszését. A Szafije név ugyanis arabul azt jelenti, hogy a „gyönyörű”. A fővárosi háremben nem akadt még egy olyan lenyűgöző szépségű leány, mint Baffo nagyúr gyermeke, aki ettől kezdve a próféta feleségének nevét viselte. A Sophiának görögül is megvan a maga jelentése. Náluk bölcsességet jelent. Engem mindig is félelemmel töltött el, hogy egyetlen személyben egyesül a szépség és az okosság. Olyan volt ez, mintha lángnyelvek csókolnák meg a puskaport.

Még sohasem voltam tanúja annak, hogy bármelyik nő is ily kevés zokszóval viselte volna el a terhesség megpróbáltatásait, mint a hárem szépe. Amikor Ezmehan várt gyermeket, a tehertétel valósággal legyűrte. Az állapota

csak romlott az egymást követő terhességek idején. Úrnőm egy fatörzsre hasonlított, amelyikből egy hatalmas, élősködő gomba kiszívta az életerőt. Nem volt egyetlen olyan éber pillanata sem, amikor ne a méhében szunnyadó gyermekkel törődött volna. Szinte semmi másra nem jutott ideje. A figyelmemet nem kerülte el, hogy olyankor velem sem törődött.

Ezzel szemben Szafije – talán mert olyan magas volt – mindvégig a rá annyira jellemző kecses eleganciával mozgott. A terhesség persze őt is rákényszerítette arra, hogy a kabátkájának csupán a legfelső két gombját zárja össze, ám ennek ellenére sem vált otrombává, és a haja leginkább egy vasdongákkal erősen körbevett kis hordóra hasonlított. Szafije nem panaszkodott. Nem kötötte le a figyelmét megszületendő gyermeke. Bőségesen jutott ideje arra, hogy más ügyekkel foglalkozzon. Pontosan ez történt azon a napon is, amelyik a keresztények naptárában május havára esett. Ugyanezt az időpontot a muszlimok az áldott emlékű próféta 973. esztendejének Dzú l-Kaada hónapjába sorolták. Annak is az elejébe. Elköszöntem úrnőmtől, aki Szafije háremében maradt, Magnézia kormányzójának otthonában. Elindultam a bozdagi katonai tábor felé. Szafije maga nem volt a városban a szent hónapot lezáró Íd al-Adhá, törökül a

Kurban bajrami négynapos ünnepe óta. Gömbölyödő hasa ellenére sem volt hajlandó egy pillanatra sem magára hagyni Murádot, és a herceget a kötelesség szava a gyülekező sereg táborába szólította.

Széles e világban kevés olyan hely akad, ahol az eunuch kevésbé érzi otthonosan magát, mint a fegyveres férfiak gyülekezőhelyén. A tábornál talán csak a csatatér volna szörnyűbb. Hallottam arról, hogy a régi görögök idején a hozzám hasonló teremtmények időnként ép testű férfiakat vezettek a csatába, ám képtelen lettem volna elképzelni, hogy magam is így tegyek. Ami engem illet, borzasztóan éreztem magam Bozdag felé haladva.

Lassacskán véget ért a tavasz. Bármerre is néztem, mindenütt érni látszott a gabona. A fák lombkoronájából már eltűntek a virágok, de még nem látszottak az érett gyümölcsök. Az első apró terméseket csak az fedezhette volna fel a falevelek rejtekében, aki nagy gonddal szemügyre veszi az ágakat.

A katonai táborban azonban már hetekkel ezelőtt véget ért a tavasz. A tüzérségi lögyakorlatok kénes felhői elűzték a hegyek oldaláról. Iszonyatos bűz áradt a kicsorduló latrinákból és a lovasság karámjai felől. A tavasz és a nyár határán végtelen sorokban vonultak a sárga vagy indigókék

egyenruhát viselő janicsárok ezredei és az ibolyaszínű zubbonyos szpáhik zászlóaljai. A lófarokkal ékesített zászlók nyomában menetelők alakzati gyakorlatokat hajtottak végre. Hangosan zengett az altisztek szava:

– Bal, jobb, bal, jobb. Jobbra át! Bal, jobb, bal, jobb. Balra át!

Komor tekintetű, szigorú arcok mellett haladtam el. Mindenki a maga ezredének fejfedőjét viselte. Úgy tűnt, a fegyveresek acélos elszántsággal készülnek a háborúra. Hosszú mérföldeket tettem meg anélkül, hogy akárcsak egyvalakit is láttam volna, aki kilóg az egyenruhások soraiból.

A gazdám egyáltalán nem készült arra, hogy Bozdagból kivonulva Piali pasa segítségére siessen Híosz miatt. Ekkor már egy hónap telt el azóta, hogy a kis szigetet hozzácsatolták az igazhitűek birodalmához. A kapudán pasa nagylelkűségét mutatja, hogy Híosz viszonylag könnyen megúszta a megszállást. Senki sem állíthatta volna azt, hogy Szulejmán igazságtalan. A haragja egyedül a Giustinianikra sújtott le, amiről mi Magnéziában is értesültünk. A nemzetség valamennyi tagját eladták rabszolgának az isztambuli bazárban. Egyedül az menekült meg, akit a *Vízkereszt* elhozott a biztonságot jelentő Izmirbe. Róla viszont tudtam, hogy csak leányai vannak.

Isztambulban a Giustiniani nemzetség számos fia – nyolctizennyolc éves gyerekek és ifjak – választotta inkább a halált, mint a muszlim hitet, pedig előtte már valamennyiüket erőszakkal körülmetélték. A hit felvételének ez volt a legfájdalmasabb része. Az ifjú mártírok esetén azonban csupán a kínzás kezdetét jelentette. Amikor visszatértünk a fővárosi hárembe, a nemzetség néhány asszonya, a halottak anyái és nővérei még mindig zokogtak a veszteség miatt.

Az életben azonban szörnyűbb dolgok is akadnak a halálnál. Erre jó példa az én sorsom.

Így halt ki a Giustiniani nemzetség. Ezt a nevet eleve nem egy igazi család tagjai viselték. Híosz többi lakója azonban alig egy hónap leforgása alatt belátta, hogy mostantól szabadabban élhetnek, mint a genovaiak uralma idején. Új uraik arra ösztönözték őket, hogy minden tudásukat beleadva szolgálják a birodalom érdekeit és a saját gyarapodásukat. Legalábbis mi így hallottuk.

Mindebből ekkor csak annyit láttam, hogy a hadsereg még mindig Bozdagban állomásozik. A sok erőtől és elszántságtól majd kicsattanó férfi csupán arra várt, hogy végre összecsaphasson az ellenséggel. A küzdelmet már nem lehetett túl sokáig halogatni, mert megtörténhetett volna,

hogy a visszafojtott erőtől szinte remegő harcosok egymás torkának ugranak. A katonák újabb és újabb körgyűrűjén haladtam keresztül. Valahányszor megállított egy őrszem, elmondtam, hogy kihez jövök és akkor tovább engedtek, egyre közelebb a vihar szívéhez, ahhoz a tengelyhez, amelyik körül ez a hatalmas fegyveres mindenség keringett.

Híosz miatt Szokoli pasának nem kellett kardot rántania. Az idős férfi itt, a katonai tábor szigorú, tavaszi zsongást nem ismerő világában érezte leginkább otthon magát. Eunuchként eleve élesen elütöttem a környezetemtől. Ráadásul egy olyan kötelességére kellett emlékeztetnem a nagyvezírt, amiről legszívesebben megfeledkezett volna.

Bárcsak az úrnőm is olyan türelmes lett volna, mint a többi feleség, akik engedelmesen kivárlják, hogy uruk a neki leginkább megfelelő napon látogasson el hozzájuk. Annak dacára, hogy iszonyatos erőfeszítések árán eljutottunk idáig, a gazdám csupán négy éjszakát töltött Eszmehannal Magnéziában. Ugyanazt a négyet, melyeket a Kurban bajrami ünnepe miatt Szafije a hercegnő testvérével, Muráddal együtt mulatott végig. Utána a nagyvezírt túlságosan is lekötötte a ráháruló rengeteg feladat. Úrnőmet ez mélységes csalódottsággal töltötte el. Nagy ritkán fordult csak elő, hogy Eszmehan semmibe vette mindazt, amire születése óta

nevelték és nem volt hajlandó türelmesen várakozni. Élni kívánt az előkelő hercegnők előjogával. Most is éppen ezért érkeztem a katonai táborba. Jól tudtam, hogy semmiképpen sem mondhatok nemet az úrnőmnek.

Azért haladtam keresztül a könyörtelen arcú katonák tengerén, hogy elmondjam gazdámnak, úrnőm ma reggel megfürdött és készen áll arra, hogy megtisztulva ismét fogadhassa az ő urát. Miközben ez a gondolat járt a fejemben, körülöttem a világ legférfiasabb alakjai simították végig megfontolt mozdulatokkal egészen a mellükig lecsüngő bajuszukat. Lehet, hogy kitalálták, mi az üzenet. Iszonyúan zavarba jöttem. Sajgó fájdalmat éreztem ott, ahol már nem volt semmim se.

Mivel azonban elszántam magamat arra, hogy mindenképpen valóra váltsam Eszmehan álmát, ezért rendíthetetlenül folytattam az utamat. Ebben a pillanatban ez volt az egyetlen lehetőség.

Végül odaértem a táborparancsnok sátrához. Nem volt nehéz rájönni, hogy jó helyen járok, mert ez a vászonépület nagyobb és díszesebb volt minden más sátornál. Ráadásul a tábor közepén magasodott. Falait díszes szőnyegek, vastag, a lehető legfinomabb szövésű brokát anyagok alkották. Szemkápráztató volt a díszítése. Mindenütt csillagokat,

holdakat, stilizált világokat és Korán-idézeteket láttam. Lenyűgöző színek lángoltak előttem. A kék, a zöld és a vörös vásznak aranyszálaktól csillogtak. Az élesen elütő színek valahogy igencsak tekintélyt sugárzó, harmonikus egészet alkottak. A sátor vászontetejét arany és gyöngyház berakásos oszlopok tartották. Még a legmagasabb férfinak sem kellett attól tartania, hogy a turbánja hozzáér a mennyezethez. A vászonpalota előtt hét lófarok lógott a gazdám személyes zászlójáról. A megfelelő helyen jártam, csak hogy utamat állta a kérelmezők serege és az egyenes sorokban elültetett tulipánokra emlékeztető janicsárok hármass vonala.

– Hol találom Szokoli pasát? – kérdeztem újra.

Nem voltam biztos abban, hogy a katonák vonalán túl is meghallják a hangomat. A janicsárok ugyan kőmerev arccal, némán álltak, ám a kérelmezők szedett-vedett társasága hangosan zúgott. Végül valaki hozzám lépett és a tágas sátort megkerülve elvezetett a főhadiszállás mögé.

Itt tényleg jóval kevesebben várahoztak. Meglepődve és némileg megkönnyebbülve észrevettem egy másik *hadimot*. Sietve odamentem hozzá. Már egész közel jártam, amikor felfedeztem, hogy a Szafijére vigyázó szörnyeteg, Ghazanfir tornyosult a sátor mögött. Az ő közelében sosem éreztem jól magamat.

– Az úrnőd...? – kérdeztem, mert más nem jutott az eszembe.

Az óriás néma maradt, viszont félrehúzta azt a függönyt, ami előtt eddig őrködött és intett, hogy menjek be.

A fővezéri sátor két vászonfala között nem akadt túl sok szabad hely. Szafije Baffo vastag szőnyegek és kényelmes párnák halmán hevert. A herceg kedvenc ágyasa szinte az egész teret elfoglalta. Elnyúlva feküdt, hogy a lehető legcsekélyebb mértékben zavarja hatalmas hasa. Én ügyetlenül majdnem elbotlottam a szőnyeg felkunkorodott szélében. A szűk helyen tényleg csak ketten fértek el: Szafije és a még meg sem született gyermeke.

Csakhogy a szépséges hölgy nem tiltakozott jelenlétem ellen. Sőt, úgy tűnt, hogy kifejezetten örült, amikor meglátott.

– Ó, Veniero, ez téged is érdekelni fog – suttogta érzéki ajkával. Gyorsan maga alá húzta a lábát, hogy én is odaférjek mellé a szőnyegre.

– Azért jöttem, hogy a...

Szafije azonban lecsapott rám. Amikor elég közel kerültem hozzá, egy határozott mozdulattal elkapta az államot.

– Mi ez a hely? – suttogtam olaszul, amikor már nem szorította annyira az állkapcsomat. Válasz helyett a szája elé

tette az ujját.

– A Szultán Szemében vagyunk – lehelte szinte hang nélkül a választ. Utána hennával festett ujjá hegyével résnyire félrehúzta az előttünk lógó egyik függönyt.

Elakadt a lélegzetem. A gazdám olyan közel ült hozzám, hogy kinyújtott kezemmel meg tudtam volna simogatni a hátát, már ha elég bátor lettem volna ehhez. A nagyvezír keresztbetett lábbal ült egy halom párna tetején. Murád herceg mellette foglalt helyet. Szokoli pasa magas, finom fehér vászonból készült turbánt viselt. Emiatt fegyelmezett és hatékonyan dolgozó hivatalnoknak látszott. Sötétzöld köntöst hordott. Bár ezt is vastag arany szálakkal hímezték tele, komor színe miatt nem terelte el a jelenlévők figyelmét a fontos tanácskozás témájáról.

A két férfi válla között jól láttam a túlsó oldal felől betűző, ragyogó tavaszi napsütést. Azt a sátorrészt kinyitották, hogy bejöjjön a levegő. Váltakozva kék és sárga egyenruhás janicsárok sorakoztak a sátor falai mellett. Mintha csak fényből és árnyékból faragott oszlopok lettek volna. Elég volt kimondani a nevüket ahhoz, hogy a keresztények Európája remegjen a félelemtől. A nagyvezír ezen a napon külföldi követségeket fogadott. Az idegen méltóságokat nagyon is jogosan nyűgözte le a törökök ereje és gazdagsága. A

megbeszélés után majd óvatosan fogalmazott figyelmeztetéseket küldenek haza az uraiknak.

Valósággal lenyűgözött az elém táruló csodálatos látvány. Nem is törődtem a részletekkel. Szafije viszont nagyon is tisztában volt azzal, hogy pontosan kik vannak a függöny túloldalán, és milyen mozgatórugó vezérli tetteiket. A fiatal nőt nem vakította el a ragyogás. Azonnal felfigyelt az összes lényeges részletre. Jól tudta, ez a nap mitől más, mint a többi. Megragadta a karomat és mutatott valamire. Az elképesztő erővel összpontosító ifjú hölgy mellett most már az én figyelmemet sem kerülték el a vendégek sajátosságai. Rájöttem, hogy az ajándékba kapott bő, hófehér török díszruhák miatt ügyetlenül mozgó diplomaták Velencéből érkeztek.

Egykori honfitársaim merev derékkal hajoltak meg. Még nem tértek teljesen magukhoz a hosszú kociút után. Átadták az ajándékaikat. Ragyogó bársonyszövet tekercseit hozták, a legfinomabb muranói üvegből készült lámpásokat a mecsetbe és egy egész ládikónyi igazgyöngyöt. Azért jöttek, hogy tiltakozzanak Híosz lerohanása ellen. Én azonban már jól tudtam, hogy az a fejezet visszavonhatatlanul lezáródott.

Sokkal érdekesebb volt Szafijét figyelni, mint a velenceieket, akik barátsága vagy hatalma már semmit sem

jelentett számomra. Az ifjú nő arca enyhén kipirult. Talán megmoccant méhében a gyermek? Vagy esetleg valaki másra gondolt? Saját magára, ahogy kislányként vidáman és szabadon játszodozhatott Szent Márk köztársaságának földjén? Önmagát látta, ahogy a szoknyácskáját felhajtva felmászik az apácazárdá gyümölcsösének almafájára? Elképzelhető, hogy anyanyelvünk zengését meghallva összeszorult a szíve és mindjárt megjelennek a szemében az eddig gondosan eltitkolt honvágy könnycseppjei?

Arra riadtam fel töprengésemből, hogy valami megzavarta a követség fogadásának olajozottan gördülő gépezetét.

– Tiltakozom, vezír uraság! – csattant fel egy fiatal velencei nemes hangja. Nem vette észre idősebb társa, a delegációt vezető *bailo* szemrehányó pillantását. – Azt gondoltam, hogy személyesen fogad minket a fenséges császár, ám itt csupán vezíreket látok.

Ismerős volt az arca. Már láttam ezt a kerek, lágy, enyhén nőies képet. Nem tartott sokáig rájönni, hogy mikor találoztunk. Ez a fiatalember osztogatta a szórólapokat a bazárban, amikor Szafije apja közhírré tette, hogy hajlandó lenne váltságdíjat fizetni a lánya visszatéréséért. Ugyanezt az arcot rejtette egy réges-régi karnevál éjszakáján az a fekete álarc, amelyik akár az én maszkom tükörképe is lehetett

volna. Ez a fickó sokra vitte az elmúlt négy esztendő alatt. Már nem fullajtárként szaladgált a piactéren, hanem a legrangosabb diplomaták soraiban szolgált. Persze, ha valaki egy ilyen előkelő velencei nemzetségben látja meg a napvilágot, az biztos lehet a rá váró fényes karrierben.

Mi is volt a neve? Ó, igen. *Barbarigo*.

Az előkelő fiatalember alighanem észbe kapott és rájött, hogy rosszkor szólalt meg. Megbízói nem a Kremlbe vagy valamilyen barbár fejedelem elé küldték, hanem abba az országba, ahol a világ legszigorúbb etikettje érvényesült. Barbarigo ennek ellenére sem tudta befogni a száját.

– Ezzel persze nem kívántam senkit sem megsérteni – tette hozzá gyorsan, bocsánatkérő mosollyal. – Korábban azonban mindig maga Szulejmán fogadott minket. Velence népe olyan szóbeszédet hallott, amelyek szerint a felséges császárnak megrendült az egészsége. Nagyon örülnénk, ha személyesen is találkozhatnánk vele.

Csupán hátulról bámulhattam gazdám gyönyörű, fehér turbánját. Ennek ellenére nagyon jól el tudtam képzelni, hogy az idős férfi milyen leereszkedő félmosollyal nézi az orcátlan tacskót.

– De hát személyesen találkozhattok – felelte Szokoli pasa, és egyik hosszú ujjával a háta mögé mutatott, oda, ahol

Szafije és én ültem. – Íme, a Szultán Szeme.

Barbarigo kénytelen volt beérni ennyivel.

Isztambulban a Szultán Szeme egy olyan hagyomány volt, amelynek Szulejmán kőből és téglából adott otthont. Hürrem szultána, felséges, imádott, törvényes felesége gyakran ülhetett abban a fülkében egész közel az ő urához. Legalábbis alattvalói romantikus elképzelései szerint.

A gazdám természetesen tökéletesen tisztában volt azzal, ahogy mindenki más a táborban, hogy Szulejmán valahol egészen messze járt. Bár Allah kegyeltjének valóban hosszú az árnyéka, ám félúton járva Magyarország felé egészen biztosan nem ért el idáig. A Szultán Szeme ebben az esetben csupán egy jelkép volt. Azt kívánták kifejezni vele, hogy az uralkodó szolgálói mindenkor Allah napernyőjének védelme alatt végzik a dolgukat.

Szokoli pasa vajon tudta, hogy ki ült itt az uralkodó helyett? Valószínűleg nem. Nem igazán érdeklődött a hárem dolgai iránt. Úgy vélem, a gazdám azt gondolta, hogy a sátor fala mentén kialakított szűk kuckó üresen tátongott, és csupán jelképes fontossága volt. Alighanem kifüstölte volna az egész sátrat, ha megsejtette volna, hogy milyen lárva lapul a háta mögött.

Visszafordultam Szafije felé. A követségnél sokkal jobban

érdekelt, hogyan követi az eseményeket. A fejedelmi fiatal nő büszkén kihúzta magát, mintha tényleg a fényességes Szulejmán ült volna itt, nem pedig csak leendő örökösének rabszolgaként vásárolt, majdani anyja.

Alaposan megnéztem magamnak a drága csillogó selyemszövetekbe burkolt, immár igencsak terebélyes női testet. A terhesség elvette a karcsúságát, de Szafije még így is gyönyörű volt a maga sajátos, gömbölyded és puha módján. Ugyanakkor viszont úgy éreztem – bár a szemem ezt nem láthatta –, hogy ez a fiatal nő olyan volt, mint a friss vajjal teli dézsában lapuló, rejtett borotva. Ráadásul Szafije csillogó szemmel bámulta az ifjú velencei nemest. Önelégült arcára kiült a vágyakozás. Jól tudtam, e szépséges hölgyet csak egy dolog érdekli. A hatalom.

– Meglátod majd – suttogta halkán, de igazából nem nekem, és nem is a kint álló velencei követnek, hanem úgy általában a nagyvilágnak. Dacosan szembefordult a Mindenható akaratával. – Pontosan azt teszem, amit ő.

Meglepett ez a kinyilatkoztatás. Mielőtt azonban megkérdezhettem volna, hogy ki is az az ő, máris megkaptam a választ:

– De nem. Többre viszem Hürrem szultánánál, Szulejmán kedvesénél.

Ez volt az a pillanat, amikor megértettem, hogy Szafije nem úgy gondol Velencére, mint bárki más halandó, aki ott született a csatornák partján, és arcán érezte a tengeri szellők simítását. Szafije számára Velence az a város volt, amelyik fiatalkorában csupán egy ostoba, makacs lánynak tartotta. Az otthoniak hozzá akarták kényszeríteni egy korfui paraszthoz. Szülőföldünkön durván a kezére csapnának, ha hímzésen és levélíráson kívül bármilyen más munkával szennyezné be az ujjait. Viszont itt, a törökök földjén, a hárem függönye mögött senkinek sem kell tudnia, hogy mire készül egy rejtőzködő asszony.

Mennyit ér Velence Isztambulhoz képest? – Csillogó tekintete alapján ez a gondolat járhatott a várandós szépség fejében. Alighanem hosszú hónapok, talán évek óta töprengett róla. – A szigetek parányi köztársaságában mindenki ismer mindenkit. Rémulten kapaszkodnak a nyomorúságos mocsarukból kiálló rögökbe, mert rettegnek a bukástól, vagy attól, hogy belesöprik őket a tengerbe. Hogyan lehetne összehasonlítani Velencét a három földrészt leigázó hatalmas birodalommal? A szultán szava parancs az Atlanti-óceántól egészen Indiáig. Nagyobb terület fölött uralkodik, mint egykor Róma. A sok milliónyi szolgája száz nyelven beszél. A Szent Márk katedrális eltörpül az Aja Szófia mellett. Néha végigsétálok a Topkapi palota

aranyozott csempével borított szobáin, és eszembe jut a velencei dózse napon szárított, vályogtéglából épült kunyhója. A palotában végigsiklik a tekintetem a drága kőfalak között rejtőző hűvös kerteken. Csobogó szökőkutakat és lenyűgöző szépségű virágokat látok. A kisujjamat megmozdítva is többre vagyok képes, mint a dózse teljes hadiflottája. Ha mi itt Isztambulban nemet mondunk, megrendül a velenceiek tengeri birodalma, hiszen a keleti kereskedelem nélkül még száraz kenyér sem jutna az ott élők asztalára.

Az ifjú velencei követnek erről persze fogalma sem lehetett. Az a legény komoly diplomáciai baklövést követett el. Bolondot csinált magából, a Szultán Szeme előtt. Ennél nagyobb ostobaságot már csak akkor követhetett volna el, ha díszes ruhájában fanfárok hangjától övezve elmerészkedett volna nagyurunk után a magyar határra.

Borvörös és aranysárga turbánú ifjú szolgák jöttek. Szertartásosan lemosták a vendégek kezét. Törölköző helyett füstölőket gyújtva szárították meg őket. Utána valóságos ételhegyeket szolgáltak fel. Roston sült egész bányát. Pulykát és vajtól csillogó rizskúpokat, aztán parányi fészükben várakozó, apró galambfiókákat. A rizs egy része hófehér volt, a másik tálban viszont sáfránnyal sárgára festett vagy a gránátalma levétől rózsaszínűt hoztak. Mindezeket az

íncsiklandó eledeleket színarany tálcákon tették a vendégek elé. Olyan vastag volt a tálca, mint az arany *drachma*.

Szafije jól tudta, hogy az ilyen hivatalos állami étkezések során nem sok érdekesség történhet. A keresztények megpróbálnak úgy tenni, mintha ízlene nekik a különös étel. Ügyetlenül az ujjukkal veszik a szájukba a falatokat. Gondosan figyelnek arra, hogy tisztátalan bal kezüket maguk mellé lógassák. Egy kézzel ügyetlenkedve újra és újra zsíros rizsszemekkel mocskolják be ajándékba kapott fehér köntösüket.

A törökök pedig egész idő alatt illedelmes módon, a hasukon összefogott kézzel állnak és nézik őket. Könnyű kitalálni, hogy mi jár a fejükben:

– Mi nagyvonalú házigazdák leszünk még akkor is, ha nehezebb volna elképzelni nálatok nyomorúságosabb vendégeket.

Az ország törvényei megtiltották, hogy együtt egyenek a hitetlenekkel. Udvarias mosolyuk dacára a falatozó keresztényeket körülvevő törökök pont úgy néztek ki, mint a jókedvű parasztok, akik a hízó jószágot szemlélik, és arra gondolnak, hogy hamarosan ideje levágni a disznókat.

Úgy éreztem, hogy Szafije nevetségesnek tartja ezt a szertartást. Milyen könnyen megfeledkezett arról, hogy nem

is olyan régen még ő is ugyanolyan kellemetlen helyzetbe került!

Alighanem ez lehetett az oka, hogy Baffo nagyúr leánya egy szokatlanul gyors mozdulattal – vagy talán izgatottan – felém nyújtotta a kezét. Talpra segítettem. Ghazanfir meghallotta, hogy mozgolódunk. Félrehúzta a vastag függönyt, hogy kiléphessünk. Átadtam neki az úrnőjét. Úgy tűnt, hogy Szafije jobban érezte magát e félelmetes alak karjaiban, mint mellettem. A hatalmas termetű eunuch meglepő gyengédséggel elrendezte Szafije fátylait. Tudtam, hogy az ifjú hölgy nem szokott ezzel törődni.

A herceg kedvese nagyot nyújtózkodott. Ez a mozdulat még jobban kihangsúlyozta a leendő anya nőies formáit. Nagyot sóhajtott. Teleszívta tüdejét a kinti levegővel. Valósággal felélénkült a tábor szagaitól. Amikor viszont megpróbálta kifújni a levegőt, enyhén eltorzult az arca, és elakadt a lélegzete. Ghazanfirra támaszkodott, és mélyen a szemébe nézett. Nem tudhattam, hogy mit jelenthet ez a pillantás. Végül megszólalt:

– A fiatalabbat. Nem a *bailót*, hanem a helyettesét.

A nők általában ilyen rövid, rejtjelezett módon beszéltek az eunuchjaikkal. Egymás előtt nem voltak titkaik, ám mindent gondosan őriztek az ellenséges külvilág elől.

– Talán ő lesz az, akinek sikerül – folytatta Szafije hűvös hangon. – Megfigyeltem a szemét. Tele van álmokkal és erővel...

Felhördült, elakadt a szava. Még jobban ránehezedett Ghazanfirra.

– Hívjam a bábát, úrnőm? – kérdezte az eunuch. Úgy beszélt, mintha imádkozott volna.

– Igen, oroszlánom – hangzott a válasz.

Huszonhatodik fejezet

– A bábát? – kérdeztem. Szinte gyökeret eresztettem, miközben Ghazanfir felemelte az úrnőjét, és odavitte a közelben várakozó gyaloghintóhoz.

Szafije egy pillanatra legyűrte a fájdalmát. A szörnyeteg válla fölött átnézve váratlan türelmetlenséggel förmedt rám:

– Nincs még egy olyan ostoba hadim, mint te! – méltatlankodott. De vajon rám haragudott, vagy a saját állapota bőszítette fel ennyire? – A szultánból, mindannyiunk gazdájából mindjárt dédapa lesz.

Ezt olyan hangon mondta, mint akinek az eszébe jutott, hogy „a szultán ma rizses húst fog ebédelni”.

– Nem gondolod, hogy Birsnek itt kellene lennie mellettem?

– Dehogynem! – dadogtam. – Allah áldása Oszmán leszármazottaira.

– Várjunk csak... – kezdte volna Szafije, de a rátörő fájdalom miatt kénytelen volt megszorítani a hadim széles

vállát. Összeszedte magát, és nagy nehezen folytatta. – Majd te idehívod Birset, igaz, Veniero? Nem akarom, hogy Ghazanfir magára hagyjon, mielőtt a bába ideérne.

– Természetesen, hölgyem.

– És Veniero...

Mielőtt Ghazanfir bezárhatta volna a gyaloghintó rácsos ajtaját, az ormótlan jószág közelebb hajolt, és az úrnője néhány szót suttogott a fülébe. Szafije olyan erővel szorította az eunuchja vállát, hogy a kezén kifehéredtek a bűtykök.

– Menj oda a *bailo* helyetteséhez is. Veniero, ugye megteszed?

– Én? – kérdeztem meglepődve. Valójában egészen más járt a fejemben. *Miért nem az uradat, a herceget értesítjük? Miért nem a hatalmas vezíreket és a birodalom vezetőit?*

– Igen, te menj. Hiszen beszéled a nyelvét.

– Értem. És mit mondjak az ifjú Barbarigónak?

– Mondd meg neki, hogy jöjjön és keresse meg Ghazanfirt, ha ráér. Ennyi ugye elég lesz?

– Ahogy kívánod.

– Nincsen semmi rossz abban, ha szerzek egy katolikus papot, aki némi vizet hint a gyermekemre, amikor megszületik.

– *Dehogyan* – gondoltam. – *Már hogy volna.* Volt annyi

eszem, hogy befogjam a számat, hiszen Szafije Baffo ült előttem. Ő nem riadt vissza az olyan dolgoktól sem, amiért halál várt volna a hárem bármelyik lakójára.

Habozás nélkül végrehajtottam az első parancsát. A másikat viszont elhalasztottam. Mégis mi köze volt az ifjú velenceinek ahhoz, hogy Baffo nagyúr lánya a császári hárem tagja? Vagy hogy egy gyönyörű, egészséges fiúgyermeknek adott életet.

Az örömhírről inkább a gazdámnak számoltam be. Tolmácsoltam az úrnőm üdvözlő szavait is. Nem meséltem el neki, amiről az egész hárem fecsegett. Szafije vajúdása csupán három rövid óráig tartott, és kevés szenvedés árán szülte meg a gyermekét. Már másnap felkelt, és mászkálni akart. Szeretett volna visszamenni a Szultán Szemébe, ám ezt Birsz szigorúan megtiltotta.

Mihelyt értesült a gyermekről, Szokoli pasa elbúcsúzott az ifjú apától, tábort bontott, és útra kelt Európa felé. Nem állt meg Magnéziában, hogy búcsút intsen feleségének. Úrnőmet ez mély fájdalommal töltötte el. Hamarosan azonban hírt vettük annak, hogy az igazhitűek egész serege bolgár földön, Pazardzsikban gyülekezik. A nagyvezír gratulált a szultánnak a dédunokája születésének alkalmából. Egyértelmű volt, hogy a Mindenható kegyesen tekint Szulejmánra. Az uralkodó

éppen ezért úgy döntött, hogy az újszülött a létező legmuszlimabb nevet kapja. Dédunokáját Mohamednek nevezte el.

Amikor a bába úgy vélte, hogy biztonságban megteheti, kocsira rakta az ifjú anyát, az újszülöttet, és három vagy négy szoptató dajkát. Útra keltek, de csak Magnéziáig. Az ópiumpasztától megmámorosodott vénasszony egy pillanatra sem fogta be a száját:

– Hogy lehetett egy katonai táborban megszülni egy királyi herceget? Allahra mondom, ilyet csak a katonák szajhái csinálnak.

A nagyvárosban Eszmehan végre megpillanthatta kis unokaöccsét. Bár könnyel telt meg vágyakozó szeme, képtelen volt magára hagyni a kisfiút. Hosszú napokon át többet tartotta a karjaiban, mint bármelyik dajka. Szafije nem nagyon törődött a gyerekekkel. Fogoly nőstényoroszlánként, ingerülten járkált fel-alá a rács előtt. Jól hallottam a kifakadásait. A fiával kapcsolatban csak annyi jutott az eszébe, milyen kár, hogy Isztambulban maradt az a drágakövekkel borított bölcső, amiben az uralkodócsalád hercegeit szokták ringatni.

– Öt szép kost áldoztak fel a nevében – próbálta meg Eszmehan megvigasztalni legkedvesebb barátnőjét. –

Nemcsak itt, de a főváros valamennyi kerületében is. Isztambul falain nemsokára hétszer dördülnek el az ágyúk. Bizony, nem csak háromszor, mint amikor én születtem.

– Én pedig nem vagyok ott, hogy halljam a dízsörtüzet – hördült fel Szafije. Váratlanul feltámadó dühvel a bábára támadt. – Hogy lehattél ennyire ostoba bolond? Miért hagytad Isztambulban a drágaköves bölcsőt? Az emberek ránéznek, és azt hiszik, hogy valami ringyó fattya!

Birs néma maradt, viszont gyorsan a szájába tömött egy újabb kerek, sárgás színű süteményt.

– Elégé közönségesek az arcvonásai – állapította meg Szafije a fiáról, biztonságos távolból.

– *Masallah!* – suttogta Eszmehan, meghallva az anya újdonsült szavait. Nem haragudott Szafijére. Számos törökhöz hasonlóan úrnőm is úgy vélte, hogy bajt hoz a gyerekre, ha bárki is a szépségét dicséri. Arra ugyan nem vitte rá a lélek, hogy a rontást elkerülendő maga is szidalmazza az ifjú herceget, viszont amikor meghallotta, hogy bárki valami csúnyát mond kis unokaöccsére, akkor azonnal sutyorogni kezdett, mintha csak egy halk altatódalt énekelt volna. – Fokhagyma, fokhagyma, *masallah!*

Ezenfelül pedig telerakta az újszülött szobáját, a bölcsőjét koránidézetekkel, kék üvegdarabkákkal és elképesztő

mennyiségű fokhagymával. Jutott mindenkől a kised ruhájára is. Eszmehan a saját gyerekeivel is ezt tette volna, ám a születésüket követően túl gyenge volt ahhoz, hogy beavatkozzon, a kicsik gyorsan távoztak az élők sorából. Elszánta magát arra, hogy itt most nem mond csődöt.

Amikor pillantásom végigsiklott Mohamed herceg parányi alakján, erős kétely fogott el, hogy az előkelő újszülöttet bárki is összetéveszthetné a birodalom akármelyik másik kisedével. Sőt, szerintem az egész világon nem akadt még egy olyan gyermek, aki ilyen lenyűgöző öltözéket kapott volna. A legfinomabb szövetből készült az ágyneműje. Aprócska *salvárját* aranytulipánokkal díszített piros selyemből varrták. Úrnőm hiába erőlködött, a herceg borvörös, bojtos sapkája egyszerűen nem maradt a gyermek fején. Éjjel-nappal dajkák vigyáztak rá. Murád herceg egyetlen pillantással láthatta, hogy egy fejedelmi kised fekszik a bölcsőben, bár annak fejrészét nem aranyból készítették, csupán gyönyörű faragásokkal ékesített olajfából.

Én is egyfajta áhítatos csodálattal néztem, ahogy úrnőm parányi ágyacskájába fektette az ifjú herceget. Ez a bútordarab nagyban különbözött a szülőföldemen elterjedt bölcsőktől. Nem mintha túlságosan odafigyeltem volna az efféle dolgokra azután, hogy kinőttem a saját pendelyemet,

ám még így is szemet szúrt nekem a török bölcső alján végighúzódó, hosszú repedés. Arra gondoltam, hogy Szafije jogosan panaszkodott. Ez a tákolmány annyira ócska és régi, hogy megrepedt a deszkája. A buta dajkák ráadásul meg sem próbálták valami puha anyaggal kitömni a repedést.

Ekkor azonban észrevettem, hogy Eszmehan egy parányi kerámiacsészét helyezett el a kisfiú ágyéka fölé, mielőtt lefektette volna aludni. Aztán pedig többször is szemtanúja voltam annak, hogy azon a bizonyos repedésen keresztül sárga vizelet csorog a bölcső alá rakott edénybe. Később, miután elmúlt az első néhány veszélyes hét, és a bölcsőt már ki merték rakni a friss levegőre, már a tálat sem rakták alá. A vizelet szépen belesorgott a talajba. A mosónőt csak akkor kellett hívni, ha a felséges gyermek bekakilt.

Eszmehan a dolgát végző ifjú herceg láttán úgy viselkedett, mintha a sárgás folyadék színaranyból lett volna. A szultán parancsait nem várták ilyen lelkesedéssel, mint ahogy ő ült a bölcső mellett. Én is mozdulatlanul várahoztam mögötte. Nagyon különös dolgok forogtak a fejemben. Elkecserevedve, de mégis lenyűgözve bámultam a kised láb között a húscsomót. Aránytalanul nagynak tűnt, ahogy az újszülöttek esetén az lenni szokott. Még nem végezték el a körülmételését. Az ifjú herceg áldott tudatlanságban élt. Nem

tudta, mi vár rá.

Én viszont annál jobban átéreztem saját veszteségem súlyát. Nemcsak azt, hogy engem megfosztottak a férfiasságomtól, hiszen amit levágtak rólam, az csak hús volt, hanem annak tudata keserített el, hogy nekem sosem lesz ilyen parányi hasonmásom. Nem számíthattam arra, hogy én is részesülhetek a halhatatlanság egyetlen kézzelfogható formájában. Murád hercegre viszont éppen ez várt. A tenyerébe foghatta kisfia apró ujjait. Megsimogatva a gyermek fejét, érezhette a benne lüktető parányi életet.

– Veniero, mi van a *bailo* segédjével? – sziszegte felém időről időre olaszul a fel-alá járkáló Szafije.

– A *bailo* segítőjével? Vajon mire gondolhat? – csodálkozott Eszmehan. Úrnőmet sajnálatos módon nem kötötte le annyira az aprócska herceg elszáradó köldökzsinórcsonkjának vizsgálata, hogy ne figyelt volna fel az olasz szavakra. Én mindent megtettem azért, hogy ne halljam meg őket. Ráadásul nyilvánvalóvá vált az is, hogy a pótanyaként sürgő-forgó hercegnő olasztudása nem kopott meg.

Így aztán, amikor végre négyszemközt maradtam Eszmehannal, azt reméltem, hogy nem lesz nehéz elmagyaráznom e szavak értelmét, hiszen úrnőmet

kimerítette, hogy annyit törődött a kisdéddel. Elmeséltem neki, milyen utasítást adott nekem Szafije, amikor rátörtek a fájások. Kellemetlen meglepetést okozott, és igen nagy rosszkedvvel töltött el, amikor úrnőm váratlanul felkelt a kerevetről, és azt követelte, hogy áruljam el a további részleteket:

– És te nem kerested meg ezt a Barbarigót? – kérdezte a fájdalomtól elhaló hangon, mintha csak az ő kérését engedtem volna el a fülem mellett.

– Azt akarja, hogy megkereszteljék a gyereket... Legalábbis nekem ezt mondta.

– És az miért baj? *Insallah*, kellő időben majd körülmetélik a fiúcskát. Akkor pedig ő is valódi, igazhitű kisgyerek lesz. Mit számít az a pár csepp víz? A szent penge majd mindent rendbe hoz.

Mint ahogyan engem is elintézett a kés éle? – gondoltam, de befogtam a számat. Az úrnőm azonban nem hagyta annyiban.

– Nem látod, hogy Szafije mennyire szomorú?

– Hát igen.

– Igazán megtehetnéd, amire kért. Akkor sokkal boldogabb anya lenne.

– Erre csak Allah volna képes!

Bár úrnőm nem kezdett el veszekedni velem, nem hagyta,

hogy megfeledekzzem a kérésről.

– A háremet éppen azért hozták létre, hogy elfedje az asszonyok legelemibb szükségleteiből származó, effajta ellentmondásokat. Eltitkolja az olyan dolgokat, amelyek lánggra lobbannának és elhamvadnának, ha megérintené őket a nappali fény.

Végezetül engedelmeskedtem.

Bár a várfalakon dörögtek az ágyúk, és kosokat áldoztak mindenfelé, a még mindig Magnéziában veszteglő velencei küldöttség tőlem értesült először a herceg születéséről. Mint ahogyan mondtam, a hárem ügyei nem tartoznak a kívülállókra.

Amikor újra ott álltam az ifjú Barbarigo előtt, valósággal előntöttek az érzelmek. Nem is tudtam megszólalni. Abban a pillanatban lelki szemeimmel újra láttam, ahogy Velencében farkasszemet nézünk. Mindketten álarcot hordtunk. Sikerült megakadályoznom, hogy az ifjú nemes úr elszökjön Baffo uraság leányával, hiszen ez a kihágás szégyent hozott volna egész családomra. Nem felejtettem el azt sem, hogy mivel fenyegetett meg. Apja befolyását emlegetve szóba hozta, hogy odavet az inkvizíció karmai közé. Gyűlölködve nézett rám, én pedig féltékenyen bámultam. Már akkor is az volt, ami én sohasem lehettem. Egy életerőtől majd kicsattanó

velencei főúri ifjú, akinek – Isten kegyelméből – minden az ölébe hullott. Senki sem próbált versenyre kelni vele, vagy elvenni tőle bármit e kincsekből. Ebben a pillanatban, ahogy Magnéziában ismét ott álltam előtte, pontosan ugyanaz a gondolat merült fel az elmémbe, mint akkor régen:

– Eljön a nap, amikor meg kell küzdened ezzel az emberrel, hogy megvédd azt, ami a tied.

Persze eszem ágában sem volt a tudtára adni, hogy ki vagyok. Az olyan nagy megaláztatással járt volna, amit nem bírtam volna elviselni. Éppen ezért elfojtottam az indulataimat, mielőtt megszólítottam volna. Most nem maszk, hanem sűrű fátyol takarta el az arcomat. A kiejtésemre gondosan ügyelve törökül beszéltem hozzá.

– Kérlek, vidd el az üzenetet Baffo kormányzóhoz, közöld vele, hogy most már nagyapa. Add a tudtára, hogy a leánya és az unokája is boldog és biztonságban él.

– Szent Márk nevére! Hát ez csodálatos! – kiáltotta az ifjú diplomata, amikor végre felfogta az üzenet lényegét. Egyértelműen örült a hírnak. – Törökország élére egy keresztény kerül majd! Nem akárki, hanem egy apácázárdában nevelt, velencei leány fia. Ez bizony nagyobb előnnyel jár a keresztény hatalmakra nézve, mint az évszázadok során aláírt szerződések.

A fiatalember megragadta a brokátba burkolt karomat. Olyan erővel szorította, hogy gyűrűi mélyen a húsonba nyomódtak. Nem annyira értékes, mint inkább látványos, féldrágakövek voltak az ujján.

– Amióta csak itt vagyok, lenyűgöz annak tudata, hogy a törökök birodalmát keresztények irányítják.

Olyan közel álltam hozzá, hogy éreztem a leheletén az olasz konyha szagait. Az jutott az eszembe, hogy ez az ifjú talán azelőtt még sosem járt a nagyvilágban. A maga naiv módján bizonyára azt képzelte, hogy a dolgokat csupán egyféle módon lehet megtenni, mégpedig úgy, ahogy az Itáliában szokás.

– Ott vannak a janicsárok – magyarázta – meg a pasák meg a vezérek. Kivétel nélkül mind keresztény családok gyermekei. Miért is ne ez a birodalom lenne a világ legjelentősebb hatalma, amikor a kormányrúd az igaz hit oly kiváló és jól képzett gyermekeinek kezében van?

– A törökök szerint minden ember muszlimnak születik – figyelmeztettem. – Csupán a szüleik vezetik tévútra őket, amikor más hitben nevelik fel a gyermekeket.

Legszívesebben a fejéhez vágtam volna, hogy igen nagy figyelmetlenségről tett tanúbizonyságot, ha azt képzelem, hogy gazdám, a nagyvezír, akárcsak a legcsekélyebb mértékben is

ragaszkodna szülőföldje hagyományaihoz. Az ifjú Barbarigo a lényegtelen részletekre figyelt a fogadás során. Olyan jó lett volna megkérdezni tőle, mégis miért hiszi azt, hogy a török-keresztények erkölcsösebbek, mint az általa olyan jól ismert európaiak? Otthon talán nem számít hétköznapi dolognak a szerződések megszegése és a sok igazságtalanság?

A fiatalember azonban már így is összevonta a szemöldökét. Meglepődött, amikor meghallotta borúlátó ellenvetésemet. Keresztény elmével gondolkodva ugyanis ellenkezésemnek kizárólag a borúlátás lehetett az oka. Ezzel szemben én egyre inkább derűlátásnak tekintettem a mind jobban megismert napkeleti fatalizmust. Meglepett e különös szembenállás.

Ezenfelül némi vigasszal töltött el annak a felismerése, hogy Andrea Barbarigo valójában nem ismeri Baffo nagyúr leányának igazi arcát. Akkor ugyanis tudnia kellett volna, hogy Szafijét a legcsekélyebb mértékben sem érdekli a vallás. Ugyanúgy hidegen hagyta a kereszténység, mint a többi hitvilág. Csak az érdekelte, hogy egészséges fiúgyermeknek adott életet. A kisdéd ráadásul a nagy Oszmán leszármazottja volt, a világ leghatalmasabb birodalmának leendő uralkodója. A szőke szépség számára csak ez volt a fontos.

Velence sokkal jobban járt volna – legalábbis szerintem –,

ha Barbarigót csak azután küldik diplomáciai küldetésre, hogy megházasították. Ráfért volna, hogy benőjön a feje lágya. Szafije nagyon jól látta, hogy az ifjú nemes feje tele volt álmokkal és álmodozással. Mivel nem volt felesége, a testében égő vágyakozás szédítő látomásokat támasztott arról, hogy milyen lehet az élet a hárem falai mögött. Azt hitte, hogy odabent tehetetlen, ernyedtt, kizsákmányolt asszonyok várják megváltójuk érkezését.

Ott állva mellette úgy véltem, hogy nem lehet baj abból, ha meghagyom neki ezeket az illúziókat. Csakhogy az ilyen gondolatok miatt az intelligens, de tapasztalatlan diplomata pontosan azt tette, amit Szafije akart. Bizonyára még ekkor is az ő liliumfehér kacsóiról álmodozott. Szafije pedig úgy mozgatta, mint bábjátékos a zsinóron rángatott figuráit.

Huszonhetedik fejezet

Jól emlékszem az első őszi estre. Odakint lágyan szemerkélt az eső, amit mindenki valóságos áldásnak tekintett a hosszú és gyötrő nyár forrósága után. Eszmehan szeme tűzként ragyogott fel, amikor észrevette, hogy az öreg Ali felesége behozza a tűzszerszámot a konyhából, és ebben az évszakban első alkalommal megpróbálja meggyújtani a serpenyőbe rakott faszenet. Az izzó parázs ugyanis egyértelműen azt jelentette, hogy Szokoli pasa, Szafije és az ő ifjú fia hamarosan visszatér a fővárosba. Isztambulban pedig senki sem fog unatkozni.

Ha újra elmerülhetnek a főváros forgatagában, akkor úrnőmnek többé már nem kell komoly erőfeszítések árán gondoskodnia az esti szórakozásról. Mostanában esténként zenészeket és táncosokat hivatott. A muzsika hangja segített átvészelni a hosszú, egyébként unalmas esti órákat. Többé már nem lesz szükség ezekre a jól megfizetett szórakoztatókra. Senki nem fog arra gondolni, hogy úrnőm

kegyvesztetté vált és csak azért szomorkodik magányosan napnyugta után. A beálló őszi első esős napján kinek lett volna kedve zenészeket hívni? Eszmehan nyugodtan dönthetett úgy, hogy a mai estét az eunuchja társaságban tölti csendes sakkjátékkal.

Azok, akik csupán a zenészekkel és táncosokkal átmulatott estéken látták az úrnőmet, valószínűleg észre sem vették volna, mennyire megváltozott a házassága négy esztendeje alatt. Legfeljebb arra figyeltek volna fel, hogy a hercegnő sokkal elevenebb, mint régen, hiszen ma már ő dönthette el, hogy mivel tölti a szabadidejét.

– Egy kicsit kigömbölyödött – mondhatnák néhányan. Persze ezt az észrevételt könnyű volt egy kézlegyintéssel elintézni:

– Ez csak annak a jele, hogy az úrnő boldog és jól megy a sora.

Én azonban abban a kiváltságban részesültem, hogy ott lehettem mellette a csendes estéken is. Éppen ezért jól tudtam, hogy mostanában otthonunkban rendkívül ritka látogatónak számít az a ragyogó tekintetű ifjú hercegnő, aki úgy érezte, hogy minden nap csodákkal és boldogsággal teli meglepetéseket ígér. Az emberben felmerült a gyanú, hogy az úrnőm tulajdonképpen egy álarc mögé rejtőzött a vendégei

elől.

Télen nem volt olyan nyilvánvaló, hogy mennyire szomorú, hiszen a hűvös évszakban élvezhette Szafije és valamennyi régi barátnője társaságát. Olyankor gond nélkül beilleszkedett a többiek közé. Jókedvű volt és néha még tréfálkozott is a hölgyekkel. Társaságukban ragyogó rózsák jelentek meg az orcáján. Ezek a virágok azonban nyaranta elszáradtak. Nem lehetett eltitkolni az igazságot: Eszmehan cseppet sem élvezte, hogy egy magányos feleség szerepébe kényszerítették. Ráadásul az életben akadnak olyan területek, ahol egy eunuch képtelen volna a megfelelő helytállásra.

Ezt úgy is megfogalmazhatnám, hogy Szokoli pasa nem volt túlságosan jó férj. Túlbecsültem a kötelességtudta erejét. Nem sikerült boldoggá tennie az úrnőmet. Persze az is lehet, hogy éppenséggel alábecsültem az egyik régi török közmondásban rejlő igazságot. Eszerint: „A kötelességtudatnak nem lehet fiúgyermeké.” Eszmehannak azonban esze ágában sem volt panaszkodni. Mosolyogva ezt mondta:

– Dicsérjük valamennyien a Mindenható nevét. Bárcsak minden nő olyan körülmények között élhetne, mint én. Hogyan szomorkodhatna az uralkodó leánya a szultán házában? Nem kell attól rettegnem, hogy a férjem elvállik

tőlem, ha nem szülök neki gyereket. Figyelembe véve az őseimet, ez nem történhet meg. Értékelnem kell az ilyen kincseket is.

Csakhogy én egyre határozottabban véltem úgy, hogy a fenti hiányosságról nem az úrnőm, hanem a gazdám tehet. Szokoli pasa olyan hosszú időn keresztül elfojtotta magában a vágyakat, hogy most már nem volt képes átélni őket. Nem csoda, hogy amikor sikerült fiúgyermeket nemzenie, azoknak semmi kedvük sem volt az élethez! Szokoli öreg édesanyja nagyjából hat hónappal azután távozott közülünk, hogy a fia megnősült. Csendben halt meg, ölében a hímzéssel. Egy szóval sem mondta, ám én ennek dacára is úgy éreztem, hogy az idős asszony rájött valamire. A fia egyszerre csupán egyetlen nőt tud kötelességtudóan ellátni. Ezt felismerve gazdám anyja méltóságteljesen távozott az életünkből. Csakhogy az az odafigyelés, ami elegendő volt egy parányi, törékeny, idős asszony számára, semmiképpen nem tehetett boldoggá egy ifjú lányt, vagyis egy olyan ragyogó, fiatal nőt, mint Eszmehan.

Gazdám viszonylag rövid ideig viselte egy egyszerű pasa rangját. Gyorsan előléptették, és utána már kapudán pasaként, a hadiflotta parancsnokaként szolgálta a birodalmat. A muszlimok időszámítása szerinti 972. évben,

abban a hónapban, melyet a keresztények júniusnak hívnak, meghalt az öreg Ali pasa. Helyére az én uramat állították. Nagyvezírként megszerezte magának a létező legmagasabb beosztást. Az iszlám birodalmában egy tehetséges férfiú ennél magasabbra nem juthatott. Csupán egyvalaki állt fölötte, a fényességes szultán. Azt a rangot azonban csakis születés révén lehet elnyerni. Nem számít a szorgalom vagy a tehetség.

Talán nem is kell mondanom, hogy Szokoli pasa egy pillanatra sem ért rá. Minden tudását latba kellett vetnie, hogy a birodalmat irányítsa. Akkor sem lett volna ideje romantikus enyelgésre, ha esetleg vágyott volna effajta dolgokra. A pasa kötelességtudóan hetente két alkalommal meglátogatta a feleségét és vele hált – már amikor ott volt a fővárosban. Csakhogy együttlétük sem a gazdámnak, sem az úrnőmnek nem okozott nagy boldogságot.

Mind a három fiúk meghalt.

Ami az anyagiakat illeti, senki sem mondhatta volna, hogy Szokoli pasa elhanyagolja a feleségét. Éppen ellenkezőleg. A hatalmas park ölelésében megbúvó palota hamarosan a társasági élet középpontjává vált. Ifjú úrnőm káprázatos fogadásokat tartott. Lenyűgözte a vendégeit és minden érkező értékes ajándékokat kapott. Bőkezű volt még a kapuk

előtt ácsorgó hívatlan koldusokkal is. Akkor volt a legboldogabb, amikor idejét és vagyonát megoszthatta embertársaival. Mind a kettőből jutott neki annyi, hogy gond nélkül lehetett bőkezű. Csakhogy közben igencsak megkomolyodott. Bölcsebb lett, mint a hasonló életkorú ifjú hölgyek.

– Jól tudom – árulta el nekem egyik este, a vendégek távozása után –, hogy az ilyen mulatság csupán átmeneti hangzavart jelent. Semmi értelme nincsen, ha nincs okunk valódi ünneplésre. Vendégeim ma csupán azt méltatták, hogy ilyen gazdag vagyok. Az igazi ünnepségek valódi eseményekhez kapcsolódnak. Olyan szép dolog megünnepelni valaki születését, egy kisfiú körülmetélését vagy éppen egy esküvőt.

Rövid töprengés után még hozzátette:

– Jól tudom, hogy az állítólagos barátaimat csak a pénzem érdekli. Ne gondold, hogy viselkedésükkel becsaphatnak.

– Én sem önszántamból vagyok itt. A gazdám pénzért vett a bazárban – figyelmeztettem nem is egyszer.

– Te sem tudsz félrevezetni, Abdullah – felelte az úrnőm és megszorította a kezemet.

Amikor már mindenki más elment, oda szokott telepedni mellém. Ez történt azon a bizonyos őszi estén is. A

társaságomat kereste, amikor úgy tett, mintha érdekelné a sakk. Szokoli pasa immár hat teljes hónapja nem járt a fővárosban. Még mindig a gazdája oldalán állt és a Duna túlsó partján harcolt a hitetlenek ellen. Magyarországra szólította a kötelesség szava. Ki tehetett volna emiatt szemrehányást neki?

Csakhogy Eszmehan méhében nyolc hónapja nem ragyogott az élet parazsa. Úrnőm meggyászolta halott gyermekeit és úgy vélem, hogy ekkorra már igazából nem is bántotta méhének üressége. Hosszú időt tölthetett el anélkül, hogy valami kitöltse a belsejét és elszívja az életerejét. Abban reménykedtem, hogy valamennyire sikerül kitöltenem a szívében tátongó ürességet.

Szokoli pasa néha írt. A leveleiből kiderült, hogy más gondjai is akadtak, nem csak a fiúgyermek kérdése. Gondolatait nem saját kezűleg vetette papírra. A katonai írnok a személyes leveleket is úgy készítette el, mint a széles margójú, hivatalos ügyiratokat. Alig valamiben különböztek a katonai jelentésektől. Az esetek többségében nem is az úrnőm volt a címzett, hanem én. Természetesen valamennyi levelet felolvastam a hercegnőnek. A gazdám talán pontosan erre számított. Egyszer például ezt írta:

„Úrnőd nagyapja – Allah örködjön örökké felette – már

nem olyan erős, mint amilyen egykoron volt. Bizony mondom neked, ebben az évben túl gyenge volt ahhoz, hogy seregei élén lóháton ügessen. Ennek ellenére is elszántan tört előre. Még akkor is, ha ehhez be kellett ülnie egy hintóba. Az igazhitűek seregei nem győzhetnek vigyázó tekintete nélkül. Mindannyian ezt gondoljuk. Bármi is történjen, jól tudom, hogy a Mindenható akarata válik valóra. Ennek dacára úgy érzem, hogy ez a hadjárat nem tarthat túl sokáig. Ha pedig a távollétünkben pártütésre kerülne sor és valaki a trónra áhítozva polgárháborút robbantana ki, akkor jó volna, ha az úrnőd a házamban maradna és nem valaki más otthonában keresne menedéket. Még szerető atyja otthona sem eléggé biztonságos. Nem akarlak megriasztani az aggodalmaimmal, ám jól tudom, hogy akadnak, akik Eszmehan atyja helyett inkább a fivérét látnák szívesen a trónon.”

– Például Szafije – szólt közbe az úrnőm. Egyetértően bólintottam.

Tovább olvastam a nagyvezír levelét:

„Murád herceg Magnéziában van. Határozottan és ügyesen irányítja a tartományt. Idén tavasszal alkalmam volt körülnézni ott. Allah megengedte, hogy találkozzam veled. Valamennyi tartományunk közül Magnézia fekszik a legközelebb a fővároshoz. Éppen ezért hagyományosan a

koronaherceg kapja ezt a szandzsákat. Minden kiváló tulajdonsága dacára Murád még túl fiatal. Nem tudna ellenállni a manipulációnak. Nagy hiba volna felrúgni a szabályt, hogy az apát a fia kövesse a trónon. Ezzel ugyanis ajtót nyitnánk a rosszakaratú gazemberek előtt. Lehetőségük lenne felsorakozni e fontos személyiség mögött, miközben valójában csak arra törekszenek, hogy megosztottság uralkodjon el a birodalmunkon. Nem szeretném, hogy az úrnőd bárhova is elutazzon Isztambulból, mert attól tartok – Allah ne adja –, hogy felettébb bizonytalan idők várnak reánk.”

A többi levélből kiderült, hogy az öreg Szulejmán mindenkit meglepett. Lenyűgöző tudással irányította a seregeit. Hiába volt a hintó rabja, parancsára portyázó csapatok csaptak le az ellenség hátországára és rejtett hadtestek meneteltek messze a frontvonal mögött. Tavasztól az első őszi eső eljöveteléig számos nagy győzelmet aratott.

Csakhogy az Isztambulra hulló lágy eső talán már vékony hóréteggel borította be a Kárpátok legmagasabb hegycsúcsait. A hadsereg kénytelen lesz visszavonulni a tél beállta előtt. Ennek dacára sem fogják elkapkodni a hazatérést. A visszavonulás oka nem a legfőbb parancsnok egészségi állapota lesz. Szulejmán még tartotta magát.

És ez így ment hat hosszú, nagyon hosszú hónapon át.

Huszonnyolcadik fejezet

Eszmehan gömbölyded arcocskáján megcsillant a lámpás fénye, miközben közelebb hajolt a sakktábla fölé. Nem mondtam volna rá, hogy lélegzetelállítóan szép, ám nagyon is lágy, kellemes vonásai voltak. A személyiségének is megvolt ugyanez a bája. Nem azért szeretett sakkozni, mert imádta a stratégiát vagy a merész húzások izgalmát, hanem mert a bábuk különös meséket mondtak neki.

– Nézd ezt a sok szegény parasztot. Az életüket áldozzák a csatatéren! – kiáltotta halkán. – Imádkozom, hogy Allah kegyesen fogadja a lelküket, hiszen az igaz hit védelmében estek el.

Egy lépéssel később ezt mondta:

– Nézd csak, milyen elszántan tör előre a hatalmas szultán. Egyetlen hitetlen sem állhat az útjába.

Utána pedig a legterebélyesebb bábura mutatott.

– Ott van az elefánt. Megvadult és eltévedt az útvesztőben. De máris futva jön a derék lovag, hogy kivezesse és segítsen

neki legyőzni azt az ellenséges katonát.

A törökök a bástyát hívták elefántnak.

– És ott jön a nagyvezír. Milyen okos. Észrevétlenül átoson az ellenséges vonalakon. Úgy beszél a pogány nyelvüket, mintha közöttük született volna. Mindig ott áll a szultán oldalán, ha őfelségének szüksége van rá. Csakhogy a nagyvezír otthon hagyta szegény magányos hercegnőjét. Az ifjú hölgy az ellenség karjába dobja magát vagy belehal az unalomba.

A napkeleti sakktáblákon természetesen nem voltak nőket ábrázoló figurák. Már a puszta gondolat is illetlenségnek számított. Mi nyugaton királynőnek nevezzük a játék egyik legfontosabb bábuját, a törökök között nagyvezír a neve. Eszmehan kizárólag olyankor élvezte a játékot, ha valamilyen mesét kerített köré. Egy szép történet azonban elképzelhetetlen lett volna hősnő nélkül. Éppen ezért úrnőm legtöbbször kijelölte az egyik parasztot. Az a figura volt az álruhás hercegnő. Eszmehan mindent megtett azért, hogy megvédje apró hasonmását. Így olyan lépésekre kényszerült, amelyet egyetlen más játékos sem tett volna. A szegény gyalog kedvéért számos fontos bábút áldozott fel. Amikor azonban a jelentéktelen figura átjutott a sakktábla túlsó oldalára, ledobta magáról az álruhát és magára öltötte valódi,

félelmetes, erőtől duzzadó alakját. Csupán a legizgalmasabb tündérmesékben lehetünk tanúi ilyen lenyűgöző átalakulásnak.

Sajátos nézőpontja dacára Eszmehan nagyon jól játszott. Amikor azonban nyilvánvalóvá vált, hogy egy játékot ő fog megnyerni, úrnőm unatkozni kezdett. Számos alkalommal megtörtént, hogy biztos halál várt a sahomra, vagyis a királyomra és Eszmehan a következő lépésben *motot* (a *sahmot* a mi sakk-mattunknak felel meg) adhatott volna, ám ehelyett valamilyen butaságot csinált. Vagy szándékosan, mert nem akarta, hogy véget érjen a játék és elköszönjek tőle, vagy pedig véletlenül, mert valahol egészen másutt jártak a gondolatai. Gyakran úgy tett, mintha hosszasan és elmélyülten tanulmányozta volna a játék állását, ám amikor belenéztem nagy, barna szemébe, gondolatok helyett csupán a serpenyőben izzó parázs fényét láttam benne. Ha nem volt eléggé óvatos, megtörténhetett, hogy én nyertem. Ilyenkor akár még az Eszmehan nevét viselő szegény gyalogot is leüthettem.

– Eszmehan – figyelmeztettem. Megérintettem az asztal lapján nyugvó kezét. Ugyanolyan hófehér volt, mint a sakktábla elefántcsontja. – Úrnőm?

Felsőhajtott és felemelte a fejét, hogy a szemembe nézzen,

amikor váratlanul zajt hallottunk odalentről, a *szelámlík* irányából. Mind a ketten felpattantunk.

– Ki lehet az? – kérdezte úrnőm. A figyelmemet nem kerülte el, hogy az arcán milyen gyorsan változtak az érzelmek. Reményt és kétségbeesést láttam. Bizonyára arra gondolt, hogy a férje érkezett meg.

A fenti szobából, ahol ültünk egy sűrű faráccsal borított ablak nyílt a lenti helyiségbe, a *szelámlík* központi részébe. Szafije javaslatára került ide ez az ablak. A szőke szépség meggyőzte úrnőmet arról, hogy jobb viszonyba kerülhetne a férjével, ha nagyobb érdeklődést mutatna a nagyvezír dolgai iránt. Azt tanácsolta, hogy Eszmehan hallgassa meg, amikor a pasa diplomatákkal és nagykövetekkel tárgyal. Az biztos, hogy az ablak beépítése után Szafije sokkal többször látogatott el hozzánk. Már amikor itt volt a fővárosban. Eszmehant azonban nem érdekelték az ilyen dolgok. Nem hallgatózott és csak nagyon ritkán használta az ablakot. Most viszont mind a ketten odarohantunk.

Medzsnun, a portás kinyitotta a lenti ajtót és egy vadidegen alakot vezetett a szobába. Medzsnun utána Ali nevét kezdte el kiabálni. Az öreg szolga belépett és megkérdezte, hogy mit tehet az ismeretlenért. A hivatlan vendég nem válaszolt, de odatartotta a kezét az öreg rabszolga felé. Valami volt a

tenyerében.

– A férjem pecsétgyűrűje – suttogta Eszmehan. Tudtam, hogy igaza van, mert Medzsnun és Ali azonnal elkezdett a vendég körül sürgölődni. Elvették átázott, sáros köpenyét és felszólították arra, hogy érezze otthon magát.

Egy magas, széles vállú férfi állt odalent. Egyetlen csepp felesleges zsír sem volt a testén. Talán még harminc éves sem lehetett. Vastag, göndör bajusza feketén csillogott. Nem látszott benne egyetlen ősz csík sem. A turbánja valamikor hófehér lehetett, ám mostanra már igencsak megviselte az időjárás. A turbán fehér vászna alatt középen selyemsapkát viselt. Ennek kilógó csúcsa kifakult és alaktalanná vált. Mintha csak valamilyen fekete sütemény lett volna a feje tetején. A fejfedőn egy gyémántokkal ékesített turbándísz is ragyogott. Ebbe korábban alighanem fekete madártollakat tűzhettek, ám ezek rég elvesztek az erős szélben.

Átázott nadrágjáról sem lehetett tudni, hogy milyen színű. Csak amikor levette magáról a köntösét, derült ki, hogy ez a ruhadarab szárazon és tisztán ibolyakék színben pompázik. Ekkor már azt is kitaláltuk, hogy a turbán alatti sapkája eredetileg bíborszínű lehetett. Ez elárulta, hogy a szultán válogatott katonákból álló lovasságának egyik tagja, egy szpáhi-oglán állt előttünk. Azt nem tudhattuk, hogy milyen

rangban szolgálja az uralkodót, ám nyilvánvaló volt, hogy a harctéren tanúsított bátorságáért egyszer-kétszer már kitüntették. Aranyozott vászonból készült mellényt viselt. Drágakövekkel ékesített szablyáját nem volt hajlandó odaadni a rabszolgáknak. Összességében nagyon jól nézett ki.

– Ez a harcos rád hasonlít, Abdullah – töprengett Eszmehan.

– Igen – válaszoltam sértődött suttogással. – Így néznék ki, ha Allah bármikor is azt akarta volna, hogy felvegyem egy szpáhi egyenruháját.

– Menj le hozzá, hogy ne unatkozzon, Abdullah.

– Én menjek oda, úrnőm?

– Igen, kérlek. Ez a két rabszolga nagyon együgyű alak, és te is tudod, hogy az én uram csak őket hagyta itthon a *szelámlikban*. Ennél többet érdemel az a férfi, akire Szokoli pasa a pecsétgyűrűjét bízta. Ali nem tesz semmit, csak vacsorát hoz neki, aztán pedig magára hagyja. Medzsun pedig csupán meghajol az idegen előtt és suttymban bámulja. Te azonban képes vagy arra, hogy értelmesen elbeszélj vele. Abból kiderül, hogy örömmel látjuk otthonunkban – magyarázta az úrnőm. – Ráadásul közben megtudhatod, hogy tulajdonképpen miért jött el hozzánk.

Medzsun hajlongva kihátrált a szobából, hogy

visszamenjen a kapuhoz. Ali tüzet gyújtott a serpenyőben és vizet hozott, hogy a váratlan vendég megmosakodhasson. Lementem a szobába, udvariasan köszöntem és bemutatkoztam. Közöltem az ismeretlennel, hogy az úrnőm üdvözlí. A szpáhi egy biccentéssel jelezte háláját, ám udvariasan nem pillantott a rácsos ablak irányába, pedig korábban egészen biztosan észrevette a fejünket.

Amikor már nem izgultam annyira, alaposabban is megnéztem magamnak az érkezőt. Egy rendkívül jóképű férfi állt előttem. Apró szeme ugyan meglehetősen mélyen ült, de valósággal ragyogott és határozott vonalú állát több napos borosta borította. Magasabb és izmosabb volt az átlagosnál, de még a legtöbb szpáhinál is, pedig azok a harcosok egész nap csak gyakorolnak és a testüket edzik. Arányos volt a keze és a lába is.

A többi híres harcostól eltérően azonban nem büszkén pöffeszkedve lépdelt, hanem óvatos eleganciával, mintha csak azt mondta volna:

– Legszívesebben táncra perdülnék, mozognék, szaladnék, felszökkennék a magasba, ám a társaságodban semmi ilyet nem teszek, mert tudom, udvariátlanság volna ennyire önfeledten viselkedni.

Egyből felfigyeltem lenyűgöző mosolyára. Vékony,

határozott vonalú ajka azonnal széles mosolyra húzódott, ha arra akár csak a legcsekélyebb oka nyílt. Olyankor elővillantak jókora, ragyogóan fehér, ép fogai. Olyan volt ez a mosoly, mint a mézzel és édes tejszínnel megtöltött esküvői palacsinták. Az *ataiffet* gyorsan be kell kapni, mert különben a kibuggyanó édes töltelék végigfolyik az állunkon.

Világosan láttam, hogy vendégünk holtfáradt és nem bízik meg bennem teljes mértékben. Ennek ellenére elég volt egyetlen pillantást vetnem az arcára, hogy tudjam, ez az ember általában minden élethelyzetben mosolyog. A szája széle többnyire felfelé néz és nem lekonyul. Ezenkívül a szeme sarkában lévő apró ráncok is elárulták, hogy szeret nevetni. Úgy gondoltam, még a csatába is vigyorogva indul.

Amikor bemutatkozott, megtudtam, hogy Ferhátnak hívják. Nem sokat mesélt magáról. Még a nevét is csak vonakodva árulta el.

Ali először forró teát, majd pedig ételt hozott. Vendégünk jó étvággyal falatozott. Láttam rajta, hogy legszívesebben mohón az ételre vetette volna magát, ám ehhez túlságosan is udvarias volt. Gondosan ügyelt arra, hogy eltitkolja, mennyire fáradt és kimerült. Nem akarta megrémíteni vendéglátóit. Ennek ellenére hamarosan nyilvánvalóvá vált számomra, hogy Ferhát hosszú lovaglás után érkezett meg

hozzánk, hogy itt pihenjen a palotában. Ezt az apróságot felhasználva megpróbáltam minél több érdekességet kicsikarni belőle, mielőtt elütötte az éhségét. Az evést követően teljesen természetes mozdulattal nyúlt a rózsavizes tálért, hogy lemossa kezét. Ez elég meglepő volt, hiszen egy katona ült velem szemben.

– Honnan jöttél? – kérdeztem. – Corluból?

– A lovam onnan jött – mondta mosolyogva. – Én magam négy nappal ezelőtt keltem útra Szófiából.

– Szófiából? – kiáltottam. – De hát az lehetetlen! Az a város több mint háromszáz régi római mérföldre van ide úgy, ahogy a holló repül.

A szpáhi elmosolyodott és megvonta a vállát. Nem hencegett, csak egy tényt közölt velem. Volt annyi eszem, hogy ne vonjam kétségbe a szavát.

– Akkor bizonyára rendkívül fontos dolog miatt keltél útra – folytattam.

Vendégem ismét elmosolyodott és megvonta a vállát. Ennél többet azonban nem tudtam kiszedni belőle. Miközben ott ültem mellette, lefeküdt a díványra és azonnal elaludt. Alighanem holtfáradt lehetett.

Másnap reggel, amikor felébredt, ismét hatalmas mennyiségű ételt falt fel. Miközben a szpáhi lent aludt,

Eszmehan nem engedte meg, hogy pletykálkodó cselédlányai is belépjenek a fenti ablakos szobába. Ahogy a férfi felébredt, ismét leküldött, hogy beszélgessek vele. A harcos kialudta magát. Nyugodt volt, és ha az lehetséges, még barátságosabb. Sajnálatos módon továbbra sem volt hajlandó semmit sem elárulni.

– Természetesen olyan sokáig élvezheted a vendégszeretetünket, ameddig csak akarod – mondtam neki ravaszul. –Tudnod kell azonban, hogy ebben a házban csak öreg rabszolgák és nők élnek. Biztosra veszem, hogy egy hozzád hasonló fiatal férfi sokkal jobban érezné magát a Nagy Szerájban, a szpáhik laktanyájában.

Vendégünk mosolya jelezte, hogy nem haragudott meg az udvariatlanságomért. Ennek dacára is csak ennyit mondott:

– Mondd meg a ház asszonyainak, barátom, hogy nem kell félniük. Ha kételkednek, mutasd meg nekik ezt a gyűrűt. Biztosra veszem, hogy felismerik.

Egy gyors pillantást vetettem az elém tartott jókora, de egyszerű achátgyűrű felé. Igen, jól ismertük.

– Csak annyit mondhatok, hogy ugyanazt az urat szolgáljuk. Súlyos teher nehezedik a nagyvezír vállára. Ugyanez rám is igaz.

Ha jobban odafigyeltem volna a szavaira, akkor

kitalálhattam volna, hogy mit jelent ez a titokzatos mondat. Mivel azonban nem erre összpontosítottam, közel egy hónapon át furdalta a kíváncsiság az oldalunkat, mielőtt kiderült a szörnyű igazság.

Huszonkilencedik fejezet

Ismét kellemes idő köszöntött ránk. Nem volt túl meleg ahhoz, hogy délutánonként ne lett volna kellemes kiülni a kertbe. Az eső felfrissítette a rózsákat. Ebben az évben már második alkalommal hoztak virágokat. Olyan életerő ragyogott a színükben, amihez hasonlót korábban még sosem tapasztaltam. Mindenekelőtt úrnőm kerti pavilonja körül nőttek gyönyörű virágok. Azt hihette volna az ember, hogy ezeknek a rózsáknak nincs is levelük, csak bimbójuk és viráguk. Édes illatuk betöltötte a levegőt.

Ferhát sok időt töltött a palota kertjeiben. Derűs arccal sétált a gondozott ágyások között. Úgyesen eltitkolta, hogy milyen nyomasztó gondolatok rejtőznek az elméjében. Gyakran megtörtént, hogy az úrnőm a vendéggel egy időben ment ki levegőzni. Természetesen magas fal választotta el a *szelámlik* kertjét a hárem kertjétől.

A vendégünk már több mint két hete lakott nálunk, amikor egy szép délután magára hagytam úrnőnket a kerti lakban,

ahol arab lanton, údon játszott, miközben meglehetősen borongós dalokat énekelt. Ellenőriznem kellett, hogy Ali milyen dolgokat vásárolt a konyha számára. Mondtam úrnőmnek, hogy leküldöm hozzá az egyik cselédlányt, mert nem akartam, hogy unatkozzon. Ő azonban kegyesen azt válaszolta, miatta felesleges volna bármelyik cselédet felkelteni a délutáni szunyókálásból. Nagyon jól érezte magát egyedül. Engedelmeskedtem neki, ami miatt az a vád is érhetne, hogy óvatlan voltam. Talán tényleg ez volt a helyzet, ám bizonyos, hogy nem akartam elhanyagolni a kötelességemet.

Egyébként pedig, mégis ki szállhatna szembe a Mindenható akaratával?

Amikor visszatértem a kertbe, kissé meglepődve hallottam, hogy milyen gyönyörűen zeng az úrnőm hangja. Nagyon hosszú ideje egyszer sem fordult elő, hogy ilyen szépen, ilyen boldogan énekelt volna. Arra gondoltam, hogy ezt a dalt még egy csalogány is megirigyelhette volna. Nem csodálkoztam volna akkor sem, ha a kert fölött elrepülő énekesmadarak mézédés füttyszóval válaszoltak volna rá.

Nesztelen léptekkel közelítettem meg a pavilont, mert nem akartam megzavarni az énekest. Ehelyett valami egészen más történt. Éppenséggel én jöttem zavarba az elem táru

látványtól.

Eszmehan a párnáin ült a kerti lakban. Aranyszállal átszőtt rózsaszín selyemruhát viselt. Az élénk szín remekül kiemelte sötét haját és szemét. Ránézve azt gondolhatta volna az ember, hogy egy hatalmas rózsza nyílik a gyönyörű kert közepén. Tátott szájjal bámultam szépséges úrnőmet. Nagyon hosszú ideje ismertem és emiatt elfeledkeztem arról, hogy lenyűgözően szép is tudott lenni, ha éppen úgy tartotta a kedve. Csakhogy aztán felfigyeltem valamire, ami még szépséges úrnőmnél is jobban zavarba hozott. A hercegnő mögött kissé balra, a rózsabokrok között ott állt az ifjú Ferhát.

Úrnőm persze tudta, hogy ott van a férfi. Egészen biztosan ez volt a helyzet. Mégis mi más lett volna az oka annak, hogy már nem egy szomorú dalt énekelt? Mitől ragyogott fel az a két rózsza az arcán? Ennek ellenére úgy tett, mint aki semmit sem sejt. Miért? Hát csak azért, mert ha egészen halvány tanújelét is adja annak, hogy tisztában van a férfi közelségével, akkor a jóképű szpáhi kénytelen lett volna bocsánatért esedezni, majd világgá futni, mert az élete forgott kockán. Úrnőmnek azonnal el kellett volna fátyoloznia az arcát, hogy maga is elmeneküljön, mégpedig az ellenkező irányba.

Valósággal megdermedt a kert. Olyan volt ez a pillanat, mint amikor a pillangó megáll a levél legszélén, készen arra, hogy a legenyhébb szellökéstől is a magasba emelkedjen. Vajon mikor kezdődött ez a végtelenbe nyúló pillanat? Már jóval azelőtt, hogy beléptem volna a kertbe? A két fiatal azonban mindent megtett azért, hogy az örökkévalóságig eltartson.

Ez így nem helyes – hallottam meg lelkiismeretem szavát. A józan ész nem törődött a szívvel. – *Rám bízták az úrnőm erényét, és eunuchok már ennél jóval kevesebbért is mentek a halálba.* Csakhogy ez a pillanat olyan gyönyörű volt, hogy bűn lett volna megzavarni. Jól tudom, hogy még az olyan kőszívű gyilkosok is gyakran elsírták magukat, ha véletlenül elpusztítottak egy törékeny pillangót, akik szemrebbenés nélkül ontották embertársaik vérének. Ennek ellenére tudtam, hogy mit kell tennem.

Belerúgtam az ösvény egyik apró kavicsába. A fiatalember abban a pillanatban köddé vált. Úrnőm és én is kifújtuk a levegőt. Amikor azonban megszólaltunk, szavaink túl hangosnak és túlságosan nyersnek tűntek.

– Hogy érzed magad? – kérdeztem bizonytalanul a hercegnőt.

– Jól vagyok – felelte Eszmehan. – Minden rendben.

Ezt úgy mondta, mint aki tudja, hogy hazudik. Nem mertem szemrehányást tenni ezért, de attól kezdve megkettőzött éberséggel vigyáztam az erényére. Nem akadt még egy olyan lelkiismeretes *hadim* a városban, mint én. Egy pillanatra sem eresztettem szem elől, csak akkor, ha odabent volt a hárem biztonságot jelentő falai között.

Úrnőm attól kezdve hosszú órákon keresztül állt a rácsos ablak előtt. Akkor is a *szelámlikot* bámulta, amikor Ferhát nem volt odabent. Nem hívta át magához a többi úri hölgyet és nem sikerült rávennem arra sem, hogy fejezzük be a megkezdett sakkjátszmát vagy üssünk fel egy új verseskötetet. Ennek dacára is úgy véltem, nem lesz semmi baj abból, ha valakinek kicsit hevesebben dobog a szíve, mint régebben. Lehetséges, hogy ez az izgalom még jót is tesz Eszmehannak. *Ott állok a világokat elválasztó ajtók előtt. Biztonságban vagyunk. Ahol nincsenek szavak, ott nem szökhetszárba a szerelem sem.* Ilyen gondolatok jártak a fejemben, amikor magyarázatot kerestem arra, miért vagyok ennyire visszafogott és beletörődő. Egy szép napon azonban az úrnőm odahívatott magához.

– Figyelj csak, Abdullah – mondta és a kezembe nyomott egy rózsaszín rózsát és egy sápadt nárciszt. – Lennél szíves ezeket a virágokat bevinni a *szelámlikba*, és odatenni abba a

vázába a kedvemért?

Utána még bocsánatkérően hozzátette.

– Úgy vélem, a vendégünk jobban érezné magát, ha valami szép, színes, új dolog kerül a szeme elé, nem csupán a négy unalmas fal.

– De miért csak két virágszálat? – kérdeztem. – Ifjú vendégünk bizonyára jobban örülne egy ölnyi rózsának. Mindjárt kiküldöm az egyik lányt a kertbe, hogy vágja le a rózsákat a kedvedért. Vagy talán egy egész edényt megtölthetnénk nárciszokkal. Ott vannak azok a nagy cserepek, amelyeket oly ízlésesen elhelyeztek a kertben.

– Talán igazad van – felelte enyhén elpirulva az úrnőm. – De csak majd máskor. Ma elég lesz ez a két virág.

Bólintottam és már mentem is, hogy végrehajtsam az utasítását. Kicsit csodálkoztam, de nem gondoltam semmi rosszra. A virágok legalább elterelik a gondolatait és jóval ártatlanabbak, mint a szerelmes versek vagy a hosszú, szomorú dalok. Úrnőm egyáltalán nem olyasmire kért, hogy leveleket vigyek le a *szelámlíkba*, és nem akarta, hogy bármilyen tiltott dolgot műveljek.

Odalent szétnéztem és megkerestem az általában a fal egyik beugrójában álló drága kínai vázát. Nem volt a helyén. Már hívni akartam Alit, hogy megkérdezzem, hova tűnt a

váza, amikor észrevettem, hogy valaki idő közben kirakta a szoba közepébe. Nem is akárhova, hanem meglepő módon az egyik alacsony, fából ácsolt szekrény tetejére. Virág volt a vázában, mégpedig nagyon friss. Ránézésre úgy tűnt, hogy aznap reggel szedhették.

Felettébb különösnek találtam a csokrot. Nem volt csúnya vagy ügyetlen, ám erőteljesen férfiasnak tűnt. Csupán egyetlen virág alkotta. A réti margitvirágok mellé egy platánlevelet, a másik oldalra meg cipruságacskát tettek.

Értem már – gondoltam. – Az úrnőmnek megesett a szíve szegény ügyetlen vendégünkön, aki nem ért a virágok elrendezéséhez. Úgy döntött, hogy udvarias háziasszonyként leküld neki még néhányat...

Ez a gondolat azonban rövidebb ideig élt elmémben annál, hogy akárcsak egyetlen lélegzetet is vehessek. Arra ítéltm ugyanis, akár az iszlám előtti világ egyik könnyörtelen férfiúja a nem kívánt, újszülött leánygyermekét, hogy visszatérjen az elmúlás korába. A szánakozás helyett minden különösebb ok nélkül eszembe villant egy perzsa költemény néhány sora. Ez a vers nagyon népszerű volt a török háremekben:

*Oly sokat sírtam,
Hogy meghallottam a ciprusok zokogását.
M megbíztak bennem és elárulták nekem,*

*Hogy békét találhat velük a szívem,
Hiszen gyönyörű a te kedvesed. Mint mi, éppen olyan.
Az a lány magas, ám mi nagyra nőttünk, nála százszor
magsabbra.*

Amióta első alkalommal hallottam ezt a verset, én is odafigyeltem a ciprusok zokogására, ha fújt a szél. A költőhöz hasonlóan gyakran gondoltam szép és magas kedvesemre. Ez azonban már elmúlt. Pontosan azt tettem, mint a vers írója. Szomorú szívvel ezt suttogtam vissza a fáknek:

*Mire mennék én veletek,
Ha eljő a csókok ideje?*

Éppen ezért cseppet sem találtam különösnek, hogy abban a pillanatban, amikor már nyújtottam volna a kezemet, hogy kiszedjem a cipruságot a vázából, újra elmondtam magamban a költemény sorait. Csakhogy közben eszembe jutott még valami. A ciprus ugyanis sohasem hullatja el úgy a leveleit, ahogy azt a többi fa teszi. A költők éppen ezért ezt a fát az örökkévalóság jelképeként használják.

A romantikus költemények szívhez szóló világában megvolt a maga jelentése a platánlevélnek és a réti margitvirágnak is. Az első nagyon hasonlít az emberi kézre. Azt jelenti, hogy megérinteni vagy megtartani valamit. A

második pedig a kedvesünk arcát jelképezte.

Ez volt az a pillanat, amikor váratlanul megértettem, hogy ezt a csokrot nagyon is megfontoltan állították össze. Egyáltalán nem a véletlen műve volt, hogy éppen ez a három növény került egymás mellé. Azonnal kiolvastam a titkos üzenetet. A platánlevél, a réti margitvirág és a ciprus azt suttogta, hogy *„Örökkön örökké a kezemben fogom tartani kedvesem képmását.”* Töprengeni kezdtem. Vajon mit jelent a rózsza és a nárcisz, amit tiltott szerelmeslevélként válaszul be kellett volna raknom a vázába? Úrnőm már korábban is küldött ilyen beszédes csokrokat velem. Csakhogy a címzettek olyankor más asszonyok voltak. Egy maroknyi ruta vagy pézsmagyöngyike azt ígérte, hogy emlékezni fog, mivel ezek illata akkor is a kezünkön marad, amikor már a virág rég elhervadt. A gránátalma alakja a szoptató anya keblére emlékeztet. Egy ilyen ajándék megvigasztalja azt a barátnőt, akitől elválasztották a gyermekét. Korábban minden csokor üzenetét értettem. A kezemben szorongatott két virág megfejtése azonban nehezebb lesz.

A nárciszról tudtam, hogy többnyire a szemet jelenti. A rózsza azonban számtalan dolog jelképe lehet. A bimbó az újszülött gyermeknek felel meg. A rózsza szirmai utalhatnak az egyik orcára, a teljes arcra, a kebelre, az orra, az ajkakra...

Számtalan lehetőség közül kellett választanom, ám egyből tudtam, hogy mikor bukkantam rá a megfelelőre. Jól ismertem úrnőm kedvenc verseit. Manucehri Damghani, a híres költő sorai jutottak az eszembe:

*Az illatos szellő érintése meglengeti a nárciszt,
Elmondja neki, hogy a rózsá már felejté a magányt.
Találkozzunk odalent, a kertben, szól a szép üzenet,
És a nárcisz meghajtja fejét, mert boldoggá tette az ígért.*

A költemény egyszerű szavai tökéletesen leírták az adott helyzetet. Mintha a költő pontosan erre a két fiatalra gondolt volna! Ennek ellenére... Lehetetlen volt az egész...! Teljességgel lehetetlen!

– Hölgyem – szólaltam meg és odafordultam a rács irányába. Tudtam, hogy úrnőm szemmel tart. A figyelmemet persze az sem kerülte el, hogy milyen ügyesen helyezték el a vázát. A rács mögött álló fiatal nő mindenképpen megpillantotta az üzenetet. – Hölgyem, ezt nem tehetem.

A rács túloldaláról néma csend volt a válasz. Esmehan tudta, hogy kitaláltam a rejtett üzenetet, és azzal is tisztában volt, hogy amire megkért, az teljes mértékben ellentétes egész létezésem értelmével. Éppenséggel nekem kellett volna megoltalmaznom az ifjú nő erényét. Ennek dacára kitartott a

csend. Iszonyatos fenyegetést hallottam ki belőle. Ha most elárulom Eszmehant, akkor talán soha többé nem bízik meg bennem. Ez a gondolat szörnyűbb volt a halálnál is.

Kérlek, könyörgök, tedd őket a vázába, csak most az egyszer – fogtam fel néma üzenetét, ahogy ott álltam a szelámlíkban. – Ne gondold, hogy ostoba vagyok. Én is tudom, hogy a szerelmünk lehetetlen. Mindez csupán az összetört szívű hercegnő múltó fellángolása egy magányos, unatkozó szpáhi iránt. Ennél többre nem számítok. Csak most az egyszer hadd válaszoljam meg az üzenetét! Te talán nem tudod, miként folytatódik Manuchehri költeménye? Nem lesz szép vége a versnek, jól tudom. Ennek ellenére imádom, mert annyira szép. A szerető férfit felhőnek nevezi, a hölgy pedig maga a kert:

*Visszatért külföldről a szerelmes férfi,
A szemében ott ragyognak a könnyei,
A könnyekkel kedvesét felébresztette.
A hölgy magáról a fátylát azonnal letépte.
Amikor rejtekhelyéről a szép nő előjött,
Az arca a telihold fényében tündöklött.
A szerető messziről csak nézte a kedvesét,
Majd felüvöltött, mint ki elvesztette az eszét.
Láng lobogott a keblében, mikor kitepte a szívét,
Így szép kedvese is jól láthatta rejtett tüzét.*

*Lángoló szeméből az élet vize folyt,
Megöntözte vele szerelme virágait,
De... kedvese teste lehullott a tűzbe...
Nem borult virágba a szíve szép hölgye...*

Hiába sírunk, jól tudom, hogy a szerelmünk lehetetlen. A felhő sem lehet boldog a falak közé zárt kerttel. Sosem ölelhetjük át egymást. Mégis arra kérlek, Abdullah, hogy most, most az egyszer... Különben meghalok...

Megtört ez a némaság. Beleraktam a két virágot a vázába, a faleveleket és a réti margitvirágot pedig felvittem az úrnőmnek, hogy mindig ott legyenek vele a háremben. Csakhogy magamban elszántan megfogadtam, hogy mindent megteszek azért, hogy a gazdám ne csalódjon bennem. Úrnőm erénye a híoszi kaland vagy talán a hegyi rablók óta nem forgott ilyen nagy veszélyben. Úgy döntöttem, még aznap este vendégünk elé állok. Nem hagyom, hogy mellébeszéljen. Kiszedem belőle, mégis mit képzelt. Miért akarja feldúlni otthonunk békéjét és tisztességét?

Amikor lementem hozzá, a szpáhi erős, a visszafojtott energiától remegő alakja úgy állt a váza előtt, mintha meditált volna. Egy ujjal gyengéden megsimogatta a rózsa szirmait. A szívem megremegett a hirtelen rám törő félelemtől. Iszonyattal töltött el, hogy milyen nehéz feladat

várhat egy eunuchra. Hogy a csudába legyünk erősebbek a valódi férfiaknál? Abban a szent pillanatban elhatároztam, hogy Szokoli pasa elé állok, mihelyt visszatér a fővárosba és megkérem, hogy vegyen nekem két vagy három segítőt.

Ma már képes vagyok őszintén beismerni, nem csak attól félttem, hogy veszélybe kerül a helyem. Féltékeny voltam. Dühös pillantással méregettem az előttem álló tökéletes testű, csatában edzett izomzatú férfit. Irigyeltem, ahogy egy könnyed mozdulattal kioldja a nadrágját, ha vizelnie kell. Elsárgultam az irigységtől és úgy éreztem, hogy egy berber galamb szállt le a nyakamra. A csőrét a turbánom alá dugta és csipkedni kezdett. Csak úgy bizsergett a fejbőröm, mintha a turbánom megtelt volna tetűvel.

Az ifjú Ferhát ekkor szembe fordult velem. Őszinte, jóindulatú mosoly ragyogott az arcán. Talán arra számított, hogy újabb szerelmes üzenettel álltam oda elé? Abban a pillanatban eszem ágában sem volt bármit is átadni neki. Úgy tűnt azonban, hogy nem számított üzenetre. Nem tudta magában tartani a titkát, ezért ő szólalt meg először.

– Szulejmán szultán halott – jelentette be. – Allah legyen könyörületes csodálatos lelkéhez.

Halkan morogva ismételtem meg az áldást.

– Mikor történt ez a szörnyűség? – kérdeztem, miután

magamhoz tértem a meglepődéstől.

– Egy héttel azelőtt, hogy megérkezve ide igénybe vettem volna a vendégszereteteteket.

Elképedve figyeltem. Acélnál is keményebb önfegyelemre volt szükség ahhoz, hogy ily hosszú időn át magában tartsa a titkot. Ez a felismerés jobban megrázott, mint a szörnyű hír.

– Úgy érzem, ma már elmondhatom neked – folytatta Ferhát. – Szelim szultán ugyanis három nappal ezelőtt megérkezett Kütahyából a fővárosba. Sikerült megszilárdítania a hatalmat a szerájban.

– A herceg... úgy értem, a szultán már itt van a fővárosban? Ez különös. Talán tudod, hogy a hölgyem, vagyis az úrnőm Szelim leánya. Mégsem hallott egyetlen szót sem az apjától.

– Nem olyan időket élünk, amikor túl sok tudást a nők gyenge vállára helyezve veszélybe sodorhatnánk őket. Én azonban úgy érzem, most már nem lehet gond belőle, mert Szelim tegnap reggel útra kelt egy kis létszámú, igen gyorsan vágató testőrséggel.

– Szelim jött és távozott, mi meg nem is tudunk róla?

– Tisztában vagyok azzal, úrnőd ereiben a nagy Oszmán vére csörgedezik. Éppen ezért bizonyára mély fájdalommal tölti el a hír. Azonnal elmondtam hát neked, mihelyt ez lehetséges volt. Ennek ellenére azt javaslom, hogy

maradjatok csendben, míg az új szultán kellő távolságra nem ér a fővárostól. Akkor majd esetleges ellenségei már nem küldhetnek üzenetet a közeledő hadseregnek. Szelim fog előbb odaérni. Az új szultán trónra lépése egyelőre nem tartozik a közvéleményre. Ha ez lehetséges, ne engedjétek meg, hogy a személyzet tagjai pletykálni kezdjenek.

Némán bólintottam.

– Remélem, átadod úrnődnek mélységes együttérzésemet. Szörnyű dolog, hogy elhunyt felséges nagyatyja. Kérlek, mondd el neki, Allahhoz imádkozom és tiszta szívemből azt kívánom, hogy a Mindenható áldása szálljon dicső családjára most, hogy az apja áll a birodalom élén.

Mindezt udvarias távolságtartással mondta el. Tudtam, hogy ennél sokkal több dolog nyomja a szívét, ám azokat a gondolatokat nem merte szavakba önteni.

Újabb biccentéssel jeleztem, hogy átadom az üzenetet, bár biztosra vettem, hogy a rács túloldalán álló alak nagyon is jól hallotta minden egyes szavát.

– De hát a szultán, Allah legyen irgalmas a lelkéhez, Magyarországon vezérli... vagyis vezérelte az igazhitűek seregeit – tört ki belőlem. – A katonák egészen biztosan tudják, hogy meghalt a vezérük. Nem lehet titokban tartani a körülötte szolgálók előtt.

– Szokoli pasa, a mi gazdánk bátor és óvatos férfiú – válaszolta Ferhát. – A halál angyala csendben jött Szulejmán sátrába, miközben a hadsereg Sziget apró várát ostromolta. A nagyvezír magára vette az iszonyatos titok súlyát. Jól tudta, ha elterjed a szultán halálhíre, a katonák nem folytatják a harcot, félbemarad az ostrom és mindenki hazavonul, míg el nem dől, hogy ki ülhet a trónra. Egyetlen új uralkodó sem akarja, hogy az uralma első évére egy félbeszakított ostrom és egy gyalázatos visszavonulás nyomjon pecsétet. Különösen igaz ez arra, aki egy Szulejmánhoz hasonló, lenyűgöző szultán nyomdokaiba kíván lépni. A Mindenható adja, hogy az elhunyt hite tisztának találtassék.

Egy pillanatra becsukta a szemét, majd folytatta:

– Szokoli pasa azonban erre az eshetőségre is felkészült. Egyetlen futárt küldött hazafelé. A szigeti táborban titkosírással vetette papírra az üzenetet. A futár és a váltótársa egy hét leforgása alatt elhozta a levelet Szófiába. Én hónapok óta állomásoztam abban a városban. Egy percre sem jöttem el a paripám mellől. Mindent megtettem azért, hogy a legnagyobb titoktartás közepette a lehető leggyorsabban Isztambulba hozzam Szokoli pasa üzenetét. Allah úgy akarta, hogy sikerüljön, amire vállalkoztam. A kapuban már várt a futártársam. Azonnal továbbvitte a

levelet Kütahyába. Az uram gyűrüje lehetővé tette, hogy itt lakjam nálatok. E ház vendégszeretetét élvezve nem kellett attól tartanom, hogy az udvaroncok megrohanjanak a harctéri hírekért. Jól tudom, nagyon veszélyes lett volna, ha esetleg elfecsegem a rám bízott titkot.

Egyetértően bólogattam.

– Elmondom neked Szokoli pasa mesteri húzását. Most már megtudhatod, hogy mit tett a nagyúr. A szultán halálának csupán a gazdánk és két orvos volt szemtanúja. Azt hallottam, hogy a nagyvezír saját kezűleg fojtotta meg az orvosokat, ám úgy vélem, ez lehetetlen. Már egy holttestet is nehéz eltitkolni, hármat pedig túl nagy feladat volna.

Feszült arccal figyeltem a beszámolót.

– Azt hiszem, egyszerűen csak nem engedte meg az orvosoknak, hogy kijöjjenek a sátorból. A fővezír ott aludt a földön a halott Szulejmán ágya mellett, miközben a gyógyítókat őrizte. Úgy vélem, az orvosok balzsamozó sókkal kenték be az elhunytat. A hegyek felől már közeledett a tél. A szultán húsa így nem rohadt meg olyan hamar. Szokoli pasa azonban még így is óriási önfegyelemről tett tanúbizonyságot, hogy hajlandó volt ott feküdni a hidegben. A hadsereg tagjai csak annyit tudtak, hogy a gazdánk megbetegedett és sokat kell pihennie. Amikor ételt hoztak a

szultánnak, Szokoli pasa és az orvosok csak olyan keveset ettek belőle, mint amennyit egy beteg ember evett volna, így még a szakácsok sem gyanakodhattak.

Rám nézett, hogy értem-e, majd folytatta:

– A katonák nem jöhettek közel, mert akkor kiderült volna a cselszövés. Szokoli pasa azonban szinte óránként kiállt a sátor elé, hogy parancsokat adjon. Ezeket az utasításokat úgy vetette papírra, mintha a szultán döntései lettek volna. Harcra buzdította, feltüzelt az igazhitűeket. Újra és újra a falak ellen küldte őket és elérte, hogy elszánt kitartásukkal legyengítsék az ellenséget. Időnként cinóberrel festették be a szultán halott testét. Úgy tűnt, mintha még élne. Ülő helyzetbe hozták és így, ha valaki benézett a bejáratot eltakaró finom szövésű, fehér fátylon, az azt hihette, hogy az igazhitűek vezére feszülten figyeli az ostromot. Időközben megtudtam, hogy alig két nappal Szulejmán halála után bevettük a várat és kivívtuk a diadalt. Az elhunyt uralkodó Szokoli pasa segítségével megdicsérte harcosait, köszönetet mondott nekik és megajándékozta azokat, akik bátran küzdöttek. Holtában is olyan nagyvonalú volt, mint amikor élt. Utána a nagyvezír parancsba adta, hogy a veszélyes havazás előtt a sereg térjen haza Európából. Lassan, de rendezetten kezdődött meg a visszavonulás. A sereg olyan

fegyelmezetten kelt útra, ahogy azt a felséges szultán elvárta volna. Jókedvűen követték az uralkodó hintóját. Azt a járművet, amiről nem tudhatták, hogy immár a nagyúr halotti kocsija. A szultán sátrát minden este felállították. Orvosai hordágyon bevitték, hogy megpihenjen. Napkelte előtt pedig már újra elhelyezték a hintóban.

Némán bólogatva jeleztem, hogy értem minden szavát.

– Ha Allah is úgy akarja, akkor minden zökkenőmentesen alakul. Szelim Belgrádban találkozik a hadsereggel. Csak akkor engedjük meg, hogy a katonák értesüljenek a szultán haláláról. Az új szultán ott lesz közöttük, átveheti az irányítást és fogadhatja a felsorakozott sereg hűségesküjét.

– A Mindenható adja, hogy minden úgy történjen, miként azt elmondtad – értettem egyet az előttem álló, figyelemreméltó ifjú szpáhival.

– Így legyen! – felelte és nagyot sóhajtott. – Csak azért vagyok szomorú, mert holnap reggel távoznom kell ebből a kedves házból. Fontos híreket viszek északra.

– Ez valóban sajnálatos – mondtam. Jól tudtam, úrnőm valóban ezt gondolja.

Eszmehan igencsak meglepett, amikor visszamentem hozzá.

– Ez a szpáhi szakasztott olyan, mint te – suttozta és

megpróbálta egy mosollyal álcázni csillogó könnyeit.

– Úrnőm túl kedves hozzám – tiltakoztam, mert a lépcsőn felfelé nekem az járt a fejemben, hogy nincs a Teremtésben két eltérőbb férfi, mint Ferhát, a szpáhi és jómagam.

A keménykötésű fiatalember beszámolója azonban őszinte csodálattal töltött el egy másik férfiú iránt. Gazdámról, a nagyvezírről beszélek. Az elmúlt hosszú évek során sokszor haragudtam rá, mivel a kötelessége könyörtelen szavának engedelmeskedve csúnyán elhanyagolta szegény úrnőmet. Most azonban megértettem, hogy a kötelességtudó embernek ugyan nem lehet saját fia, de megmenthet egy egész nemzetet. A szemem láttára történt ilyen. Szokoli pasa egymaga erős vállára vette a hatalmas iszlám nemzetet, és több mint két héten keresztül gázolt az iszonyatos teher alatt a fenyegető polgárháború és a káosz búzló mocsarában. Ezt tette, pedig jól tudta, hogy embertelen erőfeszítéséért cserébe nem kap jutalmat vagy dicséretet. Az új szultán alatt is csak nagyvezír lehet. Az uralkodó rabszolgájaként áll majd Belgrádban Szelim elé. Amikor végrehajtotta lenyűgöző tettét, kizárólag a kötelességtudat vezérelte. Ráadásul egészen más dolog a világ egyik leghatalmasabb, legerősebb uralkodóját szolgálni, mint hűségesen kitartani egy holttest mellett, aki már több napja halott, mivel Allah – ugyanúgy,

mint bármilyen közönséges embert – elszólította az élők sorából.

Ott ültem az úrnőm mellett. A hercegnő megpróbált nem sírni a nagyapja és a szeretője elvesztése miatt. Ekkor vettem észre, hogy a sakktábla még mindig úgy állt az asztalon, ahogy majdnem három héttel ezelőtt otthagytuk. Valaki, talán Eszmehan egyik kis kedvence arra repülhetett és fellökte a padisahot ábrázoló bábút. Úrnőm gyakran kiengedte a szobában a kanárikat. A nagyvezír azonban szilárdan tartotta magát. Ott tornyosult a védelmi vonalak mögött. A királyt egyetlen mozdulattal talpra lehet segíteni, és akkor a játszma ott folytatódhat, ahol félbehagytuk.

Miután Ferhát távozott otthonunkból, pontosan ezt tettük. Eszmehan nagyot sóhajtott, ahogy ott ült az asztal túloldalán. Ránéztem. A kicsit talán túlságosan is gömbölyded fiatal nő megpróbálta azt a látszatot kelteni, hogy boldog, pedig valójában eluralkodott rajta a mélységes szomorúság. Ez volt az ára annak, hogy az iszlám birodalma megmeneküljön.

Harmincadik fejezet

A birodalom lakossága még egy jó hónapon át nem értesülhetett Szulejmán haláláról. A hír csupán akkor terjedt el, amikor beköszöntött Rabí al-Áhir hónapja, és már javában tartott a tél. Az erőd falán csak ekkor szólaltak meg a hatalmas ágyúk. Dörgésük jelezte, hogy távozott az élők sorából a fényességes fejedelem. Úrnőm csupán ekkor szedte le a tükröket a lakosztálya falairól, amelyeket azután gyászfátyollal vont be. Most már nyíltan zokoghatott.

Szulejmánt abban a gyönyörű oszlopokkal díszített mauzóleumban helyezték örök nyugalomra, amelyiket Szinán, a lenyűgöző főépítész tervezett. A mester nagy tudását dicsérte a pompás kerttel körülvett mecset is, melynek keleti oldalán talált végső nyughelyre az elhunyt padisah. A Törvényhozó immár szeretett felesége, Hürrem szultána mellett feküdhettek.

Eszmehan nagynénje, Mihrimah szultána negyven napon át minden álló nap felolvastatta a teljes Koránt, hogy ezzel is

segítse felséges édesatyja lelkének útját a mennyek országa felé. Ezalatt hasonló szertartásra került sor a Szulejmán-mecset melletti síremléknél is. Mihrimah nagynéni megemlékezéséről azonban kizárták a nyilvánosságot. Ezen csak nők vehettek részt.

Minden nap elmentünk hozzá. Miközben a gyaloghintó keresztülhaladt az udvaron, jól láttuk, hogy a dúsgazdag Mihrimah jótékonyan milyen sok szegényt etet. Az így boldoggá tett emberek hálaímája az elhunyt szultán lelkével együtt emelkedik az ég felé. Az emeleti helyiségben fojtogató meleg várt ránk. Túl sok serpenyőben izzott a parázs. A szagok alapján mintha csak vénasszonyok közé csöppentünk volna. Mindent belengett a krizantém halvány illata. A földszinti helyiségben kenyér és piláf várta az érkezőket. Az emeleti előszobákban pedig a halva ínycsiklandó, édes, krétafehér színű darabkái. Miközben a gyászolók hangosan fohászkodtak a mennyei hatalomhoz, időnként jókat kortyoltak a kezükben tartott ánizzsal vagy gyömbérrel ízesített, lassan kihűlő teából.

– Bismillah, ar-Rahmán, ar-Rahim!

Akik nem hangosan szürcsölve iszogatták az édes italokat, azok megkóstolták a jázminból, fekete bodzából és rózsaszirmokból készült italkülönlegességeket. Parányi

csészékből itták őket, mivel ezek a szerek orvosságnak számítottak. Birs ily módon volt kénytelen szembeszállni a hideg évszak első megfázáshullámával, ami a negyven nap során többször is lecsapott a gyászolókra. Az először megbetegedettek meggyógyultak, hogy aztán a gyász végén újra megkapják a kórt. Birs gyógyszere hatékonynak bizonyult. Ugyanakkor viszont iszonyú mennyiségű cukrot kellett belekeverni a sűrű szirupba, hogy valahogy elnyomja a felhasznált orvosságok keserű ízét.

Miközben egy pillanatig sem szünetelt a szent szövegek felolvasása, a vendégek csendben sutyorogtak a fal mellett. A felolvasás mindenkit megnyugvással töltött el. A gyerekek sem zavartatták magukat. Jókedvűen játszottak az anyjuk szoknyája mellett. Nekem csupán két napra volt szükségem ahhoz, hogy megértssem, ha nem is kimerítő, de igencsak elálmosító hónap vár rám. Az unalom azonban egyből szertefoszlott, amikor a harmadik vagy a negyedik napon Nurbanu is a tiszteletét tette. Engem a fenséges úrnő megjelenésénél is jobban meglepett, hogy a kíséretében ott láttam Szafijét és az ifjú Mohamed herceget. Róluk azt hittem, hogy Magnéziában töltik a telet.

Úrnőm boldogan felsikoltott, amikor megpillantotta őket. Egy pillanatra megfeledkezett magáról és nem törődött azzal,

hogy éppen egy komor gyászszertartáson vagyunk. Boldogan összeölelkezett Szafijével. Gyors csókot nyomtak egymás orcájára.

Nagyon feltűnő lett volna odamenni hozzájuk, hogy kihallgathassam, miről beszélnek. Éppen ezért inkább ott maradtam, ahol voltam, mert így legalább annak fültanúja lehettem, hogy miről beszélt Nurbanu a köré gyűlő legjobb barátnőivel.

– Igen, ez a nőszemély otthagya a fiamat Magnéziában – panaszkodott az idős hölgy. – A drágalátos szépség azzal érvelt, hogy Isztambul sokkal egészségesebb hely egy kisgyermek számára. Arra hivatkozott, hogy Birs is itt van.

Egy gyors pillantást vetettem a tágas helyiség tulsó felébe, ahol a bába boldog lelkesedéssel üdvözölte legelőkelőbb páciensét. Utána viszont visszafordultam Nurbanuék irányába. A nagyasszony egy pillanatra sem fogta be a száját. Boldogan fecsegett, mintha csak nem érdekelte volna, hogy közben a háttérben a legszebb hangú felolvasók ajkán zendülnek fel a Korán csodálatos szavai.

– Volt képe azt mondani, hogy az államigazgatás központja nagyon tanulságos hely egy ifjú herceg számára. De hát az unokám még csak újszülött. Mit tanulhat a politikából egy ilyen csecsemő? Nyáron viszont már járni, sőt szaladni is fog,

insallah. Most mondjátok meg, tekintetem hűvös tavasza itt hol szaladgáljon? Ezenfelül mégis mi rossz lenne abban, ha az atyja mellett ülve tanulná meg, hogyan kell irányítani egy tartományt? Pontosan így neveltem az én Murádomat – a Mindenható adjon neki egészséges, hosszú életet –, amikor olyan idős volt, mint most az unokám. Hála legyen a teremtőnek, nagyszerű férfi lett belőle. Csakhogy az én drágalátos fiam úgy táncol, ahogy szépséges ágyasa fütyül. Minden szavát elhiszi. Szerintem arról van szó, hogy ez a cemende csúnyán cserben hagyta. Sajnos az a helyzet, senkit nem érdekel, hogy mit gondolok az egészeztől. Persze biztosak lehettek abban, hogy egyből küldtem csinos lányokat, nehogy a tél során kihűljön a fiam ágya. Válogatott szépségeket. Tessék? Hogy mit szólt Szafije ehhez? Mégis mit szólhatott volna? Ő hagyta ott a fiamat! Kénytelen lesz elviselni ennek a következményeit.

Az egyik idős asszony nem tudott ellenállni a kíváncsiságnak, és elég udvariatlanul rákérdezett arra, ami mindenki oldalát furdalta:

– És mi a helyzet kettőtökkel? Milyen a viszonyotok?

Nurbanu arcán öntelt mosoly ragyogott fel.

– Allahnak legyen hála, Szafije most már tudja, milyen keserű a kudarc. Minden cselszövése dacára Szelim lett a

szultán, nem pedig Murád, ahogy szerette volna.

– Ezt a nagyvezírnek köszönheted.

Nurbanu dühös pillantást vetett a közbeszólóra, aztán elszántan a védelmébe vette az új szultánt. Úgy beszélt róla, mintha még mindig szerette volna:

– Szelim jogosan örökölte a trónt. Ő az apja egyetlen élő fia. Csakis ez az oka annak, hogy ő a szultán. Nem tartozik hálával senkinek sem.

– Figyelj csak, én viszont olyasmit hallottam, hogy Szokoli pasa igazából a saját befolyását védelmezi. Úgy gondolja, hogy Szelim gyengébb uralkodó lesz, mint az apja volt, így a nagyvezír kötöttségek nélkül irányíthatja a birodalmat. Senki sem számít arra, hogy Szelim túlságosan beleszólna az államügyekbe.

– Ti talán nem ismeritek azt a közmondást, hogy csak egy ostoba hiszi el a hárem pletykáit?

Az okvetetlenkedő asszonyság elpirult és lesütötte a szemét.

– Az viszont tényleg igaz – folytatta Nurbanu, aki szemmel láthatóan arra törekedett, hogy mindenkit meggyőzzön a befolyásáról, és meg akarta mutatni, hogy tisztában van a palota titkaival –, hogy a szép Szafije éjjel és nappalátkozza Szokoli pasa nevét. Persze szüksége van valakire, akit

megtehet bűnbaknak a saját sikertelensége miatt. Allah akarta, hogy így legyen. A fiam beképzelt ágyasa kénytelen lesz megtanulni, hogy milyen az alázatos meghunyászkodás, vagy különben bekerül azok közé, akiket az ítélet napján az angyalok serege leterel a pokolba. Egy dologban biztosak lehetnek. Allah mindenkinél jobban tud mindent.

E kinyilatkozást meghallva a *kadin* mellett álló asszonyok visszafordultak az előadók felé. Töltöttem magamnak egy csészényi ánizsos teát. Azt reméltem, hogy a forró ital elűzi a váratlanul rám törő borzongást. Továbbra is a hideg rázott, pedig vastag, cobolyprémes kaftánt viseltem. Biztosra vettem, hogy a meglepő hírek hatására gyötör a hideglelés. Elképesztett, hogy Szafije a gazdámat átkozza. Túlságosan is jól ismertem Baffo nagyúr leányát ahhoz, hogy abban reménykedjek, beéri pusztá káromkodással. Ha valaki ennyire feldühítette, az nem árt, ha nagyon résen lesz.

Gyorsan az úrnőm felé fordultam. Szafije most már nem törődött Ezmehan kedveskedő szavaival, de tőle teljesen megszokott dolognak számított, hogy gyorsan megunja az úrnőmet. Nem láttam semmi nyomát annak, hogy Szafije bármivel is a hercegnőt fenyegetné. A figyelmemet viszont nem kerülte el, hogy a gyönyörű, fiatal nő alabástromfehér nyakában korábban még nem látott, muranói

üveggyöngyökből készült nyaklánc csillog. Egykori honfitársaim remekműve majdnem annyiba került, mintha igazi drágakövek ragyogtak volna ott szépen felfűzve. Aki ránézett a szőke hölgyre, egy pillanatra sem kételkedhetett abban, honnan származik az értékes ékszer. Lehetséges, hogy Murádtól kapta. A herceg így akarta kedvesét a szülőföldjére emlékeztetni.

Meglepő módon úrnőmet nem kellett megvigasztalni, pedig korábban mindig nagyon megviselte, amikor Szafije keresztülnézett rajta. Ott volt ugyanis az ifjú herceg. Szelim szultán unokája most már igazi kisgyerekeknek tűnt, és nem is hasonlított arra az alaktalan, ám nagyon is férfias kis teremtményre, akivel legutóbb találkoztunk. Meglehetősen komor, duzzogó gyerek lett belőle. Hiába próbálkozott Ezmehan bármivel, a kisedet nem mosolygott, nem nevette el magát, hanem csak bámulta nagy, barna szemével. Már szépen ült. Annyi halvát evett, amennyi csak belefért. Miközben falatozott, jól látszott négy, gyöngyszemként csillogó fogacskája. Puha párnákkal támasztották meg a hátát. Úgy ült ott, mint egy aprócska szultán, aki az alattvalóit és a kérelmezőket fogadja.

Szafije nem sokat törődött a fiával. Valószínűleg sokkal jobban odafigyelt volna, ha a felnőttek tanácskozásának

lehetett volna fültanúja. Elképzelhetőnek tartottam, hogy éppen ilyesmi járt az eszében. Meglehetősen szófukarnak bizonyult. Csak pár szót mondott, melyeknek igazából semmi közük sem volt a teremben lezajló dolgokhoz.

– A hadsereg kétnapi járőrföldre van tőlünk – jelentette ki.
– Ott van velük Szelim és a nagyvezír is. A fővárosban persze akadnak néhányan, akik úgy vélik, helyénvaló volna megfeledkeznünk arról, hogy milyen iszonyatos gyász zúdult ránk Szulejmán, a törvényhozó, a mi védelmező árnyékunk halála miatt. Azt javasolják, hogy habozás nélkül lássunk hozzá az előkészületekhez és köszöntsük illő módon a szultán örökösét. Részesítsük abban az ünneplésben, amire – szerintük – nagyon is rászolgált. A tervek szerint fegyveres erőink minden egysége diadalmenetben fog keresztülvonulni az Aranykapun. Én azonban, ami engem illet, ilyen könnyen nem tudom lerázni magamról a gyászt.

Azonnal észrevettem a hangzatos szavak mögött megbúvó álnokságot és az alig titkolt gúnyt. Rajtam kívül azonban más nem figyelt fel rá. Eszmehan vigasztalólag megszorította barátnője kezét. Szafije megjegyzése megváltoztatta a beszélgetések irányát. A jelenlevő úri hölgyek arról kezdtek el vitatkozni, hogyan és milyen mértékben kapcsolódjanak be a hamarosan sorra kerülő, nagyszabású rendezvényekbe.

Úrnőm egyik unokatestvére, a szerencsétlen sorsú Bajazid herceg leánya egy szép házban lakott a Jedikuléhez tartozó mecset közelében.

– Az otthonom nincsen túl messze az Aranykaputól és a győzelmi felvonulások útjától – magyarázta a hölgy. – Háremem rácsos ablakán keresztül valamennyien megnézhetjük a gyönyörű díszmenetet. Kérlek, Mihrimah néni, úrnőm, az elfátyolozott fejek fölött ragyogó, aranyló korona, mi volna, ha ezt a szertartást azon a napon nálam folytatnánk, mert akkor nem kellene lemaradnunk semmiről sem.

Mihrimah szultána szeme szikrákat hányt a javaslat hallatán. Cseppet sem tetszett neki, hogy megpróbálják kimozdítani otthonról, mivel sokkal jobban szerette, ha az egész világ járult oda elé. Ezenfelül pedig az sem tetszett neki, hogy bármi más árnyékba borítsa nagyszabású rendezvényét.

A vendégek között azonban jó pár olyan előkelő hölgy is akadt – közöttük az úrnőm –, akik úgy vélték, hiba volna elszalasztani a ritka alkalmat. Ezmehan szultána arcán persze egyből meglátszott a bűnbánat, hiszen tudta, nem szép dolog ilyen hamar félbeszakítani a gyászt.

– Csak egyetlen napra megyünk át oda – védekezett az

egyik hölgy.

Ekkor minket, eunuchokat is bevontak a tanácskozásba. Megkérdezték, hogyan lehetne átszállítani a ránk bízott hölgyeket két nap múlva a Jedikule melletti városrészbe.

– Allah szava olyan hatalmas – bizonygatta egy másik hölgy –, hogy nincs szüksége a mi jelenlétünkre ebben a szobában. Nélkülünk is folytathatják.

– Szívesen hívok felolvasókat az én házamba is – lelkesedett úrnőm unokahúga. – Abból nem lehet baj, ha egyszerre sok helyen zendülnek fel a Korán szent szavai.

– Szafije, te ugye velünk jössz? – fordult úrnőm legjobb barátnője felé. A szőke szépség megvonta a vállát. Én úgy éreztem, hogy már megint alakoskodik. Nem figyelt különösebben oda arra, hogy hihetően játssza a szerepét. Igencsak nehezen hittem volna el róla, arról a kíváncsi nőszemélyről, aki ha tehetne, ott hallgatózott az uralkodó tanácskozásain, hogy most ne remegett volna a visszafogott kíváncsiságtól. Bizonyára égett a vágytól, hogy megtudja, mely főtiszték tüntették ki magukat bátorságukkal a hadjárat során, kit léptettek elő, és melyik vezér bizonyította legjobban rátermettségét. Ennek ellenére így válaszolt:

– Minden attól függ, hogyan dönt a fiam nagyanyja, az én bőkezű háziasszonyom. Teljes mértékben ráhagyatkozom.

Úrnőm ekkor Nurbanuhoz fordult. Az idős hölgy elbizonytalanodott. Úgy vélem, zavarba jött Szafije nagyon is szokatlan alázatossága miatt. Elhalasztotta a döntést. *Mindaddig várni fog, míg ki nem deríti, hogy mi jár Szafije fejében – gondoltam. – Akkor majd pontosan az ellenkezőjét cselekszi annak, mint amit az ifjú hölgy szeretne.*

Ez volt az a pillanat, amikor felfigyeltem arra, hogy Ghazanfir nincs ott az eunuchok között. Mindig rosszul éreztem magamat a közelében. Úgy véltem, az lesz a legjobb, ha nem törődöm a távolmaradásával. Ennek ellenére, mihelyt alkalmam adódott, odasétáltam Szafijéhez, és a lehető leghűvösebb hangon megérdeklődtem, hol van a *hadimja*.

Örömmel láttam, hogy nem kezdett el gyanakodni a kíváncsiságom miatt. Úgy bánt velem, mintha kisgyerek lettem volna. Ezzel az erővel megkérdezhettem volna tőle azt is, hogy egy másik gyerek miért nem jött el hozzánk játszani.

– Nem szeret eljönni Mihrimah szultána palotájába. Nem érzi itt jól magát... valami oknál fogva. Te talán jobban megérted az eunuchok szeszélyeit. Őszintén megmondom neked, fogalmam sincs róla, hogy mi lehet az oka. Tudod, az a nagy helyzet, valahányszor átjövök ide, hogy kinyilvánítsam tiszteletemet Szulejmán szultán – nyugodjék békében – csodálatos leánya előtt, kénytelen vagyok igénybe venni

Nurbanu *hadim*jait.

Úgy tettem, mintha igazából nem is izgatott volna e kérdés. Utána viszont megkerültem a termet, odamentem Nurbanuhoz, és neki is feltettem ugyanezt a kérdést.

– Nem tudom – felelte az úrnőm. – Mondott valamit, talán látogatók érkeztek a szülőföldről. Ez a nőszemély pedig elengedte az eunuchját. Szafije egyszerűen nem tud bánni vele. Hova lesz a világ, ha egy rabszolga bármikor meglátogathatja a barátait, ha erre szottyán kedve? Az a *hadim* pedig mást sem csinál, csak az ismerőseit szórakoztatja, amióta azok megérkeztek.

– Tulajdonképpen hova valósi? – tettem fel még egy kérdést.

– Talán Magyarországra. Valamelyik nyugati tartományból jött, ha jól tudom.

Ezt követően nem jutott az eszembe semmi, amit még megkérdezhettem volna. Nagyjából napnyugta idején került sor a *Hajnalhasadás* című szútra felolvasására. A szent szöveg ezen része határozottan elítéli a varázslattal foglalkozó gonosz asszonyokat. Végül felhangzott az aznapi felolvasás utolsó sora is. Mindenki azokra a dzsinnekre és emberekre gondolt, akik titokban és alattomosan suttogva vágyakat ültetnek a férfiak szívébe. Ezt követően véget ért az

összejövétel.

A szent szöveget egy idős asszony és a két, egymásra megszólalásig hasonlító leánya olvasta fel. A három előadó most felkelt, hogy fogadja a vendégek dicsérő szavait és apró ajándékait. Mind a hárman a Szulejmán mecset közelében, egy jótékony alapítvány házában éltek.

– Hazakíséred őket, Abdullah? – kérdezte az úrnőm. – Szegényeknek nem telik hadimra. Legalább most hadd legyen részük ebben a kiváltságban. Ez a legkevesebb, amit megtehetünk értük, hiszen nem hajlandóak az éjszakát Mihrimah nagynéni palotájában tölteni. Azt mondták, ezzel nem kívánják visszautasítani a vendégszeretetét, ám engedelmeskedniük kell szent rendjük szigorú előírásainak.

Engedelmeskedtem az úrnőmnek. Először persze hazakísértem Eszmehan hercegnőt Szokoli pasa palotájába. Kötelességemet elvégezve éppen akkor indultam el kifelé a Szulejmán mecsetből, amikor odabent véget ért a férfiak számára tartott szent felolvasás. Kicsit lemaradva elvegyültem a lassan oszladozó tömeg soraiban. Ekkor valamiért különös érzés fogott el. Mintha szemmel tartottak volna. *Ez meg mégis miért jutott az eszembe?* – csodálkoztam. – *Hiszen körülöttem sok százan vannak.*

Amikor valaki úgy érzi, hogy figyelik, az többnyire arra

vezethető vissza, hogy a megfigyelő gyorsan lesüti a szemét, mintha csak undorral töltene el a látvány. Gyakran voltam az ilyesminek szemtanúja a nyomorékok vagy a torzszülöttek közelében.

Bár az utcán nagyon sokan jártak, a mecset kupolája felséges nyugalmat árasztva ragyogott a lassan alászálló félhomályban. Körülöttem és a magasban egyre több lámpás gyulladt. Pislákolva megjelentek az első csillagok is. Az égbolt egy drága, hermelinbundából készült köntösre emlékeztetett. Úgy tűnt, hogy egészen közel van hozzám. A fölém tornyosuló hatalmas épületből négy karcsú minaret nyúlt a magasba. Szürke láncként kötötték össze az eget és a földet. A tágas udvar rendkívüli eleganciát sugárzott. Nagyon illett az elhunyt uralkodóhoz. Mintha a szultán szelleme teljesen átjárta volna ezt a helyet. Megrendülten fejet hajtottam a néhai uralkodó nagysága előtt, aztán magam is elindultam kifelé. Nem volt miért maradnom. Vissza kellett térnem úrnőmhöz.

A következő pillanatban azonban megtorpantam. Bár körülöttem lassan mindent elnyelt a félhomály, azonnal észrevettem egy parányi, féhéren ragyogó valamit. A külső falat számos ívelt ablak díszítette. Az egyik ilyen nyílás kőpárkányán egy parányi üvegcsé állt. Miközben a világ

lassan tovább mozdult körülöttem, én dermedten álltam és bámultam. A csodálat annyira erőt vett rajtam, hogy egyetlen izmom sem mozdult. Hogyan történhetett meg, hogy ezt a finom apróságot nem zúzta össze a tömeg? Utána pedig azon töprengtem, miként fordulhatott elő, hogy az apró üvegedény egyedül az én figyelmemet keltette fel, hiszen bármelyik járókelő felkaphatta volna engem megelőzve.

Csak ekkor vettem észre, hogy egy *vetro a filigrana* áll a párkányon. Kizárólag a velencei mesteremberek készítettek ilyen nagy gonddal megmunkált üveget, amelyekben az átlátszó anyag karcsú, fehér üveghasábokat ölel körbe. Képtelen voltam ellenállni a csábításnak. Ugyanolyan tehetetlen voltam, mint a legtöbb férfi, aki azonnal elfordul, ha megpillant egy eunuchot. Felkaptam a kis üveget. Most már az enyém volt.

A következő pillanatban viszont rájöttem, hogy valóban ez a helyzet. *Tényleg* nekem szánták. Ajándékba kaptam. Az üvegcsé keskeny torkából egy papírdarabka lógott ki. Fejjel lefelé fordítottam a törékeny edényt és megpöcköltem az alját. A papír kicsúszott belőle.

Túl sötét volt ahhoz, hogy világosan lássak. Igazából nem is a szememmel láttam, amikor elolvastam az üzenetet. Dobogó szívvel odarohantam a legközelebbi utcai lámpáshoz. A

lámpagyújtogató ember éppen akkor ért oda. A hosszú rúdja végére szerelt izzó széndarabbal meggyújtotta az olajat. Megálltam a mecset udvarát és a közönséges emberek világát elválasztó láthatatlan vonalon. Olvasni kezdtem. Szülővárosom nyelvén írták a pár szót. Felismertem a kézírást. Úgy éreztem, hogy a levegőben ott lebegett atyai barátom, Husszein illata is. Ekkor már felfogtam, hogy valahol a lelkem legmélyén arra számítottam, hogy mi ketten előbb vagy utóbb, de újra találkozunk.

Visszafordultam és alaposan megnéztem magamnak a mecset lépcsőit. A félhomályban számos turbános alak mozgott fel és le. Közöttük jó pár dervis kerek, fejre simuló nemezkalapját is észrevettem. Ahogy ott álltak, a gyorsan áramló patak vizéből kimagasló zátonyokra emlékeztettek. Nem fedeztem fel semmi különöset. A kegyes Korán felolvasása pontosan ilyen látogatókat szokott vonzani. A dervisek között nem tudtam beazonosítani Husszeint, családom megbízható barátját. Gyerekkorom óta ismertem. Korábban gazdag kalmár volt, ám a lelkiismeret-furdalástól vezérelve – mert saját magát okolta a balsorsom miatt – eldobta magától a vagyonát és beállt a vándorló dervisek közé. Ezenfelül magára vállalta az őrangyalom szerepét is. Most újra felbukkant.

„A signorina arra készül, hogy megdöntse az új szultán hatalmát, ellenségének tekinti a gazdáját, aki az uralkodó legfőbb segítője. Az úrnődet tartsd távol a győzelmi felvonulástól.” Ennyi volt az üzenet.

Harmincegyedik fejezet

Amikor hazaértem, kiderült, hogy egy másik üzenet is érkezett. A gazdám küldte, és szokása szerint nekem címezte.

– Tudod jól, hogy azonnal elolvashatod az ilyen leveleket – mondtam úrnőmnek, aki izgatott kíváncsisága miatt nem feküdt le aludni. Némán figyelte, ahogy feltörtem a nagyvezír *tugrájával* díszített hivatalos pecsétet. Átható tekintete miatt majdnem elügyetlenkedtem a dolgot. – A gazdám neked szánja őket.

Én magam sem hittem el saját szavaimat. Jól ismertem úrnőmet ahhoz, hogy tudjam, a gátlásai egészen egyszerűen nem engedték volna meg neki egy olyan levél felbontását, melyet valaki másnak címeztek. Különösen abban az esetben nem, ha az iratot a nagyvezír pecsétjével zárták le. Ugyanakkor viszont azzal is tisztában voltam, hogy a férfi, kinek szolgálja vagyok, semmilyen körülmények között sem írna közvetlenül a feleségének, új gazdája leányának.

– Mit üzent? Miről írt? – kérdezte Eszmehan kíváncsian.

Izgalmában összekulcsolta a két kezét.

– Csupán annyit, hogy megérkezett az egyik birtoka, Halkali közelébe. Ott szállt meg. Ez a falu lóháton kevesebb mint egy napi útra van ide. Ott a hadsereggel együtt kívánja kivárni, míg elő nem készítik felséges atyád díszes bevonulását. Azt követően veled tölti az estét. Úrnóm, ez ugye jó hír?

– De hát, ha egy nap járóföldre sincs tőlem, akkor miért nem jön haza éjszakára? Vagy legalább holnap. Éjjel velem lehetne, és napkelte előtt visszavágtathatna, hogy eleget tegyen a kötelességének.

– Pontosan ez a kötelesség, ami miatt nem jöhet, úrnóm. Rengeteg feladat hárul rá amiatt a sok katona miatt – magyaráztam. Nem árulhattam el a hercegnőnek, amit tudok. Talán maga Szokoli pasa sem volt tisztában azzal, hogy milyen vész fenyegeti. A kaftánom ujjában elrejtett parányi üvegecske hirtelen iszonyatosan nehéznek tűnt.

– Menj oda hozzá, Abdullah! – parancsolta az úrnóm. – Tolmácsold neki a jókívánságaimat!

– Úrnóm, kérlek, ne ma éjjel küldj el.

Egész nap a Korán felolvasását hallgattam. Estére ez teljesen kimerített. Ezenfelül ott volt az üvegcse iszonyatos súlya. Meg a benne lévő üzenet terhe.

– Akkor majd holnap. Napkelte után ez legyen az első dolgod, Abdullah. Kérlek. Mindenképpen menned kell. Hét hónapja nem voltam a gazdánk ágyában. Könyörgök.

Apró, puha tenyerébe fogta csupasz arcomat. Kénytelen voltam beleegyezni.

– Mégis mi másra való egy eunuch, ha nem arra, hogy eljuttassa úrnője legsürgősebb üzeneteit a kinti világba?

Másnap reggel sokkal jobban éreztem magamat. Nem is irtóztam annyira a rám váró feladattól. Gondoskodtam róla, hogy úrnőm biztonságban megérkezzen Mihrimah nagynénjéhez, akinél egész nap hallgathatta a következő felolvasást. Utána nyeregbe ültem és kilovagoltam a városból. Felfrissített a hideg, tiszta téli levegő.

A katonák meglehetősen furcsa tekintettel méregettek, ám ez nem tartott vissza. Nem jelentett akadályt a mély sárréteggel borított téli országút sem. Pontosan olyan körülmények között találtam meg a gazdámat, mint amikor a legutóbb kerestem meg a hadsereg főhadiszállásán. Bármerre is néztem, mindenütt parányi, egymástól semmiben sem különböző sátrak koncentrikus körökbe rendezett sorai borították a vidéket. Szokoli pasát a kisebb palotának is beillő vezéri sátorban találtam. A magasban hét lófarok lobogott a szélben. A szultánt egy közeli tanyán szállásolták el.

Fogalmam sem lehetett arról, mi történt az ott élő parasztokkal.

– Az eunuchom? – hallottam gazdám kifakadását, miközben bevezettek hozzá. – Allah nevére! Úgy hiányzik nekem, mint púp a hátamra!

Ennek ellenére udvariasan fogadta köszönésemet. Alázatosan meghajoltam előtte.

– Hogy vagy? – kérdezte barátságosan, de aztán már élesebben csengett a hangja. – Hogy van az úrnőd?

– Úrnőmet őszintén boldoggá tette a visszatérése híre, nagyságos jó uram, hatalmas pasa. Az a kívánsága, hogy kérdezzem meg tőled...

Bár a pasa megengedte, hogy leüljek, még mindig álltam. Sáros talpam alatt háromrétegnyi puha szőnyeg, az alatt pedig vastag deszkapadló rejtőzött.

– Nem! Tudom, hogy mit akarsz kérni, és az a válaszom, hogy *nem!* Csodálattal tölt el az odaadásod, Abdullah, ám akkor is nemet mondok. Nézd, egész nap lovon ültél és mostanra már biztosan elfáradtál. Ott van az inasom. Menj oda hozzá, ő majd keres neked egy csendes helyet, ahol pár órát pihenhatsz. Sokáig persze nem maradhatsz. Még azelőtt el kell indulnod vissza, hogy a sereg tábort bont és holnap útra kel a város felé.

– Nagyuram, megkérdezhetem, hogy miért?

– A Mindenható nevére! Már el is felejtettem, hogy milyenek vagytok ti, civilek! Nem értitek a parancsot, hanem mindent meg kell indokolni. Ti, velenceiek vagytok a legszörnyűbbek! Ó, erre nagyon is emlékszem! Hát ha feltétlenül tudni akarod, az új szultánunk miatt! A Mindenható segítsen nekem, de ez a fickó negyvenöt éves korára tizedét sem éri annak, mint amennyit az apja, Szulejmán – nyugodjék békében – hetvenévesen ért, pedig a beteg szíve miatt ő ki sem tudott szállni a hintajából.

– Ezt meg hogy érted, nagyuram? – kérdeztem. Iszonyúan megdöbbsentem, hogy e kötelességtudó férfiú szájából ilyen kifakadást hallottam. Képtelen voltam csendben maradni.

– Hát csak úgy, hogy Szelim, Szulejmán fia – igen, az én drága feleségem tulajdon édesapja – egy fene ette részeges gazember.

– De hát az lehetetlen! Mohamed, a próféta törvényeiben megtiltotta az alkohol fogyasztását.

– Ugye, ezt még te is tudod? Jó oka volt ennek a tilalomnak. Szelimet azonban ez nem rettentí vissza. Tudod, minek hívják a katonák? Korhely Szelimnek. Allah nevére mondom, így gúnyolja a tulajdon hadserege. Tudják róla, hogy részeges, meg hogy odavan a nőkért és a fiatal fiúkért.

Bizony, ez sem titok. Persze a hadsereg gond nélkül el tudná viselni az ilyesmit. Még akár imponálhatna is nekik a romlottsága. A *Korhely* lehetne olyan állandó jelző, mint amelyet felséges őse, *Hódító* Mohamed szultán kapott. A török hadseregben ugyanis nem csak szűziesen visszafogott erénycsőszök szolgálnak. A romlottságánál azonban sokkal rosszabb a tény, hogy... Szelim gyáva. Tudod, mi történt Belgrádban? A katonák ott tudták meg, hogy Szulejmán meghalt. Az új szultán nem volt hajlandó arra, hogy végigsétáljon a sorfaluk között, a magasba emelt kardjuk alatt. Te Velencében születtél, ezért valószínűleg nem tudod, hogy ez a szertartás mennyire fontos. Akár azt is gondolhatnád, hogy csupán a régmúlt valamilyen nevetséges maradványa. Csakhogy a törökök nem is olyan rég még a zabolátlan puszta vad harcosai voltak. Allah a tanúm rá, hogy még mindig érezni rajtuk a végtelen füves síkság szagát! Még én, a nagyvezír is engedelmeskedem a sztyeppei hagyományoknak. Bárhova megyek, ott jár előttem a hét lófarokkal díszített, igencsak büdös zászló. Nem csoda, hogy legyek raja kering körülötte.

– Sajnálom, nagyuram, igazad volt, tényleg nem tudom, mit jelent az, ha valaki végigmegy a kardok alatt – ismertem be a tudatlanságomat.

Mivel nem voltam hajlandó leülni, így Szokoli pasa kénytelen volt udvariasan helyet foglalni a szivárvány minden színében tündöklő párnák között. A sátorban a párnákon kívül egy alacsony, levelekkel és jelentésekkel teli asztal, meg a középső oszlopba vert pöcök jelentette az összes bútort. Ez utóbbiról lógott a gazdám köpenye.

– Az a szokás nálunk – magyarázta a nagyúr –, hogy a trónra lépése előtt minden új szultánnak végig kell mennie egy hosszú alagúton. Ennek két fala a harcosaiból, a teteje pedig a kivont kardokból áll. Ha egy katona nem fogadja el az új fővezérét, akkor esélyt kap arra, hogy nagyon is kézzelfogható módon kimutassa nemtetszését. Nem kell mást tennie, mint hogy lesújtson a magasba emelt karddal, amikor a trónkövetelő elsétál alatta. Annak idején ez a módszer tökéletesen bevált egy parányi, nomád, sztyeppei törzs számára. Nekik egy emberként kellett harcolniuk és mozogniuk. A maga idején Szulejmán elfogadta ezt a hagyományt. Nem csoda, hogy a katonái mind a mai napig rajongó szeretettel imádják. Ráadásul tudta, hogy megbízhat bennük. Esélyt adott a harcosoknak arra, hogy megöljék, éppen ezért nem kellett attól tartania, hogy később hátra szúrják a sötétben. Persze ez ötven évvel ezelőtt történt. A régi katonák közül ma már egyetlen egy sincs itt. A sereg

azonban emlékszik. A muszlimok hadereje sosem feledkezik meg az előjogairól, még akkor sem, ha már azt sem tudja, mi a különbség a jobbra át meg a balra át között.

A fővezír rám nézett, hogy értem-e a szavait.

– Szelim nem volt hajlandó elsétálni a kardok alatt. Azzal érvelt, hogy Isztambulban már sikerült megszilárdítania a hatalmát. A szeráj hivatalnokai és a hárem eunuchjai is megcsókolták a köntöse szegélyét. Alávetették magukat az akaratának. Csakhogy a szerájnak semmi köze a hadsereghez. Szelim jól tudja, hogy a janicsárok nem szeretik. Csak azért lehetett szultán, mert meghalt a két fiútestvére. Az emberek imádták Musztafa herceget. Talán még Szulejmánnál is jobban szerették. Bajazid mellett azért álltak ki, mert annyira hasonlított Musztafára. Hürrem szultána miatt kellett meghalnia a harcosok két kedvencének. A felséges asszony fia, Szelim meglehetősen gyenge pótlék. Jól látta egyébként, tényleg tartania kellett volna katonái kivont kardjától. Jó pár olyan szolgál a seregben, akiknek fivére vagy a legjobb barátja Bajazid oldalán halt meg az amásziai csatában. Persze, ha Szelim bátran odaállt volna eléjük, hogy kimutassa a tiszteletét, akkor valószínűleg megbocsátották volna a múltját. Ő viszont öntelten arról beszélt, hogy a méltóságán aluli dolog lett volna odamenni a közkatonákhoz!

Szikrázó szemmel folytatta.

– Ha valaki e nép uralkodója kíván lenni, akkor nem gúnyolhatja ki az ősi szokásokat. Nem mondhatja, hogy csak egy idejétmúlt, barbár vagy méltatlan hagyományról van szó. Ezenkívül pedig soha, de tényleg soha nem helyezheti a szerájt a katonák fölé. Aki így tesz, azt elpuhult, lötytyedt izmú városlakónak fogják gúnyolni. Gyáva kutyának, aki elbújik a falak mögött. Oszmán leszármazottai csak azért hozhatták létre hatalmas birodalmukat, mert bátrak és vakmerőek voltak.

– Ez a katonák véleménye, nagyuram?

– Egészen pontosan erről beszélnek. A Mindenható nevére mondom, ráadásul igazuk van. Tudtad, hogy milyen arcátlan dolgot követelt tőlük Szelim? Megparancsolta, hogy járuljanak a sátrához és egymás után csókolják meg a lábát, mintha a katonai táborban csupa puhakezű háremhölgyek szolgáltak volna. Mire a harcosok megüzenték neki, hogy ő jöjjön le közéjük és csókolja meg a seggüket.

A fővezír dühösen megrázta a fejét.

– Elmondhatom neked, pokolian nehéz dolgom volt visszatartani őket a dezertálástól. Az új szultán szavait meghallva majdnem szétszéledt a sereg. Hiába volt elhunyt gazdánk koporsója az orruk előtt. Már vele sem törődtek.

Kénytelen voltam megígérni, hogy kétezer aszper ajándék üti a markukat, ha hazaérünk.

– Kétezer aszper minden katonának? – kérdeztem döbbenten.

– Kétezer aszper valamennyi anyaszomorítónak és akasztófavirágnak közöttük. Nem leszek meglepődve, ha az elszámolás napján olyan katonák is ott állnak majd a sorban, akiket korábban még senki sem látott. Allah nevére mondom, hogy még így is elszántan alkudoznom kellett. Mindez jól mutatja, hogy milyen feszült volt a helyzet.

– Szelim szultán elfogadta ezt az összeget?

– Igen, Szelim elfogadta. A másik lehetőség ugyanis az volt, hogy megpróbál valahogy élve hazajutni. Hétszáz mérföld választja el a fővárostól és nyugodtan számíthatott volna arra, hogy minden bokor mögött orgyilkosok lapulnak. Ezzel a döntéssel kiürítjük a kincstárat. Kérdem én, mennyit érne amúgy az a kincstár, amelyet egyetlen katona sem hajlandó őrizni? A szultán ráadásul kénytelen volt más engedményeket is tenni.

– Milyeneket?

– A katonák között is akadnak azért hívő emberek. Néhányan kitaláltak valamit, a többiek pedig támogatták ezt a követelést, mert szerettek volna borsot törni a legfelsőbb

hadúr orra alá. A szultán kénytelen volt rendeletben halálos bűnné nyilvánítani az alkoholfogyasztást. A tilalom jó pár katonát is érint a táborban, ám ők mosolyogva elviselik a kellemetlenséget, mert pontosan tudják, hogy részeges szultánjuk sokkal jobban szenved.

Egy ingerült mozdulattal végigsimította a homlokát.

– A káröröm éppen elég volt ahhoz, hogy a hadsereg folytassa az útját. Sajnos éppen a világ egyik legjobb borvidékén keresztül meneteltünk. Kelet-Szerbia híres a boráról. Nemrég szüretelték le a friss termést. Alig két nappal később a szultán száműzetésbe küldte a bajkeverő hívőket, visszavonta a rendeletet, és utána úgy leitta magát, hogy reggel képtelen volt nyeregbe ülni. Arra kényszerült, hogy elvegye az apja hintáját, mintha maga is halálos beteg lett volna.

– Nagyuram, de a sereg csak eljött idáig! Innen már szinte látható Isztambul városfala.

– Igen, a katonák tovább meneteltek hazafelé. Csakhogy útközben egy pillanatra sem fogták be a szájukat. A *szénásszekérről* mormogtak. Arról, hogy a fényességes szultánnak nem árt odafigyelni az országútra. Amikor ugyanis ilyen nehéz időket élünk, olyankor sok a szénásszekér az út mentén.

– Ezt most nem értem nagyuram, milyen szénásszekérről volt szó?

– Ez is az ősi, jól bevált török hagyományok közé tartozik. Ha a hadseregnek súlyos panaszai vannak, akkor a katonák gondoskodnak arról, hogy váratlanul egy felborult szénásszekér zárja el a menetoszlop útját. A katonák nem vonulhatnak tovább, és eszük ágában sincsen megtisztítani az utat. Elakad a hadjárat és csak akkor folytatódhat, ha teljesítik a harcosok követeléseit.

– Az ősz vége felé járunk – töprengtem. – Ilyenkor a mezőgazdasági területeken gyakran megtörténhet, hogy felborul egy szénásszekér. Amikor idejöttem hozzád, magam is hallottam, hogy a katonák az ilyen szekereket emlegetik. Azt mondogatták, hogy sok, igen sok szekér jöhet még Isztambulig.

– Igen. Cseppet sem jó jel – bólintott a gazdám, és újra végigsimította a homlokát. Utána tovább beszélt:

– A parasztnak megvan a magukhoz való esze, és tudják, hogy semmi sem lehet az országúton, ha a hadsereg közeledik. Ha valahogy mégis baleset érné az egyik szekeret, a gazda meg a családja pillanatok alatt eltakarítaná az útról az akadályt. Ha nem ezt tenné, a sereg súlyosan megbüntetné őket, feltéve, ha a katonák éppen arra vágnak, hogy a lehető

leghamarabb célba érjenek. Biztos lehetsz benne, barátom, hogy a szénásszekér nem valamilyen ügyetlen fölműves műve. Az ilyesmit néhány katona vagy tiszt tervezi el. Ők lopják el az egyik udvarból a szekeret. Felborítják az országúton, és az egésznek nem lesz egyetlen szemtanúja sem. Nem lehet senkit sem elítélni miatta. A felborított szénásszekér egyenlő a nyílt zendüléssel. Én persze megtettem a szükséges intézkedéseket. Gondosan eltávolítottam az út közeléből az összes szalmát, és valamennyi olyan kerek járművet, ami akár a legcsekélyebb mértékben is hasonlít egy szekérre. Megbízható örök vigyáznak rájuk.

– Allahnak legyen hála, nagyuram, hogy te ilyen óvatos férfiú vagy. Már majdnem hazaértél, és a fővárosban nem kell félned a lázadástól.

– Majdnem, de még nem egészen, Abdullah – figyelmeztetett a nagyvezír.

– Nagyuram, hoztam még egy hírt neked. Az előbbiek hallatán úgy vélem, talán nem is lesz olyan nehéz számodra elhinni a beszámolómat – mondtam, és a köntösöm ujjából előhúztam a parányi vetro a *filigrana* üvegcséjét. Megmutattam az üzenetet és lefordítottam a szavait.

Szokoli pasa a jobb keze ujjait végighúzta tekintélyes

sasorrán. Látszott rajta, mennyire fáradt. Egy pillanatra becsukta a szemét a kimerültségtől.

– Abdullah, ebben a pillanatban képtelen vagyok ilyesmivel foglalkozni.

– Pedig a két dolog nagyon is összefügghet. Így már sokkal valószínűbb az a zendülés, amitől tartottál. Murád arra készül, hogy félretaszítsa az apját.

– Előbb-utóbb ez elkerülhetetlen lesz.

– Inkább előbb, mint utóbb. A cédula szerint erre már holnap sor kerül. Cseppet sem csodálkoznék azon, ha a herceg már útra kelt volna Magnéziából a fővárosba.

– Komolyan azt hiszed, hogy a *hárem* egyik asszonya szervezte meg az összeesküvést?

– Tudom, hogy ez a helyzet.

– Hogyan képes erre?

– Ebben nem vagyok biztos. Persze van egy eunuchja. Egy szörnyeteg.

– Nem akarlak megsérteni Abdullah, de hát egy *hadim*? Ő meg a hárem egyik hölgye?

– Az a gazember magyar – próbáltam kétségbeesetten újabb érveket keresni.

Szokoli pasa leengedte a kezét.

– És a nő?

– Velencei, nagyuram.

– Ismered személyesen? Képesnek tartod az ilyesmire?

Töprengtem, mielőtt válaszoltam volna. Az előttem ülő férfi ugyanis csak az úrnőmet és a saját anyját ismerte közelebbről. Tisztában volt azzal, hogy az új szultán örököse fiúgyermeket nemzett. Azt viszont nem tudta, hogy ki a majdani örökös anyja. Nem is érdekelte. Szafije Baffót egészen biztosan nem ismerte. Pedig jobban járt volna, ha tudott volna róla. A muszlim világnak ez volt az egyik gyenge pontja.

– Nagyuram, igenis képes rá. Erre is, és jóval többre.

Úgy tűnt, hogy Szokoli pasa lassan megemészti a hallottakat. Töprengő arccal nézett rám.

– *Magyar* az eunuchja? – szólalt meg végül cseppet sem jókedvűen. – Aki gond nélkül szót ért a magyar újoncainkkal? A szövetséges csapatokkal? Ezek a katonák igencsak keserűek, mert elhunyt gazdám – Allah fogadja kegyesen – igen nagy pusztítást végzett az országukban. A magyar katonáink felettébb nyugtalanok. A legnyugtalanabbak az egész seregben. Én meg nem is gyanakodtam semmilyen külső okra. A nő pedig velencei. Ez megmagyarázza azokat a híreket, amelyek szerint egy velencei hadiflotta horgonyoz nem messze, a Dardanellák bejárata előtt.

– Nagyuram, azt azért nem hinném, hogy ez a nő ilyen messzire elmerészkedne... – dadogtam, de aztán elhallgattam. Nem akartam megcáfolni önmagamat. *Szafije nagyon is talpraesett teremtés volt. Képes erre... és még jóval többre.*

Nagyot nyeltem.

Lehetséges, hogy részben én is hibás vagyok. Ha Szelim tényleg olyan, mint amilyennek a gazdám leírja, akkor csak iszonyatos erőfeszítések árán lehet megtartani a trónján. Csakhogy Szokoli pasa egyértelműen az új szultán pártját fogta. Szelim volt az úrnőm atyja. Szafije szembeszállt vele. Ez meghatározta azt is, hogy én mitévő legyek.

– Akkor most mi lesz, gazdám? – szólaltam meg, mivel észrevettem, hogy a sátorban kellemetlen csend támadt. – Lefújjátok a győzelmi felvonulást?

– Túl késő van ahhoz – legyintett az idős férfi. – A győzelmi felvonulás elhalasztását a gyávaság újabb jelének tekintenék. Nem kezdődhet ilyen gyalázatos módon az új szultán uralma. Amúgy is elég volt már a baljós előjelekből.

Rám nézett.

– Miközben elindulsz hazafelé, nézd meg alaposan a tábortűz mellett ülő katonákat. Látni fogod, túl korai volna még Allah bölcs döntését dicsérnünk. Továbbra is

imádkoznunk kell azért, hogy a Mindenható megkönyörüljön rajtunk.

A katonák feszülten figyelték távozásomat. Mintha csak eunuchként egy marék sár lettem volna, amivel kiolthatják tábortüzeik füstölgő parazsát. Persze az is lehet, hogy nem én voltam a felelős a rossz hangulatukért. Talán felidéztek magukban a régi csaták emlékét. Azt hiszem, nem is figyeltem volna fel ingerült arckifejezésükre, ha a gazdám nem mondja, hogy legyek éber. Az elmúlt évek során egyre többet tanultam az emberi természetről. Sajnos eddig csupán a hárem falain belül használhattam ezt a képességemet. A gazdám nálam jóval többet tudott a férfiak dolgairól.

Újra és újra felidéztem magamban a távozásom előtt mondott utolsó szavait:

– Holnap pontosan az történik, amit Allah helyesnek tart.

A nők zárt világára persze egészen más szabályok vonatkoztak.

Harmincketedik fejezet

– Nekem semmit sem üzent? – kérdezte az úrnőm.

Eltekintve attól, hogy Szokoli pasa csak másnap tud jönni, a gazdám semmit sem üzent. Az én fejemben pedig egész úton hazafelé csak úgy kavarogtak a gondolatok. A férfiak dolgaival foglalkozva elfeledkeztem arról, hogy kitaláljak egy megfelelő mesét. Nem tudtam eloszlatni úrnőm aggodalmát. Éppen ezért most habozás nélkül hazudtam. Elhitettem Eszmehannal, hogy a férje határozottan arra kéri, hogy holnap ne menjen el megtekinteni a felvonulást. Töltse a napot Mihrimah nagynénje közelében a szent hely biztonságos csarnokaiban, a Korán felolvasását hallgató ájtatos nőszemélyek között. Azt reméltem, hogy ily módon kimenthetem gazdám a szorult helyzetből. Valójában a legcsekélyebb mértékben sem foglalkozott a feleségével.

Miközben azonban elhárítottam a nagyobbik bajt, nem volt semmim, amivel enyhíthettem volna a kisebbik pofon okozta fájdalmat. Eszmehan arca holtsápadt lett a csalódottságtól.

Mélyen beszívta a levegőt és halkán csettintett a nyelvével. Kis híján elsírta magát. Nem tudtam volna megmondani, hogy mi fájt neki jobban. Az, hogy lemarad a díszfelvonulásról és nem élvezheti unokatestvére vendégszeretetét, vagy pedig annak felismerése, hogy bár hét hónapja nem láthatta a férjét, még mindig egy olyan nagyúr volt élete párja, aki csak parancsokat osztogatott és fel sem merült benne, hogy a döntéseit esetleg meg kellene indokolnia vagy néhány kedves szóval édesebbé tennie.

Gyorsan elhessegettem a bűntudatomat. Nem is akartam túlságosan belemenni kegyes hazugságom első felébe. Megkíméltem úrnőmet a részletektől.

– Szerintem nem gondolta komolyan – mondtam.

– Ó, dehogynem. Teljesen komolyan gondolta – válaszolta Eszmehan. – Ismered, hogy milyen. Mindig azt mondja, amit gondol. Még hírből sem ismeri a tréfát vagy a jókedvet.

– Úrnőm, biztosra veszem, ha a pasa rájön, hogy a tulajdon édesapádat akarjuk köszönteni...

– Gondolod, hogy nincs tisztában ezzel? Abdullah, a Mindenható szerelmére kérdezlek, mit gondolsz? Mégis miért vett el engem feleségül, ha nem azért, mert az apám a trón örököse volt? Nyilvánvaló, hogy a szerelem a legcsekélyebb szerepet sem játszotta a házasságunkban.

Most már nyíltan zokogott. Keserű könnyek ömlöttek végig az arcán.

– Úrnőm, úrnőm – gügyögtem halk, megnyugtató hangon. Egyik tenyerembe vettem két apró, puha kezecskéjét, és a másikkal addig simogattam gyönyörű, göndör fürtjeit, míg el nem aludt.

Másnap reggel imádság után őszinte megkönnyebbüléssel láttam, hogy már sokkal jobb a kedve. A legcsekélyebb mértékben sem volt szomorú azért, hogy lemarad a katonaság felvonulásáról. Ezenfelül úgy döntött, hogy nincs kedve elmenni ezen a napon Mihrimah úrnő ünnepségére sem. Egy pillanatig töprengett, majd még hozzátette:

– Te viszont nyugodtan elmehetsz vagy ide, vagy oda, Abdullah. Ha úgy kívánod, te lehetsz a szemem.

Úgy éreztem, hogy az ifjú nő szívességet tesz nekem. Nem adta parancsba, hogy mit tegyek. Valahol másutt járt az esze.

Jókedve talán összefüggésben állhatott azzal, hogy az éjszaka folyamán egy század katona vette körül a palotát. Beszéltem az egyikkel odakint az udvarban. Megtudtam, hogy a nagyvezír legmegbízhatóbb csapatai közül kerültek ki. Ezeket a válogatott katonákat maga Szokoli küldte „biztos, ami biztos”. Ha Eszmehan úgy vélte, hogy a harcosok jelenléte megfelelően kárpótolja a férje elmaradt leveléért,

vagy azért, hogy a pasa a vonzalom legcsekélyebb jelét sem adta, akkor mégis milyen alapon ronthatam volna el a jókedvét?

A legcsekélyebb gond nélkül kisétálhattam a palotából. Átmentem az unokatestvére házába és kerestem magamnak egy kényelmes helyet, ahonnan jól látszott a Jedikule fala is. Mivel nem az úrnőm társaságában érkeztem, így nem kellett bevonulnom a hárembe, hanem gond nélkül elvegyülhettem az utcán sürgölődő, közönséges emberek között.

Találtam egy magas kőfalat közvetlenül az Aranykaputól a belváros felé vezető út első kanyarulata után. Ennek tetejéről egy jó órán keresztül érdeklődve figyeltem a sietős előkészületeket. Szőnyeget borítottak az útestre. Virágszirmokkal és pálmaágakkal borították be a kockaköveket. Mindenki arra készült, hogy méltó fogadtatásban részesítse a hazatérő hódító hősöket és az új szultánt.

– Jönnék már! Jönnék már! – harsant fel a kiáltás. A sokaság zaját hamarosan túlharsogta a nézők diadalüvöltése, majd pedig a katonai zene. Dobok dübörögtek, kürtök harsogtak és hangosan zengett a csörgőkkel díszített hadizászlók és a cimbalmok hangja. Mögöttük végtelen sorokban közeledtek a katonák, a gyalogság és a lassan

lépkedő lovasság. Amikor még hangosabb üvöltés hallatszott, mindenki tudta, hogy az előőrs elérte az Aranykaput.

Mindenki az út kanyarulatát bámulta. Senki nem törődött azzal, ami alattunk történt. Csupán a csattanásra kaptuk fel a fejünket. Akkor már túl késő volt ahhoz, hogy bárki is tegyen ellene valamit. Látszólag semmi különös nem történt. Isztambul utcáin a hétköznapi forgatagában bármikor történhetett volna ilyen baleset. Csakhogy ma nem közönséges napra virradtunk, és nem egy véletlen balesetnek voltunk szemtanúi. Alig húsz lépésnyire előttem egy jól megrakott szekérből ömlött a sárga széna az úttestre. Az elkövetők olyan ügyesek, olyan körültekintőek voltak, hogy a rakomány tökéletesen elzárta a közeledő felvonulók útját. A széna alatt eltűnt a szőnyeg és a sok rózsaszírom.

Édes Istenem! – gondoltam. Annyira megdöbbenem, hogy olaszra váltottam. – *Egészen eddig vártak a lázadással. Itt, a város falain belül kerül sor a zendülésre. Arra készülnek, hogy tört döfjenek a birodalom lüktető szívébe.* Bár ilyen komor gondolatok jártak a fejemben, mégis minden önuralmamra szükség volt ahhoz, hogy ne hajtsak fejet elismerő mosollyal az összeesküvők ügyessége előtt.

Jól láttam azt a néhány alakot, akik a báméskodók közé vetették magukat, hogy megpróbáljanak eltűnni a büntett

helyszínéről. Valamennyien fekete csuklyát viseltek, így nem lehetett megállapítani, hogy milyen egyenruha van rajtuk. A rangjuk is titok maradt. Képtelenség lett volna elhinni, hogy az éljenző fővárosiak szeme láttára két közönséges katona csak úgy kísétálhat a menetelők nyílegyenes sorából. Szerettem volna elhíttetni magammal, hogy a csuklyások távozása csupán az általános kavarodás része volt. Az ablakok rácsa mögött figyelő asszonyok rémülten behívták az utcáról a gyerekeket és elsuttogott figyelmeztetésüknek az előrelátó férfiak is engedelmeskedtek.

Mi, többiek, bizonytalanul topogtunk. Végül az utcán maradtunk, mert kíváncsiak voltunk arra, hogy mi fog történni. A legtöbbünk persze csupán bizonytalan volt. Egy pillanatra felmerült bennem, milyen jó lett volna, ha Szokoli pasa megparancsolta volna, hogy én is maradjak otthon. Ebben az adott helyzetben persze nem lett volna sok értelme ezen töprengeni. Így volt ezzel körülöttem a rengeteg báméskodó is. Ha meglett volna a magunkhoz való eszünk, akkor a nők és a gyermekek nyomába eredve elbújtunk volna az utcáról.

Szinte a következő pillanatban az utca kanyarulatában felbukkant a hadsereg előőrse. Legelől tolldíszes turbánt és csengőkkel díszített zászlót hozó janicsárok jöttek. Ahogy

meglátták a szekeret, egyből megtorpantak.

– Nem hiszek a szemeknek! – kiáltotta széles vigyorral az egyik katona. Látszott rajta, hogy gúnyolódik és csak szerepet játszik. – Hát hogy került ide az a szénásszekér?

– Szénásszekér! Itt egy szénásszekér! – kiabálták a mögötte állók. A hír végigfutott az egész seregen. Úgy vélem, az üzenet azonnal eljutott Szelimhez és a testőreihez, akik ekkor már ott jártak az Aranykapu közvetlen közelében. A szultán elődei, görögök és törökök egyaránt, ezen a diadalíven keresztül vonulhattak be a birodalom fővárosába. A katonák hangosan röhögtek. Jókedvűen hátba veregették egymást és a távolabb veszteglők elképzelték, milyen képet vág a szultán, miközben a lova ingerülten topog a városfal előtt. Szelim arca ekkor már valószínűleg olyan tűzvörös volt, mintha fejedelmi turbánja alá valaki egy nagy halom nyers húst csempészett volna.

Észrevettem, hogy két magas beosztású parancsnok közeledik a katonák között. A harcosok sorai már felbomlottak. A lovas főtiszték csak óvatosan lépdelhettek közöttük. Felismertem őket. A fiatalabbik Szokoli közvetlen helyettese, Pertu pasa volt, az öregebb pedig a veterán Ferhát pasa. Az idős harcos neve persze egyből eszembe juttatta azt az ifjú szpáhit, akinek a bátorsága és a kitartása megmentette

a birodalmat... én pedig kis híján elveszítettem miatta az úrnőmet. Mindkét dologra alig egy hónappal korábban került sor. Mikor idáig értem a gondolataimban, váratlanul végigfutott a hideg a hátamon. Csak most eszméltem rá arra, hogy a ma reggel házunk ajtaja előtt várakozó katonatisztek egy része ugyanolyan színű zubbonyt és turbánt viselt, mint az ifjú Ferhát. Hasonló nevüktől eltekintve az ifjú tiszt – egyelőre csupán egy bég – a legcsekélyebb mértékben sem hasonlított a lassan közeledő őszszakállú úriemberre. Feszülten figyeltem a két pasát. Nem mindennapi eseményeknek lehettem szemtanúja. Képtelenség lett volna más dolgok miatt aggódni.

- Ne csináljátok ezt, bajtársak! – kiáltotta a fiatalabb pasa.
- Zendülésetekkel megsértitek a fenséges szultánt.
- Nagyszerű! – rikkantotta valaki a tömegből. – Az a fickó nem fenséges, hanem felesleges!

Nem lehetett pontosan látni, hogy mi történt, ám a következő pillanatban az ifjú főtszta megingott a nyeregben és lezuhant a lováról. A turbánja elgurult a porban. A városlakók harsány éljenzéssel fogadták a váratlan fordulatot. Néhányan még meg is dobálták a póru jár méltóságot.

Most viszont az idős Ferhát pasa szólalt meg:

– Ha elégtételre vágytok, valamilyen számomra ismeretlen gyalázat miatt, akkor könyörögve kérlek benneteket, engem öljetek meg és ne mást. Öreg vagyok, nem félek ettől az áldozattól, ha megmenthetem vele hazám békéjét.

A katonáknak esze ágában sem volt elfogadni Ferhát ajánlatát. Ő is kizuhant a nyeregből. Nem lett semmi baja, csupán a méltóságán esett súlyos csorba.

A katonák arcára azonban most már világosan kiült a harag és az elszántság. Készen álltak arra, hogy erőszakkal szerezzenek érvényt az akaratuknak. Jól látták ezt a nézők is. Nem sok hiányzott ahhoz, hogy kirobbanjon a nyílt zendülés. Néhány kő már elrepült és jó pár katona kivont karddal a kezében várakozott. Ekkor azonban felbukkant a gazdám.

Szokoli pasa lándzsát tartott a kezében. A nyelével lökte félre az útjából a dühös katonákat. Láttam, ahogy az egyik méltatlankodó harcos a nagyvezírré vetette magát, miután az meglökte a lándzsával. A dühöngő alak alighanem a pasát is ugyanúgy ki akarta rángatni a nyergéből, ahogy azt a társaival tette. Mielőtt azonban odaléphetett volna a kengyelhez, hogy valóra váltsa a tervét, ismét csapás érte az arcát. Ezúttal azonban nem a lándzsa fanyele találta el, hanem egy kicsi, de annál súlyosabb zacskó, tele aszperekkel. Az ezüstérmek hangos csilingeléssel szétgurultak a földön.

Mintha egy forrás hideg vize ömlött volna a tábortűz izzó parazsára.

Több pénzes zacskó repült a levegőben. Szokoli pasa oldaláról egy jókora, súlyos zsák lógott. Belemarkolt és bőkezűen széthintette a pénzt. A katonák azonnal az érmék után vetették magukat. Néhányan még a báméskodó civilek közül is bekapcsolódtak a tumultusba. Nem törődtek azzal, hogy fegyvertelenül előnytelenebb a helyzetük. Szokoli pasa lova közben nyugodtan haladt tovább előre. A nagyúr egyetlen pillantásra sem méltatta az utat elborító szénát, amikor átgázolt rajta. Az aszperek egy része begurult a szekér alá. Erős kezek ragadták meg a járművet, a kerekeire állították és sietve félretolták, hogy megkeressék az ezüstöket. Ugyanez történt a szalmával is. A menetoszlop újra mozgásba lendülhetett. A katonák gyorsabban haladtak, mint az előbb, ám a méltóságuk szertefoszlott.

A nézők sietve visszamásztak a helyükre. Megkönnyebbülve fellelegeztek, hiszen elmúlt a vérontás veszélye. Nem csoda, hogy hangosan megéljenezték a szultánt és a testőrségét. Csakhogy nem a vörös képű, vérekes szemű, kövér fickó nevét harsogták, akinek förtelmes súlya majdnem eltörte szegény lova gerincét. Szelim egy művészien feltekert, szoros, tollakkal és drágakövekkel

díszített turbánt viselt. A fejfedő éles ellentétben állt bortól kivörösödött arcával. A szolgái egy lenyűgöző, méregdrága, borvörös vászonból készült napellenzőt tartottak a feje fölé.

– Szokoli! Szokoli pasa! – harsogták a városlakók. Örömmel csatlakoztam hozzájuk.

Még akkor is teli torokból üvöltöttem, amikor a szemem sarkából felfigyeltem úrnőm unokatestvérének házára. A kinyíló ajtón egy nagyon is ismerős gyaloghintót hoztak ki. Azonnal felismertem az elegáns, lezárt ablakrácsú jármű mellett haladó félelmetes alakot. Ghazanfir védelmezően megérintette a gyaloghintó ajtaját.

Harmincharmadik fejezet

Otthon, a pasa palotájában megölték az áldozati állatot és elkészítették gazdám kedvenc ételeit. Mindent megtettek azért, hogy méltóképpen fogadhassák a hazatérő hőst. Eszmehan felvette a legszebb ruháját és a *mabein*ben várta a férjét. Szegény úrnőm hiába fáradozott. Az étel már rég kihűlt és még egy falatot sem ettek belőle.

Ahogy teltek az órák, átküldtem egy fiút kideríteni, hogy mégis mi lehet a baj a szerájban. Nemsokára visszatért a hírekkel.

– Fellázadtak a janicsárok!

– Az még reggel történt – ellenkeztem. – A gazdánk lefizette őket és ezért elálltak a zendüléstől.

– Újra fellázadtak! – bizonygatta a legényke. – Behatoltak a szultán palotájának udvarába! Bezárták a kapukat és megakadályozták, hogy Szelim bemehessen a saját házába. A fényességes szultán kénytelen volt a városon kívül, az egyik kisebb palotájában menedéket keresni. Egyedül Allah a

megmondhatója annak, hogy mi vár ránk.

– Mi lesz a háremmel? – kérdezte rémulten Eszmehan. Aggodalmában a kezét tördelte. – Gondolod, hogy a katonák arcátlanul rátörnek a háremre? Ó, bárcsak Szafije visszatért volna Magnéziába! Ott biztonságban volna.

Nem is tudod, hogy milyen bölcs dolgot mondtál – gondoltam, de eszem ágában sem volt elárulni úrnőmnek, hogy mit sikerült megtudnom.

– Ennél sokkal nagyobb veszély fenyeget minket, úrnőm. Az én gazdám, Szokoli pasa odabent van, túl a palota kapuin. A lázadók túszul ejtették.

Úrnőm ezen az éjszakán nem feküdt le aludni. A hátát a falnak támasztotta és csak rövid időre hunyta le a szemét. Eszébe sem jutott, hogy ledőljön és egy párnára hajtsa a fejét. Az járt a fejében – talán félt vagy inkább reménykedett –, hogy nem lett-e mostanra már árva vagy özvegy. Talán megölték a férjét és az apját? Esetleg mind a ketten megmenekültek? Úrnőmmel együtt virrasztottam.

Eltelt egy nap, az éjszakája, egy újabb nap és annak is az éjszakája. Semmi sem változott. Hírét vettük annak, hogy a szembeálló felek összecsapásai során legalább tucatnyian haltak meg a nagyváros utcáin. Nem került sor nagyobb zendülésre, ám az utcai összecsapások a szájat belül elcsúfító

tályogokként azt jelezték, hogy az egész test súlyosan megbetegedett. A kapuőrünk fia kapott egy nyaklevest az egyik boltocskában, a másikban pedig nem szolgálták ki, mert tudták róla, hogy az apja Szokoli pasa házában szolgál. Végül azonban eljött a pillanat, amikor felkaptuk a fejünket, mert megszólaltak a várfalon álló ágyúk. Nem azért lőttek velük, hogy valakit megöljenek, hanem a döntéshozók jókedvéről adtak hírt. A velencei flotta csendben eltűnt a Földközi-tenger párás ködében, Szelim pedig végre bevonulhatott a Fényes Porta falai mögé.

– Iszonyatos árat fizettünk! Iszonyatos árat! – méltatlankodott a gazdám. Fáradtan megcsóválta a fejét. Miután végre biztonságban hazatérhetett, a szelámlikban beszélhettem vele. Nem sikerült minden részlet megtudnom tőle, mert a hírnökök és a fullajtárok újra és újra félbeszakították a beszélgetésünket. A pasa elszántan megpróbálta helyrehozni a lázadás által okozott károkat.

– Milyen árról beszélsz, nagyuram? – kérdeztem.

– Tudd meg, hogy egészen egyszerűen tönkretették a birodalmat. Tönkre bizony. Ráadásul fel sem fogták, hogy mit tettek. Csak azzal törődtek, hogy teljesüljenek mohó vágyaik.

Hamarosan kiderült, hogy kiürült az államkincstár. Kihordták onnan mindazokat a kincseket, amelyeket a Híosz

szigetét nemrégiben elfoglaló kapudán pasa helyezte el a vastag falak mögött. Ezenfelül pénzzé kellett tenni Eszmehan nagynénjének, Mihrimah szultánának számos birtokát, és még a felséges hölgy ékszereinek egy részét is áruba kellett bocsátani. A tiszteletre méltó úrnő azonban készen állt erre az áldozatra, hogy kiválthassa korhely testvérét, saját magát és a hárem többi asszonyát. Csak így lehetett elkerülni a gyalázatot.

– Ráadásul ez még nem is a legszörnyűbb – folytatta Szokoli pasa.

– Nem érték be ennyivel? Allah oltalmazzon minket! Hát még mi mászt követelhetek?

– A kincstár nem számít. Amikor befolynak az adók, újra feltöltjük a kincseskamrákat – magyarázta a gazdám. – Csakhogy a zendülők különféle engedményeket követeltek, melyeket meg is kaptak. Megváltoztatták az ősi törvényt, mégpedig gyökeresen. A janicsárok mostantól megházasodhatnak. Igen, lehet feleségük! Nem csupán ez, de a beosztásokat örökül hagyhatják a fiaikra. Ezenfelül pedig lehetővé vált, hogy a jövőben... a törökök is beálljanak a janicsárok közé. Köntörfalazás nélkül megmondom, ez a hadsereg végét jelenti. Ha pedig bukás vár a fegyveres erőinkre, akkor a birodalmunk sem állhat sokáig a lábán.

Dühösen kihúzta magát.

– Ha odaállsz az ablakhoz, szerintem hallani fogod őket... őket bizony, a világ legkiválóbb, gondosan kiválogatott harcosait, akiket régen csupán a kiképzésük és a csata érdekelt. Azt a hadsereget, melyet a földkerekség egyetlen hadereje sem tudott legyőzni... lefogadom, te is hallod már, ahogy kint zajonganak az utcán. Olyan elszánt vadsággal rohangálnak az utcán, ahogy ma reggel a kőre hulló ezüstpénzek után vetették magukat. Feleség kell nekik. Egyetlen leány sincs biztonságban a városban. Aztán ha asszonyt találtak maguknak, el akarnak menni vele egy hónapra. Kiharcolták maguknak a mézeshetekhez való jogot. Kellő idő múlva több időt töltenek el járni tanuló gyerekeik társaságában, mint a fegyverforgatás gyakorlásával. Kérdelem én tőled, egy ilyen fegyelmezetlen csürhe hogyan fogja legyőzni a barbár keresztényeket? Vége a seregnek. Vége a birodalomnak. És éppen én voltam az, aki kiárusítottam a jövőnket.

– De mondd csak, gazdám, te talán nem volnál boldog, ha az egyik fiad éppen annak a hadtestnek lenne a tagja, melyet te magad annyira szerettél? – kérdeztem.

– Milyen fiamról beszélsz? Nincs nekem fiam.

– Ha Allah is úgy akarja, még lehet.

Szokoli pasa elfordult. Oldalról is jól látszott, hogy mennyire kimerült. Mély ráncok keretezték a szemét és beesettnek tűnt az arca.

– Hát nem. Jobban szeretném, ha a fiam a kalmárok vagy a műhelytulajdonosok nyugodt életét élné. Főleg, ha csak valamilyen ványadt kis kölyök lesz az örökösöm. Már ha egyáltalán hajlandó lesz életben maradni. Egész biztosan nem lesz olyan deli vitéz, akire rábíznám a birodalom védelmét, vagy éppen azokét a leányokét, akikkel Allah esetleg megajándékoz a fiam mellett. Talán nem éppen a mi jószágos szultánunk, a hatalmas Szulejmán részeges fia az intő példa mindenki számára? Jól mutatja, mennyire elsatnyulnak a nemzedékek, ha örökségbe kapják a rangjukat.

– Ami azt illeti, gazdám, engedd meg, hogy kifejezzem őszinte elismerésemet. Te tényleg mindent megtettél őfelsége érdekében.

– Talán igazad van. Egy darabig még meg tudom akadályozni a birodalom szétesését. Szabad kezem van abban, hogy kiválasszam az alattam szolgáló derék férfiakat. Szükségünk lesz persze Allah áldására is. De ha már nem leszek itt...

– Allah adja, hogy e rettenetes dologra csak hosszú évek múltán kerüljön sor.

Szokoli pasa némán meredt maga elé. Azon töprenghetett, hogy mit tartogat a jövő. A tekintete megpihent a fal mellé állított ősőreg faládán. Csendben várakozva én is odanéztem, ám a következő pillanatban azt hittem, hogy a szemem mindjárt kiugrik a helyéről.

A láda tetején álló kék és fehér kínai vázában egy újabb figyelemre méltó virágcsokor volt. Egy almafa meglehetősen hosszú ága ívben simult a falnak. A leveleit már megérintette az ősz, de három apró gyümölcse még nem hullott le róla. Pontosan olyan volt a színük, mint a kertben mostanra már rég elhervadt rózsáké. Azt hihette volna az ember, hogy a virágok halálos ágyukon az almácskákra hagyták ragyogó színüket. Elég volt egyetlen pillantást vetnem a faágra ahhoz, hogy eszembe jussanak a költő Qatran Tabrizi híres sorai:

Megjelenik az első vörös folt az aranyló alma héján.

Olyan ez, mintha kedvesem pirulna...

Mintha kámfort hintettek volna a hegy tetejére,

És a patakra támadt volna az acélkard pengéje.

Az éjszaka oly hosszú, mint a nappal,

Amikor egy gyönyörű asszonytól kell búcsút venni,

A nap pedig oly rövid, mint a szeretkező pár boldog

éjszakája...

Azért könnyes az arcom,

*Mert érted vágyakozom,
Hadd hulljanak a könnyek le a földre,
Mert eljön a nap, amikor az esőtől
Szép lesz a kedvesem kertje.*

Csupán egyetlen percre volt szükségem ahhoz, hogy megfejtssem a titkos üzenet értelmét. Szinte azonnal rájöttem, hogy pontosan az történt, amitől annyira félttem. Az ifjú Ferhát is itt volt azok között a katonák között, akiknek meg kellett védelmezniük a gazdám otthonát. Eddig csupán kettővel vagy hárommal találkoztam közülük. Ezmehan pedig semmit sem mondott. Ferhát ezek szerint nemcsak a Szulejmán halálát követő hónap után szolgált hűségesen, hanem az elmúlt napok során sem állt a zendülők oldalára.

Csak hogy a házunkban a gazdám szeme láttára lassacskán újfajta árulás bontakozott ki. Ez sokkal elemibb és pusztítóbb volt. A pasa bölcs döntéseivel talán megvédheti a birodalmat. A hárem szempontjából viszont iszonyatos következményei lehetnek az elhatározásainak.

Gazdám hosszasan szemlélte az almafa ágát. Semmi kivetnivalót nem talált benne. Szokoli pasát sosem érdekelte a könyvek lapjait kitöltő költészet. A virágok titkos nyelve iránt pedig még annál is kevesebb figyelmet tanúsított. Úgy vélem, túlságosan lekötötték komor gondolatai ahhoz, hogy

töprengeni kezdjen, mégis mit jelenthet a fonnyadozó almákkal teli ág. Az sem érdekelte, vajon honnan került ide. A kertünkben egyetlen almafa sem nőtt. A pasa bizonyára nem gondolt arra, hogy ez az ág nemrég még a fővárostól északra fekvő gyümölcsöskertek egyikében lógott le egy fáról. A hadsereg éppen arrafele közelítette meg Isztambult. Ő maga is ott ügetett a katonák között. Nem törődött a gyümölcsöskertekkel, mivel minden figyelmét lekötötte a zendülés megakadályozása. Nem maradt ideje a szerelemre.

Szerencsére ebben a pillanatban újabb hírnök érkezett. Megtörte a csendet az elolvasásra és aláírásra váró papírjaival. Amikor végül távozott, úgy gondoltam, hogy nem lesz árulás, ha szóvá teszem, ami a szívemet nyomja.

– Mondd csak, *bácsikám* – kezdtem úgy, ahogy a rabszolgák mély tisztelettel szólítják meg a gazdájukat –, szóval elnézést azért, *bácsikám*, amit most mindjárt szóba hozok éppen azon az éjszakán, amikor végre hazaértél hozzánk, de tudod, az jutott az eszembe, hogy talán jobban kellene vigyáznunk a háremedre. Több órra van szükség.

– Most hányan vagytok? – kérdezte Szokoli pasa ugyanazzal a hangsúllyal, ahogy a hadrendben sorakozó katonákat szokta számba venni.

– A feleségedet közel harminc asszony szolgálja, uram –

mondtam. – Cselédek, zenészek, varrónők, szobalányok és szakácsok.

– Nem rájuk gondoltam, hanem a *hadimokra*. Ti hányan vagytok?

– Egyedül én, nagyuram – válaszoltam igencsak meglepődve a kérdés miatt. – Ahogy régen, úgy most is egyedül vagyok.

Gazdám halkán, szárazon elnevette magát.

– Csak te?

– Igen, bácsikám – bólogattam.

A pasa ismét elnevette magát. Felragyogott a szeme. Végül már teli torokból hahotázott. Volt ebben a nevetésben valami, ami elárulta, hogy meglehetősen szokatlan volt számára ez az érzelmi kitörés. Úgy kacagott, mintha kővel kaparták volna a puha bőrt.

– Ó, bocsáss meg nekem, Abdullah – mondta végül lélegzet után kapkodva. – Nem téged nevettelek ki. Saját magamon röhögtem. Meg azon, hogy milyen abszurd ez a helyzet.

– Hogy érted ezt, bácsikám?

– Hogy értem? Hiszen az elmúlt másfél hónapot egy holttest őrzésével töltöttem. Félmillió katona vett körül, hogy segítsen megőrizni a titkot. Közben otthon a feleségemet – egy nagyon is eleven, pokolian unatkozó,

nyugtalan asszonyt, mert hát pontosan ilyen szegény teremtés – egyetlen *hadim* őrizetére bíztam. Olyan valakire, aki alig idősebb egy fiatal legénynél. Egyszer sem gondoltam erre az ellentmondásra házasságom hosszú éveit során. Mikor is nősültem meg? Három éve?

– Több, mint négy éve, gazdám.

– Négy éve! Allah nevére mondom! Szóval nevetséges ez a helyzet. A történelem azt még megbocsátotta volna nekem, ha – szerencsére nem ez volt a Mindenható akarata – csődöt mondok az új szultán trónra ültetése során. Egy ilyen hatalmas birodalmat, mint a miénk, egészen egyszerűen képtelenség volna zökkenőmentesen irányítani. Túl kiterjedtek ehhez a határaink. Ezt bárki elmondhatja neked, aki már állt egy állam élén. Csakhogy még a legszegényebb utcaprónek is van elég esze ahhoz, hogy otthon rendezett körülmények között tartsa a feleségét. Ha valakinek az otthonában folt esik a tisztességén, akkor mit sem ér, hogy olyan sokan hajlonganak előtte az államtanácsban. Én meg...

Ekkor azonban kénytelen volt elhallgatni, mert egy újabb futár lépett be a szobába. Szokoli pasa azonban egy intéssel elküldte. Visszafordult felém és így szólt:

– Jól emlékszem a napra, amikor először találkoztunk. Annyira fiatalnak és ártatlannak tűntél. Azonnal megláttam a

szemedben, hogy nemrég iszonyatos megpróbáltatásokon mentél keresztül. Emlékszem, az járt az eszemben, hogy talán hiba volt az öreg Alira bízni a kiválasztásodat. Azt reméltem, hogy sikerül találni egy olyan jó főeunuchot, aki majd kézbe veszi a kiképzésedet, mert attól tartottam, hogy különben rossz útra tévedsz, és akkor egy elkényeztetett, szeszélyes *hadim* szolgál a házunkban. Beszélni is akartam Alival erről, miután te távoztál a szobából. Ma viszont már nagyon úgy tűnik, hogy vagy Ali nem figyelt oda rám, vagy én felejtettem el beszélni vele. Azt hiszem, ez utóbbi a valószínűbb. Nagyon hozzá vagyok szokva ahhoz, hogy csak a magam dolgával törődjek. Éppen ezért könnyen megfeledkezem a nem túl lényeges apróságokról. Vannak dolgok, amelyeket égbekiáltó ostobaságoknak tartok. Feltételezem, hogy mások is így vannak ezzel. Aztán az útonállók kezébe kerülsz és az egész olyan szerencsés véget ért, hogy feltételeztem...

Egy rövid időre elhallgatott, majd a homlokát ráncolva folytatta.

– A pályafutásom során csak magamra számíthattam. Ugye ezt te is tudod? Persze kétségtelen, hogy Szulejmán – nyugodjék békében – helyezett egyre magasabb beosztásba. Csakhogy az új helyemen egyből a kezembe vettem a dolgok

irányítását és mindent megtettem azért, hogy újra elnyerjem az elismerését. Látom rajtad, hogy téged ugyanabból a fából faragtak, mint engem. Szépen haladtál a magad útján, és ma már nélkülözhetetlen vagy e házban. Akkor is megálltad a helyedet, ha nem kaptál világos parancsokat. Ez töprengésre készített, mint ahogy az is szöveget ütött a fejemben, vajon mi történhetett a távollétemben, ami miatt annak dacára, hogy egyedül szolgáltál négy esztendőn át, most váratlanul úgy véled, segítőkre van szükséged.

Olyan pillantást vetett rám, ami még egy sólyomnak is a dicsőségére vált volna. E tekintettel már sok, nálam lényegesen komolyabb összeesküvőt is megtört. Én azonban készen álltam. Ártatlan arccal bámultam a gazdámat, mert semmiképpen sem akartam elárulni az úrnőmet.

– Amikor az ember még fiatal, azt hiszi magáról, hogy mindenre képes – válaszoltam óvatosan kiegyensúlyozva a magabiztosságot és a nyugalmat. – Nagyuram távollétében egy dolgot azért nagyon is megtanultam. Semmivé foszlott bennem ez a fiatalos önelégültség, vagy legalábbis elértem, hogy nagyobb óvatossággal valamelyest le tudom csökkenteni a kockázatokat.

Szokoli pasa újra felnevetett. A hangja érdesen csengett, amikor megszólalt:

– Te már húszévesen is tudsz valamit, amire jómagam hatvanéves koromban jöttem rá. Az idei évben a hadjárat során be kellett ismernem, szükségem van valakire, hogy segítsen rendben tartani az elszámolásaimat. Nemsokára te is tapasztalni fogod, hogy lesz egy titkárom, aki az ilyen fajta kéréseket intézi. Addig is azonban én magam engedélyezem neked, hogy olyan sok *hadimot* vásárolj magad mellé, amennyire csak szükséged van. Tegyéél meg mindent azért, hogy ez legyen a birodalom legjobban őrzött háreme. Egyetlen kikötésem van csak. Olyanokat vegyéél magad mellé, akiket irányítani tudsz. Nem örülnék, ha főeunuchként csődöt mondanál. Tudod, engem a legcsekélyebb mértékben sem érdekel, hogy mások mit gondolnak a fiatalságodról.

– Nagyon köszönöm, bácsikám.

– Vehetnél ezen kívül egy-két jóképű kislegényt is. Persze herélteket. Tudom, hogy a piac nemsokára tele lesz velük, hiszen a hadsereg éppen most tért haza a hadjáratból. Allah a megmondhatója, nem engedélyezem a katonáimnak, hogy foglyokat hozzanak magukkal, ám a Mindenható nagyon is tisztában van azzal, hogy én sem lehetek egyszerre mindenütt. Ez számodra azt jelenti, hogy nevetségesen olcsón tudsz új rabszolgákat venni a piacon. Az ifjakat képezd ki úgy, ahogy azt jónak látod. Mivel téged senki sem

részesített formális kiképzésben, biztosra veszem, hogy annál jobb oktató leszel. Valahogy tovább kell vinnünk a tisztességes török családok hagyományait. Meg kell mutatni, hogy Oszmán leszármazottjai is képesek példamutatóan élni. Egyedül a Mindenható tudja, mekkora hiba volna, ha úgy élnénk, mint a Fényes Porta új ura.

A gazdám felsóhajtott és újra megcsóválta a fejét. Elkésérítette, hogy a józan esze ellenére egy ilyen nyomorúságos szultánt kell a hatalomban tartania.

– Korábban említetted, hogy esetleg Murád fiának anyja is belekeveredett valahogy ebbe a lázadásba.

– Bácsikám, ebben biztos vagyok.

– Úgy vélem, ez olyan dolog, amiben nem lehetek biztos. A történetírók sem fogják feljegyezni a krónikájukban. Egyedül ti, *hadimok* vagytok tisztában azzal, hogy mi történik a színpalak mögött. A hárem titkairól azonban nem szabad beszélni a kinti világban.

– Így igaz, gazdám.

Ekkor az idős férfi eszébe jutott valami. Azonnal észrevettem, mert nem tudta eltitkolni az arcára kiülő érzelmeket. Megszokott kőkemény vonásai mintha kissé ellágyultak volna. Valamiért az jutott az eszembe, hogy megrettent valamitől.

– Mondd csak, Abdullah – kezdte töprengve. – Hogy van a hercegnő, az én feleségem?

– Kiváló egészségnek örvend, Allahnak hála.

– A gyerek...? Ugye volt egy gyerek.

– Meghalt nem sokkal a születése után, uram. Bizonyára emlékszel, idén a tavasz legelején.

– Igen, sejtettem, hogy ez történt, hiszen nem kaptam róla hírt. Vagy talán kaptam?

– Úgy vélem, uram, hogy kaptál.

– Szóltak volna nekem, ha fiam születik. Hány is volt már? Kettőt temettünk el?

– Hármat, uram.

– Hát, mindez Allah akarata. Ezt szokták mondani.

– Így igaz, nagyuram.

– Mit gondolsz, Abdullah? – kérdezte habozva az idős férfi.

– Gondolod, hogy az úrnőd akar velem találkozni ma este?

A figyelmemet nem kerülte el, hogy mennyire elfehéredett gazdám szájának széle. Hirtelen megértettem, hogy milyen iszonyatosan tehetetlennek érzi magát. Előfordult már, hogy egy szál maga nézett farkasszemet a túlerőben lévő ellenséggel. Akkor sem félt úgy, mint most. Ehhez képest semmit sem jelentett, hogy három napon át a saját lázadó emberei tartották fogva túszként. Erősen tartott attól, mivel

várja a felesége. Tudta, hogy meg kell vigasztalnia a gyermek halála miatt. Nem volt hozzászokva ahhoz, hogy bárkivel is kedvesen viselkedjen. Ráadásul azzal is tisztában volt, hogy el fogja üggyetlenkedni az egészet. Emiatt még szörnyebben érezte magát.

– Nagyuram – szólaltam meg lágy hangon. – Az úrnőm immár négy napja vár rád. Csak rád gondolt a zendülés alatt. Egyedül te voltál a szívében. Azért imádkozott, hogy sértetlenül és minél hamarabb visszatérj hozzá.

Azt reméltem, hogy biztató hangomat meghallva visszaemlékezik valamelyik ősi szerelmes történetre, amit talán az egyik tábortűz mellett ülve hallhatott, és nagyobb kedvvel indul el felesége szobája felé. Igazából tudhattam volna, hogy a fővezírnek nincsenek ilyen emlékei.

Szokoli pasa elmosolyodott. Annyira különös és oda nem illő volt ez a félénk, és meglehetősen üggyetlen mosoly az arcán.

– Mondd meg az úrnőnek – kezdte, aztán megköszöörülte a torkát. – Szóval mond el az úrnőnek, a gazdám, Szelim leányának, hogy alázatosan arra kérem, fogadjon ma éjjel.

– Örömmel teszem ezt, fenséges pasa – válaszoltam. – Úrnőmet boldogsággal tölti el e hír.

Utána a lehető leggyorsabban elköszöntem, mert nem

akartam látni az idős férfi zavarát.

Eszmehan egy biccentéssel jelezte, hogy mindent ért, amikor elmondtam neki az üzenetet. A ráccsal fedett ablak előtt állva fültanúja volt a beszélgetésünknek. Még most sem jött el onnan. Amikor beléptem, a szultán leánya mélyen a gondolataiba merült.

– A férjem elkezdte festeni ősz szakállát – szólalt meg végül.

– Tényleg? – kérdeztem. – Észre sem vettem.

– Ez történt. Hennával festette be. Azért van olyan vöröses fénye, amelyet korábban nem láttam.

– Úgy vélem, azért döntött így, mert akkor a katonák azt hiszik, hogy a pasa még mindig erős és életteli teli – magyaráztam őszinte meggyőződéssel. A lázadás alatt a nagyúr pontosan ezt a benyomást tette rám. Lenyűgöző volt látni, ahogy ott ült a lova nyergében, amikor keresztültört a lázadó katonák zűrzavarán. Emlékeztettem magamat arra, ha egyszer majd több időnk lesz, mindenképpen el kell mesélnem Eszmehannak, hogy milyen nagyszerűen viselkedett a férje a felborított szénásszekér előtt.

– Úgy vélem, tényleg a katonák kedvéért döntött így – bólintott az úrnőm. Nem kellett kimondania, hogy mire gondolt. A férje nem az ő kedvéért ügyelt jobban a külsejére.

Eszmehan rövid ideig még ott állt az ablak előtt. Nem kellett követnem a tekintetét ahhoz, hogy tudjam, mit néz. Odalent a férje kötelességtudóan egy újabb okirat fölé hajolt. A feje fölött úrnőm szeme és a szíve egyaránt az öreg kínai vázába állított faágot nézte. Az almafa ágát.

Harmincnegyedik fejezet

Amikor a fővárosban végre teljesen helyreállt a rend, futárok indultak vidékre, az új szultán előző állomáshelyére. Hamarosan megérkezett Szelim háreme is Isztambulba. Nurbanu azonnal az irányítása alá vonta a *háremlikot* és a Nagy Szeráj zárt kertjeit. A fiát, Murádot viszont egyből hazaküldték Magnéziába, a saját *szandzsákjába*. Az újdonsült trónörökös mindenkit meglepett azzal, amikor közvetlenül a zendülés után váratlanul felbukkant a fővárosban. Viselkedését nagyon könnyen engedetlenségnek tekinthették volna. Ehelyett csupán az történt, hogy a herceg nyilvánosan is hűséget esküdött apjának, az új szultánnak. Később senki sem emlegette meglepő felbukkanását.

Murád először makacsul azt hajtogatta, addig nem hajlandó visszatérni Magnéziába, míg Szafije nem csatlakozik hozzá. Az ágyasa azonban határozottan ellenállt a meggyőzési kísérletnek. A trónörökös ekkor számos tanú előtt újabb esküt tett. Megfogadta, addig nem nyúl egyetlen

más nőhöz sem, míg a szőke szépség vissza nem tér hozzá. Harminc szemtanúval ment el egy mecsetbe, hogy nyilvánosan és ünnepélyesen tegye le ezt a fogadalmat a mufti előtt. Utána pedig összeszorított szájjal elindult a szolgálati helyére. Felkészült a hosszú önmegtartóztatásra és arra, hogy eleget tegyen a kötelességének.

– Esküt tettem arra a nőre és gyermekre, akiket Allah kivételével mindenki másnál jobban szeretek – jelentette be, mielőtt útra kelt volna. A nélkülözése miatt azzal kárpótolta magát, hogy a *szandzsákja* jövedelmének közel felét a folyamatosan úton lévő futároknak költötte. Váltott lovakon vágattak keresztül Anatólián, hírt hozva a felséges szerető egészségéről, miközben az odaúton magukkal vitték a herceg szerelmes költeményeit és odaadó szíve apró ajándékait.

Bár már véget ért a nagyapja halálát követő gyász időszaka, az úrnőm méhe továbbra is üres maradt. Éppen ezért elhatározta, hogy zarándokútra indul és ellátogat a híres szent, Dzsalál ad-Dín Rúmi sírjához. A mevlevi szerzetesek rendjének alapítóját Konyában temették el. Emlékhelyét az egész világ (úgy értem, hogy az egész muszlim világ) jól ismerte, mivel ott számos csodára került sor. Újra látott a vak, meggyógyult a beteg és ismét termést hozott az addig kietlen ugar.

A gazdám is említett egy vagy két alkalommal hasonló terveket. Ő ugyan sosem hitt a különféle babonákban, de talán úgy érezte, szüksége lenne egy kis nyugalomra. Abban viszont nem lehettem biztos, ezt hogyan képzelte el. Az úrnőmet akarta-e megnyugtatni azzal, hogy útjára bocsátja, vagy pedig ő maga kívánt megszabadulni a házaset terhétől.

Annak dacára, hogy immár öt év telt el az esküvőjük óta, e különös pár két tagja képtelen volt őszintén elbeszélgetni egymással. Nem tudták szóba hozni és kölcsönös meglegedésükre megbeszélni a gondjaikat. Szokoli pasa minden erejét igénybe vette a birodalom összetartásával járó iszonyatos erőfeszítés. Gazdája, a szultán semmivel sem könnyítette meg a dolgát. A nagyvezír néha összeszedte magát annyira, hogy dadogva megkérdezte a feleségétől, van-e valami, amire a szíve vágyik, mert ő – amennyiben ez a Mindenható akarta is – hajlandó volna bármit megadni a hercegnőnek. Eszmehan a nyílt felszólítás dacára sem merte kiönteni a szívét és szóba hozni a zarándokutat. Egy jól nevelt, előkelő családból származó muszlim lány sohasem vetemedett volna arra, hogy megemlítse egy ilyen utazás lehetőségét. A hercegnő erkölcstelennek tartotta, hogy a férje nélkül szelje át a Török Birodalmat. Annak ellenére is

visszafogott maradt, hogy az uralkodócsalád vére folyt az ereiben. Pillanatnyi habozás nélkül megmondhatta volna az apja bármelyik rabszolgájának, hogy mit szeretne, ők pedig azonnal engedelmeskedtek volna.

– De mit szólnak hozzá az emberek? – kérdezte tőlem aggódva. – Őszintén megmondom, tényleg sokkal ésszerűbbnek tűnik itt maradni a férjem oldalán, ha egyszer gyermekáldásra vágyom, mintsem útra kelni és beutazni a törökök földjeit.

– Allah akarata ritkán veszi figyelembe az ésszerűséget – figyelmeztettem a fiatal nőt.

A nagyvezír a maga részéről semmiképpen nem kívánta megsérteni a szultán leányát. Szóba sem akarta hozni a zarándokút gondolatát, mert attól tartott, a felesége azonnal útra kelne, csak hogy ezzel is örömet szerezzen a pasának. Szokoli attól tartott, hogy Eszmehant magányos útja miatt szájára veszi a város és azt követően csupa nyomorúság lesz az élete.

Én a magam részéről nem igazán hittem egyetlen vallás szentjeiben sem. Már rég elszántam magam arra, hogy a lehetőségeimhez képest mindent megteszek azért, hogy az úrnőmnek egészséges, életképes gyereke szülessen. Immár öt eunuch szolgált alattam. Úgy véltem, gond nélkül célba

juttathatnánk úrnőnket. Nem kell attól tartanunk, hogy veszélybe kerül az erénye. Ráadásul öt beosztottam élén nem járt volna olyan iszonyatos erőfeszítéssel az utazás, így talán még élvezhettem is volna ezt a kalandot. Jót tesz majd a környezetváltás, és nem árt egy kis izgalom sem. Olyan lesz, mint amikor eljutottunk Híosz szigetére, ám ezúttal nem fenyeget egyikőnket sem veszély, és a lelkemet sem mardossa belső konfliktusom. Így történhetett, hogy ezúttal én hoztam meg a döntést. Nem kellett mást tennem, mint úgy hozni és vinni a szelámlik és a háremlik között a híreket, hogy Szokoli pasa úgy gondolja, ő tesz a feleségének szívességét, miközben Eszmehan arra a meggyőződésre jutott, hogy hűséges feleségként csupán az urának engedelmeskedik. Így aztán semmi sem állt az utazás útjába.

Ezen a ponton érdemes megemlítenem, hogy miközben éppen a zarándokutat készítettem elő, véletlenül újra találkoztam signor Andrea Barbarigóval.

Van egy dolog, amit a külföldi diplomaták a törökök között gyorsan megtanulnak: ha az ember meg akar tudni valamit az állam irányításáról, akkor erről nem szabad megkérdezni a kormányzat tagjait. A tisztviselők vagy túlságosan zárkózottak, vagy túl sokat kérnek. Helyettük Mosét kell kérdezni. Ez a zsidó férfiú és a felesége, Esperanza szabad

bejárást élvezett a legelőkelőbb háztartásokba is. Otthon érezhették magukat a *szelámlíkban* és a *háremlikban* egyaránt. Bejutottak mindenhova, semmi sem kerülte el a figyelmüket és habozás nélkül – de nem ingyen – meséltek a tapasztalataikról. Szükség esetén kitaláltak ezt-azt, ha véletlenül nem tudták a választ egy olyan kérdésre, amelynek feltevője arannyal fizetett.

Nem tudom, hogy Barbarigo mit akart megtudni a zsidótól. Igazából nem is érdekelt a dolog, mert tisztában voltam azzal, hogy egy hét múlva úrnőm társaságában már úton leszek dél felé. Csupán odabiccentettem az itáliai fiatalembernek és mentem a dolgomra, ahogy ő is a magáéra. Nem számítottam arra, hogy valaha is találkozom még a velencei diplomatával és valószínűleg hamarosan el is feledkeztem volna az egész közjátékról, ha nincs ott egy apróság.

Mose Malchiról azt is tudni lehetett, hogy otthonában volt egy kis hátsó szoba, amit ki lehetett bérelni. Malchi nem kérdezte, hogy mire kell az a helyiség. Amikor kiléptem a boltból, a szemem sarkából megpillantottam egy nagyon is ismerős hordszéket. Azonnal felismertem a mellette álló félelmetes külsejű magyar eunuchot is. Éppen a Malchi boltját a szomszédos üzlettől elválasztó keskeny,

patkányoktól és szeméttől bűzlő sikátorból bukkantak elő.

Mindig is tudtam, hogy mekkora ribanc vagy, Szofia Baffo – küldtem néma üzenetet a szőke szépség irányába. – Annak adod oda magadat, aki hajlandó egy játszma során a legtöbbet ígérni. Én meg az úrnőm azonban útra kelünk. Hónapokon át nem jelenthetsz veszélyt ránk nézve. A soha viszont nem látásra. Őszinte örömmel töltött el, hogy én sohasem kényszerülök ilyen alantas feladat elvégzésére. Nekem nem kell az úrnőm gyaloghintója mellett osonva kijönnöm egy ilyen mocskos sikátorból. Jókedvűen mentem az utamra.

Két nappal később már úton voltunk Konya felé.

Kezdetben fárasztó teherként éreztem, hogy a törökök között naponta imádkoznom kell. Ha lehetett, igyekeztem elkerülni a rám rótt kötelességet. Mostanra azonban már örömmel vártam a müezzín szavát, mivel a közös imádság a pihenés és az elmélkedés lehetőségét jelentette számomra. Csak a legritkább esetben mondtam le róla. Ugyanakkor semmiképpen nem állíthattam volna, hogy őszintén áttértem a törökök hitére. Rómít a keleti keresztények közül is sokan szentnek tartották. Legalább annyian, mint a muszlimok. Engem azonban nem izgatott különösebben, hogy milyen szent hely az úti célunk. Az ilyen lelkesedést ráhagytam Krisztus és Mohamed többi követőjére.

Ennek dacára is nagyon jól éreztem magamat, amikor végre útra keltünk. Kellemes izgatottság fogott el. Ahogy déli irányba haladtunk és mind jobban feljutottunk a hegyek közé, annál inkább tavasziasabbá vált az idő. Mintha csak visszafele haladtak volna az órák. Ragyogó napsütés fogadott, a gyümölcsöskertekben pedig virágzott a szilva és a sárgabarack. A mezőket elborította a vörös szellőrózsa és a vad jácint szőnyege. Bizony visszafele haladt az idő. Úrnőm és én is úgy éreztem, mintha visszakerültünk volna gyermekkorunk felhőtlen éveibe.

Az országúton három földrésről érkező zarándokokkal lehetett találkozni. Egyre többen, egyre lelkesebben haladtak közös céljuk felé, ahogy közelebb értünk a szent helyhez. Igen érdekes útitársaknak bizonyultak és vallásos lelkesedésük mindenkire áterjedt.

Akadt közöttük valaki, akire egyből felfigyeltem. Persze, amióta sikerült elmenekülnünk a rablók karmai közül, minden dervisre nagyon ügyeltem. Újdonsült útitársunk azonban szinte már gyanúsán ismerősnek tűnt. *De hát hogyan lehetne ez az öreg dervis Husszein, a családom régi barátja? – töprengetem magamba. – Lehetséges, hogy ez a csontsovány alak figyelmeztetett titokzatos levelével a hadsereg lázadására?* Annak idején, amikor jóakaróm megmentett minket a hegyi

rablók rejtekhelyéről még olyan testes volt, mint egy kalmár vagy egy jól táplált közszolga.

Gyanakvásom tárgya a rendjük megszokott öltözékét viselte. A kolduló és a vándorló szerzetesek hordanak ilyen tarkabarka, szakadt ruhát. A rongyokat csupán durva öltésekkel fogták össze. Amikor legutóbb találkoztam Husszeinnel, az öltözéke azt a látszatot keltette, mintha valaki álarcosbálban öltözött volna dervisnek. Nem lehetett volna eldönteni róla, mennyire gondolja komolyan az elhivatottságot. A hegyi rablók között segítségemre siető dervis alig egyhetes szakállat viselt. Szőrzetének fiatalosan fekete volt a színe.

A mellettünk lépkedő öregnek viszont hosszú, poros, ősz szakálla volt. A szájából számos fog hiányzott. Husszeinek sem volt meg minden foga, ám a helyükre hiú módon aranyból készítettett pótlást. Amikor valaki beáll a dervisek közé, szegénységi fogadalmat kell tennie. Ez azzal járt, hogy ki kellett húzatnia az aranyfogait. Ekkor már az is az eszembe jutott, hogy a rablók dervisének is hiányos volt a fogazata. Erre persze csak azt követően figyeltem fel, hogy rájöttem a valódi személyazonosságára. Felismertem a barátomat. Vajon ugyanaz az ember jött most itt mellettünk?

A gazdám egyszer olyasmit mondott, hogy az összes dervis

egyforma. Ugyanakkor viszont a maguk finom módján idegesítően eltérhetnek egymástól. Ha tényleg Husszein haladt mellettünk, akkor az elmúlt öt év alatt emberileg szinte már elképzelhetetlen módon hozzáidomult az eljátszott szerephez. Úgy véltem, ha a különös szent ember – vagy maga a Mindenható – nem ad jelt, akkor nem mehetek oda hozzá, hogy kimondjam a nevét.

Ez a dervis Aksehir városa mellett csatlakozott a karavánunkhoz. Ott bukkant fel, hogy kolduljon.

– Allah nevében, adakozzatok! Allah nevében, adakozzatok! – kántálta halkán, miközben lassan elbotorkált közöttünk.

Egy fél lepénykenyeret dobtam a fából faragott edényébe, cserébe megáldott. Közben rám nézett. A tekintetében a jól ismert, misztikus, követelőző fények ragyogtak. Pont úgy, mint azelőtt. A saját kebabos nyársamról leszedtem a retket és a hagymát. Odaadtam neki. A tekintete úgy döfte át a szívemet, mint a nyárs a húst. Mivel azonban a koldus néma maradt, én sem szólaltam meg, hanem elfordítottam a fejemet.

Attól a naptól kezdve rendszeresen felbukkant mellettünk. Olyan volt, mint a visszatérő kóbor kutya, aki egyszer kapott egy ízletes falatot. Elfogadta az adományunkat és bár nem

volt hajlandó odatelepedni közénk, egy idő múlva már úgy beszéltünk róla, mintha „a mi” dervisünk lett volna. Mindenki azt gondolta, hogy titokzatos útitársunk szigorú esküt tett, ami miatt a kolduláson kívül tilos volt bárkivel szóba állnia. Karavánunk babonásabb tagjai úgy vélték, hogy a felbukkanása kedvező előjel.

Harmincötödik fejezet

A Konyába tartó zarándokok között elterjedt annak a híre, hogy az érkezésük előtti éjszakát érdemes egy régi, romos karavánszerájban, a Baba Ahlanban tölteni. Állítólag az őszintén hívő emberek itt álmodást látnak, amiből egyértelműen kiderül, hogy Rómí hajlandó lesz-e valóra váltani a kérésüket. Ismertünk egy szegény öreg asszonyt, aki ebben a karavánszerájban töltötte hosszú útja utolsó éjszakáját, majd másnap reggel összecsomagolt és elindult hazafelé, mivel azt álmodta, hogy értelmetlen volna folytatnia az útját.

Mi is a Baba Ahlanban aludtunk. Másnap reggel, eltérően jobb sorsra érdemes ismerősünktől, úrnőm a boldogságtól ragyogva köszöntött. Beszámolt az álmáról. Egy hatalmas mezőn sétált, amelyen szinte összeért a sok gyönyörű gyerek. Olyanok voltak, mint a színpompás tavaszi virágok.

– Köszönet Allahnak ezért a szép álomért – lelkesedett. – Olyan csodálatos volt. Legszívesebben az idők végéig aludtam volna. Végül mégis felkeltem, mert tudtam, igyekeznem kell,

ha azt akarom, hogy az álmom valóra váljon.

Számomra nagyon is kapóra jött Eszmehan lelkesedése. Még gyorsabb csomagolásra és indulásra ösztönöztem az alárendeltjeimet, mivel jómagam is álmodtam a karavánszerájban.

Mielőtt kiléptem volna Baba Ahlan kapuján, alaposan körülnéztem. A dervist kerestem. Előző éjjel lefekvés előtt az utolsó dolog, amit láttam, az idős férfi alakja volt, ahogy hűségese kutyaként összegömbölyödve ott feküdt a kapu előtt. Hiába kerestem. Rómí szentélye felé tartva egész nap nyitva tartottam a szememet, mivel előző éjjel éppen erről az idős férfiről álmodtam.

Nagyon különös dolognak voltam szemtanúja. Mintha az idő elindult volna visszafelé. Nem egyszerűen haladt, hanem rohanni kezdett. A vén szerzetes hajából eltűnt a szürkeség és már nyoma sem volt szeme körül a ráncoknak. Visszanyerte eredeti testsúlyát, a szájában arany fogak csillantak. Hiú módon velük pótolta a korábban elveszített igaziakat. Ennek ellenére is egyértelmű volt, ugyanaz az alak áll előttem, aki ott aludt a szeráj kapujában. Az álom azonban itt még nem ért véget. Továbbra is visszafelé haladt az idő. Újra családom öreg barátja, Husszein állt előttem. Ebben az álmomban egy pillanatig sem kételkedtem. Igaz, másnap, a

nap éles fényében azt mondogattam magamban, hogy csupán a karavánszeráj hátborzongató romjai között támadt ilyen látomásom. Az álmom igazságáról csak akkor győződhetek meg, ha újra előttem áll a dervis.

Ha pedig Husszein ilyen nyilvánvalóan a tudomásomra adta azt, hogy itt van a közelemben, akkor bizonyára valamilyen életbevágóan fontos dologra akarta felhívni a figyelmemet.

Az országutat kémlelve azonban kénytelen voltam megállapítani, hogy öreg barátom hátborzongató módon eltűnt. Mintha elnyelte volna a föld.

– Láttad a...? – hallottam meg úrnőm hangját. Eszmehan hajszálnyira félrehúzta a hordszék belső függönyét és suttogva megszólított.

– Nem, nyoma sincs a vénembernek – feleltem.

– Kinek? A dervisnek? Nem, én nem róla beszélek, hanem a...

– Hanem akkor kiről beszélsz? – kérdeztem, mert nem akartam kimutatni, hogy mennyire szétszórttá tett az éjszakai álmom.

– Senkiről – válaszolta Eszmehan. Nagyot sóhajtott és újra elnyelte a sötétség és a csend.

A szavai viszont felráztak a letörtségemből. Most már én is

észrevettem, hogy a karavánunkat egy fiatal szpáhikból álló ezred érte utol. Nem törődtem velük. Továbbra is a vén dervis szavai visszhangoztak a fejemben. Megváltozott a hangja, amióta elvesztette az aranyfogait. Ennek ellenére is ismerősnek tűnt halk, sziszegő suttogása:

– Allah áldjon meg téged, barátom.

A vallás előírásai arra kényszerítik a muszlimokat, hogy otthonnal szolgáljanak a zarándokútra kelő hívőknek. Konyában a zarándokok megvendéglése ráadásul virágzó üzletágnak bizonyult. Bár az érkezésünk utáni első nap hiába kerestem mindenütt a dervist, biztosra vettem, hogy kényelmes otthonra talált a szent város egyik szálláshelyén vagy kolostorában. Tudtam, csupán idő kérdése, hogy megtaláljam.

Úrnőmnek nagyon sok ismerőse élt Konyában. Lázadó nagybátyja hosszú éveken át szolgált itt kormányzóként. Apja, az új szultán talán szerette volna örökre kitörölni Bajazid nevét az itt élők emlékezetéből, mivel a bukott herceg emléke valósággal belevésődött a konyaiak elméjébe. A szultán éppen ezért elrendelte, hogy egy lenyűgöző új mecsetet építsenek Rómí földi maradványai számára. Amikor megérkeztünk, az építkezés még nem ért véget. Ennek dacára már lehetett imádkozni odabent, mivel csupán a csempék

elhelyezése volt hátra. Amerre néztem, mindenütt halomba rakott és Szelim szultán nevével ékesített csempéket láttam. Sok csillogó négyzet már felkerült a falra. Ezek szépen ragyogtak és még nyoma sem volt rajtuk azoknak a hajszálnyi vonalaknak és apró virágoknak, amelyeket az idő múlása és a por fest majd rájuk.

Természetesen a szandzsák jelenlegi kormányzója ragaszkodott ahhoz, hogy itt-tartózkodásunk alatt a háza vendégszeretetét élvezzük. A terveink szerint egy évet töltünk a szent városban. Feleségei és leányai megtiszteltetésnek érezték, hogy átadják legszebb szobáikat a szultán leányának. Én a főeunuch szobáját kaptam meg.

Első konyai napunk vasárnapra esett. Az úrnőm megismerkedett új környezetével és megpróbálta kipihenni az utazás fáradalmait. Én felfedezőútra indultam. Hétfőn viszont nagyon korán ébredtünk. A hercegnő az egész napot a szent emlékhelyén töltötte. A síremlékét csókolgatta, szenteltvizet ivott, ajándékot osztott a rászorulóknak, megkerülte az épületet, imádkozott és a Koránt fejből felmondó tanult asszonyok szavát hallgatta. Akadtak itt olyan nők is, akik a próféta hagyományait mesélték el, míg mások az áldott emlékü Rúmí írásaiból tartottak előadást. Nem számítottam arra, hogy akárcsak egy pillanatra is

megpillanthatnám a dervisünket, mivel a hét két napját, hétfőt és szerdát a szent település irányítói a nők számára tartották fent. Ilyenkor a hölgyek és a kísérőik zavartalanul ellátogathattak a szent helyekre, mivel nem kellett attól tartaniuk, hogy az ájtatoskodás közben bármilyen módon veszélybe kerülhetne az erényük.

Így történhetett meg, hogy miközben Eszmehan majdnem extázisba esve töltötte a napot és úgy hallgatta a szent szövegeket, mintha a kántálók minden egyes szava neki szóló, személyes kinyilatkoztatás lett volna, én sokkal nagyobb kihívással kényszerültem farkasszemet nézni, mint amilyennel munkám során többnyire szembesülnöm kellett. Egy eunuchnak lételeme a türelmes várakozás. Általában gond nélkül megbirkózom az unalommal, ám most éppen olyankor kényszerültem semmittevésre, amikor az álmaim miatt remegtem a feszültségtől. Miközben a szentélyben egy pillanatra sem halkult el az imádkozók halk morgása, rám iszonyatos kínok vártak, hiszen némán várakozva nem tehettem mást, mint hogy gondolkozzak. Ettől teljesen elkábultam. Különben nem lettem volna ennyire óvatlan.

Végül csak véget ért a hosszú, semmittevéssel töltött nap. Eszmehan arra készült, hogy indulásunk előtt még felüljön a Kőre. A tiszta, fehér mészkötömböt a főbejárat közelében

helyezték el. A legendák szerint maga a csodatévő szent ült rajta elmélkedés közben. Szerette ezt a helyet. A hívők szerint, ha egy zarándok pontosan olyan lelkiállapotba kerül, mint Rúmí, majd felül arra a helyre, ahol a szent szokott elmélkedni, és képes egyetlen hiba nélkül felmondani a kegyes Korán első szúráját, az Al-Fatihát, akkor arra számíthat, hogy teljesül az, ami miatt imádkozott. Eszmehan megengedte a szobalányainak, hogy előtte üljenek fel a Kőre. A vihogó és piruló lányok képtelenek voltak hibátlanul felmondani a szent szöveget, már ha valaha is tudták. Egyébként is úgy éreztem, túlságosan hiú, világi dolgokat kértek ahhoz, hogy a szent odafigyeljen a szavukra. Nem néztem volna ki ezekből a lányokból, hogy egy smaragd nyakláncnál nagyobb dologért epekedtek volna. Olyan is akadt közöttük, aki azt kívánta, hogy vacsorára *kadinbudu koftét* kapjon.

– Most te következel, Abdullah – mondta Eszmehan és megérintette a karomat.

– Úrnőm, nekem nincsenek kívánságaim – válaszoltam.

Felemelt fejjel rám nézett. Nagy barna szeme könnybe lábadt, amikor felfogta a szavaim értelmét. Úgy gondolta, csak egyetlen olyan dolog létezik, amiért érdemes volna megszólítanom a szentet. Csakhogy, ha azt kívántam volna,

hogy kerüljön vissza a helyére lemetszett férfiasságom, azzal kigúnyoltam volna Allahot és az ő akaratát. Így aztán a hercegnő némán megszorította a kezemet és megengedte, hogy felsegítsem a kő tetejére.

– ...egyedül téged szolgálunk és kizárólag hozzád fordulunk segítségért...

Talán csak maga Mohamed, az iszlám prófétája mondta el valaha ezt a szúrát nagyobb odaadással, hibátlanabban, mint Eszmehan. A fiatal nő becsukta a szemét, hogy jobban tudjon összpontosítani. Az imádkozás befejezése után rövid ideig még a kövön maradt. Hangosan zihált az izgalomtól. Azt lehetett volna hinni róla, arra számít, hogy csodálatos módon mindjárt felemelik a mennyek országába. Még a butuska cselédlányok is elnémultak. Komoly arccal figyelték áhítatos úrnőjüket. Hamarosan azonban kiderült, hogy semmilyen rendkívüli dolog nem fog történni. Úrnőm ismét megmarkolta a kezemet és kimentünk a mecsetből.

– Abdullah, bölcs *usztad*! Béke legyen veled!

Felismertem a hangot. Úgy megdöbbenem, hogy elengedtem azt, amit a kezemben tartottam. A hosszú brokátfüggöny másik vége a gyaloghintónál volt. Úrnőm így láthatatlanul eljuthatott a mecset kijáratától a járművéig. Csupán három lépést kellett megtennie a keskeny sétányon.

Bár odakint sokan jártak, az emberek legfeljebb az árnyékát láthatták volna meg. Gyorsan lehajoltam, megragadtam a függöny végét és a megszokottnál jóval magasabbra emeltem. Minden erőmmel szorítottam, ám a következő pillanatban kénytelen voltam ismét lejjebb engedni, mivel udvariasan viszonznom kellett a megszólítóm meghajlását.

Egy közönséges, de jól nevelt férfiú azonnal elfordult volna megpillantva, hogy mit is csinálok. Egészen addig háttal állt volna nekünk, míg a függönyt feltekerjük és elrakjuk úrnőm gyaloghintójába. Az előttem álló alak viszont izgalomban megfélekedett a jólneveltség előírásairól. Ennyire örült annak, hogy láthatott engem... vagyis inkább azt, akit megpróbáltam elrejtteni előle. Mikor aztán eleget tettem az udvariasság előírásainak és elkezdtuk felhajtani a függönyt, az lett volna a legudvariasabb, ha a férfi habozás nélkül tovább sétált volna, mintha láthatatlanná vált volna az úrnőm, a függöny és a gyaloghintó is. A rég elhunyt bölcs szentélye előtt régi ismerősünk, a jóképű, fiatal szpáhi-oglán figyelt minket. Ferhát bégből áradt a lelkesedés és az önfelelt boldogság.

– Tegnapelőtt egy pillanatra azt hittem, hogy az országúton téged láttalak – magyarázta ragyogó mosollyal. – Mi azonban erőltetett menetben haladtunk, így nem

léphettem ki a sorból, hogy odamenjek hozzád. Mesélj, hogy vagy! Mi újság veled, derék öreg barátom?

Egy pillanatra sem állt be a szája. Részletesen megtudakolta, hogy mi történt velem és arra is kíváncsi volt, hogy szolgál valamennyi ismerősöm egészsége. A csillogó szemű ifjút hallgatva az ember azt hihette volna, hogy nincsen egyéb dolgunk és egész nap fecseghetnénk egy teaház előtt. A fiatalember jóval utánunk kelt útra a fővárosból. Itt most mégis utolért minket. Bármilyen sok mindenről is beszélt, egy dolgot azonban nem kérdezett meg. Nem tudakolta, hogy van az én úrnőm. Ennek persze nem az volt az oka, hogy Ferhát bég megfontolt vagy udvarias lett volna, hanem csak az, hogy az előbb már megpillantotta a szultánát.

Roszkedvűen néztem rá, miközben ő már a konyai szolgálat részleteit ecsetelte:

– ...nyugtalanná vált a perzsa határvidék, mivel a sah értesült Szulejmán – Allah adjon nyugodalmat hatalmas lelkének – haláláról. Csapatokat mozgósítottunk, hogy szembeszálljunk az ellenséggel. Hosszú út vár ránk, mert át kell szelnünk Felső-Örményország és Azerbajdzsán kietlen hegyvidékeit. A kötelesség szavának engedve egy hét múlva indulunk tovább. *Insallah.*

Van, aki bizonyára azt gondolta volna az ifjú tisztról, hogy elment az esze. Mások szerint felelőtlenül fecsegett. Akár még hadbírótság elé is állíthatták volna mindazért, amit elárult nekünk. Én azonban nagyon jól ismertem ezt a fiatalembert. Jól emlékeztem arra, hogy milyen megfontoltan viselkedett a felséges szultán halálát követően. Biztosra vettem, Ferhát nagyon is be tudja fogni a száját, ha arra kap parancsot.

Azonnal felismertem, hogy miről van szó. A fiatal tisztet ugyanaz az erő vonzotta a függönyöm mögött álló alak felé, mint amivel a Halál Angyala szólítja magához az egyszerű halandót. Ferhát boldogan állt volna némán ezen a helyen, ha átengedhette volna magát az érzelmeinek. Nem számított, hogy a világnak fogalma sem volt a szívében tomboló viharról. Ez azonban nem volt lehetséges. A büntudattól aztán megeredt az ifjú nyelve. Nem csoda, hogy összefüggéstelenül fecsegett. Alig lehetett érteni, amit mondott.

Eszmehan azonban azonnal felismerte, hogy ki bukkant fel a vékony kelme túlsó oldalán. Úrnőmnek cseppnyi nehézséget sem okozott megérteni, miért kezdett el hadarva fecsegni a jóképű fiatalember. Csupán egy pillanatra láthatta Ferhátot, amikor az előbb elejtettem a függönyt. Valósággal

kővé dermedt félúton a gyaloghintó felé. Elbűvölte a tökéletes férfiarc látomása. A szpáhinak lenyűgöző, dús, ívelő bajusza és sötét, lágyan csillogó szeme volt. Mindez élesen elütött egyenruhája ragyogó bíbor színétől és arany bojtjaitól.

Eszmehannak esze ágában sem volt bemászni a gyaloghintóba. Egészen addig kint állt, míg a helyettesem idegesen mocoogni és kráogni nem kezdett. A karom ekkor már fájt a függöny tartásától. Én azonban a legcsekélyebb mértékben sem bántam a fizikai fájdalmat. Tisztában voltam azzal, hogy ennél jobban sohasem részesülhetek a mellettem álló ifjú és a fiatal nő szívét összekötő csodálatos sajtásból. Valójában nem is mellettük, hanem közöttük álltam.

Ferhátnak addig esze ágában sem volt távozni, amíg csak egy szusznyi erő maradt még. Hosszú kiképzése során ráadásul felkészítették az embertelen erőfeszítésekre. Én már alig álltam a lábamon, és végül úrnőm is úgy rogyott rá a gyaloghintó párnáira, mint aki soha többé nem fog felkelni onnan. Ennek dacára is még maradt benne annyi erő, hogy rám pillantva, pusztán a tekintetével a tudomásomra adja, amire gondol. Úrnőm az előbb még elmélyülten, nagy odaadással imádkozott Rúmí szent kövén ülve. Aztán, amikor a mecset lágy félhomályából pislogva kilépett a vakító napfényre, ki más lett volna, aki először a szeme elé került,

ha nem ez a magas és jóképű, szinte már látomásszerű férfi?

Harminchatodik fejezet

Kedden megpihenhettem kicsit. Az úrnőm nem hagyta el a palotát. Szerdán viszont remegtem a feszültségtől és sasszemmel figyeltem a környéket, amikor útra keltünk, hogy megismételjük a szerdai ájtatoskodást.

Eszmehan nem kívánt újra ráülni a Kőre.

– A kívánságok valóra váltása sokáig eltarthat – magyarázta. – Az embernek türelmesen kell várakoznia. Nagy hibát követ el, aki túl gyakran, túl mohón mászik fel a Kőre. Ha így viselkedsz, azzal csak magadra haragítod a szentet, ahelyett, hogy örömmel látott vendég volnál az otthonában.

Bár többször is észrevettem, hogy a hercegnő várakozó tekintettel pillantott a mecset előtti utcára, ahol Ferháttal találkoztunk, az apja által építtetett mecset kőfala és üveglakai elzárták rajongója tekintetétől. Ennek ellenére nem tudott megszabadulni a látomásszerű találkozás emlékétől. A képzeletünk – ezt jól tudom – tízszer olyan erős hatással lehet elménkre, mint a valóság. A világ nem érzi azt

a megrázkódtatást, amelyik a képzelődő ember elméjében tombol. Úrnőm mellett állva pontosan tudtam, nem engedhetem meg, hogy bárki értesüljön a titkáról.

Bármiről is álmodozott a hercegnő, ő is ugyanolyan megkönnyebbülten sóhajtott fel, amikor beértünk a kormányzó biztonságot nyújtó *háremlikába*. Úgy érezte, mintha nagy kő esett volna le a válláról. Boldoggá tette, hogy nem kellett semmilyen döntést sem meghoznia. Jól tudta, nem sikerült volna az értelem szavára hallgatnia. Közben rajtam csak nőtt a teher. Ráadásul tízszeres nyomás alá kerültem, amikor vacsora után a vendéglátónk megosztott velem néhány újdonságot:

– Ma tanácskozást tartottam. Mégis mi mást tehetnének a férfiak azokon a napokon, amikor zárva van előttük a szent helyek ajtaja? – kérdezte tőlem halkán nevetve. – Nemcsak parasztok járultak a szíнем elé a megszokott, fárasztó, kicsinyes nyavalygásukkal, de kiderült, hogy ott volt a teremben egy példásan szolgáló, rokonszenves ifjú szpáhi is. Annak a hadosztálynak a parancsnoka, amelyik csak nemrég érkezett a városba. Beszélgetni kezdtem vele és elmondhatom, hogy rendkívül jó társalkodó partnernek bizonyult. Képzeld, közben kiderült, hogy az ifjú hős jól ismer téged. Ferhát bég a neve.

- Igen, ismerem – feleltem.
- Allah nevére mondom, milyen szerencsés véletlen! – kiáltotta a vendéglátónk.
- Az ifjú korábban igen nagy szolgálatot tett a gazdámnak – mondtam, és erősen reméltem, hogy nem kell belemennem a részletekbe.
- Ó, egyből észrevettem, hogy szorgalmas, sokat ígérő fiatalember áll előttem. Végighallgatta a bíraskodásomat. Utána rendkívül helyénvaló észrevételekkel járult elém. Cseppet sem csodálkoznék azon, ha Ferhát bég nemsokára – mondjuk pár év múlva – már a saját tartományát irányítaná.
- Allah ne adja, hogy az a *szandzsák* a tied legyen! – vágtam rá megfontolatlanul. A hangomból kiérződött a keserűség. Sikerült zavarba hoznom a vendéglátómat.
- Ó, biztosra veszem, az ilyesmi fel sem merült benne. Bár számos kiváló erénnyel büszkélkedhet, alapvetően mégiscsak szerény és nincs benne nagyravágyás.
- Igen, pontosan ilyen kiváló férfiú – feleltem azonnal, mert attól tartottam, hogy az előbb túl keserűen fakadtam ki.
- Tudod, egész napomat a mecsetben töltöttem és talán emiatt kezdek úgy gondolkodni, mint egy filozófus. Csupán arra céloztam, hogy a szandzsákok száma ugyanúgy korlátozott, mint az erény mértéke. Ha valakit kineveznek

egy tartomány élére, akkor előtte valaki mást le kell váltani.

– Vettem magamnak a bátorságot és meghívtam holnapra vacsorázni – mondta vendéglátóm. Nem is törődött a közbevetésemmel. – Remélem, ez ellen nincs kifogásod.

Mit felelhettem volna erre, hiszen csupán a ház vendége, egy közönséges eunuch voltam. A következő hét során viszont majdnem belepusztultam a feszültségbe. Nem lazíthattam úrnőm oldalán. Sem odakint a síremléknél, sem idebent, a palotában. Életem során most először hálálkodtam a perzsáknak. Határvidéki portyáik miatt hamarosan útra kellett kelniük a városban állomásozó török csapatoknak. A saját szememmel láttam, ahogy a jóképű fiatal szpáhi kilovagolt Konyából. Ő azt hitte, hogy a barátságom jeleként kísértem el a település határáig. Ennek dacára még egy-két napig igen ingerült voltam. Az járt a fejemben, hogy a bég itt felejtett valamit vagy gyáván megszökött a seregből. Rettegéssel töltött el annak a gondolata, hogy esetleg a két birodalom váratlanul békét köt.

Csupán ezen a csütörtökön mondhattam hálát Allahnak vagy a csillagok szerencsés állásának. Őszinte köszönetet mondtam mindannak, ami megakadályozta úrnőnket abban, hogy rájöjjen, élete nagy szerelme csak úgy beköltözött a kormányzó házába és hosszú estéket töltött ugyanaz alatt a

tető alatt, mint a hercegnő. Szerencsére a férfiak és a nők házrészét gondosan elválasztották egymástól. Ekkor már némileg felszabadultabb voltam. Magányos sétára indultam a városban és végül az Ala-ud-Din mecset előtt találtam magamat. Emlékeztem rá, hogy már korábban is jártam itt, de nem tudtam felidézni magamban, hogy miért. Ferhát annyira felkavart, hogy teljesen elfeledkeztem különös álmomról. A látomás azonban éppen elég erős volt ahhoz, hogy keresni kezdjem a derviseket.

Amikor pedig most beléptem a szent épületbe, olyan derűs nyugalom fogott el, amit semmiképpen nem tulajdoníthattam kizárólag annak, hogy a szpáhik elvonultak a városból. Megpróbáltam valamilyen racionális magyarázatot találni váratlan jókedvemre. Egy idő múlva alaposabban is körülnéztem és rövid listát készítettem arról, hogy miben különbözik egy mecset szülőföldem templomaitól. Abban a pillanatban testben és lélekben megfiatalodva úgy éreztem, hogy a mecset magasabb rendű. Először is, ide belépve le kell vennünk a cipőnket. Maga Mózes mondá, „...mert a föld, melyen állsz, szent hely”.

Lenyűgözött a hatalmas csarnok tágassága. A falakat nem zsúfolták tele szobrokkal, mint ahogy a teremből is hiányoztak a padok és az oltárok. Kellemes örömmel töltött

el a talpamhoz simuló vastag, puha szőnyeg. A fejem fölött időnként meglebbent egy galamb szárnya. Akárcsak az emberek, a madarak is menedékre találtak idebent.

Az Ala-ud-Din mecsetet messze földön híressé tette igen régi, gyönyörűen faragott szószéke és a Mekka felé néző falat borító lenyűgöző csempék. Azt gondoltam, hogy talán éppen ez utóbbi miatt fogott el belépve a derűs nyugalom, ezért a hatalmas kupola árnyékában elindultam a mekkai fal felé, hogy alaposabban is megnézzem. Váratlanul meg kellett torpannom, mert arra figyeltem fel, hogy valaki halkán duruzsolt a lábam mellett. Egészen addig nem is figyeltem fel egy férfira, aki szinte tökéletesen beleolvadt a háta mögötti környezetébe. Keresztbe tett lábbal ült a földön. Előtte egy könyvtartó olvasópolc feküdt, rajta egy szent könyvvel. Az ismeretlen halkán ebből olvasott fel részleteket:

*A szeretet misztikus tűzzel égeti ki a jeges agyagot,
A hegyek szilaj vágytól égve táncolnak.
Áldott az ember, ki belefutad a szeretet tengerébe,
És testét táplálja az ég adománya.*

A könyv nem volt más, mint Rúmí, a kegyes szúfi szerzetes híres műve, a Masznaví-je Manávi. Az előttem ülő férfi a vándorló szerzetesek rendjének toldott-foldott ruháját

viselte. Megrogyant a lábam és letelepedtem mellé. Összeért a térdünk.

– Mondd csak, barátom – szólítottam meg mosolyogva. Eszembe jutott az a nap, amikor valamikor régen egymás mellett álltunk egy vitorláson. – Amikor a szent a tengerről beszél, hímnemű vagy nőnemű szót használ?

Husszein azonban – mert ő volt a csontsovány dervis – a mutatóujját az ajkához emelve intett csendre, miközben folytatta a felolvasást. Kicsivel hangosabban beszélt, mert nem akarta, hogy egyetlen szót is elmulasszak.

Felolvasta az egész költeményt. Halk sziszegő hangja, a titokzatos szavak és képek valósággal magukba szippantottak. Egy idő múlva már úgy éreztem, a mecset csempéinek sötétvörös és mélykék színe, a szőnyegek meleg ragyogása eggyé vált a színes ólomüveg tündöklő fényeivel. Végigsimított a kápráztató izzás, ám képtelen lettem volna megragadni a fényt. A ragyogó sáv úgy mozgott tovább, mintha az égbolton haladó nap útmutatását követte volna.

A vers végére érve Husszein hosszú szünetet tartott. Csak ekkor válaszolta meg a kérdésemet. Legalábbis azt gondolta, hogy nekem ad választ. Abban a pillanatban, miközben a fejem még mindig zúgott a költemény ritmusától, én is pontosan ugyanezt gondoltam.

Öreg barátom a Korán két sorát idézte:

*És ő – dicsőség Urunk méltóságának –
nem vett társat maga mellé és nincs gyermeke.*

Ezt a kinyilatkoztatást újabb szünet követte. Utána Husszein lassan behajtotta a könyvet és bezárta az olvasópadot. Mindkettőt a hóna alá vette, hogy visszaadja a mecset gondnokának.

Iszonyatos a vak hit fekete fala – formálódott meg bennem egy gondolat. – *Husszein megháborodott és az ilyesmit a maguk örületében csak a törökök neveznék hitnek.* Ez a gondolat annyira elkésérített, hogy úgy döntöttem, azonnal hátat fordítok az idős férfinak. Megköszörültem a torkomat, hogy megszólaljak, ám erre már nem kerülhetett sor, mert a fejünk fölül harsány hang zendült. A mecset minaretjében álló müezzin esti imára szólította az igazhitűeket. Képtelenség lett volna kirohanni a mecsetből, amikor a hívők tengerként áradtak befele az imára. Így aztán magatehetetlenül követtem öreg barátomat a kúthoz. Akárcsak ő, megmosakodtam, majd visszatérve Mekka felé fordultam. Végül én is letérdeltem a padlóra.

Homlokommal megérintettem a szőnyeget, majd felemelkedtem, és ezt újra megismételtem ugyanúgy, ahogy a

többiek. Csupán egy vízcsepp voltam a hívő muszlimok hullámzó tengerében. Közben felmerült bennem egy emlék. Gyermekkoromban számos alkalommal voltam szemtanúja annak, hogy Husszein disznóhúst evett, és Szűz Máriához imádkozott. A pénz miatt mindenre képes volt. Most pedig itt voltam én, és ugyanúgy alakoskodtam, mint akkor ő. Míg korábban keserű mosollyal ítéltem volna el az ilyen képmutatást, most mélységesen meghatott, ahogy bezárult a kör. Éppen ezért, amikor véget ért az ima, már készen álltam arra, hogy ott maradjak a barátom mellett. Nem számított, hogy megnémult-e vagy hajlandó beszélni.

Amikor kiértünk a mecset udvarára, Husszein végre megszólalt. A saját szavait mondta, nem valamilyen idézetet:

- Ma este találkozót tartanak a fivéreim. Eljössz velem?
- Ennél megtisztelőbb dolgot el sem tudnék képzelni – válaszoltam.

Barátom egyetlen további szó nélkül intett, hogy kövessem. Hamarosan magunk mögött hagytuk a szélesebb utakat, és elmerültünk a kanyargó sikátorok útvesztőjében. Nemsokára egyházi épületek között jártunk. A vallásos iskolák között rejtőzködött az a csarnok, ahol Husszein rendjének szúfi szerzetesei tartják a maguk sajátos szertartásait.

Először azt hittem, hogy csupán néző leszek itt. Az

események azonban másként alakultak. A szúfik mély meghajlással üdvözölték közösségük vezetőjét, a sejket, majd a szerzetesrend alapítójának láthatatlan szellemét. Sor került az első imádságokra. Nem kapcsolódtam be, mert nem ismertem a megfelelő szavakat. Ezután váratlanul felhangzott egy schalmei éles hangja, és dübörögni kezdtek a dobok. Egy emberként mindenki felállt. Mielőtt észbe kaphattam volna, máris ott voltam közöttük. Egyik oldalról Husszein karolt belém, a másik kezemet pedig egy ismeretlen szúfi karján fűztem át. A zene hívásának engedelmeskedve lassú léptekkel elindultunk körbe a teremben.

Valahol valaki énekelni kezdte Allah kilencvenkilenc nevét. Újra és újra megismételte a felsorolást. Minden egyes alkalom után gyorsabban folytatta. Engedelmesen követtük az élénkebbé váló ritmust. Táncoltunk és énekeltünk. Végül már annyira felgyorsult a kör, hogy csupán elmosódott, kavargó köntösöket láttam magam körül. Úgy éreztem, hogy így öltöttek testet a misztikus nevek. Kezdetben még fájt minden porcikám. Később azonban mintha elzsibbadt volna a testem. Nem csodálkoztam volna azon, ha kiderül, botorkáló lábam már nem ér a padlóhoz, hanem szabadon lebegek a magasban.

Ekkor megéreztem, hogy már nem vagyok kapcsolatban a

valósággal. Megrémültem. Tudtam, ha ez így folytatódik, akkor mindjárt kihuny az egyéniségem, és a lelkem magányos vízcseppje beleolvad a teremtés hatalmas óceánjába. Képtelenség lesz kiemelni belőle. Ennek pusztá gondolata is elég volt ahhoz, hogy pánikba essek.

– Nem! – suttogtam a vad pörgés közben.

– Nem!

Körülöttem valósággal dübörögtek a Mindenható nevei. Kiszakítottam magamat a körből, és eltántorogtam a terem falához. A tánc nélkülem is folytatódott. Elhomályosuló szemmel láttam, hogy a kör ismét bezárult. Mintha sosem táncoltam volna közöttük. Ennek ellenére még most is elemi erővel tört rám a pörgő testekből áradó szag és hőség, a folyamatosan dübörgő dobok hangja és az énekszó. Nem bírtam tovább elviselni. Bizonytalan lábakon kimenekültem a csarnokból.

Odakint mélyen teleszívtam a tudómet friss levegővel. Felemelt fejjel felnéztem az égre. Alig találtam meg az ismerős csillagokat. Már eltelt a fél éjszaka. Ezek szerint órákon át táncoltunk. Ahogy ott álltam, valamiért úgy éreztem, hogy az égbolton ragyogó fénypontok nem egyszerűen az idő múlásáról világosítanak fel, hanem valójában egy elképesztően öreg férfi együtt érzően csillogó

szemei.

Hála legyen Allahnak, a Világok Urának!

A Könyörületesnek, az Irgalmasnak!

Csendben elismételtem magamban azokat a szavakat, melyeket Mohamed a hívők szerint egy angyaltól hallott, amikor megtudta, hogy ő a próféta. Ebben a pillanatban a csillagok helyén már Husszein szeme izzott. Újra átéltem azt az álmot, amiben először a Baba Ahlamban merültem el. A vén dervis szakállából eltűnt a szürke szín, barátom egyre jobban megfiatalodott, erősebbé és testesebbé vált. A látomás azonban más volt, mint korábban. Ezúttal láttam, hogy mi történt Husszeinnel azután, hogy öt évvel ezelőtt magára hagytam a bazárban. Akkor remegtem a fájdalomtól és a szégyentől. Még nem sikerült feldolgoznom a rám zúduló szörnyűséget. Csakis az átélt iszonyatra tudtam összpontosítani, és semmi más nem érdekelt.

Most az udvaron állva jól láttam, hogy öreg barátom elkeseredve indult el haza. A bűntudat marcangolta. Világosan éreztem, hogy tulajdon fiaként szeretett. Kötelességének tartotta, hogy vigyázzon rám, hiszen nem maradt egyetlen rokonom sem. Heteken át szenvedett a lelkiismeret-furdalás miatt. Semmivé foszlott régi, jó

kedélye, és egy napon már úgy érezte, hogy hamarosan meg fog bolondulni. Képtelen volt elviselni a családja közelségét. Nem jelentett vigaszt az apósa, a felesége, a kisleány és az új gyermek, aki még meg sem született. Éppen ellenkezőleg. Minden kedvességük csak olajat öntött Husszein szenvedésének tüzeire. Szörnyű sorsom kétségbeeséssel töltötte el.

Végül úgy döntött, hogy bosszút kell állnia. Nem lett volna semmi értelme a hatóságokhoz fordulni, és feljelentést tenni a hóhéraim ellen. Öreg barátomnak gondoskodnia kellett arról, hogy a gazemberek többet ne vétkezessenek. Sem Perában, sem másutt. Éppen ezért egyik éjjel a sötétségbe és egy vastag köpenybe burkolózva megtámadta Szalah-ud-Dint, a szikár rabszolga-kereskedőt. A harag erőssé és fürgévé tette testes és elpuhult barátomat. Szíven szúrta a férfit, aki megcsonkított.

Amikor pedig kiszakította Szalah-ud-Dint az élők közösségéből, megfosztotta a férfiasságától is. Segítettem lemosni a rabszolga-kereskedő holttestét. Láttam a sebeit.

Milyen örömmel töltött volna el, ha láthattam volna, hogy ez a gyűlölt szörnyeteg tűzbe vetett drótfiguraként meggörnyed és vonaglik a kintól! Megcsonkítómra azonban túl gyorsan csapott le a halál. Meglepődött ugyan, de alig

érezett fájdalmat, és fel sem merült benne a megbánás lehetősége. Halálának látomása ráadásul nem tette lehetővé, hogy magamba szívjam a bosszú édes illatát. Ehelyett rémülten összereztem, mert megértettem, hogy Husszein kezére vér tapadt, amikor bosszút állt értem. Nem számított, hogy csupán egy gazembert büntetett meg, a közönséges emberek társadalma mindörökre kivetette magából.

Idős barátom éppen ezért a dervisek titkos testvériségénél keresett menedéket. Először csupán képmutatás volt az egész. A szakadt ruhát magára öltve kötöttségek nélkül bejárhatta a birodalmat. Életének ebben a szakaszában tökéletes rejtekhely volt a hegyi rablók menedéke.

Lassacskán azonban kezdte felfogni a szertartások valódi értelmét. Látomásom lehetővé tette, hogy átérezzem Husszein őszinte bűnbánatát. Szembesült korábbi vétkeivel. Nem csupán a gyilkossággal, de azzal is, hogy korábban mindenre hajlandó volt a pénzért és a kereskedelmi sikerért. Útra kelt Mekka felé. Gyalog zarándokolt, és csupán a koldusok tányérját vitte magával. A zarándoklat feljogosította arra, hogy a Hadzsi nevet viselje. Kezdetét vette ezer és egy napon át tartó beavatása. Mire a szerzetesrend teljes jogú tagja lett, már nem jelmezként viselte a rongyait, Husszein – a Hadzsi – megtalálta életre

szóló hivatását.

Miután önmagára lelt, rábízta magát az álmok és a látomások szavára. Engem keresett, és meg is talált. Ezt követően minden nap beült ide a mecsetbe, és a szent szövegeket olvasta, míg oda nem álltam elé. A látomásom megmutatta azt is, hogy ez elmúlt hetek során több alkalommal is vakon elsétáltam mellette. Azután is találkoztunk, hogy a Baba Ahlam karavánszerájban álmodtam. Nem ismertem fel, mert elvakított a vállamra nehezedő kötelesség. A világot szolgáltam. A barátom azonban türelmesen kivárta, míg a világ hátrébb lép, és lehetővé teszi, hogy békére leljek.

Az együtt érző csillagok egyre jobban megközelítették a hajnali látóhatárt. Felvirradt péntek, a muszlim szombat hajnala. Véget ért a látomásom, és odabent elhallgatott a zene. Husszein kijött, és csendben odaállt mellém.

– Barátom – szólaltam meg. El akartam neki mesélni mindent, de tényleg mindent, amit láttam és amit éreztem. Hűvösen nyugodt arcára pillantva azonban egy csapásra megértettem, hogy Husszein már mindent tud. Éppen azért csupán annyit nyögtem ki, hogy: – Köszönöm.

Alaposabban is megnézve magamnak a mozdulatlan dervist, rájöttem arra, hogy igazából még a

köszönetnyilvánításra sem volt szükség.

Így kerültem kapcsolatba a szúfikkal. Egész nyáron eljártam hozzájuk. Részt vettem közös étkezéseiken, és a legmagasabb szintű szertartásaiktól eltekintve ott lehettem az összejövedeleiken. Egy percig sem unatkoztam, és remekül éreztem magamat, pedig máskülönben nem lett volna túl sok dolgom. A nyári hónapok alatt legfeljebb lustán heverészve édes szörbetet szürcsölhettem volna, miközben unatkozva azt hallgatom, hogy úrnőm miről pletykálkodik a kormányzó feleségével. Allah rongyokba burkolózó szolgálói azonban nem csupán szórakoztató időtöltést jelentettek a számomra. Fenntartások nélkül befogadtak maguk közé. Része lehettem egy közösségnek. Utoljára akkor éreztem ezt, amikor még férfiként ott állhattam a tengerészek között, nagybátyám gályáján.

A szerzeteseket nem zavarta, hogy eunuch vagyok.

– Sokakat az Allah iránti szeretet tesz eunuchhá – magyarázta nekem egy szúfi. – Sokan szabad akaratukból tesznek önmegtartóztatási fogadalmat. Szép példa erre Hadzsi testvérünk, aki annak idején elhozott téged hozzánk. Ezek az emberek felismerték, hogy a gyermekek és a nőkkel való enyelgés egyformán hiábavaló. Mindez csupán megzavarja az elménket, és akkor nehezebben válhatunk

eggyé a könyörületes Mindenhatóval.

Azzal sem törődtek, hogy rabszolga vagyok.

– Valamennyien Allah rabszolgái vagyunk. Ránk is igaz, amiről a neved beszél.

Eunuchként ugyanis új nevet kaptam. Az Abdullah név azt jelenti, hogy Allah szolgája.

Jól tudtam, hogy beszélgetőtársam őszintén beszélt. Ennek ellenére nagyon is tisztában voltam azzal a kellemetlen ténnyel, hogy valódi rabszolgaként nem állhatok be közéjük, ahogy az egy szabad embernek a jogában állna. Egy vagy két alkalommal valamelyik különösen megható szertartás után úgy éreztem, és szúfi fivéremeim is azt javasolták, hogy kezdjem el a szerzetesi kiképzést, hogy ezer és egy nap elteltével én is olyan lehessenek, mint ők. Őszinte örömmel töltött el ez a lehetőség, ám nagyon is tisztában voltam azzal, hogy nem szegődhetek el egy új gazda szolgálatába. Tiszta lelkiismerettel nem tehettem le a szúfik esküjét. Nem ígérhettem meg, hogy vakon engedelmeskedem bármilyen parancsot is adjon a rend sejkje. Jól tudtam, úrnőm bármelyik pillanatban odahívhat magához. Adott esetben az is megtörténhet, hogy távoznom kell Konya városából. Több szúfi szerzetes is arról beszélt, hogy az ember igenis képes egyszerre vallásosan élni, miközben sikeresen kitanul egy

mesterséget. Követendő példának tartották az ilyesmit. Csakhogy egészen más dolog például boltosként lehúzni a rácsot, és bezárni az üzlet ajtaját, amikor valaki meghallja a vallás hívását, mintha az ember tulajdonosa, gazdája áll megkerülhetetlen akadályként az Allah felé törekvő hívő útjában.

- Majd valamikor – ígérem meg a barátomnak.
- Igen, majd valamikor – bólintott Husszein csendben. –
Ha Allah is úgy akarja.

Harminchetedik fejezet

Beköszöntött a muszlim újév, majd elérkezett a nyár vége is. Számos hír érkezett. Megtudtuk, hogy a perzsák letették a fegyvert, és követségük gazdag ajándékokkal járult a Fényes Porta elé. Békét kértek. Nem csupán visszaadták a lázadó Bajazid herceg rabszolgáit, lovait és kincseit, hanem nagyon is kézzelfogható és felettébb értékes ajándékokkal kedveskedtek Isztambul urainak. Arannyal és drágakővel ékesített borítójú, lenyűgözően szép Koránokat, a legfinomabb perzsa gyapjából, mesterek által szőtt gyönyörű szőnyeget és tyúktojás nagyságú türkizdarabkákból csiszolt imafüzéretet küldtek.

Bár az ajándékok jelentős része valamilyen módon kapcsolódott az igaz hithez, mégis számos olyan szunnita török akadt, akik képtelenek voltak megfeledkezni arról, hogy a perzsák alapvetően síta eretnekek. A békeszerződés meglehetősen népszerűtlennek bizonyult. Miközben a perzsa küldöttség ünnepélyes keretek között végigvonult Isztambul

utcáin, merényletet kíséreltek meg a nagykövetük ellen. A támadó egy szent dervis volt. Ezt követően egy darabig nem is mertem elmenni új barátaimhoz, a szúfik csarnokába. Vendéglátónk, a kormányzó ugyanis azon töprengett, hogy nem kellene-e esetleg a szent emberek sorait megtizedelve némi vérontás árán tanúbizonyságot adni rátermettségének és megbízhatóságának. A szultán akkor jól láthatná, hogy a kormányzó erős kézzel irányítja szent helyekkel és zarándokokkal teli tartományát.

Szerencsére nem volt szükség ilyen drasztikus lépésekre. A kormányzó, hasonlóan mélységesen hívő barátaimhoz, levonta a megfelelő tanulságokat a baljós fővárosi esetből:

– Hála legyen Allahnak, aki egyértelművé tette akaratát azzal, hogy az orgyilkost halálra tiporta a nagykövet lova, mielőtt kezét emelhetett volna a diplomatára.

Amikor pedig az iszlám világ már a próféta születését ünnepelte, a perzsák minden erejét lekötötte a kirobbanó polgárháborújuk. A török belpolitika és a vallásos ügyek olyan nyugodt mederben folytak tovább, hogy a vendéglátónk minden különösebb habozás nélkül felfogadta Husszein rendjének egyik tagját, aki az ünnepség során tanulságos történeteket mesélt az áldott emlékű prófétáról.

Úgy döntöttem, hogy kihasználom a sajátos helyzetemből

adódó lehetőségeket. Nappal a palota férfi részében ültem, az estét pedig úrnőmmel töltöttem a háremben. Időközben leesett az esztendő első hava. Konyára barátságos, fehér takaró borult. A háremben, a tűz mellett ülve átengedtem magamat a kellemes téli ernyedtségnek. A döntésemet az is megkönnyítette, hogy a női épületrész lakói is gondoskodtak a megfelelő kegyes szórakozásról. A férfiak oldalán mesélő szúfi szerzetes ugyan a barátom volt, és jogosan tartották nagyra a művészetét, ám a ház hölgyei egy olyan tudós asszonyt hívtak magukhoz, aki még a szerzetesnél is nagyszerűbb előadónak bizonyult. Mindig az volt a véleményem, hogy a nők többet képesek kihozni a versekből, mint a férfiak. Az erősebb nem tagjai ugyan képesek jobban átadni magukat a szertartásokat kísérő önfeledtségnek, ám a nők ugyanolyan lenyűgözően játszanak az érzelmekkel, mint ahogyan a színes szálakból gyönyörű szőnyeget szőnek.

A ház asszonyai és vendégeik éppen csak letelepedtek, amikor házigazdánk kisfia szaladt be a hárembe. Az asszonyságok persze egyből lecsaptak rá. Megsimogatták, megcsipkedték az arcát, kézről kézre adták, és megdicsérték szép új ünnepi kabátkáját.

– Hova tűnt a mi nagy fiunk? – kérdezték barátságos évődéssel. – De hát a mi gyermekünk már elég nagy volt

ahhoz, hogy a férfiak oldalán, a *szelámlíkban* ünnepeljen. Most meg mit látunk? Igazából még el sem kezdődött az ünnepség, és máris ideszaladt hozzánk.

A kisfiú még négyéves sem lehetett. Bátran viselte a hölgyek csipkelődését. Csupán a szeme sarkából ragyogott fel a szégyen vagy talán a honvágy könnycseppje. Amikor azonban végre szóhoz jutott, azonnal magyarázkodni kezdett:

– Már nem vagyok pelenkás kisgyerek! Az apám fontos, hivatalos üzenettel küldött át ide.

– Húha! – kacagtak a hölgyek. – Üzenetet hoztál? Fontosat ééés hivatalosat?

Egyértelműnek tűnt, hogy a kormányzó használt ilyen fellengzős szavakat, amikor útjára bocsátotta a kis futárt. A fiúcska azonban nem törődött a hölgyek jókedvű kacajával, hanem odalépett elé. Komoly hangja egyértelműen a tudtomra adta, hogy „mi, férfiak nem érünk rá arra, hogy a nők ostobaságaival foglalkozzunk”. Nem akartam lelohasztani a lelkesedését azzal, hogy elárulom, a nők egyik legértékesebb tulajdonsága éppenséggel nem más, minthogy a tudtukra adják, ha egy hivatalos, magasztos ügy valójában csupán ostobaság.

– Usztad – szólított meg a fiú –, atyám arra kér, hogy járulj

elébe, és a társaságában költsd el az ünnepi vacsorát.

– Ó, kedves, ifjú nagybácsikám – válaszoltam. – Atyád igazán nagylelkű! Én azonban már korábban szoltam neki, így tudja, hogy nem fogadhatom el a ma esti meghívását, mert az ünnepet az úrnőm mellett kell töltenem.

– Apám azonban ragaszkodik ahhoz, hogy átgyere – tiltakozott a fiú. – Váratlan, új vendégünk érkezett. Úgyse tudnád kitalálni, hogy ki az, ezért elárulom neked: Ferhát bég tért vissza közénk.

Úrnőm tágra nyílt szemmel figyelte, ahogy feltápázkodtam. A tekintete rajongó csodálattal töltötte el a lelkemet. Zálogként magammal vittem ezt az érzést, amikor a hátam mögött hagytam a háremet, és beléptem a férfiak világába.

A *szelámlík*ban még javában tartottak az előkészületek. A hárem ehhez képest a palota nyugodt központja volt. Eltartott egy jó darabig, míg mindenki megtalálta a helyét.

A kormányzó jobb oldalán a díszhelyen ülő férfi attól a pillanattól fogva engem bámult, ahogy beléptem a helyiségbe. A tekintete mintha csak kiszívta volna belőlem azt a boldogságot, amivel az úrnőm pillantása töltött fel. A legcsekélyebb kétségem sem volt afelől, hogy a harcos úgy vélte, valamilyen kódolt üzenetet jelent a felbukkanásom.

Azonnal felpattant, és mélyen meghajolt előttem. Arca szeretetről, tiszteletről és lelkesedésről árulkodott. A tekintete a szemembe fúródott. Azt követelte, hogy meséljek a szerelméről. Én azonban lesütöttem a pillantásomat. Gyorsan megszólaltam, és a pánik szakadékának szélén toporogva kérdőre vontam. Tudni akartam, hogy mit keres itt, miért dúlja fel menedékhelyünk békéjét.

– Uramat és gazdám, valamennyi igazhitű szultánját szolgálom – válaszolta szerényen. Ennél többet nem lehetett kisedni belőle, ám vendéglátónk nem fukarkodott a részletekkel:

– Barátunk, Ferhát bég olyan hősiezen küzdött a perzsák ellen, hogy érdemei elismeréseképp kinevezték a lovasság főparancsnokává. Allahnak legyen hála, ezt a telet itt tölti velünk!

– Mármit hogy Konyában? – kérdeztem értetlenül.

– Még szép, hogy Konyában! – vágta rá a kormányzó, majd lelkesen folytatta a vendég magasztalását. – Valamennyi ajtó nyitva áll előtted, barátom.

Ugye nem a hárem ajtóira gondolt? Egy gyors pillantást vettem vendéglátónkra, ám ő jókedvűen tovább fecsegett. Én viszont egyre jobban kétségbeestem.

– Meddig maradsz itt? – kérdeztem a bégtől.

– Ez csupán gazdám, a szultán akaratától és a mindenható Allah szándékától függ – felelte Ferhát.

– Ha a Mindenható is úgy akarja, akkor hosszú és boldog évek várnak rád a városunkban! – lelkesedett a kormányzó.

Ferhát azonban nem tette hozzá, hogy „legyen meg Allah akaráta”, csupán mosolygott, és udvariasan fejet hajtott.

– A gazdám, Szokoli nagyvezír nevezett ki erre a befolyásos tisztségre? – kérdeztem gyanakodva. Egyszerűen képtelen lettem volna elhinni, hogy Szokoli pasa ennyire ne ügyelt volna a háreme biztonságára. Szerencsére Ferhát könnyedén átlátott rajtam, és éppen ezért esze ágában sem volt választ adni a kérdésemre. Ugyanolyan kevésbé törődött vele, mint ahogyan az előbb elengedte a füle mellett vendéglátónk túlságosan is lelkes ízléstelenségét. Inkább úgy tett, mintha a gazdám hogyanléte felől érdeklődtem volna. Részletesen beszámolt a nagyvezír hétköznapijairól. Elmesélte, hogy milyen külföldi küldöttségeket fogadott, és hogy mennyi dicsőségben és elismerésben volt része.

– Országunk zabolátlan ellenségei megremegnek, ha meghallják a nagyvezír nevét – bizonygatta Ferhát.

– Te is félsz tőle? – kérdeztem, de nem a számmal, hanem csupán a szememmel. Nem akartam ugyanis a szavába vágni.

A bég beszámolójából kiderült, hogy mennyire megkímélt

minket a sors itt Konyában. Az ifjú harcos szemtanúként számolt be olyan szörnyűségekről, amelyekről korábban még csak nem is hallottunk, vagy ha mégis, akkor ostoba pletykaként egy kézlegyintéssel elintéztünk. A jemeni lázadók elűzték a teljes török helyőrséget. Piali pasa nagy győzelmeket aratott a tengereken, amiért jutalmul kinevezték a nagyvezír helyettesévé. Szokoli vaskézzel irányította a birodalmat, és Szelim szultán a legcsekélyebb mértékben sem támogatta parancsokkal vagy útmutatásokkal...

Némán hallgattam Ferhát beszámolóját. Vendéglátónk azonban többször is közbeszólt, mert valószínűleg idegesítette, hogy az ifjú katonatiszt udvariasan újra és újra kikérte a véleményét. Ebből ugyanis kiderült, hogy a kormányzónak fogalma sincs a birodalom legfontosabb ügyeiről. Nem akart tudatlanabbnak tűnni, mint új alárendeltje.

– Milyen éles eszű fiatalember! – lelkesedett házigazdánk.

– Hol fog lakni? – kérdeztem a nagyúrtól, mert úgy éreztem, hogy egyre jobban szorul a hurok a nyakam körül. Vendéglátónk nagyot rántott a kötélén. Szertefoszlatta a reményemet.

– Természetesen itt lakik nálam, a palotában! Allah a

megmondhatója, hogy milyen kényelmetlenek a helyőrség barakkjai. Ifjú barátunk persze bérelhetne szállást magának, de akkor magányosan kellene unatkoznia. Az még a laktanyánál is rosszabb!

A kormányzó hangosan felkacagott.

– Nem mintha nem javasoltam volna Ferhátnek azt, hogy nősüljön meg – kacsintott rám. – Egy ilyen nagyszerű férfiember bármelyik háremet boldoggá tehetné. Felvetettem neki, mi volna, ha feleségül venné a legidősebb lányomat, de ő nemet mondott. Bárki más ezen megsértődött volna, én aztán nem... Sosem kerültem volna ilyen magas beosztásba, ha nem lennék tisztában azzal, hogy milyen fontos eszköz lehet karrierünk során a jól megkötött házasság. A barátunk még várakozik. Igaz, Ferhát? Várja, hogy egy szép napon esetleg maga a szultán válasszon neki feleséget. Lehetséges, hogy elveheti a Fényes Porta egyik rabszolgalányát, sőt, mi több, az is elképzelhető, hogy esetleg az uralkodócsalád egyik hercegnőjének kezét kapja meg. Nagyvezírünk, Szokoli pasa is bölcsen kivárt, és utána csodálatos jutalmat kapott kitartásáért. Ó, ez az önfegyelem! Allah világosan az értésünkre adja, kiknek áll jogában Oszmán alattvalói felett uralkodni.

Egy pillanatra elkomorodott, de aztán lelkesen folytatta:

– Néha még én is eltöprengek azon, hogy milyen sokra vihettem volna, ha visszafogom magamat. Csak hát nagyon vágytam arra, hogy fiaim legyenek. Így aztán nem vehettem feleségül igazi hercegnőt. Bizony ám, az a legnagyobb jutalom, ha valaki az uralkodócsalád egyik hölgyének lehet a férje...

Vendéglátónknak valószínűleg fogalma sem volt arról, hogy mennyire nyugtalanná tett engem, de Ferhátot is a szavaival. Szerencsére felbukkant a felmentő sereg. A kormányzó kisfia titokban talán tényleg sajnálhatta, hogy kikerült a háremből. Odajött hozzánk, és az apja ölébe ült. A házigazda abban a pillanatban megfeledkezett arról, hogy milyen hátrányai vannak a korai gyermekáldásnak. Kényelmesen hátradőlt, és már semmi akadály sem volt annak, hogy zavartalanul élvezhessük az ünnepséget.

Őszinte sajnálatomra, fogalmam sincs arról, hogy milyen nagyszerű előadást nyújtott a meghívott dervis. Ezzel az erővel ülhettem volna akár a fal túloldalán, a felolvasást hallgató nők között is. Ezen az éjszakán túlságosan is ideges voltam ahhoz, hogy a verssorokra figyeljek. A felkelő nap fénye sem tett boldogabbá. Esmehan álmodozva révedt a semmibe. A tekintetében álmok ragyogtak. Utána viszont minden figyelmeztetés nélkül elsírta magát, és a lelkiismeret-

furdalástól kipirult az arca. Úrnőm tekintete elárulta, hogy már újra közöttünk járt.

– Ki kell találnom valami kifogást – gondoltam. Kétségbeesetten kerestem a megoldást. – Rá kell vennem úrnőmet arra, hogy visszatérjünk Isztambulba. A gazdám házában biztonságban leszünk.

Ez azonban lehetetlen volt, mivel már beköszöntött az igazi tél. Egyszerűen nem találtam olyan kifogást, ami miatt bárki is megkockáztatta volna, hogy a mély hóval dacolva útra keljen Törökországon át. Ráadásul Eszmehan a zord, téli időjárást kihasználva újra átadta magát a zarándokokra annyira jellemző vallásos lelkesedésnek. Megújult odaadással jártunk el a szent sírjához. Egyszerűen képtelenség lett volna azzal érvelni, hogy úrnőm csak az idejét vesztegeti az unalmas városban. Hát nem. Cseppet sem unatkozott.

Ami pedig engem illet, az aggodalom tisztára mosta az elmémet. Még csak nem is gondoltam a vallásra vagy a hitben rejlő vigasztalásra. Isten nevét viszont gyakran a számra vettem:

– Ó, Mindenható, segíts rajtam! – könyörögtem.

– Ha tényleg létezel, akkor egyáltalán nem vagy olyan együtt érző, mint amilyennek a muszlimok tartanak – háborogtam más alkalommal. – Pontosan úgy viselkedsz,

mint az a gonosz kisfiú, aki lépre csalt egy madárkát, és arra készül, hogy halálra kínozza.

Ekkor bukkantak fel az első üzenetek.

Először a kormányzó kisfia hozta a leveleket. Az apróság valósággal bálványozta Ferhátot. Szerencsére viszonylag hamar rájöttem az összeesküvésre. Nagyon csúnyán összeszidtam a kis gazembert. A nőket és a becsületet emlegettem, és megkérdeztem tőle, hogy talán nem akar felnőve olyan hősként viselkedni, mint a népszerű dalok szereplői? Ezután a kormányzó kisebbik lányát állították csatasorba. Ez a pöttöm apróság elég fiatal volt ahhoz, hogy a palota mindkét részébe szabadon járhasson. Szerencsére sikerült elhitetnem az apjával, hogy a leánya immár elég érett ahhoz, hogy a saját érdekében mozgását a nők lakrészére korlátozzák. Legközelebb már az egyik alárendeltemet, egy eunuchot környékeztek meg. Olyan dühös voltam, amikor ez kiderült, hogy azonnal eladtam a gazembert, mégpedig igen rossz áron.

Ezt követően az almáskosarakban csempészték be levélkéket. Allah nevére mondom, a szerelmesek még attól sem riadtak vissza, hogy vendéglátóink egyik kincsében, a Rómí költeményeit tartalmazó könyvben juttassák ki a választ. Úrnőm szobájában egyszer csak ott pompázott egy

csokorra való őszi krókusz. Ezt csak olyan valaki szedhette, aki szabadon kószálhatott a hegyvidéken. Nem sikerült kiderítenem, hogy ki küldte be a virágokat hozzánk, ám az elkövető személyazonossága már másnap este nyilvánvalóvá vált, amikor azt láttam, hogy a virágok közepéből kiszedett porzók ott virítottak Ferhát fűszeres rizses táljában, amiből másnap este jóízűen megvacsorázott.

Hamarosan már rémeket láttam. Üzeneteket ott, ahol semmi sem volt. Egyik nap azt vettem észre, hogy bekerült egy vázára való galagonya úrnőm szobájába. Dühösen kihajítottam a szemétkébe, ám később kiderült, hogy az ágakat személyesen a hercegnő gyűjtötte össze. Arra készült, hogy virágzásra bírja őket, és csupán azért tette oda a szobájába, mert nem volt eléggé barátságos a helyiség. Ferhátnak semmi köze sem volt hozzájuk. Minden éberségem dacára az üzenetek egy része célba ért. Egyre nagyobb lánggal lobogott kettőjük között a szerelem. A kölcsönös vonzalom bimbója ragyogó, telt virággá változott. Úgy éreztem magamat, mintha tavasszal kihagytam volna egy napot, és utána döbönt arccal szemlélem a virágoskert csodálatos átalakulását. Hiába ügyeltem elszántan, csak sikerült kijátszaniuk.

Egyik nap elszántam magamat, hogy aggodalmamat

megosszam a kormányzóval. Most nem köntörfalaztam úgy, mint amikor a kislánya erényéről beszéltem.

– A mi Ferhátunkról beszélsz? – kérdezte hitetlenkedve. – Őt aztán nem érdeklik a nők! Csak a csataménekekkel és a harcosok kiképzésével foglalkozik. Képzeld el, barátom, a minap megkínáltam egy pohár jó vörösborral. A tiltott nedűt igen nagy erőfeszítés árán, felettébb sok pénzért sikerült Ciprusból szereznem. Ferhát nem tett elítélő megjegyzést, nem fenyegetett azzal, hogy beárul a vezírnek. Semmi ilyesmit nem tett. Udvariasan, de határozottan viszont még ezt az aprócska kihágást is elhárította. Allahra mondom, hát hogy igyak így, amikor ilyen erényes ember van a közelemben! Persze ez a mértéktartás nagyon is jól tesz halhatatlan lelkeknek. Csupán azt nem tudom, akkor így hogyan bírom ki ital nélkül ezt a hosszú telet. Egyedül csak az vigasztal, hogy a bort megneemesíti az idő múlása.

Értelmetlennek tűnt felhívni a szerelmespár figyelmét érzelmeik hiábavalóságára. Ők talán nálam is jobban tudták, hogy milyen veszélyes vizekre merészkedtek. Ferhátot teljes joggal tarthattuk talpig becsületes férfiúnak. Eszmehan hosszú órákat ücsörgött mellettem. Némán szorította a kezemet, mintha csak szavak nélkül is azért könyörgött volna, hogy mentsen meg önmagától. Mindketten olyan

magas rangú, befolyásos személyiségek voltak, akiket ezért sokan irigyeltek. Ferhát a szultán lovasságának élén állt, az úrnőm pedig a nagyvezír felesége, a szultán leánya volt. E jobb sorsra érdemes páros őszinte odaadással próbált meg megfelelni a nagy elvárásoknak. Önfegyelmük bármilyen közönséges halandó dicsőségére válhatott volna. Nagyon is tisztában voltak azzal, hogy milyen erkölcstelen az, amire vágnak. Éppen ezért nagyon szenvedtek.

Ez a szenvedés azonban csupán olajat öntött a kettőjük között lobogó éteri, beteljesületlen, lehetetlennel határos szerelem tüzére. A szpáhik büszkén vallják, hogy minden más férfinál nagyobb terhet is elbírnak. A nők is átadják magukat a gyerekszüléssel járó, irtózatossá váló kínokból eredő boldogságnak. Ferhát és úrnőm ilyen fájdalommal teli, tehetetlen szerelemmel vonzódtak egymáshoz.

Miután könnyörtelenül eladtam árulóvá vált helyettesemet, nyugodtan számíthattam arra, hogy a többiek teljes erőbedobással támogatnak. Sajnos éppen a legtehetségesebb alárendeltemet kellett eladnom. Új *hadimot* csak azután vehetek, hogy visszatérünk Isztambulba. Rendkívül kellemetlenül érintett, hogy a másik négy eunuch minden igyekezete ellenére sem tudta átlépni a saját árnyékát. Lusták és eltompultak voltak. Csúnyán elhízott mindegyik. A rám

váró erőpróba során éppen ezért csak magamra számíthattam.

Mert bizony könyörtelen megmérettetés várt rám. Erre akkor jöttem rá, amikor egy napon észrevettem, hogy Ferhát a nagyszoba közepén állva a hárem rácsos ablakát bámulja. Nem lett volna joga bemennie abba a helyiségbe. Egyetlen szó nélkül meghajolt előttem, és távozott. Láttam rajta, hogy férfias erőpróbának tartja kettőnk küzdelmét. Úgy mosolygott rám, mint a kiképző téren arra a harcosra, aki a szabályokat betartva, tisztességes küzdelemben le tudta birkózni. Nem volt harag a tekintetében.

Nekem viszont nem voltak illúzióm arról, hogy milyen életveszélyes helyzetbe kerültünk. A birkózók többnyire sértetlenül sétálnak le a küzdőszőnyegről. Ha csődöt mondok, akkor vér fog folyni. Cseppet sem számított, hogy a férfiak megítélése szerint az úriasszonyok erkölcse nem tartozik a világ legértékesebb dolgai közé. Én ugyanis kizárólag azért léteztem, hogy a hercegnő tisztességén ne essen csorba.

Nagyon is tisztában voltam azzal, hogy úrnómre és a szeretőjére is halál vár, ha nem teszek eleget a kötelességemnek. Ez a felismerés elősegítette, hogy jobban átlássam a csatateret. Nem Ferhát volt az igazi ellenségem. A

birodalom szokásai és hagyományai miatt olyan voltam, mint egy jól képzett testőr, akinek a ránk törő ellenséggel szemben kellett megvédenie két magatehetetlen kisdedit. Olyanokat óvtam, akik képtelenek voltak ügyelni a saját maguk biztonságára.

Harmincnyolcadik fejezet

Ebben az évben már javában tartott a tél, amikor kezdetét vette a ramadán hónapja. A sötét és a hideg miatt szinte alig okozott gondot a böjtölés. Az emberek letörten ücsörögtek és a legtöbbszörüknek nem volt kedve ahhoz, hogy felkeljen és kimenjen a meleg házból. A hónap végére azonban megolvadt a hó. Konya külvárosának utcáiban keskeny patakokat mart a sziklás talajba a hólé. A házak napos oldalán a vad jácint indái kapaszkodtak meg a résekben. Messziről nézve úgy tűnt, mintha zöld kacskaringókkal díszítették volna fel a falak csillogó csempeborítását.

A szent hónap vége felé mindenkibe visszatért az életerő és a jókedv. Az utolsó néhány nap kifejezetten nehéz erőpróbának bizonyult. Csak nehezen lehetett betartani a böjt előírásait. Ráadásul én úgy éreztem, még nagyobb teher hárul úrnőmre és titkos szeretőjére. Miközben körülöttük újjászületik az élet, bennük is felébred a vágy, hogy dacoljanak a hárem zárt világát szabályzó törvényekkel.

Úgy véltem, mindannyiunk számára nagy szerencse, hogy a hó helyét átveszi a sár, ami aztán megszárad és járhatóvá válnak a földutak. Csupán néhány hét kérdése és ismét megindulnak a karavánok. Végéhez közeledett egy éves zarándoklatunk. Úrnőm és a fiatal szpáhi olyan volt, mint a mágnes és a vas. Ennek dacára biztosra vettem, hogy a hátralévő rövid idő alatt képes leszek távol tartani őket egymástól.

Eleget tettem a kötelességemnek. Ez a néhány hét jóval nagyobb kihívást jelentett, mint amikor az útonállókkal vagy éppen a híoszi emberrablókkal kellett farkasszemet nézmem. Az utolsó napok során olyan boldog elégedettség töltött el, mint amit az a férfi érez, aki végzett élete első ellenségével.

A megkönnyebbülés és a diadalérzet miatt úgy döntöttem, hogy ünnepelnem kell. Ennek csak egyetlen módját tudtam. Elmenekültem a háremből és csütörtök esténként újra részt vettem Husszein testvériségének összejövetelein. Korábban elhanyagoltam őket, mert az elmúlt időszak olyan nagy feszültséggel töltött el, ami miatt nem volt kedvem vagy éppen érkezésem ellátogatni hozzájuk. Az egész tél alatt legfeljebb két vagy három alkalommal néztem be a szerzetesekhez. Nem mertem újra beállni magával ragadó táncukba. Fent, a belső teraszon ültem le, ahonnan komor

arccal csak bámultam a táncolókat.

Most viszont olyan erővel tört rám a megkönnyebbülés érzése, hogy hajlandó lettem volna a szúfik módjára, teljes mértékben átadni magamat a Mindenható kegyelmének. Ettől csupán az tartott vissza, hogy nagyon is láttam a fejem felett lebegő kardot, amely lesújtott volna rám, ha elhanyagolom világi kötelességeimet. Az utolsó pillanatban ez éppen elég volt. Bár élveztem a táncot, kellő időben kiszakadtam a sorból és kimenekülve az udvarra, a hűvös levegőn találtam megnyugvásra.

Újra az történt, mint korábban. Napkelte előtt nem sokkal Husszein kijött hozzám. A holdból alig látszott valami. Közel jártunk a szent hónap végéhez. Úgy szívtuk be a Tejút fátyolos, fehér ragyogását, ahogy mások a dohányt, vagy ahogy az ópium élvezetének engedik át magukat. Mintha megosztottunk volna egy láthatatlan pipán. Némán bámultuk az eget.

Nem tudom, hogy Husszein belelátott-e az elmémbe. Hallottam szóbeszédet arról, hogy némelyik dervis képes az ilyesmire. Ott, az udvaron állva biztos voltam abban, hogy a barátom is közénk tartozik. Persze az is lehet, hogy nagyon jól ismert, hiszen tanúja volt a múltban boldogságomnak és szenvedésemnek. Emiatt könnyedén kitalálta, hogy mi jár a

fejemben. Amikor megszólalt, egy tanulságos történetet mesélt el:

– Éliás – kezdte Husszein, és mintha csak a kristálytisza éjszaka hangja zendült volna fel mellettem –, számít Allah minden teremtménye közül a legbölcsebbnek. Azt mondják, hogy ő indította el útjára a konyai szentet, Rómí szúfit. Állítólag Éliás adott tanácsokat Mózes prófétának is. A bölcs kezdetben nem hitte, hogy bármilyen okos dolgokat is mondhatna Mózesnek. A próféta azonban ragaszkodott ehhez és Éliás elég bölcs volt ahhoz, hogy felismerje, a mellette álló fiatalemberből egyszer befolyásos próféta lehet, feltéve, ha megkapja a megfelelő útmutatást. Éppen ezért így szólt hozzá:

– Hát legyen. Elkísérhetsz utamon, miközben bejárom az emberek világát. Közben viszont nem szabad kétségbe vonnod egyetlen cselekedetemet sem, mivel Allah akarata felfoghatatlan a halandók számára.

Mózes azt válaszolta, hogy feltétel nélkül engedelmeskedni fog, hiszen semmire sem vágyott annál jobban, mint hogy megismerje a Mindenható útjait. Így aztán elindultak, hogy bejárják a nagyvilágot. Hamarosan elérték a tenger partját. Nem volt pénzüik arra, hogy kifizessék a révészt. Egy idő múlva azonban találkoztak két szegény, de tisztaszívű

tengerésszel, akik megengedték nekik, hogy fizetés nélkül a hajójuk fedélzetére lépjenek.

Amikor azonban átértek a túlsó partra, Éliás egyetlen szó nélkül jókora rést ütött a hajó aljába, így az süllyedni kezdett. A bölcs utána ment tovább a maga útján. Mózes döbbenten nézte az eseményt, de a tanítója nyomába eredt. Nem mondta ki hangosan, hogy mi járt a fejében. Mérgesen arra gondolt, hogy ez a két szegény tengerész barátságosan segítette az utazókat és a hajó volt a megélhetésük egyetlen eszköze. Mivel azonban esküt tett arra, hogy nem kritizálja a társa tetteit, csendben maradt és továbbment a világ legbölcsebb teremtménye oldalán.

Allah e két hűséges szolgája kis idővel később elért egy fához. Egy kisfiú aludt a lombok árnyékában. A gyermek gyönyörű volt és békésen mosolygott. Mózes önkéntelenül is megállt és barátságos pillantást vetett rá. Már éppen arra készült, hogy hangos szavakkal dicsérje meg a Mindenható jóságát, amikor Éliás is odajött és egyetlen csapással levágta a gyerek fejét.

Mózes ettől annyira megdöbbent, hogy még akkor sem tudott volna megszólalni, ha akart volna. Mire visszanyerte az önuralmát, már messze jártak a várostól. Egy elhagyott ugaron vezetett keresztül az útjuk. Kicsit arrébb észrevettek

egy régi kőfalat. Már nem sok hiányzott ahhoz, hogy teljesen romba dőljön az elhanyagolt építmény. Éliás ekkor megtorpant és arra utasította Mózeset, hogy a délutáni forrósággal dacolva hozza rendbe a falat.

A leendő próféta ekkor már nem tudott parancsolni a nyelvének.

– Mester! – kiáltotta. – Tényleg nem értelek. Ennek nincs semmi értelme. Nézd meg! Nincsen gazdája a mezőnek és a háznak. Miért állunk meg, miért fáradozunk olyasmi miatt, ami senkinek sem használ? Főleg egy olyan napon, amire amúgy is rávetette komor árnyékát az értelmetlen pusztítás és erőszak? Először tönkretetted a szegény tengerészek hajóját. Utána megölted azt a gyönyörű kisgyermeket. Ezzel bizonyosan vétkeztél Allah törvényei ellen. Most már abban sem vagyok biztos, hogy te valóban Éliás vagy és nem csupán valamilyen alvilági csaló, aki magára öltötte a bölcs alakját.

– Nagyon sokat kell még tanulnod Allah útjairól – felelte Éliás szomorúan. Nagyon sóhajtott, mert elkeserítette, hogy a tanítványa megszegte az adott szavát. Hát hogy lesz így belőle próféta? – Tudnod kell, hogy e fal alatt rejtőzik két szegény árva gyermek öröksége. Ha nem hozzuk rendbe a falat, akkor más emberek jöttek volna ide, hogy elvigyék a téglákat. Ha ezt teszik, rábukkannak a kincsre és elorozzák a

gyerekek előtt. Ők még túl kicsik ahhoz, hogy idejöjjenek és kiássák az örökségüket.

Éliás szomorúan megcsóválta a fejét és folytatta:

– A hajót sem értetted. A városban gonosz emberek élnek, akik elvették volna a két jószívű tengerésztől a megélhetésük egyetlen zálogát. A gazemberek azonban megvetően elfordulnak egy toldozott-foltozott hajótól. Mire a barátaink rendbe hozták a dereglyéjüket, a gonosz emberek megértették Allah bölcsességét, jó útra tértek és többé már nem fenyegetik a tengerészeket.

– És az a gyermek? – kérdezte Mózes. – Egész biztosan nem állhatott Allah szándékában, hogy megöld.

– Dehogynem – válaszolta Éliás. – Ha az a gyermek felnőtt, könyörtelen, gonosz ember lett volna belőle. Idős korára is megőrizte volna gyönyörű arcvonásait. Rengeteg embert becsapott volna. Nem csupán ártatlanok vesztették volna el miatta a vagyonukat, de sok száz embertársunkra várt volna iszonyatos halál, ha megengedjük, hogy az a gyermek felcseperedjen.

– Tudnod kell – fejezte be Husszein a magyarázatot –, hogy néha az Allah akaratának engedelmeskedő ember csak úgy hajthatja végre a könyörületes Mindenható szándékát, ha nem engedelmeskedik az isteni törvényeknek, hanem bizony

megszegi őket.

Még egy darabig némán töprengtünk az elhangzott történetről. Aztán elindultunk, hogy megreggelizzünk, hiszen már közeledett a hajnal és napközben a böjt miatt egyetlen falat sem mehetett le a torkunkon.

Már csak néhány hét volt hátra a böjti időszak végéig. Éliás története egyetlen pillanatra sem ment ki a fejemből. Akkor is ezen gondolkoztam, amikor elkezdtünk felkészülni a visszaútra. Mielőtt elindultunk volna Isztambulba, úrnőm még egyszer el akart menni a szent sírjához. Tudtam, hogy ezen a szerdai napon is el kell kísérenem. Úgy éreztem, mintha Éliás történetét maga Rúmí suttogta volna a fejembe. A dervisek szerint ez a bölcs volt a szent ember tanítója. Nem tudtam befogni fülemet a sírből felhangzó suttogás elől:

– „...ha nem engedelmeskedik az isteni törvényeknek, hanem bizony megszegi őket”.

Miután befejeztük az imádkozást, Eszmehan kinyilvánította, hogy még egyszer, utoljára fel akar ülni Rúmí kövére. Jól tudtam, hogy e cselekedet megismétlése lecsökkenti a kívánság megvalósulásának esélyét. Először arra gondoltam, úrnőm annyira elkeseredett, hogy már semmi sem érdekli. Amikor azonban segítettem neki leszállni a Kőről, rájöttem arra, hogy itt-tartózkodásunk hosszú ideje

új vágyat ültetett a szívébe. Legelőször gyermekáldásért fohászzkodott. Úgy érezhette, hogy kívánságára válaszul bukkant fel látomásszerűen az ifjú szpáhi. Nem volt nehéz kitalálnom az új kívánságát sem. Amikor úrnőm a szemembe nézett, úgy éreztem, a szent szúfi köve különleges elszántsággal töltötte el. Csakhogy az is nyilvánvalóvá vált, hogy titkos vágya beteljesülése egyedül rajtam múlik.

– Semmiképpen, úrnőm – tiltakoztam, amikor ismét felszólított, hogy én is üljek fel a Kőre. Határozott elutasításom azonban nem a parancsra vonatkozott, hanem arra a kérésre, amit kimondatlanul ugyan, de könnyedén kiolvashattam a szeméből.

– Neked talán nincsenek vágyaid, Abdullah? Olyan nagy erőfeszítéssel járna, ha felülnél a Kőre, hogy szegény Eszmehanod boldogságáért imádkozzál? Biztos nem akarsz egy darabokra tört szívű asszonyt szolgálni – suttozta.

Ismét nemet mondtam, ám úrnőm szavait meghallva rám tört a nyugtalanság. Mintha csak egy túlvilági hang szólított volna meg. Ez olyan megrázkódtatással járt, hogy úrnőmet a lehető leggyorsabban beültettem a gyaloghintójába és a többi eunuchra bízva a cselédeivel együtt visszaküldtem a palotába. Én azonban nem mentem vissza. Kiszékeltem a szentélyből, hogy elvegyüljek a kint nyüzsgő emberek között.

Nem lepődtem meg azon, hogy megpillantottam Ferhátot.

Pontosan tudtam, hogy ott lesz. Már jóval azelőtt is minden női napon ott ült kint a téren, a mecset udvara előtt, hogy véget ért volna ramadán hónapja.

– Nyitott szemmel jár a helybeliek között. Megismeri az alattvalók érzéseit és vágyait – magyarázta Ferhát viselkedését a tartomány kormányzója, amikor szóba hoztam neki. – Így sokkal hasznosabb számomra, mintha állandóan csak itt ücsörögne a hivatalos megbeszélések során.

Engem azonban nem lehetett ilyen könnyen félrevezetni. Pontosan tudtam, hogy a fiatalember csupán egyetlen dologra vágyik. Szerette volna akárcsak egy pillanatra is megpillantani úrnőmet, amikor bemegy a szentélybe vagy éppen kijön a mecsetből.

A hercegnő is tisztában volt ezzel. A gyaloghintóból kiszállva büszkén kihúzta magát és előtte gondosan elrendezte a frizuráját. Olyan bájos volt, ahogy elpirult. Persze gondoskodtam arról, hogy az arcát még ilyenkor is négy vagy öt áttetsző fátyol takarja el hódolója szeme elől. Korábban talán még elhihettem volna, hogy Ferhát csupán az emberek miatt ült ki a térre. Most azonban egyértelművé vált, hogy milyen szándék vezette, mivel egész délután esett az eső és a város lakói hazamentek a hideg elől. Egyedül a

lovasság főparancsnoka ült kint a téren, mint valami falusi fajankó. Egyetlen alattvaló sem járt az utcán, akit megfigyelhetett volna. Csakis a hölgyek után kémkedhetett. Egy pillanatra sem tudott megtéveszteni azzal, hogy a jó ízlés szavának engedve háttal ült a mecset bejáratának. Így viszont észrevétlenül meg tudtam közelíteni.

Amikor felém fordult, könnycseppek ragyogtak az arcán. Úgy tettem, mint aki azt hiszi, hogy a jóképű katonatiszt bőrén csupán esőcseppek szaladnak végig. Összereztem a döbbenettől. Jól láttam ugyanis, hogy ez a vakmerő férfi egy teljesen meglepő dologra készült. A jobb kezében egy tőr pengéje villant.

A szpáhik a birodalom legjobb katonái közé tartoznak. Amikor véget ér az alapkiképzésük, egy rövid ünnepséget tartanak és ekkor kapják meg első tőrüket a szultántól. Megesküsznek arra, hogy e fegyvert „csakis Allah ellenségei és azok ellen használják, akik szembefordulnak a Mindenható földre vetülő árnyékával, az iszlám szultánjával”.

Ferhát most megtalálta a török társadalom egy új ellenségét. A célpontja nem volt más, mint saját maga.

Olyan elszántan nyomta a penge élét a csuklójára, hogy amikor váratlanul felbukkantam mellette, összerezsent és a tőr belemetszett a kezébe. A vágás nem volt olyan mély, hogy

veszélyt jelenthetett volna, ám mind a ketten lenyűgözve néztük, ahogy a vércseppek egy rubinfényben ragyogó, női karkötőt rajzolnak a kezére. Csupán azért törtük meg a hátborzongató csendet, mert az udvariasságunk nem engedte meg, hogy ne köszönjünk egymásnak. Miközben illemtudóan a hogylétem iránt érdeklődött, némiképpen összeszedhette magát. Savanyúan felnevetett és úgy tett, mintha a vágás csupán egy karcolás lett volna.

– Abdullah, barátom – mondta. – Harcoltam én már vad osztrákok és kurdok ellen, mint ahogy küzdöttem jól képzett perzsák seregeivel is a határon. A szemem sem rebbent közben. Ennek dacára most úgy érzem, nem lesz elég bátorságom, hogy szembesüljek azzal, ami jövő vasárnap vár rám. Azzal, hogy útra keltek innen. Jobban félek ettől, barátom, mint a legádázabb perzsa harcos lándzsájától.

Legszívesebben a fejéhez vágtam volna, hogy megőrült, hogy a szerelem elvette az eszét.

Ezzel azonban nagyon is tisztában volt. Nálam sokkal jobban tudta, milyen iszonyatos tragédia, hogy Törökország egyik legdaliásabb harcosát ilyen tehetetlenné tették az érzelmei. Annyira megviselte ez a felismerés, hogy már csupán a halál megváltó erejében reménykedett. Mégis mi értelme lett volna megpróbálni meggyőzni a józan ész

szavaival? Csupán udvarias semmiségek hagyták el az ajkamat, miközben ő bekötötte a sebet a derekán viselt kendő egy foszlányával.

– A nagyvezírt szolgálva kaptam – próbálkozott egy erőltetett tréfával, miközben visszakísértem a kormányzó palotájába.

Az esőtől csillogó néptelen utcákon sétálva az járt az eszemben, hogy a Mindenható a maga végtelen szeretetében egészen biztosan nem fogja megengedni, hogy az igaz hit egy ilyen csodálatos védelmezője saját kezével vessen véget az életének egy asszony szerelme miatt. Nehezen tudtam volna elképzelni, hogy határtalan bölcsességében tényleg azt akarja, hogy legtisztább hitű asszonyainak egyike örökké tartó szomorúságban és magányban élje le az életét úgy, hogy nem ismerheti egy férfi szerelmét, és nem részesülhet abból a boldogságból, amit a gyermeke mosolya adhat. Igazságtalanságnak tűnt, hogy még egy olyan nőre is ilyen szomorú sors várhat, aki átszelte egész Anatóliát, hogy áldásért imádkozzon.

Közben viszont az is az eszembe jutott, hogy mégis mi jogunk van nekünk: egy velenceinek és az Albániában született Ferhátnak, hogy kétségbe vonjuk e nép istenének szándékát? Hiszen mind a ketten idegenek vagyunk e földön.

Eszmehan sem volt tisztavérű török. Bár az apja a birodalom uralkodója volt, szülőanyja a cserkeszek földjéről érkezett Isztambulba. Hogyan gondolhattam azt, hogy úrnőmnek joga lett volna mentesülni a muszlimok istenének ősi törvényei alól? Ezek a komor gondolatok nem engedték meg, hogy lázadó elképzelések bukkanjanak fel az elmémből.

Ahogy azonban továbbmentünk, felmerültek bennem Husszein szavai is. Valóban csak az ő üzenete volt, amit mondott? A vándorló derviseket mindenki Allah legkedvesebb gyermekeinek tartotta.

– „...néha az Allah akaratának engedelmeskedő ember csak úgy hajthatja végre a könyörületes Mindenható szándékát, ha nem engedelmeskedik az isteni törvényeknek, hanem bizony megszegi őket”.

Csakhogy közben biztosra vettem azt is, hogy Husszein szavaiból nem csak a mennyei bölcsesség hallatszik ki. Néha attól tartottam, hogy a barátom elméjére ráborult az örület árnyéka is.

Harminckilencedik fejezet

Elmúlt a csütörtök, a péntek és a szombat. Ugyanúgy követték egymást, ahogy mindig a világ teremtése óta. Szombat este úgy ellenőriztem a védműveimet, ahogy egy ostromlott város tábornoka sétál végig a bástyákon a támadás előtti pillanatban. Ragaszkodtam ahhoz, hogy az alárendeltjeim egész éjjel őrködjenek. Felváltva ellenőrizték a hárem biztonságát, így a legcsekélyebb neszt is meghallották volna, ha valami motoszkál a világokat egymástól elválasztó rácsok közelében. Gondosan ellenőriztem a bezárt ajtókat és ablakokat. Azt lehetett volna hinni, arra számítok, hogy az ellenség csatabárdokkal zúzza be a vastag deszkát. Végül mindent rendben találtam. Holnap pedig véget ér az ostrom. Nem a támadó távozik, hanem mi, a védők kelünk útra. A bástyáimon csupán egyetlen rés tátongott. Egészen pontosan a szívemben.

Bementem, hogy jó éjszakát kívánjak az úrnőmnek. Félig aléltan feküdt a kormányzó feleségének és leányainak

ölelésében. Zokogott a szomorúságtól. Vendéglátónk asszonyai megígérték, hogy vele töltik az utolsó estét. Azt gondolták, a hercegnő azért bög, mert elszomorította, hogy itt kell hagynia őket. A vendéglátóinkat őszintén meghatotta az előkelő főúri hölgy kedvessége. Minden tőlük telhetőt megtettek azért, hogy enyhítsék a bánatát.

Segítettem a rabszolgáknak behozni a matracokat és elkezdtem eloltani a lámpásokat. Eszmehan azonban tiltakozni kezdett. Elmondta, hogy ma éjjel nem akar aludni és a sötétben csupán rémálmai lennének. Tehetetlenül leültem a szoba sarkában. Semmi kedvem nem volt visszatérni magányos kamrámba. Lelkiismeret-furdalás gyötört úrnőm kipirult arca és kisírt szeme miatt. Orcája úgy felduzzadt, a szeme úgy bedagadt, mintha valaki megverte volna.

Odakint a hercegnő ablaka előtt ekkor szólalt meg egy fülemüle hangja. Ebben az évben most először hallottuk meg ezt az énekesmadarat. Édes dalába mérhetetlen szomorúság vegyült. Lélegzetvisszafojtva hallgattuk a hűvös éjszakai levegőben hangosan zengő, szép éneket. A költők szerint a fülemüle a rózsza szeretője. Ők ketten sosem találkozhatnak, mert a virágot féltékeny tövisek őrzik. Nem csoda, hogy a madár olyan szomorúan dalol.

Ha nem tudtam volna, hogy lehetetlen az ilyesmi, meg mertem volna esküdni arra, hogy ez a vad teremtmény Ferhát búcsúüzenetét tolmácsolta úrnőmnek. A szpáhi kedvesét ugyanúgy őrizték, mint a rózsát a tövisek.

Arról viszont még sohasem hallottam, hogy akár egyetlen költő is Éliás hangjához hasonlította volna a fülemüle énekét. Persze lehet, hogy eretnekségnek tartották volna az ilyesmit, ám ennek dacára a madár csőréből a bölcs férfiú szavait hallottam. Az üzenet nem a halandók, de nem is a mennybéliek világából érkezett. A madár dalát hallgatva eszembe jutott, mit tanultam, amikor életem során első alkalommal bent álltam egy főeunuch szobájában és megláttam a két ajtót. Jómagam sem tartoztam már a férfiak vagy éppen a nők világához. Mégis képes voltam arra, hogy összeengedjem a két részt és lehetővé tegyem, hogy eggyé váljanak. Micsoda erő rejlett ebben az ajtóban! Kénytelen voltam beismerni, hogy szinte isteni hatalom. Helyrehozhatom azt, amit az emberek akarata széttépett. Félresöpörhetem a megosztottságot és harmóniát létrehozva boldogsággá változtathatom a bánatot. A megosztottság és a bánat a Mindenható műve volt. Ilyen kellemetlen következményekkel járt a hárem létrehozása és a teremtett világ megosztása rang, faj, nemzetiség és fajta szerint. Ezekre

a kategóriákra ugyan szükség volt, de csak azért, hogy felfigyeljünk a világunkban létező ellentétekre. Azt kellett volna gondolnom, hogy semmit sem értettem meg a felnőtt fejjel elfogadott új vallásom tanításaiból, ha nem gondolhatom azt, hogy az iszlám dicsőséges Mindenhatója ne az együttérzés és a könyörület istene volna. Pontosan ugyanez volt igaz arra az istenre nézve is, akitől elfordultam.

Úrnőm is nagyon jól hallotta a madár énekét. Mivel azonban e szomorú hölgy csupán az egész egyik fele volt, így a szép dal még mélyebbre taszította a kétségbeesés szakadékába. Túlságosan elgyengült ahhoz, hogy vissza tudja fogni a könnyeit. Először hangosan zokogott, aztán valósággal elernyedte a teste. Azt hittem, hogy elájult. A kormányzó felesége és a leányai együtt érzően jajveszékelnéi kezdtek, majd sietve rózsavízzel és a ruta levélével kezdték el törölgetni Eszmehan csuklóját és homlokát.

Amikor megszólaltam, gondosan ügyeltem arra, hogy pontosan abban az ütemben beszéljek, ahogy azt a fülemülétől hallottam:

– Nagylelkű vendéglátóink, talán jobb volna, ha egyedül tölteném az éjszakát úrnőmmel. A virrasztás nem viselne meg annyira benneteket, szépséges hölgyek, és nem volna annyira megalázó reá nézve.

A kormányzó hölgyei felháborodva hallgatták a szavaimat. Megbántottam őket. Mégis miért akarom megfosztani a ház leányait és asszonyát az utolsó boldog óráktól és a hercegnő társaságától? Hogy képzelem én, egy lompos, jéghideg eunuch, hogy ilyen durván beavatkozom az asszonyok dolgába, amikor fogalmam sem lehet arról, hogy milyen forrón lángolhat a barátság tüze az azonos nemű emberek között? Fogalmam sem lehet az igazi vonzalomról.

Én azonban túlságosan is tisztában voltam önmagammal ahhoz, hogy megbántsanak a szavaikkal. Abban sem kételkedtem, hogy Eszmehan azonnal felfigyelt magabiztos fellépésemre. Bár a többiek semmit sem sejtettek, úrnőm szeme kinyílt és hosszú napok óta most először őszinte figyelem csillogott benne. Amikor viszonyoztam a pillantását, a tekintetemben hűvös – szinte már áhítatos – elszántság ragyogott. Eszmehan ezt is megérezte. Sikerült annyira összeszednie magát, hogy félkönyökre emelkedett, majd pedig eltolta magától az aggódó leányokat, amikor azok megpróbálták visszanyomni a puha párnákra.

– Hagyjatok magunkra minket! Csupán pár percre – könyörgött úrnőm. – Visszahívlak titeket, ha szükségem van rátok, ezt megígérem.

A hölgyek rosszkedvűen, savanyú arccal távoztak. Úrnőm

ekkor elküldte a cselédlányokat is. Ezt követően egyenes háttal felállt, rám nézett és megkérdezte:

- Megteszed, Abdullah?
- Nem én döntöttem így, hanem a Mindenható – feleltem.
- Viszont készen állok arra, ami csak tőlem telik.

Kisiettem a háremből. Ferhátot a *szelámlík*ban találtam. Ott ült a kormányzó oldalán.

– Pont jókor jöttél, Abdullah! – kiáltotta lelkesen a házigazdánk. – Bizony jókor. Ferhát végre beleegyezett abba, hogy megiszik velem egy kupa bort. Mégpedig úgy, hogy nem én beszéltem rá. Ő maga kérte. Csatlakozol hozzánk te is?

Ferhát magasba emelte a kupáját, miközben rám nézett. Úgy viselkedett, mint az osztálytársait vádoló rossz kisfiú. Engem hibáztatott a bukásáért. Amikor belekortyolt az italba, egyből láttam, hogy cseppet sem élvezte az alkohol égető ízét. Alighanem az járt az eszében, hogy részegen könnyebben elviselheti mindazt, ami másnap vár rá. Bár csak megfontoltan ürítette ki a kupát, tisztában voltam azzal, hogy meg kell állítanom, különben hamarosan teljesen használhatatlanná válik. Részegen csalódást okozna önmagának, de az úrnőmnek is.

Udvariasan elutasítottam vendéglátónk ajánlatát, majd pedig ezt mondtam:

– Annyira sajnálom, ha esetleg megzavartam volna a mulatozást. Csak azért jöttem, mert némi segítségre van szükségem. Csupán egy apróságról van szó, ami azonban nem várhat, amíg visszaérünk Isztambulba. Jól tudom, hogy nagylelkű házigazdánk kiválóan beszél perzsául?

– Miről beszélsz, Abdullah? – kérdezte a kormányzó.

– Tényleg nem fontos a dolog. Az történt, hogy az úrnőm felolvasott néhány verset. A költő azonban túlságosan is sokszor használt perzsa kifejezéseket ahhoz, hogy a hercegnő felfogja a költemény szavait. Az egyik vers különösen tetszett neki. A régi történetben a fülemüle és szép szerelme, a rózsaszerepelt. Sajnos nem egészen értettük a költő szavait. A vers kézírata ott van a szobámban és...

– Attól tartok, barátom, hogy én csak a katonák perzsa szókincsét ismerem – szabadkozott nevetve a kormányzó.

– Én viszont sok perzsa költőt olvastam – nézett rám Ferhát. Az történt, amire előre számítottam. Kitaláltam mind a kettőjük válaszát.

– Tényleg nem akarlak megzavarni vacsorázás közben – szabadkoztam.

– Nem is tudom. Tulajdonképpen szívesen... – mondta Ferhát.

– Ha esetleg ma éjjel lenne egy kis szabadidőd, hálás

lennék, ha benéznél hozzám a szobámba. Nem kívánok aludni és ott leszek egyedül a kézirattal. Csomagolok és a holnapi útra készülök...

Mélyen meghajoltam, miközben így beszéltem. Ennek dacára is jól láttam azonban, hogy a titkos szerelmes üzenetekhez oly kiválóan értő ifjú szpáhi gond nélkül felfogta a szavaim valódi értelmét. Egy határozott mozdulattal letette a kupáját és már újra a tántoríthatatlan, reményteljes tekintetű fiatalember ült ott a párnákon.

Amikor visszatértem a hárembe, kiderült, hogy úrnőm felvette kedvenc sötétrózsaszín és vörös köntösét. Nagyon jól nézett ki benne. Ezenfelül megmosta az arcát és rendbe hozta a frizuráját is. Bár a saját szememmel láttam, hogy alig fél órával korábban hogyan nézett ki, ám ennek dacára is csak nehezen tudtam elhinni, hogy valaki képes volna ennyire megváltozni ilyen rövid idő alatt. Ugyanakkor az is nyilvánvalóvá vált számomra, hogy Eszmehan nem tudta teljesen elszánni magát. Ugyanaz a kétkedés és félelem gyötörte, mint amelyek miatt korábban én szenvedtem hosszú hónapokon át.

– De mi lesz, ha... – kezdte, ám elakadt a szava. Jól tudtam, hogy mire gondolt. Olyan félmondatok kavarogtak a fejében, mint... *ha nem jön, vagy eljön ugyan, de nem tetszem neki. Vagy*

mi történik, ha esetleg lelepleznek minket? A házasságtörésért halál a büntetés.

Az ilyen gondolatok azonban csak fokozták a várakozás izgalmát. Úrnőmet hol a hideg rázta, hol pedig lángba borult mindkét orcája.

Ami engem illet, én sokkal nyugodtabb voltam, mint az elmúlt hosszú hónapok során bármikor. Immár nem rajtam múlt, hogy mi fog történni. Csodálatos felszabadultság lett úrrá rajtam. A tenyerembe fogtam úrnőm kezét és megszorítottam. Meglepett azzal, hogy egy lány pusztit nyomott az arcomra. Utána kimentem, mintha csak az árnyékszékre igyekeztem volna. Amikor visszatértem, Eszmehan szobájában nem volt senki. Azt gondoltam, ideges leszek és olyan izgatottan várom a hajnalt, mint az az anya, akinek a lányát átvitték a szomszédba, hogy az esküvői szertartás megkezdése előtt ellenőrizték a szüzességét. Arra számítottam, hogy a legcsekélyebb neszre is összerezzenek, rettegéssel fog eltölteni a lebukás gondolata. Amikor azonban elfújtam a lámpásokat, letekertem a derekamról a kendőt, félretettem a törömet és bemásztam az ágyba, akkor úgy éreztem magamat, mintha csak a saját szobámban lettem volna. A megkönnyebbültség érzése iszonyatosan kimerített. Szinte azonnal álomba merültem. Azt hiszem, azóta sem

aludtam ilyen mélyen.

Ébredés után reggel visszamentem a saját szobámba. Az ágyneműm gondosan összehajtogatva hevert a matracomon, mintha hozzá sem értek volna. Ennek dacára is megéreztem a szeretkezéssel járó egyértelmű, bár felettébb halovány illatot. Ez a szag nagyon nem illett egy eunuch szobájához. Kinyitottam az ablakomat és az árulkodó jel azonnal, nyom nélkül szertefoszlott. Olyan volt, mint a harmat, amikor megérinti a napsugár. A fülemüle közben már átadta a helyét a reggeli pacsirtának.

Még sohasem láttam úrnőmet olyan ragyogóan boldognak, mint amikor a függönyt tartottam, hogy bemászhatson a gyaloghintóba és kezdetét vehesse hosszú utunk hazafelé. A legcsekélyebb mértékben sem zavarta annak a tudata, hogy ez az éjszaka soha többé nem ismétlődhet meg. Átélté ugyanis, milyen az, ha valakit szeretnek és rajonganak érte. Ezzel jóval többet kapott annál, mint amire valaha is számított élete folyamán. Házigazdánk hölgyeit azonban némiképpen felzaklatta, hogy úrnőm ilyen jókedvűen köszönt el tőlük. Eszmehan olyan boldog volt, hogy dalra fakadt. Édes hangját nem zárhatta börtönbe a gyaloghintó rácsa és a dal könnyebbé tette a teherhordók lépteit. Azt hiszem, a zengése felhallatszott Ferhátig is, aki azzal az ürüggyel, hogy reggel

kimegy lovagolni, ott figyelte távozásunkat nem messze a város kapujától.

Úrnőm jókedve napokig kitartott. Remek ütemben haladtunk és a vidámság megfertőzte karavánunk valamennyi tagját, még a szobalányokat is, akik meglepően jól kijöttek egymással, és eszükbe sem jutott, hogy a maguk megszokott, felettébb idegesítő módján állandóan civakodjanak és marakodjanak.

Bármilyen is történjen ezután – gondoltam –, soha nem fogom megbánni, amit úrnőmért tettem.

Az ember persze nem számíthat arra, hogy hasonlóan a váratlanul beköszöntő, átmeneti jó időhöz, túl sokáig eltartson az ilyen jókedv. Velünk most mégis ez történt. Csupán két héttel később ért véget és akkor is csupán azért, mert rendkívül kellemetlen helyzetbe kerültünk. Úrnőmre váratlan rosszullét tört. Megálltunk pár napra, ám az állapota nem javult. Akkor sem, amikor a környék legjobb gyógyító asszonyaitól kértünk tanácsot. A hercegnő végül úgy döntött, hogy folytatjuk az utunkat. Nem számított az sem, hogy szinte óránként meg kellett állnunk. Ilyenkor kilépett a járműből és elhányta magát. Akkor is meggörnyedve hajolt a föld felé, amikor már semmi sem volt a gyomrában.

Először azt hittem, hogy az időjárás változása gyötörte meg

ennyire. Csakhogy a karaván egyetlen tagja sem szenvedett az időtől. Tavasszal a patakokban hideg, tiszta hólé folyik. Ilyenkor cseppet sem jellemző a vérhas. Nem tudtam, hogy mire gondoljak, viszont egyre inkább megijedtem attól, hogy mire gyanakodhat a gazdám, ha esetleg értesül felesége rosszullétéről. Ahelyett, hogy egy gyönyörű, ragyogó színű rózsát vittem volna vissza ígéretemhez híven a nagyvezírnek Konya kertjeiből, elgyötört és holtfáradt úrnőm úgy nézett ki, mintha az egész hazautat zsákba kötve, egy ló hátán átdobva kellett volna töltenie.

Végül megérkeztünk Isztambulba. Négy nappal az előzetesen megtervezett időpont után, pedig kezdetben azt hittem, hogy hamarabb célba érünk. Mihelyt gondoskodtam arról, hogy úrnőm kényelmesen elhelyezkedjen a régi *háremlik*ban, felkészültem arra, hogy átmenjek a *szelámlik*ba és üdvözöljem a gazdánkat. El akartam mondani neki, hogy a felesége biztonságban hazaért, és tudtam, fel kell hívnom a figyelmét arra, hogy a hercegnő nincs abban az állapotban, hogy ma este fogadja.

– Dehogyan, Abdullah. Ezt semmiképpen nem mondhatod neki – állított meg Eszmehan. – Közöld inkább vele, hogy azonnal fogadom, mihamarabb kedve van idejönni hozzám.

– De úrnőm, olyan gyenge vagy, hogy alig állsz a lábodon.

– Ennek ellenére nincs más választásom. A lehető legegészségesebbnek és vonzóbbnak kell tűnnöm a férjem szemében.

Megpróbált felülni és igyekezett azt a látszatot kelteni, mintha nem lenne rosszul. Azt hiszem, az arcom elárulta erős kételyeimet. Úrnőm ugyanis ezt mondta:

– Ó, Abdullah. Te tényleg olyan keveset tudsz a gondjaidra bízott asszonyról, hogy nem veszed észre, amikor terhes?

– De úrnőm! – kiáltottam döbbenten. Gyorsan érveket kerestem, amivel alátámaszthatom kételkedésemet. – Még egyetlen alkalommal sem voltál ennyire beteg.

– Ennek az az oka, hogy ez a gyerek életben fog maradni. Jól tudom, Abdullah. Allah megválaszolta az imáimat.

– És elintézte, hogy a kívánságod egy tiltott szerelem gyümölcse legyen.

– Így igaz – bólintott az úrnőm a legcsekélyebb megbánás nélkül.

– Akkor találkoznod kell a gazdánkkal. Allah nevére mondom, még ma éjjel. Lehet, hogy gyanakodni fog.

– Így igaz – felelte Eszmehan. A hangjából továbbra is hiányzott a félelem vagy a kételkedés. Ehelyett elszántan szembenézett a rá váró sorssal.

Negyvenedik fejezet

Egy idő múlva úgy véltük, hogy most már anélkül közölhetjük a jó hírt a fővárosi hárem lakóival, hogy azok bármire gyanakodhatnának. Ekkor már úrnőmet sem kínoztam olyan erős rosszullét. Elkísértem, amikor elindult, hogy megossza terhessége hírét a többi úri asszonnyal. A szultán háremében kellemes fecsegéssel és hideg italok kortyolgatásával töltötték a délutánt. A vén Birs megígérte, hogy megtesz minden tőle telhetőt azért, hogy úrnőm gyermeke erős és egészséges legyen. Varázserejét felhasználva meg fogja állapítani az újszülött nemét, és kideríti, hogy milyen jövő vár rá. Cserébe Eszmehan részletesen beszámolt a zarándokút megpróbáltatásairól. Néhány közeli barátnőjét kézen fogta és egy magányos sarokban beavatta abba is, hogy a szent miként teljesítette titkos kívánságát. Eszmehan csupán azért volt szomorú, mert sehol sem látta Szafijét. A hárem hölgyei körbevették, megölelték és pusztit nyomtak az arcára.

– És hol van az én Szafijém édes kisfia? De hát mostanra már egészen biztosan nagyfiú lett belőle, hiszen több mint két éves. Annyira szeretném látni őket.

– Hű, te nem is hallottál róla? – kérdezte az egyik leányzó. Elvörösödött és nem tudta befogni a száját, mint a többiek. – Murád herceg váratlanul beállított a fővárosba. Nyíltan szembefordult az apja akaratával.

Mivel most már nem kellett tovább titkolózni, a többiek is úrnőm köré gyűltek és önfeledten csivitelni kezdtek:

– A testvéred cserbenhagyta a tartományát.

– Vágtatott éjjel, vágtatott nappal.

– Szafije ugyanis kerek perec megtagadta, hogy utána menjen Magnéziába.

– Bizony, pedig már nagy a fiuk.

– Állítólag – vihogta egy szobalány – a herceg majdnem az eszét vesztette a vágyakozástól.

– Az a néember – morogta Nurbanu. Olyan volt a hangja, mint a téli ereszekekről alálógó jégcsap. Őszinte, új keletű gyűlölet izzott benne. Már nem csak arról volt szó, hogy az idős hölgyet féltékennyé tette és felbőszítette az, hogy a fia őt nem hívta be magához, hogy a *mabeinben* köszöntse.

Ekkor azonban odalépett hozzám a palota egyik alacsonyabb beosztású eunuchja. Félrehívott és megkért,

hogyan segítek. Nagyon úgy tűnt, hogy valami baj volt az eunuchoknak felszolgált borjúhússal. A hárem őreit a fiatal szarvasmarhák lágy húásával etetik, amitől nem válik olyan forróvá a vérük, mint a felnőtt állatok vörös húsától. Kiderült, hogy a palotában alig akadt eunuch, aki képes lett volna lábra állni. Senki sem vigyázott a hölgyek erényére. Még a fülemben suttogó *hadim*nak is egészen zöldes árnyalatú volt az arca. Megpróbált meggyőzni arról, hogy úrnőmet a legcsekélyebb veszély sem fenyegeti itt, a hárem szívében. Arra kért, hogy lépjek a palota eunuchjainak helyére és menjek őrködni a *mabein* melletti terembe és a folyosókra. Korábban nem okozott volna különösebb gondot a *hadimok* lebetegedése, hiszen a szultán hosszú hónapokon át egyszer sem járt a *mabeinben*, ám az ifjú Murád herceg váratlanul visszatért a fővárosba, ezért valakinek nagyon oda kell figyelnie arra, hogy mi történik a férfiak és a nők közös termében.

– Már az is nagyszerű volna, ha csak pár óráig tudnál ott őrködni. Futárt küldtünk a régi palota háremébe. Hamarosan itt lesz az erősítés.

– Persze, Abdullah, menjél csak – engedélyezte az úrnőm.
– Biztos unatkozol itt mellettünk a sok női fecsegést hallva.

Gyorsan belebújtam a palota háremőreinek zöld

selyemszegélyes köntösébe és a fejemre vettem a fehér kalapot. Hamarosan új őrhelyemen álltam, a *mabein* szívében. A tágas csarnok két végében egy-egy *hadim* várakozott. Majdnem összeestek a szerencsétlenek. A falnak támaszkodtak és remegtek a láztól. Általában tízlépésnyi távolság választotta el egymástól az öröket. Az egészséges eunuchok szálfegyenes tartással vigyázták volna a hárem nyugalmát. Az őrszolgálat négy órán keresztül tartott. Vészhelyzet estén persze odakiálthattam volna a mellém osztott két társamnak, ám ugyanakkor biztosra vettem, a szerencsétlenek túl messze voltak ahhoz, hogy meghallják mindazt, ami kiszűrődött a közeli ajtó túloldaláról.

Odabent Murád és Szafije veszekedett. A herceg hangja elárulta, hogy őrjöng a haragtól.

– Áru!d már el nekem, mi a hitetlen fene köt téged ide Isztambulhoz? Miért fordítottál hátat nekem? Mégis miért itt lebzsz? Mégis mi a fészkes fenét csinálsz itt egész nap, amire nem lennél képes Magnéziában?

– Jól tudom, te is ugyanolyan csalódott vagy mint én, hogy sikertelen volt a szénásszekeres lázadás. Hercegem, hidd el nekem, hogy pontosan ugyanazért a célért küzdök, csupán más eszközöket használlok.

– Felejtsd el a lázadást. Túl veszélyes számodra, de a fiúnk

számára is. Egyébként is, mit érdekel engem, hogy ki a szultán? Csak az számít, hogy nem vagy ott mellettem.

– Feleségül vehetnél...

Ezt hallva Murád úgy üvöltött fel, mintha megdöfték volna egy hegyes tővel:

– Ígéretet tettem az anyámnak!

– Neked az sem számít, hogy van egy fiúnk.

– Éppen te vagy az, aki átkozottul keveset törődik a gyerekekkel.

– Micsoda? Én igenis törődöm a kicsivel...

Az ajtó előtt állva meghallottam egy gyermek zokogását. Ebből rájöttem, hogy a kis Mohamed is odabent van velük. Most először találkozhatott születése óta az apjával. Alighanem úgy érezte magát, mintha bedobták volna egy dühöngő bika karámjába.

– Menjél, kicsi kincsem! Menj oda az anyádhoz!

Amikor meghallottam egy másik asszonyság hangját, rájöttem, hogy a kis Mohamed dajkája is bent van velük. Ismertem ezt a barátságos, egyszerű nőszemélyt. A családját és a férjét Magnéziában hagyta. A születése napján a gondjaira bízták az ifjú herceget. Ő szoptatta. Szafijének így éppen elég ideje maradt arra, hogy olyan dolgokkal foglalkozzon, amelyekbe nem avatta be Murádot.

Figyelemmel kísérte az államtanács döntéseit és az eunuchját leküldte a kikötőbe, a katonák laktanyáiba és a főmufti palotájába, hogy mindenről a lehető leghamarabb értesülhessen. Ez viszont persze azzal járt, hogy a gyermek sokkal erősebben kötődött a dajkájához, mint az anyjához. Főleg most, hogy az az őrjöngő bika is ott volt velük a szobában. Mohamed ismét vinnyogni kezdett, amikor Szafije meglehetősen ügyetlenül felkapta és a szerető anya látszatát keltve magához ölelte.

– Igen, látom, hogy mennyire odavagy a gyerekért – gúnyolódott Murád. – Úgy siet hozzád, mint a méz illatát megérező méhecske.

Egyre elkeseredettebben veszekedtek.

– Magnézia nagyon is jó hely! – mennydörögte a herceg. – Ne felejtse el, hogy én is ott születtem és ott is cseperedtem fel.

– Hogy a pokolba tudnám elfelejteni? Az anyád mást sem emleget, csak azt, hogy milyen csodálatos napokat élt át ott az ő kis Murádjával. Miért nem inkább őt viszed el magaddal? Akkor legalább annyit dajkálhatna, amennyi csak jólesik neki.

– Magnézia nagyon is szép város. Remek hely egy ilyen kisfiúnak. Nincs az a mocsok, az a tömeg, mint itt, Isztambulban.

- Belehalnék az unalomba.
  - Mit mondtál?
  - Azt mondtam, hogy beledögölnék ott az unalomba.
- Annyira nagy ott a csend, hogy te is megsüketültél tőle.
- Az unalomba? Hát hogyan unatkozhatnál, ha én is ott vagyok veled?
  - Te mondtad, nem én.
  - Te meg miről beszélsz? Talán nem vagyok elég jó neked? Én, Oszmán trónjának örököse, talán untatlak?
  - Egy szóval sem mondtam ilyesmit – vágta rá Szafije. A hangjából kicsendülő gúny azonban megcáfolta szavait.
  - Allah nevére, lehet, hogy megcsaltál?
  - Az lett volna ám a szép teljesítmény. Itt, ezek mögött a falak mögött, ahol csak úgy hemzsegnek a savanyú képű eunuchok, és nincsen sarok, ahol bekanyarodva ne az anyádba botlanék.
  - Én is a háremben voltam kisgyerek. Hallottam, miket mesélnek. Tudom, hogy néha mire vetemedtek. A szennyes ruha kosarában csempészték be a szeretőiket.
  - Nem lennék olyan valaki szeretője, aki annyira lealacsonyodna, hogy a szennyessel teli ruhában bújjon el. Nem, jó uram. Nem volt szeretőm, bár kénytelen vagyok beismerni, hogy igen nagy kísértésbe estem, amikor

megpillantottam azokat a frissen mosott, szép zöld uborkákat. Azt gondoltam, nagyobb élményben lesz részem...

– Micsoda, te kurva! Te büdös útszéli szajha!

A dajka rémülten felkiáltott. Odahívta magához a gyereket és alighanem megpróbálta befogni a gyermek füleit. Szafije most már hangosan kacagott.

– És most mit csinálsz? Ki vele! Mit tudsz tenni? Én vagyok az elsőszülött fiad anyja. Ez a nagy helyzet. Nincs más választásod. Mégis mit tehetnél? Talán megölnéd a drágalátos kis kölyköt?

– Allah ne adja! – kiáltotta rémülten a dajka.

– Nem, azt nem! De lehet új asszonyom. Enyém lehet ebben a háremben az összes fene ette nő. Az ország összes asszonya. Az egész világé!

– Rohadtul nem érdekel. Legyen annyi szajhád, amennyit csak akarsz.

– Mi az, hogy nem érdekel?

– Attól még én maradok az elsőszülött fiad anyja. Én vagyok az a nő, aki megtanított arra, hogyan használd a lötytyedt kis farkadat.

– Micsoda, te ribanc? Miről beszélsz? Bármelyik nőt megkaphatom magamnak! Az átkozott világ összes asszonyát. Most rögtön az enyém lehetne ez a néember is itt!

- Micsoda? Az öreg dajkánk?
- A pokolba is, igen! Képes vagyok rá! Meg is teszem.
- De gazdám! De gazdám! – kiáltotta a dajka. Először csak rémület, de aztán igazi fájdalom is kiérződött a hangjából.

Nyugtalanul mocomogni kezdtem, és megnéztem, hogy mit csinál a két társam. Az egyik már a földön ült és a betegségtől kimerülve a falnak támaszkodott. A másik a halántékát masszírozta. A földön ülő váratlanul felpattant és öklendezve kirohant, hogy ne itt a folyosón hányja el magát. Semmit sem hallhattak meg a benti veszekedésből. Túlságosan lekötötte őket a saját nyomorúságuk. Csak azzal törődtek. Ezenfelül semmi közük nem volt ahhoz, ami a *mabeinben* történik. Csupán azt kellett ellenőriznünk, hogy a túloldalról kizárólag a megfelelő férfiak léphessenek be.

Az ajtó előtt állva tovább hallgatóztam. Bentről kihallatszott a dajka zokogása és rémült könnyörgése:

- Gazdám, ne! Könyörgök, ne! Kérlek.

A gyerek is hangosan jajveszékelt. Vissza akart menekülni a dajkájához. Szafije hiába próbálta meg elhallgattatni. Utána viszont hangosan felkacagott:

- Nézd jól meg az apádat, ifjú oroszlánom. Olyan, mint a tüzelő kutyák a sikátorban.
- Szuka! – üvöltötte Murád.

Kivágódott az ajtó. A dajka valósággal kizuhant a folyosóra. Úgy nézett ki, mint egy félig megrágott, már egy jó hete döglött patkány. Egyetlen pillantást sem vetett rám, hanem fejvesztve elmenekült a hárem irányába. A mellényének hiányoztak a gombjai és a nadrágja is furcsán lógott. A szerencsétlen azonban nem törődött zilált külsejével.

– Nem te vagy az egyetlen nő a világon – bizonygatta Murád. – Bárki az enyém lesz, ha úgy akarom.

– Persze, ahhoz először meg kellene tanulnod, hogy ne engedd elfutni őket, amikor ennyire rád jön az indulat.

A gyerek hangosan üvöltött.

– Tüntesd el innen az átkozott fattyadat, mielőtt...

Hangosan csattant a pofon a kisgyerek puha arcán. A rémült döbbenet csendjét a meggyalázott ártatlanság üvöltése követte. Ennél iszonyatosabb hangot el sem lehetne képzelni ezen a világon. Messzire elhallatszott a zaj. A terem túlsó végében álló *hadim* kihúzta magát és rám meredt. Mielőtt azonban bármit is mondhattam volna neki, ismét kinyílt az ajtó. Szafije dugta ki a fejét. Tűzvörös volt és zihált a haragtól... és talán kicsit a félelemtől is, bár ezt soha az életben nem lett volna hajlandó beismerni.

– Hé, valaki! – kiáltotta. – Ó, Veniero. Szaladj és hívjál valakit, aki vigyázna erre a gyerekekre.

Ügyetlenül tartotta a kisfiút. Nemcsak azért, mert nem volt gyakorlata az ilyesmiben, hanem mert a kicsi vadul rángatózott. Ezenfelül Szafije semmiképpen sem akarta, hogy a kis herceg arcát elcsúfító vágott sebhelyből ömlő vér bemocskolja a ruháját.

Úgy döntöttem, hogy elveszem a gyereket. Bár sosem volt a kezemben egy ilyen kised, Baffo nagyúr lányánál még én sem lehettem ügyetlenebb.

– Ne te! – csattant fel Szafije. – Menj, és hozzál valakit, aki ért az ilyesmihez.

A gyerek ekkor már csak némán hörgött a fájdalomtól. Az anyja éles hangját meghallva azonban újra teleszívta a tüdejét levegővel. Mintha csak az Ítélet Napjának egyik harsonája zengett volna a folyosón. Képtelen voltam elviselni. Nem hagyhattam itt a kis szerencsétlent ezzel a két szülővel. Félttem, hogy veszélybe kerül az élete. Kirántottam az anyja karjából és futásnak eredtem. Még a folyosó legvégén is jól hallottam Murád trágár bömbölését és Szafije olasz átkait.

A kisedek lakosztályában egy fiatal, fekete bőrű segéddajka próbált meg valahogy életet lehelni halálra vált elöljárójába. A szerencsétlen asszony ledobta magát a sarokba és a haját tépve, a fájdalommal nem törődve

hangosan jajveszékelt:

– Ó, Allah. Ó, Allah! Ha te vagy a könyörületes, vegyél magadhoz most rögtön. Haljak meg, mielőtt szegény Manszúrom megtudja, milyen csúnyán elárulták. Ó, Allah!

Abban a pillanatban azonban, ahogy meglátta a kis Mohamedet, rögtön megfeledkezett a saját gyászáról. A gyerek úgy nézett ki, mintha elvesztette volna a fél orcájáról a bőrt. Iszonyú volt hallani kétségbeesett üvöltését. A dajkák azt hitték volna, hogy én is súlyosan megsebesültem, mert a karom tiszta vörös lett a kiömlő fejedelmi vértől.

A kis herceg odarohant a dajkájához és némileg megnyugodott. Persze az is lehet, hogy csupán a rémületet kísérő kimerültségtől maradt csendben. Most már csupán halkan nyöszörgött. Miközben a dajka többször is hisztérikusan felzokogott, megpróbálta megnyugtatni a kisgyereket és a ruhája ujját a vérző sebre nyomta. A segédajka egy kendőt nyomott a kezébe. Most már ezzel próbálták meg elállítani a vérzést.

– A Mindenhatóra mondom, ömlik belőle a vér – jajveszékelt az idősebb nő. – Allah, valósággal felmetszették szegény angyalom arcát.

A fekete bőrű lányka felé fordult.

– Rohanj Birsért! – parancsolta neki. – Indulj habozás

nélkül!

Ott maradtam velük, míg oda nem jött a bába. Az öregasszony dühös felhorkanása és arcának zöld színe elárulta, hogy a mély sebhely, amelyikből még mindig szivárgott a vér, komolyan próbára teszi minden tudását. Ezt látva őrzöngő düh szállt meg. Nem törődtem a félelemmel. Elindultam vissza a *mabein* felé. Elszántam magamat arra, hogy Baffo nagyúr leányának képébe vágom – és a herceget sem kímélem –, hogy erőszakos viselkedésük milyen iszonyatos következményekkel járt.

Az ajtó előtt mégis megtorpantam. Bentről erőszakos küzdelem hangjai hallatszottak. A zajokat egy férfi és egy nő kéjes zihálása kísérte. Azonnal elszállt a haragom. Olyan undor fogott el, hogy öklendezni kezdtem.

– Ó, az az átkozott borjúhús – kiáltotta egy görnyedten arra siető, tapasztalatlan eunuch. Barátságosan rám mosolygott, amikor észrevette, hogy mennyire rosszul vagyok. Alighanem azt gondolhatta, hogy előző este én is ehettem a romlott ételből.

Egy vagy két héttel később mentünk el újra a szerájba. Szafije boldog és eleven volt. Esze ágában sem volt útra kelni Magnéziába. Egyetlen szót sem vesztegetett a fiára. Amikor viszont véletlenül megpillantottam a dajka kis fekete

segítőjét, odamentem hozzá, hogy megtudjam, mi történt. Annyira kíváncsi voltam, hogy nem is tűnt fel, milyen különös helyen futottam bele. Mit kereshetett a palota mosodájának forró és párás poklában? Miért nem a kisdedekre vigyázott odafent? Hogyan került le ide, az izzó fém és a felhevült kő rabszolgái közé?

Amikor pislogva rám nézett a hatalmas rézüst túloldaláról, először azt hittem, hogy a gőz miatt könnyezik. Hamarosan ráébredtem azonban, hogy a könnyekért a sajtó szíve felel.

– Úgy hallottam, hogy elfertőződött szegény kisfiú arca – mesélte. – Örökre ott marad rajta a sebhely. Ott, azon a tökéletes, tiszta kis arcon! Lefogadom, hogy nem látták el rendesen. Talán még a legyeket sem kergették el róla. Allah nevére mondom, ha még ott volnék a kisdedek mellett, azonnal kitisztítanám a sebet. Egy pillanatra sem állnék meg. Nem érdekelnének a pletykák és nem próbálnám fel az új ruhákat sem, ahogy azt a többiek bizonyára most is teszik. Éjjel-nappal ott állnék a hercegecske mellett és gondoskodnék arról, hogy meggyógyuljon.

– De hát a dajkája legalább olyan odaadóan szolgálja az ifjú herceget, mint te – figyelmeztettem.

– Nem hallottad, mi történt vele?

– Nem, semmit sem hallottam.

– A dajka már nincs a palotában.
– Miért, hova ment?
– Haza.
– Itt hagyta a kis Mohamedet?
– Nem a saját jószántából.
– Hanem ki miatt?
– A szépséges Szafije miatt. Azt állította, hogy a dajka hibájából csúfítja el az az iszonyatos sebhely a gyerek arcát. Allahra mondom, ez nem igaz.

– Nem bizony – feleltem. – Tudom, hogy nem igaz.
– Szerintem az úrnő csak féltékeny. A dajka suttogva elárulta nekem egy sötét sarokban. Elmondta bizony, hogy mi történt. Azt, hogy Murád megpróbálta... Szafije rádöbbsen arra, hogy nincs annyira biztonságban a háremben, mint ahogy gondolta. Murád bármikor vehet magának másik ágyast. Könnyedén, gond nélkül. Miért is ne? Bárcsak ez a felismerés rákényszerítene a szép hölgyet arra, hogy óvatosabban bánjon a mi kis hercegünkkel! Nem vagyok hajlandó Mohamed anyjának nevezni. Nem érdemli meg, hogy az anyja legyen. Ha valaki rászolgált erre a kitüntetésre, akkor az az én drága mesterem, a dajka volt.

Letörölte a szeméről a könnyeket, majd így folytatta:

– Szafije azonban féltékeny lett szegényre. Pokollá tette az

életét, mert azt remélte, hogy a dajka maga fogja kérni az elbocsátását. Az asszonyom rengeteget szenvedett, ám ennek dacára sem volt hajlandó a sorsára hagyni a kisgyereket. Szafije végül egyszerűen kidobatta innen.

A fekete bőrű lányka újra zokogni kezdett.

– Sosem felejttem el azt az iszonyatos napot. A mesterem, ez a csodálatos asszony még az utolsó pillanatban is megpróbálta megszoptatni a kisfiút. A herceg azonban nem volt szomjas. A *többiek* egész nap édességekkel etették. Biztosra veszem, hogy megfájdult a kis hasa. A dajkája azonban hagyta, hogy eljátszadozzon egy kicsit a mellével. Ezt mind a ketten nagyon szerették. A herceg megcsippentette a mellbimbót az apró kis babafogaival, mire a dajkája megcsavarta a fülét, aztán magához ölelte. Ezt újra és újra eljátszották. Jaj, mennyire boldogak voltak ilyenkor. Csak kacagtak, csak nevettek. Most azonban a mesterem zokogott, ahelyett, hogy mosolygott volna. Egészen addig a mellére szorította a gyerek kis száját, míg erővel el nem rángatták tőle.

– Menjél inkább haza – mondták neki a barátságosabb emberek. – Vannak neked saját gyermekeid is és otthon vár a férjed. Két éve nem találkoztál velük. Indulj el hozzájuk.

Szegény lány nagyot sóhajtott, aztán könnyes szemmel

folytatta.

– Végül erőnek erejével kellett kivinniük a szobából. Magatehetetlenné vált a sok sírástól. Tudta, hogy soha többé nem fogja látni a kis csecsszopóját. Ráadásul azon az ajtón vitték ki, amit kizárólag a temetésekkor használunk. Ez valahogy nagyon megfelelőnek tűnt. Mi többiek úgy éreztük, mintha a dajka meghalt volna és csak azért vitték ki, hogy eltemessék a falakon kívül.

Letörölte a szeméről a könnyeket.

– A kis herceg persze teli torokból üvöltött, amikor azt látta, hogy elrángatják a zokogó dajkáját. Nem tudták elhallgattatni. Tudod, senki sem volt annyira kedves és barátságos vele, mint a régi dajkája. Még csak ölbé venni sem sikerült a kisgyereket. Vadul rugdalózott. Amikor letették a földre, megpróbált a szerencsétlen asszony után totyogni. Kinyújtotta felé a kis kezét. Sosem felejttem el. Soha! Most először próbált meg egyedül járni. Aztán azok... a herceg megkapaszkodott az ajtó kilincsébe. Zokogott és az ajtót verte. Órákon keresztül dühöngött a küszöbön. Végül halkán vinnyogva elaludt a kimerültségtől. Őrjöngés közben felszakadt az arcán a félig beforrott sebhely. Le merném fogadni, hogy akkor fertőződött el. Éppen ez az oka annak, hogy áthelyeztek ide, a mosókonyhába. Így aztán nem

lehetek biztos benne.

Ekkor jött oda hozzánk a mosókonyha vezetője.

– Még mindig nem tudad túltenni magadat rajta, te lány?
– kérdezte. – Ennyire bánt az ifjú herceg elválasztása a szoptató dajkájától? Allah oltalmazza az ifjú urat! Előbb vagy utóbb mindenkinek abba kell hagynia a szopást. A közönséges asszonyok ilyenkor ünnepelnek és örömmel tölti el őket, hogy végre eljött ez a pillanat is.

– Az elválasztás egy dolog – csattant fel a lány. – Allah nevére esküszöm, attól félek, ezek ott halálra éheztek a herceget.

A mosónők irányítója félelmetes külsejű, magas, széles vállú asszonyság volt. Olyan vastag volt a karja, mint egy hentesé. Ha valaha is volt bármi lágyság az arcán, azt a himlő már rég letörölte onnan. Ennek ellenére sem lehetett volna azt mondani róla, hogy kegyetlen. Megpróbált együtt érzően beszélni a zokogó lánnyal.

– Az ilyen dolgokat mi nem érthetjük meg – mondta.

– Engem egész kis koromban választottak el az anyámtól – tiltakozott a lány. – Ez azt jelenti, hogy jóval többet értek, nem pedig kevesebbet.

– A szóbeszéd szerint Szafije nem használta a megszokott aloés és rutás krémjeit, amíg Murád itt volt. Biztosra veszem,

ez a nőszemély megértette, mennyire fontos, hogy a kisfia erős és egészséges legyen, mert csak így őrizheti meg a befolyását. Ezenfelül mindent megtett azért, hogy Allah segedelmével új gyermeke is szülessen.

– Még valaki, akit elhanyagolhat – mérgeződött a lányka, és a hosszú farúddal ingerülten beledöfött a gőzölgő vízben lebegő ruhák közé.

– Murád herceg most már visszatért Magnéziába. Úgy véli, hogy minden a legnagyobb rendben van a fővárosban, mert meggyőződése szerint Szafije és a kis herceg a nyár végén csatlakozik hozzá odalent.

– Azt hiszem, egy herceg könnyen lehet elégedett – mondta keserűen a kis mosónő.

– Ilyen a fejedelmi személyek élete és szerelme, te lány. Neked és nekem fogalmunk sem lehet az effajta dolgokról.

Amikor azt mondta, hogy neked, akkor jelentőségteljes pillantást vetett a lányka barna bőrére, amikor pedig arról beszélt, hogy nekem, megérintette saját himlőhelyes arcát.

– Szerintem pedig a szerelem sárba tiprása az, ha valaki elhanyagolja a szerelme gyümölcsét.

– Ne törődj vele, te lány. Kicsi még az a gyerek. Kiheveri a megpróbáltatást. A gyerekek semmire sem emlékeznek, ami a harmadik vagy negyedik születésnapjuk előtt történt.

– Talán igazad van. Később is képesek elfeledkezni a szörnyűséges dolgokról. Csakhogy neki ott van az a sebhely az arcán. A forradás örökre megmarad. Biztosra veszem, valahányszor csak megérinti, feltámad benne – ha nem is egy emlék –, de valamilyen sötét és hideg dolog. Élete végéig nyomasztani fogja ez az érzés.

A mosókonyha úrnője megcsóválta a fejét. Megpróbálta megvigasztalni a fiatal lányt, ám közben nem feledkezhetett meg a vállára nehezedő nagy felelősségről. Ötszáz lélek szennyését kellett tisztára mosniuk.

– Folytasd a munkád! Tereged ki ezt az adagot, mert még háromszor ugyanennyi munka vár ránk, és nem hiszem, hogy sokáig fog sütni a nap. Sötét odafent az égbolt, úgyhogy igyekezz, te leány.

A szegény cseléd elfordult tőlem és elkezdte kihúzogatni a mosott ruhát a tűzforró vízből. Az első kiemelt ruhadarab azonban nem volt más, mint egy parányi vaj- és bíborszínű harisnyanadrág. A kis hercegé. Amikor feljöttem a mosodából, a lányka hangosan zokogott. Csillogó fekete arcbőréen egyformán ragyogott a gőzpára, az izzadság, meg a könnyei.

Negyvenegyedik fejezet

Amikor legközelebb ellátogattunk a palotába, Szafije félrevonta az úrnőmet, hogy négyszemközt beszéljen vele. Először azt hittem – Eszmehan pedig jóval tovább gondolta ugyanezt –, hogy csakis azért volt ennyire bizalmas a szultán leányával, mert meg akarta osztani vele a terhesség adott időszakának, a negyedik hónapnak legfontosabb titkait. Ekkoriban az úrnőm semmi másra nem tudott gondolni. Eszmehan majdnem elolvadt a boldogságtól, hogy a hárem kedvence a figyelmére méltatta. Ők ketten szinte semmiben sem hasonlítottak egymásra.

– Eszmehan, a janicsárok udvarában megszólaltak a nagy dobok. Összehívták a hadsereget.

– Bizony – felelte az úrnőm. Vágyakozó arckifejezéssel megsimogatta terebélyes pocakját. – Útra kelt az egész lovasság is. Mégpedig a tartományi tartalékosok is.

– Biztosan nagyon hiányzik a férjed – folytatta Szafije feltűnő együttérzéssel. Eszmehan különösebb lelkesedés

nélkül kezdett el bólogatni. Bizonytalanul ráharapott alsó ajkára. Az járt a fejében, hogy Szafije talán mostantól még több bizalomra vágyik. Lehet, hogy szeretne közelebb kerülni Eszmehanhoz? Úrnőm ennek nagyon örült volna. Felmerült benne, hogy esetleg helyénvaló lenne elárulnia a szőke szépségnek a méhében őrzött gyermek valódi apjának nevét.

– Ebben az évben észak felé keltek útra – folytatta Szafije.

– Tényleg? – kérdezte Eszmehan. Őt a legcsekélyebb mértékben sem érdekelte, hogy merre ment a hadsereg. Csupán az volt a fontos számára, hogy a lovasság is keresztülvonult Isztambulon. A szpáhik éppen elég ideig tartózkodtak a fővárosban ahhoz, hogy úrnőm ajándékot kapjon. Valaki egy bimbózó rózsaszálat küldött neki.

– Szerintem ez nagyon különös.

– Valamennyi égtáj jog szerint Allahot és az igazhitűeket illeti meg – mosolygott Eszmehan. Ő egyáltalán nem találta különösnek a hadjárat irányát.

– Azt te is tudod, hogy az apád békeszerződést írt alá az év kezdetén az osztrák Miksával, a magyar királlyal. Na most, milyen földek fekszenek a birodalmunktól északra? Ausztria és a nagy magyar Alföld. Birodalmaink ott találkoznak és harcolnak. A szultán talán meg akarja szegni adott szavát? Nehezen hinném. A szerződés aláírásával ugyanis

kinyilvánította, hogy milyen iszonyatosan gyenge. Szulejmán sosem tett volna ilyesmit. Mivel azonban apád távolról sem olyan erős, mint Szulejmán, ezért nem hiszem, hogy megszegné a szerződését.

– Az osztrákok ugye keresztények? Egyértelmű, hogy meg kell téríteni őket az iszlám hitre.

Eszmehan minden erejét összeszedve próbált olyan magas szintű politikai gondolatokat kicsiholni az elméjéből, mint amilyeneket Szafijétől hallott. Sikertelen erőfeszítésével csak azt érte el, hogy barátnője ingerülten megrázta szőke fürtjeit.

– Igen, ebben igazad lehet. Van itt viszont még valami más is. Ebben a pillanatban Ausztria nagyon gyenge. Mégis mi szükség volt arra, hogy szerződést írjunk alá velük?

– Nem jelentene dicsőséget leigázni a gyengéket – töprengett Eszmehan. – Biztos valaki más ellen vonultak.

– Pontosan – bólintott Szafije lelkesen. – De ki ellen? Ki van még északra?

Eszmehannak fogalma sem volt a válaszról. A vállát vonogatva jelezte, hogy nem is érdekli ez a kérdés. Szafije azonban szokás szerint nem törődött vele. Halkan tovább töprengett. Nyilvánvaló volt, hogy ez a kérdés már napok óta foglalkoztatta.

– Biztosra vettem, hogy délen fogunk háborúzni. Jemenben

még mindig tart a lázadás. Úgy tűnik, Arábia többi része is csatlakozni fog a zendülőkhöz. Bármennyire is gyenge legyen az apád...

– Az apám nem gyenge. Ő maga Allah árnyéka.

– Bocsáss meg, Eszmehan, de pontosan erről van szó. Nem engedheti meg magának, hogy a lázadók kiragadják a kezéből a szent városokat és Medinát.

Eszmehan áhítatos arccal bólintott.

– Arábia azonban délre fekszik.

– Tényleg?

– Pontosán. Azért abba az irányba fordulunk, amikor imádkozunk.

– Ó, tényleg.

– Megparancsoltam Ghazanfirnak, hogy egy napig kövesse a sereget. Ismered Ghazanfirt, az eunuchomat. Okos, törekvő, ám ugyanakkor nagyon diszkrét.

Miközben ezeket a szavakat mondta, a tekintetével engem keresett. Nyilvánvalóvá tette, hogy én bezzeg nem voltam ilyen, legalábbis nem annyira, amennyire ő azt elvárta volna. Ezenfelül idegesítette, hogy ott állok a közelükben. Annak örült volna, ha valahol hallótávolságon kívül várakozom. Rámosolyogtam, és nem voltam hajlandó eleget tenni ki nem mondott kívánságának. Eszmehan nem figyelt fel barátnője

titkos szándékára. Nem parancsolta meg nekem, hogy menjek arrébb. A szőke szépség így aztán kénytelen volt a fülem hallatára kirukkolni beszélgetésük valódi okával.

– Tudod, mit mesélt még nekem Ghazanfir? Elmondta, hogy az isztambuli nyomornegyedekben élő sok ezer földönfutó menekült is elment a janicsárokkal. Hajóra ültették őket és kihajóztak velük a Fekete-tengerre.

Szafije úrnőm szemébe nézett, de mielőtt Eszmehan kinyöghette volna, hogy nem tudja és nem is érdekli, mi történt a nincstelenekkel, máris határozottan folytatta. Úrnőm tudtára akarta adni, hogy nagyon is köze van a dologhoz.

– Vajon hova vihették őket? – töprengett hangosan. – Ha az apád tudta, hogy hova készül a sereg, arról egy szót sem mondott az elbocsátó beszédében, amikor elbúcsúzott a csapatoktól. Ghazanfir szinte szó szerint elismételte nekem a szónoklatot. Eltérően az apjától, Szulejmántól, az apádat nem érdekli a háború. A szájából csak úgy záporoztak a vallásos közhelyek. Csakis olyasmit mondott, amire a papok tanították. Semmi mást, semmi lényegeset. Utána pedig egészen egyszerűen nem volt hajlandó elkísérni a katonákat! Szulejmán még a halálos ágyán is ott feküdt a harcosai között. Persze az apádnak olyan kevés köze volt a hadjárat

megtervezéséhez és olyan csekély mértékben érdeklik a csatateret meg a küzdelem, hogy még véletlenül sem szólhatta volna el magát. Emiatt a legcsekélyebb reményem sincs arra, hogy Ghazanfir vagy valamelyik másik megbízható *hadim* meghallja tőle, hova ment a sereg. Szóval akkor, mondd csak Eszmehan, ha nem az apád irányítja a sereget, akkor kicsoda?

– Emiatt nem kell aggódnod, Szafije – mondta az úrnőm. – Az igazhitűek serege jó kezekben van. A férjem vezeti őket és nincs más muszlim a világon, aki nála tehetségesebb volna.

– Pontosan erről beszélek – bólogatott lelkesen Szafije. Szemfogatva felpillantott az égre, mert felbőszítette, hogy úrnőm csak ilyen lassan vonta le a megfelelő következtetést. – Tudod, az a nagy helyzet, hogy a férjed, a dicsőségben fürdőző nagyvezír egy szóval sem említette ezt a hadjáratot az államtanácsban.

– Ezt meg honnan veszed, Szafije? – kérdezte Eszmehan.

– Nincs szükség arra, hogy beüljek a Szultán Szemébe, a titkos hallgatózó kamrába. Ghazanfirt küldöm magam helyett... minden nap.

– Ghazanfir egyszerűen mindenütt ott van?

– Mondtam neked, hogy nagyon tehetséges *hadim* – felelte Szafije.

– Hol találtad?

– Most nem alkalmas az idő arra, hogy ezt elmeséljem. Talán majd máskor. Na most, van itt egy nagyon fontos dolog. Árudd már el nekem, hogy a haditanácsot nem véletlenül nálatok, otthon tartották? Talán titokvédelmi okokból. Mert az nyilvánvaló, hogy nem az államtanácsban döntöttek a háborúról.

Eszmehan azonban semmi ilyesmire nem emlékezett.

– A férjem rengeteg tanácskozást tart – magyarázta. – Igazából észre sem veszem, ha összegyűlnek ott a vendégek.

– A szultán lovasságának parancsnoka is ott volt – figyelmeztette Szafije. Eszmehan elpirult.

– Igen, most hogy szóba hoztad a dolgot, tényleg járt nálunk...

– Folytasd. A lovasság vezetője ezek szerint a házatokban találkozott Szokolival.

Szafije tovább noszogatta Eszmehant. Nem zavarta piruló barátnője habozása.

– Biztosra veszem, hogy ezen a fontos megbeszélésen személyesen ott volt a janicsárok tábornoka is.

Valamint a többi vezír és a hadiflottát irányító kapudán pasa is – tettem hozzá gondolatban, mivel én nagyon is jól emlékeztem erre az értekezletre –, rajtuk kívül a mufti, vagyis

a sejk ül-iszlám is részt vett rajta. Áldását kellett adnia a vállalkozásra, mivel az meglehetősen szokatlan volt. Természetesen a végén ő sem ellenkezett. Hogyan is mondhatott volna nemet olyan országok visszafoglalására, melyek egykor az iszlám uralma alatt álltak, ám az elmúlt tíz esztendő során a keresztény oroszok kezébe kerültek.

Persze csendben maradtam.

– Hát igen, mintha halványan emlékeznék egy ilyen gyűlésre..., de tényleg csak halványan – ismerte be Eszmehan a barátnője további firtató kérdéseire. – De hogy a háborúról beszéltek volna? Valamilyen csatornákra emlékszem... Igen, csatornák építésére... De hát az nem háborús dolog, hanem nagyon is békés.

– Csatornák? – töprengett Szafije. – Jól tudom, hogy Szokoli pasa mennyire szerette volna egy hatalmas csatornát megépítve összekötni egymással a Földközi-tengert a Vörös-tengerrel. Szilárd meggyőződése szerint akkor az igazhitűek kezébe kerülne az Indiával, Kínával és a még távolabb fekvő földekkel folytatott kereskedelem. Egy csatorna Szueznél lerövidítené a tengeri utat. Európában mégis ki vásárolna utána a portugálok vagy a spanyolok drága árujából, akik kénytelenek hosszú hónapokat hajózva megkerülni Afrikát? Mi sokkal olcsóbban árulhatnánk mindent.

– A férjem nagyon is bölcs férfiú – állapította meg Eszmehan.

– Így igaz – biccentett Szafije. – Csakhogy manapság épeszű ember nem vonja fel a vitorláját a Vörös-tengeren, hiszen Jemen a lázadók kezébe került és ők torkon ragadják és fojtogatják a tengeri kereskedelmet.

Eszmehan nem igazán értett a földrajzhoz. Ugyanakkor viszont nagyon is felfogta, milyen az, ha valakit torkon ragadnak és fojtogatni kezdenek. Az sem zavarta, hogy az áldozat egy tenger volt. Miközben ezen töprengett, Szafije folytatta.

– Mivel pedig a sereg északra indult el, nem pedig dél felé, nyilvánvaló, hogy Szokoli pasa nem az arab törzseket próbálja meg lecsendesíteni, hogy Egyiptomban megépíthesse azt a csatornát.

Eszmehan tehetetlenül megvonta a vállát.

– Tényleg úgy emlékszem, hogy csatornákról beszéltek.

Csendes döbbenettel hallgattam Szafije szavait. Elképesztett, hogy ilyen pontosan ki tudta következtetni, miről is folyt a tanácskozás. Félelmetes volt, hogy csupán parányi részletkérdésekre nem jött rá és elképesztően pontosak voltak a következtetései. Azt viszont hozzá kell tennem, hogy Eszmehannak nagyon is igaza volt. A vita

középpontjában tényleg a csatornák álltak. Lala Musztafa pasának, a nagyvezír helyettesének komoly érdekeltségei voltak Szíriában és Egyiptomban. Szinte szó szerint ugyanazokat az érveket adta elő, mint most Szafije, amikor megpróbálta a haditanács tagjait rábeszélni arra, hogy a birodalom hadserege ebben az évben teljes erővel Jemenbe menjen. A mufti is azt támogatta, hogy fegyveres erővel akadályozzák meg a szent városok elvesztését. Semmiképpen nem kerülhettek a jemeni eretnekek kezébe.

Ekkor azonban a gazdám elővett egy hatalmas, ősoleg könyvet. Gyakran voltam tanúja annak, hogy ilyen kódexeket nézeget éjszakánként, amikor feszült idegei miatt nem tudott aludni. Amikor a mufti rájött, hogy a könyvet görög nyelven írták, krákogni kezdett és kijelentette:

- Micsoda istentelen nyelv.

Szokoli pasa azonban lefordította nekik a szöveget.

- Nagy Sándor birodalmának idején egy Seleucus Nicator nevű férfiú azt javasolta, hogy csatornával kössék össze a Don és a Volga folyókat.

- Egy dolog rosszabb a kereszténynél – hördült fel a mufti.
- A pogány.

Lala Musztafa pasa a hatalom megszállottja volt. Egyből feszülten figyelni kezdett, amikor meghallotta a varázslatos,

lenyűgöző szavakat: Nagy Sándor birodalma. Ennek ellenére óvatosan megkérdezte:

– Mégis mire volna jó egy olyan távoli országban csatornát építeni? A munkálatok évekig eltartának. Mi értelmük volna?

– Dehogyan. Sokkal rövidebb idő alatt elkészülhetnénk vele – ellenkezett Szokoli pasa. – Van ott egy pont, ahol a két folyót csupán harmincezer lépésnyi távolság választja el egymástól. Csak egy napi járóföldről beszélünk és a folyamok között kizárólag sík terület fekszik.

– Akkor sem értem, hogy mi haszonnal járna ez a vállalkozás.

Szokoli pasa ekkor egy térképet húzott elő és megmutatta nekik:

– A Don folyó a Fekete-tengerbe torkollik. Könnyedén elérhetjük innen, Isztambulból. Hadiflottánk felhajózhatna a folyamon, keresztül a csatornán, bele a Volgába, amelynek a torkolata nem más, mint a...

– Kaszpi-tenger! – kiáltotta lelkesen Lala Musztafa. – Amelyen át nyílegyenesen lecsaphatnánk...

– Perzsia szívére!

– Pontosan. Ti is jól emlékeztek arra, milyen rengeteg katonát veszítettünk el az évek során, amikor szárazföldi

úton haladva seregeink átkeltek Örményország és Kurdisztán veszélyes, nehezen járható hegyvidékein. Valahányszor harcba kívánunk szállni a perzsákkal, rengeteg embert, számtalan állatot, iszonyatos mennyiségű hadi anyagot... és időt... pocsékolunk el még jóval az előtt, hogy megpillantanánk az ellenséges zászlókat. Két hónapunk van az egész hadjáratra. Ráadásul csak az után indulhatunk, hogy megkezdődött a hóolvadás.

– Ezenfelül a magas hegyek hágóin még sosem sikerült elegendő mennyiségű tüzérséget, súlyos ágyukat átszállítanunk – ismerte be Lala Musztafa.

– Micsoda boldogságot jelentene a mennyek számára, de itt a földön is, ha rákényszerítenénk az eretnek perzsákat az igazi *szunna* elfogadására – lelkesedett a mufti. Már ő is belátta, hogy miért kiváló e terv.

– Ennél többről van szó. Perzsiánál nagyobb a tét. A Volgán túl ugyanis ott rejlik Ázsia szíve. Ez a vízi út majdnem ugyanolyan fontos lehetne, mint az, amit Szuezen építhetnénk. Jóval kevesebbe kerül és nincs szükség hozzá annyi munkásra. A kezünkbe kerülne az Ázsia belső vidékei felé irányuló kereskedelem. Egy ilyen monopólium évszázadokra gazdaggá tenné országunkat.

– Ha Allah is úgy akarja – tette hozzá gyorsan és óvatosan

a mufti.

– A tervet csak akkor lehet végrehajtani, ha Asztrahán a mi kezünkben van – töprengett Lala Musztafa.

– Így igaz – bólintott Szokoli. – Asztrahán valamikor a tatárok büszke és erős országa volt. Fivéreink az igaz hitben és a török nyelvben egyaránt. Tíz évvel ezelőtt azonban lerohanták a barbár oroszok. A halottakat senki sem bosszulta meg. A foglyokon még mindig lánc csörög. A városaink tele vannak menekültekkel, akiket nem tudunk nagylelkűen ellátni. Ezek a szerencsétlenek elveszítették atyáik földjét, így nem képesek gondoskodni a saját megélhetésükről. Asztrahánból azóta sem jönnek a drága ajándékokkal megrakott karavánok, mint ahogy az régen szokás volt.

– Dühöngő démonként fognak küzdeni a szülőföldjükért – bólogatott Lala Musztafa. – Örömmel segítenek nekünk megépíteni azt a csatornát. Azt hiszem, a felszabadításuk után nem lesz kifogásuk az ellen, hogy gazdag országuk csatlakozzon a birodalmunkhoz.

Nem volt szükség további érvekre ahhoz, hogy minden jelenlevő áldását adja a tervre. Én tisztában voltam mindezzel, miközben csendesen figyeltem az úrnőmet hallgató Szafijét. Néma maradtam, ahogy megpróbálta

kiszedni Eszmehanból a részleteket. A hercegnő azonban gyorsan ráunt a dologra és megpróbált témát váltani.

– Hol van az én édes kis unokaöcsém, Mohamed, Szafije?

– Ó, valahol itt a palotában. Biztosra veszem, hogy a dajkája odafigyel rá.

– Mi van a kis arcocskájával? Gyógyul a seb? Marad heg utána?

– Attól tartok, igen.

– Allah oltalmazza a kis kincsemet! – kiáltotta Eszmehan együtt érzően.

– Drágám, a gyerek arca miatt egyikünk sem tehet már semmit sem – legyintette Szafije türelmetlenül. – Te viszont annál többet tudnál segíteni nekem, ha kiderítenéd, hogy merre megy ebben az évben a hadsereg. Annyira feldühít, ha a férjed eltitkolja az ilyen dolgokat.

– Biztos a kémektől tart.

– Így igaz, csak hogy én nem vagyok kém. Kizárólag Oszmán leszármazottainak javát akarom. Hiszen a tulajdon fiam jövőjéről van szó.

– Én azt hiszem, hogy a fiad sokkal jobban érezné magát, ha több időt töltenél vele – figyelmeztette Eszmehan óvatosan. Bár már évek óta ismerte Szafijét, még mindig rajongott a szőke szépségért. A gyönyörű nők néha

ugyanolyan könnyedén a saját pártjukra állítják a többi lányt és asszonyt, mint a férfiakat. Egyedül az eunuchokra nem hat a varázserejük, ám még nekünk is erősen kell összpontosítanunk, nehogy megérintsen minket a bűbáj.

– Ha a Mindenható is úgy akarja, felnőtt fiamból egy napon szultán lesz. Mindent tudnia kell az államtanácsról, a janicsárokról és a háborúról. Az állam összes ügyéről. Allah akaratából nem otthon fog ücsörögni kedvenc háremhölgyei között, ha a hadsereg útnak indul a csatatér felé.

– Azért az ellen nem lehetne kifogásod, ha sok időt töltene az anyjával – figyelmeztette Eszmehan.

– De hogyan tanítsam meg ezekre a dolgokra, ha én magam nem tudok róluk?

Eszmehan csendben maradt, mivel nem tudott választ adni erre a kérdésre. Persze lehet, hogy az elméjében már megfogalmazódott egy gondolat, ám ezt ugyanolyan gondosan őrizte, mint a méhében lassan kifejlődő gyermeket, akinek még nem jött el az ideje.

Amikor megfordultunk, hogy csatlakozzunk a többi nőhöz, Szafije barna szemének éles pillantása megtalálta a szememet. Megtorpant és olaszra váltott.

– Te viszont mindennel tisztában vagy, igaz, Veniero? Ott voltál velük a tanácskozásuk alatt és neked nem csak az

újszülöttek jártak az eszedben.

Némán elmosolyodtam.

– Mondd el nekem – könyörgött Szafije. – Árudd el, hogy hova mentek és miért!

– Azt hiszem, az úrnőmnek igaza van – feleltem törökül. – Tényleg több időt kellene a gyermeked társaságában töltened.

Negyvenkettedik fejezet

Alig fél órával azután, hogy útjára indítottam a futárt Asztrahánba a nagyvezírnek szánt üzenettel, egy másik férfi lépte át házunk kapuját, aki a harcmezőről hozott híreket. Azt akartam tudatni Szokolival, hogy a felesége vajúdni kezdett. A két hírnök valószínűleg találkozhatott is a kikötő utcácskáiban. Talán oda is köszöntek a másiknak. Azt kívánták, hogy szerencsés legyen a társuk útja.

A csataterőről érkező hír azonban semmiben sem hasonlított a fővárosból küldött örömteli beszámolóra. Jobban eltértek egymástól, mint az éjszaka a nappaltól. Asztrahán felszabadítása csúfos kudarcba fulladt. Kezdetben még minden jól haladt, ám ekkor egy csekély létszámú, alig tizenötezres orosz sereg csapott le váratlanul a csatornát ásó törökökre. A katonáknál nem volt fegyver csak ásó meg csákány. Az iszonyatos zűrzavarban megfutamodott az igazhívők serege. Úgy tűnt, hogy a Mindenható nem támogatja az északi expedíciót, mert további iszonyat várt

azokra, akiket nem szabdaltak darabokra az oroszok, hanem sikerült eljutniuk a hajók biztonságába. Alig hétezen éltek túl a mézárást. A hazatérőkre egy váratlan, korai téli vihar csapott le a tengeren. A flottánk fele elsüllyedt.

A hírnök szerint Szokoli pasa tisztában volt azzal, hogy a szörnyű vereség híre a nagyvezírnél hamarabb ér el Isztambulba. Nem akarta, hogy a felesége ok nélkül aggódjon. A hercegnő így legalább azt megtudhatta, hogy a férje – Allahnak legyen hála – megmenekült és a lehető leghamarabb hazatér.

Miután a futár visszatért a laktanyájába, olyan sokáig vártam, ameddig csak mertem. Csak ezt követően mentem fel a vajúdó asszonyhoz. Úgy döntöttem, mindaddig eltitkolom előtte a kellemetlen hírt, míg meg nem születik a gyerek. Úrnőmnek azonban csupán egyetlen pillantást kellett az arcomra vetnie és máris tudta, hogy valami baj van. Jobbnak láttam beszámolni neki, mert nem akartam, hogy rémképek gyötörjék.

Halkan felsikoltott, amikor befejeztem a beszámolómat. Nem tudtam, hogy a szavaim miatt, vagy a szülési fájdalmak okozták a kint.

– Kérlek, úrnőm, ne aggódj – mondtam. – A férjed megüzente, hogy Allah kegyelméből életben maradt.

– Na, de mi van a...?

Ismét lecsapott rá a fájás. Lehet persze, hogy a rémület némította el. Jól tudtam, hogy a gyermek valódi apjára gondolt.

– Sajnálom úrnőm, ezt nem tudom. A lehető leghamarabb ki fogok mindent deríteni.

Néma könnyek bukkantak fel a szeme sarkában. Ennek ellenére hálásan bólintott, amikor magára hagytam.

Híreket kutatva a várost jártam és csak napnyugtakor tértem vissza otthonunkba. Semmit nem hallottam. Az utca népe még nem tudott a katasztrófáról.

– Nagyon megviseli a szülés – mondta Birs köszönés helyett.

Megtorpantam az ajtó előtt. A bába éppen puskaporral rajzolt vékony csíkot a küszöbre. Jól tudtam, ha belépek a szobába, mindaddig nem jöhetek ki újra, míg meg nem született a gyermek. Az ősi hagyományok úgy tartották, hogy ha valaki ilyenkor kijön, az ellopja a vajúzó nő erejét. Szegény csak szenvedne, de semmire sem menne. Éppen ezért kint maradtam és időről időre csupán belestem az ajtón. A szoba eleve sötét volt és most még nagyobb homályba burkolták a szantálfa füstölők és az égő tömjén sűrű felhői. Ezzel próbálták megkönnyíteni a szülést. El sem tudtam

képzelné, hogy kap odabent levegőt az úrnőm. Végigfutott a hátamon a hideg, amikor arra gondoltam, hogy a tömjén hamuja fojtogató álarcként szárad rá izzadt, könnyes arcára. A sötétben éppen csak, hogy észrevettem az úrnőm ágyéka fölött fellógatott hatalmas Korán aranyozott borítóját. Birs ezt oda akasztotta fel szerencsét hozó talizmánként, ahol az újszülött majd napvilágot lát. Nem tudtam megkülönböztetni úrnőmet és a mellette térdelő többi asszonyt. Itt voltak vele a cselédjei és néhány úri hölgy a szultán háreméből. Segíteni és bátorítani próbálták.

A jelenlevő lányok és asszonyok ritmikus dalba kezdtek. Azt énekelték, hogy *Allah akbár*, vagyis a *Mindenható hatalmas!* Azt akarták, hogy Eszmehan is csatlakozzon hozzájuk, amikor csak tud. Az ének szavai egybeolvadtak a vajúdó nő hosszú, szenvedéssel teli jajgatásával, amikor rátört a fájások következő hulláma.

– Farfekvéses a gyerek – magyarázta a bába. – Eddig nem sikerült megfordítanom.

Bár igazából nem sok mindent tudtam a nők belső szerveiről, azzal nagyon is tisztában voltam, hogy nemrég a palota egyik rabszolganője pontosan egy ilyen nehéz szülés következtében halt meg. Hat hónap sem telt el azóta. Görcsbe rándult a gyomrom a rám törő iszonyattól. Mivel

azonban semmiképpen nem tudtam segíteni, ezért elmentem a szobámba és megpróbáltam úgy tenni, mintha egy hétköznapi éjszaka várt volna rám. Csakhogy még idebent is jól hallottam a nők énekének visszhangját. Hiába próbálkoztam evéssel, olvasással vagy alvással. Alárendeltjeim és a palotából érkező asszonyokat elkísérő *hadimok* lent maradtak a nagyteremben. Hangosan énekeltek, érdekes történeteket meséltek vagy sakkoztak. Megpróbálták így elterelni a figyelmüket a jajgatásról. Hangos nevetésük elnyomta a jajveszékelő énekszót. Elfeledkezhettek arról, hogy félig ők maguk is a nők közé tartoznak. Nem törődtek azzal sem, hogy mi vár rájuk, ha a gyermekszülés démona halált hoz magával. Újra kint találták volna magukat a rabszolgapiacon.

Ennek ellenére nem nehezteltem rájuk, amiért így próbálják meg elhessegetni a borús gondolatokat. Ugyanakkor semmi kedvem nem volt beállni közéjük.

Mivel nem bírtam elviselni az asszonyok jajgató énekét, ezért kimenekültem a házból. Először a kertben voltam, majd kimentem a sötét utcákra. Még odakint is úgy éreztem, hogy tovább üldöznek a visszhangok. Végül az utca végén álló üres mecsetben kerestem menedéket. Itt felváltva imádkoztam, fel-alá járkáltam és zokogtam. Cseppet sem zavart, hogy a

sírás férfiatlan dolog. Újra és újra rám tört a zokogás, amikor ráébredtem arra, hogy teljességgel tehetetlen vagyok.

Nem voltam egyedül a mecsetben. Amikor beléptem, már ott feküdt az egyik sarokban pokrócokba burkolózva egy bádogos és a két kislány. Megpróbálták elaludni. A férfi arra várt, hogy otthon megszülessen új gyermeke... A hatodik. Amikor meglátott, odajött hozzám és mindenről vidáman beszámolt. Mesélt a gyerekeiről, az utódok nemzéséről és a születésekről. Azt bizonygatta, hogy a szülés egyáltalán nem szörnyű dolog.

Persze megkérdeztem tőle, hogy a feleségének minden szülés könnyen ment-e.

– Hát az első nem volt túl könnyű – ismerte be és a fejével a legidősebb fia felé biccentett. – Mielőtt megszületett volna az a gyerek, behívtak engem a szülőszobába és a feleségem lemondott mindenéről és rám ruházta a teljes vagyonunkat, mert azt remélte, hogy így nászunk gyümölcse már nem fogja tovább kínozni és előbukkan végre. Allahnak legyen hála, valóban csak erre a kis varázslatra volt szükség. Könnyedén megszületett a gyerek. Azóta bármikor elválhattam volna az asszonytól, mivel a lemondása miatt nem kellett volna visszafizetnem az apjának az esküvőnkör kapott hozományát. Egy rézpénzt sem. De hát miért váltam volna el

tőle? Jó asszony az én feleségem, a Mindenható áldja meg. És most már olyan könnyedén szüli az új porontyokat, mint a mezei nyúl.

Dühbe gurultam a fickó felelőtlen fecsegése miatt. Mi a fészkes fenéért akaszkodott így rám, amikor én igazából magányra vágytam? Viszont a fecsegésével tényleg gyorsan elment az idő. Egyszer csak beállított a mecsetbe a leánya. Örömteli hírt hozott. Megszületett a bádogos legifjabb fia is. A boldog atya sietve elindult haza. Azt kívánta, hogy én is hasonló örömben részesüljek. Miközben a távozók után néztem, örömmel láttam, hogy már éjfél is elmúlt.

Értem viszont senki sem jött, hogy elmondja a jó hírt.

Arra gondoltam, hogy elmesélem a bábának, amit a bádogostól meghallottam. Talán az első gyermekük születésekor használt módszer Eszmehannak is javára válhatna. Persze rájöttem, hogy ostobaság jár a fejemben. Birs a létező legjobb szülésznő volt. Ha létezik bármilyen jó módszer, akkor azt ő már rég kipróbálta volna. Ezenfelül mégis kinek mondjon le földi javairól az úrnőm? Eszmehan nagyon is tisztában volt azzal – akárcsak jómagam –, hogy méhében nem Szokoli pasa gyermekét őrizte. Ezt talán a bábaasszony is tudta. Senki nem tudhatta, hogy Ferhát nem fekszik-e ott a sok ezer asztraháni halott között.

Összerezzenem a rémülettől, amikor elképzeltem, hogy a halott harcos már ott van a Paradicsomban. Ágyéka gyümölcsén keresztül most megpróbálja elérni, hogy élete igaz nagy szerelme csatlakozzon hozzá a túlvilágon. Azt mondják, hogy a csatatéren mártírhalált halt igazhitűek nyílegyenesen feljutnak a Paradicsomba. Nem számítanak a bűneik. Ugyanez igaz azokra a nőkre is, akik muszlim gyerekek szülése közben halnak meg.

Ettől a gondolattól annyira elkeseredtem, hogy harsányan felzokogtam a néma mecsetben. Velem vajon mi történik? Semmi sem garantálja, hogy úrnőmmel együtt én is bekerülök a Mennyországba. Hol lenne számomra hely? Hiszen semmi közöm az újszülötthöz. Sem törvény, sem vér szerint nincs közöm a gyermekhez, aki most azért küzd, hogy megszülethessen. Bármire is hivatkoztam volna, azzal csak nevetségessé tettem volna magamat.

Ahogy azonban ott ültem mozdulatlanul a hatalmas, üres mecsetben, felmerült bennem egy emlék. Néhány héttel korábban a tűz fénye mellett sakkoztam Eszmehannal. Megemlítettem neki, hogy három esztendővel korábban pontosan egy ugyanilyen éjszakán pillantotta meg először Ferhátot. Erre csupán egy futó célzást tettem, mivel mások is voltak a szobában. Úrnőm először nem is reagált a szavaimra.

Azt hittem, igazából ő sem fogta fel, hogy mire is céloztam.

Kis idő múlva azonban halványan elmosolyodott és valami olyasmit mondott, amit rajtam kívül senki más nem tudott volna megfejtetni:

– Tudod, Abdullah, amikor először megpillantottam, az jutott az eszembe, hogy milyen nagyon hasonlít rád.

– Már ha férfi volnék.

– Igen.

Eszmehan lépett a bábujával. Sikerült meglepnie. Nem számítottam erre a támadásra. Mielőtt azonban dühös szemrehányást tehettem volna magamnak az ostobaságom miatt, vagy a hercegnő kikacaghatott volna, váratlanul felkiáltott:

– Ó, Abdullah! Mozog! Megmozdult a baba! Gyere, nézd csak! Már megint! Esténként olyan kis eleven. Gyere, Abdullah, tedd ide a kezedet! Ne legyél szégyellős!

Én pedig megkerültem az asztalt és hagytam, hogy a tenyeremet hasának hatalmas, kerek gömbjére helyezze. Olyan volt, mint a megkelt kenyér. Ahogy odatérdeltem mellé, egészen közel került egymáshoz az arcunk. Jól emlékszem, ahogy gyönyörű rózsaszín ábrázatát bámultam. A szemében sokkal több életet fedeztem fel, mint amennyit a tenyerem alatt éreztem. Úrnőmet annyira boldoggá tette,

amikor megérezte a méhében kifejlődött életet, hogy elpirult.

Amikor azonban görnyedten közelebb hajoltam és arra vártam, hogy ismét megmozduljon a gyerek, egy különös, hátborzongató látomás tört rám. A gyönyörű arcvonások alól elővillantak egy koponya csontjai. Mintha csak egy pillantást vethettem volna a jövőre. Átélttem, ahogy gyönyörű, piruló úrnőm egy napon a sírgödörben fog feküdni.

Azóta – talán önvédelemből – megpróbáltam egészen más módon magyarázni a felkavaró látomást. Talán egész mást jelent, mint amire először gondoltam. Amikor legelevenebben lüktet az élet, olyankor gyakran bukkan fel ellenpólusa, a halál. A világ dolgait ugyanis éppen az ellentétük emeli ki. Amikor pedig ilyen tökéletes összhangba kerül egymással a két véglet – mint ahogy azon a bizonyos éjszakán történt –, akkor szembeállított tükrökként visszaadják a másikat és mindazt, ami kettőjük közé kerülve belezuhan az örökkévalóság mélységébe.

Arra a következtetésre jutottam, hogy a valódi, örökkön tartó Eszmehan nem az a fizikai világban létező ifjú női test, akire Ferhát fiatal szeme felfigyelt. Nem is az a magatehetetlen, szinte már halott valaki, akit a sírhoz bilincsel a vén Szokoli pasával kötött házassági szerződés. Úrnőm lényege valami teljesen más volt. Ezt ugyanolyan

nehéz lett volna megragadni, mint a két tükör között létező valóságot. Felidéztem magamban első találkozásunk estéjét. Ahogy menyasszonyi ruhában ott állt előttem. Újra átéltem mindazokat a titkos, láthatatlan dolgokat, melyeket útban Kütahyából éltünk át együtt. Nem csoda, hogy időnként arról beszéltem, mi ketten tulajdonképpen házások vagyunk. Egy olyan valaki, mint én, aki se nem férfi, se nem nő, viszont magában egyesíti mind a két nem bizonyos tulajdonságait, mindenkinél alkalmasabb arra, hogy tiszta szívvel szeresse úrnőm örökké tartó visszatükröződését, azt a látomást, ami nem tartozott sem az élet, sem a halál birodalmába. Szilárd meggyőződésem szerint, amikor két bármilyen nemű halandó, vagy éppen egy ember és Isten között igaz szeretet támad, akkor éppenséggel ezt a megfoghatatlan valamit szeretjük. Ha pedig ez így van, akkor bizonyos szempontból sokkal inkább tekinthettem magamat a gyermek atyjának, mint azt a két férfit, aki messze jártak, és a maguk háborúiban küzdöttek. Egyiküknek sem jutott az eszébe, hogy az ilyen téli éjszakákon csendben ott üljön a kedvese mellett, tenyerével érezze a gyermeke első mozdulatait, miközben időtlen képmása visszatükröződik az örökkévalóság tükréből.

Ezenfelül pedig nagyon is kézzel fogható módon magam is

felelős voltam azokért az iszonyatos kínokért, amelyek ebben a pillanatban éppen kis híján szétszaggatták úrnőm belsejét. A megcsalt férj nem csak őrjöngő haragra gerjedve, elvakultan ölheti meg összes eunuchját és hűtlen feleségét, amikor fény derül a bűnre. Ha ugyanis a muszlimok különös istene, Allah, akinek talán félreértettem az akaratát, úgy döntött, hogy saját kezűleg torolja meg még azt a bűnt is, amiről alig néhány halandó tudhatott, akkor biztosra vettem, hogy a megtorlása rám is lesújt. Egészen egyszerűen nem élhettem volna tovább, ha Eszmehan meghal. Hiszen akkor a tükrökből visszaverődő, örökké tartó része már elérhetetlen távolságra kerülne tőlem. A mecsetben eldöntöttem, hogy végzek magammal, ha esetleg nem Szokoli pasa ölné meg.

Hamarosan felhangzott a reggeli imára hívó müezzin hangja. Egyre több férfi érkezett. Elfoglalták menedékhelyemet. Én is velük imádkoztam ugyan, de nem túl nagy meggyőződéssel. Úgy viselkedtem, mintha megbízhatatlan, szeszélyes gazdának tartottam volna a Mindenhatót. Utána visszamentem a házunkhoz.

Az éjszaka folyamán a gyerek alászállt a szülőcsatornába.

– Allahnak legyen hála! – kiáltottam fel.

Birs viszont komor, fáradt arckifejezéssel csóválta meg a fejét. Hosszú órák óta nem kószolhatta meg imádott

kábítószerét és a valóság jobban megviselte, mint a fáradtságos szülés levezetése.

– Az úrnőd annyira kimerült, hogy már nem tud nyomni. A fájások gyors hullámokban újra és újra rátörnek, ám ezzel csupán elporlasztják az életerejét, mintha a hercegnő csak egy omladozó partszakasz volna. Nem tudom, hogy túléli-e. Ezzel egyedül Allah van tisztában.

A hátborzongató hír elől újra kimenekültem Isztambul utcáira. Megpróbáltam kideríteni, hogy mit hallottak az emberek az északi hadjáratról. Nem sokat tudtam meg és az a kevés sem tűnt fontosnak. Estére viszont egyre több helyen hallottam ugyanazt a szóbeszédet. Ezek szerint az igazság már beszivárgott a fővárosba. Katasztrófáról suttoztak az emberek. Pera előtt megpillantották a hadiflotta néhány hajóját, ám azok napnyugtáig nem voltak hajlandóak befutni a kikötőbe.

– Szokoli pasa nem meri megmutatni az orcáját fényes nappal ebben a városban – mondta valaki. – Jegyezzétek meg a szavaimat, a szultán leváltja ezért.

Egyetlen jó hírt sem vihettek vissza magammal a házba. A szülőszoba ajtajában is csak rossz hírek vártak rám.

– Nincs értelme tovább küszködnünk – mondta Birs. – Ennél többre nem vagyunk képesek. A hercegnő annyira

kimerült, hogy már nem tudja megtartani magát a szülőszéken. Egészen biztosan meg fog halni. Allah a tanúm, nincs más választásom, minthogy kivágjam belőle a gyereket.

Amikor kivágják a gyermeket, az anya egész biztosan meghal.

– Ha ezt teszed, felkapom azt a kést, amit használtál és végzek magammal! – kiáltottam. Dühös elszántsággal félrelöktem magam elől a vénasszonyt. Mellén és a fejfedőjén himbálózni kezdett a sok talizmán. Egyetlen határozott lépéssel bejutottam a puskapor vékony vonalán túlra. Még néhány perc és mindenki akadály nélkül mászkálhat ki és be, hiszen az úrnőm addigra meghal és a puskapor visszatérhet a hordójába. Utána már csak arra használhatják, amire megalkották. Ágyukba töltik, hogy még több ember haljon meg. Elmentem a holtfáradt asszonyok mellett. Most már csak egész halkán nyöszörögték azt, hogy Allah akbár. A kezükkel saját magukat legyezték és nem a vajúdó anyát. Felemeltem Eszmehant a földről. Az utolsó csepp életerő is elszivárgott belőle. Olyan volt, mint egy rongydarab. Amikor azonban felültettem, olyan erős fájdalom hasított belé, hogy valami kis halvány élet visszatért a végtagjaiba.

– Abdul... – suttogta.

Az ajka fehér és repedezett volt. Olyan száraz, mintha

mozaik borította volna. Az arca egyre inkább arra a halotti maszkra hasonlított, amelyet több héttel korábban, a rémes látomás során pillantottam meg. Nem törődtem az iszonyatos emlékekkel. A másik tükörben halványan még mindig csillogó életre összpontosítottam. Leguggoltam mellé a földre és hátulról átkaroltam. Két oldalról erősen tartottam a combommal. Ismét rátörtek a fájások. Megpróbáltam magamba szívni a rángást.

– Nyomjál, úrnőm!

– Nem bírom.

– Nyomnod kell.

– Nagyon fáj.

– Nyomnod kell. Meghalsz, ha nem teszed.

– Már...

– Nem, Allah szerelemére! Gondolj a gyermekre – sziszegtem a fülébe. Olyan jó lett volna, ha a többi asszonyosság nem hallgatózik, de persze guvadó szemmel bámultak. – Gondolj a fogantatására. Rómí kövére Konyában és a Mindenható áldására. Gondolj a fülemüle énekére.

– Ó – hördült fel halkán tiltakozva a hercegnő.

Éreztem, hogy mindjárt rátör a következő görcs. Minden erőmet összeszedve harapófogóként szorítottam a derekát.

– Eszmehan! – üvöltöttem. – Nyomjad! Nyomjad!

– Allah azt akarja...

– Eszmehan! Nem engedem, hogy meghaljál. Ha te elmész, én is meghalok. Esküszöm mindenre, ami szent. Nem fogok élni nélküled. Szeretlek, Eszmehan. Jobban, mint az életemet. Ne gyilkolj meg engem is.

Azt hiszem, érezte könnyeimet a nyakán, pedig a bőre az izzadság miatt már olyan ragacsos volt, mint egy hulláé.

– Abdul... – próbálta meg újra kimondani a nevemet, de aztán inkább a nyomásra összpontosított.

– Ez az! – kiáltottam. – Újra. Nyomd újra!

– Nem me... – nyöszörögte. De mégis engedelmeskedett. Valósággal kiszívta az erőt a karomból. A végén már úgy elfáradtam, mintha zseléből lettek volna a végtagjaim.

– Újra!

Engedelmeskedett és hirtelen meghallottam a kiömlő víz hangját. Átázott a papucsom. Egy apró, fehér és vörös valami csusszant Birs kezébe.

A jelenlévők úgy kiabáltak, mintha csodát láttak volna. A baba segítői egyből elnémultak és csendben végezték a dolgukat. Bármilyen nagy csoda is volt az új élet születése, a hagyományok nem engedték meg, hogy hangosan örvendezzenek.

– Mi... mi...? – hörögte Eszmehan. Miden erejére szükség

volt ehhez. Birs azonban még nem adta neki oda a gyereket. Úgy tűnt, az idős bába valamiért elbizonytalanodott.

Utána viszont a vénasszony megrázta a fejét és halovány mosollyal az arcán megszólalt:

– Egy pillanat, elkötöm a köldökzsinórt, úrnőm. Gyönyörű, egészséges kislányod született, Allah legyen hozzá kegyes. Tessék! Meg is van a zsinór.

– Nem emlékszem... – suttogta Eszmehan zavartan, de hálásan. Utána pedig rögtön elájult.

Olyan ernyedten feküdt a teste a karomban, mintha nem csupán a gyermeknyi élet távozott volna belőle, hanem a sajátja is. A keble és az ágyéka között annyira eltorzult a teste, hogy nem is hasonlított egy ember törzsére. Ennek ellenére továbbra is halkán zihálva lélegzett. Lefektettem egy matracra és megpróbáltam kényelmesen elhelyezni. Közben szégyellősen egy-egy lágy csókot leheltem mindkét duzzadt szemhéjára. Utána lehajtottam a fejemet és elsírtam magamat. Zokogásomnak az újszülött száraz, egészséges sírása adta meg a ritmust.

– Menjek közölni a hírt a gazdánkkal?

Az egyik eunuchom szólított meg. Most már ki-be járkáltak az emberek a szülőszobából. Először nem is fogtam fel a szavait. Nem tudtam, hogy kit nevez gazdának.

– Szokoli pasa hazajött – magyarázta a segédem. – Allahnak hála. Még egy órája sincs, hogy megérkezett.

– Nem-nem. Én megyek – mondtam. Vízet kerestem, hogy lemossam a könnyeimet. Nem sokkal később ott álltam a magas férfi előtt. Amióta utoljára láttam, hófehér lett a szakálla. Már egy jó hónapja nem törődött azzal, hogy befesse hennával.

– Úrnőm azt üzeni, hogy fekete az arca. Ez volt Allah akarata.

Gazdám szúrós szemmel nézett rám. Úgy tűnt, megpróbál mást is belemagyarázni a szavaimba, nem pedig csak a hagyományos üzenetet arról, hogy az újszülött lány lett. Utána viszont elmosolyodott és így szólt:

– Talán nem az van írva a Koránban, hogy ostoba az a férfiú, aki hagyja, hogy sötét árnyék boruljon az arcára, amikor leánygyermek született? Talán nem egy fajankó, aki úgy dönt, hogy nem örül az ilyennek?

– Akkor megengeded, hogy gratuláljak, gazdám? – kérdeztem.

– Gratulálni akarsz? – kérdezte Szokoli pasa és könnyörtelenül felnevetett. – Gratulálni? Elvesztítettük Asztrahánt és te gratulálni akarsz nekem?

– Gazdám, úgy értettem...

– Abdullah, tudom, hogy értetted.

Kellemetlen csend támadt. Szokoli pasa azonban hamarosan megtörte. Úgy viselkedett, mint az anya, aki megringatja mozdulatlanul fekvő gyermeke bölcsőjét és megnyugodva látja, hogy a gyerek egészen bizonyosan csak alszik.

– Fiatal harcosaink úgy hullottak, mint az eső – mondta az idős férfi. – Ezrével. Tudnod kell, Abdullah, hogy holnap talán már nem én leszek a nagyvezír. Akkor kénytelen leszek elválni az úrnőtől és hagyni, hogy a gyermek... Mindennek az az átkozott Lala Musztafa az oka, hogy Allah küldjön pestist a nyakába. Igen, ő vetett szemet a beosztásomra. Minden másnál jobban vágyik arra, hogy nagyvezír lehessen. Azóta áskálódik ellenem, hogy nem sikerült a cselszövése Bajaziddal. Szulejmán jóképű és tehetséges fia sosem lázadt volna fel az apja ellen, ha Lala Musztafa nem nyúlt volna bele a levelezésébe. Rengeteg levél jött és ment Isztambul és Bajazid tartománya között. A népszerű és életerős herceg nem akart szembefordulni az apjával. Csakhogy Lala Musztafa és a fiú anyja, az az orosz...

Szokoli pasa elhallgatott. Mintha megriadt volna attól, hogy többet mondjon. Utána viszont rám mosolygott.

– Tudom, hogy szoktak fecsegni a szolgák – mondta. –

Magam is rabszolga vagyok, és a nevem egykor a ranglétra legalján szerepelt. A szóbeszédet meghallva Szelim gyorsabban elfordulhat tőlem, mintha részeg dühvel támadna rám. Éppen ezért nagyon hálás volnék neked, Abdullah, hogy ha megemlítenéd azoknak, akikkel beszélgetni szoktál, hogy mi az igazság Lala Musztafa asztraháni cselszövéseivel kapcsolatban. Aljasul úgy tett, mintha támogatta volna a hadjáratot, ám az első pillanattól kezdve ellenünk dolgozott. Csak azért áskálódott, mert tudta, mennyire fontos ez nekem. Mihelyt elindultunk, ő máris ott suttogott a katonák között.

– Milyen hely ez az Oroszország, ahol harcolnunk kell? – kérdezte. – Arrafelé télen természetellenesen hosszúak az éjszakák, nyáron pedig túl sokáig tartanak a nappalok. Ha be akarjuk tartani a Mindenható törvényeit, hogyan imádkozzunk az előírások szerint? Nem fogunk tudni napnyugta után és napkelte előtt imát mondani. Ha ezt tesszük, akkor mikor alszunk a rövid éjszakák alatt? Aztán ott van a böjti hónap. Olyankor csak éjszaka ehetünk és ihatunk. Azok a hosszú napok egész bizonyosan végezni fognak velünk. Amikor Allah megteremtette ezeket a földeket, azt akarta, hogy a pogányok kezében maradjanak, mivel senki sem lehet igaz muszlim Oroszországban.

A nagyvezír elhallgatott egy pillanatra, majd komor arccal

folytatta.

– Meggyőzte erről a muftit is. Amikor az oroszok lecsaptak ránk, az embereinknek már nem volt kedve a harchoz. Csak ímmel-ámmal védekeztek. Azt gondolták, hogy szembefordultak a Mindenható akaratával. Mi értelme volna így kardot rántaniuk? Még Korhely Szelimnek is több esze volt annál, hogy elmenjen arra az átokverte helyre. A szerencsétlen menekülőket levágták. Így soha nem épülhet meg az a csatorna, az egyetlen dolog, ami véget vethetett volna birodalmunk és a perzsák közötti kilátástalan küzdelemnek. Most kénytelenek leszünk mindörökké értelmetlenül harcolni. Végül ők is, mi is kimerülünk és elgyengülünk. Akkor majd lecsapnak ránk a keresztények. Jól jegyezd meg a szavaimat. Egy napon...Te pedig gratulálni akarsz nekem?

Szokoli pasa hatalmasat sóhajtott és megcsóválta a fejét. Utána viszont észbe kapott. Eszébe jutott, hogy hol van. Megrágta magában a hírt, amit hoztam.

– Hogyan is lehetnék szomorú? – kérdezte aztán, és én jól hallottam a hangjában a gúnyt. – Ma éjjel végre apa lett belőlem. Derék Abdullah, add át jókívánságaimat a feleségemnek. Mihelyt úgy vélitek, hogy az helyénvaló volna, jövök és megnézem magamnak a gyermeket. Addig is, itt van

ez az apróság. Ajándék a kislánynak.

Szokoli pasa egy apró, fából faragott babát nyomott a kezembe. A kerek, ragyogó színű játék nem a muszlimok földjén készült. Megmutatta, mit rejt a belseje. Ha lecsavartam a felső részét, belül egy ugyanolya figura volt, abban egy hasonló, abban is egy és így tovább. A nagy babában összesen hét kis játékszer rejtőzött. Felemeltem a fejem és ámulva rámosolyogtam a gazdámra. Ki gondolta volna, hogy a nagyvezír ilyen gondos apa?

Úgy véltem, hogy az idős férfi arcán őszinte mosoly ragyogott fel. Ugyanakkor volt a tekintetében valami, egy zavaró apróság, amivel nem tudtam mit kezdeni.

– Nem az én ötletem volt – biccentett bocsánatkérő mosollyal az ajándék felé. – Hogyan is lenne időm ilyesmire, miközben rám zúdult egy széthulló hadsereg minden terhe? Menj el helyettem a bazárba, Abdullah, és vásárolj meg mindent, amire csak szükségünk lehet, hogy tíz nap múlva megrendezhessük a szokásos ünnepséget. Vásárolj édességet a vendégeknek, valamilyen szép meglepetést az anyának és kapjon a kislány is ajándékot az...

Megköszöri a torkát. Talán szándékosan?

– ...az apjától. Amit csak jónak tartasz. Amit ilyenkor a szokás elvár az embertől. Én ugye nem tudom az ilyesmit.

Ismét az apró fababára pillantottam. Nem mertem rákérdezni a dologra. Szokoli pasa azonban enélkül is megválaszolta ki nem mondott kérdésemet.

– A lovasság főparancsnokától kaptuk. Figyelemre méltó fiatalember. Egy századdal sikerült meglepnie egy csapat orosz. Jó párat megöltek és zsákmányul elvették a halottak holmiját. Az ifjú tiszt azt mondta, ez volt az ő részesedése a zsákmányból. Azt is hozzátette, őszintén lekötelezném, ha legjobb kívánságaival együtt odaajándékoznám a gyermekemnek.

Ekkor Szokoli pasa olyan pillantást vetett rám, hogy kénytelen voltam mélyen meghajolni és kimenekülni a szobából.

Egészen a háremig futottam. Úrnőm ott aludt, karjában a kislányával. Csendben leraktam melléjük a játékot. Olyan helyre, ahol majd megtalálják, amikor felébrednek. Aztán leültem a szemközti díványra, az árnyékok közé és csendben figyeltem az alvó anyát és gyermekét. Ők ketten sokban hasonlítottak erre az orosz babára. A rács lécei között beszűrődő napfényben rövid időre megpillanthattam az örökkévalóságot. Bár mindkettőjük arcát eltorzította a szüléssel járó iszonyatos erőfeszítés, tele voltak kék és lila foltokkal és egyformán sötét, göndör tincseik izzadtan

tapadtak a homlokukhoz, mégis a Paradicsom békessége áradt belőlük.

– *Az újszülött élete során majd számos férfit meg fog ismerni*
– *gondoltam. – Közülük mégis egyedül én vagyok az, aki most itt ülhet és nézi, ahogy ők ketten pihennek.*

Hála legyen Allahnak, a Világok Urának!

A Könyörületesnek, az Irgalmasnak!

A kegyes Korán szavai maguktól tódultak az ajkamra. Pillanatnyi habozás nélkül köszönetet mondtam a felsőbb hatalomnak, legyen az bárki, amiért megajándékozott ezzel a sorssal.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy megjelenhessen *A szultán leánya*. A felsorolásban leginkább ugyanazok a nevek szerepelnek, mint a trilógia első kötetének elején is. Szó sincs azonban arról, hogy egyszerűen csak megismételtem volna a nevüket. Valójában a tiszteletemet akarom kifejezni ilyen módon.

Köszönöm Kourkan Dagliannak és Ruth Mentleynek, unokatestvéreimnek a sok segítséget. Kettejüknek ajánlottam ezt a regényt. Hálával tartozom Harriet Klausnernek, Alexis Bar-Levnek, dr. James M. Kellynek, amiért önzetlenül megosztották velem a tudásukat. Újra szeretném kifejezni hálámat a Wasatch-hegyi Regényírók Péntek Reggeli Csoportjának, akik nagy türelemmel és őszinte barátsággal támogattak. Szeretnék köszönetet mondani Teddi Kachinak, Leonard Chiarellinek és a Salt Lake Cityben működő Marriot, Withmore és Holladay könyvtárak munkatársainak, közöttük is első helyen a Közel-keleti Részlegen dolgozó Hermione Bayasnak. Gerry Pearce új név a listán. Köszönöm, hogy erős torkú prédikátorként mindig a tudtomra adtad azt, amit

tudnom kellett. Őszinte hálával tartozom Törökország barátságos népének, mindenekelőtt a Topkapi palota teremőreinek, akik szemrebbenés nélkül elviselték, hogy újra és újra bejárjam a háremet. Köszönöm apósomnak és anyósomnak a segítséget. Férjemnek és a fiainknak a nagy türelmet, amivel elviselték, hogy máshol jár az eszem.

Van itt aztán még egy hölgy is, akinek sokkal tartozom, ám nem akarta, hogy a neve megjelenjen ezen az oldalon. Rajtam kívül csak ő tudja, hogy kiről van szó. Nem szereti az efféle dolgokat, viszont nagyon is odafigyelt a megfelelő helyesírásra és a hibátlan nyelvtanra. Segítőimnek nagyon köszönöm, hogy mindent megtettek a hibák kiküszöböléséért. Ha mégis maradt valami a regényben, arról nem ők tehetnek.

Végül pedig természetesen meg kell emlékeznem szerkesztőmről, Natalia Apontéről, Steve-ről, Erinről és a Tor/Forge kiadónál dolgozó csodálatos csapatról, valamint ügynökömről, Virginia Kidről is. Nélkülük ugyan megszülethetett volna az *Uralkodónők* sorozat, ám sohasem juthatott volna el az olvasók kezébe.

Kedves Olvasónk!

Az 1991-ben alapított Trivium Kiadó teljes kínálata megtekinthető és legalább 20% kedvezménnyel megvásárolható webáruházunkban:

www.triviumkiado.hu

Legyen törzsvásárlónk, iratkozzon fel hírlevelünkre, így rendszeresen tudjuk Önt tájékoztatni megjelenő újdonságainkról, akcióinkról, rendezvényeinkről és irodalmi estjeinkről.

További információért forduljon hozzánk bizalommal!

konyvek@triviumkiado.hu

Tel./fax: (1) 248-1263

Csatlakozzon hozzánk facebookon is!

facebook.com/triviumkiado

Olvassa el a teljes sorozatot:

Demet Altınyeleklioğlu:

Hürrem, Szulejmán ágyasa

Hürrem, Szulejmán asszonya

Demet Altınyeleklioğlu:

Ibrahim és Hatidzse

(1.-2. rész)

Fatima Melek:

Hürrem boszorkánya

Ann Chamberlin:

Szafije, a szultán háremhölgye

A szultán lánya

Előkészületben:

Fatima Melek:

Szulejmán szíve

Tartalom

ELSŐ RÉSZ

Első fejezet

Második fejezet

Harmadik fejezet

Negyedik fejezet

MÁSODIK RÉSZ

Ötödik fejezet

Hatodik fejezet

Hetedik fejezet

Nyolcadik fejezet

Kilencedik fejezet

Tizedik fejezet

Tizenegyedik fejezet

Tizenkettedik fejezet

Tizenharmadik fejezet

Tizennegyedik fejezet

Tizenötödik fejezet

Tizenhatodik fejezet

HARMADIK RÉSZ

Tizenhetedik fejezet

Tizennyolcadik fejezet

Tizenkilencedik fejezet

Husadik fejezet

Huszonyegyedik fejezet

Huszonkettedik fejezet

Huszonharmadik fejezet

Huszonnegyedik fejezet

Huszonötödik fejezet

Huszonhatodik fejezet

Huszonhetedik fejezet

[Huszonnyolcadik fejezet](#)
[Huszonkilencedik fejezet](#)
[Harmincadik fejezet](#)
[Harmincegyedik fejezet](#)
[Harminckettedik fejezet](#)
[Harmincharmadik fejezet](#)
[Harmincnegyedik fejezet](#)
[Harmincötödik fejezet](#)
[Harminchatodik fejezet](#)
[Harminchetedik fejezet](#)
[Harmincnyolcadik fejezet](#)
[Harminckilencedik fejezet](#)
[Negyvenedik fejezet](#)
[Negyvenegyedik fejezet](#)
[Negyvenkettedik fejezet](#)

[KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS](#)

[Kedves Olvasónk!](#)

[Olvassa el a teljes sorozatot:](#)

[Előkészületben:](#)

[1] Dante Alighieri, Isteni színjáték. (Ford.: Babits Mihály) Európa Könyvkiadó, Budapest, 1974.

[2] Dante Alighieri, Isteni színjáték. (Ford.: Babits Mihály) Európa Könyvkiadó, Budapest, 1974.